



Onur Cephesi
Meryem Kobanê

AramRoman

Yayına Hazırlayan: Aram Yayınevi

Editör: Abdurrahman Gök

Kapak Tasarımı ve Mizanpaj: Newal Bulut

Baskı: 1

Temmuz 2022

Baskı ve Cilt:

Bizim Büro Matbaacılık

Adres: Zübeyde Hanım Mahallesi Sanayi 1. Cad. Sedef Sok. 6/1

İskitler / Altındağ / Ankara

Sertifika No: 42488

Tel: 0 (312) 229 99 28

ISBN:

Aram Basım Reklam ve Yayıncılık

Adres: Aram Basım Reklam ve Yayıncılık San. Tic. Ltd. Şti. Kooperatifler

Mah. Yeni Sk. Elit Plaza Kat 5 No 14 Yenişehir/ Diyarbakır

Tel: 0 (552) 750 55 21

aramyayinevi.com

Email: aramyayin@yahoo.com.tr

ONUR CEPHESİ: KOBANÊ

Birinci Cilt

Meryem Kobanê

Aram*Roman*

Teşekkür

Kitabın yazılışının her anında edebi örgüsü, duygu ve düşüncelerinin paylaşımıyla paha biçilmez bir arkadaşlık gösterdiği için Nûgiyan hevale teşekkür ediyorum. Yine kitabı okuyup yorumlayan Nûman Amed arkadaşına eşsiz yardımları için teşekkürlerimi sunuyorum. Ayrıca kitabı Türkçe'ye çevirdikleri ve her satırıyla özenerek ilgilendikleri için Dirok Amed ve Zeynep arkadaşına, savaş boyunca yaşadıklarımızı, hakikate sadık kalarak kameraları, fotoğraf makinaları ve yazılarıyla kayıt altına alan, toprağa düşen kahramanlarımızın sözlerini ve gözlerindeki kararlılığı tüm dünyaya gösteren gazeteciler Ersin Çaksu ve Abdurrahman Gök şahsında tüm özgür basın çalışanlarına da teşekkür ediyorum.

Bu kitap; bedenlerini hiçbir gücün sarsamayacağı mevizlere dönüş-türenlere ve bedenimin tüm hücrelerinde sönmeyen volkan olan kahra-manlara armağandır.

Sevda kahramanları ki Kürtlüğe özgü sevdayı Kürt kadınlarının zül-lüfleri gibi karanlığa karşı ördüler. Ölümü gülererek karşılayıp, mazlumlara umut olan kahramanlara armağandır. Beyaz tülbentleri, baston ve bi-leklerindeki lewendileriyle sınır tellerini yırtanlara armağandır. Kobanê toprağını kan ve teriyle sulayanlara ve insanlık bahçesinin geleceğine kök olup, umut ekenlere armağandır.

Meryem Kobanê

Önsöz

Kimi içinde yaşadığı anın öznesi olur, her anı beynine kazır, benliğine işler ve her zorluğa göğüs gererek tarihe unutulmaz izler bırakır; kimi de içinde yaşadığı anın ürkütücü etkisine kapılır, titrer, büzüşür içindeki köle ruha teslim olur ve tarihin sayfalarında korkaklığıyla yer alır. İşte Onur Cephesi tarihe iz bırakanların, sadece bütün dünyaya korku salanlara karşı değil, korku ve dehşetin yıkıcı akıntılarına kapılanlar karşısındaki zaferine de kapı aralayan bir eser.

Kuşkusuz tarihin bir kesitini anlatan çokça kitap okumuşuzdur, gerçek hikâyelerden esinlenen bol aksiyonlu savaş filmlerini ağzı açık izlemiştir ve zaman zaman insan iradesinin her türlü tekniğe ve sayıca üstün ordulara karşı zaferlerinden etkilenmiş ve direnenlere selam etmiştir. Ama ne tarihi anlatan eserlerin ne de gerçeklerden esinlenen savaş filmlerinin yakın tarihte yaşanan ve neredeyse her birimizin parçası olduğu Kobanê Savaşı kadar bizleri etkilediğini sanmıyorum.

Hani o tarih öncesinden uzay çağına kadar yaşanan tüm savaşların toplamında boca edilen en ağır silahların ve tekniğin kullanıldığı, ancak buna rağmen bir halkı savunan az sayıdaki bir savaşçı topluluğunun iradesini teslim alamadığı Kobanê Savaşı. Hani o koca koca devletlerin milyonluk kentlerini, dizi dizi ordularını, ağır askeri araç filolarını yirmi dört saatte teslim alan çağın zebanilerine karşı, küçücük bedenleri ve ellerindeki ferdi silahları dışında bir şeyleri olmayan genç kız ve erkeklerin çelikten iradelerini delinmez bir zırha dönüştürdüğü Kobanê Savaşı. Hani o yetmişine merdiven dayadığı halde gözünü budaktan sakınmadan

mevziden mevziye heyecan taşıyanların tüm dünyaya direniş umudunu bulaştırdığı Kobanê Savaşı. Ve hani o tüm Kürdistanlıların kan ve terlerinin birbirine karıştığı, masada sağlanamayan birliği, ruh ve düşüncede küçük bir toprak parçası üzerinde perçinlediği Kobanê Savaşı...

Savaşı tabi ki tarihçiler anlatabilir ama bir savaşı o savaşın nirengi noktasında yer alan bir komutanın kaleminden okumak bambaşka ufuklar açar. Yine tarihi birinci elden aktarması açısından yazılan her bir satırı daha önemli kılar.

Gerek sınır boyunca, gerek evlerinde televizyonları başında, gerekse de ellerindeki telefon aracılığıyla sanal medya hesaplarından Kobanê Savaşı'na tanıklık eden her birimiz, o dönem yaşananları bir kez daha tüm benliğimizde hissedecek ve duyamadığımız birçok hikâye ile büyük heyecan duyacağız. Bu savaşa tanıklık edemeyen ya da kulaktan dolma bilgilerle Rojava'nın küçük bir kentinde direnişleriyle destan yazarları bilenlerimiz ise o destanı yazan komutan ve savaşçıların gözlerinde o günleri yaşayacağız.

Onur Cephesi tıpkı o uzun kış gecelerinde bizler çocukken yataklarımıza uzanıp anne babalarımızdan heyecanla dinlediğimiz hikâyelerin kahramanlarını anlatıyor. Ancak bu destana konu olan her bir an ve her bir kahraman, hakikatin en berrak anını kaynağın en başından alıp, hiçbir bulanıklığa mahal vermeden doğrudan bizlere taşıyor. Bu destanın her bir anı, her bir sahnesi, Kürdistanlı gençlerin yüzlerinden eksik etmediği gülümsemeyle nakşediliyor. Bu destanın her bir anında; karagözlü, mavigözlü, buğday tenli, esmer, sarışın, kumral gençlerin gözlerinden saçan ışık, Kobanê komutanının yürek tellerini titreterek yüreğimize işliyor. Ve Bin-xetê'den gelen xemîrokları (şeker) dikenli sınır tellerine takılan çocukların on adım daha hayallerine yaklaştığı müjdesini veriyor.

O gençlerin gözlerindeki direnişe, yüzlerinden eksik etmedikleri o gülümsemeye, alınlarından akan boncuk boncuk tere, neversim parçalarıyla sardıkları yaralara, delik mekaplara, bir yudumu içilmiş çay bardaklarına, küflenmiş taş gibi ekmeğe, siper edilen delik deşik duvarlara, sağlam camı kalmamış araçlara, atılan havan toplarından kulak zarları patlamış umursamaz tavuklara, barut kokusuna teslim olmayan güllere, çatlamış ama tek bir habbesini bile düşürmeyen narlara ve o küçük kentteki her bir detaya

gazeteci arkadaşım Ersin Çaksu ile birlikte ben de tanıklık ettim.

“Duydum ki erkek ve kız kardeşlerimin başı deritte” diyerek Kobanê’ye birkaç gün de olsa nefes olabilmeyi uman, ailesinin tek erkek çocuğu olduğu için anne babasının göz bebeğinden sakındığı, bıyıkları yeni terlemiş, zayıf ama fotoğraf çekmeye yeltenince başı dik poz veren Mazlum’u, kulakları duymayacak kadar yaşlı olduğu halde ‘benim de muhakkak yapabileceğim bir şeyler vardır’ diyen amcayı, eline bir avuç toprak alarak ‘öleceksek de bu toprağın üstünde öleceğiz’ diyen zayıf çelimsiz kırk yaşlarındaki altı çocuk babası Osman Hemed’i, küçük çocuklarını arkasında bırakarak soluğu direnişte alan genç anneyi, Kobanê’yi terk etmeyerek bir yandan savaşçılara yemek pişiren, bir yandan da yaralılarla ilgilenen iki kız kardeşi, hem çatışmalara katılan hem de nerede bir iş varsa koşturan Kobanêli amcaları, ‘halkımız için, toprağımız için savaşıyoruz. Biz gülmeyeceğiz de kim gülecek’ diyen henüz yirmisindeki Nefel’i, ‘yanımda çok genç şehit düştü, kelimeler boğazıma düğümleniyor, konuşamıyorum’ diyen Apê Nemir’in kelimelerle anlatılamayacak dirayetini ve cesaretini, Kobanê için Adıyaman’da yapılan yürüyüşe on binlerin katıldığı bilgisini aldığı anda göz yaşlarına hakim olamayan, o yerinde durmayan Şin’i, sınırda nöbet tutarken oğlunun Kobanê’ye geçtiği bilgisini aldığı gibi soluğu Kobanê’de alan ve savaşçıları görünce kendisi de direnişe omuz veren saçları ağarmış babayı, annesi sınırın ötesinde nöbette, kendisi de bir elinin dört parmağı olmadığı halde direnişe katılan Zindan’ı ve daha nicelerinin direnişini kamera ve fotoğraf makinamla kayıt altına aldım. Bizler ancak dışarıdan bir gözle görebildiklerimizi aktarabiliyorduk. Ama Onur Cephesi’nde hiçbir yerde okuyamadığımız, duyamadığımız birçok olayı ve perde arkasında yaşananları da öğrenmiş olacağız.

Onur Cephesi’ni okuyunca aklımda belki de bütün bu hikâyenin temelini oluşturan bir cümle belirliyor. “O çocukların xemiroklarının dikenli tellere takılmasına sebep olmayacaktınız...”

BİRİNCİ BÖLÜM

Dört yaralı yüreğin öyküsü

Toprak ve ülke herkes için değerlidir. Hikâye anlatıcılarımıza göre, ülkemiz yeryüzündeki bütün ülkelerden daha kıymetli ve güzeldir. Tüm kutsal kitaplarda cennet diye bahsedilen, Hurilerin yaşadığı yermiş. Çocukken bize ilahi söylencelerde anlatılan, kutsal kitaplarda bahsedilen cennetten söz edilirdi. Çocukluğumun gece masallarında anlatılan cennetin Mezopotamya'nın kalbi olan Kürdistan olduğunu ancak büyüdüğümde anladım. Ve gördüm ki gerçekten cennetin en güzel, en zengin ve en değerli yeriymiş ülkemiz. İşte o zaman hikâyelerin ve hikâye anlatıcıların kıymetini bir kez daha anladım.

Kültürümüz, dilimiz, tarihsel ve toplumsal hafızamız hikâyelerde gizlidir. Hikâyecilerimiz hafızamız ve geçmişimizdir, tarihimiz onların dilinde bitmeyen bir hikâye gibi nesilden nesile aktarılır. Hikâyecilerin uzun kış gecelerinde kızgın soba etrafında ve yazın serin akşamlarında yıldızların altında, boş olan zihinlerimizi şekillendirdiği o hikâyelerde parça parça edilmiş toprağımız ve dört bir yana savrulmuş halkımız vardı. Bu yüzdendir büyüdüğümüzde de çocukluğumuzun gece hikâye anlatılarına rücu ediyorduk.

Bu hikâyelerle geçmişimize yol alıyor ve köklerimize bağlanıyorduk. Dehaq'ın torunları, çocukluk hayallerimizi bile yağmalayıp el koymaya çalışırken; hikâyeler, öyküler ile orijinal kültürümüze dört bir elle sarılıyorduk. O hikâyelerle öğrendiğimiz dilimiz, rüya ve hayallerimizi şekillendirdi. Kökü bin yıllara dayanan toplumumuzun varlığının farkına vardık. Aklımızın henüz tam anlamıyla kavramaya yetmediği o sözlerle kimliğimiz yavaş yavaş şekillendi.

Bu topraklarda yaşayan her bir ihtiyarımız aynı zamanda birer hikâye-cidir. Seslerinde geçmişimizi öğrendik, acıyla yoğrulan toprağımızda; güzelliklerin, gençliğin, savaşın, talanın, kıtlığın, açlığın, derbederlik ve sürgünün nakış nakış işlendiğine tanık olduk yüzlerindeki uzun, ince kıvrımlı hatlarda. Ses, bu topraklarda büyüyen her çocuğun ilkokuludur. Her çocuk ilk eğitimini bu okulda alır ozan ve hikâye anlatıcılarından. Bazen nene, bazen dede bazen de annelerimiz olur anlatıcılar ve bu dokuma ipine benzer geleneği alıp yeni nesillere aktarır. Sonra biz çocuklar hikâyelerin yeni anlatıcısı oluruz ardımızdan gelen nesillere. Kendimizi korumanın en güçlü yöntemidir bu ve biz yüzyıllardır bu kültürle direniyoruz.

Her hikâye ve destanda yüreğim rüzgârdan bir atın süvarisi oldu. Hikâyelerdeki kahramanlarla birlikte ülkemin tarihini tanıdım ve adım adım topraklarını gezdim. Birçok kahraman tanıdım bu hayali seyahatlerde. Ve yine birçok kez o kahramanlardan biri olmak istedim. Halkımızın ve ülkemizin onurunu korumak için onlarla aynı mevzide savaşmak istedim. Hikâyelerde anlatılan o kahramanların korkusuzluğu, cesareti, yiğitliği adeta beni içine alıyordu. Etrafımdaki insanlara bakıp neden şimdi de böyle hikâyelerdeki gibi kahramanlar yok diye soruyordum. “Onlar hikâyelerin kahramanları” cevabını alıyordum. Her başımı yastığa koyduğumda bir gün o kahramanları tanıma hayaliyle dalıyordum uykuya. Rüyalarımnda onlardan biri oluyordum.

Sonra büyüdüm. Gördüğüm ve duyduğum birçok hikâye oldu, şahit olduğum yüzlerce olay. Onlardan sadece birini anlatmak istiyorum. Yalnız şunu bilmelisiniz ki; anlatacağım gerçek bir hikâye, benim de varlığımla şahidi olduğum. Kobanê’de dillere destan olan kahramanlığın hikâyesini anlatacağım. Olduğu gibi, ne bir fazla ne bir eksik. Bir devrimin, kendi kimliğini yaratan halkın, ulusun şahidi olarak anlatacağım. Cesaretin, inancın, yürekten bağlılığın, yiğitliğin ve güzelliğin birebir tanığı olarak anlatacağım. Halkının onuru ve özgürlüğü için bedenini kalkan yapan yüzlerce kadın ve erkeğin yoldaşı olarak anlatacağım.

“Kimsin sen?” diye sorduğunuzu duyar gibiyim. Ben bir Kürt kadınıyım. Çocukluğum, sınırlarımızı parçalamak için döşenen mayınlı araziler ve dikenli tellerin arkasında geçti. Çocukluğum, Botan direnişinin

kalelerinden olan Hezex¹ şehrinde geçti. Avuçlarımda hissediyorum hala, çocukluğumdan kalma dikenli tellerin sıcağını ve soğuğunu.

Ailemi ve akrabalarımı birbirlerinden ayıran o dikenli tellere takılı kalmış acı dolu bakışları bir fotoğraf gibi hala hafızamda canlı tutuyorum... Yılda iki defa, sınır telleri boyunca dizilen akrabaların birbirlerini görmek için gösterdiği çabaya küçük yaşlarda ben de tanık olmuştum. Bayram arefesinde başlardı hazırlıklar. Annemin evin içerisinde heyecanla dört döndüğünü hatırlıyorum. Sınırın öte yakasında bulunan akrabalarımıza hediyeler götürmek için elde avuçta ne varsa toplardı. İsimler sayılır, hediyeler bir bir ona göre taksim edilir, daha sonra boyutlarına göre bohçalara sarılırdı. Kolay değildi tabi yürüme mesafelerinde olmalarına rağmen sadece bayramdan bayrama görüşebilmek. Görüşmek derken kucaklaşmayı, sarılmayı, uzun uzun hasret gidermeyi düşünmeyin sakın. Öyle uzaktan, herkesin kendi akrabasına sesini duyurmak için avazının çıktığı kadar bağırdığı, tenlerin değil seslerin kavuştuğu buluşmalardan söz ediyorum. Buna rağmen büyük heyecan duyardı herkes. Annem ve babamın heyecanı, coşkuyu, öfkeyi bir arada yaşadığı o buluşmalarda biz çocuklar da kendimizi kaptırırdık. Bizim için sınır boyunda buluşma demek delikli Şam şekeri demekti.

Bayram günü erkenden kalkar, en güzel elbiselerimizi giyer, yan yana dizilip sınıra giderdik. Tabi sadece biz değil, bizim gibi yüzlerce aile vardı. Sınırın her iki yakasından yaşlıların, gençlerin, çocukların, kundaktaki bebelerin henüz gecedan başlayan heyecanı sınır telleri görününce doruğa ulaşırdı. Bizi heyecanlandıran teller değildi tabi, tellerin arkasında duyulan sesler ve beliren silüetlerdi. Her adımda yüzler biraz daha gülüyor, gözbebeklerinden kelekler uçuşuyor, bir süre sonra gözyaşları dökülüyordu. İnsanın bir ömür boyunca şahit olabileceği bütün duyguları bir arada yaşayan bu aileleri gören teller de utancından büzüşüyordu! Akrabalar birbirlerini görebilmek için tellerin her iki yakasında bir o yana bir bu yana gidip gelirlerdi. Amacına ulaşanların çığlığı bir birine karışır, akrabalarını göremeyenlerin hüznü sesleri de tıpkı bahar aylarında analarına kavuşa-

1- Şırnak'ın İdil ilçesi

mayan kuzuların sesleri gibi o çığlıkların arasından git gide kaybolurdu. Özlem ve hasret dolu kelimeleri tellere takılmasın diye vargüçleriyle çabalayan akrabalar, o kısacık anlara geçmiş bir seneyi sığdırmaya çalışırdı. Hal hatır sorulur, kelimeler boğazlarda düğümlenir, beyaz tülbenler ve kefiyeler gözyaşlarına doyardı. Tellerin üzerinden hediyeler verirdik birbirimize. Binxetê'deki² akrabalarımız çay, kahve, Halep sabunu, kumaş ve xemîrok³, biz Serxetê'dekiler de dağlardan topladığımız otlardan, dağın havasıyla suyuyla yetişmiş herşeyden ikram ederdik. Bohçalara sarılı hediyelerimizi var gücümüzle tellerin üzerinden atardık. Her zaman amacımıza ulaşamazdık tabi. Kimi bohçalar anne ve babalarımızın hüznünlü bakışları gibi tellere takılırdı. Biz çocuklar takılan bohçalar xemîroklar olmasın diye dua ederdik. Sınır, xemîroklarla buluştuğumuz yer olarak kalmıştı çocukluğumuzda ve çocukluğumuzun tellere takılmasını istemezdik. Ancak yine de bazen dualarımız kabul olmaz xemîroklarımız tellerin arasına düşerdi. İşte o zaman yüreğimizde derin bir öfke oluşurdu tellere ve sınıra karşı.

Ah, bir de bu teller olmayaydı da birbirimize sarılabilsaydık, korkusuzca xemiroklarımızı elimize alabilseydik! Ama nerede! Bizi ikiye bölen bu telleri aşmak yasaktı. Biz aynıydık aslında. Aynı ağacın meyvesi, aynı ananın ve toprağın çocuklarıydık. Ama sınır telleriyle bizi bölmüşlerdi. Birbirimize yabancılaşmamızı murat etmişlerdi; ancak sevgimizi, özlemlerimizi ve yüreğimizi hesaba katmayı unutmışlardı. O dikenli tellerin ellerimizi kanata kanata öfkemizi arttıracaklarını beklememişlerdi.

İşte bu yüzden ki her dinlediğimiz hikâyenin kahramanlarıyla özdeşleştirdiğimiz rüyalarımızda, iki taraftan atlarımızı sınıra sürüyor ve dikenli telleri darmadağın ediyorduk. Tellerin arkasındaki çocukların isimlerini, oynadıkları oyunları, yedikleri yemekleri, hayal dünyalarını, kaldıkları yerleri merak ediyorduk. Karanlık çöktüğünde çok uzaktaymış gibi beliren ara ara sönümleyip beliren ışıklar merakımızı daha da arttırıyordu. Ama o ışıklara ulaşamıyorduk! Sınır vardı ve sınır demek yasak demektir. Öbür yakada kalmış akrabalarımızın çocuklarının ellerinden tutup oynayamıyorduk. Sadece

2- Türkiye ile Suriye arasında kalan Bağdat demiryolu hattına ve sınıra atfen Suriye Kürtleri "hattın altındaki Kürtler" (Kurdên binxetê), Türkiye Kürtleri de "hattın üstündeki Kürtler" (Kurdên serxetê) diye anılır.

3- Şam şekeri

bayramdan bayrama birbirimizi görmek, seslerimizi birbirimize ulaştırmak da güzel bir duyguydu ama yetmiyordu, böyle olmamalıydı. Hele hele ayrılık vakti geldiğinde, gözyaşları sele döndüğünde, boyunlar büküldüğünde umudu diri tutan tek şey bir dahaki bayramda buluşma ümidiydi. Erkekler pusilerinin kenarıyla, kadınlar lewendileri⁴ ve fistanlarının etekleriyle gözyaşlarını silerek evlerine doğru yol alıyorlardı. Biz çocuklar da tellerin dibinde bir o yana bir bu yana koşturup tanıdık tanımadık tüm akranlarımıza el sallıyorduk.

Biz çocukların payına düşen xemiroklarımızın sayısı kadar zihnimize akın eden sorular ve bir önceki bayrama nazaran daha da derinleşen çelişkilerimizle evin yolunu tutuyorduk. Eve ulaştığım gibi delikli şekerlerimi yani xemîroklarımı alıp özenle tek tek ipe dizerdim, tıpkı boncuktan bir gerdanlık gibi. Her canım çektiğinde bir tanesini alıp yavaş yavaş emerdim. Hemen bitmesini istemiyordum çünkü. Daha sonra yeniden kolyemi bağlayıp kıymetli bir hazine gibi özenle saklardım. Kıymetliydi çünkü tanımadığımız, merakımızı günden güne arttıran geceleri uzaktan beliren ışıkların diyarından, bilmediğimiz yerlerden, büyük zorluklarla, sınır tellerinin üzerinden adeta bir ceylan yavrusu gibi atlarcasına bize ulaşmıştı.

Sınırın ötesi her şeyle bizde merak uyandırıyor. Çocukluğumun çelişkilerinden biri de giyim kuşam farkıydı. Oradaki insanlar giyim kuşamlarıyla bizden farklı giyinirlerdi. Bizde erkekler şal û şepik⁵ giyerlerdi. Ama sınırın diğer tarafındaki erkekler topuğa kadar uzun ve geniş fistanlar giyerlerdi. Bizim tarafta sadece şeyhlerin giydikleri elbiseler böyle olurdu. O yüzden ben hepsini şeyh sanıyordum. Ama biz şeyh ailesi değildik; babam, amcalarım, bizdeki hiçkimse böyle elbiseler giymezi. Sınırın ötesindeki akrabalarımız nasıl olur da şeyh olabilirler diye düşünürdüm. Annem ve diğer kadınlarımız lewendî fistan giyerlerdi. Sınırın öbür yakasındaki kadınlar ise kaftan fistan giyerlerdi. Bu durum çok ilgimi çekerti. Madem akrabaydık bu farklılıklarımız nereden geliyordu? Neden ailemin ve sınırın ötesindeki akrabalarımın kıyafetleri birbirine benzemiyordu?

İki taraf da Kürtçe konuşuyordu. Fakat ilk defa duyduğumuz, anlamadığımız bazı kelimeler dikkatimizi çekiyordu. Kur'an en kutsalımızdı

4- Kadın elbiselerinde süs olarak kullanılan, el bileğinden dirseğe kadar uzanan özel yapılmış kolluk şeklinde bez.

5- Şalvar ve yelek.

ve yere düşürülmez, evde en yükseğe asılır, elimize aldığımız gibi üç defa öper alınımıza koyar, öyle ağzını açardık. Bize öyle öğretilmişti. Ama tellerin üzerinden bize ulaşan her hediyein etiketinde Kur'an harfleriyle yazılar vardı ve üstelik hiç çekinmeden var güçleriyle bizim tarafa fırlatıyorlardı. Belli ki hepsi Kur'an okumayı biliyor ve onlarda Kur'an'ın sözlerinin yazılı olduğu kâğıtlara hediyeleri sarmak, yere düşürmek, fırlatmak günah değildi. Buna o çocukluk aklımızla anlam veremiyorduk. Hediyelere her baktığımda öğrendiklerim ile gördüklerim çelişiyordu ve bu çelişkileri gidermek için babama sorular soruyordum. Babam da usanmadan başlardı anlatmaya hikâyemizi. Sınırın öte yakasındakilerin ve bizlerin neler yaşadığını, nasıl birbirimizden ayrıldığımızı, nedenini bir bir anlatırdı. Tıpkı benim xemîroklarımı ipe özenle dizdiğim gibi, babam da hikâyemizi aynı özenle anlatırdı. Sınır öykümüzü en çok babamdan dinledim. Ve her fıstan giyen erkeğin şeyh olmadığını, hediyelerin sarıldığı kâğıtlarda yazılanların Kur'an'dan ayetler olmadığını, toprağımızın tıpkı bir kumaş parçası gibi devletler arasında pay edildiğini ve bununla dilimizin, kültürümüzün, giyim kuşamımızın parça parça edilmeye çalışıldığını, birbirimize ve kendimize yabancılaşmamız için verilen uğraşları babamın dizinde öğrendim.

Tabi sadece ben değil, büyük abim de, daha önce defalarca dinlediği hikâyeyi bir de benimle dinlerdi. Sorduğum sorular en çok onun ilgisini çekerti. Bir taraftan çelişkilerimi dile getirmemin mutluluğunu yaşıyor, bir taraftan da babamın anlattıkları karşısında gözleri buğulanıyordu. Evimizin balkonundan Bagok Dağı'na bakar, derin derin iç çekerti. Dakikalarca gözlerini dahi kırpmadan dağı seyrettiğine defalarca tanık olmuştum. Sanki dağdan esen rüzgâr yüreğine üflüyor, içindeki yangını harlıyordu. Çok sonraları anladım sınır hattına çekilen o dikenli tellerin abimin yüreğinde açtığı yaraları ve neden Bagok'a bakıp içlendiğini.

Bagok Dağı'ndan Cizre suyuna kadar uzanan bir dağ silsilesi vardı yaşadığımız ilçenin arkasında. Çiyayê Bêxêr.⁶ Çiyayê Spî⁷ diyenler de vardı. Bu dağda bodur ağaçlar ve çalılar vardı. Susuz bir dağ olduğu için yöre

6- Hayırsız Dağ.

7- Beyaz Dağ.

halkı Çiyayê Bêxêr diyordu. Abim beni alır bu dağın tepesine götürür, oradan sınırın öbür tarafını izlerdik. Uçsuz bucaksız ova, sınırsız bir sofa gibi önümüzde seriliydi. Abim başlardı köy ve şehirlerin adlarını anlatmaya. Elini kaldırır, gözlerimle parmaklarını takip etmemi ister ve parmaklarının ucuyla orada yaşayan akrabalarımızın evlerini tarif ederdi. Bir taraftan abimin anlattıklarını dinler, diğer taraftan da sınırın ötesinde neden hiç dağ olmadığını düşünürdüm. Dağı olmayan köy ve şehir olur muydu? Benim için dağsız köy ve şehir, annesiz babasız olmak gibi bir şeydi. Korumadan mahrum, her türlü saldırıya açık yetim ve öksüz olmakla eşdeğerti. Oysa bizim köyümüz ve ilçemiz öyle miydi? Sırtını huzurla Bêxêr Dağı'na, Bêxêr de Bagok Dağı'na yaslamıştı. Sınırın öte yakasında kalanların sırtını dayayacakları bir dağdan mahrum olmaları yüreğimi yakardı.

Abime dağlarımızı, neden bu kadar heybetli durduklarını ve sınırın ötesinde neden dağ olmadığını sorardım. Şarkı söyler gibi sakın ve güzel sesiyle Kürdistan dağlarını anlatırdı. Dağ sevgisinin yüreğimde mayalanmasını sağlardı. Sınırın öte yanında dağ olduğunu ilk abimden duydum. Dağlarının olmayışına duyduğum hüznün böyle geçti. O gün sınırın öte yakasından bir çuval dolusu rengârenk xemirok şekeri gelseydi beni bu kadar mutlu edemezdi. Çünkü o gün bizimkiler gibi olmasa da o köy ve kentlerin de anne ve babalarının olduğunu öğrenmiştim.

Başka bir gün abim Dilxwaz beni Mardin Kalesi'ne götürdü ve oradan sınırın öte yanını izledik. Binxet ve Serxet hikâyemizi anlattı. Daha önce babamdan dinlediğim hikâyeyi ve sınırın iki yakasında bulunan toprakların ülkemiz olduğunu şimdi de abimden dinliyordum. Ülkemin gerçeklerini, bereketli ülkemizin hunharca parçalanışını ve biz Kürtlerin yüreğinin yüzyıllar önce ikiye bölündüğünü, daha sonra da dört parçaya ayrıldığını öğrendim. Ozan ve dengbêjlerin sesinden dinlediğim acı ve kahramanlık dolu hikâyeler, abimin anlattıklarıyla hafızamda bir filme dönüşüyordu adeta. Abim yurtseverliği ve ülkemi sevme bilincimdi. Beynimde oluşan her çelişkiye yanıttı. O bilincime özgürlük tohumları serpti. Kölelik ruhuna karşı öfkem onun cümleleriyle büyüdü.

Çok zaman geçmemişti ki, Kürdistan Özgürlük Hareketi'ne yani PKK'ye katıldı. Gerillayı duymuştum ve varlığını biliyordum ama her fir-

satta ÷lkemin hikâyesini anlatan abim, gidişiyile PKK'yi tanıma ve anlama merakımın artmasına neden olmuştu. 1990 yılı PKK'nin Botan ve Mar-din'de güçlendiğı yılıd. Yöre halkı, büyük amaç ve hayellerini gerçekleştirmeye coşkusunu yaşıyordu, PKK'nin yarattığı umut ve inanç sayesinde. Bağımsız, özgür ve tek parça birleşik Kürdistan amacıyla toplumsal mücadele başlatılmıştı. Kartopu misali büyüyen, etrafını aydınlatan gerilla savaşıyla birlikte halk da başkaldırmıştı. Meydanlarımız, sokaklarımız baharda renklenerek doğa gibi sarı kırmızı yeşil renklerine bezeniyordu. Köleliği kabul etmeyen bilincimiz, PKK'nin yarattığı irade ile harekete geçiyordu. Yüzlerce genç dağın yolunu tutuyor, gerilla saflarına katılıyordu. Her geçen gün daha çok ÷lkemizin özgürlüğüne ve bağımsızlığına yakın hissediyorduk kendimizi. Artık yüreğimizi kanatanın sınırın dikenli telleri olduğunu biliyorduk. Bunu iyileştirmenin tek yolunun da sınırları kaldırmaktan geçtiğinin bilincindeydik. Bu yüzyılların hayaliydi. Bu büyük hayali gerçekleştirmek ve Kürtlerin yürek yarasına derman bulmak için ağır bedeller verilmişti. Ama özgürlüğü elde etmek böyle bir şey değilmidi ki zaten.

Sonra yurtseverliği ve ÷lkemi sevme bilincim olan, bana dağlarımızı anlatan, elimden tutup Binxetê'nin köy, kasaba ve şehirlerini bir bir gösteren abim, Bagok Dağı'nda yaşanan bir çatışmada şehit oldu. Şimdi de şehadetiyle yürüyeceğim yola kılavuz olmuştu. Derler ki, yaşamın kendi kuralları vardır, yapılan tüm planlara rağmen o kendi kurallarını uygular. İşte hayat, geleceğim için ağlarını ilmek ilmek örüyordu, nasıl başlayacağımı, ne yöne evrileceğimi bir ressamın titiz fırça darbeleriyle belirliyordu adeta.

Bazen yaptığın tercihleri düşünmezsin. Yaşam bazı tercihleri koyar önüne ve sen onlardan birini seçersin. Tercihlerin yazgını belirler. Ve sen de kendi yazgının yazarı olursun.

İşte ben de kendi yazgımın yazarı olacaktım. Yüreğimin dört yarasına döndüm. O yaraları tüm hücrelerimde hissettim. Herkesin özgürlükten söz ettiği bir çağda biz halkımızın fiziki yaşamını güvenceye almak için yüreğimizi kalkan yaptık ve benim gibi binlerce insan bu kutsal yolculukta yürümeye başladı. Bu kutsal toprakla, hayallerimizin anasıyla buluştu. Her toprağın bağına düşenin ardından bayrak bir diğerinin elinde dalgalanmaya devam etti. Yüreğimizin dört parçasındaki her bir cerahattan akan

kan, çetin mücadele içerisinde bir diğerinin kanına karıştı. Ve ilkin birlik, dökülen kanla başladı. Dört parça ülkemizde büyük bedeller ödedik, ama yapay sınırlar, göğüs kafemizizin altında yatan yüreğimizin en kıyıda köşede kalmış damarlarımıza dahi özgürlüğü pompalamasını engelleyemedi. İşte bunun için, birileri bana “nerelisin?” diye sorduğunda, yüzlerce kişinin yüreğini yüreğimde hissediyorum ve “Kürdistanlıyım” diyorum.

Kuzey, Güney, Doğu, Batı; her biri, bir bütünü oluşturan yüreğimizin eşsiz bir parçası. Acaba kuzeyli, güneyli, doğulu ve batılı olmayan Kürt var mıdır? Gerektiğinde dört parça için de hazır olup gereğini yapmak doğru yurtseverlik değil midir? Ben Özgürlük Hareketi’nden böyle öğrendim. Bundandır ki farklı isim ve yerler, yapay sınır ve parçalar, mücadele irademizin önünde asla engel oluşturmamış. Her hücrem Kürdistan’a aitti ve bu amansız savaşın içerisinde böylesi binlerce insan tanıdım. Kardeşten öte yakınlıklar kurduk. Çünkü bu savaş, var olma ve kendin olma savaşıydı. Bu duygularla sınıra gittiğimde, sınıra dair çocukluğumdan kalan acılı anılar hafızamda canlandı ve beni sınır gerçekliği hakkında derin düşüncelere sevk etti.

Acaba ilk sınırlar nasıl çizildi ve neden insanlar kendilerini sınırlara hapsetti? Birileri birilerini neden sınırlara mahkûm etti? Eğer doğru soruları sorarsak cevap daha kolay bulunabilirdi belki. Sınır, insanların yaşamına girdiğinde, zincir gibi sıralanmış sınır tellerinin sıradan olmayan kaidesiz sonsuzluğunu kimse bilmiyordu. Ancak daha sonra sınırlara izin verenlerin sınırları oldu o sınırlar. Başta evet diyenler, tutuklusu oldu sınırların. Küçük sınırlar zamanla değişip çeşitlendi. Herşeyin bir sınırı vardı artık. Ailenin, aşiretin, ağa ve beylerin, zindanların... En nihayetinde böyle böyle döşendi devletin sınırlarına giden yapı taşları. Kuşkusuz bu da yetmedi; fikir ve düşüncelere, gönüllere de sınırlar çekildi. Dünya git gide sınırlara hapsoldü ve her sınırla yeni talanlar oluştu. Bensen sorunu, milliyetçilik, dincilik, savaş ve sınır problemleriyle yeryüzü zehirlendi, dünya gittikçe daraldı.

Çocukların dünyasında sınırlara yer yok. İşte devrimciler de tıpkı çocuklar gibidir, sınırsız bir dünyadır mücadele gerekçeleri. Herşeye rağmen biz bu düsturu hiçbir zaman unutmadık. Dünyayı sevmek ülkeni

sevmekten vazgeçmek değildi elbette. Ama yine de her insan ana rahmine dönme isteği duyar gibi toprağında yaşayıp, toprağına gömülmek ister. Yurtseverliğin bir boyutu da bu olsa gerek.

Konu sınır olunca Kürtlerin durumu ilgiyi üstünde topluyor ve daha bir önem kazanıyor. Çünkü sınırlarımız çok fazla. Evlerimiz birbirinden koparılmış, evlerimizin içine dahi dikenli teller çekilmiş ve yüreğimiz dört parçaya bölünmüş. Güney’den Kuzey’e doğru yola çıkarsan karşına selamdan önce sınır çıkar. Doğu’dan Batı’ya doğru yol alırsan da değişen bir şey yok.

Siz yaşamınızda ne kadar çok sınırları hissederseniz, Kürtlüğü de o kadar hissedersiniz. Eğer sınırlar ile bir ilginiz yoksa belli ki siz ülkenizin durumunu anlamamışsınız. Bu sınırları çözmezsen başka sınırlar peşi sıra gelir; dil, kültür sınırı gibi. Eğer bunları da hissetmezseniz dizlerini zın üzerine çökün, başınızı iki elinizin arasına alın ve iyice düşünün.

Siz hiç kendi ülkenizde bir sürgün gibi, bir mahkûm gibi sınırları gizlice geçtiniz mi? Bu soruya cevabınız “evet” ise, şimdiye kadar anlattıklarımı anlamışsınızdır. Yok cevabınız “hayır” ise Kürtlerin yaşamını daha yakından izlemelisiniz. Sürgünler, babalarının cenazesini sırtlayıp sınırın öte tarafına, yani doğduğu toprağı ulaştırır. Bunu yapamazsa da birkaç yıl sonra kemiklerini toplayıp doğduğu topraklarda mezara koyar. Ne yazık ki bu bir gerçek. Sınır tanımayan sevdâ öyküleri tellere takılıp yaralanmışçasına acır ve tekrar tekrar kendini tellere vurur.

Destanlar canlanır, Mem û Zîn’in mezarlarının arasında biten dikenler gibi dikenli teller örülür, umutsuz bir sevdâ o tellerde savrulur. Aynı rüzgârı, günü, bulutu, yağmuru, geceyi, güneşi her Kürt, sınırın bir başka yakasında karşılar. İşte Kürd’ün öyküsü budur.

Kilamlar⁸ ve dengbêjlerimizin sesi tellerde yankılanır, atların ayak sesleri, Musul’dan Urfa’ya toprağın altında yatan ölülerin seslerine karışır, atlılar bunu bedeninde hisseder. Ses bu topraklardan gelir. Bu toprağın sakinlerini, arafta bekleyen binlerce ruh bir o tarafa bir bu tarafa çağırır ve durmadan bunu tekrar eder. Bu toprakların canlıları da aynı ya-

8- Ezgiler.

saklı tapınaklarda ölülerini gömer. Sınırın çevresindeki mezarların hepsi yarım yamalakdır, cesetler tamamen saklanamaz. Bir parça içeride bir parça dışarıdadır. Bu yüzden cesetlerin gömüldüğüne asla inanılmaz. Bir parça kanunsuz toprağa, bir parça da toprağı süren çiftçilerin pulluklarına takılır. Son sözler hep yarımdır. Tam olan şey yaşayanların ölüm korkusudur. Öldükten sonra ruhlarının arafta takılı kalma korkusudur.

Sınır Azrail'in tarlasıdır, ölümün mekânıdır.

Kürtler neden kendilerini bu ölüm tarlasından uzak tutamadı? Bu sorunun cevabı Kürtlüğün özündedir. Çünkü o Azrail tarlası aynı zamanda umut mekânıdır da.

Ölüm ve yaşam... Kürt.

O sınırın öbür yanı; kardeşlik, birlik ve sevdadır da. Bu ses ve umut siyasi sınırların iradesini zorladı, bedduaya uğramışçasına toprağa karıştı. Kürtlerin etrafındaki çember daralınca sanatın sınırlarına sığındılar. Mihemed Şexo'nun Felek'i,⁹ Cemil Horo'nun¹⁰ sesi Nûrî Dêrsimî'nin¹¹ Afrin dolaylarında bıraktığı izler, feleğe beddua edercesine mezar taşında yazılıdır.

“Min jî li ser vê rêya dijwar
Kire gelek qêr û hawar
Da jî bo me jî rojek
Dinya bibe gulbahar”¹²

Sınırları sanatlarıyla deldiler. Sınırın her iki yakasında sanatçılar, yazarlar, şairler, siyasetçiler, insanların gönüllerini dağılayan izler bıraktı. Özgürlük umudunun sembolü oldular. Kader Kuyusu ki, hala Bedirxan ailesinin suretini yansıtır, Rojava topraklarında kahramanların serüvenlerinin bir parçasıdır. Bu topraklarda her melodi içli bir ninni gibi şiir ve

9- Asıl adı “Mihemed Salih Şexmûs olan ve 1948-1989 yılları arasında yaşamış ünlü Kürt sanatçı. Kürt müziğinde ölüm-süz eserler bıraktı. “Ey Felek” seslendirdiği önemli eserleri arasında yer alır.

10- 1934-1989 yılları arasında yaşamış ünlü Kürt dengbeji.

11- 1890- 1973 yılları arasında yaşamış, Koçgiri ve Dersim isyanlarının öncüleri arasında yer almış ünlü Kürt ideolog ve veteriner hekim.

12- “Ben de bu zorlu yollarda/ Çokça çığlık attım/Bizim için de bir gün/ bahar gelsin diye”

düğün nağmeleri ile hicrana bürünür. Seydayê Cîgerxwîn'in¹³ sesi yom-suz¹⁴ tellerin arkasından yükselir, Gabar, Cûdi Dağı'na, Omerî, Dêrik Plâtosu'na yayılır. Can çekişen Kürtlerin kelime-i şehadet getirmesi umulurken yüksek sesle haykırırlar:

Ey felek, ka ew sera û
Birc û qûnaxêt min?

Ka rez û bostan dar û
Kanî ew baxêt min?

Çîçek û nêrgiz herîştin
Tev ji bîna sorgulan

Surperî nayên semayê
Kanî qozaxêt min?

Qeb-qeb û dengê kewan
Nayên li ser lat û çîyan

Kûrekûr e rengê bûman
Nalêya zaxêt min

Ser bi zêr û çox bi sûrme
Dest li ber, rû nalenal

Dê bi kê xweş bin di dil de
Ev key û daxêt min?¹⁵

13- (1903-1984) Modern Kürt şiirinin öncüsü, Marksist şair, edebiyatçı, yazar ve tarihçi.

14- Uğursuz.

15- Cegerxwîn'in "Dîwana 6, Şefaq" eserinde yer yer alan "Ey Felek" adlı şiiri. Bu şiir Mihemed Şêxo tarafından bestelenmiş ve seslendirilmiştir.

Nûrî Dêrsîmî'nin mezar taşına bıraktığı vasiyet, her okunduğunda yürek titretir. Mezar taşlarında ve şiir dizelerinde örülen bu sözler, Kürt devrimcilerin hikâyesini anlatır. Nûrî Dersimî'nin intikam alıcı şiir gele-neği, Bavê Salih'in aşkına asla ihanet etmeyen kahramanı, Derwêşê Evdî destanında canlanır. Feqiyê Teyran'ın Dîlber'i ölümsüz bir aşk olmuştur ülke sevdasına, Aram Tigran'ın sesinde melodisini bulur. Bülbülün sesi eşliğinde seher yıldızı, Cûdi Dağı'nı yarılamış yükselir. Kervanlar yüzünü Kuzeybatıya döner. Rojava Kürtlerinin duygu ve düşünceleri semaya çıkar. Bülbül nereye uçtu? Hangi dala kondu? Duvar halısına nakşedilmiş seher yıldızı, El Cizîre denilen Dêrika Hemko'ya göz kırpar, Bê-xêr'in toprak boyalı burçlarından yükselir. Buralarda yaşayan aşiretler ve koçerlere şiir olur, lavje olur, heyranok olur, şarkı olur. Kervan böyle yola çıktı, ışık huzmeleri böyle çekti onu şiir dizelerinin içine: "Ülkemin yüreğine haçtan teller ördüler". Bilbilê Dilşad Kürt ulusuna ses oldu, haçtan teller ile inatlaştı.

Ey bilbilê dilşadî hela wer bike fîgan
Derdê me giran e ey bira birîna me kûr e
Gorî te dikin cerg û dil û mêlak û hem can
Dengê te ye xweş tê ji ney û nay û bilûrê

Sê hawe tê deng, yek ji sira bayê siba ye
Hawî dî ji dengê xuşîna dehl û reza ye
Hawa sisiya ji bêhna şemamok û gula ye
Lewra ku li dinyê tu bi nav û tu meşûr e

Kerwanê me va bi rê ket lê şev reş û tarî
Serma ye terez kulyên berfê her dibarî
Bahoz e çelapîk têne me ji her çar kenarî
Warê me welat e ey heval rêka me dûr e

Çar hawirê me diz û keleş in têk dane dijmîn
Me ji hev radiqetînin bir bi bir heyf û mixabin

Qet çare û hêviya me nemaye bilbilê min
Meydan e ji bo hirç û çeqel gur zûrezûr e¹⁶

Onlar başka bir dille anlatmışlar Rojava'nın hikâyesini. Serxet ve Binxet,¹⁷ tıpkı Celalî ve Şikakiler arasına örülmüş büyük serhat¹⁸ gibi ülkeyi ikiye bölen bir diğer hattır. Dêrika Hemko olmasa, Rojava Cizîrê'sinde yaşayan herkes ve her aşiret, Cizîra Botan'a bağlı olur. Kimsesizlikleri, Binxet'teki yazgılarına dönüşmüş. Herekol ve Çırav'ın hayal ve umutları, Miran Aşireti adıyla anılmaya devam ediyor. Kin ve iç karşıtlıklar aileyi, aşireti birbirinden ayırıp iki parçaya bölmüş. Sınır bahtsızlığı da bu hikâyenin zehiri olmuş. Ermeni, Süryani, Kiçî, Hesinî, Teyî, Omerkî, Omerî'den Elikê Betê, Haco aileleri ve Serhad ile Farqin'in tek tük eşkıyaları Binxet'in yerleşik büyük parçaları olmuşlar. Serêkaniyê'den Rimêlan'a kadar aynı hikâye ve yaşamışlıklar sürer. Kobanê'nin de -ki bu kitabın esasını oluşturuyor- bunlardan geri kalır yanı yok. Sınır boyunca Afrin'e kadar aynı öykü devam eder.

Kobanê, aşiretleriyle ünlüdür. Halkın sosyal yapısı aşiretlerden oluşur. Miran, Kêtikan, Şêxan, Oxî, Dînnan, Zîrwar, Îlêdînî, Şedadî, Mî'ef, Pîjan, Bêskan gibi daha birçok aşiret vardır. Berazî Aşireti Urfa, Maraş, Antep ve Erzurum'a kadar yayılmıştır. İleri geleni Bozan Bey ve Hirço Bey'dir. Bozan Bey ilk Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde parlamenterlik yapmıştır. Bozan Bey'in yeğeni Şahin Bey 1950'de Şam'da parlamenterlik yapmıştır. Hirço, aynı zamanda Xoybûn'un¹⁹ kurucularındandır. Bu aşiret ile ilgili çokça rivayet vardır. Kökleri birçok yere kadar gider. Köklerinin Doğu Kürdistan olduğunu söyleyen bazı araştırmacılar vardır. Kêtikî ve Katikîler böyle birbirine bağlanır ve bazı araştırmacılara göre aslen Êzididirler. Kêtikî ve Êzidi'lerin bugün dahi kullandıkları isimler birbirine yakın; Balo, Fedo, Kedo, Mîxo, Piso, Gewrê, Besê, Berfo, Kinno, Hedêy, Hansê, Şîno, Kunno, Reşêy, Bazo, Kewê, Ketto, Balêy, Nao, Xino, Şero, Şirey, Şêr, Domo, Dondey, Înno, Lotê, Misto ve Temo diye sıralanır.

16- Kürt şair Tîrêj'in şiiri. Pek çok Kürt sanatçı tarafından bestelenerek seslendirilmiştir.

17- Serxet:Kuzey Kürdistan, Binxet: Batı Kürdistan

18- Sınır çizgisi, sınır hattı.

19- 5 Ekim 1927'de Lübnan'da kurulan Kürt siyasi parti.

Binxet, Kürt aşiretleri ve koçerlerinin dönemsel olarak kullandıkları mekânlarıydı. Zamanla Kürt halkının tamamen yerleştiği yerler oldu. Kürdistan'ın yüreğine bir hat çekildiğinde buralara Rojava Kürdistan'ı denildi. Buradaki Kürtler işlerini halletmek için yüzlerini Hema, Humus, Şam ve Lübnan'a döndü. Kürt isyanları sırasında katledilmekten kurtulanlar; birçok yazar, sanatçı sürgün edildiğinde Binxet'e sığındı. Özgürlük umudu bir kıvılcım gibi her çıktığında ilgileri üzerine topladı. Barzan ailesinden PKK'ye kadar güçlü katılımlar sağlandı. PKK'nin yarattığı umutla binlerce savaşçı Botan, Mardin, Dersim, Zagros ve Garzan'a aktı. İsmail'den Mihyeddin'e, Eliyê Dirêj'den komutan Xelil, Dicle, Şervîn, Şilan ve Rûstem Cûdi'ye; bir çağı kapatıp yenisini başlattılar. Derik'ten Afrin'e uzanan Binxet hattı boyunca, Qamişlo ve Hesekê platosu uzun uzadıya yükselip güneş ülkesinin batısı yani Rojava'sı oldu. Rojava'da 2003 yılında PYD'nin kuruluşuyla yeni bir dönem başladı.

İnsanın hayatında öyle anlar vardır ki, tepesinden tırnağına kadar titretir. Ülkemin batısına gideceğimi öğrendiğim an benim başıma da böyle bir şey geldi. Rojava'da yeni bir süreç yaşıyor, böylesi bir sürecin içerisinde yer alıp şahidi, parçası olma düşüncesi, tuhaf bir duyguyla ruhumu derinden titretiyordu. Biraz heyecan ve meraktan, biraz yüklendiğim ağır sorumluluktan, biraz da alanda yaşanan durumların muğlaklığı ve belirsizliklerin çokluğundan kaynaklanıyordu bu tuhaf duygu. Kuşkusuz alanı tanıyordum. Rojava benim devrim okulumdur. Devrimin en kalıcı dersini Önder Apo'dan burada almıştım ve o ders ile yüzümü savaş sahasına dönmüştüm. Zahmetli olan her anda Önder Apo'nun sesini tüm benliğimde duyup öyle atlatmıştım her zorluğu. Yıllar sonra aynı okulun yolcusu oldum. Bu kez öğretmemi göremeyeceğimin derin burukluğuyla kutsal mekâna doğru yol alıyordum. Omuzlarımdaki ağır sorumluluk ve görevler bir tokmağa, küçücük yüreğim bir davula dönüşmüştü adeta. Ama ondan öğrenmiştik biz, en doğru yoldaşlık ve dostluğun özgürlük hayaline tutkuyla ve davaya sadakat ile bağlılık olduğunu. Dava ve hayalini, yoldaşlık mührü ve kan ter dostluğunun emeğiyle örmeyi bize o öğretmişti.

Size anlatacağım hikâye, kamlarıyla mühürlenmiş duygulardan küçük bir parçadır. Ülkesine ve toprağına gönülden bağlı olan yiğit, kah-

raman savaşçılarının, özgürlük, eşit yaşam arayışları ve bitimsiz aşklarının öyküsüdür. Parça parça edilmiş toprağın öyküsüdür. Bu öykünün her bir kelimesi, her bir cümlesi, her bir olayı görüp şahitlik ettiğim varlık savaşının ta kendisidir.

Kobanê'ye yaz yağmuru: Doğu Cephesi

20 Temmuz 2013

Benim gibi sizlerin de ilgisini çekmiştir bu isim. Ne anlama geliyor? Dilimize evrilen ekleri nereden almış olabilir? Ülkemizde kopê, kop, kopan adında çokça köy ve mezra var. Kobanê de kafamda böyle bir yerd. Ülkemizin şehirlerinden daha eski olan şarkılar ve destanlar var aşkı ve toprağı anlatan. Biz önce toprağı tanırız. Kobanêlilerin toprağı “heri”²⁰ dediğini duyduğumda “bu mu?” dedim. Doğa canlıdır ve içinde yaşayanlarda izlerini bırakır. Kobanê'nin doğası her Kobanêlinin yüzünde biçimlenmiştir. Doğanın canlılığı ve kuraklığı yüzlerinde, yaşamlarının her anında kalıcı bir harita oluşturmuştur. İnsanların yüzleri ülkelerinin toprağının bir parçasıdır, Kobanêlilere göre yurdunun çamurudur. Kadim Urfa şehrinin yanında kaybolacak kadar küçük bir şehirdir Kobanê. Dünya haritasında nokta gibi görünür. Harran Ovası'na dövmüş küçük bir beneğe benzer. Eskiden beri yaşlı yüzler ilgimi çeker. Kobanê'ye gidince anladım sebebini. İnsanların yüzü ülkelerinin haritasıdır. Yaşlandıkça geçmişin izleri yüzlerdeki çizgilerde belirir. Yetenekli fotoğrafçıların ilham kaynağı olması bundandır. Biraz da yaşamışlıklar, ölmeyen anılar ve yaşamın parçası olur. İlginçtir, Kürtler yaşlandıkça daha sevimli olurlar ve tüm yaşadıkları yüzlerinden okunur. Kürt isanının yüzü yazgısını yansıtır. Mücadele heyecanı kadar ilgimi çeken diğer şey yaşlı yüzler oldu.

20- Çamur

İki-üç bin yıl sonra özgürlüğe kavuşma şansı ortaya çıkıyordu Rojava devrimiyle, devrimin sıcaklığı heyecan yaratıyordu. Kobanê halkının inancına göre yazgı değişmişti, kutsal kitapların sözleri yerini buluyordu. Ülkemizin özgürlük duygusu kimsenin özgürlük duygusana benzemedi. Dedeler gençleşti, neneler canlandı. Söz yerindeyse yazın kavurucu sıcaklığında Kobanê çamuruna adeta yağmur yağıyordu. Çamur sözü de ihtiyarlar kadar ilgimi çekiyordu. Belli ki ilgimi çekecek daha çok şey çıkacaktı karşıma. Çamur kelimesi toprağın ıslanarak yumuşak hale gelmesi için kullanılır Kürtçe’de. Ancak Kobanêliler toprak haline de çamur diyor. Islaklık, umudu ve bahara doymuş toprağın yumuşaklığı, kalubeladan beri yaşam gerçekliğini yansıtıyordu. Kobanê kanatlanıyordu. Toprakta yatanlardan canlılara herkes büyük coşku yaşıyordu. Kobanê sakinlerinin yaşam tezgâhları örülmeye başlamıştı.

Kobanê’nin Suriye Baas rejiminden kurtarılmasının üzerinden bir yıl geçmişti. Kürdistan’ın bu şehrinin işgalcilerden kurtarılmasının yıldönümüydü, kutlama hazırlıkları coşku ve heyecanla devam ediyordu. Kent yeni hadise ve gelişmelere gebeydi. Askeri ve siyasi olarak Suriye ve Rojava Kürdistanı’nda yaşananlar gelecekte olacakların işaretleriydi. Bizim gücümüzün durumu, OSO’nun²¹ durumu ve aynı zamanda toplumda yaşanan değişimler bizi yeni ve zorlu bir sürece sürüklüyordu. Bu toprağın insanların yüzleri acı tatlı birçok şey görecekti.

2011’in Mart ayında Suriye’de başlayan savaş devam ediyordu. 2013 yılına girmiştik ve Suriye’de süren bu savaşın kaderinin böyle devam etmeyeceği belliydi. Kürt halkı öncülüğünde yaşanan 19 Temmuz 2012 Rojava özgürlük ve demokrasi devriminden önce farklı güçler Bass rejiminin kontrolündeki birçok yeri ele geçirmişti. ÖSO, El Nusra gibi örgütler Dêrazor, Rakka, Cerablûs, Minbic ve Kobanê etrafındaki kasabaları rejimden almışlardı. Ancak Girêspî, Minbic, Cerablûs ve Rakka gibi kentlerde Cepheth El-Ekrad²² adındaki güçlerimiz bu şehirlerde varlık gösteriyordu

21- Özgür Suriye Ordusu’nun (ÖSO)

22- Kürt Cehpesi

ve büyük kazanımlar elde etmişti. Kürtlerin olduğu her yerde hem halkımızı koruma hem de alanı Baas rejiminden arındırmak için güçlerimiz vardı. Sayımız az olsa da bu alanlara yerleşiyorduk. Bölgedeki gençlerin savunma güçlerine katılımlarıyla günden güne büyüyüyorduk. Özellikle Girêspî, Rakka gibi şehirlerin rejimden alınmasında güçlerimiz yerlerini almış ve rollerini oynamışlardı. Cerablûs ve Minbic'te de Ebû Leyla komutasında kuvvetlerimiz vardı. ÖSO bünyesinde Cephel El Ekrad adıyla Kürt ve Araplardan oluşan güçlerimiz yer alıyordu. Yaşanan birçok savaşta güçlü katılımlar sergilemiş ve başarılar elde etmişlerdi. Bu güçlerimiz Halep ve Azez savaşlarında yer alıp öncü roller oynamışlardı. Gücümüzün bileşenleri özgürlük ve demokrasi arayışları olan farklı uluslardan oluşuyordu. Bu yüzden çevrede bu güçten korkanlar vardı; özellikle de bölgemizde egemen olmak isteyen rejim karşıtı güçler.

ÖSO bir yıl önce 8 Kasım 2012'de Serêkaniyê'de Suriye Baas rejimi ile savaşımaya başlamış, rejim Serêkaniyê'den çıkarılmıştı. Biz ve Suriye muhalefeti Serêkaniyê'ye yerleştik. Savaşın başında Suriye rejimi uçaklar ile ÖSO güçlerini vurdu. Biz o zamanlar Suriye rejimi ile silahlı savaşa başlamamıştık. Uçaklar muhalifleri vurduğunda muhalifler bizim yanımıza gelip uçaklardan korunmak istediklerini söylediler. O zamana kadar şehirde az sayıda güçleri yer alıyordu. Bize yanaşma taleplerini kabul ettik. Suriye ordusu şehirden çıktığında bizim de iznimizle ÖSO önceden hazırladıkları beş-altı taburluk bir güç ile şehre girdi. Biz planlarının ne olduğunu bilmiyorduk. Onları müttefik güçler olarak görüyorduk. Şehre gelen güçler, Türkiye sınırından geçti. Sınırı geçtiklerinde arkamızdan dolanıp bizim olduğumuz yerleri elimizden alarak bizi şehirden çıkarmaya çalıştılar. Daha önceki tartışma ve müzakerelerimizde aldığımız ortak kararlar vardı. “Devlet güçlerinin olduğu her yere saldıracğız” diyorlardı. Onlar Serêkaniyê'de savaşa başladığında biz de Dirbesiyê, Tiltimir, Amûdê ve Qamişlo'da bazı yerleri Rejimin elinden alıp yerleştik. Zaten daha önce de Dêrik hattını kontrol altına almış sistemimizi oluşturmuş-tuk. Onlara “Devletin elinden aldığımız yerlere saldıramazsınız, oralara girmek için bir sebebiniz kalmadı. Zaten biz devlet güçlerini çıkardık ve buralar bizim kontrolümüzde. Serêkaniyê'den de birlikte devlet güçle-

rini çıkardık. Biz yerimizde kalırız, siz de olduğunuz yerleri kontrolünüzde tutarsınız” dedik. Buna uymadılar ve 19 Temmuz’da şehirdeki güçlerimize saldırdılar. Bu savaşın sonucunda ÖSO’nun kırk üyesi öldürüldü. Çatışmalarda PYD Serêkaniyêye Eşbaşkanı Abid Xelîl şehit oldu.

Savaşta yenilip yerlerine döndüler ve biz de yerlerimizi koruduk. İkinci kez aynı yıl 12 Aralık’ta saldırıya geçtiler. Bizim kontrol ettiğimiz bir noktaya saldırdılar. Goran, Ferhat, Qewas ve Hemîd arkadaşlarımız şehit oldu. Ayın yirmi üçünde yeniden saldırıya geçtiler. Düşmanlık ve saldırılarından vazgeçemediklerini görünce karşı hamle başlattık, çetelerin çoğunu şehirden çıkardık ve yerlerini ele geçirdik. Bu çatışmalarda Lewend ve Serhat arkadaşlar şehit oldu. O günlerde Girzîro alanını ele geçirmeye dönük bir hamle başlattık. Girzîro, stratejik öneme sahipti ve petrol yataklarının bulunduğu bir alandı. Hamle sonucunda Girzîro’yu aldık. Sonra Suriye devleti bize karşı ilk kez uçak kullandı ve Girzîro’daki güçlerimizi bombaladı. Bu saldırıda bir arkadaşımız şehit oldu, on bir arkadaşımız da yaralandı. Fakat Girzîro’yu kontrolümüze aldık.

Sonrasında birçok yerden devlet güçleri çıkarıldı ve ÖSO saldırılarından sonra daha kuvvetli bir güç ile ordulaşma kararı aldık. O güne kadar örgütümüz silahlı bir örgüt değildi. Halkımız kısıtlı imkânları ile bulundukları yerleri koruyor ve topraklarını devletin elinden alıyordu. Gücümüzün adı Yekîtiya Xweparastina Kurdistanê (YXK)²³ idi. Alınan birçok yer ve git gide artan saldırılardan kaynaklı yeni bir oluşum tartışmaları başladı. Rojava Kürtdistan Hareketi konferans kararı aldı. Konferansımız 1 Ocak 2013’te üç yüz otuz altı delegenin katılımıyla gerçekleşti. Bu konferansta Yekîneyên Parastina Gel’in (YPG)²⁴ oluşturulması kararı alındı. Aynı gün YPG’nin ilanı gerçekleşti. Konferansta askeri meclis için kırk dokuz kişi seçildi. Bu güç kadın ve erkeklerden oluşan karma bir güçtü. Aynı zamanda YPG bayrağı ve tüzüğü belirlendi. Konferans kararlarından biri de bölge halklarına olan yaklaşımıza dairdi. Halklar arasına fark konulmayacak ve bu karar tüzüğün ilk maddesinde yer alacaktı. Önemli kararlardan biri de özgün kadın örgütlenmesi kararıydı. Bu konferansta

23- Kürdistan Savunma Birliği

24- Halk Savunma Birlikleri

alınan kararlar özgün kadın konferansı gerçekleştirildi ve aynı yılın 4 Nisan'ında Yekîtiya Parastîna Jin (YPJ)²⁵ ilan edildi.

YPG ve YPJ'nin ilanı bizim için yeni bir aşamanın başlangıcıydı. Bölgede egemen olup Kürtlerin topraklarını işgal etmek isteyen güçler eskisi gibi kolayca saldırıya geçme cüretini gösteremeyeceklerdi. Kürtlerin örgütlü direnişi bölgede egemen olmaya çalışan güçler arasındaki dengeyi bozdu. Gün geçtikçe gücümüz ve hâkimiyetimiz arttı. Kürt halkı, inancı, morali, iradesi ve cesaretiyle toprağını özgürleştirme çalışmalarına başladı ve kurulan gücün içinde yerini aldı.

Serêkaniyê ve Halep'te çetelere ağır darbeler vurduktan sonra ÖSO ve Suriye rejimi Kürt şehirlerine girmelerine izin vermeyeceğimizi anladı. Kürtler bulundukları her yerde kendi savunmalarını kendileri yapıyordu. Zaten öncesinde de Afrin, Kobanê ve Cizîrê'ye bağlı beldeler özgürleştirilmişti. Yine Serêkaniyê'de ÖSO'nun yaşadığı yenilgi yüreklerine derin korkular salmıştı. Bu durumlarla bağlantılı olarak biz, yine yeni bir sürece giriyorduk. YPG/YPJ'nin ilanı ile özsavunma gücü olarak ordu örgütlenmesi gerçekleştirilmişti. Her gün onlarca fedai genç YPG safılarına katılıyor, eğitim görerek örgütleniyor ve bölgelerini korumak için görevlendiriliyordu. Devrimi yaşayan Kürt halkı ve güçleri büyük bir coşkuyla ilk defa kendi askeri olma şansını yakalamıştı. Özgürlüğe sevdalı halk, Rojava Kürdistanı'nın öz gücü ile toprağını ve onurunu korumaya başladı ve bu duygu yüksek derecede moral ile sürdü. Bu moral ve coşku sel gibi yayıldı, her geçen gün umut ve zafer inancı büyüdü. Kendi özgür toprağında doğal haklarını kazanmak uzun süredir özlem ile bekleyen halk, coşku ve zafer inancıyla yeni adımlar attı. Halkımız kendi sistemini oluşturarak bu çerçevede kurum ve kuruluşlarını ilan ediyor ve kendi kendini yönetmeye başlıyordu.

Rojava Devrimi'nin üzerinden bir yıl geçmişti. Temmuz'un sıcaklığıyla herkes yeni sürece hazırlanıyordu. Devrim coşkusu Rojava'nın her karışına hâkim olmuştu, özellikle rejimden ilk kurtarılan yer olan Kobanê'de. Kobanê hem coğrafik hem de tarihsel olarak önem arz ediyordu. Baas rejimi,

25- Kadın Savunma Birlikleri

Arap Kemer²⁶ politikasını uyguladığı zaman Kürt şehirlerini birbirinden koparmak istemişti. Arap Kemer Kürtler arasında bir iç sınır daha oluşturmuştu. Daha önce dört parçaya ayrılan Kürdistan toprağı bu politikayla bir kez daha parçalanmış ve Kürtler için yeni sınırlar belirlenmişti. Tarih boyunca Kürt halkının birliğinden korkan düşmanları, bütün güçleriyle Kürtleri bölmeye çalışmaktan vazgeçmiyordu. Serêkaniyê-Kobanê, Girêspî-Kobanê, Girêspî-Serêkaniyê, Cizîr-Kobanê, Kobanê-Afrîn; kısacası baştan sona tüm Rojava Kürdistanı'nda Kürt toplumunu birbirinden koparmak için şehirlerin ve köylerin arasına Araplar yerleştirildi. Bu Kemer'in içinde Kobanê bir ada gibi kalıyordu.

Baas rejimi bu politikaları ile Kürt halkı üzerindeki zorbalık ve egemenliğini farz kılarak zamanla Kürtleri asimile etmeyi hedefliyordu. Bölgeye yerleştirilen Arapların etkisiyle Kürt kültürü zayıflatılıp istenildiğinde Kürt ve Arapları birbirine kırdırma amacı güdülüyordu. Böylelikle kirli sistemlerini sağlama almaya çalışmışlardı. Bu utanç kemeri Kürt şehirlerini birbirinden koparmıştı. Ancak Kürt halkı diğer halkların kültürüne ve yaşamına değer veriyor, tarih boyunca yaptığı gibi başka halkların kültürlerine bir karşıtlık beslemiyor ve zulüm etmiyordu. Bu geleneğin etkisiyle Rojava'daki Baas rejimi politikası istediği sonuca ulaşamadı. Bazen egemenlerin kışkırtmaları ile halklar arasına fitne sokularak ortaya çıkan olaylar olsa bile, Baas rejiminin istediği ölçüde Kürtler ve Araplar arasında düşmanlık gelişmedi. Kürtlerin kadim ve renkli kültürü, başka toplumların ve kültürlerin zenginliklerine saygı duyuyor ve onlarla aheng içerisinde yaşamayı sürdürüyordu. Rejimin şoven politikaları böylece boşa çıkıyordu. Tüm çelişki ve sorunlara rağmen zamanla birbirlerini tanıyıp evlilik yoluyla akrabalıklar geliştirilmiş ve böylece düşmanlığın önüne geçilmişti.

Gerçekte Kürt toprakları işgal edilmiş, tarlaları dışarıdan gelen Araplara dağıtılmıştı. En iyi olanaklar bölgede Araplara verilmişti ve Kürt halkı yaşamsal olanaklardan dahi mahrum bırakılmıştı. Hiçbir halk ve ulus topraklarına yapılan böylesi bir işgal ve sömürüyü kabul etmez, yapılan zulüm ve zorlukları unutmaz. Öfke ve kinini açıkça dile getirmese

26- 24 Haziran 1974 yılında Baas rejiminin başta Cizire bölgesi olmak üzere Rojava'nın büyük bir kısmını Araplaştırmak adına uyguladığı proje

de, haklarını geri almak için fırsat kollar. Ama Kürt halkı bu öfkeyi kime yönlendireceğini bilecek kadar politiktir. Bu yüzden Araplara karşı düşmanlık etmediği gibi egemenlerin yaptıklarını da asla unutmadı.

Rojava'da, Baas rejimine karşı geniş kapsamlı başkaldırı şansı doğmadığı halde Rojava halkı Kürdistan özgürlük mücadelesine yürekten bağlı kaldı. Kürdistan'ın en küçük parçası olmasına rağmen, ülkemizin diğer parçalarındaki mücadelelerde büyük emek ve bedel sahibi oldu. Maddi ve manevi bütün olanaklarını Kuzey ve Güney Kürdistan devrim mücadeleleri için feda etti. Kürdistan özgürlük mücadelesinde yüzlerce şehit verdi, ağır bedeller ödedi. Kültürüne ve diline bağlı kaldı. Baas rejiminin her türlü imha ve inkâr politikalarına karşı toplumsal ve kültürel varlığını, ulusal bilincini ve dilini korudu. Kurtuluş umudu, hakkını ve özgürlüğünü alma umudu, kısacası özgürlük inancı ve isteği asla azalmadı Kürdistan'ın bu parçasında. Direnişçi, aydın ve vatanperverliğiyle Kürdistan özgürlük davası yanlısı oldu. PKK'nin mücadelesinin etkisi ve Önder Apo'nun yirmi yıllık varlığıyla da Rojava halkı derin bir yurtseverlik bilinci ve politik tecrübeye kavuşmuştu. Bunların hepsi Rojava Devrimi'nin sağlam bir alt yapısı için çok kıymetliydi. Bu yüzden Rojava halkı 19 Temmuz'dan sonra umut ve büyük inanç ile devrime sarıldı. Hakkını ve özgürlüğünü alma umuduyla öncülerinin etrafında toplandı. Varlığı ve özgür kimliğiyle kadim topraklarında yaşama isteği, hep en yüksek seviyede oldu. Bu irade, büyük bir umutla devrimde somutlaştı.

Devrimin kazanımları somutlaşıyor, halk kendi sorunlarını kendisi çözüyordu. Toplumsal alan inanç yaratıyordu. Halk yönetimi vardı ve toplum kendini örgütleyordu. Sorunlarını tartışıyor çözüme kavuşturuyordu. Minbic'te, Cerablus'ta ve Girêspî'de yani elimizde bulunan tüm şehir ve yerleşim yerlerinde Halkevleri vardı. Var olan sorunlar ele alınıyor, ortak akılla çözüme kavuşturuluyordu. Bu durum büyük moral yaratıyor, dış güçlerin ilgisini çekiyor ve düşmanımızın korkmasına sebep oluyordu. Çünkü artık kendi kendimizi yönettiğimiz bir sistemimiz vardı. Yapılan olumlu çalışmalar her geçen gün toplumda daha çok pozitif etki yaratıyor ve yeni bir bilinç boy veriyordu. Sistemimizin ilgi çekmesi ve hızla yayılması, bundan korkan güçlerin yeni saldırılarına da kapı aralıyordu.

2013 yılına girerken Baas rejimini bölgeden çıkardıktan sonra, El Nusra ve ÖSO gibi güçler elde ettiğimiz yerleri işgal etmek istediler. Rejim işgalinin sonu gelmişti, şimdi de bu güçler Kürtler üzerinde egemenlik kurmak istiyordu. Ama artık Kürtler eski Kürtler değildi; bir savunma gücü vardı, örgütlü ve sistem sahibiydiler. Direniş güçleri vardı, özgürlük ve haklarını kazanma iradeleri zorlu mücadeleler açığa çıkar-mıştı. Yeni olanaklar ve önemli kazanımlar elde edilmişti.

Coşku ve heyecan ile devrimi karşılayan Kobanê’de, kurtuluş bayramı kutlamaları için hazırlıklar vardı. Dini bayramlara benzemeyen bir bayram havasıyla sokaklar süsleniyor, her yer sarı, kırmızı, yeşil renklerine bezeniyordu. Toplumun tüm bileşenleri; kadın, erkek, çocuk, yaşlı herkes heyecanla kutlama hazırlıklarına katılıyordu. Kadınlar renkli kıyafetlerini hazırlamış, arabası olanlar araçlarını bayraklarla süslemiş, toprak baharın renklerine bürünmüş, kurtuluş bayramının heyecanı herkesi sarmıştı.

Girêspî halkı da Kobanê’deki kutlamalara katılacaktı. Tam da bu zamanlarda yani 16 Temmuz’da Serêkaniyê’ye çetin bir saldırı yapıldı. İki gün sonra, 18 Temmuz’da Girêspî Halkevi’ne bombalı saldırı düzenlediler. Cepheth El Ekrad güçlerimiz oradaydı. ÖSO, şehirde silahlı gezilmesini, Halkevleri’nin kapatılmasını ve bayraklarımızın indirilmesini istiyordu. Savaştan önce “Bayraklarınızı indirin. Halkevleri’ni kapatın. Burası bizim yerimiz, istediğiniz gibi gezemezsiniz, çalışamazsınız, Kürt kurum ve kuruluşları oluşturamazsınız, Kürt bayrağının burada olmasını istemiyoruz ve izin vermiyoruz” demişlerdi. İlk tartışmalar böyle başlamıştı. Zaten kurtuluş kutlamalarından önce Kobanê ve çevresine saldır-mak istiyorlardı. Bir haftadır tehditlerini arttırmalarına rağmen halk kutlamalara hazırlanıyordu. Elimizden geldiği kadar oyunlara gelmemeye çalıştık. Provokasyonlara mahal vermedik. Bölgedeki gündem kutlama ve hazırlıklardı. Ama kutlamadan önce bize saldırmak istediklerini öğrendik. Saldırı hazırlıkları ve çabaları yoğunlaşınca biz de savunma hazırlıklarına başladık. Artık açıkça güçlerimize ve halkımıza saldıracaklarını görüyor-

duk. Ne yaparlar, nasıl yaparlar, durumlarını değerlendirdik. İlk saldırmak istedikleri yerlerin Rakka ve Girêspî şehirleri olduğunu anladık.

Neden Girêspî? Çünkü bu çete güçlerinin Türkiye ile ilişkileri vardı. Serêkaniyêye saldırılarından sonra duyduk ki başta Girêspî'deki güçlerimize saldırıp alanı ele geçirmek istiyorlar. Rakka'da "Siz burada kalamazsınız. Biz buraların sahibi ve hâkimiyiz. Halkevleri'nin burada olmasını istemiyoruz. Bu evleri kapatıp egemenliğimizi kabul edin. Sorunlarınız varsa yanımıza gelin, biz çözeriz. Açıkça söylüyoruz, siz Kürtlerin varlığını burada kabul etmiyoruz" mesajı vermişlerdi.

Kuşkusuz biz başka halklara karşı değildik. Halk ve askeri güç olarak diğer toplumlarla kardeşçe yaşamayı bilirdik ve halkımızın böyle bir sorunu yoktu. Biz örgütü ve gücü olan bir toplumduk, ortak yaşama karşı değildik, kendi sorunlarımızı kendimiz çözmek istiyorduk ve bu hakkımızdı. Kendi öz gücümüze dayanarak hiç bir gücün işgalini kabul etmedik. İsteğimizi ve görüşlerimizi muhataplarımıza barışçıl dille iletmemize rağmen bize dayatılan iktidar savaşıydı. Varlığımızı kabul etmiyorlardı ve o güçlerin öncelikli isteği bizimle savaşıydı. Şovenist faşist Suriye rejiminin yerini daha kötüsü, ilkesiz ve ölçsüz bir güç almış, egemenliğini her yolla bize dayatan, birlikte yaşam çabamızı görmezden gelip savaşı bize farz kılan yeni bir işgalci güçle karşı karşıyaydık. Rakka'yı birlikte rejimden almamıza rağmen, varlığımızı kabul etmiyor, gücümüzü tanımıyorlardı.

Varlığımızı korumak için askeri kuvvetlerimizi güçlendirmekten başka çaremiz yoktu. Varlığınızı tanımayan ve savaştan başka bir dil bilmeyen güçlere karşı, toplumunuzu doğru örgütleyip bilinçlendirmeniz gerekir ve tüm alanlarda kuvvetlenerek sağlam bir güç haline gelip varlığınızı korumanız farzdır. Eğer böyle yapılmazsa ortaya çıkan sonuç, güçlünün kanununun güçsüzü yendiği bir kadere dönüşür.

Tüm barışçıl çabalarımıza rağmen bize dayatılan savaştı. Ya güç getirecektik ya da karşımızdaki güç bizi bir kaşık suda boğacaktı. Rejim değişmiş olsa bile çeteci güçler ve önceki rejimin zihniyeti arasında fark yoktu. İki güç de Kürtlerin imha ve inkârında birbirinin aynısıydı. Kürtleri tanımıyor, varlıklarını kabul etmiyorlardı.

Söz ettiğimiz güçler halkların ortak yaşam paradigmasına sahip olmayan, halklar arasındaki dengeyi gözetmeyen gerici güçlerdi. Bölgede yaşayan diğer toplumların irade ve inançlarına saygı gözterecek ruha, felsefeye ve kültüre sahip değillerdi. Bu yüzden bize tek yol kalıyordu; kuşanıp halkımızın özgürlüğü, toplumumuzun hakları için savaşa hazırlanmalıydık. Çünkü hak ve özgürlüklerini toplum olarak sağlayamamış olsa da Kürt halkının karakteri tüm zorluk ve zulümlere rağmen tarih boyunca haksızlığa karşı direniş ve başkaldırı olmuştur.

19 Temmuz devrim kutlamalarından altı gün önce çetelerin savaş ve karışıklık çıkarma uğraşları artmaya başladı. Asıl hedefleri örgütlenme tarzımızdı ve örgütsel kurumlarımızı hedef alıyorlardı. İlginç olan, bir yerde birlikte kalmak istediğimizi söylediğimizde “Böyle diyorsunuz da daha bir ay geçmeden her şeyi etkilemeye başlıyorsunuz ve örgütlemeniz her yere hâkim oluyor. Bu yüzden kimseyi yanınıza getiremiyoruz. Bizim olduğumuz şehirlerde Halkevleri’ni istemiyoruz. Bu evler yoluyla şehrin hâkimiyetini ele geçiriyorsunuz. Halkın önünü açıyorsunuz, toplum üzerinde hiçbir etkimiz kalmıyor” cevabını veriyorlardı. Bu kaygıları yersiz değildi tabi ki: Biz halkla birlikte halka dayanarak devrim yapmak istiyorduk, onlar ise sadece iktidar alanları içinde halk üzerinde baskı ve zora dayalı egemenlik kurmak istiyorlardı. Şehirleri Suriye rejiminden birlikte almıştık ama onlar bize savaşarak aldığımız bu şehirlerden çıkmayı dayatıyorlardı.

Çeteler eliyle her gün yeni bir saldırı ve karışıklık baş gösteriyordu. 18 Temmuz’da Girêspî’de Halkevinin bombalandığı haberini aldık. Bu bizim için savaş mesajı anlamına geliyordu. Kentte askeri güçlerimiz şehrin içinde değil dışındaydı ve karargâhımız Yapsê köyünde konumlanmıştı. Cephe yönetiminde Dilovan, Şilan Goyî ve Kawa yer alıyordu. Çatışmanın büyümesini önlemek istiyorduk ve rejim karşıtı güçlerle savaşa girmemek için diyalog yolunu benimsedik ve cephe yönetiminden Dilovan arkadaş ÖSO sorumluları ile görüştü. Görüşmede bizimle savaşmama kararı aldıklarını bildirdiler ancak hemen ardından şehirden çıkmamızı söylediler. Savaş ve işgalde ısrarları her geçen gün daha net anlaşılıyordu.

“Her insan coğrafyasına benzer” sözü en çok Kürtleri tarif ediyor. Hakikaten halkımız ruhsal ve duygusal olarak Kürdistan coğrafyasına ben-

ziyor ve bu durum her fırsatta kendisini dışa vuruyor. Kürdistan doğası gibi toplumumuzun doğası da çok renkli ve halk tüm duyguları iç içe yaşayan bir karaktere sahip. Cephede bu gelişmeler yaşanırken bir yandan da halk devrim kutlamalarının coşkusuna kaptırmıştı kendisini. ÖSO ve El Nusra ile Serêkaniyê ve Girêspî’de yaşadığımız çelişki ve karmaşıklığa rağmen 19 Temmuz kutlamaları hazırlıkları tamamlandı. Aynı gün Kobanê’de binlerce insan Özgürlük Meydanı’nda toplandı. Şehir merkezi ve tüm köylerden halk meydanı hıncahınç doldurdu. Hani Kürtçe’de ‘toprak atsan yere düşmez’ diye bir deyim var ya, işte devrim kutlamalarında ortaya çıkan tabloyu tam da bu deyimle anlatabilirim. Kobanê bahar örtüsü gibi rengârenk süslenmiş, halkının renkleri ve şavkıyla Özgürlük Meydanı çiçek bahçesine dönmüştü. Davul zurna sesleriyle Kobanê’nin tüm renkleri meydanda halaya durmuş, özgürlük ve kurtuluşun baharını kutluyordu. Direniş kamlarıyla el ele govende tutuşan kadınların başlarına bağladığı puşiler ve rengârenk kıyafetleri vücut kıvrımlarına eşlik ediyor, zılgıtlar davul zurna sesine karışıyor, sloganlar yükseliyordu.

Bazı anların duygusunu anlatmak zordur. Halkımızın gözünde parlayan şey, umut ışığı ve özgürlük coşkusuydu. Yaşlılarımızın yüzünde yılların oluşturduğu derin izlerdeki acılar yerini mutluluğa ve onura bırakıyordu. O yüzler ki başlı başına tarihimizden çok şey anlatırdı. O anda, o meydana baktığım tüm yüzler beni duygulandırmıştı. Son yüzyılda yaşadıklarını düşündüm. Topraklarına el konulmuş, yabancılara verilmişti ve kendi topraklarına kimliksiz yaşamaya mahkûm edilmişlerdi. Egemenlerin zulmünü görmüşlerdi ve yıllarca köle olmanın acısını yaşamışlardı. Şimdi zincirler kırılmış ve geçmişin acılarını silmek ve zulmedenlerden intikam almak istercesine büyük bir coşkuyla şehirlerinin kurtuluşunu kutluyorlardı. Bakışları birbirine kilitlenenler ise gözleriyle çok şeyi anlatıyordu: “Keşke bizden öncekiler, yıllarca bugünler için direnenler de bu anı görselerdi” diyerek şehitleri minnet ve saygıyla anıyorlardı.

Kutlama günü her günden farklıydı; yaşlıların yüzlerinde acı ve tecrübelerle oluşan çizgilerden sevinç gözyaşları akıyordu ve artık geçmişin üzerine mühür vurulmuştu. Akan her damlayla gözler biraz daha parlıyordu. Bugünlerin umudunu yaşayarak toprağa düşenlerin yerine de bayram kut-

lanıyordu. YPG ve YPJ güçlerini görünce yılların ağır yükü altında iki büküm olanlar dahi dikeliyor, slogan ve zılgıtlar daha bir coşkuyla yükseliyordu. Yeni bir ruh, yeni bir duygu, eskisinden daha büyük bir inanç ve irade açığa çıkmıştı. Halk artık özgürlüğün kokusunu alıyor, kültürünü daha derinden hissediyor ve kimliğiyle yaşamının tadına varıyordu.

Kobanê'deki heybetli kutlamaların akşamında çeteler Girêspî'de Kürt mahallelerine saldırdı. Şehirdeki Kürtler ve güçlerimiz direnerek düşmanın mahallelere girmesine izin vermedi. Alanın korunması için takviye güç gönderdik. Ancak halk çoktan savaşmaya başlamıştı bile. El Nusra çetelerinin çok sayıda silahına el konulmuştu. Çeteler şehrin etrafını sarmış ve kimsenin şehirden çıkmasına izin vermiyordu. Biz de şehrin etrafında konumlandık.

Çeteler, şehre girmemize ve orada kalmamıza izin vermeme kararı almışlardı. Ama biz de kararımızı vermiştik, şehirden çıkmayacak, gerekirse çok daha sert cevap verecektik. Kutlamalardan bir gün sonra şehirdeki Kürtleri meydana toplayarak esir almak istediler. Savaşma tavrı değildik, ancak halkımızı esir alıp bizi tehdit ediyorlardı. Bazı küçük gruplar sokaklarda direnişe devam ediyordu. Aynı gün Girêspî sorumlusu Rêzan arkadaş bizi arayarak El Nusra komutanlarından Ebû Mishef'in altı çetesiyle birlikte bombalarını kuşanıp şehir karargâhımıza girdiğini ve güçlerimizin şehirden çıkması için tehdit ettiğini aktardı. Rêzan arkadaş çetebaşı ve beraberindekileri esir almaktan yanaydı, bu görüşünü bize ilettiler, biz de bu kararı onayladık. Arkadaşlarımız Ebû Mishef ve yanındakileri esir aldı. El Nûsra ve ÖSO en çok elindeki silahlara güveniyordu. Daha önce beraber kaldığımız için kendilerinde olan silahların bizim elimizde olmadığını biliyorlardı. Ama hesaba katmadıkları bir şey vardı; o da Kürdün direniş iradesiydi. Ebû Mishef bu yüzden kibirlice gelip "burdan çıkın" demişti. Arkadaşlarımız Ebû Mishef ve yanındakileri esir almıştı fakat avluda patlama yeleği giymiş, elleri pimde iki kişi daha vardı. "Yaklaşırsanız kendimizi patlatırız" diye tehditler savuruyorlardı. Zorlu, bilinmez ve heyecanlı anlar yaşanıyordu. Bir yandan biz Ebû Mishef'i esir almıştık, diğer yandan onlar halkımızı şehir meydanında toplamış, "Ebû Mishef'e karşılık tüm Kürtleri katle-

deceğiz. Arkadaşlarımıza bir şey olursa şehirdeki Kürtlerin kafalarını keseceğiz” diye tehdit ediyorlardı. Şehirdeki Kürtlerin sayısı iki bine yakındı. Böylesi zor kararların alınması gerektiği zamanda bir diğer haber ise Silûk’ten geldi. Arkadaşlarımız çetelerin köyü basıp oradaki Kürtleri de esir alıp Girêspî’ye getirdiklerini bildirdi.

Ne olacağı belli değildi, çeteler bombalarını patlatırsa onlarca arkadaşımız şehit olurdu. Bu yüzden, Rêzan arkadaşına nöbetçiler dışında kimse- nin karargâhta kalmamasını söyledik. Bir yandan karargâh gücümüzü boşaltıp bir yandan Ebû Mishef’le diyaloga girdik. Aramızda çıkan savaşta sona erdirmesini istedik. Onun çete komutanlarından olduğunu biliyorduk ama bu kadar önemli biri olduğunun da farkında değildik. Ebû Mishef’i esir aldıktan sonra onun El Nusra’nın kurucusu olduğunu öğrendik. Bir anda dünya televizyonları onun esir alınışını ve gelişen durumu son dakika haberleriyle servis etmeye başladı. Esareti boyunca aralıksız diyalogda bulunarak var olan durumlar üzerine tartışma yürüttük. Şehirde esir tuttukları binlerce Kürt vardı, halkımızın can güvenliğini tehlikeye atamazdık, bu durum bizi çaresiz bırakıyordu.

Ebû Mishef’le diyalogumuz devam ederken, şehirden de bilgiler geliyordu ve çeteler telefonda halkın çığlık seslerini dinleterek şantajla bizi anlaşılmaya zorluyordu. Esir tutulan insanların “Heval bunların başkanlarını tutmuşsunuz, onu bırakmazsanız hepimizin kafasını kesecekler, hiçbirimiz buradan sağ çıkamayacağız, hepimizi öldürecekler” sözleri yüreğimizi yakıyordu. Bir günlük tartışma ve iç istişareler yaptıktan sonra halkımızın can güvenliğini sağlamak ve esir alınanların serbest bırakılması için Ebû Mishef’le anlaşma kararı aldık. İlk ve en önemli şartımız, esir alınan halkın zarar görmeden şehirden çıkmasıydı. İkinci şartımız, El Nusra ve ÖSO’nun bize karşı savaşmamasıydı. Şartlarımızı ilettik ve “Şehri boşaltıyoruz ve sizi de bırakıyoruz” dedik. Bu esaslar üzerine anlaştık. Ebû Mishef telefon ile şehir sorumlusunu aradıktan sonra halkın şehirden çıkmasına izin verdiler. Zorlu geçen bir buçuk gün boyunca halk çetelerin elinde, Ebû Mishef ve yanındakiler de bizim elimizde esir kalmıştı. Esir tutulan halkın tamamının şehirden çıkıp güvenli alanlara ulaşmasının ardından, saat dört buçuk civarı Ebû Mishef’i bıraktık. Biz

anlaşma gereği onu bıraktık ancak çeteler yarım saat sonra şehre yakın bir noktaya saldırarak anlaşmayı bozdular ve savaş tekrar başladı.

Egemenliğin dayatıldığı bu süreçte halkımızın kendini koruma ve direnme imkânları her zamankinden fazlaydı. Toplu katliam olmaması için şehri boşaltma kararı almıştık ve halkı şehirden çıkarmıştık. Mücadelemizin geleceğini, halkımızın mücadeleye olan inancında görüyorduk. Çetelerin coğrafyamızdaki ömrünün uzun olmayacağını biliyorduk. En doğru olan tedbir, toplu katliamın önüne geçmekti. Çünkü karşımızdaki düşman, ne ölçü, ne siyaset ne de halkların birlikte yaşamını tanımıyorlardı.

Öte yandan Doğu Cephesi'nde savaş yoğundu. Gerekli olan birçok alanı almıştık ve savunma hattımızı sağlamlaştırmıştık. Cirn köyü halkı silahlarını kuşanıp yanımıza geldi. Savunma için iki uzman taburumuz vardı. Şehit Dicle taburu kadın arkadaşlardan oluşuyordu. Şehit Agir taburu ise karma taburdu ve sorumlusu Emin Erkendi arkadaştı. Emin, Şilan ve Dilovan arkadaşlar Doğu Cephesi'nin sorumlusuydu.

Dilovan arkadaş şehit düşünce durumlar değişti, çünkü alanı en iyi tanıyan arkadaş oydu. Şehit Dilovan, Kobanê'ye bağlı Şêranê köyünden yirmi beş yaşında genç bir arkadaştı. Orta boylu ve zayıftı, esmer ve kara gözlüydü. Gençliğine rağmen tecrübesiyle kısa bir sürede yönetim düzeyinde görev üstlendi ve savaş öncülüğü yaptı. Dilovan arkadaşın şahadetinden sonra alanı tanıma noktasında zorluk çektik.

Bir yere girdiğinizde sizi başarıya götürecektir önemli husus, coğrafyayı tanımanız, diğeriyse toplumu ve kültürünü tanımanızdır. Daha önceki deneyimlerimizden de biliyordum ki sınır bölgelerinde kaçakçılık yapanlar kadar, coğrafyayı, yolları, araziye ve kültürü tanıyan yoktu. Bu nedenle Rüstem ve Mustafa arkadaştan bölgede kaçakçılık yapmış kimler varsa çağrılarını istedim. Arkadaşlar arayışa girdi ve Teslim ile yanında bir akrabasını getirdiler. Teslim ve akrabasına bölgeyi karış karış anlatmalarını istedim:

“Bana köy köy bu alanı tanıtmamızı istiyorum. Hagi köy Kürt köyü, hangi köy Arap köyü, hangi aşiretler burada var, hangi güçlerle ilişkileri var, bize dostluk ve düşmanlık eden köyler hangileri ve alanın yollarını anlatmamızı istiyorum.”

Bir de Girêspî şehrinde tanıdık ve dostları varsa isimlerini vermelerini istedim. Onların anlattıklarının bize büyük faydası oldu. Alanı tanıyan, coğrafya ve mekânlarına hâkim olanlar sayesinde bölgeyi tanıdık. Kaçakçılık yapan Teslim'in ailesi yörede cesaret ve mertliği ile bilinen Mala Cimo ailesiydi. Dedesi heybetiyle halkı etkileyen namlı biri olarak tanınıyordu ve Suriye Baas rejimine karşı direnişiyle biliniyordu. Mala Cimo adı duyulunca Baas tarafından yöreye yerleştirilen rejim yanlılarının yüreğine korku ve telaş girerdi. Rojava Kürdistanı'nı parçalamak için Arap Kemerı oluşturulmasına karşı, zengin yöntemlerle devlete direnen ailelerden biri de Mala Cimo olmuştu. Mala Cimo, bölgeye yerleştirilen Araplara karşı savaşmıştı. İşlerine el konulmasına ve topraklarının tapusunun Araplara verilmesine izin vermemişlerdi. Macera dolu tarihleri olan bir aileydi ve yiğitlikleri bölgede farklı farklı hikâyelerle çokça anlatılırdı.

Geçmişten beri silahlı olarak özsavunmalarını yapan Mala Cimo ailesi geniş bir aileydi ve kendi bölgelerini kendileri koruyordu. Onlarla ilişki kurduktan sonra silahlarıyla birlikte bize katıldılar. Onlara Ketibeya Mala Cimo²⁷ deniliyordu. Kendilerini ailenin adıyla tanıtıyorlardı. Teslim de yiğit ve büyük ailesi gibi çalışmaktan geri durmadı, "Ne görev verirseniz yerine getirmeye hazırım" dedi. Tutumu ve duruşu önemliydi. Görevini belirledikten sonra bağlantımız kopmasın diye ona telefon ve telsiz cihazı verdim ve vazifeli olduğu yere gönderdim. Gitmeden önce alanı tanımamız için hem dil konusunda hem de arazi konusunda yardım etmesi için amcasının oğlu olan Hacı'yi bizimle tanıştırdı. Bölgenin coğrafyasını ve sosyolojik yapısını biraz tanıdıktan sonra hattı iyi tutmamız için yeni bir savunma cephesi açmamız gerektiğini söyledim. Amaç düşmanın önünü kesmek ve güçlerimize arkadan saldırmasını engellemektir. Arkadaşlar savunma cephesini oluşturmak için üç isim önerdi, üçünün de adı Evdullah'tı ve onlara yöre ağzıyla Evdo diyorlardı. Mustafa arkadaşın verdiği bilgiye göre; bölgede Evdoyê Lehênî, Evdoyê Mala Tûjo, Evdoyê Terzî diye tanınıyorlardı. Evdoyê Tûjo'nun, Qizeli köyündeki evine gittim ve ailesiyle tanıştım. Burada her üç Evdo'ya görevlerini ilettim. Gidiş geliş ve

27- Cimo Ailesi Taburu

halkın savunma cephesine götürölüp getirilmesi işi Evdoyê Terzî'ye verildi. Evdoyê Tûjo, elimizdeki kontrol noktalarını denetlemekle görevlendirildi. Evdoyê Lehênî ise yanına verdiğimiz bir arkadaşla birlikte köyleri dolaşacak ve yeni güç örgütleyecekti. Her üçü de itiraz etmeden görevlerini kabul ettiler ve işe koyuldular.

Yeni kurulacak cephe için biz de harekete geçip diğer köyleri dolaşmaya başladık. İlk olarak yörenin geniş ailelerinden birinin yaşadığı Hewalîkê köyüne gittik. Çetelerin taciz mermileri bu köye ulaşıyordu ve bu nedenle savaş ve çatışmalardan dolayı kadın ve çocukları köyden çıkarmalarını istedik. Yurtsever bir tavırla bizi karşıladılar:

“Ne kadın ne de çocuklarımızı köyden çıkarmıyoruz! Burası bizim yerimiz ve toprağımız. Sonuna kadar savaşmaya hazırız, fakat köyden çıkmayı tercih etmiyoruz. Burayı biz koruruz, siz etrafımızdaki diğer yerleri koruyun ve oralara güç yerleştirin.”

Cesaretli tavırları karşısında taleplerini kabul ettim, hakikaten kimse köyden çıkmadı, yöre halkının bu tutumunu görmek bize güç verdi. Ve bu hattı tutma konusunda kararımızı pekiştirdi. Dilsoz arkadaşı çağırdım:

“Yanına üç arkadaş daha al, halk ile birlikte bu hattı koruma hazırlıkları yapın, iki köyü de tutacağız. Görüyorsunuz halk yardım etmek için hazır. Hazırlıklarınızı iyi yapın.”

Hazırlıklardan sonra bu hattı da böyle aldık. Yanlarından ayrıldıktan sonra Qizelî köyüne dönüp Ehmedê Tûjo'nun evine misafir olduk. Ehmed ilerlemiş yaşına rağmen evinin damına mevzi yapmış, Bruno silahı omuzunda, mevzideydi. Bizi görünce sevinçle mevziden çıkıp merdivenleri inerek yanımıza geldi, sıcak bir karşılama ile kucakladı. Raxt ve mermilerini sarınması, kıyafetleri, kolundaki Brunosu ile eski Kürt savaşçıları andırıyordu. Hikâyelerde dinlediğim kahraman ve yiğitler aklıma geldi ve yüreğimde büyük coşku oluştu. Selamlaşıp hal hatır sorduktan sonra içeriye geçtik. Su ikram ettiler, içerken ben:

“Amca, toprağınızı korurken sizi görmek beni çok sevindirdi ama bu küçük çocuklar buradan gitsin.”

Amcanın yüzünden sözlerimin hoşuna gitmediği anlaşıyordu. Yüzünün esmerliğinde Kobanê'nin hikâyesi okunuyordu ve ilgiyi üzerine

çekiyordu. Gülümsedi ve bana baktı. Sözler ağzından soğukkanlılıkla ve tane tane çıktı:

“Hayır, çocuklar burada kalsın. Bu toprağın gerçekleriyle büyüsünler. Çocuklarımız bilsin ki burası Kürdistan’dır, ağır çatışmalar ve savaşın mekânıdır. Evlatlarımız yaşadıklarımızdan bihaber büyümesinler. Ne zamana kadar korkarak ve mazlumca yaşayacaklar? Oyunları da savaş olsun. Çünkü bu toprağımızın hakikatidir.”

Amcanın sözleri her ne kadar kaynağını Kürtlerin yaşadığı tecrübelerden alsa bile onu ikna etmeliydim. Soğukkanlılığı ilgimi çekti ve sözlerimin bu derin tecrübeye çare olması gerekiyordu. Zaman kısa konuşmanın zamanıydı ve gelişmeler tüm ağırlığıyla kafamda dolaşıyordu. En zorlu durumlar bile bizi inandığımız yoldan ayırmamalıydı. Ben de alçak sesle yavaşça amcaya cevap verdim:

“Doğrudur, fakat psikolojik olarak etkileniyorlar. Silah kullanabilenler kalsın ama çocukların kalması iyi değil.”

Amca evini savaş karargâhına çevirmişti. Aşiret kültürüyle malını mülkünü, çoluk çocuğunu etrafa dağıtmıştı, söylenecek söz yoktu. Doğal komutan edasıyla konuşuyordu ve hakikatini yüreğimize serpiyordu. Söylediklerinde ısrarcı olarak gözlerimin içine baktı ve devam etti:

“Bak kızım, benim adım Ehmedê Mala Tûjo’ysa tek bir insanın burdan gitmesine izin vermiyorum. Ne olursa olsun buradayız. Dört oğlum şimdi savaş cephesindedir. En küçük oğlum Hevalê Kendal’dır, şimdi Kendalê köyünde cephede. Etraftaki köylerin hepsini görüyorsun. Her savaş mevzisinde bir oğlum var. Ben de kendi köyümdeyim. Onlara ‘siz gidin, burası da bana ait’ dedim.”

Benim amcayı ikna etmem gerekirken, o beni etkiliyordu. Çaresizce, kendinden emin tavrı ve öfkesini kabul ettim:

“Amca sen köyün sorumlususun, bu yüzden köyü iyi yönetebilirsin.”

Gülümsedi, ‘amcanı tanımıyorsun’ dercesine.

“Zaten yönetiyorum. Merak etme, amcanın elleri Bruno’yu tuttuğu sürece kimse köye giremez. Kimse yerimize, köyümüze ve malımıza yaklaşamaz.”

Amcanın ağzından çıkan her söz insanın göğsünü kabartıyordu. Eski aşiretlerin savaşçılık damarını taşıdığı her halinden belliydi. Ona çocukla-

rın korunması gerektiğinden başka söyleyecek bir şeyim kalmamıştı. Kalkmak için iki elimi dizlerimin üzerine koyup gideceğimiz yöne döndüm:

“Ehmed amca, iznin varsa kalkacağız. Çayınızı içtik, sohbetiniz de bizim için çok güzel ve anlamlıydı. Artık gitmemiz gerekiyor çünkü çok fazla işimiz var.”

“Çayımızı içtiniz ama kahvemizi de içmelisiniz. Kahvelerimizi de içelim sonra başım gözüme üstüne gidebilirsiniz.”

Ehmed amcanın evinde kahveleri içip beraber kapıya çıktık. Doğan arkadaş yanımdaydı. O önceden buraları tanıyordu. Ehmed amcaya sordu:

“Ehmed amca, bu Arap köylerindeki komşularınızla aranınız nasıl?”

Ehmed amca yüzünü köye döndü, öfkesi gözlerinden okunuyordu. Sonra Doğan arkadaşına döndü:

“Bu köylülerin hepsi silahlanmış, bize karşı savaşıyorlar. ‘Qizeli köyüne gidip mallarını talan edeceğiz’ demişlerdi. Sadece bugünkü saldırıda ben tek başıma bir kaçını yere serdim. Bir adım bile ilerlemelerine izin vermedik. Fakat karşı köye birkaç arkadaş gönderirseniz arkamızdan dolanamazlar. Güvenilir değil, yağma için geliyorlar. İşgalcidirler, mallarımızı ve topraklarımızı almak istiyorlar. Onlara inanmayın, ne zaman bize saldıracakları belli olmaz. Zaten size çok kızdım, neden Emirlerini bıraktınız?”

Bu kez kapıda sıcak tartışma başladı. Çok kızdığı belliydi.

“Amca, biz o adamı bırakmasaydık bunu gerekçe yapıp halkı katledeceklerdi. Halkımız zarar görmesin diye bıraktık.”

Sözlerim amcaı daha çok kızdırdı. Ellerini omuzlarıma koydu. Yöre kültürüne hâkim olmadığımı söylercesine öğüt verdi.

“Bu size eleştirimdir. Hainliğe alışmışlar, çünkü biz Kürtleri alt etmiyorlar. Arap Kemerini çerçevesinde buraya yerleştirildiklerinde rejim onları bize karşı kullandı. Şimdi de başka güçlerin oyuncağı olmuşlar. Onlara inanmayın. Bu toprakların tarihi gerçekleri var. Bunu bilmelisiniz. Sırtınızı asla onlara yaslamayın ve inanmayın. Bu size vasiyetimdir.”

Amca doğruları dile getiriyordu fakat bu kötü kader değiştirilmeliydi. Öğütleri de aklımızda yer edindi, tarihi öğütler gibi hep bizimle kalacaktı. Yine de bu oyunu bozmalıydık. Aklımızı saran son isteğimizi amca ne kadar anlıyordu bilmiyorum ama güzel bir sohbetti.

“Amca, Allah uzun ve sağlıklı ömürler versin sana. İznin varsa biz gidelim. İmkân olursa bir gün uzunca tartışırız bu konuları.”

“Başım, gözüm üstüne. Selametle gidin, yolunuz açık olsun. Size başarılar diliyorum.”

Panzer ve demir

Rivayete göre demiri keşfeden halk Kürtlerdir. Birçok Avrupa Ar-
yenik dilde demir kelimesi, kökünü Kürtçe “hesin” kelimesinden alır.
Demiri bulan halk bugün demirsizdir. Bazı söylentilere göre de demiri
lanetleyen ana kadındır. Adı Kürtlerin kutsal nesneleri içinde geçiyor
olsa da lanetlenmesi ilginçtir. Hest,²⁸ heste²⁹ ya da hesin, yani demirden
‘t’ harfi kesilmişçesine lanetlenmiştir. Her rivayetin bir hakikatı vardır
ve rivayetlerden öğrenilen çok şey var. İnsanın icat ettiği bazı yaratım-
ları bazen başının belası oluyor. Bu icatların yarattığı korkular adlarından
belli ve adları çok şey anlatıyor. Çokça yerde kelimeler birbiriyle savaşıyor.
Demir de anaların laneti doğru çıkmış gibi hep Kürtleri vurmuş ve
ölümlerine sebep olmuştur. Ancak ayaklarımın yere bastığı Kobanê topraklarında,
beni tarihin derinliklerinde gezdiren birçok kelime beynimi
kurcalıyordu. Evet, gerçekten kelimeler savaşıyor. Demir ve sabanın mu-
cidi olan halk, sonradan bu demirin gazabına uğramış, simya ve kimya
olup üzerlerine yağmış, dünyanın en bereketli topraklarının sahipleri
tüm bu bereketten yoksun kalmışlar. Bu demirle yaratılan aletlere Arap-
çada ‘dev’ denilmiş ve birçok Kur’an ayetinde de buna yer verilmiş. Pan-
zer, Arapça adıyla ‘debbabe’, ‘dâbbetu’l-arz’ gibi kullanılır ki, tamı tamına
adı yerini bulmuştur. Bereket için icat edilen demir, yaratıcısı ananın ka-
tili oldu ve halen katletmeye devam ediyor. Katil demir, ilginç bir kanıt-
tır. Başı öküz başı gibi, gözü domuz gözü gibi, kulakları fil kulağı gibi,

28- Duygu.

29- Çakmak taşı.

boynuzu keçi boynuzu gibi, boyu devekuşu boyu gibi ve göğsü aslan göğsü gibidir. Evet, DAİŞ, Kobanê topraklarında bu tank panzer, deb-babe³⁰ ile dolaşacak ve eşsiz bir korku yaratacak. “Kuraten El Jahîmo”, cehennem toplanının adı olacak ve Kürtlerin dediği gibi Arap tozu olup Rakka’dan dalga dalga gelip Kobanê topraklarına yağacak. Gözleri kör eden o toz, henüz Kobanê semalarında görünmüyor ve biz ilk günlerdeyiz. Demiri bulup zırhlı araç yapma telaşı, bizi kadim demircilerin kine benzer tarifsiz arayışlara götürmüştü.

Ehmed amcadan hatır istedik ve oradan çıktık. Qizeli köyünden çıkıp Cirn köyüne gittik. Köye yaklaştığımızda yaklaşık iki yüz erkeğin köyde toplandığını gördük. Kimileri evdeki tüfeğini almış ve gelmiş, kimisi de silah almak için bekliyor. Kendi aralarında yüksek sesle sohbet ediyorlardı. Şehrin kahvehaneleri kapatılmıştı, burayı da kahvehane gibi kullanıp toplanmışlardı. İlginç bir görüntüyüdü. İnsana cevap olmayan anlar, insanı tarihin derinliklerine iter hep. Sarmaşık gibi toprağın derinliklerinden yukarıya yükselir, çünkü tarih günümüze doğru boy verir. Bir grup insan tüm köklülükleriyle karşımızdaydılar. Nedendir bilmem, fakat buranın toprağı ve insanları Kürt destanlarının kaynağı gibi hafızamda canlanıyor. Kürt birliği tohumları güneşi ve toprağı bekliyormuş gibi insanın aklına yeni doğumlar getiriyor. Yarım kalmış destanlar Baqî Xido’nun³¹ sesiyle bu topraklardan yükselip, karşında Kürt aşiret ve gruplarını canlandırır. Derwêş’in atının izleri tüm asilliğiyle kendini hissettirir. Her ne kadar ince bi perde gibi yaşadığımız anlar hâkim olsa da esasında aklımız ve hislerimiz zaman tarafından tutuklanmıştı.

Kadim bir rüzgâr eski zamanlardan esip ahşalarımıza³² doluyordu. Önder Apo’nun gerçeği tarih ile ilişkilendirmesi bizi de bu gerçeğe alış-

30- İçine girenlerin ok, taş vb. şeylerden korunmaları için üzeri deriyle kaplanmış olan ve yuvarlanmak suretiyle tahrip edilecek kaleye yaklaşmayı sağlayan fıçı şeklinde eski bir savaş âleti.

31- Kobanê’nin Şeran ilçesinde 1913’te doğan dengbêj

32- Bağır, göğüs.

tırmıştı. Tarihin eski damarlarında yer edinmiştik. Kobanê toprağı her şekliyle canlıydı. Göbeklitepe'den Tel Xelef'a kadar eski izler, tümölüs ve höyükler göz önünde tarihi bir zincir gibi Kobanê'ye paralel sıralanmıştı. Haberimiz olmadan izlerimiz birbirine karışıyordu. Önümüzde duran iki yüz adam, toprağı ve iklimi an be an taş ve yeşille erginleştirerek olgunlaştırmaktaydı. Güneşin ışınları ve ısı yüzlerinden akıyordu. Alınlarında toplanmış ter, ağır ağır yüzlerinden aşağı süzülüyordu. Kalubela'dan beri yan yana gelişmiş olan iki kültür, tüm ağırlığıyla onları sarmalamıştı. Zaman gibiydiler. Gençler zamandan payını almış kıyafetleriyle grubun içinde yer alıyordu. Araplara has entari ve ağalları, Kürtlerin şal ve şepikleri endamlarından süzülüyordu. Böyleleri azdı, fakat ilgimi üzerlerine çekmeye yetecek kadar vardılar. Kürtlerin şal ve şepikleri önce de ilgimi çekerd, zaman zaman sorularımın sebebi oluyordu. Şeb, şev'den³³ geliyordu ve bu kıyafetlerin orjinliğı Zerdestê Kal'dan kaynağını alıyordu. Arap kültüründe de koşullara göre gömlek oluyordu. Bazı yaşlıların bedeninden gözle görülür terler akıyordu kıyafetlerine ve bedenleri güneşin yakıcılığıyla kavrulmuş, ter içinde kalmıştı. Bu söylediklerim kısa bir an içerisinde aklımda gidip gelmişti. Var olan yaşam hızla beni içine çekmişti ve harekete geçirmişti.

Şehirdeki arkadaşlara haber verdik, onlara yiyecek ve içecek getirdiler. Herkes yemeğini aldıktan sonra bir köşeye çekilip yedi. Sonra hepsi toplandı. Konuşmaya başladım:

“Şimdi hepiniz buradasınız. Fakat böyle köy meydanında topluca duramazsınız. Kendimizi örgütlememiz lazım. Her birimiz bir iş yapabiliriz. Biz yeni bir savaş cephesi açtık. Silahlı olan ve savaşa gidecek olanlar bir tarafa ayrılın. Savaşa gidemeyecek olanlar, mevzi kazabilir, savaş cephesindeki arkadaşlara yemek, su ve cephan taşıyabilir.”

Konuşmamı duyduktan sonra yirmi kişiye yakın silahlı kişi bir tarafa ayrıldı. Fakat silahlarının çoğu çift lüleli tüfekt. Zaten çoğunun yaşı büyüktü, içlerinde gençler azdı. Bazıları çok yaşlıydı, buna rağmen çiftlelerini alıp gelmişlerdi. Ben konuşurken sesler yükseldi:

“Heval, silah ve mermi verin bize. Silahlarımız yok, neyle savaşıcağız?”

Zaten şehirde de onlarca kişi gelip silah ve mermi istiyordu, sıkıntıları-mız vardı. Elimizdeki silahlar herkese yetmiyordu. Bu yüzden silahı olan-lara mermi verme kararı aldık. Halka çağrı yaptık, birçok kişi silahlarını getirdi. Aynı şeyi onlara da söyledim. Onlara şehre gidip arkadaşları gör-melerini, kendilerini korumak için mermi ve varsa silah almalarını söyledim:

“Silahı olmayanlar da merkezlerimize gidip isimlerini yazdırsın.”

Ben konuşurken yaşlı biri sesini yükselterek:

“İki gündür buradayız. Sizden bir şey anlamadım. Devlet değilsiniz. Silahlarınız yok, hiçbir şeyiniz yok. Kendinizi koruyun diyorsunuz da neyle bunu yapacağız?”

Kim olduğunu sordum, ‘tüccardır’ dediler. Halkın içinde korku ve çelişki yaratmaya çalışıyordu. Aldığım bilgilere göre daha önce de halkı bize karşı soğutmaya çalışmış. Ona sordum:

“Sen gönüllü mü geldin yoksa birileri mi seni çağırdı?”

Yüzünü ekşiterek baktı:

“Gönüllü geldim.”

Niyetini anlamıştım ve birşeyler söylemem gerekiyordu:

“Bірçok şeyi bulmada zorluk çekiyoruz, bu bir gerçek. Biz halk gücüyüz, devlet değiliz ki elimizde her silah olsun. Fakat biz çok direnişçi, kahra-manlık ve mücadele ile dolu bir tarihin sahibiyiz. Bu toplum kendini koru-malıdır. İçimizde zorla buraya gelen var mı? Peki, biz Kürtlerin olanaksızlık yüzünden kaybedeceğine inanıyor musun? Kürdistan’ın diğer parçalarında bir silah ile savaşa başladık, bugün büyük bir orduya dönüştük. Büyük ola-nak ve kazanımlara ulaştık. Halk bu direnişi unutmamalı. İmkânsızlıktan kaybetmeyiz. Duyduğuma göre telefonun cebindeymiş. Günlük ne oluyor, kaç arkadaş yaralı kaç arkadaş şehit oluyor bilgi alıp yayıyorsun. Sen, halkın içinde düşmanın propagandasını yapıyorsun. Diyorsun ki Rakka ve Silûk’tan güç gelmiş saldıracak ve halkın içine korku salıyorsun. Bunları yapmaya hak-kın yok. Böyle insanlar yıllardır düşmana hizmet etti. Halkımız iradeli-dir. Böyle şeyler bizi etkilemez. Artık Kürtler kendi askeri olup onurunu ve şe-refini korumak istiyor. Savaşan toplum, silah sahibi de olur, tecrübe de,

imkân da kazanır. Yaptıklarınız bu inanca hizmet etmiyor. Karışıklık yaratıyorsunuz. Bu toplum, bu halk artık bunları tercih etmiyor. Bugün binlerce kızımız mevzilerde savaşıyor. Bu namus ve şeref savaşısıdır. Toprağını ve ülkeni savunma savaşısıdır. Özgürlük savaşısıdır.”

Bir saate yakın konuştum. Sözlerimi çok anlamamıştılar. Benim lehçem onlara göre farklıydı. Sözlerimde geçen şeref ve namus sözlerini anlamışlardı. Gruptan birkaç kişi konuşup direniş kararlılığını ortaya koydu. Tartışma ve konuşmalardan sonra onları hızlıca örgütledik. Savaşmak için gönüllü olanları Doğan arkadaş savaş cephesine götürüp, Salincê köyü tarafına yerleştirdi. Kalanlar da ihtiyaca ve işlere göre örgütlendirildi. Zaten o gece bizim için önem arz eden bir köyü almayı planlamıştık. Oluşturduğumuz hattın savunmasını yapmalıydık. Bu yörenin köylerinde sistemimizi kurup, gerekli tedbirleri aldık. Yalnız bazı alanlarda henüz elimize geçmeyen köyler vardı ve bu da güçlerimiz arasında bağlantı kopukluğuna neden oluyordu. Hattımızı birleştirip güçlerimizin birbiriyle bağlantısını kurmalıydık. Eylem yapacağımız köye önceden arkadaşları göndermiştik. Köylüler de “köyümüzde çeteler falan yok” demişlerdi. Sonra köylülerin doğru söylemediği ortaya çıktı. Çeteler köydeymiş ve köy halkı onları gizliyormuş. Çeteler de güçlerimize saldırmak için burada kendilerini kamufle ediyorlardı.

Eylem için Ebû Sirê Cephesi’nden Cûdi arkadaşısı çağırdım. “Bir saat içinde yanıma gelmelisin. Düşün var, geç kalma” dedim. Yanında bir grup arkadaş ile yirmi dakika sonra bulunduğumuz yere ulaştı. Eylem yapacağımız köy Bîrkêtikê’ydi ve bu köyü almalıydık ki yeni kurduğumuz cephenin savunması sağlam olsun.

Hızla eylemin planı yapıldı. Kopirlik ve Qizeli köylerinden iki kol halinde köye saldıracaktık. Akşama doğru yapılan plan çerçevesinde arkadaşların düzenlemesini yaptık ve köye saldırdık. Köy sadece konum olarak stratejik değildi, köyde su kuyuları vardı. Bu da cephe için önemliydi. Eylemde bir arkadaşımız şehit oldu, bir arkadaşımız yaralandı. Bîrkêtikê köyünü aldık. Çetelerin ciddi sayıda kayıpları oldu ve silahları elimize geçti. Köyü alınca, bizim bu hattı alma konusunda ciddi oduğumuzu gördüler. Dört gün sonra onlar da Kendalê köyüne saldırdılar ve zorlu bir savaş yaşandı. Viyan ve Rüstem arkadaş saldırı timinde yer alıyordu, ilk grupta

köye girdiler ve biz saldırıya başladığımızda köyde şehit düştüler. Köyü aldık, çok sayıda ölü ve yaralıları oldu. İlk kez bu köyde düşmanın bir tankını ele geçirdik. Çeteler, “Kobanê’yi talan edeceğiz” diyordu. Fakat ne kadar uğraşsalar da hattımızı kıramıyorlardı. Bu yüzden sürekli saldırıyorlardı, yüz kişi gelseler on kişi dönüyorlardı. Zaten biz tankı ele geçirdikten sonra düşmana korku hâkim oldu. Viyan ve Rüstem arkadaşın şahadetinden sonra halk çok ciddi etkilendi. Katılım ve sahiplenme arttı. Böylece bu hattı sağlam tutabildik. Doğan arkadaş, Birkêtikê ve Qizelî köyleri arasındaki cephenin sorumlusuydu. Biz Baz ve Xemgin arkadaşları da bu cepheye yerleştirdik. Geri kalan gücümüzün tamamı yöre halkından oluşuyordu. Sonra şehirden güç istedik. Çünkü silah sorununuz vardı. Savaş ve çatışmalar yoğundu. Düşmandan ele geçirdiğimiz silah ve cephaneler yetmiyordu. Arkadaşlar bize takviye güç gönderdi. Bir genç savaşa girmek için cephemize geldi. Elinde bir Bruno vardı ama kullanmasını bilmiyordu. Yanıma geldi ve konuşmaya başladı:

“Heval, ben savaşa gitmek istiyorum ama bu silahı tanımıyorum, askerlik yapmadım. Bu silahın nasıl kullanıldığını bilmiyorum. Bilmediğim bir silahla nasıl savaşacağım?”

Bunları söylediğinde fark ettim ki silahlara hâkim olma eğitimleri noktasında ciddi eksiklerimiz var. Savaşta düşmanın üzerinde en çok etki eden şey silah kullanımı noktasındaki hâkimiyet olmasına rağmen bizim buna yönelik bir planımız yoktu. O zaman askeri güce ağırlık vermemiz ve silah kullanımını öğretmemiz gerekiyordu. Gücümüzün her ferdinin tüm silahlara hâkim olması gerekiyordu. Yoksa bu halk nasıl kendini koruyacak, nasıl savaşacak? Azad ve Peyman arkadaşlara haber yolladım. Cepheye gönderecekleri arkadaşlara birkaç günlük askeri eğitim vermelerini söyledim. Genç arkadaşın bu yaklaşımı bize iyi bir ders oldu. Böylece her yerde özellikle gençler olanaklara göre silah eğitimi gördü. Bu, gençler için sorundu, çünkü yaşı büyük olanlar silah kullanımında sorun yaşamıyorlardı.

Kendalê köyünde düşmanın tankını ele geçirmemiz halka büyük güç verdi. Diğer yandan düşman ağır silahlarımızın olmadığını biliyordu. Kürt gençlerinin yöre halkının savaşçılığı, büyük ruhla saldırıya geçip direnmeleri düşmanın yüreğine korku saldı. Cephemizdeki güçlerimizde ise

kendine güven ve moral oluşturdu. Az imkânlarla büyük başarılar elde edebiliriz fikri gücümüze ve yöre halkına hâkim oldu ki, zaten gerçek olan da buydu. Kendalê köyü ve çevresindeki başarılardan sonra halk dalga dalga çalışmalara katıldı. Gençlerin güçlü katımları oldu. Bu inanç ve duruşta, bu ruhun yaratılışında, Rüstem arkadaşın saldırı şekli ve savaşının, Viyan arkadaşın fedailiğinin etkisi büyüktü. Bu cephemizdeki yaşam genel olarak değışti. Sistemimizi kurduk, bunun yanında savaşın düzeyi de büyüdü. Artık çatışmasız gün geçmiyordu. Yöre halkının ve çocukların patlama ve mermi seslerini duymadığı gün yoktu. Seferberlik çağrısı varmış gibi herkes olduğu yerde çalışmalara katılıyordu. Herkes kendi gücüne göre bir işle uğraşıyordu. Biz de bulunduğumuz ovayı daha iyi korumak amacıyla mevzi kazmak için ekip oluşturduk. Savaşın ilerleyişı ve sıcaklığının içinde gücümüzün savaş tecrübesi ve birikimi oluşuyordu. Fakat uzman bir güce karşı savaşmak için daha fazla örgütlenmek ve hazırlanmak gerekiyordu. Bunun için de öncü ve yönetici arkadaş sıkıntımız vardı. Bunu aşmak için Afrin Kantonu'ndan yardım istedik. Bazı arkadaşlar gönderildi ve bize ulaştılar da. Fakat gittikçe bu cephemizde savaş yoğunlaştığı için zorlanıyorduk. Bu savaş cephesinde yüzlerce erkek ve kadın bize katıldı. Birçok arkadaş birim sorumlusuydu ama biz köy sorumluluğunu verdik. Yörenin Rüstem ve Viyan'ları çoğaldı.

Böyle zamanlarda en çok halkın coşkusu, inancı ve iradesinden etkililiyor, moral alıyordum. Fakat gerçekte insan savaş sorumlusuysa ve gittiği alanı iyi tanımiyorsa zorluk yaşar. Öyle olur ki uyuyamazsın, oturup dinlenemezsin. Böyle anlar insanı daraltıp halden düşürebiliyor, ancak insanın başına gelen maceraları dokuyarak örmesi en iyisidir. Uyku, erimiş kurşun gibi göz sinirlerine akar. Savaşçı, asker olmadıkları halde savaşa mecbur bırakılmış insanların sorumluluğunu üstlenmek ağırdı. Ama orada gördüğüm kahramanlıklar, zafere olan inancımı her zamankinden daha çok güçlendirdi. Anladım ki halkı doğru gözlemlersen, halkın gerçeğini bilirsen yönetici sorumluluğunu da daha iyi yaparsın. Önceden derlerdi ki “Kobanê erkeklerin yeridir, kadınları istemez.” Fakat ben Kobanê hakkında kadına saygı ve inanç gördüm. Kobanê halkının kadınları ile gururlandıklarını gördüm. Biz kadın arkadaşları görünce daha çok

saygı gösteriyor ve taleplerimizi yerine getiriyorlardı. Bu durum bizde büyük güç ve coşku oluştuyordu. Halkımız bizimle gururlandığı kadar biz de halkımızla gururluyduk. Yazın sıcaklığı ve imkânlarımızın yetersizliğine rağmen savaş cephesinde heyecan yaşıyordu. Halkın coşkusu ve çalışmalara katılımı biz savaşçıların irade ve inancını güçlendiriyordu. Kürt kadınının gücü kendi rengini savaşta da belli etmişti. Kadın, yaşamın her alanında öncülük rolünü oynuyordu. Bu, Kürt halkı için büyük iftihar vesilesiydi.

Sozdar ve Nucan arkadaşlar geldiler, savaşıkları mevzilerin erkek arkadaşlarındakinden daha önde olmasını istediklerini söylediler. Nucan arkadaşı önceden tanıyordum. Serêkaniyê savaşıda beraberdik. İnancım sonsuzdu. Sozdar ve Roza arkadaşların katıldıkları gün geldi aklıma. Katılırken de çok heyecanlıydılar. Gözlerinden inanç akıyordu. Yıllarca savaşta kalarak pişmiş, tecrübeli, kendinden emin ve becerikli görünüyorlardı. İnisiyatifiydiler. Yerlerini kendileri belirleyip gelip öneride bulunuyorlardı. Kendilerine güveniyorlardı, en ön cephede savaşabilirlerdi. Ben de onlara güven duyduğum için önerilerini kabul ettim. Büyük istek, inat ve güçlü savaş iradeleri vardı. Deneyerek, yeni bir adım atmak istedik, kaldığımız köyün yakınındaki yerde kadın arkadaşların mevzisini ayırdık. O gün bazı yaşlılar ziyaretimize geldiğinde içlerinden biri bize şu soruyu sordu:

“Kızım, neden kadın arkadaşların mevzilerini ayırmasına ve öne gitmelerine izin verdiniz?” Bize fırsat vermeden gelenler arasında bulunan Sozdar arkadaşın babası cevap verdi:

“Kendi kızıma inanıyorum, o on erkekten daha çok savaşır. Nasıl savaşacağını gördüm. Benim kızım böyleyse tecrübeli olanların nasıl savaşacağını var sen düşün artık. Devrimin başarısı kadınların iradesindedir. Bari bir erkeğe deseydin bunları. Soru sorduğun kişi de bir kadın değil mi?”

Soruyu soran yaşlı utangaçlıkla yüzünü kadın arkadaşların mevzisine çevirdi. Ben de gülümsedim ve onlarla birlikte mevzileri izlemeye koyuldum. Arkadaşlar mevzilere yerleşmiş, coşku ve moralleri yüksekti. Aynı zamanda Roza arkadaşın köyü de önümüzdeydi. Onlarda gördüğüm irade ve inanç, gözlerinde parılayıp dışa vuruyor, bu da beni gururlandırıyor. Çünkü artık kendilerine inanıyorlardı. Başka da cevap vermeme gerek

yoktu. Zaten en doğru cevabı cephelerde, mevzilerde direnen Kürt kadınları veriyordu. Mevzileri ayırdıktan bir gün sonra orada çatışma yaşandı. Savaşta ilerlemek isteyen onlarca arakadaş vardı. Sozdar, Roza, Peyman, Zelal, Viyan, Gülistan gibi arkadaşlar, Sadık ve Çiya gibi gençler vardı. Güçlü komutanlar olmak, savaşın öncülüğünü yapmak istiyorlardı.

Çatışmadan sonra eli ve kolu sargılı bir arkadaşın geldiğini gördüm. Doçkasını getirdi, Kopirlik köyünün yüksek bir tepesine yerleştirdi. Gelenin Baz arkadaş olduğunu fark ettim:

“Baz arkadaş seni tanıyamadım. Yaralanmıştın, burada ne arıyorsun? Doktora gittin mi?”

Rengi sararmıştı, teninin rengi değişmişti:

“Evet benim, Meryem heval. Doktor gelip burada yaramı tedavi etti. Ben doktora gitmem. Doçkamı nasıl bırakıp gideyim? Doçkayı iyi kullanabilen ve hâkim olan benim. Yaralarım hafif. Ayıp değil mi bu yaralar için doktora gitmek?”

Tüm ısrarlarımıza rağmen cepheyi bırakıp doktora gitmedi.

Diğer yandan karşı güçler karar vermişti; bu cephede ilerlememizi durdurmaya çalışacaklardı. Var güçleriyle saldırıyorlardı. Her gün bir yerde tek bir sesleriyle üstümüze geliyorlardı. Her geldiklerinde savaşçıların direniş ruhuna çarpıp, ciddi kayıplar vererek çaresizce geri dönüyorlardı. Her geçen gün güçlenerek ilerliyorduk, bu yüzden bizi böyle saldırılarla kıramayacaklarını fark ettiler. Bizim attığımız her yeni adıma karşılık düşman da yeni bir adım atıyor, yeni taktiklerle yöneliyor, biz de buna karşı yeni tedbirler geliştiriorduk. Adeta satranç hamleleri gibi düşmanımızı görerek savaş taktiklerimizi çeşitlendirmek ve her gün yeni bir hamle yapmak zorundaydık. Doğu Cephesi’nde savaş hiç durmadı, çatışmalar aralıksız devam etti. Artık hem Kobanê şehir merkezi hem de köylerden her gün onlarca kişi YPG/YPJ güçlerine katılmak için merkezlerimize başvuruyordu.

Cephedeki direniş ve özellikle Kendalê köyü eyleminden sonra halkın bize güveni her geçen gün pekişiyordu ve olumlu etki yeni katılımları beraberinde getiriyordu. Buraya yerleşen ilk haftaki güç değildik. Coğrafyayı, yöre halkını ve düşmanın olduğu yerleri iyi biliyorduk, bu da bize büyük avantaj sağlıyordu. Tabi burada yöre halkının tüm gücüyle direnişi destek-

lediğini de anmadan geçmek olmaz. Halk tüm gücüyle mücadeleye katıldı ve hep yanımızdaydı. Bu süreçte nişanlılar, kardeşler, baba ve kızları, anne ve oğulları beraber gelip katılmak istiyordu. Savunma seferberliği vardı ve mücadele kararını vermiş olan halk bu sürece yüksek derecede destek sunuyordu. Savunma hatlarımızı güçlendirince toplumsal çalışma yürütme kararı aldık. Halk toplantıları, eğitimler ve kurmak istediğimiz sistemin tartışılması gerekiyordu. Çünkü artık belliydi ki Kobanê uzun süreli bir savaş meydanı olacaktı. Her yerde savaş için güçlü çalışmalar yapıldı. Yavaş yavaş asayiş kuruluyordu. Kurum ve kuruluşları güçlendirmeye çalışıyorduk. Kobanê’de bazı kadınlar savaşta olan güçlere yiyecek ve içecek hazırlamak için örgütlendi. Kobanê’deki her kadının kızı, oğlu, eşi, babası, kardeşi, akrabası, ya da bir tanıdığı savaş cephesindeydi. Her çalışma grubu günlük tekmillerini veriyor ve yönetime durumlarını aktarıyordu.

Kobanê eski Kobanê değildi, çocukların oyunları değişmişti. Çocuklar sokakta savaş oyunları oynuyordu, kendi aralarındaki tek kavga, çete rolüne girmeme üzerineydi. YPG ve YPJ’de akrabası olan çocuklar oyunlarda dahi çete rolü oynamayı kabul etmiyordu. Çünkü her çocuk geceleri, tanıdığı kahramanların maceralarını dinleyerek geçiriyordu. Ailelerin gündemi savaş ve çatışmalar, Kobanê savaşçılarının kahramanlık ve direnişleriydi. Bundan dolayı Kobanê’li her çocuk oynadığı oyunda o kahramanlardan biri olmak istiyordu. Ellerindeki sopa ve taşlar ile çete rolü oynayan çocuklara saldırıyor ve slogan atıyorlardı. Sadık arkadaşın oğlu da bu çocuklardan biriydi, ki babası Kobanê’de kahramanlığıyla nam salmıştı. Her gece babasının kahramanlık hikâyesini dinleyerek uyuyordu. Oyunlarda da çete olmak istemez, her zaman Kürt savaşçıları grubunda yer alırdı. Büyükler gibi çocukların da gündemi savaş ve Kobanê savaşçılarıydı. Kimisi asayiş olmuş sokak başlarında kontrol yerleri kurmuş, kimisi komutan olmuş, elindeki taş ve aletlerle savaşçılarına emir veriyor ve onları çete mevzilerini almaya gönderiyordu. Kimisi babasının, ablasının, abisinin, akrabalarının ya da bölgede kahramanlığı ve savaşıyla çokça söz edilen savaşçıların adını alıyor, birbirlerine öyle sesleniyorlardı. En ilginç olan ve herkesi hem üzen hem de mutlu eden şey, çocukların elindeki oyuncaklardı. Kimisi bir sopayı silah niyetine omzuna astıyor, taşları el bombası gibi

elinde tutuyor, kimisi de kutulardan, kapaklardan dürbün ve telsiz cihazı gibi savaş teçhizatı yapmakla uğraşıyordu. Her sokakta çocukların yaptığı mevziler vardı. Taşları dizerek oyun yerlerini belirleyip mevzi yapıyorlardı. Mevzilerini sağlamlaştırmak için ise etraftan toprak taşıyorlardı. Bir nesil savaşa büyüyor, savaşı yakından görüyor, zorlu bir savaşın şahitliğini yapıyordu. Sokaklara her girdiğimizde önümüze koşup, bizi sloganlarla karşılayan çocukların gelecek hayalinde tek bir şey vardı: “Büyüdüğümüzde biz de YPG-YPJ savaşçısı olacağız.”

Rojava Kürdistanı’ndaki savaş, gerçekleri göz önüne serdi. Zulüm ve zorbalık ne kadar güçlü gelirse gelsin, amacına erişemiyordu. Korkutmak, derdest etmek, bastırmak insanların irade ve inancının önüne geçememişti. Eskilerin dediği gibi ‘zulüm ile abad olanın ahiri berbad olur’ misali zulüm ve zorbalığı yapanlar, er geç mücadeleyi seçmiş bir halk karşısında yenilmeye mahkûmdur. Özgürlüğe sevdalı olanlar her türlü zorbalığa karşı sonuna kadar direniyor, büyük irade ve inanç yaratıcıları oluyorlardı. Tarih boyunca Kürt halkı ve bugün Kobanê bunun ispatı oldu. Bu savaşta da gerçeği herkesin gözleri önüne serdi. Bir savaşçının silahı herşeyden önce inandırıcıdır. Güçlü inanç, insanda cesaret ve irade oluşturur. Bazı anlarda insanın ihtiyacı olan şey, bu inanç ve mücadele bilincidir.

Doğu Cephesi’nde savaş günden güne şiddetlenerek sürüyordu. Çatışmalar zorluydu, şehit ve yaralılarımız da oluyordu. Bazen gücümüz her şeye yetmiyordu, yeni güce ihtiyacımız olduğunu gördük. Alanı tanıyan, gizli yolları kullanabilen, inançlı ve yürekli kişiler lazımdı. Çünkü savaş herkesin işi değil. Savaş dehşet vericidir, savaşta ölüm vardır, yaralanmak ve canlı ele geçmek vardır. Yaralı arkadaşların bir köyde kaldığını duyduğumda, yanımdaki arkadaşlardan birine köyden birkaç kişi alıp şehit ve yaralıları çıkarmak için oraya gitmelerini söyledim:

“Köyün nerede olduğunu bilmiyoruz.”

Korku ve çelişki onları esir almıştı. Oysa onlar bu yörenin insanıydılar ve bu köylerin hepsini iyi tanıyorlardı. Bu cevabı duyunca sinirlenerek:

“Nasıl bilmezsiniz? Siz buranın halkısınız. Çabuk hazırlanın, gidip yaralı ve şehit arkadaşları getirin.”

Sesimi yükselttiğim zaman, beyaz arabalı biri yanıma geldi:

“Heval, sanırım bir şeye ihtiyacınız var. Ne görev varsa ben hazırım. Bu bölgeyi çok iyi tanıyorum.”

Gelir gelmez hemen görev talep etmesi beni duygulandırmıştı. Bir kurtarıcı gibi imdat çağrımıza gelmişti. Adının İbrahim olduğunu söyledi. Amcasının oğlu olan Êriş’i de yanında getirmişti. İkisi de Lêhinê köyündendi. Nereye gitmeleri gerektiğini sordu, gidecekleri köyü söyledim ve hangi yoldan gitmeleri gerektiğini onlara anlattım. Kendi arabası ile gitmek istedi ve arabaya binip uzaklaştı. O bu yaklaşımıyla zor anlarda ortaya çıkan fedailerin hep olacağını göstermişti. Toplum böyle kahramanlara borçludur. Böyle insanlar olmasaydı, toplumumuz tarumar olur, toprağımız onlarca kez daha işgal edilirdi. Çünkü yürütülen savaş zorlu ve sınırsızdı. Karşı güçler büyük öfke ve kin ile halkımıza ve toprağımıza saldırıyordu. Ancak gerçeğin farkında olan, yürütülen özgürlük mücadelesinin haklılığına inanan insanlar ve halkımız, her koşul altında bedenlerini saldırılara siper ederek düşmanın amacına ulaşmasına engel oluyordu.

Yanımızdan ayrıldıktan 15 dakika sonra İbrahim’i, yaralı arkadaşları aracına koymuş getirirken gördüm. Yeteneği, mahareti ve yürekliliği beni mutlu etmişti, gelişi coşku ve heyecan yarattı. Yaralı arkadaşları yerleştirdikten sonra yanıma geldi. Memnuniyetimi ona bildirdim, duruşunu kutladım. Sonra benden yeni görev isteyerek:

“Her zaman hazırım. Ne görev verirsiniz, beni hangi işe gönderirsiniz yaparım.”

İbrahim arkadaşları görevlendirdik, savaşta cepheye giderek yaralı ve şehitleri çıkarıp getirecekti. Silah durumunu sordum ama bir şey istemedi. Silahı ve raxtı hazırды, kendini savaşa göre hazırlamıştı. Bu süreçte İbrahim arkadaş iki cephe arasında rehber rolündeydi. Doğu Cephesi ve Ebû Sirê Cephesi’nde çalıştı, defalarca gidip yaralı arkadaşları kurtardı. Bir arkadaş ağır yaralanmışsa o gidip getiriyordu. Her seferinde gelip yaptıklarının tekmiğini veriyordu. Arabası ambulans rolü oynadı adeta. Hiçbir işten kaçmadı, fedai bir ruhla çalışmalara katıldı.

Ebû Sirê Cephesi’nde Gundê Tiya, Ermîş ve Halep ile Cizre’yi birbirine bağlayan Ermîş yolunu almak istiyorduk. Cûdi arkadaş bu cep-

henin sorumlusuydu. Halkla ilişkileri iyi tutmak bize avantaj sağlayacak en önemli şeydi. Bu hatta çalışan Xebat arkadaşı çağırdık:

“Bu hat için halkı örgütlemeli, güç bulmalısınız. Çünkü halk kendi kendini savunmalı.”

Toplumsal çalışmadaki arkadaşlar elli köyden insanları toplamıştı. Gidip toplantı yapmamız için bize haber verdiler. Yola çıktığımda aklımda tek bir soru vardı; halk köyünü, şehrini korumak için neyden moral alır? Zaten tüm şehirde iki uzman taburumuz vardı. Halkın hepsini askeri güç gibi örgütlememiz ve eğitmemiz gerekiyordu. Yoksa bir iki tabur ile bu iş yürümezdi. Halkın karşısına çıktığımda dört yüze yakın kişi hazırды. Toplantı için bir araya geldiğimiz meydana büyük bir çadır kurulmuştu. Üzerimde silahım ve raxtımla kalabalığı gözlerimle süzdükten sonra toplantıya başladık. Biraz konuştuktan sonra, kendilerini dinlemek istediğimi söyledim. Her söz alan savaş hakkında sorular sordu:

“Bu azgın bir düşman. Silahlarımız az, ağır silahlarımız yok. Düşmanımız bize karşı ağır silahlar kullanıyor, karşısında ne yapılabilir?”

Konuşmamda devrim sürecine başlama dönemini ve sonrasını anlattım. Nasıl başladık, Serêkaniyê savaşı nasıl yürütüldü? Bugün kullandığımız silahları nasıl düşmanın üzerinden kaldırdığımızı, şimdi nasıl bir evreden geçeceğimizi, cephedeki savaşçılarımızın direnişinin ve savaşının neye dayandığını, neden tüm saldırılara rağmen düşmanın bizimle baş edemediklerini ve edemeyeceğini uzun uzun anlattım. Sonra siyasi durum, askeri ve toplumsal durum nedir, özellikle coğrafik olarak Kobanê'nin önemi nedir, bunları aktardım. Direnişçi yöre halkının taşıdığı ruhu onlara hatırlatmak istedim. Bunların hepsini anlattıktan sonra, yine söz hakkı onlardaydı. Biri söz aldı:

“Demirimiz, yani silahımız yok. Nasıl savaşacağız?”

Bölgede Kürdistan Demokrat Partisi'nin etkisinde olanlar vardı. Halkın direnişe olan inancını zayıflatmak, hatta mümkünse kırmak istiyorlardı ve kimilerine halkın içinde menmuniyetsizliği yayma rolü verilmişti:

“Ağır silahlarınız yok, bizi nasıl koruyacaksınız? Bu kadar halk var, düşman sertçe saldırıyor. Bırakın ÖSO gelsin ve burayı alsın. Zaten rejime karşı savaşılıyor.”

Bu görüşü halk arasında yayıyorlardı. Ardından başka biri, beyaz ve uzun bir elbise giymiş, başına agal takmış, ayaklarını üst üste atmış, kendinden emin bir edayla konuşmaya başladı:

“Sana bir şey sormak istiyorum. Bu kadar köyü nasıl koruyacaksınız? Kaç askeriniz, ne kadar silahınız var? ÖSO’nun buraları almasına izin vermelisiniz. Onlar her şeyi olan bir ordu.”

Bir başkası:

“Siz kendinize çok güveniyorsunuz. Ama güven yetmez. Neden ÖSO ile birleşmiyorsunuz ve düşmana karşı savaşıyorsunuz?”

Arka arkaya gelen bu sorular beni sinirlendiriyordu. Öfkemin önüne geçip onlara onur ve mücadelenin Kürt halkının karakteri olduğunu anlatmaya çalıştım. Çünkü amaçlarını biliyordum. Bu yüzden sözlerinin tuzağına düşmek istemiyordum. Sakin ve kendinden emin bir sesle konuşmaya başladım:

“Burası bizim toprağımız ve ülkemiz. Binlerce yıldır bu topraklarda yaşayan halkız, buradan başka yerimiz yok. Bu toprağı koruma görevi, namus ve şeref görevidir. Siz elli köyün ailelerinin büyükleri olarak bu toplantıya katıldınız. Kararınız ve duruşunuz, buranın kaderini belirleyecek. Öncelikle kimsenin dışarıdan gelip bizi koruyacağı beklentisine girmeyin. Bu toprakları savunmak ve tedbirini almak için gelen hiçbir gücün önünü kesmedik. Fakat hiçbir gücün buradaki halkımızın iradesi ve isteğiyle oynamasına da müsaade etmeyiz. ÖSO, adı gibi bir güç değil. Onlarla birlikte Baas rejimine karşı savaştık, rejimi kimi alanlardan çıkardık. Rejimi çıkardıktan sonra halkımızı sömürmek, zulmedip topraklarımızı işgal etmek istediler. Merkezlerimize, bize ait olan mekânlara saldırdılar. Sizler bunun şahidisiniz. Halkın iradesini, varlığını ve gerçekliğini tanımayan bir güç ile nasıl beraber hareket edilir ya da iş yapılır? Hiçbir dış güce muhtaç değiliz. Direnişçi bir halkız. Var olan gücümüzle toprağımızı, köy ve şehirlerimizi koruruz. İnsan sadece hainlerin oyununa gelsin, psikolojik savaşlarından etkilenmesin, yeter! Ağır silahlarımızın olmadığı doğru. Fakat halk, yüzlerce kızı ve oğlu, iradesi ve inancıyla her türlü silaha karşı direniyor, düşmanın toprağımızı işgal etmesine karşı koyuyor.”

Böyle zamanlarda insan aklı farklı çalışıyor. Toplantının sonuna doğru aklıma bir şey geldi. Halka dedim ki:

“Size bir şey daha söylemek istiyorum. Mermi üretme fabrikası açtığınızı biliyor musunuz? Bu bilginin gizli kalması lazım. Siz bu toplantıya katılanlar bu bilgiyi kimseyle paylaşmamalısınız. Çünkü düşmanın duymasını istemiyoruz ve silah fabrikamız olduğunu bilmemeliler. Aynı zamanda kurşun geçirmez zırh üzerinde çalışıyoruz. Silahı olan herkese mermi verme kararı aldık. Siz Kobanê halkısınız. Silahı olmayan ev var mı? Her evde bir ya da iki silah vardır. Siz silahlarınızı getirin, biz mermi verelim. Silahları olanlar gelip mermi alsın, olmayanlar arkadaşlara adlarını yazdırsın, onlara da silah verelim. Yine söylüyorum, mermi üretim fabrikası haberi yayılmasın. Ağır silahlar konusuna da takılmayın. Biz kuvvetli ve savaşçı bir gücüz. Birkaç gün içinde ağır silahlarımız da olacak. Düşmandan ağır silahları alacağız. Her yönüyle bu halkın ve toprakların güç ve kudret sahibi savaşçılarınız.”

Halk toplantıda haklı kaygılarını dile getiriyordu. Fakat bazıları bilinçli olarak karışıklık yaratarak, ağır silahlarımızın olmayışıyla halkın moral ve inancını kırmak istiyordu. Sadece çetelere karşı değil, halkın iradesini ve inancını kırmaya çalışanlara karşı da savaşıyorduk. Yürütülen savaş sadece askeri değil, siyasi, toplumsal, ekonomik ve psikolojiktir. Her şeye rağmen toplantımız olumlu sonuca ulaştı. Toplantının sonunda yeni kurulacak savaş cephesi için arkadaşları görevlendirdik.

“Mermi fabrikası kurduk. Kurşungeçirmez zırh yaptık” şeklindeki sözlerim halk arasında yayıldı ve büyük etki yarattı. Gerçekten böyle çabalarımız vardı. Kobanê halkı bu konularda yetenekliydi. Fakat çabalara rağmen henüz aldığımız bir sonuç yoktu. En çok etki yaratan şey ise, “Kimseye söylemeyin” sözüydü. Bu bilgi halk arasında efsane gibi yayılmıştı. Biri diğerine derken düşmana kadar ulaşmıştı. Propaganda ve halkı rahatlatma amacıyla söylediğimiz sözler büyük etki yarattı. Düşman korkmuştu. Mermi fabrikası kurabilecek yardımı kimden aldığımızı merak ediyorlardı.

Kıscacası yaptığımız toplantı ortaya iyi sonuçlar çıkardı. Hazırlıkları yapan arkadaşlar kısa zamanda güçlü bir kuvvet kurdular. Bu cepheyi böyle kurduk. Zaten kısa bir süre sonra bize bir taburluk yeni kuvvet geldi. İç-

lerinde birkaç kadro arkadaş da bulunuyordu. Masîro ve Mehmûd arkadaş bize yetişti. Artık alanda belli düzeyde kadro sayısı oluştu. Bir tabur oluşturduk. Dilgeş arkadaş tabur sorumlusu oldu. Bu taburumuz da bölge gençlerinden oluşuyordu. İçlerinden kimileri daha 20 günlük savaşıyordu. Bir de hareketli tabur oluşturduk ki herhangi bir yerde ihtiyaç olduğunda müdahale edebilsin. Bu taburda bir takım kadın arkadaş vardı, sorumluları Nucan arkadaştı. Nucan arkadaş Serêkaniyêye savaşında da kalmıştı, tecrübeliydi. Her yerde hazırlık yaptıktan sonra halk gerçekten onları koruyabileceğimize inandı. Cepheye gidenlerde cesaret ve inanç geliyordu. Kendi güçlerini keşfedip çok şey yapabileceklerini fark ettiler. Eylemlerin başarılı sonuçları ve arkadaşların şahadetleri halkın üzerinde büyük etki yarattı. Viyan, Peyman, Rüstem, Ahmet ve Dilovan arkadaşların şahadetleri halkta sorumluluk ve çalışma isteğini çoğalttı. Bu cephede Siyabend arkadaş YPG örgütlenme çalışmalarını yürütüyordu ve halk arasında çok seviliyordu. Halk ona çok bağlanmıştı. Savaşta da öne çıkınca halk ondan güç ve moral aldı. Kobanê ve çevresinde nam salmış Qeremox köyü kendi başına bir tabur oluşturdu. Kimisi kardeş, kimisi baba-oğul, amcaoğlu hepsi akrabaydı. Çok güçlü bir taburdu. Her anlamda güçlüydü. Cesaret ve yiğitlikle sürece katıldılar. Kısa zamanda Kobanê bölgesinin hepsinde gençler büyük savaş tecrübesi kazandı. Savaşın yöntemini, taktiğini ve savaş inceliklerini öğrendiler. Savaşmayı ve savaş yürütmeyi öğrendiler. Bu, devrim sürecinin kazanımı ve başarısıydı.

Kıyım kemeri

Bazı sözcükler sanıldığı kadar masum ve sıradan değildir. “Arap Kemer” de suçlu ve kirli kelimelerdendir. Bu isim kendini namus kemeri diye açıklayan cinsiyet gericiğini hatırlatan ürkütücü bir kelimedir. Nasıl ki bu lanetin ruh hali ve sızısı kadınlara sorulmayana kadar anlaşılmaz, bu isim ve çirkin fail de böyledir. Kürtlere sormadan bu lanetli damganın anlaşılacağına inanmıyorum. Toplumlar hakkında çok şey yazılmış. Fakat işgalci devlet arşivlerinin dışında bu skandal edimlerden kimsenin haberi yok. İnsanların evcilleşme araçlarını hayvanlara reva görmüşler, zamanla insan için, toplum için de kullanılmış. Söz ettiğimiz kemer ve kapanın kullanım anlamları birbirinden uzak değildir. Bir yabani hayvanın tutsak edilmesi, bir de insan için kullanılmıştır. Kemer ve kapan dedikleri tuzaklar ile Kürtleri tamamen ortadan kaldırmak istediler. Kürtler bu lanet ile bin yıl da savaşa haklıdır. Namusa el uzatmak ve namus kemeri uygulamak da yakın anlamlar taşırlar. Kürt edebiyatı bunu çoktan görmüş ve Kürt edebiyatçılarının gönlüne kan damlası olarak yağmış. Ehmedê Xanî bu gerçeğe binlerce kez hayıflanır, Cigerxwîn de yüreği kan gölüne dalarcasına, adının anlamını kana doygun alevlerden alır. Bu gerçek yürek yoruyor ve bu bağlılığı vicdanlı insanlarda görüyorum. Kürt ileri gelenlerinin yüreği durunca ya da bu trajedinin ağırlığına dayanamayınca bu gerçek hep aklıma gelir. Yürekte yurtsever olunca ve yurdu gerçekten sevince, ülkesinin gerçeğine kalbi dayanamayan çok Kürt vardır. Belki de sanatçılar Narîn yürekli oldukları için ve gerçeği derinden hissettikleri için bu lanet kemer gönüllerini sıkıştırıyor. Bu yüzden hüznülüler, bu yüzden sesleri yanık ve kederliler. Mihemed Şê-

xo'nun 'dil perişan'lığını ve talihini kim bu gerçekten ayırabilir? Yürek ve talih arasında gidip gelmek dermansız bir umut olmuştu bu toprağın sanat sedalarında. Bülbül, her ne kadar seher yıldızı umudu ile bağdaştırılsa da asla şad olmamıştı. Derwêş, bu topraklarda dermansız bir sevdâ için pas tutmuş mızrakların hedefi oldu ve Edûl talihsiz bir kadındı!

Ülkemi parçaladıkları ve kuşattıkları kemer ve tuzaklarla, bu çağın başına kadar da feryad ve figanı ülkemin semalarından eksik etmemişlerdi. Şimdi yürütülen savaş, yüreği sızılıların, sevdalıların ve özgürlük tutkunlarının umudu olmuştu. Kürtlerin türbeleri ve mabetleri özgürlükle onurlananlara ve şehitliğe dönüşmüştü. Türbelerin başucundaki ağaçların dallarına ve taşlarına savaşçıların elbiselerinden parçalar bağlıyorlar ve onları tavaf ediyorlardı. Bu ülkenin savaşçılarının kutsallığı başka hiçbir ülkeye benzemez. Erkeklerin şehrinde kadın savaşçıların hikâyeleri anlatılıyordu. Mevzi kazıyor, silah temizliyor ve bakışları düşmanın saldırı hattını gözlüyordu. Kürt kızları ve erkekleri cesur yürekleriyle sevdası hep kül olan bu halkın dilek tohumlarına dönüşüyor ve halklarına geçmişin küllerinden umut buketleri sunuyorlardı. Savaş da böyle bir umuda dönüşmüştü.

Umudun tohumlarını ekenleri daha yakından tanımak için biz yeni-den Şark Cephesi'ne dönelim ve hikâyemize devam edelim. Şark Cephesi ya da şehrin Doğu Cephesi'nde savaş devam ediyordu. Bu savaştan sonra düşman Kobanê'yi tek bir cepheden zayıflatamayacağını, ablukaya alamayacağını anladı. İki yeni savaş cephesi açtılar. Aynı yılın 17 Ağustos'unda Batı Cephesi'nden saldırıya geçtiler. Batı Cephesi, Fırat hattındaydı. Coğrafya ve zenginliğiyle stratejik bir yerdi. Bölgeye hâkim olmak isteyen, burayı almalıydı. Kobanê bölgesini, Minbic, Cerablus ve Halep ile birbirine bağlıyordu. Coğrafyası savaşmaya elverişliydi. Suriye rejimi tarafından uygulanan Arap Kemerî politikalarından sonra bölgeye Kürtlerden çok Araplar yerleştirilmiş, Kürtler ve Araplar içiçe yaşamaya başlamıştı. Esasta burada yaşayan Araplar aslen buralı değildi,

Suriye'nin farklı yerlerinden getirilip yerleştirilmişti. Kürt köyleri boşaltılmış, Kürt aşiretler bölgeden çıkarılmış ve yerlerine Araplar ikame edilmişti. Bölgede yaşamaya devam eden Kürt ve Araplar arasında da dostane bir yaşam oluşmuştu. Yıllarca birlikte yaşamışlardı, karşılıklı paylaşımları olmuştu. Aileler ve aşiretler arasında akrabalık bağı kurulmuş, halklar arası evlilikler gerçekleşmişti. Buradaki Arap aşiretlerinin çoğu Halep ve Rakka'dan getirilmişti. Kürtler bu bölgenin kendilerine ait olduğunu biliyorlardı ve Arapları misafir olarak görüyorlardı. Kürt halkı Baas rejiminin politikalarının farkındaydı.

Bölge halkının tarihsel bilincinden kaynaklı, daha önce de alanlarında yaşayan Araplar ile çatışmaları olmuş, kavgalar yaşanmıştı. Bu bölgenin yerlisi olan Kürtler, "Burası bizim topraklarımız. Her ne kadar dışarıdan Araplar getirilse de bu Suriye devletin politikasıdır. Ne olursa olsun, kimse bizi topraklarımızdan çıkaramaz. Bu bölgede kimse Kürtlerle baş edemez" diyorlardı. Bölgedeki aşiretler kendine güveniyordu. Daha önceki süreçlerde direnişlerinden dolayı sistem onları buradan çıkarıp atamamıştı. Bu yüzden devrim sürecinde de bölge halkı kendine güveniyordu.

Bölgenin etrafında bazı yerlere ÖSO ve bazı yerlere de El Nusra yerleştikten sonra, Arapları kışkırtıp Kürtler ile çatıştırmak istiyorlardı. Kobanê ve Minbic arasındaki güçlerimizin birbirleriyle olan ilişkisini kesmeye çalışmak istiyorlardı. Aynı zamanda elimizdeki alanlar arasında set oluşturup, güçlerimizi parçalamak, gidiş gelişleri engellemek niyetindeydiler. Fırat Nehri üzerindeki genel yolu³⁴ kesmek amacıyla harekete geçtiler ve ilk saldırılarda Kürt köylerini almak istediler. Kürt ve Arap köyleri birbirinden ayırıyordu. Başta Borêz, Qenayê, Cibil Ferec ve diğer bazı Kürt köylerine koordineli bir şekilde saldırı başlattılar ve hızlı sonuç almak istiyorlardı. Yerli aşiretlerden oluşan bölge halkı hazırlıklarını yapmış, işgale karşı tedbirlerini almıştı. İlk saldırıda halk güçlü cevap vererek işgalci güçleri geri püskürttü. Bölge halkı kendi savunmasını gerçekleştirdi. Bölgedeki Araplar da düşman güçlerin safına geçmiş, saldırılara katılıyordu ve Kürtlerin mallarını talan etmek istiyorlardı. İlk gün

34- M-4 şehirlerarası yol.

öğlene kadar halk savaştı ve direndi. Askeri güçlerimiz bölgeye gitmemişti. Öğleden sonra bir tabur arkadaşımız bölgeye yetişti.

Kürt ve Arap köyleri birbirini iyi tanıyordu. İlk giden taburumuzda Efrînli Munzur arkadaş vardı. Rojava devrim sürecinin başından beri savaşın içinde yer almış, Serêkaniyê'den diğer birçok yere kadar savaşmıştı. Munzur ve Dilsoz arkadaşlar beraber köye girdikleri zaman şehit düştüler. Köylere giren çeteler Kürtlerin evlerine saldırarak, mallarını çalmak istiyordu. Zaten bu savaşın amacı Kürtler ve Araplar arasında savaş çıkarmaktı. Saldırıların arkasında yatan neden buydu. Halklar arasında derin çelişkiler ve düşmanlık yaymaya çalışıyorlardı. Bu bölgenin savaşı için dayı-yeğen savaşı demek yerinde olur. Çünkü her iki halktan evlilikler yoluyla akrabalıklar oluşmuştu. Bölge halkı birbiriyle savaşıyordu. İlk saldırılarda düşmanın bir doçka silahını ele geçirdik. Savaş bir hafta sürdü. İlk saldırılarla beraber Kobanê çembere girdi diyebiliriz. Zaten Kobanê'nin çembere alınıp etrafının sarılması Batı Cephesi savaşıyla başladı. Kobanê'ye gidip gelen yolların çoğu kesilmişti. Bu savaşla beraber Kobanê ve Haleb, Bab, Efrîn, Ezaz, Minbic ve Cerablus yolları da kesilmişti. Düşman dışarıdan güç getirmişti ve gelenler savaşı daha çok alevlendirmek istiyordu.

Çatışmalardan sonra burada da bir savaş cephesi açmak zorunda kaldık. Batı Cephesi böyle kuruldu. Bu savaş cephemiz Hêlîn, Jiyan ve Nûhilat arkadaş ile bereber bölgeden iki arkadaşın öncülüğünde kuruldu. Yönetim sistemi beş kişiden oluşuyordu. Üç tecrübeli arkadaşımızla birlikte, alanı tanıyan bir grup arkadaş bir süredir buradaydı. Olduğumuz yer daha önce eğitim akademimizdi. Savaş cephesi örgütlemelerini arkadaşlar buradan yaptı. Bu cepheden sonra Fırat hattında savaş sürecine girildi. Bölge halkı güçlü savaşçı aşiretlerden oluşuyordu. Özellikle Kêtikiler toprağını koruma ve direnişçi kimlikleriyle nam salmıştı. Daha önce de belli ölçüde örgütlüydüler ve Doğu Cephesi'ndeki güçlerimiz çoğunlukla yöre insanından oluşuyordu, yani sivil halktı. İki arkadaşın şahadetıyla birlikte savaşa daha güçlü katıldılar. Çünkü kendi gözleriyle gördüler ki bize karşı savaşanlar, işgalci, hırsız ve talancıydı, halkın malına ve onuruna saldırıyorlardı. Direnmezlerse ya öldürülecek ya da çaresiz bir şekilde göçe mecbur kalacaklardı. Bunu bilen halk, gelip askeri

eğitim talebinde bulunuyor, köylerini ve bölgelerini korumak istiyordu. Savaşın ilk günlerinde düşman birkaç Kürt köyünü ele geçirdi, sonra biz bu köyleri halkın desteği ile geri aldık.

Yeni bir savaş cephesi oluşturulmasıyla Kobanê’de cephe sayımız ikiye çıkmıştı. Cepheler oluşturulduktan sonra Kürdistan’ın ve Suriye’nin durumuna göre hareket etmek için yeni arayışlara girdik. Kobanê toprakları üzerinde iki cephede de düşman nerede zayıflık görse oraya saldıracaktı. Yeni bir durum ortaya çıkmıştı; eskiden düşman rejimdi, şimdi sözde muhalefet güçleri düşmanlık esaslarıyla, halka ve değerlerimize saldırıyordu. Kuşkusuz halkın cebrinefsi ve Kobanê savaşçıları düşman için de yeni bir durumdu. Bu olanlardan sonra Minbic, Girêspê ve Serêkaniyê yollarını tuttuk, bu yolları kullanmalarına izin vermedik. Yeni bir eylem planı yaparak, Sirînê’ye giden yolu alma kararı aldık. Sirînê yolu üzerinde de bir hat oluşturduk ve burada da bir savaş cephesi açtık. Kobanê’yi savunma hatlarında zayıflık olmaması için çabaladık. Çünkü her fırsatı değerlendireceklerini biliyorduk, zayıf gördükleri yer olursa üzerimize saldıracaklardı.

Yoğunlaşan saldırılar karşısında çok yönlü plan yapmamız ve tedbir almamız gerekiyordu. Fırat hattındaki bir kısım gücümüz tehlikede idi. Aynı zamanda Ebû Leyla komutasındaki Minbic gücümüz kendini iyi örgütlemeli ve gerekli tedbirleri almalıydı. Bu saldırılar sonucunda daha baştan netleşen şey; bu savaşın küçük hesaplar ve basit taktik yaklaşımların ötesinde, büyük hesaplar ve stratejik amaçlarla yürütüldüğüydü.

Düşmanın gözünü bu kadar karartması, Rojava Devrimi’ni kabul etmeme, Kürt halkının iradesini ve gücünü tanımama anlamına geliyordu. Karşıt güçler halkımızın statü kazanmasını istemiyor, Kürt halkının varlığına ve değerlerine saldırıyordu. Düşmanı boşa çıkarmak için gerekli olan şey nedir, ne yapılabilir konularında tartışmalarımızı derinleştirdik. Öncelikli olarak savunma güçlerimizi kuvvetlendirme konusunda karar aldık. Tüm halkı ve güçlerimizi örgütlemeliydik. Önemli derecede rol sahibi olan güçlerimiz vardı. Bu güçlerimiz ÖSO güçlerinin içinde de önemli bir yere sahipti, daha önce beraber birçok zorlu savaşa katılmışlardı. O güçlerden biri Minbic’de olan Cepheth El Ekrad güçlerimizdi. Cepheth El Ekrad güçlerimiz sayıca çok ve nitelikliydi. Örgütlüydüler,

Halep ve Bab savaşında rol oynamışlardı. Birçok defa ÖSO ile birlikte rejime karşı savaşmış ve kazanımlar elde etmişlerdi. Bu da beraberinde farklı bir durum meydana getiriyordu. Karşıt güçler, bu güçlerimizden, özellikle Minbic gücümüzden korkuyordu. Yaptıkları hesaplara göre rahatça yaklaşmıyorlardı. Birkaç kez komplo yöntemiyle darbe vurmaya denediler fakat başaramadılar. Minbic gücümüz halk arasında etkiliydi. Aynı zamanda ÖSO içinde savaşan diğer Kürtlerin de etkisi vardı. Çünkü rejime karşı savaşırken çok şehit vermiş ve birçok yerde büyük rol oynamışlardı. Rejime karşı olan savaşta güçlerimizin konumu ve oynadığı rol etraftaki birçok gücün de dikkatini çekmişti ve halk içinde saygın ve sevilen bir yer edinmişti. Çeteler çelişki yaratmaya çalışsa da Girêspî'deki gibi bir etki yaratmadı. Bir de güçlerimiz sayıca fazlaydı. Bölgedeki çokça yerin kurtarılmasına öncülük etmişlerdi. Bu durum halk içinde güven oluşturmıştı. Minbic'de avantajlıydık ve güç sahibiydik. Bunlara rağmen tedbire, iyi örgütlenmeye ve duyarlı hareket emeye ihtiyaç vardı.

Kobanê'nin etrafında tehlike giderek artıyordu. Batı Cephesi'nde çıkan savaştan sonra Kobanê'ye gelen yollar kapanmış, ticaret ve dışarıyla ilişkiler kesilmişti. Bu durum yeni bir sürecin başlangıcına işaret ediyordu ve ivedi bir şekilde diğer cephelerde de harekete geçtik. İlk çabamız, Sirînê tarafında hazırlıklı olmaktır ve orada hazırlık yaptık. Aynı zamanda düşmanın bize yaklaşmaması için Ebû Sirê dediğimiz hatta da yoğunlaştık. Kürt köylerini, kurduğumuz savunma hattı çerçevesinde korumaya aldık ki düşmanı halkımızdan uzak tutalım. Yerel güçlerimizi bölgeye yerleştirdik. Temel amacımız halkımızı korumaktır, halkı öz savunma temelinde örgütleyorduk; öncelikli çabamız köy köy öz savunma taburları oluşturmaktır. Bunun için güçlü arayışlarımız oldu. Aynı dönemde içeriden ve dışarıdan ÖSO'yu Kürtlere karşı kışkırtanlar vardı. Kürtlerin kazanımlarını bu gruplar yoluyla geri almak istiyorlardı. Bunun önünü almak için güçlü bir hat oluşturunuyorduk. Halep tarafından bazen Suriye rejimi bazen de ÖSO, kontrolümüzdeki bölgelere saldırıyordu. Güçlerimizi yerleştirdikten sonra defalarca kurduğumuz savunma hattını zayıflatmak amacıyla cephelerimize saldırdılar. Bölgede yıllar boyunca aşiretler arasında yaşanan kavga ve dövüşlerden dolayı bir savaş tecrübesi vardı. Güçlerimiz saldırı-

lara sert bir şekilde karşılık verdi ve onların ilerlemesini engelledi. İlk oluşturduğumuz hattı koruduk. Batı Cephesi'ne yaptıkları saldırı bizim için uyarı niteliğindeydi. Böylece güçlerimizi sağlamlaştırıp profesyonel kıldık.

Halk içinde de daha çok kendini savunmaya ağırlık verdik. Öyle ki köylerde herkes kendi mevzilerini kazıyor, güçlerini birleştirerek çalışma yürütüyordu. Cephenin komutanı Şilan arkadaşın da aralarında bulunduğu çok sayıda savaşçı çatışmalarda yaralandı. Şilan ve diğer bazı arkadaşların yaralanması YPJ gücümüzün azalmasına sebep oldu. Buna rağmen yerel güçlerimiz iyi bir savaş tecrübesine sahip oldu. Yerelden katılan arkadaşlar, bölgelerini tanıyorlardı, bu büyük bir avantajdı. Bunun üzerine belli bir savaş tecrübesi de edinince, becerileri arttı ve daha iyi savunma yapmaya başladılar. Savaş, kendi gücünü yaratır. Güçlü bir savunma ihtiyacıyla beraber yöredeki arkadaşlarımız da savaşta kendi kendilerini yarattılar. Daha önce hazırlığı yetersiz olan arkadaşlar hazırlıklarını tamamladılar. Savaş ve savaş taktikleri üzerine araştırma, incelemelerde bulunup biraz daha profesyonelleştiler. Savaş, kendi gücünü yarattı. İnsan savaştan önce hazırlık yaparak, dönemin ruhuna ve yaşanan değişimlere göre örgütlenirse hızla harekete geçip var olan konjonktüre göre hareket edebilir. Bu yüzden doğru sonuç almak ve verdiğimiz mücadelenin halkımıza kazandırması için her anı ve fırsatı iyi değerlendirmeliydik. Biz de her anı böyle ele aldık. Askeri güçlerimizin eğitim ve örgütlenmesine öncelik verdik. Bölge halkından, özgürlüğe ve haklarına inanan, Kürdistan özgürlük mücadelesine bağlı ve sadık bir güç oluşturduk ve halk mevzilerde savaşarak büyük bir direniş gösterdi. Köleliğin boyunduruğundan kurtulan bir toplum, tekrar bir boyunduruğa girmeyi ölüm sayar. Özgürlüğünü, onurunu ve toprağını korumak için bölge halkı beklenmedik bir savaş yürüttü. Bu nedenledir ki ÖSO ve El Nusra gibi güçler halkımıza karşı direnemediler. Tüm saldırılara rağmen halkın direniş iradesi kırılmadı. Hakikat buydu. Halkımız, kendini doğru örgütleyen toplumların, bu örgütlülüğe göre hareket edebileceği gerçeğini bir kez daha ispat etti. Güçlerimizi; dönem ruhunu anlamış, bilinçli, tarihten gerekli tecrübe ve desleri almış, buna göre hareket eden esaslar üzerine örgütledik. Kendi bölgemizi kendimiz kontrol edecek güce ulaşmıştık.

Yaşadıklarımız ve gördüklerimiz, bizim için de tecrübe edinme, kendini planlama süreciydi. Artık alanı tanıyorduk, güçlerimizi her yerde örgütleyerek yerleştirebilecek kadar alana hâkim olmuştuk. Bölgede Botanê Reş arkadaş gibi birçok savaşçı vardı. Botan arkadaş Batı Cephesi'ndeki Cibnê köyündendi. Kısa zamanda savaş içerisinde, tecrübe kazandı, kişiliği olgunlaştı, özgürlük mücadelesi kahramanı ve militanı olarak öncü kişilik haline geldi. Savaşçılık, cesaret, yetenek ve çalışkanlıkla halkına öncülük ederek komutanlaştı. Söz ettiğim halk gerçekliği birçok arkadaş gibi bu arkadaşın da kişiliğinde somutlaşarak gözler önüne serilmişti. Halkımız topraklarının bir kez daha işgal edilmesine izin vermemeye kararını almıştı. Direnişçilerin ruhu tüm toplumu derinden etkiliyordu. Halk kendinden, cesaretli gençlerinden ve savaşçılarından güç alıyordu. Batı Cephesi savaşı halk için tecrübe ve önemli bir sembol oldu. Batı Cephesi'nde şehit olan arkadaşlardan sonra halk daha duyarlı oldu. Kendini korumasza karşı güçlerin yok etme amacıyla üstüne geleceğini biliyordu. Kendini savunmak, ekmek su kadar hayatiydi, kahraman gençler bunu bilerek savaşıyordu. Batı Cephesi'nden sonra, Sirînê Cephesi hazırlıkları da tamamlandı, bu cephedeki hazırlıklarımızı gören düşman, artık gücümüze saldırmayı göze almadı. Korktular, çünkü savunma hatlarımıza karşı savaştıkları derecede büyük güçleri yoktu. Bu yüzden güçlerimize saldırıdan ziyade farklı yöntem ve taktiklerle derdest etmeye çalıştılar. Savaş literatüründeki adıyla; kuşatma taktiği.

Güçlerimizin etrafını çembere alıp, kısa zamanda sonuç elde etmek için harekete geçip, hâkimiyetlerini kabul ettirmek istiyorlardı. Onların düşüncesine göre bu çember ile mecbur kalıp teslim olacaktık. Ara ara kurduğumuz diyaloglarda, tavizler almak için bizden alacakları hatları belirleyip söylüyorlardı. ÖSO'cular tıpkı Suriye rejimi haritasına göre hareket ediyor ve aynı zihniyetle yaklaşıyordu. Toplumumuza dayatılan bu zihniyete karşı, devrimci özgürlük güçlerimizin tutumu halkın da desteği ile sert bir direnişe dönüşüyordu.

Savaşta en önemli halkalardan biri de psikolojik savaştır. Psikolojik savaş, zorlu savaş süreçlerinde silahlı mücadele kadar rol oynar. Karşıt güçler bize karşı silahlı savaşta sonuç alamayınca psikolojik savaşa yöneldiler.

Korku, tehdit, şantaj, taciz ile halkı sindirip ablukaya alarak, gücümüzü kırmak istiyor ve zayıflatıkları yerden saldırmayı amaçlıyorlardı. Çünkü devrimci halk savaşında toplumun rolü büyük önem taşır. Toplum savunmasız olursa her zaman ve her yerde korku içinde yaşar. Lakin örgütlü ve tedbirliyse sükunetli ve korkusuzca yaşar. Savaş cephelerimizde bu gerçeği halkımıza kavratmaya çalıştık. Karşıt güçlerin özel savaş taktiklerine karşı halkı örgütleyerek eğittik. Bir süre sonra halk bu psikolojik savaş taktiklerine aldırmamaya başladı. Halk, direniş sürecinde açıkça gördü ki; kendini ne kadar örgütlerse düşman saldırıları o kadar kırılır, ne kadar kendini güçlendirirse düşman gücü o kadar zayıflar ve saldırmaya korkar.

Halkımız ve güçlerimiz, örgütlü gücün yenilmesinin kolay olmadığını, savaştaki tecrübesiyle gördü. Her ne kadar bazılarımız savaşa yabancı olmasa da ilk kez şehir ve ova savaşı tecrübesi ediniyorduk. İlk şehir ve ova savaş tecrübelerimizi, Halep ve Serêkaniyê'de almıştık. Güçlerimizin çoğu yerel halktı. Silahlı güçlerimiz de eski ve tecrübe sahibi bir güç değildi. Rojava Devrimi'nin başlamasından sonra ilk kez böyle kapsamlı saldırılar ve uzun vadeli planlarla karşı karşıyaydık.

Saldırıları sonucunda güçlerimiz önemli tecrübeler kazandı, yaşam şekli değişti, beraberinde büyük inanç ve cesaret oluştu. Bir toplum ki her sabah gözlerini savaşa açıyor, bir toplum ki her gün toprağına, malına, mülküne, özgürlük ve haklarına saldırılıyor, bir toplum ki işgal ve köleliğe mahkûm ediliyor ve bir toplum ki tek çarenin kendini savunmak olduğunu biliyor. Düşmanı olan insanlar, düşmanını iyi izlemeli ve tanımalı, çünkü düşmanından çok şey öğrenirsin. Halkımız bu saldırılarda düşman tarafından varlığının yok edilmeye çalışıldığını kendi gözleriyle yakından gördü. Böylece güç olma ihtiyacını fark etti, örgütlendi, savaşmayı öğrendi, her anlamda direniş ruhunu büyüttü. Tabi bunun yanında kaçıp malını mülkünü düşmana bırakanlar da oldu. Yine de direniş ruhu hâkimdi; halkımız öncülerinin emeği ve çabasıyla düşman gerçekliğini iyice gördü, doğru tavrı almayı öğrendi, direniş kararı aldı. Yoksa sivil bir toplumdaki, savaş tecrübesi olmadan, varlığına yönelik tehdit görmeden Botan arkadaş gibi kahramanların çıkması zordu. Bölgenin savaş iradesinin temellerini, bu gerçeği görmek ve halkımızın direniş ka-

rarlılığı oluşturdu. Batı ve Fırat cephelerinde bu gerçeklik ortaya çıktı. Çünkü halkımız bu toprakların sahibiydi. Binlerce yıldır nenelerimiz, dedelerimiz bu topraklarda yaşamıştı. Halkımızın toprağına ve ülkesine bağıllığını ortadan kaldırmak, iradesini kırmak kolay değildi. Bu yüzden en üst düzeyde direniş ve kendini savunma savaşı gelişti. Bu doğru yurt-severlik, toprağına ve ülkesine bağıllıktı.

Toprak tarih kokuyor: Sûsik eylemi

Aylardan Eylül olmasına rağmen Kobanê semalarından ateş yağıyordu. Kuru toprak kavruluyor, yer ve gök arasında bedenler eriyordu adeta. Yer yer yanmış anızlar göze çarpıyordu Kobanê'nin etrafındaki tarlalarda. Savaşın örtüsü her haliyle Kobanê'nin ruhuna işlemişti. Küçük küçük sarsıntılar adeta büyük bir depremin habercisi gibiydi. Kent yavaş yavaş büyük savaşa hazırlanıyordu. Bizim kalbimiz toprağın kalbiyle bir olmuş Tel Xelef sakinlerinin toprağında beraber atıyordu. Toprak tarih kokuyordu. Tel Xelef'in bizim için Zagros ve Tepê Xwedê³⁵ ufuklarından farkı yoktu. Fırat Nehri'nin üzerinde oluşan buğu, güzelliğiyle mest ediyordu. Şerefdin ve Haydaran Aşireti'nin konakladığı mekânlardan eriyen kar sularını önüne katan dereler ve nehirler, Fırat suyu ile buluşuyor ve yüzyıllarca Milan ve Berazi aşiretlerinin yaşam umuduna dönüşüyordu. Köyler ve yerleşim yerleri gibi isimler de eskiydi bu yurttan. Mesela Sûsê adı nereden geliyordu ve ismini neyden almıştı? Eskiden Fırat kıyıları Sûs³⁶ ile doluydu. Sûlav³⁷ süberî³⁸ ve sâ³⁹ gibi kelimelerin kökenleri İran'ın Sus kentine kadar götürülüp, büyük Kürt ozanı Ehmedê Xanî'nin de destanlarının konusu olan Şuşeyê Cem-

35- Tanrı Dağı

36- Meyan

37- Şelale

38- Yüzmek

39- Su

şid⁴⁰ olarak dimağımızda yer etmiş olabilir miydi? Kürt halkı toprağı kadar varlık ve hafızasından da koparılmış. Sûs içilen şuşe, adını sûs'tan alıp şuşe olmuş ve Xani'nin gözünden kaçmamış. Cemşid bu şuşeden tüm evreni görür ama maalesef Kobanê henüz ilk günlerindedir. Direnişe alışmış aklımız ve yüreğimiz, Kobanê'nin yüreğinin yankısını hissedebilir mi? Tarih kokan bu toprak bize ne anlatıyordu? Yankı asla direnişsiz olmaz. Yankı ve direniş birbiri kadar ağırdır. İsimlerin ve kelimelerin tılsımı insanın yüreğine gizli bir güç verir. İnsanın ayaklarını yere bağlar ve kayaya çakılmış bir kılıç gibi insanı kendine çeker. Bu toprağın kime ait olduğu savaş ve direnişle belli olacaktı. Savaşta ilk hamlelerimizde farklı taktiklerimiz çok fazla yoktu, örgütlenme ve savunmaya ağırlık vermiştik. ÖSO, var olan bu durumdan faydalanarak hep saldırmaktaydı. Arap Baharı adındaki atılım, onlara cesaret kazandırmıştı ve Kürdistan'ı çok rahat ele geçirebileceklerini sanıyorlardı. Buna inandıkları için çok sert cevap verilmeliydi.

Biz bu toprakların çocuklarıydık. Köklerimiz ve damarlarımız eski ruhların derinliklerine salıyordu kendini. Ülkemizden, toprağımızdan kopmamız demek bizim için ölüm ve yok oluş anlamına geliyordu. Bu gerçeğı en iyi bilenler yine biz Kürtlerdik. Toprağımız üzerindeki her tepe bize kadim hikâyelerimiz ve maceralarımızı anlatıyordu. Toprağın kokusunu iyi okumalıydık ve doğru sonuç çıkarmalıydık. Bu gerçeğı bilmemize rağmen geçmiş bilincimiz her şeye yetmiyordu. Düşman güçler gelişmiş ve teknik silahlar kullanarak bizi toprağımızdan çıkarmak, ülkemizi işgal etmek, sevdamızın yazgısını tekrar küle çevirmek istiyordu. Bizim de bu gerçeğe göre hareket etmemiz gerekiyordu. Taktiğimiz ve yöntemimiz bu zamana kadar bizi korumuştur fakat saldırıların önünü almaya yetmiyordu. Yeni şeylere ihtiyaç vardı.

Bu ihtiyaçlar bizi yeni arayışlara itti. Batı Cephesi savaşından sonra yeni bir yöntemle eylem yapmaya karar verdik. Sürpriz eylem planı yaptık ve yeni bir taktiki aşamaya girdik. Zaten savaşın ortasındaydık ve her gün ça-

40- Cemşid'in kadehi, şüşesi. Cemşid Pers mitolojisinde şarabın mucidi olarak bilinir dolayısıyla kadehin özelliğı içinde sadece şarap sunulmasıdır. Rivâyetlere göre kadehin içindeki şarap ne zaman bitse kendi kendine tekrar dolmaktadır. Ayrıca içine bakıldığında Dünya'nın her tarafını gösterebilen sihirli bir kadeh olduğu da söylenir.

tışmalar şiddetleniyordu. ÖSO her gün bir bölgeye saldırıyordu. Birkaç kişi geliyor, denemeler yapıyor, “Alah û Ekber” sesleriyle bağırp çağırı-yorlardı. Her seferinde bir taburları kendini deniyordu. Bazen Kobanê’ye, bazen Serêkaniyê’ye, bazen de Cizîrê’ye saldırıyorlardı. Savunduğumuz yerleri almak istiyorlardı ve bunun için her gün denemelerde bulunuyor-lardı. Cizîrê’de yoğun savaş vardı. Kobanê için ise hazırlığı derinleştirmek gerekiyordu. Psikolojik üstünlüğü elimizde tutmak için yeni bir taktik ham-leye ihtiyacımız vardı. Halkın da bu yönlü beklentisi vardı ve bu beklenti-lere cevap olmak için yeni bir eylem planlaması yaptık.

18 Eylül 2013’te Sûsik eyleminin kararı verildi. Sûsik, küçük bir köydü ama savaş için stratejik bir yerdi. Ölüm kemeri Sûsik ile sıkılıyordu ve sı-nırların hiçbir anlamı kalmamıştı. ÖSO’nun hareket tarzından bu gerçek iyi okunuyordu. Sûsik, karayılan boynuzu gibi mevzilerimizin ortasında du-ruyor, her geçen gün Türk devleti tarafından güçlendiriliyordu. El Nusra, Girêspî’de bayrak diktikten sonra, Türk devleti ile ilişkileri güçlendi. Artık iyice anladık ki, Girêspî, MÎT’in⁴¹ ve El Nusra’nın karargâhıydı. Sûsik Kürt köyüydü ve çeteler tarafından boşaltılmıştı. Türkiye tarafında Ak-çakale, Suriye tarafında Girêspî, Akçakale Belediyesi ve Kaymakamı ta-rafından yönetiliyordu. Girêspî’de yaşanan gelişmeler taktik ve yöntemimizi değıştirmeye sevk etti bizi. Her ne kadar yer yer saldırılara göre hareket etsek de, artık bir savaş taktiğimizin olması gerekiyordu. Ovada ve şehirde savaşmak içsel olarak insanda savunmaya yol açıyor. Halkın ve şehrin ol-duğu için savaşçılar daha fazla savunmaya önem veriyor. Zaten savaşçıla-rımız da halkın arasında olduğu için halk gibi hareket ediyordu. Kendilerini halktan ayıran tek şey kıyafetleriydi. Bizim için zaman çok önemliydi, hızla savaşçılarımızı çoğaltmalı ve boş yerleri doldurmalıydık. Şehrin adı Kobanê ama göz görebildiğince geniş ve büyük bir ovadır. Bağrına su dökse akıp Fırat Nehri’ne ulaşacak. Düşman da su gibi boş olan her yere akıyor ve göl oluyordu. Sûsik köyü ve Girêspî bu coğrafyanın ortasında hemen hemen hamur leğene benziyordu. Deřt⁴² ve teřt⁴³ kelimeleri aynı kökten geliyor

41- Türk Milli İstihbarat Teşkilatı.

42- Ova

43- Leğen

olmalıydı. Buranın tehlikesi çoktu. Tren yolu Suriye'nin içinden geçiyor ve Girêspî'ye kadar yapay tümseklerin üzerinden uzanıyordu. Bu tümseğin yanında iki metre genişlikte ve bir metre derinlikte çukur kazılmıştı. El Nusra çeteleri rahatça bu çukurun öbür tarafına geçip tekrar geri geliyorlardı. Akçakale, Suriye'nin bir kenti gibiydi. Akçakale Belediyesi direkt çeteler ile ilişki içindeydi. Türk devletinin avuç kadar küçük yerde yaptıkları kendi içinde büyük politikalar taşıyor, Osmanlıcılık hayalini besliyordu. Sûsik eyleminden önce eylemi yakından izlemek için Girê Sor tepesine çıktık. Adı tepe ama gerçekte baston kadar yüksek bir yerd. Emîn Erkendî ve birkaç arkadaşla eyleme dair son tartışmaları yaptık. Sınırın diğer tarafından su motoru sesini duyuyorduk. Türk askeri araçlarının arkasından çıkan toz bulutu bizim tarafa geçiyordu. İklim değişiyor, bulanık yeşil rengi gökyüzünü sarmalıyordu. Esen rüzgâr sıcaklığın etkisini kırıyor, bedenleri soğutuyordu.

İşte böyle bir sonbaharın yaşandığı Kobanê'de; yazın sıcakıyla küle dönüşen toprak, rüzgâra kapılıp kaburgaları çıkmış gibi çırılçıplak kalmıştı. Gölgeler kalınlaşmış, karartılar belirginleşmişti. O kadar iyi görünüyordu ki yan evi bile görebiliyorduk. Dürbün ile baktığım zaman arkadaşların eylem yeri diye tartıştıkları yer gözüme takıldı. Bîrguno köyü de o köylerden biriydi ve bana göre konumu stratejikti, çünkü Sûsik köyünün yan tarafındaydı. Savaşın anladığım kadarıyla, böyle zamanlarda düşman hazırlıklıdır ve kendine en güvendiği noktadan kaburgasını kırmalısın. Sûsik köyü El Nûsra'nın kaburgasıydı. Kaburgayı kırarsan kalplerine de ulaşabilirsin. Yapsê, Kendalê, Evdiko ve Melûh köyleri yardımcı kemikler gibi köyün kaburgasını tamamlıyordu. Bu eylemde El Nusra bizi iyi tanımalı ve sıradan bir güç olmadığımızı anlamalıydı. Türk devleti askerlerinin ve çetelerin hareket tarzına göre Rakka'dan Girêspî'ye kadar askeri bir hat oluşturmuştu. Bu hat ile tüm Suriye muhalif güçlerini yönetmeyi istiyorlardı. Türkiye'den geçen tren yolu, Girêspî'den Rakka'ya karanlık işlerin yolu. Bu yüzden Sûsik bu karayılanın kaburgasıydı.

Bazen işgal edilmiş ülkelerin filmlerini izliyoruz. Her film ilgimizi çekmeyebilir fakat bazıları bizim hikâyemize benzer. Mel Gipson'un oynadığı, "Cesur Yürek" filmi de bunlardan biridir. Britanya İmparatorluğu'nun yüz-

yıllardır sömürgesi olan İskoçya'nın işgale başkaldırısını anlatan filmin kahramanı William Wallace, önemli savaş taktikleri geliştiriyor. Filmde İskoçlar, bir süre savunma savaşı yürütüyor ama biraz güçlenince ve saldırılar artınca İngiliz şehirlerine saldırma kararı alıyor. En iyi savunma saldırıdır. Evet, Sûsik köyü küçük bir köydü, eylem de çok büyük bir eylem değildi ama bu eylem savaş tarzımızı ve kararlılığımızı belirleyecekti. Gece ve hiç tahmin etmedikleri yerden saldıracaktık. Sınırdan yavaş yavaş yılan gibi süzülecek şimşek gibi çakacaktık. Gece yarısı bu canavarın kaburgasını kıracaktık. Sûsik eylemi hazırlıkları için tüm güçlerimiz toplandı, plan dâhilinde gruplar belirlendi. Gidecekler içinde bir grup kadın arkadaş da vardı. Saldırı gruplarının komutanları Sozdar, Cuma ve Siyabend arkadaşlardı. Sûsik'in alınması için planladığımız eylemde üç koldan üç grup köye girecekti. Gruplardan biri köydeki çetelerin arkasından dolanıp mayın döşeyecek, diğer grup saldıracak, üçüncü grup ise savunmada yer alacaktı.

Eylemin koordinesi Emîn Erkendî arkadaşı ve aynı zamanda yanındaki grupla birlikte Sûsik'in yanındaki köye taciz eylemi gerçekleştirecekti. Eylem planı kapsamlıydı. Çünkü bu eylem ile yeni şeyler amaçlıyorduk. Sûsik köyüne girip aldıktan sonra diğer yerleri de alıp kontrol etmeliydik. Amaç düşmana ağır darbe vurmaktı. Savaşın gidişatına göre eylem yöntemimizi çeşitlendirecek, yeni taktikler geliştirecektik. Rojava ve Türkiye sınırındaki tüm güçler bir çaba içindeydi. O gece tuhaf bir sessizlik vardı. Eylemden birkaç gün önce düşman Rakka ve bazı başka yerlerden güçlerini getirip bölgede yeni yerler ele geçirmişti. Bu güçlerin gelmesiyle moral almışlar, kendilerini güvende hissediyorlardı. Fiziki ve psikolojik savaşta kendilerini hâkim görüyor, bu hâkimiyeti kaybetmek istemiyorlardı. Bu yüzden dışarıdan takviye güç getirip Kobanê'nin etrafına yerleştirmişlerdi. Havan topları, 23'lük doçka, diğer adıyla şelka silahı ve daha birçok ağır silahları vardı. Düşman kendine güveniyordu. Kim ne zaman sıkışsa bizim güçlerimiz üzerinde kendini deniyordu. Eylem hazırlığı sırasında da aynı şey oldu. 23'lük doçkanın sesi yükseldikçe gökten taş yağıyor gibi hissediliyordu. Sesi güçlüydü, kulak zarın patlayacakmış gibi olurdun. Silah sesi çoğaldığında Cuma arkadaş öfkeyle ant içti:

“Sen at, at. Zaten zamanın kalmamış, ömrün çok az kalmış. Dert etme, birkaç saat sonra o doçkanın üzerinde ben olacağım ve o mermileri ben sıkacağım. Namlusunu size çevirdiğimde kimi denediğinizi size göstereceğim.”

Savaşın önceki anlarda korkunun yanında heyecan, coşku, efkâr birbirine karışır, duygusal anlar yaşanır. Çünkü savaşmak halay çekmeye benzemez. Savaş ciddi bir iştir; en yiğit ve kahraman insanlar bile bir mermi ile vurulup gidebilir. Çatışmadan önceki anlarda herkes eylem bitince kimin ne halde döneceğini veya dönmeyeceğini düşünür. Biz eylem planı yaparken, dışarıdan patlama sesleri geliyordu ve sadece gözler konuşuyordu, arkadaşların bakışlarındaki merak ve heyecan görülüyordu. Gruplarda yer alan arkadaşların adları okunduktan sonra patlama sesleri ile yaşanan sarsıntı da durdu. Artık vakit hazırlanma ve vedalaşma vaktiydi. Kimi birbirine bakıyor, kimi gülüyor, kimi de konuşuyordu. Bazı arkadaşlar daha önce eylemlere katılmış tecrübeliydi, bazıları ise ilk kez bir eyleme katılacaktı. Beline raxtını saranlar, silahıyla konuşanlar vardı. O sırada genç bir arkadaşın silahıyla konuşmasına kulak verdim:

“Bu gece görevlerin ve sorumlulukların fazla. Benimle iyi ve doğru yoldaşlık yapman lazım. Beni yarı yolda bırakmamalısın.”

Bizim Küçük Kahraman’ımız ise savaş meydanında yapacaklarını kendi kendine tekrar ediyordu:

“Ben 23’lük doçkayı kullanmayı iyi bilirim. Doçkanın bulunduğu yere ben gideceğim.”

Herkesin gözlerinde “mutlaka kazanacağız” inancının yanında, akşamın nasıl geçeceğinin merakı okunuyordu. Acaba bu akşam nasıl geçecek, eylemden kim geri dönmeyecek, şu an birlikte yaşadığımız coşku ve heyecanı bir daha beraber yaşayabilecek miyiz? Yüreklere kafesteki kuş gibi her an uçmak için çarpıyordu. Işıldayan gözlerin yanında kaynayan duyguların yoğunluğuyla hazırlıklar devam ediyordu. Savaşçı insanlar silahlarını kuşandıklarında farklı bir heybetleri olur. Silah ve raxt ile süslenmiş heybetli bedenler, kararlılık ve zafer iradesi ile eylem yerine doğru yürümeye başladılar. Gündüz sıcak olmasına rağmen gece serin hava ovaya yayılıyordu. Uzun yolda yürürken esen serin rüzgâr, analarımızın merhametli elleri gibi savaşçıların saçlarına dokunuyor ve gönül-

lerini okşuyordu. Güneşin sıcaklığı şebnem olup toprağa düşüyor, gece yerini serin rüzgâra, derin duygulara bırakıyordu. Genç savaşçıların gözleri gibi ısıldayan yıldızların altında yaptıkları yürüyüşten sonra arkadaşlar eylem yerine ulaştı. Bu eylem taktik olarak yeniydi, bu yüzden kesin olarak yetersizliğe ve yanlışla yer verilmemeliydi. “Kime ne sorumluluk düşüyorsa en iyi şekilde yerine getirmeli” bilinci ve duygusu her arkadaşta vardı.

Ova yürüyüşlerinin en kötü yanı tehlikenin olduğu yerde eğilerek yürümek zorunda olmaktır. Ova dümdüz ve açıktır, dik yürürsen rahat fark edilirsin. İşgalci Türk devletinin Kürdistan sınırına dizdiği ışıklar önünü görmeyi sağlıyor fakat eğilmeyi gerektiriyordu. Işık, insan yüreğinde sıcaklık ve inanç oluştursa da eyleme gidenler için aynı anlamı taşımıyordu. Işıkların varlığı işgalcilere karşı yaşanan kini büyütüyordu. Sozdar arkadaş Tîrêj arkadaşına döndü:

“Heval Tîrêj, bu ışıklar olmasa iyi olurdu. Bu ışıklar ve bizim ışıkların altındaki yürüyüşümüz beni sinirlendiriyor. Sadece bu sınırları kaldırmak için bile olsa bu savaşta ölmek değerlidir.”

Sınırın yanından yürüyerek gitmeli, düşmanın arkasından dolanmalıydılar. Tîrêj alçak bir sesle:

“Evet, Heval Sozdar. Keşke olmasalardı da sen de yere yatıp kaz gibi yürümeseydin. Elini kolunu sallayarak eyleme gitseydin. Koyun sağmaya mı gidiyorsun? Bu savaştır, düşmandır Heval Sozdar. Kürtlerin en büyük düşmanı Türk devletidir. Öyle olmasaydı bu eyleme gitmeye gerek kalırmıydı? Bugün bu durumları yaşıyorsak esas nedenlerden biri de Türk devletinin halkımıza olan düşmanlığıdır. Çeteleri nasıl koruduğunu görmüyor musun? Biz çeteler gibi rahatça sınırı aşıp sınırın öbür yanına girebiliyor muyuz? Bugün bu savaşa katılmışsak, halaya gider gibi hazırlanıp yola çıkmışsak, yüreklilik ve istekle gelmişsek sebebi bu sınırlara olan kinimiz ve öfkemizdir. Dikenli teller ile örülmüş sınırların dikenleri yüreğimize ve beynimize batıyor. Bak yan tarafa, hepsi akrabalarımız, tanıdıklarımız. Bunun için eyleme gidiyoruz. Yoksa savaş sevdalısı değiliz ve ölüme yürümek için aklımızı kaçırmadık.”

Tîrêj arkadaşın sözlerinin üzerine Sozdar arkadaş:

“Başka bir şey mi söyledim? Kürdistan tarihi semineri verdin resmen. Ben de biliyorum. Fakat düşmana çok yaklaştık, koyun sağma meselesine gelince, şimdilik buna vaktim yok. Hızlanıp yerimizi alalım. Eylemden sonra görüşürüz, o zaman söylenecek bir iki sözüm olur.”

Tîrêj’in sözlerine kızdığı belli oluyordu ve bu kızgınlıkla yürüyüşünü hızlandırdı.

Sozdar ve Tîrêj arkadaşların grubu diğer gruplardan ayrıldıktan sonra mayınlama yapacakları yere ulaştılar. Sınırın yanından düşmanın arkasına dolanmışlardı. Eylem başlayınca düşmanın kullanabileceği yollara mayın döşeyip döndüler ve köyün öbür yanına geçtiler. Düşman askerleri oturmuştu ve hiçbir şeyden haberleri yoktu. Bağırıp çağırarak konuşuyorlar, yüksek sesle müzik dinliyorlardı. Bazıları bi tarafta “Tekbir” diye bağırıyor, diğerleri “Allah û Ekber” sesiyle karşılık veriyor, sesleri köye yayılıyordu. Bazıları da uyumuştı. Gecenin bu saatinde oldukları yere eylem yapılabileceğini beklemiyorlardı.

Bu arada Cuma arkadaşın grubu da yerine ulaştı. Çetelerin karargâh merkezi gibi kullandıkları ev Cuma arkadaşın grubunun hedefiydi. Eylemden sonra Kahraman arkadaşın anlattığına göre; eylem başlamadan önce içeride olan çete grubu daha önceki zorbalık ve talanlarını büyük bir yiğitlikmiş gibi birbirlerine anlatıp gülüyorlarmış. Cuma arkadaşın işaretiyle, dört arkadaş ellerindeki bombaları evin içine attı. Cuma, Mazlum, Baz ve Küçük Kahraman arkadaşın bombalarından sonra gecenin sessizliği delindi. Bombaların kıvılcımları ve mermilerin ateşi uzaktan birbiriyle dans eder gibi görünüyordu. Patlamayla beraber mermilerin sesi eşliğinde çetelerin çığlıkları ve ağlayışları köye yayıldı. Düşman saldıracağımızı düşünmüyordu. Beklemiyorlardı, eylem üç koldan kor ateş gibi başlayınca şaşkınlık yaşadılar ve bozguna uğradılar.

Sürpriz eylemimiz büyük etki yarattı. Düşman afalladı, böyle bir şey beklemiyorlardı. Üç koldan yapılan eylemin ortasında şaşkınlıkla kalmış, ne yapacaklarını bilmiyorlardı. Artık sağ kalanlar için de kaçma yolu kalmamıştı. Sozdar, Cuma, Siyabend arkadaşlar birlikte grupları ile köye girmişti, beş dakika içinde köy çetelerden kurtarılmıştı. Diğer güçlerine imdat çağrılarını yetiştiremeden doçkaları arkadaşlarımızın eline geç-

mişti. Cuma arkadaşın, “Rahat ol, ömrün az kaldı” dediği doçka da alınmıştı. Küçük Kahraman doçkanın başına geçmiş, namluyu düşmana çevirmiş, mevzilerini vuruyordu. On dakika içinde Botan ve Kendal arkadaş köydeki evleri kontrol etti ve köy tamamen çetelerden temizlendi. İlk kez böyle geniş kapsamlı bir eylemde kayıp vermedik. Yardıma gelebilecek olan çeteler için de yollara mayın döşenmiş, pusu kurulmuştu. Geldiklerinde pusuya düştüler. Geri çekildiklerinde de mayın patladı. Kalanlar ne yapacağını bilmiyordu, yüzlerini koruyucuları olan Türk devletine döndüler, sınıra doğru kaçtılar. Eylem bittikten sonra saldırıdan kurtulanlar sınırdaki Türk askerlerine ulaştı. Onlardan yardım istediler, Türkler bize mermi atmaya başladı. Türk askerlerinin açtığı ateş sonucu Baz arkadaş şehit oldu. Köy sınırdaki tellerin dibindeydi. Eylem, Baz arkadaşın şahadeti dışında başarılıydı. Düşman defalarca saldırmak istedi, arkadaşların sert karşılık vermesiyle geri çekilmek zorunda kaldı. Baz arkadaşın şahadetiyle Türk askerlerine karşı daha fazla tedbir almamız gerektiğini anladık. Çünkü açık bir şekilde bize saldırdılar ve çetelere destek olduklarını gösterdiler. Eylem sonunda çetelerin elli cenazesi elimizdeydi. Daha önce de bir kere ağır silah ele geçirmiştik. Bu eylemde ilk kez çok sayıda ağır silah ele geçirdik. 120’lik ve 60’lık iki havan topu ele geçirdik ama sonra iğnelerinin olmadığını gördük. 23’lük çift namlulu ve 14 buçukluk doçka elimize geçti. Hepsini araçların üzerindeydi ve araçlara el koyduk. Aynı zamanda ele geçirdiğimiz silahların içinde kırk adet ferdi silah ve çok sayıda mermi vardı. Eylemden sonra köy iki gün elimizde kaldı.

Savaşta her an önemli ve anlamlıdır; bazen birkaç saniye insanın hayatını kurtarabilir de bitirebilir de. Zamanın rolü unutulmamalı. Sûsik eyleminden sonra bu yönde büyük yanlışlık yaptık. Köyden çıkma kararı aldık. Çünkü Türk devletinin yardımlarıyla düşman büyük bir saldırı yapma hazırlığındaydı. Hızla çıkmamız gerekiyordu ama çıkmadık. Bu hatamız farklı sonuçlara yol açtı. Siyasi yorumlarımız askeri yorumlarımızdan üstündü. Eylemin sonucunu ve hareket tarzını askeri taktiklere göre belirlemeliydik. Sûsik stratejik bir yerdı ama Türkiye sınırına yakındı ve çok hızlıca karşı eylem düzenleyebilirlerdi. Biz eylemimizden sonra onların hareketlerine göre davrandık ama bunu daha önce ayırt edebilmeliydik.

İki gün sonra çeteler Türk devletinin desteğiyle saldırıya geçtiler, köyü aldığımız eyleme mührünü vuran Cuma arkadaş bu çatışmada şehit oldu.

Baz ve Cuma arkadaşın şahadetleri olmasaydı bu eylem Rojava savaşımızdaki en başarılı eylem olarak tarihe geçecekti. Sürpriz eylemimiz düşman üzerinde ciddi etki yaratmış, kötürüm olmuşlardı. Psikolojik olarak ciddi sarsıntı yaşayan düşman güçleri, uzun süre toparlanamadı ve bize yaklaşmaya, saldırmaya cesaret edemedi. Eylem Doğu Cephesi'nde olduğu kadar Batı Cephesi'nde de ciddi etkiler yarattı. Düşmanın yüreğine korku düştü ve etrafta “Kürtler ile savaşmaya giden geri gelmiyor. Kimse onları yenemez. Onlar için zaferden başka yol mübah değil” sözleri yayıldı. Kısa bir süre sonra çeteler cenazelerini istedi, biz de teslim ettik. Bu eylemle tüm gücümüz nefes aldı, çünkü öncesinde Kobanê ve Cizîrê'ye sert saldırılar oluyordu. Çetelere vurduğumuz büyük darbe, Rojava savaşımızı ve özellikle Kobanê savaşını olumlu etkiledi. Bu eylem ve sonuçları örgütümüz tarafından kutlandı. Hem taktik, cesaret ve eylem içi eylemliliği olarak, hem de taşıdığı ruh, sorumluluk düzeyi, savaşçıların yurtseverlik bilinci ve aynı zamanda savaş yönteminin açığa çıkardığı olumlu sonuçlar kutlanmaya değer görüldü. Eylemde arkadaşlardaki kararlılık, mutlak iradeyle başaracağız inancı, halka ve ülkeye bağlılık, sevgi ve vefa vardı. Dönemin ruhuna göre taktik bir eylemdi. Bu eylem ve sonuçları bizim için bazı gerçeklikleri ortaya çıkardı. Savaş üzerine iyi düşünürsen, gereklilikleri doğru tespit edersen, taktik ve plan üretirsen büyük başarı elde edebilirsin.

Bir de her savaşta başarıyı getiren en önemli şeylerden biri savaş öncülerinin rolüdür. Bu eylemin öncülüğünü yapan kamutanlar özgürlük inancı ve bilincine sahiptiler. İradeleri ve direniş güçleri derin tarih bilincine dayanıyordu, kararlı bir ruhun sahibiydiler, halkını, toprağını ve ülkesini seviyorlardı. Savaşın ya kazanılıp ya da kaybedileceği olasılığı her savaşta vardır ama Sûsik savaşından önce zafer kazanılmıştı. İrade ve inanç, cesaret ve kararlılık burada gösterilmişti. Eylemin başarısı bu sonuçlardan meydana geliyordu.

Eylemin bir diğer başarısı ise halkımızın bize olan inancını daha da artırmasıydı. Sağlam coşku yarattı. Herkes gördü ki insan gücünü doğru örgütleyip dönemin savaş gerçekliğine ve ölçülerine göre kullanırsa iyi

sonuçlar alır ve büyük başarılar kazanır. Savaşta her adımımız ve başarımız halkımızın güç ve inanç duvarına bir taş daha ekliyordu. Bizi ilerletiyordu. Halkımız kendi gücünün farkına vardı ve etrafını örgütlemeye başladı. Bu eylem halkımızın moralini yerine getirdi. Sûsik eylemi yapıldıktan sonra ÖSO'nun Halep, Minbic ve Cizîrê gibi yerlere de saldırıları azaldı. Bu saldırıların azalmasıyla bu kez El Nusra bölgede harekete geçti. El Nusra aslında ÖSO'nun bir koluydu. Bizim ÖSO'ya vurduğumuz darbeden sonra El Nusra güçleri ÖSO'yu Girêspî bölgesinden çıkardı ve kendileri gelip yerleşti. Bu durum yeni bir safhanın işaretiydi. Hâkimiyet el değiştirdi. ÖSO'ya "Siz Kürtlere karşı direnemezsiniz, çekilin, biz sizin yerinize savaşalım" der gibiydiler.

Bir süre sonra El Nusra batı tarafından bize saldırdı. El Nusra'nın ÖSO içindeki sayısı az değildi fakat onlar da bir sonuç alamadı ve istediklerini elde edemedi. Artık süreç değişmişti, ÖSO ve El Nusra yenildi. Baas rejimi ve Türk devletinin destek ve yardımlarıyla bölgede güç olmaya çalıştılar. Bu destek ve yardım ile Cephel El Nusra bölgeye girmeye çalıştı. Oluşturdukları güç Minbic tarafından güçlerimize saldırıyordu. Burada aramızda ciddi sorunlar oldu. Arap halkını Kürtlere karşı örgütleyerek bizi oradan çıkarmaya çalıştılar. Farklı farklı denemelerde bulunup, kirli oyunlar oynadılar. Ağır silahlarla Kendalê ve Bîrguno gibi köylere saldırdılar, fakat bu köylere yaptıkları saldırılar kırıldı, beş cenazeleri güçlerimizin elinde kaldı. Kazanamadılar.

Bu kez Batı Cephesi'ne yöneldiler; Kobanê'nin batısından harekete geçtiklerinde Zormixar tarafından saldırı denemesinde bulundular. Bu saldırıda da kırıldılar, daha önce almadığımız köyler de elimize geçti. Onlardan dört-beş köy aldık. Qînê, Borêz gibi köylerdeki mevzilerimizi sağlamlaştırdık. Anladık ki saldıranlar etraftaki Arap köylerinden değiller. Bize karşı savaşanlar profesyonel güçlerdi. Zamanla savaş yöntemlerini değiştirdiklerini gördük ve gerçekten kararlılıkla savaşıyorlardı. Daha önce gelip birkaç mermi atıp evine dönen güç değildi. Karşımızdaki güç, bölgemizi ele geçirmeye hazırlanmıştı. Biz de bunu gördük ve saldırıya geçtik. Pasif savunma pozisyonundan çıkıp üzerlerine gidince onların saldırılarını kırdık. Qizelî köyü tarafından saldırmaya çalıştılar.

Onlar saldırınca biz daha sert karşılık verdik, birkaç köy aldıktan sonra gücümüzün sıradan olmadığını anladılar ve saldırıları kırıldı. Kırılınca taktik değiştirdiler ve gizli saklı gelmeye başladılar.

Gizli gruplar bizim grupların olduğu yere girdiklerinde ardından saldırı grupları geliyordu. ÖSO'nun elinden çıkan yerler El Nusra'nın eline geçti. Ekim ve Kasım aylarına kadar hemen hemen tüm yerlere El Nusra hâkim oldu ve tüm savaş tarzı değişti. 2013'ün onuncu ayından onikinci ayına kadar El Nusra ile savaştık. Onuncu ayda kısa bir toplantı yapıp durum değerlendirmesi yaparak, detaylı yıllık toplantı yapma kararı aldık. Var olan durumu etrafıca değerlendirerek yeni yıla girmeyi kararlaştırdık. Kısıtlı imkânlarla savaş yürütmek kolay değildi. El Nusra'nın gücü, ÖSO'nun gücüne benzemiyordu. Taktik, teknik, çok sayı ve profesyonelce savaşıyorlardı. Mevcut durumlardan anlaşıyordu ki, uzun süreli savaş yaşanacaktı, bu savaş önceki savaşlardan daha zorlu olacaktı. Bugüne kadar yürüttüğümüz savaşta taktik ve teknik durumumuzu, halkın psikolojik durumunu ve günlük ihtiyaçlarını değerlendirip sonuçlar çıkarmamız gerekiyordu. Durumumuzu daha iyi ele almak zorundaydık. Bize karşı yürütülen savaşta ne yapmalıydık, alınacak tedbirler ne olmalı, yöntem ve taktiğimiz nasıl olmalı, teknik eksiklerimizi nasıl gidereceğiz, Kobanê çevresindeki halkımızın ve savaşçılarımızın yeme-içme ihtiyaçlarını nasıl giderecektik? Tüm durumlar toplantımızda değerlendirildi. İki-üç eğitim akademimiz vardı ama yetmiyordu, kuvvetli bir savunma gücü oluşturmamız gerekiyordu. Her cephenin kendi gücünü eğitmesi gerekiyordu. Savunma güçleri oluşturduk, bu güçlerin askeri eğitim görmesi, halkın silah kullanma konusunda eğitilmesi ve Sirînê Cephesi'ni oluşturma kararı aldık. Bu şekilde Kobanê'de olan savaş cephesi sayısı beş oldu. Her birim imkânlarla göre haftalık ve on beş günlük eğitim görmeli ve kendine yetecek hale gelmeliydi. Kendi kendini yönetebilmeliydi. Hem cephane, hem savaş ve çatışmalarda, hem de halkı örgütleme konularında savaş cephelerimize yeni görev ve sorumluluklar yüklendi.

Bir yandan saldırgan ve yırtıcı fiziki savaş, diğer bir yandan da halkımız üzerinde psikolojik savaş yürütülüyordu. Kobanê çembere girmişti, kimse gidip dışarıdan bir şey getiremiyordu, şehir kendi başına kalmıştı.

Kobanêli gençler bazen Halep'e gidip geliyordu, onlar da gidince tutuklanıyorlardı. Sınavlarını tamamlamak için kaçak yollardan gitmeye çalışıyorlardı. Başka türlü Kobanê şehrine giriş çıkış yolları kalmamıştı. Özellikle 2013'ün onuncu ayında etrafımızda ÖSO savaşçıları kalmadı denecek durumdaydı. ÖSO döneminde savaş bu kadar sert, yoğun ve çok yönlü değildi. ÖSO kuvvetli bir güç değildi, çabuk yeniliyor ve korkuyordu. Fakat El Nusra'da savaş kararlılığı, bizi ve halkımızı yok etme kararlılığı vardı. Savaştan ve direnişten başka yapabileceğimiz hiçbir şey kalmamıştı. El Nusra diyalog ve tartışmadan anlamıyordu. Vardığımız sonuç; savunma cephe-lerimizi en üst düzeyde güçlendirmeli ve halkımızı iyi örgütlendirmeliydik ki bu güçlere karşı kendi kendini savunabilsin.

İKİNCİ BÖLÜM

El Nusra ve Sîrînê Savaşı

Savaş ve çatışma dolu bir yılı geride bıraktık. Gittikçe bölgenin durumu daha karmaşık bir hal alıyordu. Yürütülen savaşın boyutu büyüyor, işgalcilerin bölgemize yönelik saldırıları artıyordu. Yılın sonunda var olan durumları değerlendirmek, hazırlıkların boyutu ve yeni yıl çalışmalarını planlamak için toplantı kararı aldık. Kobanê bölgesindeki tüm komutanlar bir araya geldik. Konuşulacak çok konu vardı, durumların her yönüyle belirsizliği hem heyecan verici, hem de düşündürücüydü. Bu zamana kadar kendini örgütleyen farklı güçler değişip dönüşüyordu. Suriye ve birçok yerde ÖSO ve El Nûsra olarak ilan edilen ve kendilerini “Suriye halklarının kurtarıcısıyız” diye adlandıran güçler farklı bir renk almaya başlıyordu. Bu değişim aniden oldu. Aniden kıyafetlerinin rengi değişti, düşüncelerinin karanlığı kıyafetlerine yansdı ve hepsi siyah elbiselere büründü. Suriye Ovası’nı kasıp kavuran bir hortum gibi karşısında gördüğü herşeyi yutuyordu. Bu yeni güç birkaç gün içinde her yerde varlığını ilan etti. “Biz yeni bir gücüz. Bu toprakların gerçek sahipleriyiz” diyorlardı. Gerçekte çoğu yabancıydı, dış ülkelerden gelmişlerdi. Siyah, diz üstünde biten kıyafetler giyiyorlardı. Pantolonları ayak bileğinin üstünde, saç ve sakalları uzundu. Görüntüleri insana eski çağları hatırlatıyordu, bugünün insanına benzemiyorlardı. Sadece kıyafetleri değil, gönülleri ve icraatları da karaydı. Halkın yerini yurdunu işgal etmek amacıyla harekete geçtiler. Kendilerine göre yasaları vardı: “Kadın çarşaf giymeden gezemez. Renkli kıyafet giyemez. Sigara içmek günahdır, bu günahı işleyenler cezalandırılır. Özgürlük kelimesi kâfirlere aittir, özgürlük diye bir şey yoktur. Herşey savaş ve kılıçla elde edilir ve herkes buna göre yaşamalıdır.”

Dêrazor'dan başladılar, sonra yönlerini Rakka'ya çevirdiler ve böyle olaylar ilk buralarda duyuldu. Gelişleriyle yeni yasalar getirmişlerdi, kanunlarını bölge halkına kabul ettirmek için vahşice yöntemler uyguluyorlardı. Kadınların sokağa çıkması ve dolaşması günahı, bir kadın tek başına görüldü mü, eli kılıklı biri önüne geçip kafasını kesiyordu. Bu tarz olayların yayılıp duyulmasıyla beraber insanların yüreğinde Azrail gibi korku ve tedirginlik yaratmışlardı. Rakka'dan başlattıkları vahşet dalgası kısa sürede etraflarındaki kasabalara yayıldı. Her yeri ele geçirmek istiyor, onlara teslim olmayanlar ya öldürülüyor ya da yerini yurdunu terk edip göç yollarına düşmek zorunda kalıyordu. Teslim olanlar da çaresizce savaşa katılmak zorundaydı, çağın kölesi gibi kirli amaçlarına hizmet ettiriyorlardı. Halka şantaj yapılıyor, kadın ve çocuklar tutuklanıyordu. Bölge halkının yaşamı bu insanlık dışı güçlerin ilerlemesiyle gün geçtikçe karanlığa gömülmeye başlamıştı. Sadece kıyafetleri değil, gelecek yaşama dair umut ve inançları da kararıyordu. Yaşam sevinçleri uyuşmuş gibi insanların bakışları da donuklaşıyordu. Gecenin karanlığı elini umutlarının aydınlığına uzatmıştı ve bölge halkı için herşey bu vahşilerin kıyafetleri gibi kararmıştı.

Bölge halkı umutsuzluk kapanına düşmüştü, korku fırtınası hortumu başlarında dönüyor ve gittikçe umutlarını kaybediyorlardı. Bu yüzden bu güce katılım çoğalıyordu. Gittikleri her yeri talan ediyorlardı. Kafa kesme ve tüm infazlar meydanlarda gerçekleştiriliyor ve halk bu vahşeti izlemeye zorlanıyordu. Bir yere ulaşmadan önce yaptıkları vahşilikler duyuluyor ve halkın yüreğini korku sarıyordu. Bunlar için fetva diyorlardı ve dinin buyruğu olan o fetvayı uygulamak zorunda olduklarını söylüyorlardı. Tüm fetvaları öldürme ve talan içindi. İnsanların kafasını kesmek ve öldürmek yukarıdan gelen bir fetva gibiydi ve Allah'ın buyruğu olarak bölge halkına dayatılıyordu. Zaten söylemleri ile ruhlarının karanlığını açığa vuruyorlardı: "Biz sadece Allah'tan emir alıyoruz. Sadece Allah vardır, onun yeryüzündeki temsilciliğini biz yapıyoruz. Biz Allah'ın temsilcisiyiz. Allah bu toprakları Müslümanlar için yarattı. Bu toprakların kaderi böyle yazılmış. Bu kanunlarımızı tanımayanların Azrail'i olacağız."

Bu sözlerin yayıldığı bölgelerde yaşayan halklar Müslümandı. Bölge sakinlerinin inancı ve insanlığı bu vahşi güçlerden yüz kat daha doğru ve

temizdi. Bu gücün bileşenleri tanrı tanımazlar, şehir sokaklarındaki ser-seriler ve toplum içinde yeri kalmamışlardan oluşuyordu. Tuhaf olan şey, inanç ve ahlak fetvalarıydı. Abdestli bedenlerin üzerine kara çarşaf örtülmüştü ve her an kutsal inancı muğlaklaştırıyorlardı.

Söylemleri ve uygulamalarının yanı sıra birçok kişiyi para ve maaş ile yanlarına çekiyorlardı. Zaten yarattıkları ölüm korkusundan dolayı insanlar çaresizce onlara biat etmek zorunda kalıyordu. Başka yol ve çare bulamıyorlardı. Büyük çoğunluğu gönüllü olarak değil, çaresizce kanunlarına ‘rıza’ gösteriyor kendilerine katılmayı kabul ediyordu. Bu yöntemleri uygulayarak, Minbic’e saldırdılar. Zaten Rakka bölgesinde savaş yoğundu. Minbic’i de alıp, bölgeye yönelik saldırıları buradan koordine etmek istiyorlardı. Böylece etraftaki şehirleri de ele geçirmek niyetinde-lerdi. Minbic, onlar için önemli ve stratejik bir yerdi. Bu hamle ile Halep’ten Kobanê’ye, Cerablus’a, Sirinêê’ye giden yolu kontrol altına almayı amaçlıyorlardı. Bu hesaplarla saldırıya geçmişlerdi.

Yıllık toplantımız yeni gelişmeler ile birlikte gerçekleşiyordu. Soğuk ve sert bir rüzgâr, alıştığımız dağ rüzgârına benziyordu, Mart ayında yağın dolu gibi ağaçların yapraklarını yüzümüze savurup geçiyordu. Rüzgârın akışı, uğultu ve gümbürtüyle Suruç Ovası’na yayılıyor, bu ses bir melodram gibi bölge sakinlerini kış hazırlığına sürüklüyordu ki kelimeler ile anlatmak zordur. Bu topraklar etrafında kıvrımlı bir halat gibi dolanan yollar, dere ve nehirler, binlerce yıllık bir tarihi gözler önüne seriyor. Çoban, nahırcı, çiftçi, Arap ve Yahudi kervanlarının yolları tarihten bir sayfa gibi rüzgârın içinde gezerek yüzümüze ve aklımıza çarpıyordu. Tarih iyi okunursa, insan tarihin bir parçası olursa tüm mertlikler ve yiğitlikler yüreğine akar. Hava soğuktan 28 Aralık, sonraki güne hazırlanmaktaydı. Fakat toplantı bileşenleri, hararetli tartışmalar yürütüyordu. Siyasi durum çözümlemesi en zor konuydu. Bölgede yaşanan savaş, dünya savaşına dönüşmüştü, kimin eli kimin cebindeydi belli değildi. Yavaş yavaş Suriye topraklarına dış müdahaleler artıyor ve

opozisyon güçleri karınca gibi çoğalıyordu. Kara bulutlar Kobanê topraklarına nasıl damlalar yağıdırıyorsa toplantımız da tüm gelişmelere açıktı. Suriye'nin siyasi durumu, ÖSO'nun El Nusra'ya dönüşmesi, bizim ve toplumumuzun örgütsel durumu, kanton hazırlıkları, geçmiş pratiğimizde yaşadıklarımız, savaş tarzını yeniden ele alma ve ova savaşı tarzı toplantımızın öncelikli konularıydı. Bu konular hakkında ilk kez bu kadar detaylı olarak duruldu ve toplantımız konferans düzeyindeydi. Toplantının son gününde Ebû Leyla arkadaş Minbic'den Kobanê'ye geldi. Yüzündeki ifade hemen hemen toplantımızdaki konuların havasını yansıtıyordu. Ebû Leyla arkadaş, içinde ne yaşıyorsa yüzünde yansıtıyordu. Karakteri her halini ele veriyordu. Yuvarlak yüzüne bulaşmış tebessüm uzun boylu komutanı sarıyordu. Tüm hareketlerine kendine güvenen bir hava yayılıyordu. İri gözleri etrafını sakinleştiren bir güven veriyordu. Cehennemi cennete çeviriyordu adeta, derin ve sevgi dolu bakışları. Hepimiz bu komutanın kalın dudaklarından dökülen sözlerle odaklandık.

Ebû Leyla'nın gelişi toplantımızdaki yorumları ve görüşleri doğruladı. Kobanê komuta gücünün toplanması program çıkarmamız için iyi bir fırsattı. Yeni bilgiler ilginç gelişmelere işaret ediyordu, artık programımız ve hareket tarzımız eskisi gibi olmamalıydı. Rakka'dan Rojava Kürdistan'ına doğru her yeri istila edecek olan gümbür gümbür bir toz fırtınası yaklaşıyordu. Farklı farklı taburları ve isimleri aynı çatı altında toplamaya çalışan bir güce dönüşüyordu. Ebû Leyla arkadaş, söz ettiğimiz gelişmeleri detaylıca açtı ve Minbic'in son durumunu aktardı. Kararlı bir güç şimdiye kadar denenmemiş yöntemleri bölgeye farz kılıyordu. Özellikle, bölgedeki tabur komutanlarının öldürülme yöntemi kafamızda zorlu sorular oluşturunuyordu. Bölgedeki tüm güçleri komutasız olarak gölgesi altında toplama isteği yeni bir durumdu. Bu korkunç gelişme somut tedbirler almamızı zorunlu kılıyordu. Bu güçler, Cebhet El Ekrad güçlerimizin de kendi toplantılarına katılmasını istiyordu ve zaten Ebû Leyla arkadaş bu istek üzerine yanımıza gelmişti. Kuşkusuz görünen köy klavuz istemez ve ilk söz olarak aslan yattığı yerden belli olur. Ebû Leyla'nın verdiği bilgilere göre adı El Nusra olan bu güç tüm

taburları bayrağı altında toplamak istiyor ve bu gerçekleşmez ise geleneksel kılıcın keskin yanını gösteriyordu.

Ebû Leyla imkânları dâhilinde Arap internet sitelerinden kimi bilgiler derlemiş ve bunları bizimle paylaştı. Zaten Ebû Leyla arkadaş biraz da bu işlerden sorumluydu ve Arap taburlarının ilişki imkânlarını iyi kullanıyordu. Bu yeni gücü iyi tanımalıydık. Ebû Leyla yazıcıdan çıkardığı yazıyı okumaya başladı. Yazı şöyleydi:

2003 yılında ABD’nin Irak’taki müdahalesine karşı çıkan “Tevhit ve Cihat Camaati” örgütü İŞİD’in temelini oluşturuyor. Usame Bin Ladin’e itaat eden ve Afganistan’da savaşmış bu örgütün lideri Ebu Mus’ab ez-Zerkavi, sonradan örgütün ismini “Mezopotamya Cihat Kaidesi” olarak değiştirdi.

ABD’nin Afganistan’a müdahalesinden sonra Zerkavi Irak’a dönüyor ve şimdiye kadar “Ceyş el Fatih, Cund es-Sahaba, Ensar el-Tevhit el Sunne Katibeleri, Ceyş el Tayife el-Mansure” adlı kimi grupları “2006 Irak El Kaidesi”ne katarak “Mücahitlerin Danışma Konseyi”ni kurdu. Zerkavi 2006’da ABD tarafından öldürüldükten sonra yerine geçen Ebu Eyyub (Mısri) ve Ebu Ömer el Bağdadi, Irak Baas Partisi’nden ve bazı Sünni gruplarından arta kalanları kendilerine katarak ismini “Irak İslam Devleti” olarak değiştirdi.

EL BAĞDADI ÇAĞI

Selahaddin, Enbar ve Diyala’da Sünni devlet kurmayı hedefleyen örgüt sonradan El Kaide ile sorun yaşar. 2010’da Ebu Ömer ve Ebu Eyyub öldürüldükten sonra örgütün yönetimi Ebubekir El Bağdadi’nin eline geçer. 2004-2012 yılları arasında Irak’ın birçok şehrinde eylem yapan örgüt, binlerce insanın ölmesine sebep oldu. Bakuba’yı kendine başkent olarak belirleyen örgüt, 2006 yılında Bağdat’a yakın Dera’yı eline geçirdi ve zorla birçok Hristiyan’ı ya göçertti ya da cizye (Müslüman olmayan kişilerden alınan vergi) vermeye mecbur kıldı. 2007 yılında onlarca insanın ölümüne sebep olan Şengal’e dönük gerçekleştirilen

bombalı saldırıda Mele Kirêkar tarafından kurulan Ensar El İslam'ın rolü vardı. Aynı zamanda Türk MİT'i tarafından kurulan İTC'nin⁴⁴ rolü de vardı.

SURİYE İÇ SAVAŞININ BAŞLANGICI VE EL KAİDE

Suriye iç savaşının başlamasıyla Ebubekir El Bağdadi eski yardımcısı Muhammed Colani'yi Suriye'deki örgütlülüğün başına getirdi. Cepheth El Nusra adıyla örgütlülüğünü gerçekleştiren El Kaide, kısa bir zaman içerisinde birçok yeri ele geçirdi. En son belirlemelere göre Bağdadi; El Nusra'nın kendi elleriyle kurulduğunu ve artık İslam Devleti ile Cepheth El Nusra'nın birleşerek Irak-Şam İslam Devleti (DAİŞ) ismini aldığını söyledi. Ama Colani kendisine danışılmadığını ve böyle bir şeyden haberinin olmadığını söyledi. Belli ki kendi aralarında kimi çelişkileri var.

BAĞDADI'NİN İSYANI, COLANI'NİN İTAATI

Her iki taraf arasında sorun başladı ve 2013 Haziran'ında El Kaide lideri Eymen El Zevahiri, 'Irak İslam Devleti'nin Irak'ta ve El Nusra'nın da Suriye'de hareket etmesi gerektiğini söyledi. Ama Bağdadi yüksek bir ton ile bunu tanımadığını ve El Kaide'ye karşı çıktığını aktardı. Bağdadi'nin bu isyanından sonra Colani de El Kaide'ye itaat ettiğini açıkladı. El Kaide'nin lideri Zevahiri bundan bir ay önce 2013 Kasım'ında DAİŞ'in El Kaide ile hiçbir ilişkisinin olmadığını ve Suriye'deki temsilcilerinin El Nusra olduğunu söyledi.

DAİŞ'İN İDEOLOJİSİ

Her ne kadar DAİŞ ideolojisini El Kaide'nin de kendisini dayandırdığı 'cihat' fıkrı üzerine kurmuşsa da, hayali sert bir Selefilik ve Vahabiliğin yorumudur. DAİŞ özellikle İbni Teymiye, Muhammed Bin

44- Irak Türkmen Cephesi

Abdulvehap ve Seyyit Kutup'un yorumlamaları olan 'global cihat' düşüncesiyle hareket eder ve bunun dışındaki yorumları da 'murted' ve 'kafirlik' olarak suçlamaktadır. DAİŞ'in önemli isimlerinden biri olan Ebu Enes eş-Şami 'kafa kesmeyi' ve 'katliamı' Kuran ve Sünnete dayandırarak, "Kim ki Allah yolunda Müslüman olmayan birini öldürür ise Allah onlara cehennemi yasaklayacaktır" belirlemesinin İslam Peygamberi Muhammed'e ait olduğunu söyleyerek DAİŞ'in yol haritasını belirliyordu. Aynı zamanda Enfal Suresi'nin 12'nci ayetini DAİŞ kendi yayın organlarında çok sıklıkla kullanmaktadır. Ayet şöyle demektedir; "o zaman Rabbiniz meleklerle şu vahiyi vermektedir: Ben sizin yanınızdayım. Hadi imanınızı dayanıklı kılın. Ben kafirlerin yüreğine felaketler getireceğim, boyunlarını vurun, parmaklarını kesin." Bu gerçeklikten de anlaşılıyor ki merkezleri Suriye olacak.

Ebû Leyla sıradan bir komutan değildi. Uzun boylu, güler yüzlüydü. Yüzünden gülümseme eksik olmazdı. Sakalları uzun ve siyahtı. Boynuna kaşkol sarardı. Yetenekli ve cesaretiyle savaşçıların yüreğinde özel bir yer edinmişti. Savaşın başından beri adı dikkatimi çekiyordu ve hep acaba neden Ebû Leyla diye düşünürdüm. Asıl adı Faysal Sa'dun'du. Ebû Leyla'nın savaştığı yerde ilk kural kadınlara dairdi. Bu savaşın en büyük gerekçesi kadın özgürlüğüydü ve bu gerçeklikten kaynaklı adını kızı Leyla nedeniyle Ebû Leyla⁴⁵ olarak seçmişti. Aslen Kobanêliydi ama maddi imkânsızlıklardan dolayı Minbic'e göçmüşlerdi. Minbic'de doğmuştu ve bölgenin kültürünü ve arazisini bir Arap kadar iyi tanıyordu. Bu bölgede yaşam kozmopolit ve içiçeydi, üç ayrı halk, Arap, Kürt, Çerkes kendi dilleri ile içiçe yaşıyordu. Çetelerin fetvası hepsi içindi ve herkesi aynı ölçüde tehdit görüyorlardı. Savaş başladığı zaman Ebû Leyla doğal bir komutan gibi öne çıkmıştı. Cesareti ve yaşam sevgisiyle gerekli olanı yapıyordu. Ebû Leyla'nın acı ve sızısı komşularinkinden daha derindi. Halkı ve onun için Baas rejimi ve Baas karşıtı güçlerin birbirinden farkı yoktu. Yüreğinin üzerinde bir taş taşıyordu sanki ve o taş her yerin-

45- Leyla'nın babası

den oynadığında hemen yerinden fırlıyordu. Ebû Leyla'nın başkaldırışı Halep'ten Eyn İsa'ya kadar onu büyük bir savaşın içine aldı. Bu gerçekliğiyle Ebû Leyla hepimiz tarafından çok sevililiyordu ve güveniliyordu.

Ebû Leyla'nın elinde bulunan bu deliller birileri tarafından El Cezire televizyonuna verilmişti. Ebû Leyla yazıyı Kürtçe'ye çevirirken yeni gelişmeleri düzelterek okuyordu. Sözleri toplantıdaki tüm arkadaşların ilgisini üzerine çekmişti ve bu sözler tüm Suriye savaşının kaderini belirleyecek önemdeydi. Ben söz hakkı almadan Ebû Leyla'nın konuşmasının arasına girdim ve konuşmaya başladım:

“Ne kadar bilgi varsa paylaşılmasını öneriyorum. Çünkü Suriye’de çok fazla gelişmeler var ve birçok kent yeni bir gücün eline geçti. Var olan yazının dışında ne kadar bilgi varsa paylaşılmasını istiyorum.”

Cihatçı güçlerin gelişmeleri ve Arap hareketleri Minbiciler tarafından iyi tartışılıyordu ve buradaki gelişmelerden haberleri oluyordu. Halep tüm tartışmaların ve gelişmelerin merkezidi. Ebû Leyla arkadaş da buranın konutanlığını yaptığı için birçok şeyden haberdardı. Buradan gelen haberler bizim için hayati önemdeydi. Toplantıdaki arkadaşlardan ses çıkmayınca Ebû Leyla arkadaş elindeki kâğıtları yere bıraktı ve konuşmaya başladı:

“Irak savaşının başında oluşan grup sonra 2004’te El Kaide’ye bağlılığını ilan etti ve en son Irak El-Kaidesi adını aldı. Bu grup içerisinde ağırlıklı olarak sünni refakatçiler yer alıyor. Şura Konseyi’ni Mûcahidîn, El Kaide, Ceyş el-Fatîhen, Cünd el-Sahaba, Katîbeyan Ansar el-Tevhîd vel Sûnneh, Ceyş el-Taîfa el-Mansûra oluşturuyor. Söz ettiğim grup tüm güçlerin desteğini alıyor. Suriye’nin El Kaide militanları El Nûsra’dır. DAİŞ ise Irak’ındır. Saddam iktidardan indirilirken en çok Beşar Esad onlara destek oldu, fakat Arap Baharı’ndan sonra bu değişti. Yazılı belgede de geçen, El Kaide başkanı tarafından da söylenen “Suriye kolunu tasfiye ettik” sözleri yer alsa da DAİŞ Emiri Ebûbekir el-Bağdadi bu tasviye kararını reddediyor ve Suriye operasyonlarını güçlendireceğini söylüyor. Yaşanan gelişmelerden okuduğumuza göre Dêrazor’un düşüşünden sonra DAİŞ hâkimiyet oluşturdu. Suriye’de El Nusra içinde Bağdadi yanlılarının olduğu belli oluyor. Zaten DAİŞ iki El Kaide oluşumunun bir-

liğiydi ve şimdi de Suriye'ye yöneliyor. Muhacir militanları Bağdadi'ye bağlı ve El Nusra'nın en güçlü kuvvetlerini oluşturuyorlar.”

Ebû Leyla'nın yazıyı başta Arapça okuyup sonra Kürtçe'ye çevirmesiyle durum daha iyi anlaşıldı ve harekete geçmek gerekiyordu. Şems El Şimal adındaki güçlerimiz yeni duruma göre konumlandırılmıyordu. Minbic, El Nusra için stratejik bir yerdi, bunu erken tespit etmemiz ileride işimize çok yarayacaktı. Karşımızdaki güçlerin siyasi ve askeri yapısını öğrenmek önemliydi ancak bir de kendi örgütsel ve askeri durumumuzu yeniden ele almamız gerekiyordu. Bu toplantıya kadar savaşta yaşanan gelişmeler kendiyle beraber bir karakter oluşturmuştu. Savaşta ödül ve ceza çok önemlidir. Bazı karakterlerin romanlarının yazılması ve edebiyatlarının yapılması gerekiyor. Savaşta sadece kahramanlar yoktur. Kahramanların yanında işe yaramayan, kof insanlar da vardır. Toplantıda bu aldatıcı insanları tespit etmek önceliklerimizdendi. Bu insanlar tüm enerjilerini inançsızlık yaratmaya ve iş yapmamaya harcar. Süreci net kılmak için iki seçenek vardır; birincisi güçlü hazırlık yapmak, ikincisi ani durumlarda olumsuzlukların el ayak bağlamasının önlemini almak.

Ebû Leyla'nın toplantıda aktardıkları iyi hazırlık yapmamız içindi. Fakat yanılıklı kişilikler bu durumu aksi yönde ele alıyor, kendi inançsızlıklarına kılıf yapıyorlardı. Bu kişiler de daha önce büyük saldırılar olacağını söylüyor ama bu saldırıları kaçış yolları aramak için dile getiriyorlardı. Kendilerine haklılık gerekçesi arayarak, var olan durumları emek yoksunluklarına ve cesaretsizliklerine zemin yapıyorlardı. Korkak insanların burnu iyi koku alır ve kıyamet koparırlar. Bunlardan biri de Kawa Urfa'ydı. Savaşın açığa çıkardığı en önemli gerçeklerden biri de korkak-cesur, kahraman-kaçkın gibi zıt karakterleri çok çabuk açık etmesidir. Savaşta yalan ve dolana yer yoktur, ya varsındır ya yoksundur. Kawa'nın karakteri de savaş içerisinde yavaş yavaş sona ulaşıyordu. İlginçtir, böyle insanların dili tatlıdır ve herkese şerbet dağıtır. Ona göre biz savaşçılarımızı ateşe atıyorduk, hiç hazırlığımız yok ve olanlar da Kobanê'ye yetmezdi. Başta silahları bahane etti, sonra halkı gündeme koydu, ardından eğitim düzeyimizi eleştirdi ve en son sürece dair tespitlerimizi gündemine aldı. Tüm savaş ve mücadele tarihlerinde kuytu köşelere saklanıp kahramanlar sayesinde sağ kalan insanlar vardır. Din ve

imanları bencilliktir, yürekleri dar, gözleri kördür. Bu kişiler asla gündüz güneşini görmez, hep karanlıkta yaşar, bundandır ki burunları keskindir. Karanlığı sevmelerinin nedeni, her zaman kokuyla hareket ederek, kaçış yolunu aramalarıdır. Sovyet devrim edebiyatına göre, böyle insanların devrimciliği şarap mezesidir. Bu deyim bizim kültürümüze yabancıdır ama bizde de toplanlı devrimciliği yapanlara uyan güzel deyim vardır: “Hızlı koşan atın boku seyrek düşer.” Kawa gibiler de süslü sözlerle bir günde savaş kazanıp kaybederler, toplanlılarda savaş tanrısındırlar ama sıra iş yapmaya ve savaşmaya geldiğinde maalesef onları görmek mümkün değildir.

Toplantıda Kawa’nın kişiliği iyi çözümlendi ve görevden alındı. Onun yerine Kobanê savaşında pışmış, mütevazı Botanê Reş arkadaşı uygun gördük. Bu göreve gelene kadar takım komutanlığı yapmıştı. Bu seçim bizim savaşta ideolojik ölçümüzdü; alçakgönüllülük ve cesaret. Bu ölçülere sadık kalınmazsa savaş canavar kişilikler ortaya çıkarır. Dilimizde ‘Reş’ kelimesinin iki anlamı vardır; birincisi tufan, ferman, kara gün için dile getirilir, ikincisi ise döneminin insanları için kullanılan bir sıfattır. Biz Botanê Reş’e ikinci anlamı için bu adı vermiştik. Toplum rengârenktir, içinde her renkten insan barınır; sarı, kırmızı, siyah ve beyaz. Botanê Reş’in en önemli özelliği mütevazılığıydı, aynı zamanda cesaretli ve moralliydi. Savaş için bu üç özellik yeterliydi. Toplantıda alınan kararlar arasında sadece Kawa’nın görevden alınması yoktu. Onun gibi savaşta bizi geriye çeken, umutsuzluk yayan, gücümüzü ağırlaştıranlara yönelik düzenleme de yaptık. Ebû Sirê hattının komutanı Evîn Dêrik arkadaşı. Duruşu, yöntemi ve hitabı savaş için yetersiz görüldü ve onu karargâha çektik. Yine Rojda arkadaş fiziki olarak yetersizdi ve ağırlık yapıyordu, onun yerine Jiyan Rojhilat ve Biharîn Kobanê arkadaşları görevlendirdik. Rojda arkadaş savaş hattında çokça yer almıştı, defalarca yaralanmıştı ve yeni hamle için gücü yoktu. Güney-Batı ve Doğu cepheleri Kobanê için çok önemliydi ve ona göre tahkim ettik. Sîrînê Hattı diye bilinen Güney-Batı Cephesi’nden Piling Semsûr’u görevden aldık, yerine Emîn Erkendî arkadaşı görevlendirdik. Yeni düzenlemelerle cepheleri güçlendirdik, görevden alınanları ise geri cepheye, lojistik ve istikham işlerine verdik.

Toplantıdan sonra Faysal arkadaş⁴⁶ yeni bir programla hızlıca Minbic'e döndü. El Nusra'nın bizim ile Şems El Şimal güçlerimizin arasına girmesine izin vermememiz gerekiyordu. Bu tespite göre güçlerimizin arkasını sağlamlaştırmalıydık ki hiçbir güç aramıza girmesin. Harekete geçtik ve zaman az olmasına rağmen Minbic'i pilot bölge olarak belirledik. Savaş an be an takip edildi ve bu yeni güce karşı olan eksikliklerimiz adım adım belirlendi. Tahminlere göre bir güçtü ve özel savaş programları vardı. Yol, su, enerji ve gıda kaynaklarının olduğu yerleri hedef haline getiriyorlardı ve özellikle oralara saldırıyorlardı. Hâkimiyet istiyorlar ve bunu insanların aklının ve yüreğinin alamayacağı şekilde gaddarca yapıyorlardı. Rojava ya da Suriye savaşının kanunları bu şekilde başladı. Kim direnecek, kim teslim olacak, hangi güçler birbirine karşı savaşacak hemen hemen belli oluyordu. Bu yeni güce karşı, Şems El Şimal taburu dışında hiçbir güç ya da grubun varlığı belli olmuyor, esamesi bile okunmuyordu. Kendilerine karşı olan insanların kafalarını kesip geçiyorlardı. Bazen telefonla bile olsa buradaki savaşın şiddetini öğreniyor ve vahşetin hangi düzeyde olduğunu tahmin edebiliyorduk.

Kıyamettir ve herkes bir yana kaçıyor; analar çocuklarına sahip çıkmıyor. Tank ve topların sesleri, patlatılan araçlar, insan ve silahlar iç içe karışmış ve Minbic yamaçlarının sukûnetini gümbürtüyle bozuyordu. Bomba parçaları toprağın bağrını yarıyor ve zeytin ağaçlarını kökünden söküyor, barut yüklü araçlar nerede patlatılırsa orada yeşillik bırakmıyor ve etrafını küle çeviriyordu. Bölge aniden kaynayan su kazanına dönüştü. Birkaç saat içinde, binlerce yıllık kadim emek yok ediliyordu. Zeytinliklerin etrafında ne bir duvar ne de ilçeyi koruyacak bir korunak bırakmadılar. Toprağın üzerinde doğayı renklendiren ne kadar bitki örgütüsü varsa yok ediliyordu. Fırat'ın binlerce yıldır beslediği Tanrıça Atargatis'in⁴⁷ yurdu Minbic artık

46- Ebû Leyla

47- Klasik antik dönemde kuzey Suriye'nin baş tanrıçasıydı. Yunan tarihçi Ctesias ayrıca onun için Derketo adını kullandı ve Romalılar ona Dea Suriye veya tek kelimeyle Deasura adını verirken, Rus tarihçi Michael Rostovtzeff de onu "Kuzey Suriye topraklarının büyük hanımı" olarak nitelendirdi. Eşi tanrı Hadad'dır. Öncelikle bir bereket tanrıçasıydı, ancak şehrinin ve halkının baalatı ("Hanım") olarak, onların korunmasından ve esenliğinden de sorumluydu. Baş mabedi, Suriye'nin Halep kentinin kuzeydoğusundaki modern Menbic'teki Hierapolis'teydi. Ataratheh adıyla güvercinler ve balıklar onun için kutsal kabul edildi: Aşk Tanrıçası'nın bir amblemi olarak güvercinler ve suların doğurganlığını ve yaşayışının simgesi olarak balıklar tanrıça ile özdeşleşmiş figürlerdir.

sadece siyah ve dumandan ibaretti. Ne köyler ne de köylere giden yollar kalmıştı. Patlatılan araçların, bombaların, güllerin çıkardığı duman yükselecek gökyüzünde iri iri bulutlar oluşturuyordu. Ses, koyakları ve derbentleri dolduruyor ve imdat çağlığını Fırat Nehri'ne bırakıyordu. Güçlerimiz bu kıyamete karşı direniyordu ve ilk günden beri başarılıydı. Yaklaşık yirmi Emir yakalanmış ve Kobanê'ye gönderilmişti. Bu yeni bir gelişmeydi ve ilk kez bu kadar komutan elimize geçiyordu. Bizim hakkımızda yaptıkları tahmin ve planları yanlış hesapladıkları anlaşılıyordu. Bizim de diğer güçler gibi bayrak indirip hâkimiyetlerini kabul edeceğimizi sanıyorlardı. Direnişimizi kırmak için güçlerimizin etrafını geniş bir yay gibi sardılar. Zaman kaybetmek istemiyorlardı ve bu yüzden Cerablus'a yöneldiler. Tam on iki gün boyunca küçük bir güç kıyamet ve tufanın içinde direniyordu ve bu direniş onları kudurtmuştu. Yay ve çemberin El Nusra'nın savaş stratejisi olduğu belli oldu ve Cerablus tarafından yayın başı Türkiye sınırına yetişmişti. Birkaç araç patlatmıştılar ve Cerablus boşalmıştı. Yayın diğer başı da sel dalgası gibi Rakka tarafından Sirîné'e doğru hızla geliyordu. Deyim yerindeyse ÖSO paramparça edilmiş ve arkalarına bakmadan yaralı sırtlanlar gibi kaçıp bize doğru geliyorlardı. Tank, silah ve tüm askeri malzemeleri ellerinden alınmış, çıplak ve savunmasız bırakılmışlardı.

Hava soğuktu. Kürt takvimine göre kara kışa yeni girmiştik, Hristiyan takvimine göre de kara kışın on gününü arkada bırakmıştık. Ülkemizde iklim, doğasına göredir, Kürt Takvimi buna göre yapılmıştır. Miladi takvimden on üç gün sonra ay değişir. Geceydi ve inceden kar yağıyordu. Kar, taşlaşmış Kobanê çamurunun üstünde tüm sertliğiyle kuru yaz samanı gibi ince bir tabaka oluşturmuştu. Kobanê'nin renkliliği kalmamış, sanki bembeyaz bir örtü giyinmişti. Gaz sobalarının borusundan kara ve gri bir duman yayılıp, hortum gibi yükseliyor ve beyaz gökyüzünde kayboluyordu. Cılız tan yeri kızılığında, evlerin havalandırmasından sızan ışık, dışarıdan halsiz düşmüş kıvılcım gibi görünüyordu. Yer yer arabaların çıkardığı gürültü gecenin sessizliğini bozuyordu. Sanki doğa, insan ve her şey bu beyaz çadıra selam durmuş ve şükrediyordu. Maalesef en zorlu kış, bölge sakinlerinin üzerine çökmüş yüreklerini üşütüyordu. Evet, en zor kış buydu, etrafa yayılan haber ve olaylar kıyametin işaretiydi. Bu soğuk

ve kuru kiş en çok ÖSO'nun yüreğini vurmuştu ve ne kaçacak ne de korunacak yerleri kalmıştı. Güçlerimiz planlıydı, yavaş yavaş Minbic tarafından Qaraqozax Köprüsü'ne doğru çekiliyordu. Fırat kıyılarını yoğun sis kaplamıştı. Toz rengi buğu dalgası ve soğuk buhar Gâvur Dağı ve Erzincan Yaylası tarafından kopup geliyor ve yüzümüzü bir bıçak gibi kesiyordu. Ezaz, Harran (Sacur), Xweşkanî Suyu ovayı karpuz dilimleri gibi birbirinden ayırarak Fırat Nehri'ne dökülüyordu. Yayın oku gibi olan Qaraqozax köprüsü düşmanın yayı tarafından çevriliyordu, güçlerimizin elinde kalmıştı ve düşmanına geriliyordu.

Bu gelişmelerin havası sürerken, toplanmanın sıcaklığıyla güçlü arayışlar içinde harekete geçtik. Gücümüz El Nusra'nın saldırılarının önünü kesmeye yetmiyordu ve Minbic'deki gelişmeler çok önemliydi. Tüm Kobanê'de seferberlik ilan ettik. Eli silah tutan herkesin savaş cephesine gelmesini istedik. ÖSO'nun durumu var olan gücü kuvvetlendirme ve bize katmak için fırsat sunuyordu. Bizden başka gidecek yerleri kalmamıştı. Cerablus'ta yaşananlar iyi bir tecrübe olmuştu. Parçalanmış ve kafası kesilmiş tavuk gibiydiler. Onları bir yerde tutmak cambazlık sanatı gerektiriyordu. El Nusra garbın kara bulutları gibi yavaş yavaş Kobanê'ye doğru ilerliyordu.

Sirinêe tarafından kötü haberler ve yakarışlar işitiyorduk. Siwar El Reqqa adlı gücün çağrısıyla onları kendi güçlerimize dâhil ettik ve Halep'e giden yolun güneyinde sağlam bir hat oluşturduk. Yani Sirinêe hattının yeni şekli böyle oluştu. Tarih ilginçtir ve her bir adımında trajik sırlar saklıdır. Sirinêe biz Kürtler için biraz da sırdı. Etraftaki her şey halkımızın gönlünde kanlı bir harita çizmişti ve bu tarih aksi bir şekilde dalga gibi zamanımıza taşınıyordu. Etrafımızda yaşanan her değişim, tarihimize karanlık bir sayfa eklemişti. Suriye rejiminin tabiri ile Qaraqozax, Tişrin ve Rakka Devrim Barajı, halkımız için ölüm kemeri ve göçmenliğin adı olmuştu. Sirinêe etrafındaki tüm Araplar Rakka Barajı yapımı için bölgeye yerleştirilmiş ve Kürtler buralardan çıkarılmıştı. Biz de set kuruyorduk, fakat kurduğumuz set hiçbir halkın etrafında kemer oluşturmuyordu. Tam tersine, bölge halklarını kurtarma seti oluşturmuyorduk. Suriye Arap Cumhuriyeti'nin Kuruluş Yıldönümü bu barajda kutlanıyordu ve bu kutlama halkımızın ölümü olmuştu. Kemer ve göç.

Humus, Hama ve Suriye'nin tüm kırsal kesimlerine, hatta Beyrut ve diğer Arap ülkelerine göç. Bu mahşer-i tufanda Kürt halkının varlığı komşularının kurtarıcısı haline geliyor, yaşanan gelişmeler tespitlerimizi doğruluyordu. Sirînê'nin ortasında aşîret reisi ve on iki akrabasının kafaları kesilmiş ve eşlerine tecavüz edilmişti. Bu haber bize gelince hemen yardımlarına koştuk. Görüntüler, başı kesilecek olan öküzün, kasabın elinden kaçmasına benziyordu. Kafa kesmenin dehşeti tüm vahşiliğiyle gözler önündeydi. Özellikle şeyhin görüntüsü yürek parçalıyor ve insanı öfkeliendiriyordu. Kafasının sağ tarafındaki yara akşam yağın yağmurla yıkanmıştı. O kadar net ve açık ortaya çıkmıştı ki özel bir hastanede temizlenmiş gibi duruyordu. Kafasının saçsız derisi iki yanındaki yaradan sıyrılmış, deri altındaki kemik ikiye bölünmüş ve sünger gibi delik deşik bir şey parçalanmış kemiklerin arasından kabarmıştı. Miladi takvime göre birinci ayın onbiriydi.

Bu viraneden sağ kalan kişileri kaldırıp güvenli yerlere getirdik. El Nusra ile aramızda resmi olarak savaş bu tarihte başladı. Bize saldıracaklarını biliyorduk ve bu gerçeğe göre hareket ediyorduk. Qaraqozax hattından Girê Sêvê'ye yakın olan buğday ambarına kadar mevzilerimizi sağlamlaştırdık.

Buğday ambarı

Savaşın kanunları birçok kez insanı şaşırtır ve çocukların güleceği kadar rahat ve sıradan görünür. Ne adalet ne de ahlak terazisinde yeri yoktur, fakat tarih boyunca binlerce insan ve okul bu kanunlar üzerine kafa yormuş ve zaman harcamış. Dünkü düşmanın bugün dostun olur ve yanında savaşa katılır. ÖSO bir yıla yakındır Kobanê çocuklarının ağzındaki lokmayı kesmiş ve bir avuç buğdayın dahi Kobanê değirmenlerine girmesine izin vermiyordu. Biz böyle gerçeklerin yabancısıyız, kimsenin ağzından lokmasını çıkarmayı bilmeyiz. Dede ve nenelerimize şükürler olsun ki, bu kültürü en gizli hücrelerimize kadar nakşetmişler. Çatlamış eller, yaşadığımız kadim ve verimli bu topraklara ilk tohumlarını serpmiş. Bütün çabamız o kutsal elleri öpmek içindir. Ve biz o kutsal ellerin savaşçılarıyız. Bu gerçek, dün düşmanın olanı bugün dost kılıyor ve hayretle bakıyorsun. Berbat günlerin hakikati Kürtlerin kadim sözünü hatırlatıyor: “Şêr şêr e, çi jin e çi mêr e.”⁴⁸

İsimler böyledir, kadim isimler, çalınan isimler. Sawama ya da ambar, buğday tohumunu anaların verimli rahmi gibi saklar, korur, yaratır. Arapça ve Farsça değil, orijinal ismi Kürtçe’dir. ‘Sem’ kelimesi eski Kürtçe’de, bütünlük anlamını ifade eder, dönüşüp ‘ambar’ halini almıştır; yani günümüz Kürtçesinde ‘hempar’⁴⁹ anlamına gelir. Nasıl ki Kürtçe ‘genim’⁵⁰ Arapça ‘cendum’ olmuşsa ambar da aynı başkalaşımı yaşamıştır. Buğday bu cömert kültür gibidir, başakları gibi çorak toprakta verimli hale gelir.

48- Aslan aslandı, kadını erkeği farketmez

49- Ortak mal

50- Buğday

Buğday savaşı verdik, veriyoruz ve payımızı alıyoruz. Yaklaşık bir yıldır Kobanê çemberdeydi ve buğday gün sayıyordu. Buğday ambarı savaşı başlamıştı. Savaş daha çok büyümeden ambardaki buğdayları Kobanê'ye götürmemiz gerekiyordu. Buğday ambarı ve etrafındaki savaş 2014'ün başlangıcında Kobanê savaşının sembolü oldu. Buğday ambarı, buğdaydan başka herşeyi hatırlatıyordu. Korkunç ve yüksek bir yapıydı. Amed Surları'nın ard arda dizilen burçlarını hatırlatıyordu bu buğday siloları. Doğal ve doğal olmayan afetlere karşı sağlam yapılmıştı. Bu yüzden buğday ambarları tüm Suriye'de savaşın sembolüydü ve taş, kaya ve eski mevziler gibi güvenli bir yer haline gelmişti. Herkes birbirini açlıkla terbiye ediyor, bir savaş taktiği olarak kullanıyordu. İnsanlığın üç temel güdüsü, Suriye'de savaşan güçler tarafından vahşice kullanılıyordu. Tüm bu kaos içinde bizim savaşımızın tarihi, insanlık yoksunu bu güçlere karşı karakter ve insani duygular verme şeklinde örülüyordu. Askeri ve sivil güçlerimizi buğdayları tahliye etmek için örgütledik, tahliyeyi gerçekleştirmeden önce ambar konusunda karşımıza çıkan ciddi problemleri çözdük. Ambar Suriye rejimi çalışanları tarafından kilitlenmişti. Soruşturup anahtarı yanında bulunduran kişinin Sirînê'de yaşadığını öğrendik. Savaşımızın kader anahtarı altın dolu sandık bulmaya benziyordu. On beş günlük arayışın sonunda anahtarı bulduk ve ambarı açtık.

El Nusra güçleri gittikçe yaklaşıyordu, buğday ambarını ele geçirmelerine bir adım kalmıştı ve acele etmemiz gerekiyordu. Şehirde ne kadar traktör, kamyon gibi tekerlekli araç varsa tamamını buğday taşımak için harekete geçirdik. Biz ambarın etrafını sardığımız zaman, boşaltacağımızı anladılar ve doğruca saldırıya geçtiler. Araçlar ne cephan taşıyordu ne de savaşçı. Fakat taşıdıkları yükün önemi onlardan eksik değildi. İkinci Dünya Savaşı'nda Rus ve Almanlar arasındaki savaş için çok şey yazıldı çizildi. Rus ve Alman uçakları gökyüzünde karşı karşıya geldiklerinde, burunları birbirine sürtecek kadar yakın uçarlar. Gözünü sakınmayan pilot düşmanın üzerine uçağı korkusuz sürer. Gökyüzünde irade savaşına dönen bu karşılaşmada, zayıf olan pilot uçağın yönünü değiştirir, bu da darbe alma sebebi olur. Buna 'inat savaşı' denilir ve bu inat savaşından başarıyla çıkan Rus pilotlar, Almanları vurunca hep bir

ağızdan ‘Za Rodinu, Za Stalin’⁵¹ sloganı atarlar. Biz karada savaşıyor olsak da buğday ambarına doğru sürülen araçların pozisyonu ve hareketi hemen hemen aynıydı. O anlar inat ve irade istiyordu.

Saddam’ın ordusundan ve Suriye rejiminden ele geçirdikleri silahlarıyla üç yönden araçlarımıza ateş ediyorlardı, hangi dakika hangi araç darbe alacak belirsizdi. Havan ve 23’lük doçka sesi aralıksız devam ediyordu. İki gün iki gece bu çatışma devam etti. Her iki tarafın da kaleyi fethetme inadı çok güçlüydü. Buğday ambarı bizim için böyle bir yerdi. İlk başından son ana kadar, var olan durum hiç değişmedi. Sadece şafak vakitleri farklıydı. Karanlık, bir arabulucu gibi savaşan tarafların arasına giriyor ve kısa bir zaman için de olsa fiili ateşkes ilan ediliyordu. Yeni başlayan sabah rüzgârı barut kokuyordu. Gece köşesine çekilmiş ve meydanı doçka, top ve tank seslerine bırakmıştı. Sivil insanların bir kaç dışında çoğu arabalarını arkadaşlara bırakıp gidiyor, bu durumu kaldıramıyordu. Buğday çekme sırasında 12 fedai arkadaşımızı şehit verdik. Buğday ambarı Kobanê’nin savunma kalesi olmuş, savaş tüm yoğunluğuyla ambarın içi ve çevresinde devam ediyordu.

El Nusra maskesiyle savaşan DAİŞ, Kobanê’ye girmek için gün sayıyordu. Cuma namazını Kobanê’de kılacaklarına dair fetva yayınlamışlardı. Zemheri tufanına benzeyen bu savaş 11 Şubat’tan 18 Mart’a kadar devam etti. DAİŞ onlarca kez saldırıp buğday ambarını elimizden almak istedi fakat her saldırıda kırıldı ve onlarca kayıp verdi. Bu savaş haritası içinde taburlarımızın kahramanlıkları yavaş yavaş dışa vuruyordu. Tecrübeli komutanlar gibi öne çıkmışlar ve artık savaşma güçleri gözler önündeydi. Moral ve coşkumuzu çoğaltan; tank, top ve sayıları kat be kat üstün olan düşmanın karşısına dikilen kahramanca iradeydi ve en güçlü silahımız bu gerçeklikti. Emîn Erkendî, Dilgeş, Roza ve Botanê Reş bu savaşa damgalarını vurdu. Savaş tarihinde komutanların sözleri okunur fakat duruşları ve iradeleri çok az tarihin konusu olur. Savaştan anladığımız kadarıyla, insanı başarıya götüren şey, sözlerden çok komutanın duruşu ve iradesidir. Roza arkadaş onlardan biriydi. Eshabelerin savaşında

51- Ülke için, Stalin için.

nasil ki Eshabeler atlarına koşup bir sıçrayışta zînin⁵² üstüne atlıyorlarsa Roza arkadaşın yaklaşımı da öyleydi. Buğday ambarı için Roza arkadaşın birliği harekete geçti. Araç gelmesini beklemeden “Araç gelene kadar biraz ilerlemiş oluruz” diyerek birliği ile birlikte yola revan oldu. Hem o hem yanındaki savaşçılar kahramanca savaşıyor, düşmanın aklını ve tüm tahminlerini alt üst ediyordu. Roza arkadaş işte böyle bir arkadaştı ve çetelerin okumaya alıştıkları erkek tarihini onların başlarına yıktı.

Kobanê'nin hikâyesi biliniyor fakat şehrin etrafında yaşanan her çatışma aynı şekildeydi. Her yerde bir çember oluşuyor ve her mevzi Kobanê gibi savunuluyordu, buğday ambarı savaşı da böyleydi. ‘Tüfeng icad oldu, mertlik bozuldu’ sözü ambar savaşında boşa çıkarıldı, yiğit Kürt kızları ve oğulları, ağır silahlara karşı savaşıyor ve direniyordu. Erkekler kadınların komutasında savaşıyor ve kadın savaşçıların hakikati tarihi ters yüz ediyordu. Tüm Kobanêlilerin bakışları buğday ambarındaydı. Savaş filmi sahnesi gibi ambarın duvarlarından kıvılcımlar yükseliyor ve ardında kara dumanlar bırakarak, ateşin şavkı parlıyordu. Zemherinin ortası sanırdın ve ateşin aydınlığı kurumuş ağaçların gölgesini belirginleştiriyordu. Buğday ambarının duvarında açılan gedikler uzaktan görünüyordu. Üç gün üç gecedir leş kargaları gibi iki bin kişilik ordu, onlarca tank ve top ile ambarı dövüyorlardı. Biz direndik ve şehit de verdik. Bu savaşın kahraman şehitleri Derya, Rohat, Erdal ve Serxwebûn arkadaşlardı. Yeni katılan yerel arkadaşlardan da şehit düşenler ve yaralanlar oldu. Bazıları evliydi ve çocukları vardı, onların aileleriyle birlikte Kobanêlilerin tamamı tek yürek olmuş, damların başına çıkmış dualarla olup biteni izliyorlardı. Savaşın üçüncü gününün sabahı, herkes yüzünü ambara çevirmişti, ne olacağı merakla bekleniyordu.

El Nusra çeteleri, ambarın alt katına yerleşmiş ve yarısını ele geçirmişti. Göğüs göğüse devam eden savaşta arkadaşların ambarın içinde kalması tehlike oluşturmaya başladı. Emin arkadaşın verdiği bilgiler tehlikeyi doğruluyordu. Bunun üzerine kısa bir tartışma yürüttük. Masîro arkadaş bir kademe geri çekilmeyi önerdi. Mehmûd ve Narîn arkadaş da

bu öneriyi destekleyince, tereddütlerim olsa da arkadaşların önerisi daha iyi ve münasipti, karara katıldım. 18 Mart 2014'te ambardaki güçlerimizi çekerek, savunma hattını Girê Sêvê'ye kaydırdık.

Sirinêe ambarından çekilmemiz bir ilkti, ilk kez bir yeri bırakıp geri çekiliyorduk. Zaten başta biz orada değildik ÖSO orada kalıyordu. Yine de ilk kez bir yeri alıp bırakmamız, düşmana güç verdi. El Nusra daha önce Suriye rejimi ve ÖSO'nun elinden birçok yeri almıştı. Kendilerine çok güveniyor, bir adım geri atmıyorlardı. Daha çok ilerleyebilmek için Doğu Cephemizi almaları gerekiyordu. Çünkü bu cephe bölgeye hâkimdi ve stratejikti. Daha önce ÖSO Doğu Cephesi'nde Girê Sor, Kendalê, Evdiko, Bîrkêtîkê, Qizalî köylerine birçok kez saldırmış ama başarılı olamamıştı.

Ve Newroz geldi;

Bugün Newroz. Yeryüzü yeni bir doğuma gebe. Şairler ve ozanlar doğanın bu özelliği karşısında mest oluyorlar. Yürekları seda ve dizeler ile uçuşuyor. Bu yaşamdır ve hiçbir canlıyı ayırmadan herkesin ve her şeyin hücrelerine işliyor. Bu dede, bu nene, bu çocuk ve bu savaşı olabilir hepsi savunma kaynağı. Bugün herkes şairdir. Herkes ceviz yeşili elbiselerden rengârenk kıyafetlere ahenk içinde ana doğanın bu özelliğine bürünüyor, insan doğa, doğa ise insan oluyor. Baharın müjdecisi toprağın nazlısı gelinciğin kıızıyapraklarının ortasına doğa ananın işlediği siyah benekler gibi Kürt kadınlarının kıyafetleri de aynı siyah nakışla kırmızı elbiselerin üzerine işlenmiş. Bugün herkes Botanlı, Hewramî, Behdinî, Soran ve Amedli.

Renkli yelpaze gibi sağdan soldan bu ahenge katılıyorlar. Bugün yaşamaya imrendiren bir güzellikte tan vakti. Seher yıldızının doğması tan vaktinin işareti, ufuk çoktan belirmiş. Kurtların ve köpeklerin gözleri kolayca birbirinden ayırt ediliyor. Kobanê toprağı kıyılarındaki ışıklar yıldız gibi görünüyor, tan yeri atmasına rağmen, ısıltısından bir şey kaybetmemiş. Seher yeli Fırat'ın hırçın sularına vuruyor, ufuk ışıklarının altından süzülen dalgaların yüzüne serap düşüyor ve hep birbirini takip ediyor. Evet... Mevsimlerden bahar... Toprağın kokusu, yerini çoktan gül, nergiz ve papatyaların kokusuna bırakmış. Miştenûr'un etrafındaki bu ova doğal renk sergisine dönüşmüş. Güller ve çiçeklerle bezenmiş doğanın rengi, bu küçük

yassı ve geniş tepeyi sarmış, rüzgâr her estiğinde deniz dalgası bir serap sarhoşluğunda mest ile çarpıyor yüzüne. Ayın 14'ü gibi Miştenûr yeni yaşam müjdesi veriyor ve ova bezekleriyle övünüyor.

Çeperlerinde kıran kırana bir savaşın yaşandığı Kobanê'nin içinde Newroz kutlaması heyecanı yaşanıyordu. Dudakları çatlamış, yüzleri kavrulmuş, yalın ayak çocuklar bayram kıyafeti niyetine YPG/YPJ kıyafetleriyle, nefes nefese Newroz alanına giriyor. 2014 Newroz'unun sembolü, YPG/YPJ kıyafetleriydi, çocuklar için en güzel hediye buydu. Ozan Cigerxwîn'nin dizeleri bu toprağın başaklarını dokuma tezgâhında sarıp yaşamın vazgeçilmezi olmuştu. Bazen düşünürüm; tanrıça ve tanrılar, yeryüzü halklarının hepsine bir görev vermiş ve biz Kürtlere düşen ise hayal ve savaş olmuş, bu yüzdendir ki bir ayın gibi ikisi birden Kobanê topraklarında esiyordu.

Mevzilerde yer alan birçok arkadaşımız evliydi ve çocukları vardı. Onlardan biri olan Sadık arkadaş, çocuklarının bayramını kutlamaya giderken bu kez farklı bir hediye almıştı. Bayram telaşıyla çocuğuna bir takım YPG üniforması diktirdi. Sadık, Newroz günü mevsisinde nöbet tutarken, evde çocuk annesine soruyor:

“Babam, Newroz günü de mi bizi ziyarete gelmeyecek?”

Anne bir yandan çocuğun bayram kıyafetlerini giydirenken teselli ediyor:

“Oğlum şimdi bu kıyafetleri giy bakalım nasıl olmuş. Baban gelip bizi ziyaret edecek, sana hediye getirecek. Seni çok özlemiştir. Nasıl gelmez ziyaretine?”

Sadık arkadaş nöbeti bitince akşam evine gidiyor. Hediye olarak yaptırdığı YPG elbisesini oğluna giydiriyor. Elbiseleri büyük bir heyecanla üzerinde taşıyan çocuk, başı dik sokağa fırlıyor ve diğer çocuklara gururla üzerindeki kileri gösteriyor:

“Babam aldı, ben de büyüyünce babamın savaşçısı olacağım.”

Bu heyecanına ve üzerindeki YPG elbisesine diğer çocuklar imreniyor:

“Keşke bizim babamız da senin baban gibi olsaydı.”

Sadık arkadaş adı gibiydi, oğlunun da kendi gibi ülkesine sadık olmasını, gönülden mücadele etmesini istiyordu. Hediye ettiği elbise, oğlunun kendi gibi toprağına bağlı olmasını ve yurtseverlik duygusunu oluşturmak istemesindendi.

Başka bir direnişçi baba olan Erdal arkadaşın altı gün önce bir kızı doğmuştu ve adını Peyman koymuşlardı. Peyman bebe Erdal arkadaşın ilk çocuğı ve gözlerini dünyaya yeni açmış. Bir grup arkadaşıyla eve gidip kızının Newroz'unu kutluyor. Erdal ve Sadık arkadaşlar, çocuklarının bayramını kutlamak için eve gittiklerinde, mevzilerine birlikte dönmek için sözleşmişlerdi:

“Akşam belirlediğimiz yerde toplanır, cephemize gideriz...”

Gittiler, çocuklarının bayramını kutladılar, güneş batarken raxt ve silahlarını kuşanıp, çocukları ve aileleriyle vedalaştıktan sonra cepheye geri döndüler. Bu, onların son ziyaret ve vedalaşmalarıydı.

Newroz'un ertesi günü Kendalê köyünde sabah saatlerinde savaş başladı. Daha akşamdan birçok arkadaş sabah zorlu bir çatışmanın olacağını bildiğı için, yerini almıştı ve savaş başlamadan önce herkes mevzisindeydi. Saldırı olacağını tahmin eden Siyabend arkadaş mevzileri dolaşıp uyarıyor:

“Arkadaşlar, bugün hazırlanın. Dün Newroz'du, çok yoruldunuz. Biliyorum, çok halay çekip coşkuya kapıldınız. Bilmelisiniz ki düşmanımız hep coşkumuzu yarım bırakmak istiyor. Bu yüzden hazırlığınız güçlü olmalı ve hep hazır olmalısınız.”

Bu özellik Eğitlerin komutanlık özelliğidir; şafaktan önce günü tavaf etmeye kalkmış gibi dolaşmak ve kontrol etmek askeri işlerin ibadetidir. Savaş erkek işi görülür ama deneyimlerimiz bize gösterdi ki, çoğı zaman kadın bilinci ve hissi, tehlikeyi daha hızlı hisseder ve önlemini alır. Erkek arkadaşlara uyarı yapan Siyabend, kadın arkadaşların mevzisine yöneliyor. Ayak seslerini duyan kadın arkadaşlar sesleniyor:

“Biz uyanığız, siz yerinize gidebilirsiniz.”

Siyabend arkadaş, olduğu yerden içi rahat bir şekilde geri dönüyor.

Gökyüzü, şafakla batıdan gelen kara bulutlar gibi yağmur yağdırmadan önce nasıl ki gürültü ve patırtı koparır, düşman da aynen bu şekilde sert

bir saldırıya başladı. Siyabend arkadaşın hazırlıklarıyla Hebun Amed arkadaşın yaklaşımında birbirini tutmayan şeyler vardı. Hebun arkadaşın görüşleri rahatlığın önünü açıyordu. O'na gelen bilgilere göre El Nusra önce başka yere saldıracaktı. Sonra Kendalê'ye saldıracaklarına dair bilgi aldığımızda böyle şeyleri bilinçli yaydıklarını, bilgi kirliliği yaratmak istediklerini anladık. Yüreğimin derinliklerinde bir his vardı, rahat değildim ve hep telefona bakıyordum. Bu arada Hebun arkadaş beni aradı:

“Savaş başladı!”

Verilen bilgiye göre Kendalê'nin yarısı El Nusra'nın eline geçmişti. Hızla harekete geçip Masîro arkadaşı aradım. Hebun arkadaşın dediğine göre, Masîro arkadaşın telefonu şebekede değildi ve çekmiyordu. Rakka saldırısına dair El Nusra'nın yaydığı bilgiler etki yaratmış ve güçlerimiz rahatlayıp gevşemişti. Masîro arkadaşla ulaştı, durumu haber verdim ve harekete geçmemiz gerektiğini söyledim. Masîro hızla Dilgeş arkadaşın taburunu alıp takviye olarak bölgeye hareket etti. Biz de iki ayrı birlik hazırladık ve harekete geçtik. Kopirlik'e yetişene kadar tabur bizden önce yetişmişti ve çatışma çok ağırdı. Hebun arkadaşın sesi telsiz cihazından geliyor, savaşı koordine ediyordu. Biz Kopirlik'e yetiştiğimizde saatler beş buçuğu gösteriyordu ve ortalık mahşer gününü andırıyordu. Her yer çatışma ve savaştı. Bêrkêtikê'den Türk sınırına kadar her yerde kurşun ve telsiz sezleri insanın kulağını sağır edercesine yükseliyordu.

Kıyamet! Hem insan kıyameti hem doğa kıyameti tüm ağırlığıyla savaş koşullarını zorlaştırıyordu. Bardaktan boşanırcasına yağmur yağıyor, bulutların çarpışmasıyla çakan şimşegin çıkardığı ses silah seslerine karışıyordu. Genaral doğa tüm ihtişamıyla savaşımıza katılmış ve beklenmedik engeller yaratıyordu. Toprak, gerçekten çamur olmuştu, karmaşanın içine katılmıştı. Tıpkı İkinci Dünya Savaşı'nda top ve araçlar nasıl çamura saplanıp kalmışsa, var olan durum bundan aşağı değildi. Kendalê savaştaydı ve oradaki arkadaşlar sürekli takviye istiyordu. Evdiko köyü biraz yakındı ve onları çağırıyorlardı. Buradaki gücümüz kadınlardan oluşuyordu. Kendalê düştü düşecek. Yağmur inadını çoğaltmış, yukarıdaki bulutlar savaşa katılmak istercesine toplanmıştı. Karalıyor, kalınlaşıyor ve silah mermisinden daha hızlı bir yağmur toprağın ve sa-

vaşçıların üzerine yağıyordu. Kimin tarafında olduğu belli değildi yağmurun, tarafsız bir arkadaştı, fakat en çok bizi engelliyordu.

Hikâyenin bundan sonraki kısmı çok ilginç. Orijinal olan savaşlar, orijinal yaratıcılıkları ortaya çıkarır. Kobanê savaşı da başından beri böyleydi. Usta ve mimar anaların torunları çamurdan mı korkacak? Binlerce yıl bu çamuru yoğurmuş; kerpiç yapmış, tandır yapmış ve sini yapmışlardı. Kadın arkadaşlar arabanın gidemediğini görüyor ve kendileri de hareket etmekte zorluk çekince helal sütlük bir çare buluyorlar. Dilgeş arkadaşın taburu da aynı yoldan ilerlerken moloz yığını gibi yol ortasına bırakılmış ayakkabılarla karşılaşılıyor. Tabur ayakkabı yığınının şaşkınlıkla bakıyor ve bu sırada Botan arkadaş, dönüp Dilgeş arkadaşına soruyor:

“Dilgeş arkadaş, bu arkadaşların ayakkabıları. Acaba düşman gelip arkadaşlarımızı yakaladı mı?”

Gördüğü manzaranın şaşkınlığı ile cevap vermeyen Dilgeş arkadaş iç diyaloga yöneliyor:

“Apocular asla yakalanmaz. Acaba uykuda yakalanmış olabilirler mi? Eğer sağlarsa ve uyanıklarsa ele geçeceklerine inanmıyorum. Bombalarını kendilerinde patlatırlar. Ama bu çok ilginç bir görüntü. Daha önce böyle bir şeye rastlamadım. Çok düşünülmüş bir şaka gibi.”

Şaka mı, korku mu? Dilgeş arkadaşın kafasında gidip geliyor. Savaşın şakaları da ciddidir ve ciddi bir dikkat ister. İç diyalogunda çelişkide kalan Dilgeş arkadaş etrafını kolağan ediyor, kulaklarını iyice açıyor, ne olduğunu öğrenmek istiyor:

“Bu ayakkabılar neden bu yolda?”

Dilgeş arkadaş temkinli bir sesle taburu uyarıyor:

“Arkadaşlar, dikkatli yürüyün. Ne olduğunu anlamamız lazım.”

Tabur ilerliyor ama Dilgeş arkadaşın ayakkabılara dair kafasındaki çelişki geçmiyor. Ortalıkta bu çelişkiyi giderecek ne bir alamet, ne bir işaret var. Sorular yüreğini titretiyor, aklının hücrelerine çarpıyor ve bu soruları kenara itmeye yetecek olumlu cevaplar bulamıyor. Zaman, var olan atmosfer gibi ağır ve olumsuz soruları yürüyüşüne ekliyor. Kendine sorduğu soruların birinin cevabını almadan, diğeri beynine hücum ediyor:

“Acaba kadın arkadaşlar kaçtı da mevzileri düşmanın eline mi geçti? Hayır, hayır! Böyle olsaydı çoktan duyardık. Ya ele geçtilerse ve haber vermeye fırsatları olmadıysa nasıl olacak? Böyle olur mu, öyleyse bu ayakka-bıdan örölmüş duvar da nedir? Düşman arkasında böyle ilginç bir işaret bırakır mı? Bu da olmaz. Peki nedir?”

Yavaş yavaş köye yaklaşıyorlar ve tok silah sesleri atmosferi bastırıyor, havanın boğukluğu artıyor ve savaş havası onları sarıyor. Tam o anda Siyabend arkadaşın telefonu çalıyor. Arayanlar ayakkabıların sahibi, savaşın ince zekâ ile örölmüş taktiğinin sahipleri, kadın arkadaşlar. Utançtan mı yoksa aklında gidip gelen sorulardan mı bilinmez, Siyabend arkadaş cevap vermiyor ve telefonu yanındaki bir kadın arkadaşına uzatıyor. Kadın arkadaşların sesi etraftan duyulunca Botanê Reş’in ağzından şu sözler dökölüyor:

“Ölkemin kızlarının zılgıt sesleri geldikçe asla işgalcilerin eline geçmezler. Bu toprak artık hiçbir işgalcinin iktidarı altına girmez. Eskiden babalarımız, dedelerimiz, analarımız zılgıt çekerdı, silahları da yoktu ama şimdi kadın arkadaşlarımız silahlılar. Gel Dilgeş arkadaş gel, devrimci kızlar bizden önce cepheye yetişmiş. Erkekler yazık, gel, biz de onların başka yere gittiğini düşündük. Biz ne kadar kötüyüz ve kötü düşünöluyoruz. Allah bizden razı olmasın. Biz devrimciyiz ama birçok şeyi aşmış değiliz. Bilincimiz eski düşöncelerin etkisinde.”

Kadın arkadaşların sesi duyulunca, kafalarındaki soru ve düşönceler dağıldı, bir süre kendi aralarında sakladılar. Çirkeyen ipi gibi geri dönmüş, olumsuz düşöncelerinin yerini iyi şeyler almıştı ve tecrübeli bir alçakgönüllölük Dilgeş arkadaşın bedenini sarmıştı. Yaşadığı tecrübeden sonra soruları kendine dönmüş ve yaşadığı çelişkinin peşine düşmüşü:

“Acaba kadın arkadaşlara karşı inançsız mıyım? Neden böyle çarpık sorular kafamdan geçti? Neden bu sorular beni esir aldı ve onlardan kurtulamadım? Ne zaman kadın arkadaşların yaptıkları yüreğimdeki çelişkiyi ortadan kaldıracak? Hem yetenekli hem de bizden daha becerikliler. Bizden önce arkadaşların yardımına yetişmişler ve savaşta yerlerini almışlar. Gerçekten ben iyi bir insan değilim. Komutam altında onlarca kadın arkadaş var ve güya ben onların komutanıyım. Ayıp, bana ayıp! Dilgeş, ayıp sana ve bu örnek senin için en büyük ders olmalı.”

Gerçekleşen an içinde, ruh halini ve tarzını zamanında açığa çıkarmak çok farklıdır. Dilgeş arkadaşın kendine sorduğu bu sorular o günden sonraki pratiğinin değişmesine sebep oldu.

Kadın arkadaşların zılgıt sesini duyan Egit arkadaş, konuyu uzatmadan yapılması gerekeni özetledi:

“Gelin. Kendimizi rezil etmeden önce bu köyü alalım. Yoksa bu savaşı kadınların ahi boynumuzda kalır.”

Kendalê köy olmaktan çıkmış, ölü bir yeryüzü parçasına dönüşmüştü. Çetelerin elinde sadece beş ev kalmıştı ve köyün ortası cenazeyle doluydu. Köyün tüm canlıları bu savaştan payını almıştı, yeşilliğin içinden yükselen ateşin cızıltısı etrafa dağılıyor, ateş ve yağmur da tıpkı bu köyde çatışan karşıt güçler gibi savaşıyordu. Namlulardan yükselen duman ve barut tozu renkli bağ yapraklarını, gelincik, ot ve çiçekleri boğuyordu. Yeryüzünün bu parçası helaktan payını almış, ot, çiçek, bahçe, tarla her şey gamla çırpınıyor ve baharına doyamadan ölüyordu. Sadece doğa değil, o doğanın en kadim parçası hayvanlar da bu kıyametten nasibini almış, tavuk, hindi ve kaz cesetleri köyün yıkıntıları arasında kalmıştı. Yaralı olanlar ise çaresizce havada uçuşan mermilerin hareketini izliyordu.

Yüz yirmilik top güllesi, uyuklayan Botanê Reş'i uyandırdı, kulak zarını yırtan bir uğultuyla onu geçip, yanında durduğu evin yarısını havaya uçurdu. Topun sesinden kendini kurtardıktan sonra Siyabend arkadaşın bedenini karşısında gördü. Üzerindeki ıslak elbiseden, koyu bir yeşil toprağa akıyordu. Siyabend arkadaş şehit olmuştu. Botanê Reş arkadaşın çığlığıyla taburdakiler ovanın haşışlerine ateş salınmış gibi oldu. Siyabend arkadaşın adı geçtiğinde gözleri doluyor, dünyalarının etrafında yıldızlar oluşuyor, başka şey görmüyorlardı. Her biri olduğu yerden kafesten kurtulan aslan gibi hücumla geçiyor ve diğer arkadaşlara yetişiyorlardı. Omuz omuza verip kadın arkadaşların zılgıtlarıyla mevziye yetişiyorlardı. Kısa bir süre sonra köy El Nusra'dan alındı. Köyden kaçanlar da keskin nişancılar tarafından vurulup öldürüldü. Artık imdat çılgınlıkları onlara tahvil olmuştu ve aralıksız olarak dört bir yandan yardım istiyorlardı.

İnisiyatif elimize geçmişti ve onları darmadağın ediyorduk. Böyle anlarda araç üzerinde doçka çok heybetlidir. Vur ha vur, mermi yorulup yo-

lunu şaşırana kadar vur! Yorgunluğunuzu alanların tanrı yardımcısı olsun, eğer hatırlayacak kadar yaşarlarsa bu anları. Bu savaşın çiçeği Serêkanîyê-yêli Kawa arkadaşı. Kısa boylu ve çok hareketliydi. Atıklığı ile düşmanı çaresiz bırakmıştı, kayalıklara vuran dolu gibi bir orada bir buradaydı, görülmeden düşmanın burnunun dibine kadar gidiyor ve mevzilerine el bombası atıyordu. Tüm düşman mevzileri ‘kısa boyluya dikkat edin!’ uyarısı yapıyordu, bu yüzden ona Arapça Seğîr⁵³ diyorlardı. Köy kurtarıldı ve arkadaşlar operasyona başladı. Mendûh köyünün meydanı ceset pazarına ve patlamadan kurtulan metal yığınlarının moloz alanına dönmüştü.

Operasyon başladığında son evin yanında bir tank görünüyor ve evlerin arasına girip kayboluyor, tankın arkasında birkaç çete de köye doğru yaklaşıyordu. Hebun arkadaş ilgiyi evlere çekiyor ve kendisi de saldırıya geçiyordu. Bir anda nereden geldiği belli olmayan bir mermi Hebun arkadaşın bedenine değdi ve onu yere fırlattı. Sadık arkadaşın çocuğuna kıyafet götördüğü Newroz günü coşkusu aklında, çocuğuna bırakacağı tek miras onur. Başarı mutlak ve son mermiyi bekliyor. Hebun önünde, yerde yatıyor. Dünya gözünde kararıyor. BKC’sini alıyor, göz ile bakışlar dışında Hebun’u tüm ruhuyla selamlıyor ve saldırıya geçiyor. Vura vura düşmana doğru ilerliyor, bir evi alıyor, ikinci evde yaralı bir çete onu şehit ediyor.

Bu da yaşam ve varlık sözü oluyor. Sadık arkadaş bu ana kadar BKC silahını hiç yanından ayırmamıştı. Silahı yaşamının parçası olmuş, bir kez olsun silahında toz ya da pas görülmemişti. Çocuğuymuş gibi bakar ve korurdu. Silahı yanına düşüyor ve ilk kez Sadık onu alıp temizleyemiyor. Sadık’ın kanı silahının üzerine akıyor. O ve silahı temizliğin sembolü ve Kobanê toplumunun onuru oluyorlar. Yaşam hücrelerini sular gibi bu toplumun bedenini kanıyla yaşıyor. Sadık arkadaşın hikâyesi ülkesine Sadık olmaya dönüşüyor. Baharın başında doğaya renk veren Newroz çiçeği oluyor. Ve Sadık, kimse duymadan oğlu ile vedalaşıyor:

“Oğlum, hoşçakal. İnanıyorum ki benim yolumda yürüyeceksin. Silahımı yerde bırakmayacaksın.”

53- Küçük

Yarınlar için olan umudumuz ve coşkumuz savaş gücümüze güç katıyor, savaşımızın sebebinin varlık ve yokluk meselesi olduğunu söylüyordu. Hebun⁵⁴ hep olacak. Çünkü varlık yaşamdır, sadece bir isim değil. Hebun ve Sadık yaşamın adıdır. Bu nedenledir ki herkesin Sadıkların, Hebunların, Welatların ruhuyla hareket etmesini sağlıyor.

Erdal, arkadaşların şehit olduğunu fark ediyor ve önündeki mevzide de düşmanı görünce bağırıyor:

“Arkadaşlar gelin, bunların bir tanesi bile buradan sağ çıkmamalı.”

Vuruyorlar, şahin pençesi yemiş av gibi yedi çeteyi aynı anda yere seiriyorlar. Öldü sandıkları bir çete kalkıp ateş ediyor, bir uğursuz kurşun gelip Erdal arkadaşına isabet ediyor. Artık Peyman⁵⁵ da ülkesinin peymanı oluyor. Altı günlük Peyman bebek ki sadece bir kez gördüğü babasının kahramanlık ve komutanlık hikâyesiyle yaşayacak ve fotoğraflarıyla konuşarak büyüyecek. Yaşam antlaşması Erdal’ın ruhuyla toprak arasında yapıldı ve küçük Peyman’ın hayat yolunu ördü. Şehit düşen her arkadaşın intikamını almak için daha büyük bir saldırı dalgası gerçekleştirerek, çetelerin aldıkları yerler geri alındı.

Halk ve tüm arkadaşlar hayırlı bir müjde bekliyordu. Onlarca kişi savaşın olduğu cepheye yüzünü çevirmiş, savaşçıları ve çocuklarını bekliyordu. Arkadaşlar haber gönderip Kendalê köyünü geri aldıklarını söylediklerinde büyük bir coşku yaşandı, yüzlere düşen bilinmezlik sisi kayboldu. Meraklı bir gülüş ve kederli bir sevinç yüzlerde belirdi, çünkü savaşın sonucu bilinmiyordu, şehit ve yaralılarından haberleri yoktu. Babası merakla Erdal arkadaşını arıyor, telefona cevap alamıyordu. Yüreği oğlunun şehit olduğunu hissetmiş gibi yanındaki arkadaşına içini döküyordu:

“Ne yapsam elim silah tutmuyor. Yüreğim Erdal’ımın şehit olduğunu, onu bir daha göremeyeceğimi söylüyor. Çocuksuz ve evli olmayan arkadaşlara özeniyorum. Çünkü en büyük ölüm, kendi çocuğunun ölümünü görmek!”

Arkadaşları onu teselli ederek nöbet tuttuğu mevzisinden çıkarmaya çalışsa da o çıkmıyor ve sayıklar gibi dilinden şu sözler dökülmeye devam ediyor:

54- Varlık, var olmak.

55- Sözleşme, antlaşma.

“Siz bu duyguyu bilmiyorsunuz. Yüreğim oğlumun şehit olduğunu hissetti. Yemin olsun ki, Erdal’ımın intikamını almadan bu mevziden çıkmayacağım.”

Ve dediğini yaptı, Kendalê köyü yakınındaki mevzide kaldı...

Arkadaşlar öldürülmüş olan çetelerin cenazelerini topladı, ele geçen silah ve mühimmatlar Curin köyüne getirildi. Biz Curin köyüne geldiğimizde çeteler Bîrkêtikê köyüne saldırmak istedi. Nucan arkadaş Bîrkêtikê köyündeydi, bir yandan çete saldırılarına karşı savaşıırken diğer yandan bizden destek istiyordu:

“Çabuk arkadaşlara yetişin, biz buraya yeteriz. Bîrkêtikê’yi koruyabiliriz.”

Arkadaşlar hızla ön cepheye yetişti, çetelerin ilerlemesine izin vermediler. İlk saldırıda çeteler üst üste altı üyelerini aynı çatışmada kaybetti. İlk kez bu kadar uzmanca üç yandan cephemize saldırıyorlardı ve cepheyi düşürüp ilerlemek istiyorlardı. Doğu ve Kible⁵⁶ cephelerinde de sabotaj, suikast ve ağır silahlar ile saldırılar vardı. Tüm cephelerimizde çatışmalar vardı. Kendalê savaşında çeteler, ilk kez bu kadar profesyonel bir güç ile üç yandan saldırdılar. Ama onlar aldıktan kısa bir süre sonra köyü geri aldık ve bu onların tarihinde bir başlangıçtı.

Suriye savaşında ÖSO ve El Nusra’dan sonra DAİŞ de korku iklimi ile ilerlemiş ve bizim karşımıza dikilmişti. Ve kaybetmeye alışık olmayan bu gücü ilk defa biz bozguna uğratmıştık. Bu nedenle Kendalê önemli bir tecrübeydi ve düşmanı şoka uğratmıştı. Bir gecede profesyonel bir güçle ve ağır silahlarla saldırmış ama köyü alamamışlardı.

Öldürdüğümüz çete üyelerinden birinin üzerinde çıkan krokide eylem planlarını ele geçirmiştik. Plana göre her cephede beş-altı kişilik uzman üyeleriyle saldırıacaktı. DAİŞ savaşçı bir güçtü ve bu yüzden ÖSO ve Suriye rejiminden birçok yeri almışlardı. Birkaç dakikada elimizdeki köyleri alacaklarına dair kendilerine güveniyorlardı. Hem nite-lik, hem nicelik, hem de silah ve teçhizat bakımından üstündüler. Ama matematiksel hesapların hepsini biz sahada boşa çıkarmıştık ve evdeki

56- Güney.

hesap çarşıya uymamıştı. Derler ki “Yer aynı yer ama bahar aynı bahar değil.” Fetih için yola çıkan DAİŞ, savaşçılarımızın çelikten iradesi karşısında haddinden fazla kayıp yaşadığı için adeta şoka uğramıştı. Kendâlê köyünü almak için bu kadar uğraşmalarının nedeni köyün adeta bölgenin anahtarı konumunda olmasıydı. Kapıyı açmak ve halkın bize olan güvenini kırmak istiyorlardı. Hesaplarına göre köyü almalarıyla irademiz kırılacak ve cepheyi bırakacaktık. Daha önce Sirînêê ambarını bırakmıştık, onlar yine aynı şeyi umud ediyor ve bu cepheyi de böyle bırakacağımızı sanıyorlardı. Bizim de önceki savaşlardan çıkardığımız sonuçlar vardı. Karar vermiştik, girdiğimiz yerleri koruyacaktık, savaş tatiklerimizi buna göre belirlemiştik.

O anlarda ben de Evdiko köyüne doğru gitmek istedim. Sorxwîn telsizle bağlantı kurdu:

“Bize B-7 mermisi getirin!”

Araba gidemediği için gülleleri elime aldım ve ilerlemeye başladım. Yaşlı bir amca karşımda durdu:

“Kızım nereye gidiyorsun?”

Sevimli bir amcaydı. Yorgun olduğu belli oluyordu fakat gözlerinde kararlılık ve mücadele iradesi kıvılcım gibi parlıyordu.

“Amca, arkadaşlar B-7 güllesi istiyorlar, arabalar gidemiyor, bu gülleleri onlara ulaştıracağım.”

Amca yüzüme baktı, başını salladı. Sonra Arap entarisinin eteğini kaldırıp dişlerinin arasına koydu, elini elimdeki güllelere uzattı ve benden aldı. Başını kaldırdı:

“Kızım, amcan daha yaşıyor. Sen burada savaşçılarınla konuş, ben giderim. Senin görevin savaşçılarını yönetmek, gülleleri götürmek ise benim görevim.”

Bir yandan onurlandım, bir yandan da gülleleri ona verip götürmesine içim el vermedi:

“Amca sen yolu tanıyor musun?”

Esasen bu soruyu sormamın amacı bu değildi ama bir çırpıda ağızımdan çıkmıştı. Kafasını tekrar salladı, tatlı gülümsemesi ince bir çisenti gibi yüzüne dağıldı:

“Kızım, ben bu ülkenin çocuğuyum. Nerede kaç adım toprağımız olduğunu biliyorum. Adım Hasan’dır. Ben buranın yerlisiyim.”

Yine kendimi tutamadım:

“Hasan amca, sen gülleleri bana ver. Sen yaşlısın, götüremezsin.”

Bu kez sözlerimi düşünmeye zaman tanımadan alaylı bir gülümseme yüzünü sardı. Sonra ciddi bir ses tonuyla:

“Kızım, savaşta yaşlılık yoktur. Sen dert etme, daha amcanı tanımamışsın. Bak gör, birkaç dakika içinde B-7 güllelerini arkadaşlara ulaştıracağım.”

Sözlerini bitirmeden sırtını döndü ve arkadaşların olduğu yere doğru yola koyuldu. Sevinç ve gururlanma duygusundan boğazım düğümlendi. Amca yanımdan bir doğan gibi ovanın bağrına bıraktı kendini. Gittiği vazifenin önemini iyi biliyordu, eğer B-7 gülleleri yetişirse tanklar diğer köylere de giremezdi.

Kobanê’nin yaşlıları doğaldır. Aslında tüm Kürt yaşlıları doğal, sepmatik ve çocuk yüzlüdür. Tanık olduklarım beni ihtiyarların yüzleri ve ruhları üzerine düşünmeye sevk ediyor. İnsanın yaşamında iki dönemin belirgin özellikleri vardır; çocukluk ve yaşlılık. Bu iki dönemin anlaşılması bir toplumun karakterini anlamaya yardımcı olur. Yaşama gözlerini açma ve yaş alma yani yaşlılık, sınırsız bir evrendir. Orta yaş ise dünyevidir, biraz da ortada kalmış yaşamı çağrıştırır. Belli ki Kürtler bu aralığı pek tercih etmezler, hatta lanet ile anarlar. Çünkü uygarlığın orta yaşı haram sütü ve haram aklıyla yaşamı cehenneme çevirmiş ve Kürtler bu yaşamda hiçbir umut görmemiştir. Kavram ve ruh hali bedeninin tüm hücrelerine kadar inmiş ve bedeninde yeni bir genetik harita yaratıp harekete geçirmiştir. İnsan çocuk ve yaşlıken anaya yaklaşır, bu gerçek en çok Kürtlerde kendini dış vurur ve anaya dönüş bin yıllar öncesinden beri özgürlük olarak görülür.

Elimden B-7 mermilerini kapıp, yerine ulaştıran amca da böyle özgürlüğe yakın biriydi. Kısa boylu, zayıf ve teni esmerdi, bıyıkları ve saçları ise Fırat kıyıları gibi kül rengindeydi. Sıcakkanlı, hazırcıvaz, atikliği, mevsimin bahar heyecanı ve tatlılığını anımsatıyor, gözleri on dört yaşında yaşamı merak eden bir çocuk gibi parlıyordu. Gözler yaşlanmaz, doğanın insana hediyesi gibi hep genç kalır, doğa kendisini genç görmek için insanların gözlerine bakışlar yükler ve varlığının müjdesi kılar. O kısacık anda, genç

gözlerindeki bahar heyecanı ve doğa ilginç bir yaşam ortaklığı yapmıştı. Toprak çoktan kokusunu, güllere, zambaklara, papatyalara ve palandöken kokularına bırakmıştı. Zihnimde, bir sihirbaz edasıyla savaşın kalıntılarını bu kadrardan çıkardığımda, amca ve doğanın bütünlüğü, hiçbir fotoğraf makinasının yakalayamayacağı güzellikte manzara oluşturuyor, hafızama kaydediyordu. Aklıma çizdiğim resimleri çoğaltıyor, amcanın gitmeden önce sarfettiği sözler kulaklarımda yankılanıyordu:

“O tankların gelip cenazeleri almasına izin vermeyeceğim. Tüm cenazeleri buraya getireceğiz!”

Dediğini yaptı; dermansız ayaklarına inancıyla derman vererek koştu, arkadaşlara B-7 güllerini yetiştirdi ve tanklar gelip cenazelerini alamadı. Çeteler güllerin sesiyle tanklarıyla birlikte kaçtılar. Çete cenazelerini toplamak için arkadaşların getirdiği pikabın önüne oturup sözünü tutmanın gururuyla hepimize moral vermeye girişti:

“Kızım, sana dememiş miydim, gelmelerine izin vermeyeceğiz diye! Amcanı gördün mü? Biz de az savaş ve zorluk görmedik. Belki bu gençler gibi koşamıyorum ama bu topraklarda mezvubahis YPG/YPJ savaşçıları olunca kör görmeye, sağır duymaya, kötürüm yürümeye başlıyor. Artık davamız büyük bir dava olmuş kızım. Üzülme ama bu gençler şehit olacağına ben onların yerine şehit olayım. Bu tanklar gelip benim cenazemin üzerinden geçsin, arkadaşlar hazırlanana kadar. Ben bu yüzden senin gitmeni istemedim. Yoksa size inancım Kürdistan’ın dağları kadar büyük...”

Ruhu gözlerinden yansıyan bu ondörtlük delikanlının sözleri insanı kanatlandırıp uçuruyor, heyecan, bağlılık ve inancını yüreğimizin içine akıtıyordu. Amcanın dilinden dökülen her söz tüm savaş silahlarından daha güçlüydü:

“Bir daha bu toprağın işgal edilmesine izin vermeyeceğiz. İşgalcilerden çok çektik. Artık eskisi gibi yaklaşamayız, yaşlı, kadın, çocuk herkesin katılması gerekiyor. Arkadaşlara B-7 güllesi götürebiliyorsam bunu yapmalıyım. Bir diğeri mevzide kalabiliyorsa ya da saldırıya girebiliyorsa bunu yapmalı.”

Derinlere dalmış sukunetle onu dinliyordum. Bunu fark etti, yaşamışlığın bilgeliğiyle içini çekti, gözleri yağmaya gebe bulut buğusundaydı, sözlerine kaldığı yerden devam etti:

“Kızım, her birimiz farklı bir renkte katılırız. Hebun, Erdal, Welat ve Sadık... Bu kahramanlar bize öncülük etti, hepsi gençti ve hepsi ömrünün baharındaydı. Eli kınalı gelinleri geride bıraktılar. Ben ölsem de bir şey olmaz. Keşke hepsinin yerine ben şehit olsaydım da çocukları babasız büyümeseydi.”

Hasan amcanın yüreğinden kopup gözlerine dolan iki damla yaş, yağmur olup kederden ve güneşten yanmış toprağı gibi derin çizgileri olan yüzüne döküldü. Yüreğini kucaklamak ve kederimizi ortaklaştırmak için elimi omzuna koydum:

“Amca, bu bir savaş ve savaş zorlu bir gerçektir. Söz veriyoruz, elimizden geldiği kadar halkımızın çocuklarının anasız babasız büyümesine izin vermeyeceğiz. Mülteci olmasınlar, el sokaklarında kimsesiz kalmasınlar. Bu halkın özgürlüğü için anaların ve çocukların sızılı gözyaşları dökmemeleri için ne yapabilirsek yapacağız. Ne yapalım, özgürlük zor iş. Eğer özgürlüğün bedeli ağır olmasaydı bugün burada olmazdık. Bedelsiz özgürlük olmaz.”

Gözlerindeki bulutlar benim gözümde yaş olup süzölmeye başlamıştı. Başını kaldırdı, gözlerimin içine baktı:

“Kızım, sen de biliyorsun ki toprak her şeyden daha değerlidir. Toprak aşkı başka hiçbir şeye benzemez. Herşeyin olsun ama toprağın yoksa ülken özgür değilse anlamı yoktur. Topraksız ve ülkesiz insanlar yaşayan ölülerdir. Belki çocuklar anasız babasız büyür. Belki evler yıkılır. Özgürlük olmazsa yaşam neye yarar ki?”

Hasan amcanın dukaklarından dökülen ince ince seçilmiş sözler, sanki Önder Apo’nun sözleriydi. Onun kattığı özgürlük ve toprak bilincinden süzölmüştü. Uysal bir çocuk gibi dinliyordum. Yüreğimde oluşan dingin yoğunlukla şunları düşünüyordum:

“Ülkemin yaşlıları âlim ve bilginler. Önder Apo’nun sözlerini iyi anlamış ve yaşamlarında gerçekleştirmekteler. Amca da iyi biliyor, özgürlük olmazsa mal mülk de olmaz. Artık kim bu halkın umudunu kırabilir? Bir tavuk için, avuç kadar toprak için birbirini vuran bu halk şimdi Önder Apo’nun düşüncelerinin âlimi olmuş.”

Hasan amca daldığım düşünceleri gözlerimden okumuş gibi yaşamışlıklarıyla tamamladı:

“Uğruna savaştığımız bu toprağı görüyor musun? Bu topraklar için daha çok kişi birbirini vurdu ama bir işe yaramadı. Sonra Arapları getirip topraklarımıza yerleştirdiler. Hem biz birbirimizi vurduk, hem de biz ve diğerk halklar birbirimizi vurduk. Ama kader değışti ve bu savaş o k r savaşlara benzemiyor. Artık bu toprak kansız ve savaşsız kalsın diye savaşıyor şimdiki gençlerimiz. Allah’tan dileğim, ölmeden önce bu savaşın bittiğini ve Kürdistan’ın özgürlüğünü görmek.”

Savaşın ortasında y rekerlerimiz kadim zaman yolcusu sohbetimiz, yarım saat böyle sürdü.  ağ, yani savaşın katı gerçeğine döndük. Sohbetimiz Peyman arkadaşın doçkayı bulunduğumuz yere getirip kurmasıyla sona erdi. Peyman arkadaş zarif ve bir o kadar güçlü endamı, altın suyu ile yıkanmış örgülü uzun saçlarıyla, silahını ateşlemek için hazırlandı, hedef aldı ve ateş etmeye başladı. Bu manzaraya heyecan ve şaşkınlıkla şahit olan Hasan amca  oştu:

“Bişi Serok Apo! Ha böyle vur, buraya at, araba buradan geliyor, tank buradan geçiyor. Memelerine kurban, gözümün nurusun.”

Heyecanla Peyman arkadaşa verdiğı koordinatlar ve hayranlık c mleriyle çevrede bulunan halk doçkanın etrafında toplanmaya başladı. Bu durum tehlikeliydi ve müdahale etmek için oraya gittim, amca ve yanına topladıkları halktan insanları oradan uzaklaştırmaya çalıştım:

“Neden hepiniz doçkanın etrafında toplandınız? Düşman şimdi bir havan atsa hepiniz şehit olacaksınız. Tehlikeli, burada uzaklaşın.”

Amcanın şehit olmak umrunda değıldi, o gördüğü manzara karşısında duyduğı hayranlık ile  oşmuştu:

“Bi dur, bi dur! Ülkemizde çok değışiklik olmuş. Erkekler durmuş, kızlar savaşıyor. Görüyor musun, Peymanımız nasıl vuruyor! Bırak, bırak gönüllerince davranışınlar. Kızım, bunun nasıl bir duygu olduğ n  biliyor musun?”

Çatışmalar başlamıştı ve vaktim yoktu, onları oradan uzaklaştırmam gerekiyordu, ama merakla sordum:

“Nasıl bir his amca.”

“Ho ho..! Eskiden kızlarımızın kapının önüne çıkmasına izin vermezdik. Bugün yirmi-otuz erkek toplanmış, kızlarımızın do ka gibi ağır bir silahı nasıl ustalıkla kullanıp hedefi tek tek vurduğ na hayranlıkla

bakıyoruz. Bunun nasıl bir duygu olduğunu bilir misin? Sanki yaşadığımız şu an gerçek değil de bir film sahnesi gibi. İşte Önder Apo böylesi bir toplum yarattı. Bundan güzel bir duygu var mı?”

Amca ve çevresine toplananları oradan uzaklaştırmanın imkânı yoktu. Mecbur, Peyman’a doçkayı o bölgeden uzaklaştırması için işaret verdim. Tam o anda Peyman’ın yüzünün kıpkırmızı kesildiğini ve bir şeylere utandığını fark ettim. Bazı erkek arkadaşlar ise amcanın arkasına geçmiş gizli gizli gülüyorlardı. Bu kızılca kıyametin içinde arkadaşların fokurdaması ve Peyman’ın yüzünün kızarması ilginç geldi. Meseleyi sonradan fark ettim ki, Kürt toplumunda büyükler çocuklarını severken doğal bir sevgi belirtisi olan sözleri büyük bir doğallıkla söylüyor:

“Vur Peymanım vur, memelerine kurban olurum!”

Erkek arkadaşlara da tezahürat yapmayı unutmuyor amca:

“Bu köpekler siz kara taşaklıları görmemişler. Bir gelsinler, ölüm sırası onlarındır. Hadi vur gözümün içi, amcasının kuzusu.”

Kendalê ve Sirînê ambarında yürüttüğümüz savaş, düşmana sıradan bir güç olmadığımızı gösterdi, bize karşı savaşırsa artık başka bir yöntemle savaşması gerektiğini kabul ettirdi. Kürdistan Bayrağı rastgele seçilmiş renklerin bir araya gelişi değil, somut olaylar ve görüntülerle nakşedilmiştir. Kobanê baharda hardal ve gelincik tarlalarına bezenir tüm Kürdistan gibi. Ve ülkemizin her karış toprağında özgürlük için savaşanların kanı doğaya karışır. Halkların bayrakları böyle nakşedilir, değeri ve kutsallığı buradan gelir. Belki de bu yaşamda herşeyi unutsak da unutmamamız gereken şey, adım attığımız her karış Kürdistan toprağında özgürlük için bedel ödeyenlerin armağan ettiği renkler ve hatıralar olmalı. Önder Apo’nun dediği gibi; “Özgürlük kolay olsaydı Ronahiler ve Berivanlar kendini yakmazdı.” Kazanmak istediğimiz şey özgürlükse, bunu kafamıza iyice yerleştirmemiz ve özgürlük savaşına adını altın harflerle yazdıranları unutmamamız gerekir.

Hasan amcanın doçka başında bütün arkadaşları güldürdüğü günün akşamında, 200 araç dolusu halktan insanlar Cûrin köyüne geldi. Hepsi şehitleri minnetle anıyor ama köyün alınmasını kutluyorlardı:

“Doğrudur, şehit verdik ama düşmanı kırdık.”

Köyün platosunda çok sayıda sıralanmış çete cenazelerine denk geldiler. Biz böyle bir manzarayı görmelerini istemiyorduk ama olay inisiyatifimizi aşmıştı. Halk, cenazelerden hesap soruyordu:

“Hakkınız nedir sizin? Biz size saldırmadık, siz bize neden saldırdınız?”

İnancı en saf haliyle yaşayan bu halk, güya İslam adına hareket ettiğini iddia eden bu çirkef gücün vahşiliğini tüm çıplaklığıyla görüyor ve uydurma fetvalarını tersine çevirip; “Bu din adına hareket eden canavarları öldüren cennete gider” diye kendi fetvasını veriyordu. Merhameti ve adaleti ile vicdanımızı temsil eden analarımızın, öldürülen işgalci çetelerin cenazelerinin üstüne bayram yerine gelir gibi gelmeleri bunun göstergesiydi.

Biz Kürtler bayramları doğa ile bütünleşerek bir başka türlü kutlarız. Newroz bayramı devam ediyordu; bu çirkef gücün yüreklere serptiği acılar Newroz’dan kalma rüzgârla savuruluyordu. Cûrin köyüne seyran yerine gelir gibi akın eden halk, “Bunlar Newroz’umuzu karartmaya çalıştı. İnatla izin vermeyeceğiz. Newroz ruhuyla her günü bayram günü gibi kutlayacağız” diyordu.

Evet, şahadetlerimiz oldu ama Newroz’un ertesinde yaşanan direniş Kobanê savaşında önemli bir yer tuttu. Arkadaşlarımızın yığıtlıkları, dalga dalga halk içinde yayıldı ve korku duvarlarını yerle bir etti, direniş ruhu halkta ve tüm güçlerimizde büyük irade ve inanç oluşturdu. Savaşçılar ve halk tüm Kürtlerin, büyük karar ve iddia sahibi olduğunu birkez daha dosta düşmana gösterdi. El Nusra maskesi altındaki DAİŞ ilk kez Suriye topraklarında kırıldı, sert kayaya çarptı ve zafer sarhoşluğundan uyandı.

Bizim güçlerimiz için ise bu zafer güven ve yeni kahramanlık destanlarının sayfasını açmıştı. Fedai şehitlerimizin cenazeleri Newroz bayramının direniş ruhuyla karşılandı, Siyabend arkadaş ve diğer arkadaşların şahadet haberinin duyulmasıyla tüm cephelerden arkadaşlarımız direniş komutanlarını uğurlamak istiyor, “Biz gelmeden onları toprağa vermeyin” diyorlardı. Bu destansı direnişten sonra Kobanê artık bir önceki günden daha kararlı harekete geçti, bu savaşın etkisi tüm canlıların hücrelerine sinmişti. Şehit olan arkadaşların cenazeleri şehre getirildiğinde analar, “Komutan Hebun ve Siyabend’in cenazesinin yanına gideceğiz. Çünkü onlar sadece bizim çocuklarımız değil, öncülerimiz ve komutanlarımızdır” diyerek, ilk

önce kendi çocuklarının cenazelerinin üzerine gitmeyeceklerine yemin etmişlerdi. Yeminlerini yerine getirip, başta Hebun ve Siyabend arkadaşların tabutlarını kucakladılar ve daha sonra kendi çocuklarının tabutlarını kucaklamaya gittiler. Kürt kadınlar yaşlı ve zor günlerde sadece kendi rahminden doğanların değil, toplumun annesi olur. Kobanêli kadınlar da böyleydi, bir araya gelip, Siyabend ve Hebun arkadaşların cenazesinin yanına gidip zılgıtlar çekmişlerdi. Kürdistan'da analık olgusu da değişmişti; anamız, uğruna savaştığımız yer olmuştu. Orada olan her kadın anamızdır, ciğerinin bir parçasıymışız gibi bizi karşılar. Siyabend ve Hebun arkadaşların da anaları Kobanê'de olmadığı için Kobanêli kadınlar onlara ana olmuş, başta onların etrafında toplanmış, ilk gözyaşlarını onlara akıtmış, ilk ağıtlarını onlar için yakmışlardı.

Savaşçıların ruhları savaş anlarında böyle bir olur. Birinin annesi hepimizin annesi, sen neredeyse oradaki kadınlar senin annen olur, onlar seni yüreğinde taşır ve gözyaşları senin için akar. Her savaşçı ve kahraman gittiğinde anaların ciğerinden bir parçayı da kendisiyle götürür. Anaların durumu ve davranışları insanı düşündürür, kadim Şengalliler'in qawillerini ve bayramlarını hatırlatır. Analar, kendilerine göre çok anlamlı bir ritüele girmişlerdi. Bir çocuğun rüçhanı önlerindeymiş gibi ellerini cenazelerin üzerinde bir sağa bir sola götürüp getiriyorlardı. Sanırsın ki kundaktaki çocuklarını uyutuyor ve onlara yürek dağılayan ninniler okuyorlar. Anaların acılarını anlatma şekliydi sanırım. Sevgilerini anlatma şekli, çocuğundan kopan ana acısı da olabilir. Bu görüntüler içinde kaç yıl geriye gidiyorlardı kim bilir? Ritüel akşama kadar devam etti, analar yüreklerine düşen acıların aynısını, onlara bu acıları yaşatanların analarının da çekmesini istiyordu. Çocuklarını şehit eden çetelerin cenazesine bu yüzden bakmaya gitmişlerdi, intikamlarının alındığını kendi gözleriyle gördüler. Bu yüreklerinin acısını bitirmedi belki ama evlatlarının katillerinin ölmüş olduğunu görmekle biraz da olsa sızıları hafifledi.

Sadık arkadaşın oğlu babasının bayram günü giydirdiği YPG elbisesini üzerinden çıkarmamış, dönüşünü bekliyordu. Cenaze merasimi sırasında hala elbise üzerindeydi, babasının tabutuna çılgınlarla koşarken, annesi hayat arkadaşına olan saygısı ile acısını belli etmeden metanetle

ellerinden tuttu ve oğlunun kulağına bir sırrı fısıldar gibi ağıt yakmaya başladı:

“Oğlum, ben ağlamayacağım. Çünkü baban sana bu elbiseyi verdi ki sen de büyüyesin, onun gibi ülkesine sadık bir kahraman olasın. Sadık’ım ülkesinin sadığı oldu. Yolcu olup bir yolda ölmedi, hasta olup yatakta ölmedi. Ülkem, oğlum, üzülmemelisin. Sen babasız değilsin. Baban gökyüzünde yıldız oldu. Işıltısı her zaman yüzüne vuracak. Artık sen babanın sözleriyle ve övgüleriyle büyüyeceksin.”

Girê Sêvê

Rojava Kürdistanı, diğer Kürdistan parçaları gibi dağlık değil, ufuk çizgisine yakın engin düzlükleri ve bu düzlüklerin üzerine sonradan yerleştirilmiş gibi duran tepeleriyle meşhurdur. Tanrıça ananın insanlığa ilk icatlarını bahşettiği Kevana Zêrîn'in⁵⁷ sırları bu tepelerin altında gizlidir ve bu yüzden geçmişten beri kutsaldır. Tepeler bizim savaşımızda, kutsal sırlarına yenilerini ekledi ve neden bu kadar kutsal olduğunu daha iyi anladım. Kadim sözler yerinde ve zamanında karşınıza çıktığında taşıdıkları anlamı ve derinliği daha güçlü hissettirirler. Kelimelerin ruhu olduğuna sizi daha fazla inandırır. Cevapsız ve derinlikten yoksun sorular duygularınızı ve düşünme yetinizi reflekssiz bırakır ve sizi hayrete düşüren bir tiyatronun izleyicisi yapar. Zaman ve mekân tecrübesi kadim kelimeler karşısında insan vicdanında gizli utanç yaratır. Gir⁵⁸ ve gilok⁵⁹ iğ ipi kelimesinden türeyip tek damar üzerinden kendini toprağa salmıştır. Hafızanın unutuş ve hatırlayış arasındaki anlarında, kalanlar dilsiz ve öfkeli bir şekilde gölgelerini insan fikirlerine düşürür. Glok'tan Gir'e kadar yücelik ve ihtişam algısı kopmuş zaman olarak kendini gözler önüne serer. Kopmak ve özgürlükten uzaklaşmak bütün ağırlığıyla kendisini bu sıkıştırılmış zamanda hissettirir.

Tarih ve bugün arasında aklın loblarında birşeyler ararken Önder Apo'nun bir fotoğrafı düştü aklıma. Her iki elini bir kalenin duvarına dayamış ve duvarı itiyordu. Acaba bu resim şimdi neden aklıma geldi, hafı-

57- Altın Hilal.

58- Tepe.

59- Yumak.

zam bana ne anlatmaya çalışıyordu? Dün ile bugün, bugün ile yarın bağlantısı kopmuş bir çağda yaşıyoruz. Tarih ve çocukluktan kopmak aynı şey değil mi? Önder Apo'yu şimdi daha iyi anlıyorum. Tarih doğru okunursa iyi bir öğretmen ve doğru bir yol göstericidir. Sümer barajına akan nehirlerin en büyüğü yanıımızdan akıyordu ve kendini toprağın yüzüne süren kültür Sümer köy ve şehirlerinde bize karşıydı. Gutiler ve Sargon'un torunları binlerce yıl sonra yine karşı karşıyaydılar. Akad adı verilen şehir birçok tarihçiye göre ismini özgürlükten alıyordu ya da özgürlük kelimesi buradan geliyordu. Çünkü Akadların zulmünden önce insanların özgürlük diye bir sorunu yoktu ki kelime türesin. Sargon Sümer şehirleri üzerine Akad'ı kurdu. Akad'ın özgürlüğü tanrıçaların lanetinden geliyor. Guti kuvvetleri tanrıçaların imdadına yetişiyor ve şehri yerle bir ediyor. Bu toprağın kalbinin sesine kulak verenler için tarih asla geçmiş bitmiş bir şey değildir, canlıdır, yaşayandır ve yaşanıyor.

Newroz direnişinin üzerinden iki ay geçmişti. Şehirleri yarım saatte ele geçiren DAİŞ durdurulmuş ve karşısında beklemediği bir güç ile karşılaşmıştı. Bu savaş aslında renklerin savaşıydı, rengârenk bir güç bu koyu kara bulutların önüne geçmişti. Girê Sêvê küçük bir tepeydi ama kim bilir altında hangi büyük hikâyeler saklıydı? Kim bilir burada hangi kahraman, şahinşah, yürekli ve sevdalı diz çökmüş, uçsuz enginliğe bakmıştı! Bunu bilmeme imkân yoktu ama bildiğim bir şey varsa o da bu küçük tepeye Amed Surları kadar ihtiyacımız olduğuydu. Burası herkes için stratejikti ve savaş güçlerinin ilgisini üzerine çekiyordu. DAİŞ bu tepeye saldırdı ve Hêlîn Amed, Xabûr, Rengîn ve Zelal arkadaşın da içinde olduğu on iki arkadaşımızı şehit etti. Mâlumat aldıklarından kuşkulaniyorduk, bize yakın Arap köylerinden bilgi aldıklarını tahmin ediyorduk. Tahminlerimiz doğru çıktı, saldırı da bu yüzden gelişti. Bu tepe bizim için de çok önemliydi. Akşam tepeyi aldılar, sabah da Boxaz köyünü alacaklarına dair bilgi almıştık. Bu gelişmeleri değerlendirmek için yönetim olarak bir araya geldik ve neler yapabileceğimizi konuştuk. Çıkan karar netti; ne olursa olsun, tepe bu gece ellerinden alınacaktı.

Halk arasında da tedirginlik başlamıştı, tepe düşmanın elinde kalırsa köylerinde kalamayacaklardı. Bu köylerden olan ve tanınan Xabûr arka-

daşın ve kardeşinin şahadeti halkı çok etkiledi. Siyasi ve askeri olarak halkın tedirginliğini gideren, güçlerimize moral olacak bir etki yaratmamız gerekiyordu. Bölgenin çok şehidi vardı, Xabûr arkadaş ve kardeşi de Berxbotan köyündendi. Burası en önemli köylerden biriydi ve düşmana bırakırsak bölgedeki en az on köyü boşaltmamız gerekecekti.

Gizlice güçlerimizi topladık, saldırı kararı verildi. Komutan Emîn Erkendi öncülüğünde bir grup arkadaş kendini eylem için planladı. Düşman Kendalê bozgunundan sonra Girê Sêvê'yi elinde tutarak, moral motivasyonunu yeniden kazanmak istiyordu. Burada kalsalar bir sonraki saldırı-cakları yer Sirînêê tarafı olacaktı. Düşmanın planlarını görüyorduk, bu şans onlara vermeyecektik. Yönetimdeki her arkadaş bir grubun öncülüğünde kuzey, güney, doğu ve batı kanatlarından örgütlenip gruplara katıldı. Tüm arkadaşların gözünde büyük kin ve nefret vardı.

Onlar nasıl aniden bize saldırıp tepeyi elimizden aldırsa biz de aynı yöntemle onlar hiç beklemiyorken saldırdık. Tüm cihazlardan zafer çıktığı yükseldi, düşman o kadar hızlı hareket edeceğimizi tahmin etmediği için hazırlıksız yakalandı. Yirmi dört saat değil bir saatte tepe çetelerden temizlendi. DAİŞ ikinci kez yenilgiye uğratılmış ve 'Dimyata pirince giderken evdeki bulgurdan' olmuştu. Arkadaşlar cihazdan tüm güçlerimize haber verdi:

“Girê Sêvê'yi aldık! Rênas ve Rûken Amed arkadaşlar tepede şehit oldu. 23'lük ve 12 buçukluk iki doçka ve tüm silahlarını ele geçirdik.”

Üzerlerinde çok sayıda silah ve cephane vardı ve bu cephane bizim için çok önemliydi. Eylem büyük etki yarattı ve gündemi lehimize çevirdi. Girê Sêvê eyleminde düşman, güçlerimizin fedai olduğunu ve istediğimiz zaman her yere saldırıp alabileceğimizi gördü. 2014 yılı DAİŞ'in coğrafyayı korku iklimi ile önüne katıp süpürdüğü ve hiçbir gücün karşısında duramadığı bir yıldır. Karşılarında duran ve onlarla her karşılaşmada bozgun yaşatan tek güç bizdik. İkinci kez onları yeniyorduk. Hiçbir güç DAİŞ'in elinden aynı saatte ve aynı günde bir yeri alamamıştı. Onları bozguna uğrattığımız her çatışmanın ardından bizi başka bir gözle izliyor, profesyonel güçlerini toplayıp, yeni saldırı planları yapıyor, zayıf gördükleri yerde ise saldırıya geçiyorlardı.

Kobanê savaşı ilk gününden itibaren suya atılan taşın yarattığı halkalar gibi çember oluşturarak ilerliyordu. Savaş birçok kesimden Kürtleri bir araya getirdi, bir yürekte birleştirdi. Mücadele tarihinin unutulmaması gereken bir gerçeği de Kuzey Kürdistan halkının sınır hattındaki tutumudur. Bir taraftan Kuzey halkı işgalci Türk devletine karşı direniyor, diğer taraftan ise Rojava cephesinde özgürlük savaşçıları savaşıyordu. İki taraf da birbirine büyük güç veriyor ve savaş cephesindeki tutumları özgürlük zaferlerini keskinleştiriyordu. İki parça arasına bir bedeni parçalar gibi dizilen tellerin hepsi çürütülmüştü. Kürdistan halkı güç, direniş, mücadele ve iradesiyle Sykes-Picot'nun tüm planlarını boşa çıkarıyordu. Bu savaş, açıkça Kürdistan'ın tüm parçalarının duygu ve ruhunun beraber olduğunu ortaya koydu. Kendiyle beraber yeni bir gerçeği ortaya çıkardı. Tüm güçler gördü ki halk ile örgütlenen ve özgürlük kararı veren güçleri kırmak kolay değil. Kuzey halkı an be an, nefes nefese savaşı takip ediyor ve bizimle yaşıyordu. Bu da maneviyatımızı, savaş gücümüzü ve direnişimizi yükseltiyordu.

Kunheftar

Gece nazlıdır, hassastır. Karşı yakadan DAİŞ cephesinde patlatılan izli mermiler rastgele sağa sola dağılıyor. Savaşçılar hangi silahın hangi sesi çıkardığını bilir. Dinleyip seslerin geldiği yönü seçmeye çalışıyorum. Fırat'ın sesi silah seslerini bastırıyor, kıyıya vuran dalgaların sesi uzakları çağırıştırıyor. Ayın şavkı Fırat'ın yüzüne düşüyor, izli mermilerin şavkı ise Fırat'ın derinliğinde kayboluyor. Ovada yaz geceleri göz doldurur, serin rüzgâr sıcağından kavrulmuş toprağın yüzüne vurur, kokusu insanın nefesini açar. Bahçelerde yeşermiş meyvelerin kokusuyla karışıp 'cennetin kokusu bu olmalı' hissi yaratır. Tam da bu koku ile duygular zikre durduğunda, karanlığı parçalayan bir ayın müziği ile kadınlı erkekli çekilen halay bu sahneyi ruhani bir ayine dönüştürür. Ovanın göğsüne çakılmış tepe ve tepecikler dört bir yandan gelen serin rüzgârlara karışıyor ve insanın yüreğini hassaslaştırıp, onumuz hayallere revan ediyor.

Hayaller gerçeklerle birleşiyor ve önümüze yapmamız gereken görevler olarak düşüyor. Fırat'a rüçhan Kunheftar Tepesi. YPG/YPJ olarak Kobanê'yi DAİŞ saldırılarından korumak için Kunheftar Tepesi'ne kale yapmamız gerekiyor. Çünkü tepe bulunduğu alanın çoğuna hâkim bir konumda. Tepenin hâkimiyeti; Qaraqozax Köprüsü'nden, Girê Sêvê Tepesi'ne kadar devam ediyor. Tepenin etrafına mevzi gibi hendek kazdık, büyük mevzilerimizin içinde bir mevzi daha yaptık. İki mevzinin arasındaki mesafe 5-6 metre kadardı. İkinci mevziyi üstü kapalı bir kanal gibi yaptık. İçinde bir buçuk metre kalınlığında duvar ördük. Tavanını da kalın betonla örtüp mevziyi kapattık. Mevzinin içine gizli iki kapı yapıp, üzerine toprak

döktük ve tamamen gizledik. Aylarca bu tepede savaşmanın hesabını yapıyorduk. Amaç birinci mevzide savaşıp ikinci mevzide kendini korumaktı. İkinci mevziyi o kadar sağlam ve gizli yaptık ki, inşaatının yapımında çalışan işçiler bile kapısının nerede olduğunu bilmiyordu. Bu kapının nerede olduğunu sadece ustası ve tepede kalan arkadaşlarımız biliyordu. Bu kale, düşmanımızın da dikkatini çekmişti. Ana yol Kunheftar yakınından geçiyordu ve günlük olarak yüzlerce araç buradan gelip geçiyordu. Düşman yapılan çalışmaları, Kunheftar’i ihtisamlı bir kaleye çevirdiğimizi duymuştu. Kunheftar hâkimiyeti olan bir tepeydi ve eğer yapılan çalışmalar biterse düşman için de dikenli çalılıklar gibi büyük engel teşkil edecekti.

Gece yarısı olmuştu ve Kunheftar Kalesi’nin yapımı hala sürüyordu. İkinci hendek yeni bitmişti ve tepenin ortasında nöbetçi kulübesi yapmaya çalışıyorduk. Gecenin akşamında DAİŞ cephesindeki hareketlenme dikkatimizden kaçmadı. Ortak görüşümüz, bu gece cephemize saldıracakları yönündeydi ve tahminler Girê Sêvê’yi işaret ediyordu. Saat 00:45 civarı YPJ’nin tuttuğu tepeye saldırdılar. Girê Sêvê savunma tepesinin sorumlusu Roza arkadaş kısa bir süre önce “Düşman özgün tepeye saldıracak” görüşünü bizimle paylaşmıştı. Diljîn arkadaş komutasındaki YPJ mevzilerindeki arkadaşlar aniden saldıran çetelerin mevzilerine sızdığını gördü. Atık bir hareketle silahlarını ateşleyen kadın arkadaşların attığı bombalar ile çeteler geldikleri hızla geri kaçmaya başladılar. DAİŞ’liler aynı zamanda uzaktan ağır silahlarla Girê Sêvê’yi vurmaya başladı.

Kısmi saldırıyorlardı ve bu beni hedef şaşırttıkları yönünde şüpheye sevk etti. Sanki asıl saldıracakları yerde gücümüzü gevşetmek, dikkatimizi dağıtmak için farklı hedeflere yöneliyorlardı. Savaşta bu eski ve bilinen bir taktiktir. Düşmanın dikkatini dağıtmak için asıl hedefin etrafına saldırırsın. Silahlar sustuğundan saldırıya uğrayan güç, saldırıyı dağıttığını düşünür ve düşmanın kırıldığı hissi bu gücü tedbirsiz bırakır. İşte tam bu anda düşman asıl hedefe yönelir ve ele geçirir. Bu ihtimali düşünerek, Kunheftar’daki arkadaşları uyardım.

Düşündüğüm gibi oldu. Düşmanın asıl hedefi Kunheftar’dı. Gece yarısından sonra Kunheftar Tepesi’ne saldırdılar. Daha önce tepenin düşmana bakan cephesini mayınlamıştık. Büyük hendeğin olduğu mevziye

yetişmek istiyorlardı, çeteler mayınların olduğu alanın içine girdi ve savaş başladı. Düşman tüm gücü ve elindeki silahlarla salıdırdı. Kunheftar Tepesi'ni düşürmek ve kalenin yapımını engellemekte kararlıydılar. Düşman beş-altı kilometre tepenin görüş alanındaydı ve tepe sağlamlaştırılıysa, Fırat Cephesi'nde düşman sıkışacaktı. Bu yüzden mevzi sağlamlaştırılmasının diye her şeyi yapmaya kararlıydılar.

Tepede sabaha doğru saat 03:00'e kadar çatışmalar devam etti. Olanca gücüyle yüklenen düşman çok kayıp vermişti ve biz de düşmanın kırıldığına inandık. Tam bu sırada düşman taktik değiştirerek, tepeyi dolanıp yerel güçlerin olduğu mevzilere yöneldi. Yerel güçlerin mevzisi yol kontrolü yapıyordu ve biz onları asayiş diye adlandırıyorduk. Tecrübesizlerdi, çabuk kırılmış ve ilk hat böylece düşman tarafından aşılmış oldu. Bu mevzinin boşalmasıyla düşman tepedeki savunma güçlerimizin arkasına dolanıp tekrar saldırıya geçti. Terk edilen mevziye doğka silahı yerleştiren düşman oradan tepedeki arkadaşlara ateş açmaya başladı. Tabi bu sırada biz yerellerin bir saat önce etkisiz kaldığını ve yerlerini bırakıp kaçtıklarını bilmiyorduk. Savaşta arkadaşını bırakıp kaçmak ağır suçtur. Yerini bırakan güç de bu gerçeğin farkındaydı ve bize haber vermeye cesaret edememişlerdi. Haberimiz olsa orayı biz doldurur ve düşmana boşluk bırakmazdık.

Doğka silahlı araç tepeye girince hepimiz şok olduk. Tepedeki güçlerimiz ilk başta aracın bize ait olduğunu düşünüyor, bu yüzden aracı vurmak istemiyor. Sonra etraftaki arkadaşlara sorup soruşturunca aracın düşmana ait olduğu anlaşıldı. Araç ve arkasında yürüyen çeteler büyük hendeğe yetişmişti ve karanlıkta hiçbir hareketlerini göremiyorduk. Saldırıların tek işareti ateş toplarının geceyi aydınlatmasıydı. Telsiz cihazlarının sesi kalabalıklaşmıştı ve bu da hayra alamet değildi. Mermi ışığı ve yıldızlar birbirini kucaklıyor, ateşten yıldızlar büyük dikenleri aşıyor ve sabahyıldızı gibi sekiyordu. Saatler sabaha karşı 04:00'ü gösteriyordu. Düşman ağır silahları ile Kunheftar'e girmiş ve savaşın hâkimiyetini almıştı. Esasen arkadaşlar şaşırmış, ne yapacağını bilmiyor ama tepeyi de bırakmak istemiyordu. Çünkü Kunheftar DAİŞ'in eline geçerse başta özgün tepe olmak üzere tüm bölge büyük tehlikeye gire-

cekti. Genel Koordine'den Kendal ve tepe komutanı Azad arkadaş telsiz ve telefonla, savaşı tersine çevirmek için çare bulmaya çalışıyorlardı.

Tepede 20 dakika aralıksız göğüs göğüse savaştan sonra Kendal arkadaş ve Kunheftar'ın komutanı Azad arkadaşta talimat verdim:

“Kendinizi sağlama alın. Özellikle ustaya ve sivillere dikkat edin. Onlara bir şey olmasın, çocukları yetim kalmasın. Cûdi arkadaşta ağır silahlar ile tepedeki düşman hedeflerini vurmasını söyleyeceğim.”

Arkadaşların hepsi tünele çekildi ve çeteler tüm tepeyi aldı. Düşman güçleri tepeye girdi ve savaşı kazandığını sandı. Tepede kimsenin cenazesini görmeyince şaşırıldılar. Telsizle birbirlerine sesleniyorlardı:

“Beş dakika öncesine kadar bu tepede onlarca kişi bize karşı savaşıyordu ama şimdi ne sağ ne de ölü, kimse ortada yok.”

Karşılaştıkları manzara, düşman güçlerini şaşırtmakla kalmadı, ruh hallerini de bozdu. Korkuyor ve ne yapacaklarını bilmiyorlardı, onlara göre yer yarılmış, karşılarında savaştan onlarca insan içine girmişti. Ya da güçlerimiz her an onları yutacak bir tuzak olmuştu.

Şafak sökmeye başladı, kızıl güneş ışınları ufuk çizgisinden belirliyordu. Gecenin karanlığı kenara çekilmiş, yeryüzü aydınlanmıştı. DAİŞ, çok sayıda çete, top ve doçka ile Kunheftar Tepesi'ne girmişti ve arkadaşlarımız bu tuzaklı çemberde takılı kalmıştı. Mevzisini bırakıp kaçıp köye giden yerel güçler, düşmanın Kunheftar'ı aldığını ve tepedeki tüm arkadaşları şehit ettiği haberini yaymıştı. Kara haber tez yayılmış, sarsıcı bir korku ile tüm köylüler grup grup kaçmanın yollarını arıyordu. Hatta canı tatlı olanlar çoktan Boxaz köyüne varmıştı. Köylüler haklıydı; Kunheftar düşerse köylülerin etrafta kalması mümkün değildi.

Bazıları rütbeli komutan değildir, ama iş varlık yokluk meselesine gelince onlarca genareli cebinden çıkarabilecek iradeye sahiptir. İşte Roza arkadaş da öyle bir savaşıydı. En zor anda ortaya çıkar, savaş uzmanlarının tahmin edemeyeceği şeyleri tahmin ederdi. Düşman Kunheftar'a saldırdığı zaman Roza arkadaş tepedeki arkadaşların dara girdiğini tahmin ediyor, kendi başına iki kadın arkadaş yanına alıp doçka ile tepenin yakınına yerleşiyor.

Hava aydınlanınca, düşman güçleri Roza arkadaş doçkası ile burunlarının dibinde buluyor. Roza, doçkasıyla aralıksız tepeyi dövüyor. Bir yandan da arkadaşlara zarar gelmesin diye telsizden sesleniyor:

“Siz olduğunuz yeri söyleyin ki ben düşmanı vurabileyim.”

“Bizi sorma. Serbestsin. Her yeri vurabilirsin.”

Saatler sabah 05:00’i birkaç dakika geçtiğini gösteriyordu. Güneş ışıkları gecenin karanlığını tamamen yok etmiş ve Kunheftar Tepesi çırılçıplak ortada kalmıştı. DAİŞ’liler sığırcık kuşları misali tepeyi katran gibi örtüyorlardı. Roza arkadaş doçka ile onları vuruyor ve bir kaçını üst üste yıkıyordu. Çeteler arkadaşların yer altı tüneline olduğunu öğrenmiş ve havalandırma deliğinden içeriye bomba atıyor ama atıkları bombalar tesir etmiyordu. İçeride kalan arkadaşları yok etmek için plan üzerine plan yapmaya başladılar ve en son gazyağı getirip tüneldeki arkadaşları yakmaya karar verdiler. Telsiz konuşmaları planlarını ele veriyordu ve arkadaşlarımızı tepede vahşilerin elinden kurtarmak için birşeyler yapmalıydık. Sefkan ve Kendal’la bir araya gelerek ayaküstü toplantı yaptık. Biz üç arkadaş aramızda iş bölümü yaptık. Ben içerideki arkadaşlarla ilgileneceğim. Sefkan arkadaş takviye grubuyla ve Kendal arkadaş ağır silah güçleriyle hareket edecek. Ağır silahlar komutanı Cûdi arkadaş tepeyi topa tutması için talimat verdik. Çeteleri ağır silahlarla boğup Kunheftar’a girecektik.

Cûdi arkadaş ağır silahlarla yanımıza geldi. Zaten Roza arkadaş tüm gücüyle tepeyi dövüyordu. Cûdi arkadaş doçka, havan ve topların namlularını Kunheftar Tepesi’ne çevirdi ve tepedeki çetelere kızıl kıyameti yaşattı. Kendal arkadaş bir grup arkadaşla tepeye doğru gitti. Saat sekiz buçuktan, dokuza kadar tepeyi ağır silahlar ile vurduk. Tepenin Fırat Nehri kanadı bizim bulunduğumuz yerden görünmüyordu ve çeteler o tarafa çekilmişti. Çeteler ve tünelin içinde kalan yirmi iki arkadaş karşılıklı söz düellosuna girmişti. Düşman tünelin içindeki arkadaşları yok etmek için her yolu deniyordu. Tünelin duvarının yanında mayın patlattılar, etki etmedi; içeriye bomba atıldılar, etki etmedi. Çete komutanının telsizden sesi geliyordu:

“Ne olursa olsun, tünelde olanların hepsini yok edin ve tepeyi katilen bırakmayın. Size mazot göndereceğim. Hava aldıkları delikleri mazota bulanmış ve ateşe verilmiş bez parçalarıyla doldurun. İçerde boğulsunlar...”

O ana kadar az da olsa müsterihdim, yaptığımız tünele güveniyor ve çeteleri tepeden çıkarana kadar arkadaşlara bir şey yapamazlar diye dü-

şünüyordum. Ama DAİŞ’li komutanın son sözleriyle dünya gözümde karardı. Göğüs kafesim sıkıştı, nefes almakta zorlanmaya başladım. Vakit daralmıştı, bir şeyler yapmalıyım. Telsizde çete komutanının konuşmasını tünelde kalan arkadaşlar da dinlemiş ve onlar da telaşlanmaya başlamıştı. Tünelde tepedeki gücün komutanı Azad Rojhilat, yardımcısı Dersim, Arjin, Zilan arkadaşların yanında tünel yapımında çalışan ustaların da bulunduğu sivillerle birlikte toplam yirmi iki kişi vardı.

Köylülerde de sabır kalmamıştı, gruplar halinde Kunheftar Tepesi’ne doğru geliyorlardı. Kimse çetelerin top ve güllerinden çekinmiyor, düşmanın üstüne üstüne gitmek için hazırlanıyordu. Kızıl kıyamet kopmuştu ve bir şey yapmak gerekiyordu. Saatler birbirini kovalıyor, kızıl güneş Fırat’ın sularına vuruyordu. Silahların namlularından çıkan barutla birlikte toz ve duman yükseliyor, kalkan toz güneşi yutacakmış gibi görünüyordu. Tünelin içindeki çocuklarıyla konuşan anaların yüreği kor volkan olmuştu. Halk, cephanemizin olduğu yerde toplandı ve arkadaşların cephane çıkarması için yol vermiyordu. Kobanê’de olduğum süreçte en zor ve kritik anlarda, yaşlı bilge bir ihtiyar yanıma mutlaka gelir, keder ve direnci birlikte paylaşırdık. Kızı Sozdar HPG gerillasıydı ve bir süre önce şehit olmuştu. Biz ona Bavê Sozdar⁶⁰ diyorduk. Cesaretliydi, arkadaşların lojistik ihtiyaçlarını karşılıyordu. Yanıma geldi ve hiç konuşmadı ama gözleri çok şey anlatıyordu. Bir kızı, bir de oğlu tünelde kalmıştı. Bakışları, yüzündeki çizgiler çocuklarını kurtaralım diye yalvarıyordu. Bavê Sozdar’ın gözlerine bakmaya cesaret edemedim. Telsizde komutan Azad Rojhilat arkadaşla konuştum:

“İçerideki arkadaşların telefonlarını toplayın, kimse dışarıyla konuşmasın!”

Zaman geçtikçe içerideki arkadaşları kurtarma umudu da azalıyor ve psikolojileri bozuluyordu. Çoğu etraf köylerden emekçilerdi, eşleri ve çocukları yanımıza gelmiş, telefonla onlarla konuşuyordu. Azad Rojhilat ve Dersim arkadaşlar, tünelde kalan sivillere moral vermeye çalışıyordu ama kısa zamanda bir şey yapıp bir çare bulamazsak, korktuğumuz sonuç ortaya çıkacaktı.

60- Sozdar’ın babası.

DAİŞ çeteleri tünelin üzerinde, çoğunluğu sivil emekçi 22 arkadaşı-mız tünelin içinde mahsur durumdaydı. Tüm güçleriyle tünele ulaşp içindekileri katletmek için uğraşıyorlardı. Ölüm ile aralarındaki mesafe bir karış betondur. Küçük bir delik açılrsa ya da tünelin kapısı çeteler tarafından bulunsa her şey bitecekti. Düşman nefes aldıkları havalandırma-bombası atıyor, tünelin duvarının yanında mayın patlatıyor, kapıyı arıyor, kazma ve kürekle şüphe duydukları her yeri kazıyor, tünelde bir delik açmak için her yolu deniyorlardı. Arkadaşları yakmak, kafalarını kesmek dâhil en vahşi yöntemleri uygulamak için bu kuduz güruh bir karış betonun gerisinde bekliyordu. Tünelde kalan arkadaşlarımız ve çeteler artık acı bir diyaloga başlamış ve yapılan tehditlere karşı sözle kendilerini savunuyorlardı. Zor durumda kalmalarına aldırmadan, düşman karşısında dik durarak, onlar da tehdit ediyordu.

Kuzeyli, YPJ'ye katıllı çok olmamış bir kadın vardı. Tünelde mahsur kalanlar arasında o da bulunuyordu. Kibirli, herkese ve her şeye üstten bakan biriydi. Oryantalist bir bakışla Rojava'ya geldiği belliydi, sanki hepimizi geliştirmeye ve kendi gibi modern kılmaya gelmişti. Biz yirmi iki arkadaş kurtarmak için çareler düşünüp yollar denerken, her dakika telefonla arıyor ve bağırıp çağırarak perişan bir halde ağlıyordu. Azad ve Dersim dışındaki arkadaşlarımızı psikolojik olarak olumsuz etkiliyor, morallerini çö-kertiyordu. İçerde bayılanlar vardı ve çoğunluğu umudunu yitirmişti.

Elle yaptığımız bir zırhlı araç, Hummer vardı, demir ustaları normal bir arabayı çelik kaplamıştı. Biz bu araçla tepeye girip arkadaşları kurtarmak ve tepeyi geri almak istiyorduk. Zırhlı araç tepeye yöneldiğinde çetelerin birkaç B-7 roketi araca isabet etti ve araçta bulunan savaşçılar sersemledi. Zırhlı araç ellerinden zorlukla kurtuldu. Bıçak kemikteydi ve kaybedecek bir saniyemiz yoktu. Kunheftar'ın birkaç kilometre kuzeyinde bir yer vardı, iki odalı nöbetçi mevzisi olan bir evdi ve Kobanêliler oraya Mezrê diyordu. Tedbir olarak bu eve biraz cephane bırakmıştık. Kadın erkek, yaşlı genç, bölgedeki köylüler, bu evin etrafında toplandı. Kızıl kıyametti. Cephane-nin etrafını sarmış, evlatlarını kurtarmamızı istiyorlardı. Sefkan ve yanındaki arkadaşları usandırmışlar, evden cephane almaları önünde engel oluşturuyorlardı. Sefkan arkadaş, "Halkı durduramıyorum" diyerek des-

tek istedi. Eve doğru yöneldim, benim geldiğimi görünce kalabalık bana yönelmeye başladı. Anaların saçları birbirine girmiş, toz yüzlerini örtmüş, gözlerinden akan yaşlar yanaklarında ark açmış, çenelerinden aşağıya inmişti. Babalar kaskatı kesilmiş, kolları kanatları kırılmıştı. Her ağızdan bir yakarış, her dilden bir sitem yükseliyor, kimse kimseyi dinlemiyor ve yakarışlar, ağıtlar birbirine karışıyordu.

Kendi imalatımız olan zırhlı araçla yaptığımız saldırı sonuç almayınca üç arkadaş fedaice eylem önerisi yaptı. Devrimcilik zor zamanlarda inisiyatif alma ve irade gösterme halidir. Roza, Cûdi ve daha birçok arkadaş bu savaşta devrimci rollerini oynamak için kimseden emir beklemeden kolektif bilinçle harekete geçtiler. İşte tam da bu tanıma uyan Şores, Şivan ve Nucan arkadaşın da aralarında bulunduğu 8 arkadaş bombalarla fedaice tepye saldırma önerisinde bulundu. Kendal arkadaşın yanında eylem için hazırlanan bu arkadaşlar çok bombaya sahip olmalıydı. Fakat içinde bombaların olduğu cephanemiz Mezrê'de köylülerin arasında kalmıştı. Benden istenen bir nevi halkı oradan uzaklaştırmak ve fedailere bombaların götürülmesi için yolu açmaktı.

Sekiz gönüllü fedaiden oluşan grubumuz bir işaretimizle kaygısızca düşmanın üzerine atılmayı bekliyordu. Sadece bu arkadaşlar değil, tüm gücümüz kaygısızca, çeteleri çıkarıp arkadaşlarımızı kurtarmaya hazırды. Fakat bu fedailer amaca ne kadar ulaşabilecekti? Çünkü çeteler büyük bir güçle Kunheftar'ı tutmuştu ve zaten biz kendi elimizle tepeyi savaş kalesine çevirmiştik. Şimdi çeteler bu kaledeydi, kaleyi yapanlar ise tepenin altında ölümle burun burunaydı.

Mezrê'de halkın içine girdiğimde arabanın kasasına çıktım:

“Dinleyin ki, birbirimizle konuşabilelim.”

Ortalık birden sessizleşti. Olanca gücümle bağırdığım için değil, sanırım görüntümden etkilendikleri için susmuşlardı. Çünkü halim anaların halinden daha harap görünüyordu. Saçımın her tutamı bir yöne savrulmuş, yüzüm çamur bataklığına dönüşmüştü. Bu anormal görüntümle kalabalığı sessizleştirdim ama şimdi ne diyeceğimi bilmiyordum. Hayatımda ilk defa sözler boğazıma düğümlemiş çıkmıyordu. Boğazım susuzluktan, kahırdan, kederden reçineleşmiş, kelimelerin ağzım-

dan çıkmasına izin vermiyordu. Çeteler mazotun gelmesini bekliyordu ve tüneldeki arkadaşlarımızın zamanı saniyeler, dakikalar kadar kalmıştı. Tüm kalabalığın gözleri, çatlamış dudaklarıma kilitlenmişti fakat bekledikleri umut dolu sözler dudaklarımdan çıkmıyordu.

Analar feryad-ı isyanla sitem ediyordu:

“Evet ya, sen ana olmamışsın, anaların ciğeri nasıl yanar bilmiyorsun.”

Anaların o acı çığlıkları beni daha çok yaraladı ve sarstı. Her ananın yüreği bir kez yanıyor, benim yüreğim yirmi iki kez yanıyordu. İçimde deprem oluşturan bu gerçeği nasıl o analara anlatacağım, bilmiyordum. Yine Önder Apo imdadıma yetişti. Önderlik Sahası’nda kalan arkadaşlar ülkeye gitmek için yola çıktıkları zaman Önder Apo, “Ucuz şehit düşmeyin, her arkadaşın düşüşüyle yüreğim kanıyor!” derdi. Yüreği yangın yeri ana babalara dönerek seslendim:

“Belki her birinizin yüreği bir kere yanıyor ama benim yüreğim yirmi iki kez yanıyor. Gün donup kalma, ağlama ve yakarma günü değil. Ya kenara çekilin de arkadaşlara bomba yetiştirelim ya da buyurun beraber Kunheftar Tepesi’ne saldıralım, ölüm ve kalımı birlikte yaşayalım!”

Bu sözümün üzerine Dayika Sozdar⁶¹ öne çıktı. Uzun boylu heybetli bir kadındı, yırtık bir terlik ayağında, yüzünün rengini toz ve gözyaşı değiştirmişti. Sozdar’ını bir süre önce şehit vermişti ve şimdi bir kızı ve bir oğlu tünelde ölümle yüz yüzdiler. Cephanenin yolunu kapatan kalabalığa döndü ve sesinin yettiğince bağırarak konuşmaya başladı:

“Heval Meryem doğru söylüyor. Vakit ağlama, şikâyet ve yakarma günü değil. Eğer evlatlarımızın kurtulmasını istiyorsak, savaşçılarımıza yardımcı olmalıyız.”

Ve eşine döndü:

“Kalk, işinin başına git, arkadaşlara yiyecek yetiştir!”

Sonra zılgıtları yükseldi ve yol açıldı. Dayika Sozdar’ın yüreğinin derinliklerinden gelen bir inançla söylediği sözler, benim için binlerce zaferden daha değerliydi. Tam bu sırada kalabalığın içinden bir adam keskin bakışlarla bana doğru geldi. Başına sarı, kırmızı, yeşil bir kuşağı

61- Sozdar’ın Annesi.

sıkıca sarmış, uzun zülüfleri birbirine karışmış, bez parçalarından yamalı bir yelek giymiş, yıllara meydan okumuş paçalarını gevşek çoraplarının altına koymuş, ayağındaki yırtık mekabin arkasını kırmıştı. Bir parça kabloyu elinde sıkıca tutuyordu, kablonun diğer ucu yeleğinin cebindeydi. Kobanê şivesiyle sinirli sinirli söyleniyordu:

“Bu ne diyor?”

Bir arkadaş beni tanıttı:

“Dîno, o bizim komutanımız, Meryem arkadaştır.”

Dîno şaşkın şaşkın bir süre yüzüme baktı. Sonra beni baştan aşağıya süzdü ve bir asker edasıyla yanıma sokuldu, asker selamı verdi:

“Ben tepeye gidip kendimi patlatmak istiyorum. Heval Meryem doğru söylüyor. Eğer siz adamsanız zaman ağlama, şikâyet ve yakınma zamanı değil. Gelin beraber Kunheftar Tepesi’ne saldıralım ve kendimizi patlatalım!”

Savaşta bazı anlar vardır, en sağlam komutanların ciğerini eline alır, sıkıştırır ve avuçlarının içinde perişan eder. Tam da o sırada olumlu veya olumsuz küçük bir yaklaşım, nefessiz kalan ciğere oksijen taşır. İşte Dîno’nun deliliği o kadar olumlu etki yarattı ki üzerimde, bu güzelliği dile getirecek kelimeyi insanlık henüz bulamamıştır.

Ben cephanenin yolunu açmaya çalışıp, bombaları fedailere yetiştirmek için uğraşırken, fedailer Kendal arkadaşla yeni bir plan yapmış ve harekete geçmişlerdi. Nûcan, Şoreş ve Şivan arkadaşların her biri yanına iki arkadaş da alarak zırhlı araca binmişti. Diğer arkadaşlar da dolu yağdırır gibi ağır silahlarla tepeye top yağdırıyor, çete güçlerinin kafalarını kaldırmasına izin vermiyordu. Zırhlı aracımız çetelerin menziline girince arkadaşlar aşağıya atlıyor ve araç geri dönüyor. Çeteler, arkadaşların zırhlı araçtan indiğini fark etmiyor. Şivan arkadaş iki arkadaş ile bir yandan, Şoreş arkadaş iki savaşçı ile tepenin diğer yanından saldırıya geçiyor. Nûcan arkadaş tünelin kapısını iyi biliyor, saldırıya geçen arkadaşların savunması eşliğinde tünelin kapısına yetişiyor ve o da tünele giriyor. Bu sırada, Roza arkadaş Girê Sêvê tarafından, Ebu Leyla ise Fırat tarafından ve Dilgeş arkadaş da Qaraqozax Köprüsü tarafından tepeye saldırılar. On dakika içinde Kunheftar’ı alıp çete güçlerini süpürdüler. Çeteler

Fırat Nehri'ne doğru kaçtı. Ebu Leyla arkadaşın güçleri, çetelerin önünü tutmak için harekete geçti. Bu, kaçan çetelerin ödünü kopardı ve ölümü enselerinde hissettiler.

Nûcan arkadaş tünele girmişti. Susuzluktan kurumuş, korkmuş ve yarısından çoğu çetelerin tehditlerinden etkilenmiş arkadaşlara moral vermeye ve kurtulma umudunu ruhlarına ekmeye çalışıyor. Zaten Nûcan arkadaş tünele girince yedi buçuk saattir ölümle mücadele eden arkadaşlar çok seviniyor. Nûcan'ın tüneldeki arkadaşlara ulaşması zaferin işaretidir.

Fedai arkadaşlar, tepeyi çetelerden iyice temizlemek ve daha sonra tüneldekileri çıkarmak istiyordu. Ama Azad Rojhilat, Dersim ve bazı arkadaşlar erkenden çıkıp savaşa katıldı. Diğerleri ise hala tünelin içindeydi. Dışarıda çatışmalar sürüyor, çeteler kaçıyor, arkadaşlar peşlerine vermiş kovalıyordu. Adım adım hepimiz tepeye yetiştik, hepimizin beyni kilitlenmiş gibiydi ve bu heyecanla tünelde kalan arkadaşları unuttuk. Kapı açık, tünelde henüz bilinci açık olanlar var ve çıkabilirler. Lakin o kadar korkmuşlar ve kurtuluş umudunu yitirmişler ki, arkadaşların tepeyi çetelerden temizlediğine inanmıyorlar ve yerlerinden kıpırdayamıyorlar.

Ben Kunheftar Tepesi'ne yetiştikten sonra arkadaşlar, çetelerden geriye kalan cephane ve silahları tepenin ortasında toplamıştı. Bu arada bazı arkadaşlar kontrol etmek için tünele girdiğinde, bazılarının hala tünelde durduğunu gördüler. Tüneldekilerin bir kısmı baygındı, bakan arkadaşlar bazılarının şehit düştüğünü söyledi. Tünele inip yerde yatanların nabızlarını kontrol ettiğimizde sadece baygın olduklarını gördük. Sekiz saatten sonra yirmi iki arkadaş sağ salım Kunheftar Tepesi tüneline kurtarıldı. Ve Kunheftar yine bizim kalemizdi.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Batı Cephesi Direnişi

Zormixar

Zormixar; Kobanê ile Cerablus arasında, Fırat kıyısında bir köydür. Cerablus’a yakındır, aralarından sadece su geçer. Yirminci yüzyılın başında bölgeye tren hattı yapıldığında, Cerablus ile ilişkisi başlıyor. Köyün yanbaşındaki tepe, suyun toprağı aşındırmasıyla oluşan nehir yatağının biraz yukarısında oluşmuş bir yükseltidir. Tepenin başına Suriye rejimi tarafından yapılan karakoldan Kuzey’in köyleri ve Cerablus’un sokakları çıplak gözle görülür. Zormixar köyü bu tepenin biraz aşağısında, aynı hizada kurulmuştur. Köyün sağ tarafında Kuzey Ziyaret köyü ve Batı Ziyaret köyü vardır. Zormixar, Kobanê’ye yakın bir köydür. Doğal kale işlevi gören köyün yanbaşındaki tepeyi arkadaşlar “Kızlar Kalesi” yapma önerisinde bulundu. Çünkü bu tepeyi kadın arkadaşlar savunuyordu ve onların sorumluluğundaydı.

Zormixar’ın Fırat suyu ile bölünen karşı yakasında bulunan Cerablus, Suriye’nin en kadim kentlerindendir. Eski adı Karkamış olan şehir tarihte Karkamış Krallığı’nın⁶² önemli ticaret merkezlerinden biridir. Çam ağaçlarını takip eden yolu Amanoslara kadar çıkar. Gılgameş Destanı’nda geçen Humbaba’nın koruduğı sedir ormanlarının bu bölgede olduğı rivayet edilir. Derler ki Gılgameş, uygarlığın ilk şehirlerden biri olan Uruk’u⁶³ kurmak

62- Geçmiş Erken Bakır Çağına dek uzanan antik kent. Hitit ve Asur İmparatorluğu dönemlerinde önemli bir şehir olan Karkamış, Roma döneminden sonra önemini kaybetmeye başlamıştır.

63- Antik bir Sümer şehridir. Irak’ta Al Mutanna ilinin başkenti Samava’nın 30 kilometre doğusunda yer alır.

için buradaki sedir ormanlarından ağaçları keserek, Fırat suyu üzerinden taşımış. Her mevsim toprağının bereketi eksik olmayan bu bölgede tarım hiç durmaz. Kuzey tarafında omuz omuza zeytin ve fıstık ağaçları sıralanır.

Zormixar köyünde silahlı güçlerimiz vardı, batı hattında önemli bir yerin savunmasını yapıyordu. Burada acı bir olayla Berfin arkadaş komutasında bir grup arkadaş şehit olmuştu. Onlardan yedisi kadın arkadaşlarımızdı. Böyle bir zamanda arkadaşlarımızın şehadeti düşmana cesaret verdi. Arkadaşların söylediğine göre çeteler gündüz zeytin ağaçlarının arasına giriyor ve gizlice yaklaşıyor. Aylardır arkadaşlarımız mevzilerdeydi ve bu cephede çok kez saldırılar oluyordu ama çetelerin saldırıları kırılmıştı. Düşman uzun süre gizli saldırı planı yapmış, arkadaşlarımızın hareketlerini izlemişti. Sabah saat 09:00 sıralarında arkadaşlar her yeri kontrol edip bir şey olmadığını görünce nöbetçiler dışında herkes uyuyor. Başta arkadaşların olduğu yere giriyorlar, uyurken saldırıyorlar ve çatışma çıkıyor. Sonra ağır silahlar ile tepeye giriyorlar, çatışma yoğunlaşıyor ve büyük bir direniş sonucu arkadaşlar şehit oluyor.

Bir gün boyunca saldırılar durmadı ve biz de kalan arkadaşları geri çektik. Daha önceki saldırılarına benzemiyordu. Tank ve ağır silahlar ile girip, tepede kaldılar. Birkaç gün sonra saldırılar yoğunlaştı, çok inatçı olduklarını ve o yerleri ele geçirmeyi hedeflediklerini anladık. Eskisi gibi değillerdi, daha önce saldırıyor, sonra geri çekiliyorlardı, bu kez saldırdıkları her yeri alıp yerleşiyorlardı. Önder Apo bu süreci tecritte tutulduğu İmralı Adası'ndan takip etmiş, Kobanê için genel seferberlik çağrısı yapmıştı. Düşmanın taktik ve stratejik hamlelerini ve olası gelişmeleri bizden daha iyi görmüştü. Tepeye yerleştikten bir gün sonra Kunheftar ve Arap köyü olan Sebetê tarafından saldırıya geçtiler. Eş zamanlı ve geniş alanlı bu saldırılar amaçlarını açığa vuruyordu. Kalacak ve bölgeyi işgal edeceklerdi. İlk saldırıların amacı öncü güçleri zayıflatmaktır, yapabilirlerse hepsini yok edecek ve Kobanê şehir merkezine kadar ilerleyeceklerdi. Cerablus, Minbic ve Kobanê'nin batı hattına kadar olan bölgede çeteler halkı Cerablus'ta toplamış, "Hazırlanın, Cuma gününe kadar Kobanê'ye gideceğiz ve Cuma namazını Kobanê'de kılacağız" demişlerdi. Kendilerine destek verenleri bunun için hazırlamışlardı. Kobanê'yi işgal edip yandaşlarını yerleştirmek istiyorlardı.

Kürdistan'ın köyleri kuzey ve güney sınırının iki yanında karşı karşıyadır. Bu hatta Zormixar, Aşmê, Ziyaret, Çariqlî gibi köyler bulunur ve Kuzey Kürdistan köyleri ile aralarında sadece sınır telleri bulunuyor. Çeteler sınırın altındaki köyleri almak istiyorlardı, çünkü öbür yanında Türk devleti vardı ve takviye güçleri oradan geliyordu. İki günlük direniş ve zorlu çatışmaların ardından Zormixar köyünü bırakmak zorunda kaldık. Ziyaret köyüne yetiştikleri zaman, arkadan dolanıp dar bir alanda arkadaşlarımızı çembere sıkıştırmak istediler. Zaten bir süredir tüm saldırılarında aynı taktiği kullanıyorlardı. İşgal için gittikleri yere girdiklerinde karşılarındaki gücün etrafını sarıp onları çembere almaya çalışarak yok etmek istiyorlardı.

Fırat hattından, yani Türkiye sınırı tarafından güçlerimizin arasına girip birbirinden koparmak istediler, tüm planlar bunun üzerine kurulmuştu. Biz düşmanın bu taktiğini görmüştük, ona göre önlem almaya çalışıyorduk. Saldırılarıyla neyi amaçladıklarını anlamıştık ve yürüttükleri taktikleri biliyorduk. Sadece bir taraftan saldırmıyorlardı, birkaç yeri aynı anda planlamalarına alıyor öyle saldırmıyorlardı. Doğu Cephesi'ne daha önce birçok kez saldırmış ve sonuç alamamışlardı. Güney, Sirînê ve Batı cephelerinden eş zamanlı saldırdılar, farklı bir yöntemle sonuç almayı denediler. Savaşta iki karşıt güç vardır ve taraflar birbirinin zayıflıklarını, güçlü olduğu yönleri ölçüp tartarak fırsat kollar. Güçlerini ihtiyaçlara göre örgütlemeye çalışır, savaş alanında yürüttüğü taktiğin baş amacına hizmet etmesi için çabalar. DAİŞ de yeni hamleleriyle taktiklerinden sonuç almaya çalışıyordu. Çetelerin amacı toprağımızı işgal etmekti, biz de onlara karşı büyük bir direnişle savaşıyor, saldırı ve işgale engel olma mücadelesi veriyorduk. Halkımızı talan ve katliamdan korumaya çalışıyorduk.

Kısa çatışmalar nefes alma imkânı verir; ama uzun süreli savaş ve çatışmalarda bir saniye bile mevzinden uzaklaşıp nefes alamazsın. Gündürdür savaş devam ediyordu. Savaşan güçlerimiz sadece çetelere karşı değil sıcağa, susuzluğa, açlığa, yorgunluğa ve uykusuzluğa karşı da direniyordu. Güneş ışınları kızgın demir gibi bedenimize saplanıyor ve adeta değdiği yeri dağılıyordu. Vücudumuz hızla su kaybediyor, boğazımız kuruyor, yutkunmak bile işkenceye dönüşüyordu.

Bazen gündüzler toz, silah ve bombalardan çıkan dumanla geceye dönüşüyor, göz gözü görmez oluyordu. Bir yandan ferdi silahlar diğer yandan havan ve tank toplarıyla toprak dövülüyor, toprağın bağrından toz ve kara duman yükseliyordu. Ağır savaş ve çatışmalar, açlık, susuzluk ve uykusuzluk bedenlerimizi yoruyor, hareketlerimizi kısıtlıyordu. Ayaklarımıza taş bağlanmış gibi adım atmakta zorlanıyor, ruhumuz bile bedenimize ağır geliyordu.

Bir savaşçı için mevzisini korumak, son ana kadar düşmanına karşı savaşmak en büyük onurdur. Ama bazen insanın inancı ve iradesi kendi doğasına karşı kırılır, aniden istemediğin şeyler karşına çıkar. İnsan açlığa karşı direnebilir. Ama vücudumuzun yüzde yetmiş beşi sudan oluşur, günler uzayınca zorlu şartlara dayanmak da imkânsız olabiliyor. Cephede susuzluktan baygınlık geçiren arkadaşlarımız oluyordu. Böyle zorlu durumları yaşamayanlar için bu hal tuhaf gelebilir. Ama unutulmamalıdır ki özgürlük savaşçıları gücü, irade ve inancıyla kendilerini insanlığın başarısına adanmış olsa da, en nihayetinde insandır. Kurşun seslerinin su sesi gibi geldiği zamanlarda yüzümüzü gökyüzüne çevirir, güneş ışınlarının da bizim gibi silahların çıkardığı duman içinde kaybolduğunu, peçe takmış bir kadın gibi yüzünü örttüğünü görürdük. Böyle zamanlarda, toz duman içinde güneşin ışınlarından süzülen bir avuç huzme ancak toprağa kavuşabilir.

Bir komutan için savaşın bütün cephelerde kıran kırana devam ettiği durumlarda en çok zahmet veren savaşçı sayısının azlığıdır. Her cephede savaş vardı, arkadaşlarımız günlerce savaşıyor ama mevzisini terk edemiyordu, yerlerini değiştiremiyorlardı, buna sayımız yetmiyordu. Aynı arkadaşlar günlerdir cephede savaşıyor, artık gözleri düşmanı seçemez hale geldiğinde, “Heval, ben artık görmüyorum, sen savaş, ben beş dakika gözlerimi dinlendireyim” diyordu. Artık uykusuzluk düşmanı görmenin önünde ciddi bir engeldi. Zaten silah ve patlama sesleri de kimsenin kulağını etkilemiyor, uyku kaçırma sebebi olmuyordu. Uyku, yorgunluk ve açlık da çetelerle beraber bize saldırıyordu. Bu yüzden beş dakikalık uyku, beş saatlik uyku kadar kıymetliydi o anlarda. O beş dakika insanı ayakta tutuyor, yeniden görme ve duyma gücü veriyordu.

Çeteler savaş güçlerini her gün değiştiriyordu. Bizim arkadaşları değiştirmek, dinlendirmek için sayımız yetersizdi ve 24 saat aralıksız savaşın

içindeydik. İlginç olan, hatta kimisini hayrete düşüren ise hiç şehit vermememizdi. “Böyle bir şey olabilir mi?” diye soruyorlardı, ama oldu. Günlerdir aralıksız savaştık, hiçbir arkadaşımız şehit olmadı, 15 yaralımız vardı sadece. Yaralı arkadaşlardan biri Urfalı Deniz arkadaştı. Uzun boylu, beyaz tenli, sanırsın bahar, rengini ela gözlerinden almıştı ve siyah saçlarıyla yakışıklıydı. Üniversite okumuş, bilgili ve kendine güvenen biriydi. YPG’ye katılabildi 6-7 ay olmuştu. Kısa zamanda bir tim savaştığının komutanı olan Deniz arkadaş, daha önce hareketli taburumuzdaydı ve o zaman da, bu son savaşta da büyük rol oynayıp kahramanca savaştı. Zaten savaşan tüm arkadaşlarımız Deniz arkadaştan farklı değildi, yaş ve tecrübe olarak hepsi birbirine yakındı. Savaşta şehit vermediğimiz ve düşmanın ölümleri çok olduğu için arkadaşlarımız büyük güç ve moral aldı. Bu cepheye onlarca kez saldırmışlar ama her seferinde sonuçsuz kalmışlar ve aldığımız yerleri elimizden alamamışlardı. Tanklarla geldiler, tankları mayınlarımızla karşılaştı ve imha edildi. Her saldırıda çok sayıda yaralı ve ölümleri oldu.

Çeteler bu cephedeki saldırılarında başarılı olamayınca yeni bir planla Beyadiyê ve Zormixar köylerinin arasına girip almaya yöneldi. İki köyün arasında kalan araziye zeytin ve fıstık ağaçları hâkimdi. Medya Kobanî arkadaş birliğiyle, Bayediyê ve Zormixar köyleri arasını savunuyordu. Çeteler saklanma taktiğiyle saldırmak istediler fakat ilk birkaç saldırı fark edilip çatışmalar yaşandı ve sonuç alamadılar. Birinci gün akşama doğru saldırıya geçtiler. Arkadaşlar onları etkili vurdu ve çaresiz kalıp geri çekildiler. İkinci gün öğle saatlerinde yine saldırıya geçtiler. Bu saldırı da kırıldı ve çok sayıda kayıp verdiler, cenazeleri arkadaşların eline geçti. Çünkü iyi bir hazırlık yapılmıştı, her türlü yönelimlerine rağmen başarılı olamadılar, bir grupları mayın ile imha edildi.

Bu kez zırhlı araçla harekete geçtiler. Hêlin Amed ve Rêzan Amed arkadaşlar bu hatta öne çıktı, mayın ve güllerleriyle zırhlı aracı tahrip ettiler. O gün akşama kadar farklı yöntemlerle ve aralıksız iki köyün arasına girip güçlerimizi birbirinden koparmak için uğraştılar. Çünkü Arap köyü olan Beyadiyê’den buradaki arkadaşların kaç kişi olduğunu ve kadın arkadaşların olduğu bilgisini almışlardı. Bize saldıran düşmanın gerici ideolojisine göre; kadınlar tarafından öldürülmek erkekliğin eksikliği sayıldığı için o alanı tutan

savaşçı kadın arkadaşlara karşı yenilmek onları öfkeliyor ve bu öfkeyle her seferinde yeniden kendilerini deniyorlardı. Ama Kürt kadınları bu mevsimlerde çetelerin burunlarını yerlere sürüyordu. Her seferinde saldırıyor, arkalarında cenazeler bırakıyor ve geri kaçıyorlardı.

O gün akşamüzeri saat 15:00 gibi çetelerin saldırıları kırıldı. Fakat tüm savaş cephelerinden yeni bilgiler geliyordu. Güney Cephesi'nden aldığımız bilgiye göre; çetelere yaklaşık yüz araçlık takviye gelmişti. Tüm işaretler bu cepheye yükleneceklerini gösteriyordu. Yerel kaynaklardan kimisi alana tankların, kimisi de Halep, Cerablus ve Minbic'den çok sayıda çete üyesinin getirildiğini söylüyordu. Savaş süreçlerinde yerelden çok bilgi akar; bunlardan bazıları iyi niyetli verilen bilgilerdir, bazıları ise kötü niyetle psikolojik savaş olarak bilgi yayar ve karşıt gücün zafere olan inancını kırmak ister. Savaşlarda sahte bilgi yaymak psikolojik savaş yöntemi olarak kullanılır. Bu yüzden doğru değerlendirmek, var olan bilgilerden doğru sonuç çıkarmak yürüttüğün savaşın kaderini belirler.

O gün yönetim olarak toplanma kararı aldık, çünkü zorlu çatışmalardan çıkmıştık ve daha kapsamlı savaş kapıdaydı. Çok sayıda çete öldürülmüştü ve çetelerin intikam almak için daha büyük bir güçle bize saldıracaklarını biliyorduk. Bir araya gelmeden önce bütün cephelerdeki arkadaşlara tedbirlerini artırmalarını ve duyarlı olmalarını söyledik. Güney, Sirînê ve Batı cephelerini uyardıktan sonra akşam Çarıklı köyünde toplandık. Sıcaklık biraz kırılmıştı, yerini tozlu rüzgâra ve barut kokan dumana bırakmıştı. Toz ve dumana rağmen akşam rüzgârı bedenimizi yayla yeli gibi sarıyordu. Ilık ılık esen rüzgâr damarlarımızdan ruhumuza doğru yayılıyordu. Günlerdir yorgunluk, uykusuzluk, açlık ve susuzluktan sonra bu sakin anlarla birlikte, bedenimizin halsizliğini hissettik.

Masîro arkadaş Doğu Cephesi'ndeydi. Narîn, Sefkan, Mehmûd Berxwedan, Hakkî arkadaşlarla birlikte köyde toplandık. Köye geldiğimizde savaş cephelerini görmek için bir evin damına çıktık. Yeni savaş planlamasını bu damda cepheleri görerek yaptık. Buradan savaş cephelerimize bakıyor, beraberinde var olan durumları tartışıyor, saldırı olabilecek yerleri gözden geçiriyorduk. Ama esasen gözlerimin birşeyler görebildiğini söyleyemem. Çünkü kaç günlük çatışmanın yorgunluk ve uykusuzluğuyla göz kapaklarım

ziftle kapatılmış gibi üst üste düşmüştü. Tüm çabalarımın rağmen gözlerimi açamıyordum. Diğer arkadaşların da benden farkı yoktu. Ter yüzlerinde yol gibi çizgiler açmıştı. Alınlarından göğüslerine kadar akan ter, belirgin izler bırakmıştı. Bilmeyen yaşlanıp kırpiklerinin beyazladığını düşünürdü. Kendi yüzümü görmesem de arkadaşların yüzü ayna gibi önümdeydi.

Narîn arkadaş gülererek halimizi özetledi:

“Arkadaşlar rüyalarında planlama yapıyor. Biraz kendinize gelin, planımızı yapalım sonra rüya görürsünüz.”

Narîn arkadaşın sözleriyle gözlerimi açtım. Narîn arkadaş buğday tenli, uzun boylu, adı gibi Narîn ruhlu, bir o kadar heybeti ile insana güven veren bir kadındır. En belirgin özelliği doğallığı ve yüreğinin coşkusunun yüzüne yansımastır. Güldüğü zaman dünyada savaş, hastalık, dert ve acı yok sanırsın. Yüzünün en belirgin yeri kara gözleridir, baktığında içtenliği ile insanı sakinleştirir. Gülüşüyle iri gözleri küçülür, başını arkaya doğru kaldırır ve yüreğinin derinliklerinden gülümser. Toplantı ortasında yine gülümseyince, üzerimizdeki ağırlık dağıldı ve biz de kendi halimize güldük.

Tüm yorgunluğumuza rağmen geniş bir tartışma yürüttük. Güney Cephesi’nin sorumluları Kendal, Ebû Leyla, Roza ve Mizgîn Serêkani-yêye arkadaşlardı. Yürüttüğümüz tartışmalarda Güney Cephesi’ne saldıracaklarına kanaat getirdik. Çünkü oradaki arkadaşlar çetelerin ağır silahlar getirip, öğleden beri kullandıklarını haber verdi. Sirînêe ambarından Fırat suyuna kadar geniş bir hattı hedefleyerek ağır silahlar ile bombalıyorlardı. Yaptığımız planlamaya göre, bir takım arkadaş Güney Cephesi’ne ağır silah taşıyacaktı. Ağır silahları bu cepheye getirip çetelerin saldırısının önünü almak istedik. Narîn arkadaş araya girdi:

“Ben sizin gibi düşünmüyorum, öyle hissediyorum ki bugün buraya saldıracaklar. Buraya ağır bir saldırıda bulunacaklar. Dikkatimizi başka yere çekmeye çalışıyorlar. Fakat getirdikleri güç ve ağır silahlar ile buraya saldıracaklar.”

İlk kez duygu ve hislerim bana bir şey anlatmıyordu, devinimsiz kalmış, hareketsizleşmişti. Ben ne hissediyorum? Sorduğum sorulara rağmen yorgunluktan, uykusuzluktan hislerim durmuş, cevap bulamıyordu. Narîn arkadaş dışında tüm arkadaşlar, Batı Cephesi’ne saldırı olmaya-

cağını, eğer saldırırlarsa büyük kayıp vereceklerini öngörüyordu. Bu yüzden ortak görüş, çetelerin Güney Cephesi'ne saldıracağı yönündeydi. Arkadaşlar görüşlerimi sordu:

“Siz ne karar verirsiniz katılıyorum, çünkü düşünecek durumda değilim. Yorgunluk ve uykusuzluğun pençesindeyim ve düşüncelerimi toparlayamıyorum.”

Planlamadan sonra cephenin durumunu anlamak ve ona göre harekete geçmek istedik. Zormixar'daki arkadaşlar; orada iki arkadaşın yaralandığını ve acil suya ihtiyaçları olduğu haberini verdi. Bir arkadaşın oraya gitmesi ve su götürmesi gerekiyordu, hepimiz gönüllü olduk. Sefkan arkadaş ince bir ruhla yerinden kalktı ve ‘ben gideyim’ dedi. Toplantıya gelirken şehirden beş yeni savaşçı getirmişti. Böyle dar zamanlarda Peyman ve şehirdeki diğer arkadaşlar bize savaşçı gönderiyordu. Halk böyle dar olanaklarda yardımı-mıza geliyor ve savaşa katılıyordu. Sefkan arkadaş, beş genci yanına aldı:

“Siz çok yorgunsunuz, ben gidip arkadaşları getireceğim. Bir de bu beş arkadaş bir süre diğer arkadaşların yerini alsın ki yorgun savaşçılar biraz dinlenebilsin. Bir araç ayarlayacağım, arkadaşlar bizi oraya yetiştirsin. Biz hem su ve diğer ihtiyaçları götürelim, hem de dönüşte yaralı arkadaşları getirelim. Bir de arkadaşların durumunu görmek istiyorum, durumu yerinde görmek daha iyidir.”

Sefkan arkadaş götürdüğü arkadaşları, beş gündür mevzilerde savaşan arkadaşların mevzilerine bırakmış, yaralı arkadaşları alıp gelmişti. Cepheleri kolaçan eden Sefkan, yanımıza geldiğinde gözlemlerini aktardı:

“Bu tarafta hiç hareketlilik yok. Burada sessizlik var ama bu sessizlik boşuna değil. Öbür taraftan saldıracaklar. Çünkü bu beş günde ağır darbe aldılar. Kendilerine bağlı olan savaşçılara moral vermek için saldıracaklar. Zaten telsizlerinden intikam sözü veriyorlar güçlerine ve moral almalarını istiyorlar.”

Sefkan arkadaşın anlatıkları doğruydı, bu çetelerin savaş yöntemiydi. Fazla kayıp verdiklerinde ikirciklik yaşamadan saldırıyor, kayıplarının intikamını alarak güçlerine moral vermek istiyorlardı. Sefkan arkadaş geldikten sonra uzunca tartıştık. Ortak görüş, çetelerin Zormixar tarafından saldıracağı yönündeydi. Hepimiz Güney tarafından saldıracakları ka-

naatine vardık. Sadece Narîn arkadaş ısrar ediyordu:

“Buraya saldıracaklar, Beyadiyê köyünü alacaklar!”

Gece saat 23:00 sıralarında yanıma bir takım arkadaş aldım, arkadaşlar seslendi:

“Çabuk ol, Güney cephesine yetiş.”

Ama Narîn arkadaş oraya saldıracaklarına ikna değildi. Gitmeden önce bana ısrarla:

“Güney Cephesi’ne gitme. Yukarı sırtta kal, orada cihaz ve telefon iyi çekiyor. Ben buraya saldıracaklarına inanıyorum. Buradan daha iyi takip edebilirsin, eğer buraya saldırı olursa da takviye olarak hızla yetişirsin.”

Narîn arkadaş böyle deyince benim yüreğime de vesvese düştü. Buraya saldırıcaklarına dair kanaatim oluştu ama hala aklım doğru karar veremiyordu. Onun dışında tüm arkadaşların görüşü Güney Cephesi’ne saldırı olacağı yönündeydi. Karar verdim; sırtta kalacak, hangi cephe için gerekirse buradan oraya hareket edecektim. O gün peş peşe Girê Sêvê’ye, Kunheftar, Kopûnlê’ye saldırı olduğu yönünde haberler geldi. Fazla kalabalıklardı ama gerçekte bu taktikti, dikkatleri oraya çekmeye çalışıyorlardı. Doğru olan Narîn arkadaşın dediklerini uygulamaktı. Yola çıkmadan önce Narîn arkadaş bir kez daha kaygısını dile getirdi:

“Arkadaşlar, içim rahat değil, ben burayı vuracaklarını hissediyorum.”

Cihazla birkaç kez cephelerle bağlantı kurdum, Medya, Şivan ve Harun arkadaşlarla konuşup durumlarını sordum. Hepsisi iyi olduklarını, hiçbir hareketlilik olmadığını belirterek, takıldılar:

“Biz iyiyiz heval. Hatta bize saldırmazlarsa bir saate uyuyacağız. Merak etmeyin, Arapça ‘siz kimsiniz?’ sesini cihazdan dinletip çeteleri korkuturuz.”

Şaka kaldıracak durumda değildim:

“Arkadaşlar, düşman harekete geçmiş. Tüm arkadaşların duyarlı hareket etmesi lazım. Uyumak olmaz, biz de sizin gibiyiz, uyanık olun. Ben Güney Cephesi’ne gidiyorum, Mehmûd, Sefkan ve Narîn arkadaşlar buradalar.”

Uyarı sözlerim üzerine Medya arkadaş ciddileşti:

“Hayır Meryem heval, biz şaka yapıyoruz. Kim bizi tutabilir ki? Mevzilerimizdeyiz, duyarlıyız, merak etmeyin.”

Medya arkadaş Kobanê’nin Helincê köyündendi. Orta boylu, sarı kı-

vırcık saçları vardı. Alçakgönüllü, şakacı ve güleçti. Bir gözü tembeldi, bunu bile alaya alıp, ‘Ben doğduğumda tanrı nişan alabilmem için gözlerimi böyle yaratmış’ derdi. Kâtikan aşiretindendi ama kendisinin Goyî aşiretinden ya da İskender’in torunu olduğunu iddia ederdi. Anaç özellikleriyle arkadaşları etrafında toplardı ve herkes onu çok severdi. Biraz sabırsızdı, çabuk öfkelenir, bu nedenle eleştirilirdi.

O gün düşmana ağır darbe vurdukları için arkadaşların moralleri çok iyiydi. Onlara inanıyordum, şaka yaptıklarını biliyordum, bu yüzden içim rahat yola çıktım. Saat iki buçukta, belirlediğimiz sırta ulaştık. Güney’deki arkadaşlara seslendim:

“Sizin tarafınızda bir şey olursa biz Boxaz köyünde sizin yukarınızdayız, hemen bize haber verin, hızla yetişiriz.”

Bulunduğumuz yer uzak mesafede değildi. Telefon ve telsizler iyi çekiyordu. Diğer cephelerin ihtiyacı olursa rahat iletişim kurmak için ön cepheye inme kararı aldık. Güney Cephesi’ndeki arkadaşlar bizden 4-5 arkadaş istedi. 5 arkadaşı Kunheftar’e takviye gönderdik. Takviye grubunu gönderdikten sonra kalan arkadaşlar arabalardan inmedi, oldukları yerde uyudular. Bir evin damına çıktım ki etrafı daha rahat görebileyim. Damın üzerinde telsiz ve telefon diğer yerlerden daha iyi çekiyordu. Bir süre telsiz konuşmalarını dinledim, sırtımı damın duvarına yasladım ve öylece uykuya daldım. Saat 03.30 sıralarında telsizden gelen kalabalık seslerle uyandım. Çetelerin telsizinden gelen seslere kulak kesildim:

“Yerimize yetişmemize az kaldı. Gördük. Evet, mevzilerine yetiştik. Vuralım mı? Köye yaklaştık. Mayınlara dikkat edin, sakın basmayın, ilk grup mayına basarsa da ikinci grup devam etsin. Arkalarından dolanıp onları çembere alın.”

Telsizin her kanalından ayrı bir ses geliyordu. Bir yerden saldırıya geçtiklerini biliyorduk ama tam olarak neresi olduğunu anlamadık. Telsizden kodu Amargî olan Kendal arkadaşına seslendim:

“Amargî, telsizleri dinliyor musun? Düşmanın kanallarını dinle, bir yerden saldırıya geçtiler. Tüm arkadaşları uyandırın ve duyarlı olun. Nereden saldıracaklarını bilmiyor musunuz?”

Şivan arkadaşına seslendim. Çetelerde mayınların patladığı en son yer-

lerin neresi olduğunu öğrenmek istedim, buna göre ne tarafa gideceklerini anlayacaktık. Şivan arkadaş cevap verdi:

“Heval doğrudur, bu telsiz cihaz konuşmaları bizim taraftan, Batı Cephesi tarafından yapılıyor. Fakat burada büyük bir saldırı yok. Taktik olabilir, psikolojik olarak bizi kandırmak istiyorlar. Çünkü cihazlarını dinlediğimizi biliyorlar. Bu yüzden, mevzilerimize yetişmişler aldığını yaratmak istiyorlar.”

Çetelerin cihazı biraz daha hareketlendi:

“Ağır silahlarla vurun. Mevzilere saldırmayın, arkalarından dolanın, onları çembere alın.”

Diğer arkadaşlara seslendim, onlar da “Bizde bir şey yok” dediler. Yarım saat cihazı dinleyip arkadaşlarla konuştuktan sonra yine uykuya daldım. Zaten insan savaşın içinde uykuda bile savaşıyor, mevzideymiş gibi ilginç rüyalar görüyor. Ben rüya gördüğümü sandım. Cihazdan ses geliyordu:

“Çabuk bize yetiş, aşağıda çatışma var.”

Gittikçe cihazın sesi yükseldi ve kulağıma telefon sesi geldi. Uykudan sıçradığımda yarım saattir uyumuş olduğumu fark ettim. Rüya değil gerçektir, telefonu açtım, hattın öbür ucundaki Narin arkadaşı:

Meryem arkadaş, çabuk bize yetiş, çeteler Beyadiyê köyüne girdi!”

Hazırlanıp yola çıkana kadar 10 dakika geçmişti. Sabaha karşıydı, serin bir rüzgâr esiyordu. Çatışmayla geçen beş günlük yorgunluktan sonra elimize uyuma fırsatı geçmişti, arkadaşlar uykuya dalmıştı. O kadar güzel ve tatlı bir uyku girmişti ki gözlerine, dünyada uykudan daha güzel birşey yokmuş gibiydi. Arkadaşların tatlı uykusu benim sesimle yarım kaldı:

“Heval çabuk uyanın, Beyadiyê köyüne saldırdılar, hızla oraya yetişelim.”

Yarı uykulu gözlerle toplanıp yolak çıktık, çatışmanın olduğu köye doğru gidiyorduk.

Beyadiyê köyü bizim için stratejiktir. Çünkü bu köyü almak demek güçlerimizi birbirinden koparmak ve köyün öbür tarafındaki arkadaşlarımızın çembere girmesi demektir. Bu yüzden arkadaşlar yardım istiyor, acele ile oraya yetişmemizi söylüyorlardı. Ağır silahları yoktu, biz de zamanında yetişemezsek, korktuğumuz başımıza gelecek ve çembere alı-

nacaklardı. Arkadaşlar sürekli bağlantı kurup destek istiyorlardı:

“Heval çabuk ağır silahları getirin, durumumuz iyi değil!”

Ben diğer arkadaşlarla bağlantı kurdum. Medya arkadaş cihaz üzerinde soluk soluğa seslendi:

“Arkamızdan dolanmışlar, Beyadiyê köyünü almışlar ve şimdi biz onların çemberindeyiz. Çabuk yetişin bize.”

Medya arkadaş ‘Beyadiyê alındı’ dediğinde kendimizi kaybettik, artık nasıl gittiğimizi bilmiyorduk, kanatlarımız olsa uçardık. Çünkü bu köyün alınması demek, yetmiş-seksen arkadaşımızın çembere girmesi demekti. Bir hat açmalıydık ki arkadaşlar oradan kurtulsun, yoksa kötü senaryo gerçek olacak ve toplu katliam yaşanacaktı. Bugün çetelerin saldırısını kırmazsak onlarca arkadaşımız şehit düşecekti. Zaten güçlerimizin büyük bir kısmı bu cephegedeydi, onların da çoğu köyün öbür tarafında kalmıştı ve ilişkimiz kesilmişti. Arkadaşlarımız ön mevzideydi ama cihazdan aktardıklarına göre çeteler arkadan dolanmış, çember oluşturmuştu. Arkadaşlarımıza ulaşmanın tek yolu tekrar Beyadiyê köyünü almaktan geçiyordu. Bunun dışında bir yol yoktu. Beyadiyê köyüne doğru giderken yolda halkla karşılaştık. Kêtikan yurdu boşalıyordu, halk yollara dökülmüş, güvenli yerlere ulaşmaya çalışıyordu. Köylüler ineklerini, koyunlarını ve götürebilecekleri eşyalarını yanlarına almış, kadın ve çocuklar yollara düşmüştü. Yol boyunca gözlerime acı görüntüler çarpıyordu, dede ve nenelerin yüzünde acı ve gam vardı. Çocuklar yalın ayak, korku dolu gözlerle pikapların arkasına bindirilerek yola çıkarılmıştı. O anda üzerimizdeki yorgunluk yerini öfkeye bıraktı, kanatlanıp çatışma yerine uçmak istiyordum adeta.

Günahsız halkımız özgür yaşam talebinden başka bir şey istemiyordu, kimseye bir zarar vermemişti. Mültecilik, derbederlik, ölüm ve talanla karşı karşı bırakılmıştı. Çeteler, halkımızın yaşadığı yerlere, topraklarına barbarca saldırıp hırsızlık yapıyor ve her şeyi talan ediyorlardı. Düşmanın saldırdığı yere gittiğimizi gördüklerinde analar bizi zılgıtlarla karşıladı ve “Yaşasın Rêber Apo, Yaşasın YPG-YPJ” sloganları yükseldi. Çocuklar gözleri merak dolu bakışlarla bizi izliyordu. En öndeki arabadan yaşlı bir amca indi ve araç konvoyunun önüne geçerek bize yol açtı.

Yetmiş yaşındaki amcalar ellerini havaya kaldırıp dualarla yol açıyordu:

“Yol açın Kürt savaşçılara. Yiğit ve çevik Kürtler hasımlardan intikamımızı alsın. Allah’ın koruyucu eli üzerinizde olsun, size kurban olayım. Siz umudumuz ve inancımızsınız. Hadi yolu açın, artık çeteler bize yetişemez. İşte çocuklarımız, savaşçılarımız imdadımıza yetişti.”

Herkes araçlarını kenara çekti, zılgıt ve slogan sesleri altında aralarından geçtik.

Yoldayken Narîn ve Sefkan arkadaşlar sürekli arıyor, acele etmemizi istiyorlardı. Ralli yarışındaymış gibi hızla ilerliyor ve arkadaşları çemberde bırakmamak için bir an önce köye yetişmeye çalışıyorduk. Böyle anlarda insan kanatları olmadığına hayıflanıyor. Hepimizin aklından aynı şey geçiyordu, acaba arkadaşlara yetişecek miyiz, çetelerin çemberine girmelerinin önünü alabilecek miyiz? Zaten daha on dakika geçmemişti ki köylüler Kêtikan yurdundan kadın ve çocukları, hattımızın arka tarafına bırakıp, savaş cephesine geri döndüler. Biz yetişene kadar Beyadiyê köyü çetelerin eline geçmişti. Bu haber bizi şoke etti, sesimiz çıkmıyordu.

Başka bir yol bulmamız gerekiyordu. Çarıklı köyünden bölgeyi iyi tanıdığını bildiğim Lokman’ı çağırdım. Köylüler ona Miçê diyordu, otuz-otuz beş yaşlarında, orta boylu, kilosu yerinde ve buğday tenli biriydi. Saçları kıvrıkcıktı. Bir haftadır traş olmamış, sakalları uzamıştı. Saçları, sakalları toz ve barut dumanı içinde kalmıştı. O kadar çok güneş altında kalmıştı ki iş yaparken kollarını sıvamasa esmer biri sanılırdı. Fakat iş yapmaya başlamadan önce kollarını sıvar, insan o anlarda buğday rengi tenini fark ederdi. O gün üzerinde yeşil gömlek ve kot pantolon vardı. Beline tabancasını takmış, kalaşnikof şarjörleriyle dolu YPG yeleği üstündeydi. Cephe komutanlarımızdan Hakkı arkadaşın kardeşi olan Lokman, bölgeyi karış karış tanıyordu ve becerikli biriydi.

Lokman’ı çağırdım:

“Miçê gel, yukarıdan yol açıp arkadaşları kurtaramıyoruz.”

Arkadaşlara da Kuzey sınırı tarafına yavaşmalarını söyledim. Zaten sınırın diğer tarafında bir süredir Kuzey Kürdistan halkı nöbet tutuyor ve çetelerin nerede bulunduğunu, nerenin boş olduğunu, tutulan yolları, hangi yolu kullanmamız gerektiğini tarif ederek, bizi koordine ediyorlardı. Sınır tara-

finda bir yer vardı. DAİŞ, Türkiye tarafından buraya girip almak istiyordu. Kuzey halkına o hattı tutmaları için haber verdik. Önlerinde engel olsunlar, biz arkadaşları çıkarana kadar çetelerin geçmesine izin vermesinler istiyorduk. Sınırın altında çeteler her yönden ağır silahlar ile vuruyor, tanklarla saldırıyor, girdikleri yerden ilerisini bombalıyor ve ilerliyorlardı. Beyadiyê köyünü de bu şekilde almışlardı. Çarıklı köyüne doçka yerleştirdiklerini gördük. Baz arkadaş doçkasını yolun ortasına koymuş, Beyadiyê köyüne doğru ateş ediyordu. Silah sesleri her yeri sarmış, ağır bir çatışma yaşanıyordu. Patlama sesleri, cihaz sesi, arkadaşların hareketliliği ile tam bir kara gündü, kaostu.

Köyün yukarısında bir yer vardı, arkadaşlara orada kimsenin olup olmadığını sordum, ‘kimse yok’ dediler. Arabayla oraya gidilemiyordu, aracın yukarıya çıkabilmesi için arkadan dolanması gerekiyordu. Tekoşin arkadaş B-7 silahını almasını söyledim, aniden dönüp tepeye doğru yol aldık. Çünkü arkadan dolanmak vakit kaybetmek anlamına geliyordu. Bizim kaybedecek vaktimiz yoktu, tankın geldiğini görüyorduk, tepeye yetişmemiz gerekiyordu. Kalp atışlarımız, nefesimiz ve silah sesleri iç içe geçmişti, olanca hızımızla ilerliyorduk. Biz tepeye doğru gittiğimizde, Mehmûd arkadaş da yanındaki arkadaş ile tepeye doğru yöneldi. Toplam dört kişiydik. Narîn arkadaş aşağıdan bağırarak seslendi:

“Nereye gidiyorsun? Yanında kim var?”

İzah edecek vaktim yoktu:

“Önümüzdeki tepeyi tutmaya gidiyoruz.”

Benimle gelen arkadaşların hepsi ağır silah kullanan savaşçılardı, onları mevzilendirmemiz gerekiyordu. Yukarıya doğru koşuyorduk, çünkü Çarıklı köyü çetelerin eline geçmemeliydi ki arkadaşlarımızı çemberden çıkaralım. Benimle gelen arkadaşları mevzilendirme işi Narîn arkadaş a kaldı. Çünkü yan tarafımızda Mehmûd ve Rojhat arkadaş da tepeye doğru yola koyulmuştu. Biz tepenin başına vardığımızda Lokman da yetişti:

“Meryem arkadaş, yukarıda bir tepecik daha var, onu tutarsak tank geçemez. Siz düz gidin, ben arkadan dolanacağım.”

Mehmûd ve Rojhat arkadaş tepeye ulaştı. Zaten onlar bölgedeki köylere dendi, alanı iyi tanıyorlardı. Tepenin en üstüne yetişince Lokman, Mehmûd arkadaşların da yukarıda bir tepeciği tuttuğunu söyledi. Sınır

tellerinin yanında küçük bir tepe vardı Kobanêliler ona 'kuç' diyordu. Bu kuç bizim için stratejik bir duruma gelmişti. Çünkü alanın en yüksek yeri idi, burayı tutarsak alana hâkim oluyorduk.

Hızla ve koşarak kuçu aldık. Tam tepenin başına yetiştiğimizde çeteler bizi gördü ve tank gülleri attılar. Giderken konuşamıyorduk, savaşçıların sorumlusu olmak her şeyden daha zahmetlidir. Bizim sorumluluğumuzdaki seksen kişi çembere girmişti, şehit olmaları bizim için ölüm anlamına geliyordu. O anlarda başımıza ne gelir korkusunu taşıyamıyorduk. Ova savaşlarında toprak tepeler avantajdır; yükseklik etrafta olan hareketleri görmeyi sağlar, savaşın hâkimiyetini elinize verir. Her birimiz alınması gereken bir tepeye yetiştikten sonra Beyadiyê köyü aşağımızda kaldı ve oradan hareketleri iyice görüyorduk. İki tepede toplam dört kişiydik. Düşman elimizdeki silahların menzilinde değildi. Vuruşlarımız etkisizdi ama yine de hareketlerini takip etmek, sıcak savaşın yaşandığı yeri görebilmek ve araziye hâkim olmak tüm kaygılarımıza rağmen güç veriyordu.

Biz tepeye yetiştikten sonra Lokman arka taraftan döneceğini söylemiş ve gitmişti. Gittikten yarım saat sonra aşağıdan ses geldiğini duydum. Ben, Mehmed, Tekoşin ve Rojhat arkadaşlar arkamıza döndük, gözlerim direkt bir arabaya takıldı, kırmızı bir pikaptı. Yeni değildi ama caddeye ihtiyacı yokmuş gibi her engelin üstünden atlıyor ve aşağımızdaki hattan bize doğru geliyordu. Arabayı gördüğüm zaman yüreğim ferahladı. Lokman, uzun süre bu hatta kaçakçılık yapmıştı ve buraları iyi tanıyordu. Bulunduğumuz köy Kobanê'nin batısındaydı.

Roja'nın kuzey tarafında Kuzey Kürdistan halkı Ziyaret köyünde çadır kurmuş ve mücadelemize destek veriyorlardı. Sınır tellerinin yanından eski tren hattı yolu geçiyordu. Tren yolunun karşısına Suriye rejimi tarafından Rojava halkının Kuzey Kürdistan'a geçmesini engellemek için hendek kazılmıştı. Hendeklere rağmen bu sınır kaçaksız kalmamıştı, Kürdistan'ın iki parçası arasındaki sınırlar arasında ticaret devam etmişti. Lokman da bu kaçak yolun profesyoneliydi, sınırı aşma konusunda becerikliyd. Araba tepenin arkasından dönünce gözlerim arabaya takıldı, o kadar duygulandım ki ne diyeceğimi bilemiyordum. Gelen araba Lokman arkadaşındı, hendeklerin yanından arabasını sürerek çemberde kalan arka-

daşlara ulaşmış, 10 arkadaşı arabaya bindirip bulunduğumuz tepelere doğru hızla getiriyordu. Onun gelişi yüreğimizi umutla doldurdu.

Demek ki bir yol vardı. Arkadaşlarımızı bu ölüm tuzağından kurtaracağımız, çetelerin plan ve hesaplarını boşa çıkaracağımız bir yol vardı. Lokman aklımızı sarsmıştı, birkaç saniye önceki umutsuz duygular yerini umuda bırakmıştı. Bazen böyle anlarda bir kişi onlarca kişinin hayatını kurtarabiliyor, mührünü anın kaderine vurabiliyor. Lokman arkadaş on arkadaş ile dönmüştü ama seksen arkadaşı kurtarma umudunu bize armağan etmişti. Bir savaş cephemizin kırılmasının önünü almış, onlarca eve ateş düşmesini engellemiş, çaresizlikten kurtulup başarıya kilitlenmemizi sağlamıştı. Onun gelişiyle iki arkadaş tepede bırakıp, Mehmûd arkadaşla Lokman'ın yanına indik. Araba bize ulaştığında, içindeki arkadaşlar tek bir şey istiyorlardı:

“Heval su...”

Boşuna dememişler ‘su hayattır’ diye. Bu, arkadaşların sesinde, bakışında somutlaşıyordu. Lokman öyle yürekte gülümsüyordu ki güneşin ışınları gülüşüne saklanmış gibiydi ve oradan dağılıp ışık saçıyordu. Nefes nefese:

“Heval, ben bu arkadaşları burada bırakıp diğer arkadaşları getireceğim. Bir yol buldum, düşmanın bulunduğu noktadan bu yol görünüyor. Fakat acele etmemiz lazım, eğer hendeklere yetişirlerse artık hareket bile edemeyiz.”

Coşkusu ve heyecanı her şeyi anlatıyordu. Yeteneği ve kahramanlığıyla söze yer bırakmamıştı, bu yüzden sadece gözlerimiz konuşuyor, hayranlık ve sevgimizi dile getiriyordu. Lokman, tekrar çemberde kalan arkadaşlara doğru kırmızı pıkabını sürdü. Zaten çok uzak bir yol değildi, normal koşullarda bizim ile diğer arkadaşlar arasında araçla on dakikalık mesafe vardı. Ama Lokman, köyün arkasından dönüp, hendeklerden köye giriyordu ve yol yirmi dakikaya çıkıyordu. Biz de gelen arkadaşları Aşmê köyüne gönderdik. “Köye yetişin, orada yerleşip su için ve dinlenin” dedik. Bizimle kalmak istemelerine rağmen onları gönderdik ve tekrar tepenin üzerine bu kez farklı bir duyguyla, içimiz sevinçle dolarak çıktık.

Bu tarafta araba yolu olduğunu öğrenince, ağır silah taşıyan arabaları

buraya getirmeleri için aşağıdaki arkadaşlara haber verdik. Narin arkadaş da bu yeni duruma göre arkadaşları konumlandırı. Düşman Beyadiyê'ye girdikten sonra Medya arkadaş ve grubu Çarıklı'ya çekileceklerine Zormixar köyüne doğru gitmişlerdi. Medya arkadaş son konuşmamızda “Bizi tutacak kim var ki? Biz duyarlıyız, merak etmeyin” demiş ve bu konuşmadan bir süre sonra düşman arkalarından dolanıp köye girince geri çekilmek zorunda kalmışlardı. Dört saattir çatışmadaydılar ve geri çekilmeye niyetleri yoktu. Lokman arkadaşın ikinci grubu getirmesini beklerken Şivan arkadaş telsizde Mehmûd arkadaşla Zormixar'daki durumun bilgisini verdi:

“Heval, durumumuz iyidir. Şimdiye kadar buradaki hiçbir arkadaşımız şehit olmadı. Dört saattir savaş devam ediyor, arkadaşların moral-leri yerindedir. Fakat son talimatı yerine getirebilmenin önünde bazı problemler var. Kadın arkadaşlar karar almış, genel kararı uygulamaya niyetleri yok. ‘Son ana kadar buradan çıkmayacağız. Mevzimizi düşmana bırakamayız. Beyadiyê’de gafil avlandık, fakat burada direnip köyü koruyabiliriz’ diyorlar. Eğer siz bağlantı kurup onlara durumu anlatırsanız iyi olur. Acele etmemiz lazım, zaman kaybediyoruz.”

Mehmûd arkadaş kadın arkadaşlarla konuşmamız için bana ve Narin arkadaşla seslendi. Telsiz cihazını alıp tepenin üzerinden Medya arkadaşla konuştuk:

“Heval; savaşta geri çekilmek, teslimiyet anlamına gelmiyor. Davasına bağlı bir savaşçının görevi, ne lazımsa ona göre hareket etmek ve talimatları dinlemektir. Sizin bize farz kıldığınız direniş şekli intihardır. Biz gerekmeden yerlerde böyle tutumlara girecek kadar çaresiz bir hareket değiliz. Söz, birkaç gün içinde o köylerin hepsini geri alıp, damlara bayrağımızı dikeceğiz. Çeteler bizim yurdumuza yerleşemezler.”

Medya arkadaşın ses tonundan utandığı belli oluyordu. Akşamki konuşmadan sonra Beyadiyê köyünün çetelerin eline geçmesi arkadaşın moralini bozmuştu. Medya arkadaş Beyadiyê birliğinin sorumlusuydu. Sesinden olumsuz bir şey olduğunu anladık. Konuşurken zorluk çekiyordu, cümleler ağzında parçalanıyor, ne dediğini anlamıyorduk. Medya arkadaştan tekmilini daha net cümlelerle vermesini istedik:

“Heval, dört yoldaşımız köyde kaldı ve şehit oldu. Onlara yetişemiyor-

duk. Köy halkındandılar ve yaşları büyüktü. Daha sonra detaylı bilgi verimiz.”

Hepimiz bu duyguyu iyi biliyorduk. Medya arkadaşı, Zormixar güçlerimizin sorumlusu Hêvîdar Kobanî arkadaşı ve yardımcısı Bêrîtan arkadaşı iyi tanıyorduk. Savaşta inatçı, becerikli, kararlı, yürekli kadınlardı. Onun denetiminde dört arkadaş şehit olmuştu ve buna rağmen geri çekilmek zorunda kalmışlardı. Bu duygu onu utandırmış, kendini suçlu hissediyordu. Onun duygularını anlıyorduk fakat ruh halini aşması, talimata uyması gerekiyordu.

Hepsinden daha inatçı olan Avesta aradaş vardı. Qizeli köyündendi. Zayıf, uzun boylu endamlı bir genç kadındı. Katran karası saçları beline kadar uzanıyor, yüzü ayna gibi parlıyor, iri kara gözleri, sık uzun kirpikleri ve keman gibi kaşlarıyla insanda peri masallarından fırlamış hissi uyandırıyor. Avesta arkadaş bu cephede savaşçı yetenekleriyle nam salmıştı. Herkes iki el bombası taşırdı fakat Avesta’nın el bombaları altıdan aşağıya düşmezdi. Kıyafetlerimizi diken arkadaşlar ona özel bomba yerleri olan bir kuşak dikmişlerdi. Bu kuşağı beline sarıyor, altı el bombasının yanında, altı şarşör ve 150 kileş mermisini taşıyordu. Avesta arkadaş bir yerde çatışmadaysa oradan geri çekmek zordu. Yönetimdeki arkadaşlar olarak bu gerçeği hepimiz biliyorduk. Kararlılığı ve duruşuyla yanındaki arkadaşları da motive edip ikna ederdi. Savaşın kural, kaide ve ihtiyaçlarına göre davranması için defalarca uyarıyorduk. Medya arkadaş ve diğer arkadaşları çekilmeye ikna etmiştik ama Avesta ikna olmuyordu:

“Ben gitmiyorum, YPJ bayrağını o damın üzerinde bırakıp buradan çıkıyorum.”

Bulundukları yerde kaç kez bayrağı almak için dama gitmeye çalışmış, her harekete geçişinde çeteler mermi yağdırmış, en son yüz üstü sürünerek bayrağın asılı olduğu ağacın yanına gitmiş, bayrağın ipini tutup çekerek aşağıya indirmiş ve yerine dönmüş. Arkadaşlar bu tehlikeli davranışını eleştirince de öfkeyle çıkmış:

“Yeminim var, benim olduğum yerde düşmanın eli bu bayrağa değmeyecek! Katillerin kanlı elleri, binlerce şehidimizin hayal ve umutlarıyla süslenmiş bu bayrağa değmesin diye gidip almak zorundaydım. Siz nasıl bunu eleştiriyorsunuz? Bu kutsal amaç için ölmek sıradan bir şey mi? Bir yerde

bayrağımızı aşağıya indirdiklerinde nasıl azgınlaşıp günlerce televizyon ve internette görüntülerini yayınladıklarını siz görmediniz mi? Bayrağımız eline geçtiğinde onlar da sarhoşlar gibi kendilerinden geçiyorlar.”

Neredeyse yönetimde olan bütün arkadaşlar konuştuk ve ancak onu ikna edebildik. Çekilmeye ikna ettikten sonra şimdi onları tank ve silahların hedefi olmaktan korumalıydık, dikkatleri bulunduğumuz yöne çekmeliydik ki oradan çıkabilsinler.

Bu arada tank bizim bulunduğumuz tepeyi gördü ve bombalamaya başladı. Sayımız az olduğu için kendimizi tank gülesinden korumamız kolaydı. Bir de tank güllesi havan gibi kavisli değil, düz geliyor ve daha rahat tedbir alınabiliyor. Olduğumuz yer tepeydi, gülle patlayana kadar kendimizi diğer yana atıyor ve korumaya çalışıyorduk. Cephe sorumlusu olan Harun arkadaşına çekilme için yapılması gerekenleri söyledim:

“Şivan’ı çağır, geri çekilme için hazır olsun. Tankların vurduğu yerdeyiz. Ona göre hareket etsinler. Acele edin, zaman kaybetmeyin. Duman oluşması için gerekli yerlerde ateş yakın. Her seferinde 3-4 arkadaşı çıkarın, güvenli yerlere geçsinler.”

Lokman, birkaç arkadaşı daha yanımıza getirdi. Yeniden yola çıkmak için arkadaşların yerini sordu:

“Meryem heval, arkadaşlar Çeloğlu köyünde değil mi? Ben şimdi gidip onları getireyim.”

Aynı coşku ve heyecanla ama biraz yorgundu, acele ile aşağıya indi ve kırmızı araba yeniden yola koyuldu. Ben de telsizden tüm cephelere uyarı yaptım:

“Tüm deryalar, tüm deryalar. Kırmızı bir araç sizlere doğru geliyor. Dikkatli olun, araç Tekoşin’in tarafından geliyor. Haberiniz olsun, araca bir şey olmasın. Araç kırmızı bir pikaptır, tamam. Selam ve saygılar.”

İki tepenin üzerinde dört kişiydik, tanklar sürekli vuruyor, biz de öbür tarafa geçiyorduk, başka yandan yine tepeye çıkıyorduk. Bu yüzden çeteler tepe üstünde sayımızın çok olduğunu düşünüyor, tankların yönünü bize çeviriyordu. Tank gülleyi atmadan ses çıkarıyordu, biz de atma hazırlığı yaptığını anlıyor, hızlı tedbir alıyorduk. Mehmûd ve Rojhat arkadaşın olduğu tepeye Dilsoz da yetişti, sayımız beş oldu. Sanırsın yüz

kişiydik, tüm silahların yüzü, bulunduğumuz bu iki tepeye dönmüştü. Çetelerle aramızda bir oyun başladı, bilmeyen keyifle oynadığımızı sanırdı. Ses geldiğinde koşuyor, kendimizi tepenin altında güvenli bir yere atıyorduk, sonra tekrar başka bir yönden tepenin başına çıkıyorduk. Bu tehlikeli oyunun ortasında Mehmûd arkadaşına seslendim:

“O arkadaşları kurtaramazsak yaşamımızın anlamı yok.”

Mehmûd arkadaş da bir yandan oyunu dikkatle sürdürüyor, diğer yandan ise cevap veriyordu:

“Doğrudur heval. Ne olursa olsun bu çemberi kıracağız, arkadaşları oradan çıkaracağız.”

Eğer güçlerimiz burada imha olursa bununla sınırlı kalmaz. Düşman güç alır ve birçok yere saldırır. Bu çemberi kırmak, gelecek günlerin kaderini belirleyecek. Ne olursa olsun, sonuna kadar direnmeliyiz. Daha fazla ilerlemelerine izin vermemeliyiz. Ya burada şehit düşeceğiz ya da saldırılarını kıracağız.”

Herkes farkındaydı, bu nedenle kimin elinden ne gelse yapıyor, tüm gücüyle savaşıyor ve bu işgal dalgasının önünü almak istiyordu. Gerçekten de burası bizim için diğer cephelerin ve geleceğin kaderini belirleme yeri olmuştu. Çemberde kalan arkadaşlarla konuşuyor, onları koordine ediyorduk. Harun arkadaş ile bağlantı kurdum:

“Harun, gözüm, arkadaşları çemberden kurtaracağınıza inanıyorum. Biraz daha acele edin, arkadaşları koru. Kendinize dikkat edin. Çetelerin yetişmesine izin vermeyeceğiz.”

“Tamam yoldaş. Elimizden ne gelirse yapacağız. Tüm gücümüzle çemberi kırmaya çalışıyoruz. Ya direnip kurtulacağız ya da onurlu bir şehadet payımıza düşecek. Hiçbir güç bizi teslim alamaz.”

“Şimdi durumunuz nasıl?”

“Bir tank bize yaklaştı. Arkadaşlar vuruyor. Aha, tank alev aldı, arkadaşların roketi isabet aldı. Yaşasın, yaşasın, ellerine sağlık heval. Tank darbe aldı, tutuştu yanıyor.”

Harun arkadaş bir yandan telsiz ile tekmil veriyor, diğer yandan tankı imha eden arkadaş kutluyordu ve heyecan dolu sesi cihazdan bize ulaşıyordu. Aynı zamanda Kuzey Kürdistan tarafından sesler yükseldi, tankın

alev aldığıını gören halkımız bağııyor, zılgıt, alkış ve ıslıklarla sevincini paylaşıyordu. Tankın darbe aldığı yerden toz ve duman yükseliyordu.

Bir süre saldırılar durdu. Çünkü çeteler tankın arkasına girip öyle saldırabiliyordu. Bu demir mevziye güveniyorlardı. Fakat tüm demirlerden daha sağlam olan Kürt savaşçıların iradesi, onların bu inancını kırmıştı. Roket tankın içine düşmüş ve ateş almıştı. Bu arada cihazdan Şivan arkadaşın sesi yükseldi:

“Heval zırhlı araç bize doğru geliyor, yetişmesine az kaldı. Arkadaşlar vuruyor, biz şimdi hareket edemiyoruz.”

O anda bir sessizlik oldu, ne yapabiliriz diye düşünüyorduk. Şivan arkadaşın sesi yine duyuldu:

“Ağır arkadaş B-7 ile vurdu. Biraz geri çekildi, ağaçların arkasına geçti. Vuruyoruz, hareket edemiyor. Çeteler zırhlı araçtan inemiyorlar. Biz geri çekiliyoruz, birkaç arkadaş zırhlıyı vuruyor. Durumumuz iyi, biz sizin verdiğiniz talimata göre hareket edeceğiz.”

Biz iki tepenin başında tank gülleleriyle ölüm dansı yaparken, hiç kimse bizim o tepeyi tuttuğumuza ihtimal vermemişti. Bu yüzden dočka kullanan Baz arkadaş tepe üzerinde hareket eden bizi çete sanmış ve sürekli bulunduğumuz yere dočka ile ateş etmeye başlamıştı. Savaşın cilvesi olsa gerek, Baz arkadaşın dočka ile vurmaya başladığı dakikalarda, çeteler de tepenin yamacına yetişmiş ve sızma yapmaya çalışıyorlardı. Baz arkadaşın attığı dočka mermileri bizi hedef almak için atılmıştı ama bizi korudu, asıl hedefi olan çeteleri vurdu.

Narın arkadaş, telsizle bağlantı kurup heyecanla durumumuzu soruyordu. Halimiz anlatılacak gibi değildi; bir yandan Baz arkadaş dočka ile tepenin etrafını dövüyor, diğer yandan çeteler ağır silahların yönünü iki tepeye çevirmiş, aralıksız top atışları yapıyordu. Cevap verme fırsatı bulunca Narın arkadaş da derin bir nefes aldı, bu nefes hala yaşıyor olduğumuz içindi. Arkadaşların geri çekilme yolu bulduğunu ve Lokman arkadaşın onları getirdiğini fırsat bulup anlatamamıştık ama bizim hala yaşıyor olmamız, moralini yükseltmişti, bunu cihazdan gelen sesinden anlıyorduk. Aynı zamanda tepeyi tutmak demek kurtulma umudu anlamına geliyordu. Tepe yüksekti ve arkadaşlarımızın çekilme yolu üzerindeydi. Biz bu iki tepeye de çıkmıştık

ve tüm ağır saldırılara rağmen yaşıyorduk.

Savaş tüm sıcaklığı ve yoğunluğuyla devam ederken Lokman arkadaş bir kez daha geldi, bu kez arkasından bir araç daha getirmişti. Hem cephane aracımızı hem de bir grup arkadaş kendisiyle getirmişti. Tekmilini verdi:

“Şimdiye kadar yirmi arkadaş getirdik. Fakat hala arkadaşlar var içerde, gidip onları da hızla kurtarmamız lazım.”

Böyle bir çemberden yirmi kişiyi kurtarmak az bir iş değil, yaşadığımız koşullara göre büyük bir başarıydı. Lokman arkadaş dinlerken Mehmed arkadaş seslendi:

“On arkadaş yanımıza yetişti. Bu bölgeden olan arkadaşlardır. Bazıları yaralı fakat yaraları hafif. Çok perişan durumdalar. Onları Aşmê köyüne gönderiyorum. Gidip orada dinlensinler.”

O anda yorgunluk, perişanlık, susuzluk, açlık hepsi aklımdan çıktı. Canlandım. Günlerdir dinlenmiş gibi oldum. Sabahdan beri yüreğimin üzerine baskı yapan kocaman bir taş kalktı, rahatça nefes alabildim. Lokman arkadaş tekrar çemberde kalan arkadaşları almak için yola çıktı. Ben tam yerime gitmek için döndüğümde; iki ihtiyar, ineklerinin başına bağladıkları ipi ellerinde tutarak bize doğru geliyorlar. Biri kadın biri erkek bu iki ihtiyarı gördüğüm an şaşım kaldım. Bu kadar silahın ve patlamanın arasında burada ne yapıyorlar? Onlara doğru koştum:

“Burada ne yapıyorsunuz?”

“Kızım, biz köyde kalmıştık. Tüm malımız mülkümüz bu inek. Onu nasıl bırakacaktık? Zaten o kadar çok mermi geliyordu ki daha hızlı bu tarafa gelemedik.”

“Amca, Allah aşkına, ineği getirme zamanı mıdır? Ananın durumunu görmüyor musun? Konuşamıyor, adım atamıyor. Buradan aşağıya doğru gidin, Aşmê köyünde arkadaşlarımız var. Sizinle ilgilensinler, yer, su ve yemek versinler. Kusura bakma, şimdi sizinle kimseyi gönderemem ama bu yoldan hiç ayrılmadan doğruca köye çıkın. Yolda düşman yok, yavaş yavaş gidin ve buradan uzaklaşın.

Amca o kadar yorulmuştu ki halden düşmüştü, bir kelime edene kadar defalarca yutkunuyordu. Esmer yüzünde derine çöken gözleri dilinden daha çok konuşuyordu. Biraz daha bana yaklaştı:

Tamam kızım, ama yolda gelirken hemen arka tarafınızda dört arka-

daşınızı gördük. Bir arkadaş yaralıydı. Buradan elli metre aşağıda uykuya dalmışlar. Ne yapıp ettiysek onları uyandıramadık. Siz onlara yardıma gidin, biz yavaş yavaş aşağıya doğru bırakırız kendimizi. Allah yar ve yardımcınız olsun, Allah'ın eli sizinle olsun amcasının kuzusu.”

Amca konuşurken nene onaylayarak başını sallıyordu. Gözleri yaşlarla doldu, bakışlarıyla af diliyor gibiydi ve gençliğine yakınırcasına:

“Onları getiremedik, biz yaşlıyız. Kusura bakmayın.”

Ben neneye sarıldım ve konuşamadım, diyecek bir şeyim yoktu. Yapılması gerekeni yapıyorduk, canımız pahasına bu toprakları koruyorduk. Başka bir dil bilmiyordum. Zaten bu dede ve nenenin yüreğindeki yarayı başka ne sarabilirdi? Hangi söz, bakışlarından bu kederli sisi silecekti? Onlarla vedalaştım ve aşağıya doğru yürümeye başladım.

Tam o anda Tekoşin arkadaş arkamdan bağırdı:

“Yere yat!”

Tekoşin'in sesiyle büyük bir patlama oldu, dede ve neneden ayrıldığım yer toz duman içinde kaldı. Bir havan topu oraya düşmüştü. Taşın arkasına atlamıştım, çıktım, etrafa baktım. Kendi kendime ‘yazık, bu kadar acı ve zahmetten sonra, gülle ve mermilerin arasından çıkıp tam sakın bir yere yetişince şehid oldular’ dedim. Bu düşünceler birkaç saniye içinde aklımdan geçti. Patlama yerinin birkaç metre aşağısında bir karartı göründü. Dede, öksürerek ayağa kalktı, nene de yanındaydı. İneğin ipi hala dedenin elindeydi. O anda kendi anne ve babamı görsem bu kadar mutlu olmazdım. Onlara doğru koştum, dede hüznü gözlerle yüzüme baktı:

“Kızım, yanında su yok mu? Suzuzluktan boğulacağız.”

Yanımda su yoktu. İnsan böyle anlarda gözünün ışığını bile verebilir. Maalesef gözlerim su olup, susuzluklarını gideremiyordu. Ben ‘yanımda su yok’ deyince, onlar da benim halime şaşırdılar. Sordukları sorudan utanmışlar gibi sessizleştiler ve aşağıya doğru yola koyuldular. Arkalarından seslendim:

“Hiç durmayın, buralar tehlikeli. Hızla köye yetişin. Üzülmeyin, şimdi gidip o arkadaşları da getireceğiz.”

Dedenin bana gösterdiği yere gittim. Dört arkadaşın orada yerde yat-

tığını gördüm, artık adım atamıyorlardı. Lokman'ı telefon ile aradım, nerede olduğunu öğrenmek istedim:

“Sizin olduğunuz tepeye yaklaştım.”

Birkaç dakika sonra arabasının sesini duydum, pikabı arkadaşlarla doluydu ve bize doğru geliyordu. Saatlerdir bizim olduğumuz tepe ve arkadaşların olduğu cephe arasında gidip geliyordu. Lokman tepeye yetişince buradaki dört arkadaşı da arabaya bindirdi ve devam etti.

Arkadaşların geri çekilme yaptıkları esnada Kuzey Kürdistanlı gençler Aşmê ve Ziyaret köylerinde sınır tellerini kaldırmaya başlamıştı. Türk askerleri bu hat üzerindeki mevzilerini boşaltmıştı, günlerdir sınırdaki bekleyen Kuzey halkı onların yerlerine geçmişti. Telefonla arayıp bilgi vererek bizi koordine ediyorlardı, böylece çemberde kalan arkadaşlarımızı saldırıların büyüklüğüne rağmen kurtarabildik. Yorgunluktan halden düşmüş ve yürüyemeyen arkadaşları Lokman arkadaş araba ile getirdi. Diğerleri de hendeklere yetişmiş ve çemberden çıkmıştı. Öğlen saat iki buçuğa kadar Şivan ve Harun arkadaş hariç tüm arkadaşlar bize yetişti. Onlar komutanlardı, en son arkadaş çıkana kadar yerlerini bırakmamışlardı. Arkadaşların gelişiyse herkes derin bir nefes aldı. Bizim yanımıza ulaşan arkadaşları burada tutmuyor, Aşmê köyüne gönderiyorduk.

Lokman arkadaşın yanımıza ulaştırdığı bir grubun içinde Bavê Êzda vardı. Kızı bize katılmış, adını Êzda⁶⁴ koymuştu. O ve babası beraber savaş cephesine gelmişti. İki defalarca beraber aynı mevzide düşmanla çarpışmıştı. Bavê Êzda, yaşı büyük, iri yarı, kendine güvenen ve davasına bağlı biriydi. Bu yüzden kızının YPJ'ye katılmasından memnundu ve bununla onurlanıyordu. Kendisi de çatışmalardan asla geri kalmazdı, tehlikeli yerlerde görev almak onun için en büyük armağandı. Bavê Êzda, o kadar susamıştı ki kalın dudakları çatlamıştı. Dudaklarından akan kanlar kurumuş ve kararmıştı. Toz ve dumandan bu kan dudaklarının üzerinde kabuk bağlamıştı. Gövdesinin ağırlığına rağmen büyük bir irade ile direnmışti. Arkadaşların onları araba ile alabileceği yere kadar yetişmiş, silahını omuzundan indirmemişti. Bize yetiştiklerinde hızlı yürüyebilsin diye elini tut-

64- Ezda'nın babası

mak, yardım etmek istedim. O kadar iri ve uzundu ki yan yana geldiğimde “I” ile “nokta” gibi görünüyorduk. Elini tuttuğum zaman sevgi dolu gözlerle bana baktı ve konuşmaya başladı:

“Kızım, benim bu ağır gövdemı yerden kaldıramazsın.”

“Dert etme, hiç olmazsa yükünü hafıfletirim. Hadi sizi çabucak öbür tarafa geçirelim. Buraya havan topları düşüyor, burada kalamazsınız.”

“Kürtler bir ekmek yesin, onlarcasını da siz Kürt kadınlarına feda ve kurban etsin.”

Böyle dediğı zaman güldü ve diğerkadın arkadaşlara baktı. O anda kurumuş dudakları tekrar yarıldı, bir damla kırmızı kan, toz içinde kalmış yaradan çıkıp parladı. Yürümeye takati olmadığını gördüm. Bize ağırlık olmamak için dizlerinin üzerinde sürünüyor, elleriyle yere tutunuyor ve emekleyerek aşağıya doğru iniyordu.

Bu çabasının karşısında kendimi tutamadım. Birkaç genç arkadaştan koluna girip onu havan toplarının ulaşmadığı bir yere kadar götürmelerini istedim. Yanındaki silah ve malzemeleri aldık, birkaç arkadaş koluna girip onu buradan uzaklaştırmak istedi. Fakat ne yapıp ettiysek izin vermedi. Çatlamış dudaklarının arasında sızan kanla konuştu:

“Savaştaýız. Dört savaşçıyı kendimle uğraştırmam olur mu? Siz mevzinize dönün, ben gidebilirim.”

“Bavê Êzda, hadı o zaman seni aşağıya kadar götürelim, yoksa biz de gitmiyoruz. Merak etme, burada arkadaşlar var, biz şimdi iyiyiz. Sadece ağır silahlar ile vuruyorlar. Arkadaşların durumu iyi, hepsi çemberden çıktı.”

“İnanıyorum kızım. Arkadaşların yiğitliğini ve savaşçılığını gördüm. Yazık o düşmana ki, bu has yiğitler ve cesur kadınların karşısına düşmüşler. Keşke su olsaydı, bir yudum su. İnan ki en büyük düşman susuzluk.”

“Düşmana rağmen buraya yetiştiniz. Doğrudur; sizin gibi iradeli, fedakâr ve yürekten bağlı insanlar oldukça kimse bizimle baş edemez. Fakat yanımızda su yok. Hadi bu taşların yanına geç, arkadaşlara haber vereyim gelip seni köye götürsünler.”

Hiçbir arkadaşın durumu Bavê Êzda’dan farklı değildi. Hepsi de susuzluktan kırılmış, yürüyemiyor, ‘su’ deyip yere yıkılıyorlardı. Onlara tüm arkadaşların kurtulduğu müjdesini verdik. Adım atma gücü kalan ve

birkaç kelime konuşabilecek olan bazı arkadaşlar da diğer arkadaşların elini tutuyor, moral vererek onları köye yetiştirmeye çalışıyorlardı. Bavê Êzda'yı kara taşların arasında biraz büyük olan bir taşın arkasına bıraktık, sırtını taşa yasladı ve biz de mevzilerimize döndük.

En son hendeklere yetişen arkadaşlardan da her seferinde birkaçı Lokman arkadaşın arabasıyla bizim yanımıza yetişiyordu, biz de onlarla konuşup aşağıya gönderiyorduk. Lokman arkadaşın kırmızı arabası kaçınıcı kez gidip geliyordu, artık o da gidiş gelişinin sayısını bilmiyordu. En son dönüşünde çeteler arabasını vurdu, birkaç BKC mermisi arabasının yan tarafına isabet etmişti. Kıl payı kurtulmuştu, yanımıza yetişti, arkadaşlar indi ve araba durdu. Kırmızı araba günün zafer sembolü olmuştu. Lokman arkadaşın tüm çabalarına rağmen inada binmiş, çalışmıyor, yerinden kıpırdamıyordu. Gaza basıyor, tekerlekleri olduğu yerde dönüyor, toz bulutu arabayı sarıyordu. Kahraman, sahibine naz yaparcasına 'ben görevimi yerine getirdim, rolümü oynadım' der gibiydi. Böyle zorlu ve zahmetli anlarda bazı kişiler vardır ki zamana damgalarını vururlar. Lokman arkadaş da onlardan biriydi. Araziyi tanıması, cesareti, araç kullanma ustalığı, soğukkanlılığı, arkadaşlarına ve halkına olan sadakati ölüm çemberini kırmamızı sağlamıştı. Lokman, kırmızı arabası ve yöntemi o günün umudunun adı oldu. Eğer bu dar zamanda o olmasaydı, yolu bilemezdik ve arkadaşlar akşama kadar da yürüyerek bize ulaşamazdı. Zaten yapabilirler miydi, yapamazlar mıydı, o da ayrı bir konu. O gün herkes Lokman'a minnettardı ve teşekkür ediyordu. Yaptığı şey tüm değerli övgülere layıktı. Görevini en iyi şekilde yerine getiren kırmızı pikabını, başka bir araçla şehre tamire gönderdik.

Tüm arkadaşlar Aşmê köyüne geçtikten sonra, Narîn arkadaş telefonla beni aradı:

"Meryem arkadaş, bir grup arkadaşı sizin yerinize göndereceğiz."

"Hayır heval, siz yerinizi sağlama alın. Arkadaştan ziyade bize biraz su gönderebilirsiniz. Eğer su gelirse arkadaşların gelmesine gerek yok."

Çünkü çember kırılıp tüm arkadaşlar çıkarılmasına rağmen düşman bu tepeleri ele geçirmek, Çarıklı köyüne saldırmak istiyordu. Burası yüksek ve bölgeye hâkim bir yerdi. Onlar buraya girerse biz aşağıda kalamazdık. Konuşmamızdan kısa bir süre sonra Hogir arkadaş bir grup savaşıyla bu-

lunduğumuz tepeye geldi. Hogir, mücadelede eski olan arkadaşlarımızdandı ve tecrübeliydi. Kobanê alanında toplumsal çalışmalardaydı. Yanımıza geldiğinde mutlu görünüyordu. Yorgundu fakat arkadaşların kurtulmasına sevindiği belliydi. Bana doğru döndü:

“Arkadaşlar; fazla söze gerek yok, ne kadar yorulduğunuz belli oluyor. Etraf köylerden birkaç arkadaş getirdim. Sivil arkadaşlar, fazla savaş tecrübeleri yok. Fakat sorun değil, ben yanlarında kalacağım. Birkaç arkadaş da Mehmûd arkadaşın kaldığı tepeye yollayacağım. Siz aşağıdaki arkadaşların yanına gidin, Zagros Tepesi mevzisini güçlendirin. Siz biraz dinlenene kadar biz yerinizde kalırız.”

Çeteler Zagros Tepesi’ne de büyük bir saldırıda bulunmuştu fakat bu saldırıları kırılmıştı. Aynı zamanda Mala Berkel köyüne de saldırmışlardı. Mala Berkel, becerikli ve savaşçı bir aileydi. Köy yedi-sekiz evden oluşmasına rağmen büyük bir direniş sergilenmişti. Bu cephedeki arkadaşlarla birlikte çetelerin saldırısını kırmış ve bir tank imha etmişlerdi. Mala Berkel köyü Cibnê köyüne yakındı. Bışar’ın taburu buradaydı. Bışar arkadaş Kêtikân aşireti üyelerinin oluşturduğu taburun sorumlusuydu. Kendisi de bu aşirettendi. Kêtikân aşireti askeri bir tabur oluşturmuş, köylerini ve bölgelerini koruyorlardı. Cibnê ve Mala Berkel köyünün bulunduğu bu bölgedekiler Kêtikân aşireti olarak biliniyordu. Savaşçılık ve cesaretleriyle ünlüydü. Tüm saldırılara rağmen, “Köyümüzden çıkmayız, bizden bir kişi kalıncaya kadar da çeteler köyümüze giremez” diyerek eşsiz bir direniş sergilediler. O gün bu cephedeki güçlerimizle beraber köyün çetelerin eline geçmesine izin vermediler. Arkadaşları çemberden çıkarmakla uğraştığımız zamanlarda Bışar arkadaşın sesini cihazdan duyuyorduk. Herkes Bışar arkadaşın sesleniyor, orada ne yaşandığını anlamak istiyordu. Bışar tok ve kendinden emin bir ses tonuyla:

“Biz iyiyiz. Düşman saldırıları kırıldı. Biz Zormixar’daki arkadaşları merak ediyoruz, onların durumu nasıl?”

Elimizden geldiğince telsiz cihazı üzerinden şifresiz konuşmazdık. Fakat bazı arkadaşlar bazen bu kuralı yerine getirmez, şifresiz konuşurdu. Tüm arkadaşlar çemberden çıktıktan sonra diğer arkadaşlar Bışar arkadaşın kurtuluş müjdesini verdiler. Bizim içimizde bazen böyle müjdelere keyifle duyurulurdu. Bu, özünde arkadaşlara bağlılıktı. Bu yüzden

telsizden açık konuşuluyordu. O da bu sefer şifre kullanmadan cihazdan:

“Tüm arkadaşların eline sağlık. Arkadaşlar, bu serseri vahşiler iyi bil-sin ki Kürt savaşçılarıyla baş edemezler. Arkadaşların kurtulmasına çok sevindik, şimdi çeteler yığıtse bize saldırınsın. Bu moral ile on gün aralıksız savaşabiliriz. Tüm arkadaşlara başarılar diliyoruz. Selam ve saygılar.”

Takviye güç tepedeki yerimizi doldurduktan sonra biz de aşağıya indik. Bütün savaşçılar Aşmê köyündeki okulda toplanmıştı. Kim buraya yetişmiş ise su içtikten sonra olduğu yere uzanmıştı. Geldiğimizde, ilginç görüntülerle karşılaştık. Nefes alıp verirken göğüsleri inip kalkmazsa yaşadıklarına kimse inanmazdı. Arkadaşlar yemek hazırlamıştı fakat onları kim yerinden kaldırılabirdi ki? Yorgunluk, uykusuzluk ve susuzluk dilsizleştirmişti hepsini. Savaş sona ermemişti ve kalkıp kendilerini toparlamaları gerekiyordu. Okula girip kalkıp yemek yesinler diye arkadaşlara seslendim.

Düşman saldırıları devam ediyordu, bu yüzden bir uyarı yaptık:

“Arkadaşlar, çetelerin işgal girişimleri ve saldırıları devam ediyor. Şimdi durumunuzu biliyoruz ama kendimizi savunmaktan başka çaremiz yok. Bu yüzden bazılarınız hazırlansın, gidip ön cepheleri alsınlar. Kalanlar dinlensin, grup grup yerlerini değiştirelim ki arkadaşlar kendilerine gelsin.”

Okulda otuz savaşçı kaldı, diğerleri cepheye gitmek için hazırlandı. Kalan arkadaşlar dinlenmeye çekildi, sabah nöbet değişimi yapacaklardı.

Arkadaşları mevzilerine gönderdikten sonra günün planlamasını yapmak için bir araya geldik. Saldırıları devam ediyordu, daha büyük saldırılara karşı hazırlanmalıydık. Henüz planlamaya başlamamışken, bir arkadaş koşarak yanımıza geldi:

“Şehit düşen arkadaşlar geldi. Arkadaşlar geldi, bize yetiştir.”

Mutlulukla gülüyordu, bu yüzden ne diyeceğini şaşırılmıştı. Ne söylemek istediğini anlamadık. Sert bir tonda uyarıp durumu anlaşılır kılmasını istedim:

“Heval, ne diyorsun? Ne şehidi, hangi arkadaşlar? Ne anlatmak istiyorsan sakince anlat.”

Beyadiyê köyündeki arkadaşları bir daha göreceğimiz ve sağ gelecekleri hiçbirimizin aklında yoktu. O arkadaş da bizim gibi şaşırılmıştı, ke-yiftten aynı cümleyi tekrarlıyordu:

“Arkadaşlar geldi, şehit arkadaşlar geldi.”

Sonra biraz sakinleşti ve müjdeyi verdi:

“Beyadiye köyünde dört arkadaş kalmıştı ve biz de onların şehit olduğunu sanıyorduk. Onlar yetişmiş, sağlar, şehit olmamışlar. Köyde saklanmış, akşam olunca çıkmış ve buraya ulaşmışlar. şimdi okulda arkadaşların yanında oturuyorlar. Gözlerimle gördüm.”

Planlama yapmayı bir kenara bıraktık, heyecanı bize de geçmişti. Ayağa kalktık, her ne kadar sözlerine inansak da mucizeyi kendi gözlerimizle görmek istedik. Okulun kapısına yetiştiğimizde arkadaşların kaha-kaha ve şakalaşma sesleri eyvanı doldurmuştu. Herkes bu dört arkadaşın etrafına toplanmış, onlar da başlarından geçenleri anlatıyorlardı. Sarıldık ve yanlarına oturduk. Arkadaşlar onlara çay ve yemek hazırlamış, önlerine koymuştu. Meraklı sorulardan yemek yerinde kalmıştı ve her biri bir yandan başlarından geçenleri anlatmaya çalışıyordu. Bir arkadaş ise eline çaydanlığı almış, ayakta çay dolduruyordu. aydanlığı biraz daha kaldırarak bardağa boşaltırken gülüyordu:

“Bu ay şehid arkadaşların hatırınadır. Daha önce şehitler lmez lafını duymuştum ama ilk kez gözlerimle görüyorum.”

Dört arkadaş yerel güçlerden, yaşları büyüktü ve Beyadiye köyü sakinleriydiler. Bu kadar ilgi ve sevgiyle karşılanmaları karşısında o kadar duygulanmışlardı ki ağızlarındaki lokmayı yutamıyorlardı. Mutluluktan boğazları düğümlenmiş, gözleri dolmuştu.

Bir arkadaş bizi işaret ederek:

“Amca, bize söylediklerinizi arkadaşlara da söyleyin. Henüz dilleri açılmamış, şaşkınlr. Sağ olduğunuza inanamıyorlar, rüya gördüklerini sanıyorlar.”

Bu sözleriyle bütün gözler yönetim yesi arkadaşlara döndü. Arkadaşların kaha-kaha sesleri daha da yükseldi.

Ben merakımızı gidermesi için sordum:

“Doğrudur, şad olduk. Bugün tekmilleri şehid olarak verildi ve şimdi biz onları sağ salım karşımızda görüyoruz. Gerçekten de merak ediyoruz.”

Kurtulanlardan  arkadaşların ‘amca’ dediği arkadaşa bakıyordu. Hepsinden büyüktü, onun konuşmasını istedikleri anlaşılıyordu. Amca lokmasını yuttu, derin bir nefes alarak anlatmaya başladı:

“Arkadaşlar, biz de sizin kadar mutlu olduk. Demek ki Allah bizim amel

defterimizi daha doldurmamış. Çeteler başta bizim savaştığımız sokağa girdiler. Diğer arkadaşlar bizim şehit olduğumuzu sandılar ve geri çekildiler. Yanımızda telsiz de yoktu. Çeteler sokağa girdiklerinde sayıları çok ve yanlarında ağır silahlar olduğunu gördük. En iyi olanın saklanmak olduğuna karar verdik. Zaten arkadaşlardan haberimiz de yoktu. Bir samanlıkta samanların içine girdik. İki çete içeriye girdi ve biri ‘burayı yakalım’ dedi. Diğer ‘hayır, hayır. Sağlam kalsın, zaten köyü aldık. Sonra gelip yerleşiriz. Niye kendi evimizi yakalım ki? Artık burası bizim oldu’ dedi. Aslında ilki ‘burayı yakacağız’ dediğinde çok korktuk ama diğerinin verdiği cevapla rahatladık. Ses çıkarmadan akşama kadar yerimizde kaldık. Sonra savaştan ve arkadaşların olduğu yerlerden söz ettiler. Onların anlatımıyla arkadaşların tuttuğu hattın neresi olduğunu anladık. Karanlık olur olmaz samanlıktan çıktık ve arkadaşların bulunduğu hatta doğru koşmaya başladık. Köyün çevresini iyi taniyorduk. Zaten bizim köyümüzü. Sonuç olarak görüyorsunuz ki sağız ve size yetiştik Elhamdülillah. Buraya yetiştığımızde arkadaşların da çemberden çıkmış olduğunu ve kimseye bir şey olmadığını öğrendik. Bu kez de kefeni yırttık. Başka sefere Allah kerim.”

Bu zor günde bizi iki olay şad etmişti. Birincisi Beyadiyê köyünde şehit olduklarını sandığımız dört arkadaşın sağlam bir şekilde bize ulaşmasıydı. İkincisi ise rütbeli üç çete komutanının esir alınmasıydı.

Yarım saat sohbet ettikten sonra, yarım bıraktığımız toplantımıza geri dönmek üzere yanlarından ayrıldık. Uzaklaştığımızda hala kahkaha sesleri geliyordu. Planlamayı yaptıktan sonra güçlerimizi yeni durumlara göre konumlandırdık. O gece bizden alınan yerleri geri almaya başladık, ertesi gün saldırıya geçtik. Kuzey Kürdistan halkımız sınırda Ziyaret köyünde çadır açmıştı. Biz nerede savaşırsak onlar da çadırlarını getirip karşımızda kuruyor ve buradan bize yardım ediyorlardı. Bizim tarafımızda çetelere karşı savaş, diğer tarafta da halkın Türk askerleri ve çetelerine karşı olan direnişi vardı. Ziyaret köyünde Türk polisi ve askerleri halka saldırdı, yaralananlar oldu. Ama halk kararlılıkla yerinde kaldı ve saldırılara boyun eğmedi. Hogir arkadaş Kuzey Kürdistan tarafı ile ilişkilerden sorumluydu. Ne olsa haberi oluyor ve buradan onları koordine ediyordu.

Planlamamıza göre; Harun ve Hakkı arkadaş sorumluluğundaki güç-

lerimiz Aşmê hattından, Çarıklı ve sınıra kadar uzanan hattı tutacaktı. Harun arkadaşın sorumluluğundaki güçler iki koldan yerleşti. Medya arkadaş ve yanındaki güçler Cibnê köyü, Mala Berkel ve Fırat suyuna kaddarkı alana yerleştirildi. Harun, Şivan ve Medya arkadaşlar bu cephenin sorumlularıydı. Hakkı arkadaş sınır hattının alt ve üstünden sorumluydu, çünkü o hattı iyi tanıyordu. Hogir arkadaş ve güçleri sınır tellerinin yanındaki hattan Çarıklı tepesine kadar yerleştiler. Bu hattın tutulması gerekiyordu, çünkü gidiş gelişler konusunda stratejik bir öneme sahipti. Hogir arkadaş daha önce bu köylerin sorumluluğunu yapmış ve bölgeyi iyi tanıyordu. Hogir ile konuşup, buradaki görevini söylediğimizde kendine güvenen ve yürekten bir ses tonuyla:

“Arkadaşlar, ben de bu cepheye olmak istiyorum. Böyle bir günde görevlerimizi yerine getirmeyeceksek ne zaman getireceğiz?”

Biz cephe oluşturmak için hareketlilik içindeydik. Bişar arkadaşın taburu Cibnê’deydi, birkaç arkadaşın da gönderilmesiyle orası güçlendirildi. Bizden alınan köylerde yaşayanların hepsi Dikmetaş hattındaki okullara yerleşmişlerdi. Zaten çoğu birbirinin akrabasıydı ve aynı aşirettenlerdi. Koyunlarını ve ineklerini yanlarında getirmişlerdi. Akşam, savunma hattımızı güçlendirmemiz gerekiyordu, güçlerimizi buna göre örgütleyip cepheye yerleştirdik. Bir taraftan da askeri eğitim görmemiş olan arkadaşlara silah eğitimi veriyorduk. O günlerde bir grup takviye olarak gelmişti, elimiz biraz daha güçlendi. Güçlerimiz yerleştikten sonra o gün ağır çatışmalar oldu. Savaş otuz kilometrelik bir coğrafyada yaşanıyordu. Önümüzde duran hat, Aşmê köyünden Fırat hattındaki Qumlix köyüne kadardı. Burası savaş için uygundu. Özellikle Fırat Nehri kıyıları coğrafyası tam gönlümüze göreymişti. Ağaç ve çalılıklar, çukur yamaçlar, taş ve küçük vadi yarıkları savaş hâkimiyetini sağlıyordu. Yaptığımız planlamaya göre amaçladığımız yerlerin hepsini aldık. Yer yer çatışmalar vardı fakat bu durum savaş gücümüzü ateş gibi gürleştiriyordu. Aynı zamanda biz kazandıkça, halk büyük bir moral alıyordu.

Xemîrokların intikamı

Devam eden hazırlıklar ve savaş anları sırasında, sınır hattında toplanmış olan Kuzey Kürdistan halkımızın Kobanê'ye geçeceği söylentisi vardı. Bu söylentilerin üzerinden daha bir hafta geçmemişti ki, Aşmê köyü mın-tıkasından halk sınırı aşmaya çalıştı. Viyan arkadaş heyecanlı bir ses tonuyla:

“Meryem arkadaş, kuzey halkı Kobanê'ye geçiyor.”

Viyan arkadaşın sesi çocukluğumun anılarında yankısını buluyor ve beni geçmişin labirentlerine çekiyordu. Binlerce ses kulaklarıma doldu. Sınırın üst hattındaki halkımız, çocukluk bakışlarıma takılı kalmış olan fotoğrafları parçalarcasına ortadan kaldırdı. Anne ve babamın kırıgın ve üzgün bakışları altındaki Binxet ve Serxet diye sıra sıra dizilmiş teller, ülkemin çocuklarının xemîroklarını yutan bu teller, her gün yurdumun kızlarını ve erkeklerini yaralayan bu teller, halkımızın güç, irade ve inancıyla ortadan kaldırılıyordu. O an tarif edilemezdi. Yedi yaşıma geri döndüm o anlarda. Toprağın üzerindeki xemîrokları toplayıp kolye yapıyor ve geleceğin gerdanına takıyordum. Viyan arkadaşın sesi artık bir uğultu gibi geliyordu, ne dediğini anlayamıyordum, uzun ve uzak bir zamanın yolcusu olmuştum. Minik bir an kadar kısa, yaşam kadar uzun o birkaç saniyede çocukluğuma gittim. Sesler anlaşılır olmaya başlayınca kendime geldim. Viyan arkadaşın sesi telefonda yükseldi:

“Hogir arkadaşın olduğu cephenin mevzilerinin aşağısından geçip Kobanê'ye gidecekler. Binlerce insan kendini sınıra vurmuş, Kobanê'ye doğru yola koyulmuş.”

“Tamam, Heval Hogir'a haber verin.”

Viyan arkadaş telefonu kapattı, kısa süre sonra Hogir arkadaş aradı:

“Heval, haberimiz var. Yolu iyi tanıyan bir grup arkadaş şı halkı karşılamaları için gönderdik. Zaten telleri aşmışlar, şimdi de Kobanê’ye geçecekler.”

Tam da böyle anlarda Hogir arkadaş gibi insanlara ihtiyaç duyulur. Daha biz söylemeden gerekeni yapmış, ihtiyaçlara göre arkadaşları halkı karşılamaya göndermişti. Düşünmeye ve korkmaya gerek yoktu. Yanınızda görevlerinin bilincinde olan biri varsa, sırtınız sağlamdır. Gereken yapılmıştı, bu haber beni daha çok sevindirdi.

Mehmûd arkadaş ı çağ ırdım:

“Halk ı karşılamaya gidelim. Yiğit, kahraman ve direnişçi halk ımızı karşılamamız lazım.”

Heyecan ve coşkudan sesim titriyordu, yüreğim kendinden başka elçi istemiyordu. Ne dile ne göze ne de başka bir şeye ihtiyacım yoktu. Tüm sadeliğ iyle yüzüme vuruyor ve beni bir halden başka bir hale sürüklüyordu. Boğaz ım düğüm leniyor, gözyaş lar ım akacak yol ar ıyordu. Üst üste defalarca yutkundum ve heyecan ımı atlatmaya çalıştım. Sonra Peyman arkadaş ı aray ıp bize cihaz göndermesini istedim. Arkadaş lar cihaz isteme ısrar ına şaş ır mıştı. Peyman arkadaş :

“Heval Meryem, sen iyi misin?”

“Evet, ben iyiyim, bundan daha iyi olamazdım.”

“Neden cihaz ı bu kadar çok istiyorsun?”

“Yoldaş , siz ilginç siniz, savaşt ır, çatış madır. İhtiyac ımız oluyor.”

O zaman arkadaş lar ın neden bu şekilde yaklaşt ığını anlamadım, bir saat geçtikten sonra arkadaş lar cihaz ı bize yolladı. Daha sonradan öğrendim, arkadaş lar kendi aralarında ‘Meryem arkadaş ın durumu iyi değ il. Arkadaş lar çatış madalar, savaş var, silah ve cephane isteyeceğ ine cihaz ı gönderin diyor’ diye konuşmuş lar. Fakat kısa süre sonra neden ısrarla cihaz ı istediğ imi öğrendiler. Tüm savaş cephe lerimize haber vermek, sınır tellerinin kaldır ıldığı müjdesini arkadaş lara duyurmak istiyordum. Yüksek sesli bir hoper lörden sloganlar ve zılg ıtlarla mevzideki arkadaş lara duyurmak istiyordum. Çünkü bu topraklarda yaşıyan her insan ın hayalinin benim gibi sınır tellerini kald ır mak olduğ unu biliyordum. Bu müjde, Kawayê Hesinkar’ ın ateş i yak ıp özgürlük müjdesini verdiğ i haber kadar kutsal ve önem liydi. Çünkü xemîroklar ımızın intikam ı alınmıştı. Yüreklerine sınır telleri saplanan, bu kadim toprağ ın bağ rına düş en fedailerimizin intikam ı alın-

mişti. O gün milyonlarca insanın hayali gerçekleşmişti.

Halkın Kobanê'ye doğru yola çıkmasıyla, biz de Mehmûd arkadaşla birlikte halkı karşılamak için yola koyulduk. Biz kendilerine yetiştüğimizde slogan ve zılgıt sesleri daha çok yükseldi. Halk tek bir ağızdan "Yaşasın YPG-YPJ. Yaşasın Başkan Apo" sloganlarıyla bize doğru yürümeye başladı. Hogir ile bir grup arkadaş da yetişmişti, telleri geçmeleri için yardım etmiş ve mayınsız yerlerden yola devam etmelerini sağlamışlardı. Hogir arkadaşın yanına yetiştüğümüzde, telsizden sesler yükseldi:

"Tüm deryalara, tüm deryalara! Müjde, müjde! Bugün Kuzey Kürdistan halkı işgalcilerin sınırını yıktı, Kobanê topraklarına aktı. Binlerce insan Kobanê'ye doğru yürüyor."

Hogir arkadaşın cihazından, savaş cephesindeki arkadaşların slogan sesleri yükseldi. Sloganlar silah seslerine karışıyordu. Halkın sınırı aşması arkadaşlara inanç ve büyük moral verdi, bu coşkuyla savaşıyorlardı. Halk ile buluştuğumuzda yüzlerce yıllık hasretin kucaklaşması başlamıştı. Halk bizi, tüm şehit ve savaşçıların yerine, hak ve özgürlükleri için kendilerini feda eden yiğit ve kahramanlarının yerine kucaklıyordu. Bu sarılmayla özlemlerini ve kederlerini gideriyordu. Sınırın yıkıldığı müjdesiyle Kobanê ve köyleri Newroz bayramına döndü. Kobanêliler Aşmê köyüne akmaya başladı, biz de Kuzey Kürdistan'dan gelen binlerce kişi ile Aşmê köyüne gittik. Köye yetiştüğümüzde YPG adına Mehmûd arkadaş, YPJ adına ben birer konuşma yaptık. Mehmûd arkadaş halkın karşısına çıkıp selamladıktan sonra:

"Kürdistan'ın direnişçi halkı, değerli yoldaşlar! Tüm özgürlük savaşçıları adına hoş geldiniz diyoruz. Bugün binlerce arkadaş ile sizleri karşılamak isterdik. Sizin de her gün gördüğünüz gibi tüm cephelerde zorlu bir savaş var. Halkımızın düşmanları toprağımızı, ülkemizi işgal etmek, halkımızı köleleştirmek istiyor. Fakat tüm saldırılara rağmen, biz özgürlük savaşçıları ve özgür yaşamı hak eden bu değerli halkın çocukları olarak inancımızı ve irademizi sizden alıyoruz. Size olan sevgimiz ve bağlılığımızla direniyoruz. Kahraman ve direnişçi halkımızın payına kölece bir yaşamın düşmesine izin vermeyeceğiz! Her zaman bu özgür ve cesaretli tutumunuza layık olmaya çalışacağız. Siz bugün sınırları yıkarak tüm Kürt düşmanlarına en iyi cevabı verdiniz. Siz bugün benim gibi yüzlerce çocuğunuzun hayalini yerine getirdiniz. Siz bugün binlerce kez sınırı izleyerek kurduğum hayalleri gerçekleştirdiniz. Kürt halkı

ve savaşçılar bu duruşunuzdan güç ve cesaret alıyor, halkımızın düşmanları da korkuyor. Yorgun olduğunuz için uzatmak istemiyorum. Tekrar, tüm mevzilerde savaşan arkadaşlarımız adına Kobanê'ye hoş geldiniz diyorum. Sizinle gururluyuz ve onur duyuyoruz. Yaşasın halkımızın direnişil!"

Halk dikkat kesilmiş ve büyük bir hayranlıkla Mehmûd arkadaşı dinliyordu. O da halkın heyecanı ve coşkusu karşısında heyecana kapılmış, yüzü güleçleşmişti. Günlerin yorgunluğu ve uykusuzluğuna rağmen konuşmasını yaparken gözleri parlıyordu. Son sözleriyle tekrar slogan sesleri yükseldi. Mehmûd arkadaştan sonra konuşma sırası bana geldi. Halkın bu duruşu karşısında ne diyeceğimi bilmiyordum. Zaten halk sözlerini, yaptıklarıyla dile getirmişti. Ben bunları düşünürken konuşmaya başladım ve yüreğimden ne geçiyorsa onları dile döktüm:

"Onurlu halkımız, özgürlük şehitleri ve kahramanlarının ana ve babaları. Hiçbir sözüm sizin yaptıklarınıza yanıt olamaz. Sınırın üzerinde zılgıtlar ve zafer işareti yaparak, irade ve özgürlük inancıyla sınır tellerini yıktığınızı gördüm. Bu tarafa geçtiğinizde, kim geldiyse Kobanê'nin toprağını öptü. Biliyorum, bu Önder Apo ve şehitlere olan sevginiz ve bağlılığınızdanır. Ülkeye ve özgürlüğe olan sevginizdendir. Özgürlük mücadelesi içinde mücadele eden tüm kadınlar adına bunu söyleyebilirim ki; sizin gibi bir halkın özgürlüğü için bin canımız olsa vermeye değer. Sizinle gurur duyuyoruz ve onurluyuz. Bugün sizin gelişinizle tüm Kürdistan Kobanê'de buluştu. Sadece siz değil, milyonlarca insan yüreğinizde ve duygularınızda buradadır. Milyonlarca Kürdün yüreği, aklı, düşüncesi, hayal ve duyguları burada toplandı. Bu sınırın kaldırılmasıyla Kürdistan bir oldu, siz işgalcilerin sınırını Kürdistan'dan kaldırdınız. Siz yüzlerce yıllık hayali gerçekleştirdiniz. Siz tüm dünyaya: 'Kürdistan dört parça değil, Kürdistan birdir ve Kürdistan'ın kalbi Kobanê'de atıyor' dediniz. Siz bugün bu duruşunuz ve direnişinizle Lozan Antlaşması'na⁶⁵ büyük bir darbe vurdunuz. Siz Lozan'da ülkemizi parçalayan mühür, tarihin çöplüğüne attınız. Ben tüm Kür-

65- 24 Temmuz 1923 tarihinde İsviçre'nin Lozan şehrinde, Türk temsilcileriyle Britanya İmparatorluğu, Fransız Cumhuriyeti, İtalya Krallığı, Japon İmparatorluğu, Yunanistan Krallığı, Romanya Krallığı ve Sırp, Hırvat ve Sloven Krallığı (Yugoslavya) temsilcileri tarafından, Leman Gölü kıyısındaki Beau-Rivage Palace'ta imzalanmış olan barış antlaşması. Bu antlaşmayla birlikte Kürdistan toprakları Türkiye, İran, Irak ve Suriye arasında paylaşıldı, böylece Mezopotamya ve dünyanın en kadim halkının ülkesi bu tarihten itibaren resmen dörde bölünmüş oldu.

distan savaşçıları adına, YPJ'li arkadaşlar adına ellerinizi, gözlerinizi ve yüreğinizi öpüyorum. Kesinlikle inanıyorum ki sizin gibi bir halka sahip savaşçıları, sizin gibi ana ve babalara sahip savaşçılar tüm savaşları zafer ile taçlandıracaklar. Hiçbir işgalci, özgürlük sevdası dolu yüreğimizi karartamaz, Önder Apo'nun fikirleri ile çelikleşmiş irademizi yok edemez! Biliyoruz, Kobanê Kürdistan'dır ve hiçbir güç Kobanê'yi yıkamaz! Hoş geldiniz topraklarınıza, kahramanların, şehitlerin yurduna, yiğit ve savaşçıların yuvasına.”

Konuşmamı bitirdiğimde, halkın yüzüne baktım, duygularıyla dilimden dökülen sözcükler, hem sevinçlerini bilemiş hem de halkı gözyaşlarına boğmuştu. Zılgıt ve slogan sesleri Kobanê semalarında birbirine karışıyordu.

Kuzey Kürdistanlıların gelişi Rojava'nın her yerinde duyulmuş ve şehirde hazırlık yapılmıştı. Peyman arkadaşın ayarladığı araçlar Kobanê şehir merkezinde iki yaka Kürdistanlıları buluşturmak için yola çıktı. Çocuk, genç, yaşlı, kadın, erkek kim varsa şehre doğru yola çıkmıştı. Arabaların korna sesleri, zılgıtlar, şarkı, çığlık, ıslık, slogan ve silah sesleri birbirine karışıyordu. Mevzideki arkadaşlar da bu coşkuya destek olmak için silahlarına sarılmış, mermileri gökyüzünde dansa durmuştu. Fakat cephaneye sorunumuz olduğundan çatışma dışında silah kullanılmaması için cephedeki arkadaşlara uyarıda bulunduk. O gece bütün Kobanê ayakta idi, tüm Kürdistan'ın kalbi Kobanê'de atıyordu. Halkın kaygıları Kuzey halkının gelmesiyle yerini kavuşma coşkusu ve neşeye bırakmıştı.

Bu arada ilginç bir söylenti yayılmış, iki bin gerillanın sınırdan Kobanê'ye geçtiği kulaktan kulağa bütün cephelerde duyulmuştu. İki bin gerilla! Bu söylenti düşmana kadar ulaşmış, korku olup kızgın kor gibi yüreklerine düşmüştü. Aslında bu söylenti bilinçli yayılmıştı, sınırı geçen Kuzey Kürdistanlıların hepsi sivildi. Yani silahsızlardı ama silahları irade ve inançlarıydı, mücadeleye olan bağlılıkları, sevgi ve sadakatleriydi. Söylentiye inanan bazı arkadaşlar bizden cephelerindeki boşlukları doldurmak için takviye istiyorlardı. Bilinçli olarak gelenlerin sivil olduğunu söylemeyerek biz de bu söylentinin daha da yayılmasını istedik.

Telsiz cihazı ile Kendal arkadaşla konuşurken üstüne basa basa vur-guladım:

“İki bin savaşçı halk ile sınırı aştı.”

Kendal arkadaş telsiz cihazının karşı ucuunda heyecanla:

“Heval, ne kadar arkadaş gelmiş? Ne zaman bize bir tabur arkadaş takviye gödereceksiniz?”

“İki bin kişi geldi. Siz yerinizi koruyun, yarın sabah size bir tabur arkadaş yollayacağız. Siz artık güç istemeyin, koşul olunca biz size yollayacağız.”

Diğer cephele de bizden güç istediler, aynı cevabı verdim. Bu çok iyi bir psikolojik savaş yöntemi. Bu güçle onları Kobanê toprağı üzerinde küle çevirebilir ve buraların hepsinden süpürebilirdik. Gerçekten de çetelerin psikolojisini çok fazla etkiledi. Biz de bilinçli olarak sürekli bu haberi tekrar edip yaydık.

Sabaha kadar Kobanê’de kimse uyumadı, iki yaka yılların hasreti ile buluşmuş, meydanı doldurmuştu. Araç konvoyu kırk-elli kilometreyi bulmuş, etraf köylerinden halk şehre akıyordu. Zılgıt, slogan, kahkaha ve şarkı sesleri gecenin kulağının zarını yırtarak göğe yükseliyordu. Başkan Apo’nun seferberlik çağrısıyla gelenlerin birçoğı evli ve çocukluydu ama o telleri aşp Rojava Kürdistanı’nın imdadına koşmuşlardı. Gelişleri Rojava halkına, özellikle Kobanê halkına umut, inanç, coşku, direniş ve mücadele iradesi taşımıştı. O güne kadar bazen halk arasında yaşamın zorluğuna dair şikâyetler oluyordu. Bazı kişiler “Köyümüz gitti, malımız gitti, hiçbir şeyimiz kalmadı. Ne zamana kadar böyle yaşayacağız” diyorlardı. Fakat Kuzey halkının gelmesiyle beraber şikâyetlerin yerine “Direnmeliyiz, tekrar birşeylere sahip olabiliriz. Köyümüzü geri alıp evlerimizi yeniden yapabiliriz, yeter ki köleliğı, esareti, işgali tercih etmeyelim” sesleri yükselmeye başladı. Bu geliş savaşçılara da büyük inanç ve moral verdi.

Kuzey halkı Kobanê’ye geçtiğı zaman, bir grup arkadaşın onları karşılamaya gittiğini söylemiştim. Halk kendini sınıra vurup telleri aştığı zaman arkadaşlarımız telin bu tarafında onları karşılıyor. Kalabalığın arasından üç kişi dikkatlerini çekiyor. Biri iri yarı, temiz giyimli ve kolunda bir bilgisayar çantasıyla geliyor. Diğer iki kişi de hep yanında duruyor ve onunla beraber hareket ediyorlar. Sınırı geçtikleri zaman davranışları arkadaşların dikkatini çekiyor, takip ediyorlar. İzlendiklerini anlayınca daha çok korkuyorlar. Bu şüpheli halleri arkadaşları harekete geçiriyor. Arkadaşlar onlara doğru gittiğinde, “Yaklaşmayın, üzerimizdeki bombayı patlatırız” diyorlar. Kuzey Kürdistan’dan geçen bazı gençler şüp-

helilerin üzerine atlayıp yakalıyor. Üzerleri arandığında şüphelerin haksız olmadığı anlaşılıyor.

Halkı karşılayıp Kobanê'ye götürdükten sonra olayı anlamak için arkadaşların soruşturma yaptığı yere gittik. Burada görüp duyduğumuz şeyler, önümüzdeki tehlikeleri daha net ortaya serdi. Bu üç kişi Cerablus'a geçmek için gelmişlerdi. Yakaladığımız üç kişi sıradan çeteler değil, Türk devleti ile DAİŞ arasındaki bağlantıyı sağlayan üst düzey temsilcilerdi. Üzerlerinden çıkan belgeler, yakın zamanda Türkler ile DAİŞ'lilerin yeni bir toplantı yapıp karar aldıklarını gösteriyordu. Resmi imzalı belgeye göre; önümüzdeki hafta Kobanê tamamen işgal edilecekti.

Aldığımız ilk bilgilerden ve delillerden sonra, sorgulamaları için onları başka bir yere gönderdik. Zaten arkadaşlar üzerlerindeki eşyaları ve çantalarını getirmişlerdi. Üzerlerinden çıkan Türk devleti ile DAİŞ arasında imzalanan protokol benzeri belgenin maddeleri aynen şöyleydi:

- 1- Kobanê alınmalı.
- 2- Şimdiye kadar yürütülen savaşın yöntemini değiştirmek için tüm Rojava cepheleri, Fırat hattından ve Türkiye sınırından YPG/YPJ mevzi ve cephelerine saldırı gerçekleştirilecek. Alınan yerler artık bırakılmayacak.
- 3- Kobanê alındıktan sonra savaş yürütme merkezi olarak kullanılacak. Diğer alanların savaşını koordine etme işi buradan yürütülecek.
- 4- Türkiye tarafından hazırlanıp Urfa Birecik'te kalan Vali, Kobanê şehrine geçecek, DAİŞ ve Türkiye'nin ortak yönetimi kurulacak.
- 5- Türkiye siyasi, askeri ve ekonomik olarak DAİŞ'e destek sunacak ve yaralıları Türkiye'de tedavi edilecek.
- 6- Elleri geçen petrol Mürşidpınar Sınır Kapısı'ndan Türkiye pazarına girecek, sınır ticarete açılacak.
- 7- Kobanê'nin alınmasını kolaylaştırmak için Girêspî alınmalı, sınır hattı güvenliği güçlendirilmeli.
- 8- Bölge alındıktan sonra dost ve yandaş Arap aşiretleri alınan yerlere yerleştirilecek.

- 9- Savaş sırasında Kobanê Kürtleri kaçıp Türkiye'ye sığınsın diye, Türkiye kaçmaya teşvik etme planı çerçevesinde sınır hattında AFAD kampları kuracak, göçmenler için kapıları açacak.
- 10- Bazı Kürtler itilaf (Suriye muhalefeti) içinde yer alıyor, onlar burada bırakılıp ortak hareket edilmelidir.

Bu belgeler ve yakaladığımız üç çetenin itiraflarıyla birlikte Türk devleti ve DAİŞ'in planını daha net gördük. Amaçları Kobanê'yi işgal etmekti ve Kürtlere ait bu toprakları Arap aşiretleri arasında pay edeceklerdi. Bunun için Arap aşiretiyle görüşüp yardım etmeleri karşılığında Kürtlerin yeri ve topraklarını alma sözü vermişlerdi. Aynı zamanda bu planı gerçekleştirmek için Minbic ve Cerablus'ta büyük bir savaş gücü, çok sayıda ağır silah ve mühimmat toplamışlardı. Zormixar ve Beyadiyê'ye dönük saldırılar bu planın ilk hamlesi olarak gerçekleşmişti. Türk devleti DAİŞ'in hem akıl hocaları hem de danışmanlarıydı. Nasıl ki 1941 yılında Hitler Stalingrad'a saldırmadan önce şehri harita üzerinde parçalamış ve paylaşmışsa, Türk devleti ve çeteler de aynı şeyi bugün Kobanê için yapmıştı. Zaten AFAD kampları da Kürtleri asimile ve eritme yeri olarak kullanılacaktı. Planın hepsi incelikleriyle belgelerde vardı.

Önder Apo önceden durumu bizden daha iyi görmüş ve şu perspektifi sunmuştu: "Kürt halkı Kobanê için seferber olmalı, tüm Kürdistan Kobanê'ye sahip çıkmalı. Aynı zamanda Kürt halkı her yerde savaşa göre örgütlenmeli, Kobanê'nin her evi savaş mevzisi gibi örgütlenmeli." Fakat biz sıcak savaşın içinde olanlar o ana kadar bu zorlu gerçeği ve planın genişliğini fark etmemiştik. İki gündür halkın sınıra gelmesi ve Kobanê'ye geçme isteğiyle düşmanın bu plan ve istekleri sekteye uğramıştı. Yoksa plana göre Kuçê Çariqlî'dan Fırat hattına kadar Batı Cephesi'nin tamamında savaş başlamalıydı. Fakat Kuzey halkı seferberliğe verdiği cevapla bu planı geciktirmişti.

Nitekim Kuzey Kürdistan halkının sınırı aşır Kobanê'ye geldiğinin üçüncü günü; Kuçê Çariqlî Tepesi, Mala Berkel, Çarqîrê, Cibnê, Xirabeto köyü dâhil tüm Batı Cephesi'ne eş zamanlı saldırdılar. Bugüne kadar yapılan tüm saldırılardan daha kapsamlı ve sert başlayan bu saldırıların esas

amacı, Kobanê'yi düşürerek Rojava'nın tümünü işgal etmenin kapısını açmaktı. Bu saldırıların bir diğer amacı da diğer parçalardan Rojava'ya destek veren Kürt halkına mesaj vermektir. Kürtlerin birlik duygusunu kırmak, Kuzey halkının gelişile oluşan coşku ve morali yok etmek istiyorlardı.

Batı Cephesi'nde iyi savaşıyan güçlerimiz vardı. Medya, Roza, Zilan, Viyan, Hogir, Harûn, Heqî, Şivan ve Bîşar arkadaşlar cephenin sorumlularıydı. Mala Berkel, Çarqirê, Cibnê, Xirabeto köylerine yapılan saldırılarda büyük bir direniş sergilendi. Öğlene kadar Cibnê köyünün yarısı çetelerin eline geçti, arkadaşlarımız karşı saldırıyla köyü tekrar geri aldı. Burada parantez açmak gerekir ki, o köylerde yaşayanlar da arkadaşlarımızla birlikte büyük bir direnişe ortak oldu. Eli silah tutan herkes işgalcilere karşı savaştı, özellikle Cibnê köyünün direnişi başlı başına cesaret ve direniş destanıydı.

Düşman ilerleme kaydedemeyince ağırlığı Kuçê Çariqlî'ya verdi. Kuçê Çariqlî, Çariqlî köyünün karşısında, Aşmê köyünün yanındaydı. Bu tepenin alınması demek, Çariqlî ve Aşmê'nin düşmesi ve çetelerin ilerlemesi anlamına geliyordu. Bu yüzden Hogir arkadaş ve yanındaki arkadaşlar tüm güçleriyle bu tepayı koruyorlardı. Tepenin her yanından saldırıyorlardı ki, orada dikkat çekici olan, Türk devleti askerlerinin sınırda DAİŞ'e bu kadar açıktan yardım etmesiydi. Türk devleti askerleri bulunduğu yerden, mevzilerimizi bombalıyordu. Çeteler, kalabalık gruplarla taaruza geçip tepayı alamayınca, tanklar yönünü tepeye çevirdi ve tepeye tankla girmeye çalıştılar. Daha önce Lokman arkadaşın arabasını kullandığı yoldan gidip geliyorlardı. Tanklar ilerlediğinde Agir arkadaş B-7 silahını alıp tepenin arkasından dolanarak tankı vuruyordu. Agir arkadaş Arap bir savaşıyordu ve biz ona Arap Agir diydük. Onun B-7 ile tankı vurmasının ardından Dilsoz arkadaş harekete geçiyor, o da aynı silahla çete tanklarını hedef alıp tahrip ediyordu. Tepenin önemini bilen Hogir arkadaş ve yanındaki savaşçılar bu bilinçle hareket ediyor ve çetelere geçit vermemek için son güçleriyle savaşıyorlardı. Hogir arkadaşla bağlantıya geçip tepenin durumunu sordum:

“Direniyoruz. Saldırı çok yoğun, fakat ne olursa olsun, mevzilerimizi bırakmıyoruz. Tüm arkadaşlar aynı inançla savaşıyor. Tepenin aşağısında cenazeleri sıralanmış, onlarca ceset görüyoruz. Yerimiz hâkim, tanklarını tahrip ettik, arkadaşlar güçlü vuruyor.”

Bağlantıdan yarım saat sonra Hogir arkadaşın şehit olduğu haberi ulaştı. Bu haberi duyunca Tekoşin arkadaşla birlikte Aşmê köyü tarafından tepeye gitmek için yola çıktık. Yolda, Hogir arkadaşın iki gün önceki görüntüleri gözümde canlanıyordu. Ellili yaşlarında olmasına rağmen gençlerden daha atik ve hareketliydi. İri yapı, buğday tenli, seyrek saç ve sakallarına aklar düşmüştü. Hogir, yanında duran ve savaşan insanlar için güven kaynağıydı. Tepede tüm mevzileri dolaşmış, en son bir mevziye girdiğinde çetelerin mermisi ile şehit olmuştu. Heval Hogir'ın şahadetini duyan her arkadaşın yüreğine onulmaz bir acı düşmüştü.

Aşmê köyüne yettiğimizde yamaçtaki birkaç evin olduğu yere geçtik, buradan tepenin arkasını dolanıp arkadaşlara destek olmak istiyorduk. Arabayı bir evin önüne bırakıp, köyden birkaç kişiyi yanımıza aldık ki arkadaşların yanına gidebilelim. Bir yandan Tekoşin arkadaşla konuşup bir yandan yürüyordum, önümüzdeki tehlikeyi fark edemedim. Birkaç adım sonra zırhlı araç karşımıza çıktı, başımı kaldırdığımda her yönden yağmur gibi mermi geliyordu. Kobanêli Mazlum arkadaşına seslendim:

“Yere yat! Bunlar DAİŞ!”

Ama dümdüz ovada yere Yatsan da fazla bir şey değişmiyor. Zırhlı aracın olduğu yöne döndüğümde, karga sürüsü gibi çetelerin tepeye doğru çıktığını gördüm. Aşmê köyü tarafından gelebileceklerini arkadaşlar hesaplamamıştı. Mermileri üstümüze yağıyordu, her yer toz içindeydi, gelen mermiler ayaklarımızı ve başımızı sıyrarak geçiyordu. Mazlum arkadaşına sordum:

“Bu Türk devletinin doğkası. Onlar bizi mi vuruyorlar?”

“Evet, Türkler onlara destek veriyor, doğka ile bizi vuruyor. Yere yatın ve hızlıca herhangi bir eve ulaşmaya çalışın.”

Mazlum arkadaşın sesiyle beraber bir dede elimi tutup beni çekti. Siniirli ve kızgın bir sesle:

“Nereye gidiyorsunuz? Bizi öncüsüz bırakmak mı istiyorsunuz? Zaten Hogir arkadaş şehid oldu, sizin bunu yapmaya hakkınız yok!”

Dedenin gelişiyile koşarak bir evin duvarına yetiştik. Dede cebinden bir sigara çıkarıp yaktı, üst üste birkaç yudum çektikten sonra gözlerinde oluşan kederli sisten daha hafif olan dumanı savurdu. Elleri titri-

yordu fakat ölüm korkusundan değil, bizim ölmemizden korkuyordu. Ona göre böyle ucuz ölmeye hakkımız yoktu.

Yarım bıraktığı azarına devam etti:

“Neden kendinizi korumuyorsunuz? Siz öncüsünüz, böyle sorumsuzca yaklaşamazsınız! Hogir arkadaş gibi bizi yalnız bırakamazsınız!”

Son sözleriyle göz çukurlarında biriken yaşlar keder haritasına dönmüş yüzüne aktı ve güneşte kararmış elleriyle gözyaşlarını saklamaya çalıştı. Bu görüntüsü içimi çok acıttı, belli etmemek için cihazla uğraşır gibi yaptım. Tepedeki arkadaşlara çağrı yaptım, Viyan arkadaş cevap verdi:

“Heval, tepenin arkasından Aşmê köyü tarafından tepeyi ele geçirmek istiyorlar. Aşağıdan saldıracak, yukarıya çıkmak istiyorlar.”

“Tamam heval, tedbir alırsınız.”

İki dakika sonra tepedeki arkadaşlar çetelerin çıktığı tarafı vurmaya başladı. Yukarıya çıkmak isteyen çeteler çekilmek zorunda kaldı. Dede derinden iç çekerek:

“Kızım, şimdi ben burada şehit olsam da büyük bir kayba sebep olmaz. Fakat siz öncüsünüz, sesiniz bile savaşçılara güç ve moral veriyor. Bunu bilmelisiniz. Biz sizin varlığınızdaki cesaret alıyor ve savaşabiliyoruz. Her biriniz binlerce çete öldürmeden şehit olamazsınız. Şimdi burada ne işin var? Beni ve diğer arkadaşları yolla. Siz başka yerde durun ve bizi yönlendirin. Bu yaptığının tehlikeli olduğunu bilmiyor musun?”

“Tüm savaşlarda tehlike vardır amca. Fakat ben çetelerin buraya yendiğini bilmiyordum.”

“Bu senin yetersizliğin ve eksikliğindir, bilmelisin. Keşke bugün Hogir’ın yerine her üç oğlunu öldürülseydi. İnan, bu kadar canım yanmazdı.”

Çetelerin tepeden çekilmesi ve saldırı dalgasının kırılmasıyla biraz sakinleştim. Sırtımı duvara yasladım, dedenin sözlerini düşünmeye başladım. Eleştirileri doğrudu. Hogir arkadaşı birkaç kez görmesine rağmen onun yerine üç oğlunu feda etmeye hazırды. Yanlış yapma ve yanlış yerde ölme hakkımız yoktu. Dedenin tecrübeli ve vefalı yüreğini dinleyebileceğim kadar uzun ve sakin bir zaman olmasını istedim. Yaşadıklarından ve yaşamından çok şey öğrenirdim. Fakat daha o anlarda diğer cephelerden yeni bilgiler geliyordu. Bir grup arkadaş Zagros Tepesi’nde

emberde kalmış ve şehit olmuşlar. Sabahtan beri grup grup arkadaşlar onları çıkarmak için gidiyormuş. Fakat bu gidişlerden sonuç alınamamış. Amara arkadaş bağlantı kurup:

“Heval, abuk bize yetiş! Berkel köyü çetelerin eline geçti. emberde kaldık. Yanımda yaralı arkadaşlar var. Elinizi abuk tutun ki arkadaşları buradan ıkarabilelim.”

Bu haberi alına Harun arkadaşa seslendim:

“Heval, durumunuz nasıl?”

“atışma devam ediyor. n saflardaki arkadaşlara yetişmek istediğimizde, onlar Cibn köyünü çetelerden temizlemişti. Çeteler köyden çıkarıldı. Fakat Zagros Tepesi ve Mala Berkel köyü çetelerin eline geçti.”

“Harun arkadaş, Berkel köyünde yaralı arkadaşlar var. Bir grup hazırlayın, gidip o arkadaşları getirmeleri için yollayın, bir araç gidip onları alsın.”

“Tamam heval, biz üzerinde duracağız.”

Duşmanın planını öğrendikten sonra ne olursa olsun, n cepheleeri bırakmama kararı almıştık. Arkadaşlar buna göre büyük bir direniş sergiledi ve kahramanca savaştı. Çetelerin daha önceki saldırılarında birkaç köyü bırakmıştık. Fakat bu seferki saldırı ve planları farklıydı, gücümüzde geri çekilmenin bir alışkanlık olmasını istemedik. Zaten duşman da eskisi gibi değildi, tüm Kobanî’yi işgal etme amacıyla saldırıyordu. Cepheleerde direniş bu bilinçle yürütülüyordu; işgalcilere yol verilmeyecek, çeteler kolaya topraklarımızı işgal edemeyecekti. Tüm savaşçılarımız bu inantaydı. Gerçekten de arkadaşlarımız son ana kadar savaştı ve mevzilerini bırakmadı.

Ben tekrar Amara arkadaşı seslendim:

“Heval, yaralıları güvenli bir yere ulaştırın ki araba ile onları alabilelim.”

“Heval, ben de yaralıyım. Fakat bir yerlere yetişmeye çalışırız.”

“Ne olursa olsun, arkadaşlar size yetişene kadar kendinizi koruyun.”

“Tamam heval.”

On beş ayrı noktadan eşzamanlı saldırıyorlardı. Silahların tozu dumanı Fırat suyunun üzerine duşmşt. Tüm Batı Cephesi’nde savaş devam ediyor, her seferinde bir yerden arkadaşların sesi telsiz cihazı üzerinden yükseliyordu. Cephe komutanları, savaşta olan güçleri talimat ve bilgilendirmelerle harekete geçiriyordu. Bazı yerlerde biz çeteleri çıkarıyor,

bazı yerlerde ise onlar bizim olduğumuz noktaları alıyordu. Akşam geç saatlere kadar devam eden çatışmalarda Cibnê köyüne yakın bir tepe çetelerinin eline geçmişti. Arkadaşlar bu tepayı almak için harekete geçti, saldırı grubunun komutanı olan Ferhat arkadaşla birlikte Rojîn ve Awaz arkadaşın şehit olduğu haberi geldi. Ferhat, eski bir arkadaştı, daha önce de bir birliğin sorumlusuydu. Aynı zamanda uzun süre yeni savaşçı eğitimi vermişti. Batı Cephesi'nde savaşan tüm arkadaşların üzerinde emeği ve yüreklerinde özel bir yeri vardı. Emekçi, tarih ve toplum bilinci olan, savaş taktiğine hâkim, alçak gönüllü ve moralli bir arkadaştı. Rojîn, Qizeli köyünden, cesaretlî genç bir kadın savaşçıydı. Awaz'ın adı gibi güzel sesi vardı. Başından beri Kobanê savaşında yer almıştı. Awaz arkadaşla şehit olmadan bir süre önce cihazdan konuştuğumuzda son sözleri veda mesajı gibiydi:

“Arkadaşlar, bu kaçıncı saldırı ve çemberdir kırıyoruz. Dert etmeyin, kanımızın son damlasına kadar savaşacağız. Sözümüzdür, nefes alıp verdikçe mevzilerimizi bırakmayacağız. Eğer bu dünyaya gözlerimizi kapatırsak da arkadaşlarımızın intikamımızı alacağına inanıyoruz. Hiçbir güç irademizi kıramaz, toprağımızı işgal edemez. Dünya üzerinde yaşayan her Kürt direnişimizle, başı dik yaşayacak. Bundan büyük yaşam olur mu?”

Her üç arkadaş da kahramanca sonuna kadar savaşmış ve düşmanın arkadan tepeye dolanmasıyla şehit edilmişlerdi. O köylerin çocuklarıydı, yollarında, tarlalarında koşup oynayarak büyümüş ve savunmasında yer almışlardı.

Kimi zamanlarda bazı arkadaşların şehadetleri inanç ve irade kırılmasına sebep olur. Fakat bu savaşta şehit düşen bütün arkadaşlarla birlikte özellikle öncü komutanlık yapan Ferhat ve Hogir arkadaşların şehadeti cephedekilerin öfke, kin ve intikam isteğini biletti. Her ikisi de bu cephenin tüm üyelerine emek vermişlerdi, onlara olan sevgi ve inançla arkadaşlar daha büyük irade ile savaşıyor, direniyor ve saldırıları kırma inatları daha çok büyüyordu. Mala Berkel köyü ve Zagros Tepesi dışında diğer tüm yerler çetelerin elinden geri alındı. Tüm yaralı arkadaşları Mişko köyüne getirdik ve doktor tedavilerine başladı. Yaraları hafif olanlar ayakta tedavi gördü, durumları ağır olanlar hastaneye gönderildi.

Saldırı kırıldıktan sonra yine çok sayıda çete cenazesi, silah ve askeri malzeme elimize geçti. Batı Cephesi'nde tüm güçleriyle saldırdıkları yerleri yeniden ellerinden aldığımızda tekrar Kuzey Kürdistan sınırına yönelip oradan saldırmak istediler. Biz de güçlerimizi toplamıştık, ikinci gün ellerinde olan yerleri geri almak için plan yaptık. Doğu hattından Teslim arkadaş bir öneri yapmak için yanıma geldi:

“Heval Meryem, size bir öneride bulunmak istiyorum. Bu geniş saldırılara karşı, sınır yolu üzerindeki mayınları temizleyelim ki rahatça bu hattı kullanabilelim. Mayınları toplamak için bir grup arkadaş hazırladık. TNT'lerini çıkaralım, mayın yapıp düşmanın yoluna döşeyelim. Hem TNT'den yararlanır, hem de hareket yolumuzu genişletiriz. Eğer bu yolları temizlersek halk bu yollardan bize ulaşabilir, gerektiği zaman yardımımıza gelir. Zaten bu savaşın devam edeceği çok belli.”

Teslim arkadaş o kadar heyecanlı ve yürekten konuşuyordu ki, araya girmek istemedim. Sözlerini bitirdikten sonra yüzüme baktı. Gözlerinde ne cevap vereceğimin merakı vardı:

“Çok tehlikeli işler yapıyorsun, her gün kendini sınırlara vuruyorsun, mayınların nerede olup olmadığını nereden biliyorsun ve bu işi nasıl yapacaksın?”

“Heval Meryem, ben sınır çocuğuyum. Cimo ailesindenim, tüm hayatım bu sınırda geçti. Cimo ailesinin adını duymadın mı? Mayın ve sınırlar bizi engelleyebilir mi? Biliyor musun, babam hep ‘Başınızı kimsenin önünde eğmeyin’ derdi. Babam gerçekten de böyle biri, bölgemizde yiğitliğiyle tanınır. ‘Çok tehlikeli işler yapıyorsun’ sözünü başka yerde bana söyleme, millet korkak olduğumu sanır ve babamın oğlu olup olmadığımın şüphe duyarlar.”

Geçmişle gurur gurur duyan insan, her koşulda kendine inanır. Doğallık ve içtenlik böylesi insanların sevilmesini sağlar. Teslim arkadaş da böyle biriydi. Orta boylu ve yapılıydı, üzerindeki elbiseler, saçları, yüzü gözü toz içinde kaybolmuştu. Fakat bir paşanın sarayında tahtta oturur gibiydi, sakin ve coşku dolu görünüyordu. Nasıl ki belli bir yaşa kadar emzik emen çocukların ağzından emziğini çıkardığınızda boşluk yaşayıp ağlarsa, Teslim arkadaş için de sigara aynı şeydi. Her zaman parmaklarının arasında sigara

vardı, birini söndürüp birini yakardı, arada boşluk istemezdi. Ben önerisini düşünürken o sigarasından bir yudum aldı ve tekrar konuşmaya başladı:

“Heval Meryem, bu kadar düşünmeye gerek yok. Mayınları kaldıralım, TNT’lerini çıkaralım, başka yerleri mayınlayıp çetelerin tanklarının önünü keselim. Bunu yapmadığımız sürece tankların önünü alamayız. İmkânlarımız az, füze ve diğer silahlarımız yok. Biliyorsun, şimdiye kadar tanklar mayın ile darbelendi. Görmüyor musun, mayınlamadığımız yerlerden nasıl geliyor ve içimize giriyorlar? Tüm B-7 roketlerimizi tanklara karşı kullanıyoruz. Onları tuzağa alalım, öyle yapalım ki düşmanın bizi öldürmek için ölüm tuzağı olarak kullandığı mayınları, çetelerin Azrail’i yapalım ve düşmanımızda patlatalım.”

Kobanê’nin etrafı alındıktan sonra TNT bulmakta zorlanıyorduk. Bu yüzden Teslim’i dikkatlice dinliyor, projesinin inceliklerini bilmek istiyordum. O ise anlatmaya devam ediyordu:

“En iyisi, büyük bir grup kuralım, mayınları toplayalım, Rezan arkadaşla götürelim. Biliyorsun, iyi bir mayıncıdır ve çokça mayın yapabilir. Tepelerimizin etrafına, olduğumuz cephelerin ön taraflarına, çetelerin geldikleri yolların hepsine o mayınları döşeyelim. Üzerimize geldiklerinde birkaç metrede bir yerleştirdiğimiz mayınlar patlasın ki, adım atamasınlar.”

Sözlerine birkaç saniye ara verdi, dikkatlice dinlediğini gördü:

“Babam ‘koç, kesilmek içindir. Bir yiğit asla yatağında ölmemeli ve elalem ona acımamalı, zavallıydı dememeli’ derdi. Tehlike için düşünme. Ben yaşlanmak, yatağında ölmek istemiyorum. Ölümüm de sıradan olmamalı. Yoksa dedelerimizin kemikleri sızlar ve helal süt emmiş biri olmam.”

Teslim’in aile yadigarı sözleri ve hikâyesi beni çocukluğuma götürdü. Babam özgürlük mücadelesine katılan kardeşimden biraz gururla bahseder ve eski zaman hikâyeleri anlatırdı. Onu hatırladım. ‘Bir süvari atının sırtında ölmelidir’ derdi. Bu bilge insanlar, direnişçilerin tarihi bilincine sahip bu sözleriyle bize bir şeyler anlatmak istiyorlardı. O gün bir kez daha Kürtlerin kahramanlık ve savaşırlıklarının nasıl bir bilince dayandığını anladım. Toprağımızın hikâyecileri tarih ve geçmişimizi sesleriyle bugüne kadar getirmişlerdi. Bu ses, bu topraklar üzerinde cesaret ve savaşırlığın tohumu olmuştu. Kadim bir felsefeydi ve insanın hiçbir zorluğa teslim olmamasını

öğütlüyordu. Yaşamının son anına kadar savaş, mücadele ve direnişle yaşamalı, bir ölüm olacaksa bu duruşa layık olmalı. O zaman destan olur, hikâye ve büyüklerin sesinde çocuklar için serüven ve tarih olur. Bu toprakların çocukları olan bizler bu bilinç ve felsefeyle büyüyorduk.

Aşmê köyündeki dedenin kıyametin ortasındaki sözlerini düşündüm: “Kızım, sizin bu savaşçıları öncüsüz bırakmamanız lazım.” Kendine öncülük rolü veren bizler ya da toplum bize bu rolü vermişti, halkın nasihat ve sözlerini iyi bilmeliydik. Çünkü bu sözlerde tüm çağların perspektifleri vardı.

Babamın sözleri, Teslim’in babasının sözleri, Aşmê köyündeki dede ve bizden önceki tüm bilgilerimiz, destan ve hikâyelerimizi, öğüt ve değişler yoluyla tarihimizi bize öğretmişlerdi. Bu sözlerde kurtuluşun yolunu şifre gibi önümüze koyuyor ve onlardan ders çıkarmamızı istiyorlardı. Tarihten, geçmişimizden doğru dersler çıkarmalı, doğru öncülük yapmalıydık. O sesleri dinlemezsek bizi affetmemeye hakları vardı. Onlar, doğru bir öncülük yapmamızı istiyordu. Umut olmamızı, inanç olmamızı, halkımızın tarihinin ve hikâyelerinin kahramaları olmamızı istiyorlardı. Ölümü sevmeyelim, son ana kadar yaşam atımızın üzerinde kalalım, ucuz ölmeyelim, bunu istiyorlardı. Her gün ölümle burun buruna yaşıyorduk. Elbet bir gün bizim de karşımıza çıkacaktı ölüm. Ama arkamızda anlamlı bir yaşam ve onurlu bir ölüm bırakmamız gerektiğini babamın sözleriyle anımsadım. Büyük abim İbrahim şehit olduğunda anneme “ağlama; yaşayan herkes onun gibi yaşamalı, eğer ölürse de onun gibi onuruyla toprağında olmalı. Onunla gururlan, her anne baba böyle bir onuru yaşama şansına erişemez. Oğlun helal süt emdi. Sütünün hakkını, kanının son damlasına kadar yiğitlikle verdi” demişti.

Teslim ve benim hikâyemiz birbiri ile konuşuyor, hafızamızı tarihimizin sokaklarında gezdiriyordu. Babamın sözlerini Teslim’e söyledikimde, derin bir iç çekti:

“Gidip Doğu Cephesi’nden o mayınları getireyim, arkadaşların mevzilerinin önünü güçlendirelim. Gördün mü, hepsi bize aynı şeyi söylüyor. Biz de böyle yapalım. Dede, nenelerimizin, anne ve babalarımızın sözüne göre şehit arkadaşlarımızla yaşayalım. Biz de atımızdan inmeyelim. Zaten bir grubu mayın toplamaları için yolladım.”

“Ne! Nasıl böyle bir şey yaptın? Belki çocukları vardır, onlara bir şey olursa ne yaparsınız?”

Güldü:

“Heval Meryem, şimdi mayınla da ölsem çocuğum var, hastalıktan da ölsem çocuğum var. Sence hangisini tercih ederim? Şimdi yaptığım mayınlarla toprağımı işgalden, arkadaşlarımı tank güllerinin hedefi olmaktan korusam, hem kendi çocuğuma hem halkımın çocuklarına özgür yarınlar armağan edersem ve bunun için de şehit olsam mı daha iyi yoksa yaşlılıktan yatağымda ölsem mi? Atımızdan inmeyeceğimizi söyledim Xalê⁶⁶ Meryem.

“Xalê” hitabını birçok kişiden duymuştum, başta ilginç gelmişti. Sonradan öğrendim ki Rojava Kürtlerinde özellikle Kobanê’de birine hitap ederken en saygın ve samimi hitap şekli “xalo” ve “xalê” yani dayı ve teyze imiş. Bu hitabın anaerkil kültürden geldiği belliydi ve köklerini Kobanê toplumunun kültürüne yerleştirmişti. Anasoyluluk esastı ve anasoyundan gelen akrabalık, daha değerli olduğu için bu hitabı da değerli gördüklerini söylüyorlardı. Günümüzün cinsiyetçi babasoylu topluma karşı kök kültürün toplum hafızasına yerleştirdiği bu hitabı seviyordum.

Teslim beni ikna etmişti. Zaten daha benim yanımdayken gönderdiği grup aradı:

“Yüz adet mayın çıkardık, Rêzan arkadaşın yanına götüreceğiz.”

Telefonu elime alıp Rêzan arkadaşı aradım:

“Heval Rêzan, Teslim ve grubu size mayınlardan çıkardıkları TNT’leri getirecek. Onlarla siz ilgilenin. Bölgeden bir grup arkadaşdır, Teslim arkadaş onları örgütlemiş. Kaza ve tehlikeli bir durum olmasın diye siz onlara yardım edin, nasıl çalışmaları gerektiğini gösterin. Sana bağlı çalışsınlar.”

Ben konuşurken Teslim karşımda, Rêzan ise telefonun diğer ucunda gülüyordu:

“Sen kurtları kuzunun yanına yolluyorsun. Onlar bizden daha iyi ve profesyoneller. Yıllarca bu sınırlar üzerinde kaçakçılık yapmışlar, binlerce mayın çıkarmışlar. Zaten bize biraz göndermişler, haberim var. Fakat yine de ne gerekirse yaparsınız.”

66- Kürdistan’ın pek çok yerinde Dayı demek olan bu hitap, Rojava’da teyze anlamında kullanılır.

Benim yanıma gelmeden her şeyi ayarlamıştı. Bu becerikli halleri beni sevindirdi. Rêzan arkadaşın telefon numarasını ona verdim, Teslim bıyık altından gülüyordu. Mutluluğu gözlerinden okunuyordu. Sigarasını dudaklarının arasına aldı ve telefon numarasını yazarken:

“Xalê, inan ki bu işte grubumuz çok iyi. Kimse bizimle baş edemez, yeter ki arkadaşlarımız olsun. Ferhat ve Hogir arkadaşların şahadetlerine çok üzüldüm. Ama sonra arkadaşlar Kuçê Çariqlî’yi aldılar ve Hogir arkadaşın adını buraya verdiler. Görüyor musun, insan öldükten sonra nasıl yaşar? Bir insanın ömrü hadi en fazla yüz yıl olsun ama Hogir arkadaş binlerce yıl bu topraklar üzerinde yaşayacak. Ölümsüzlük budur Xalê. Benim ve senin babanın hikâyesinin mesajı da budur. Hogir arkadaş ve diğer şehit arkadaşlar bu topraklar üzerinde yaşıyor. Her biri kendi ömürlerinden on kat daha uzun yaşayacaklar. Önemli olan insanın öldükten sonra da yaşamasıdır, adını bırakıp gittikten sonra da yaşam yaratmaktır.”

“Baban gibiler ne kadar sizinle övünse azdır. İyi dinlemiştin Heval Teslim.”

“Biliyor musun, buraya kaç kişi gelecek ve Hogir’ı tanıyacak? İnsan öykü, destan, şiir ve şarkılara değer yaşamalı. Çocuklara hikâye olmayı bilmeli, yeni nesillere tarih ve resim olmalı. Eğer sembol olur bir hikâyenin kahramanı olursa gün gelir dinleyenleri çok olur. Anlam verecek olanları çok olur. Bazı hikâyeler vardır, kan ile yazılır Xalê. Bu kolay değil ve her insan bu hikâyenin kahramanı olmaya layık değil. Bu ülkemizin hikâyesidir. İsimleri, biz sağ olanlardan daha çoktur. Fakat biz onları bir isimle biliriz: Şehit!”

Ben cümlelerinin gücü karşısında bakakalmıştım. Nasıl oluyor da bilge gibi, şair gibi ve tarihçi gibi konuşuyordu? Söylediği sözlerle kendi inanan ve onun gibi yaşayan insanlar sadece dilde konuşmaz. Vücudunun tüm organları bu duygu ve düşünceleri akıtmak için seferber olur. İnanç ve zafer coşkusuyla parlayan gözleri, bütün organlarına öncülük ediyordu. Mermi ve güllerin kazıya kazıya oluşturduğu tozlu mevzi-sinden kalktı, belini doğrulttu ve konuşmaya devam etti:

“Xalê, kafamda başka yolların da olduğunu bilmelisin. Şimdi gidip onlardan bazılarını da temizleyeceğim. Bazıları gizlidir ama inan bir taşla iki kuş vuracağız. Çetelere karşı silah sahibi olacağız, bir de rahat hare-

ket edebileceğimiz yollar açacağız. Bu yolla kudurmuş düşmanımızı durdurabiliriz, önünü kesebiliriz. Şimdi iznin olursa ben gideceğim.”

“Başarılar Heval Teslim. Yine de dikkatli ol, size bir şey olmasın.”

“Başa dönmeyelim. Hoşçakalın, devrimin işi ev işlerinden daha önemlidir.”

Vedalaştı, güler yüzle yola çıktı ve gitti. Ben yüzümdeki tebessümle arkasından bakarken, Mazlum yanıma geldi. Bize yakın oturmuş, bizi dinliyordu. O da birşeyler yapmak istiyordu:

“Heval Meryem, biz de bir grup oluşturalım. Biz daha önce de bu işi yapmışız, becerikliyiz. Çünkü Rêzan arkadaş, ‘ne kadar TNT varsa getirin, tankların önünü kesmek için lazım’ demiş.”

“Bu durumu sonra konuşabiliriz, eğer Rêzan arkadaşın ihtiyacı varsa bu işi yapabilirsiniz. Zaten Rêzan arkadaşın tüm grupları bunun için hareket halindeler. Görüldüğü kadarıyla, sabotaj grubu üyesi olman alınına yazılmış. Çünkü düşman yeni hazırlıklar yapıyor, daha fazla tank ve ağır silahlar ile saldıracak.”

“Ben de bundan iyi bir sonuç alacağımıza inanıyorum. Her zaman hazırım.”

Savaş, sadece silah patlatmak değil, her şeyden önce strateji, taktik, hazırlık ve istihbarattır. Her anlamda savaş ihtiyaçlarını karşılayabilelim diye biz de daha zorlu bir savaş gerçeğine göre hazırlanma çabasındaydık. Çünkü önümüzdeki savaşın bugüne kadar yürütülenden daha zor olacağını biliyorduk. Zaten uzun süredir silahların sesi kesilmemiş, saldırılar durmamıştı. Her gün bir taraftan saldırı, çatışma oluyor, yaralı ve şehitler veriyorduk. Buna rağmen cephedeki tüm arkadaşlarımızda direniş gücü, zafer inancı hakimdi. Halk da eskisinden daha çok harekete geçmişti, savaşın yeni durumuna göre örgütleniyordu. Birçok sivil, yaşça büyük insan savaş mevzisindeydi. Önder Apo’nun seferberlik çağrısıyla gelenler de silah eğitimi görmeye başlamıştı. Kısa zamanlı eğitimler veriliyordu. Biz kendimizi de daha zorlu bir savaşa hazırlıyorduk. Artık onlarca genç Kuzey Kürdistan’dan seferberlik için geliyordu, kısa bir eğitimden sonra savaş cephelelerine dağıtılıyorlardı. Çeteler ve Kürdistan işgalcileri Kobanê’yi işgal etmeye, Kobanê ise zorlu savaş ve çağın direnişine hazırlanıyordu.

Batı Cephesi Savaşı

DAİŞ 5 Temmuz 2014'te eşzamanlı Xerûs, Aşmê ve Sirînê cephesindeki Şehîd Hecî Tepesi'ne saldırmaya çalıştı. Bu tepenin sorumlusu Emîn Erkendî arkadaştı. Düşman tepeye yerleşme amacıyla geldiği için son dönemlerde birkaç koldan eş zamanlı saldırarak, gücümüzü kırmaya çalışıyordu, bu konuda tecrübe edinmiştik. Çünkü tek yönlü saldırının hepsini kırmıştık ve böyle geldiğinde başarılı olamayacaklarını biliyorlardı. Bizi her koldan savaşa çekmeye çalışıyorlar, gücümüzü parçalayıp zayıf yakalamak istiyorlardı. Bu tarihlerde Ebû Leyla komutasındaki güçler Xerûs köyündeydi. Gece pusulama yapacakları yerde birilerinin olduğunu fark eden savaşçılar Ebû Leyla'ya haber verdiler:

“Pusu yerinde çeteler var, saldırı için hazırlanıyorlar!”

Ebû Leyla talimat verdi:

“Etraflarını sarın! Onları çembere alın!”

Arkadaşlar talimat üzerine çete grubunu çembere alıp saldırdı. Zaten çeteler Ebû Leyla denetimindeki gücün burada olduğu haberini almıştı. Kendal arkadaş Ebû Leyla'yı aradı:

“Aşmê köyü tarafında çetelerin hareketliliği var. Buradan da saldırı-
cılar gibi görünüyor. Burada kadın arkadaşların kaldığı tepe var, oraya
saldırma hazırlığı içindeler.”

Alınan bilgiler ışığında arkadaşlar tedbir almışlardı. Çeteler tepeye saldırmadan önce kadın arkadaşlar bir grup arkadaşı pusu kurmaları için göndermişlerdi. Çeteler saldırıya geçtiğinde, bir saat önce pusu kurmuş olan kadın arkadaşlar arkadan çetelere saldırdı ve ağır darbe vurdu. Bu

saldırı, zamanında alınan tedbirle boşa çıkarıldı, çeteler çok sayıda cenazelerini geride bırakıp kaçtı. Aynı saatlerde Aşmê köyünde de halk kendi mevzisini kendisi tuttu, köylerini korumak için savaş hazırlığına girdiler. Köye yapılan ilk saldırıda arkadaşlar çeteleri vurmuş, saldırı boşa çıkarılmıştı. Bir diğer hareketli cephe Sirînêê'ydi. İki koldan çeteler saldırıya geçti, her iki saldırı da arkadaşların sert karşılık vermesiyle kırılmıştı. Durumu öğrenmek için Emin arkadaşı aradım:

“Heval, saldırılarını kırdık. Onlar saldırmadan önce savaşçıları pusuya göndermiştik. O arkadaşlar çetelerin bize saldıracağını fark ediyor. Erken haber alınca, iyi bir hazırlıkla onları karşıladık. Her iki saldırıda da çok kayıpları oldu, geri çekilmek zorunda kaldılar. Arkadaşların durumu iyi, gücümüz ve moralemiz yüksek.”

Emin arkadaş bir yandan bana durumu aktarırken, diğer yandan etrafındaki arkadaşlara yüksek sesle talimatlar veriyordu. Verdiği talimatın içeriğini öğrenmek istedim:

“Cephemizin önünde bir su kaynağı ve kanalı var. Çeteler buradan saldırmak istedi, arkadaşlar vuruyor. Bu üçüncü saldırı. Arkadaşlar burada çeteleri sıkıştırmış, vuruyorlar. Adım atamıyorlar. Kararlıyız, kesinlikle cephemize girmelerine izin vermeyeceğiz!”

O gece bütün cephelerden aynı şeyi duyduk. Saldırıları eş zamanlı ve yoğun ama her yerden çete saldırılarını kayıp vermeden kırdık. Sabah, cephe sorumlusu arkadaşları durum değerlendirmesi için yanımıza çağırdık. Mizgin arkadaşı çağırmıştım, hazır olmadığı için Roza arkadaş geldi. Ebû Leyla ve Kendal arkadaşlar geldi. Dördümüz oturup cephenin durumunu tartıştık. Gece düşmanın saldırısını değerlendirdiler, kırılmasını büyük bir başarı olarak ele aldılar. Fakat hepimiz çetelerin bu yenilgiden sonra daha sert saldıracağı görüşündeydik. Ebû Leyla'nın bir şey söylemek istediği belliydi, uygun anı bekliyorlardı. Hazırlıkları değerlendirdikten sonra söz aldı ve konuşmaya başladı:

“Heval, güçlerimiz arasında casus olduğunu düşünüyorum. Dün Hindî ailesi köyüne eylem yapma kararı almıştık. Fakat daha biz hazırlık yaparken düşman tedbir alıp bize saldırdı. Bizim gücümüz dışında kimse puslu yerimizi bilmiyordu. Fakat düşman orayı aldı. Bir süredir

nereye gitsek oradan saldırı oluyor. Sanki düşman yirmi dört saat bizi izliyor, yerimizi biliyor, gücümüzü biliyor, ona göre hareket ediyor.”

“Şüphelendiğiniz biri var mı?”

“Bir süre önce ÖSO’dan birkaç kişi bize katıldı. Bu güçler tehlikelidir. Birinden şüpheleniyoruz, ama doğrudan bir şey söylemek olmaz. Çünkü birkaç gün önce bir yere mayın bıraktık, fakat mayınlarımız patlamadı. Sonraki gün arkadaşlar gidip kontrol ettiğinde mayınların kabloları koparılmıştı. Düşman orada mayın olduğunu bilmiyordu. Bu, içeriden yapılan bir iş. Bilgi onlara bizim içimizden gidiyor.”

“Araştıracağız ama siz de dikkatli olun ve takip edin.”

Durum değerlendirmesinden sonra herkes vedalaşıp yerlerine gitti. Gitmelerinin üzerinden bir saat geçmemişti ki Ebû Leyla telefon etti:

“Arkadaşlar o kişiyi yakalamış. Kaçmak isterken bir arkadaş fark etmiş ve tutuklamış. Yaptığımız sorgulamaya göre DAİŞ göndermiş. Babası ve kardeşi DAİŞ’in elinde. Onu içimize gönderirken, ‘Gidip Ebû Leyla’yı öldür. Xerûs hattındaki bilgileri bize getir. Kaldıkları yerin inceliklerini, oradaki gücün sayısını, silah, teknik, taktiklerini öğren ve bize bilgi gönder’ demişler. Dediğine göre, DAİŞ, bugün Aşmê köyü, YPJ tepesi ve iki koldan Xerûs köyü üzerinden buğday ambarına saldıracak ve buradan Sirînê Cephesi’ne gidecek. Arkadaşlar arasında hareketlilik olduğunu görünce düşmana haber vermiş, öyle yakalanmış. Dışarıdan gelenlere güven olmaz. Birçokları çeteler tarafından yollanıyor. Çaresizce geliyorlar. Aileleri çetelerin elinde esir. Çeteler, casusluk yapmazlarsa ailelerini öldürmekle tehdit ediyor. Bu yüzden böyleleri için duyarlılık olmalı. Çünkü bir süredir ilginç şeyler oluyor. Nereye gitsek peşimizdeler. Suikastçı grupları bize mermi atıyor. Aynı zamanda yerlerimize aniden saldırı oluyor.”

7 Temmuz akşamı çeteler yeni bir saldırıya başladı. Ebû Sirê köyündeki akademi güçlerimize doğru bomba yüklü bir araç gönderiyorlar. Nöbetçi, arabayı görünce ateş açıyor, şoför şaşırıp akademiye giremiyor, bomba yüklü aracı orada bırakıp kaçıyor. Akademinin komutanı olan Kendal, kontrol etmek için arabaya doğru yürüyor. Bu arada Êriş arkadaş Kendal’ın peşinden gidiyor. Êriş’in amcasının oğlu olan İbrahim de şüphelendiği için araca yöneliyor. Bu sırada gençlik sorumlusu Fîraz sesleniyor:

“Heval, uzak durun! Bu işte bir plan olabilir.”

Kendal ve Êrîş arkadaş aracın yanına yetişiyor.

Firaz tekrar sesleniyor:

“Heval Kendal, dönün! Bu bir taktik gibi görünüyor. Araçla ilgili bir planları var.”

Fîraz’ı dinlemeyen arkadaşlar tedbir almadan araca yaklaşıyorlar. Şoför kaçıyor, nöbetçi mermi atıyor ama yine de kurtuluyor.

İbrahim arkadaş uyarıyor:

“Bence burada bir şey var. Neden arabalarını buraya getiriyor, bırakıp kaçıyorlar?”

Tam o sırada bombalı araç patlıyor. Saldırıda Kendal, Xelil ve Fîraz arkadaş şehit olmuş, Êrîş ve İbrahim ağır yaralanmışlardı.

Ben o zaman Güney Cephesi’nde idim. Saat 09:30’da arkadaşlar bağlantı kurdu ve Ebû Sirê köyünde bomba yüklü bir aracın patladığını haber verdi. Bir saat önce Fîraz arkadaşla konuşmuştum. Firaz gençlik güçlerimizin sorumlusuydu. Savaşın uzun sürdüğü günlerde ön cephedeki arkadaşlarımız çok yoruluyordu. Bu yüzden bazen dinlenebilmeleri için Firaz arkadaşı çağırıyorduk, bize birkaç genç arkadaş yolluyordu. Sıcak savaşın olmadığı anlarda o gençler bir süre mevzileri koruyordu, arkadaşlar dinlenip uyuyabiliyordu. En son aradığımda Fîraz’la aramızda şu diyalog geçmişti:

“Çelebi tarafına gideceğim. Bugün geç kalabilirim. Eğer imkân varsa siz arkadaşların yerini doldurun, sabah bir grup getirip oraya geleceğim. Fakat bu gece yetişemeyebilirim.”

“İyi, eğer geç kalacaksan bu gece gelme. Sabah grubu getirip, diğer arkadaşların yerini değiştirebilirsin. Çünkü bu cephede savaş yoğun ve güce ihtiyacımız var. Zaten iki gündür sen de çok yoruldun, biraz uyu ve dinlen. Şimdi saat dokuza geliyor. Siz yetişene kadar on iki olur. Arkadaşlar buraya gelip buradan mevziye gidene kadar çok geç olur. Fakat grubunu hazırla, acil bir şey olursa sana haber verir ve sizi çağırırız.”

“Böyle sakın karşılayacağınıza inanmıyordum. Bir de bu sakinliğin üstüne dinlen dediniz. Teşekkürler, sabah erken yanınıza geliyorum. Kendinize iyi bakın, başarılar. Arkadaşlara selam söyleyin, sabah görüşürüz.”

Bomba yüklü aracın patladığını ve şehit düşenler arasında Fıraz arkadaşın olduğunu öğrendiğimde, aklıma son konuşmamız geldi. Ağır yaralanan İbrahim arkadaş da yiğit, becerikli biriydi. İlk tanıştığımız günden beri bende, kendinde korkuyu öldürmüş duygusu yaratmıştı. Zor zamanlarımızda aracını alıp gelir, “Bana ne iş verirsiniz hazırım” derdi.

Tedbirsizlik nedeniyle üç öncü arkadaşımızın şehit düşmesi, oradaki arkadaşların ve hepimizin üzerinde olumsuz etki yarattı. Kimse böyle bir şehadet beklemiyordu. Masîro arkadaş, gücün toparlanması için oraya gitti. Çünkü bizim hatta savaş vardı ve yanlarına ulaşmamızın imkânı yoktu.

Aynı gecenin sabahında şafak vakti çeteler Evdiko köyüne saldırdı. Bu saldırı sıradan değildi, Doğu Cephesi’ndeki arkadaşlarımızı çembere almayı amaçlıyorlardı. Evdiko köyünü almak demek Evdalê köyü, Girê Sor ve bu cephedeki tüm köylerin alınması anlamına geliyordu. Evdiko köyü alınır, bu cephe ön mevzilerdeki güçlerimizin hepsini geriye çekmeliydik. Bundan başka çözüm yoktu, orası alınır, cepheyle aramıza girmiş olurlardı. Çünkü Doğu Cephesi’ne giden yollar Evdiko köyünden geçiyordu. Köyün çoğu Araptı, birkaç Kürt evi vardı, erken boşalan köylerden biriydi. Saldırıya başladıklarında üç-dört tankla arkadaşların arasına girmişlerdi. Ben Ebû Sirê’ye gitmiştim, burada çatışma vardı.

Masîro arkadaş sabaha karşı telsizden seslendi:

“Ben Evdiko köyüne gidiyorum. Çeteler tanklarla saldırmış, Doğu Cephesi’nde ağır bir savaş başlamış.”

“Nasıl? Nereyi almışlar?”

“Evdiko köyüne gidiyorum, orada çatışma var. Çeteler tanklarla saldırmış, Doğu Cephesi’nde ağır savaş çıktı.”

“Kendalê, Girê Sor ve diğer yerlere saldırı var mı?”

“Hayır, şimdilik sadece Evdiko köyü. Tanklarla gelmişler, arkadaşların bağlantısını kesmişler. Köyün içine girip ilk birkaç evi almışlar.”

“Yardımaınıza gelelim, ihtiyaç olursa haber verin.”

“Şimdi gelmeyin. Siz o hattı sağlamlaştırın. Bu genel bir saldırı, farklı bir taktik var. Batı Cephesi’ndeki arkadaşlar da birkaç yerden saldırdıklarını söyledi fakat o cepheye saldırıları kırılmış. Bu yüzden her yerde duyarlı olun, tüm cepheleri güçlendirelim.”

Düşman o gün akşama kadar genel bir saldırı dalgası başlattı, güçlerimizi birbirinden koparmak için yüklendi. Masîro ve diğer arkadaşdaşlar tüm cephelerde saldırıların kırıldığını haber verdi. Sadece Batı Cephesi'nde yerel güçlerimizden bir arkadaş atılan havan toplarıyla kontrol noktasında şehit olmuştu. Şehirde olan Narîn arkadaşına durumu aktardım. O da olası saldırı noktaları konusunda uyarı yaptı:

“Batı Cephesi’ne yapılan saldırılar taciz amaçlıdır. Tüm arkadaşları uyarın, tedbirinizi alın. Esas saldırı başka yerlere olacak, ona göre hareket edin.”

Masîro, Evdiko köyü tarafına gittiğinde haber verdi:

“Durum burada ciddi. Ağır çatışmalar var. Çok sayıda çete ve ağır silah getirmişler. Niyetleri ne ise iyi değil. Arkadaşlar iyi, çatışmalar ağır şekilde devam ediyor.”

Ardından cihazdan Sefkan seslendi:

“Heval, ben Masîro arkadaşın yanına, Evdiko köyü tarafına gidiyorum. Çünkü burada bir saldırı kırılıyor, diğeri başlıyor. Bir grup yok ediliyor, diğeri grup takviye olarak geliyor, kaldıkları yerden saldırılar devam ediyor. Sabaha kadar kimse uyumadı, tüm güç mevzilerinde kaldı. Fakat diğer cephelerde ilk saldırılardan sonra devam etmediler. Tüm ağırlığı Evdiko köyüne verdiler, buradaki çatışmalar devam ediyor. Mehmûd arkadaş beni arayıp, yanlarında bir şey olmadığını söyledi. Ben de şehirden bir grup arkadaş getirdim, onlarla birlikte Masîro arkadaşın yanına gideceğim. Bu cephede saldırılar gittikçe ağırlaşıyor. Benimle gelen arkadaşlar oraların yollarını iyi biliyorlar, onlara yardımcı olabilirler.”

Çetelerin almak için ant içtiği Evdiko köyünü koruyan dört kadın arkadaşta, saldırılar başladığında Dilgeş arkadaş komutasında bir tabur arkadaş oraya yetişti. Çok ağır saldırılar vardı, öğlene kadar üç-dört kez çetelerin saldırılarını kırmak isteyen güçlerimiz değişti. Desteğe giden arkadaşlar yaralanıyor ya da şehit oluyor, yerine yeni takviyeler geliyordu. Arkadaşlarımız da burayı tüm güçleriyle koruyorlardı ve büyük bir direniş sergiliyorlardı.

Savaş yoldaşlığı, dar gün yoldaşlığıdır. Doğru ve yüreктen gelir, kan ile mühürlenmiş dostluklar yaratır. Başka zaman ve mekânın yoldaşlıklarına benzemez. Öğlen saatlerinde çeteler daha fazla güç ile köyü almaya çalıştılar, artık bu saldırıları karşılamakta zorlanıyorduk. Botanê Reş ve Erdal ar-

kadaş bu cephedeydi. Botan arkadaş çetelerin üzerine giderken yolda yaralanıyor, bunu gören Erdal arkadaş var gücüyle onu yaralı bulunduğu yerden çıkarmak için koşuyor, ancak yanına vardığında şehit düştüğünü görüyor. Botan'ın intikamını almak için düşmanın üzerine gitmek istiyor, ayağa kalktığı anda çeteler ona da mermi yağıdırıyor. Botan arkadaşın eli Erdal arkadaşın elindeyken o da şehit oluyor. Adeta vasiyet bırakır gibi gitmeden önce Dilsoz arkadaş a yoldaşlık mührünü bankıyorlar:

“Biz uzun süredir beraberiz. Son nefesimize kadar beraber olacağımızın sözünü verdik. Bu, savaş yoldaşlığı yeminimiz ve sözümüzdür. Çokça yerde beraber savaştık. Bugün yine beraberiz. Bir gün birimizden biri şehit olursa diğeri de yaşayamaz. Aynı gün şehit olmalıyız. Çünkü biz çokça şehit gördük, sözlerini, kelimelerini, yoldaşlıklarının hepsini kendi yoldaşlığımızda bir kıldık. Savaş yoldaşlığının ve dostluğunun adı olma kararını verdik. Bu dostluğumuz ve yoldaşlığımız Kürtler için örnek olmalı. Kürtler birbirini sevmeli, en büyük sevgilere göre yaşamayı bilmeli. Biz bu sevgi ve doğru yoldaşlığı şehit yoldaşlarımızdan, son ana kadar sevgi ve bağlılıkla toprak, ülke ve arkadaşlarına bağlı kalan, direnen ve bunun için şehit olan yoldaşlarımızdan aldık. Bu yoldaşlık bizi kardeşlikten daha fazla birbirimize yaklaştırdı. Görüşme sözü verdiğimiz arkadaşlarımızın yanına gideceksek de beraber gitmeliyiz...”

İkisi de gençti. Bazı insanlar vardır, aldıkları isimlerin ruhu kanlarına, akıllarına, davranışlarına yön verir. Bu kişiler, isimleriyle anlam bulurlar. Erdal Efrinli, Botan ise Kobanê'nin Cibnê köyündendi. İsimleri yaşamlarına anlam vermiş bu iki arkadaş, YPG'nin kuruluşundan beri savaşın içinde yer almış, Kobanê'nin bütün cephelerinde savaşmışlar ve büyük rol almışlardı. Şehit Botan; adı gibi asi, cesaretli, yetenekli, becerikli, Botan dağları gibi heybetliydi ve etrafına umut saçar, onun gittiği eylem mutlaka zafere ulaşırdı. Şehit Erdal; PKK'nin büyük komutanlarından Erdal'ın⁶⁷ adaşıydı ve onun gibi neşeli, yürekten, cesaretli, yetenekli ve yoldaşlarının davasına bağlıydı. Kürdistan'ın iki yiğit evladı, kahramanlıkları, centilmenlikleri, savaştaki yetenekleri, inançları ve vefalı, umut dolu yoldaşlıklarıyla

67- Engin Sincer.

herkesin sevgisini kazanmıştı. Daha önceki çatışmalarda defalarca yaralanmış, yaraları kabuk bağladığı anda cepheye koşmuşlardı. İkisi ağız birliği etmişçesine şu sözleri dillerinden düşürmezdi:

“Eğer yüreğimizin kanı aynı dereeden akmaz ise insan yoldaşlığından şüphe etmeli. Doğru yoldaşlığın kalbi beraber atmalı, yoksa o yoldaşlıkta bir eksiklik vardır. Biz ikimiz böyle olmuşuz, kanımız bir yürekte akıyor, kalbimiz beraber atıyor. Yüreğimizde binlerce yoldaşın yüreği var.”

İkisi de Dilgeş arkadaşın taburunun üyeleri idi, taburun sayısı fazla değildi ama seçilmiş fedai ruhlu savaşıclardan oluşuyordu. Bu fedai gençler Kobanê'nin tüm savaşlarına katıldı, tecrübe kazandı, hangi cepheye yoldaşları darda kalsa Hızır gibi yetişen komutan ve öncülerdi. Sabotaj, suikast ve fedai saldırıların hepsinde tecrübeli olan grupları vardı. Savaş boyunca taburda yara almayan savaşçı yoktu ve yaralarının iyileşmesini beklemeden cepheye koşarlardı. Tabur komutanı Dilgeş arkadaş da yaralanmış ve elindeki yara iyileşmeden cepheye gelmişti, çünkü nerede savaş varsa, taburuyla beraber yüzünü oraya çevirirdi.

Evdiko köyündeki savaş akşama kadar devam etti, orayı bırakmama kararı aldık. Ağır bir saldırı dalgası ile geliyorlardı ve Dilgeş arkadaşın taburundan on beş arkadaş ağır yaralandı. Düşman büyük bir inatla saldırıyordu, her saldırı dalgası kırıldığında yeni bir saldırı dalgasını kendiyile getiriyordu. Durum kritikti, destek grup oluşturup gitmek için Masîro'yu aradım, o da saldırıya gitmişti. Bir arkadaş aracılığı ile bize not iletti:

“Heval Masîro hazır değil. Sadırıya geçti. Arkadaşlar her yönden saldırıyor, çatışmalar çok ağırlaştı. Şimdiye kadar yaklaşık altı farklı grup saldırıydı. Biz her seferinde vuruyoruz ve grupları yeniliyor, başka bir grubu yerlerine koyuyorlar ve tekrar saldırıyorlar. Ölülerinin cenazesine basıp geliyorlar. Şimdi tankla mevzilerimize girmek istiyorlar.”

Arkadaş bu bilgileri verirken çeteler üç tank ve bir zırhlı araç ile köye yaklaşıyorlardı. Bu arada telsizden nefes aldırın sesleri geldi:

“Bir tank vuruldu, biri de imha edildi. Hogir arkadaş füze ile tankı vurdu.”

“Heval, düşman buraya büyük bir güç toplamış. Hiç sonu gelmeyecekmiş gibi biz vurdukça azıyor, daha büyük grupla saldırıyorlar. Belli ki

kararlılar, bedeli ne olursa olsun, bu köyü alacaklar. Bir tankları imha edilmesine rağmen saldırıya ara vermediler.”

Savaşın kıran kırana devam ettiği bu cephede altı aydır YPJ’ye katılmış Agirî Ken isimli genç bir kadın arkadaş vardı. Esmer, kısa boylu, becerikli bir kadın savaşçı olan Agirî’nin en belirgin özelliği, yüzünden eksik etmediği gülümsemesiydi. Bu yüzden arkadaşlar onun soyadını Ken⁶⁸ koymuştu. Altı ayda birçok çatışmaya katılmış, kısa boyuna rağmen tüm saldırılarda da B-7 silahını kullanmıştı. Neredeyse boyu kadar silahı omuzluyordu. O gün tüm telsizlerden Agirî’nin adı yankılanıyordu. Dilgeş onu tebrik ediyordu:

“Eline sağlık, yaşa Agirî heval!”

Neler olup bittiğini sorduğumda arkadaşlar:

“Agirî arkadaş düşman tankları ve arabalarına ateş topları yağdırıyor. Silahının güllesiyle iki tank darbe aldı. Ovada dursa bile düşman onu görmüyor. Tankların önünde durmuş ve silahın güllesi düşmanı sarsıyor.”

Akşam olmuştu ve saldırılar hız kesmeden devam ediyor, biz saldırıları kırmak istedikçe çeteler takviye güçleri ile tüm ağırlıklarını bu hatta veriyordu. Masîro arkadaş çatışmadaydı, o yüzden cephe yönetimi, fazla kayıp vermemek için güçlerimizi ön hattan, Evdiko köyünden çekme yönünde ortak karara varmıştı. Benim de görüşümü almak istiyorlardı:

“Meryem heval, sen ne düşünüyorsun?”

Savaşta, alanda savaşanlara inisiyatif vermek, ihtiyaçlara göre kalmaları ya da çıkmaları yönünde bir kararı kendilerinin vermeleri daha iyidir:

“Siz nasıl uygun görüyorsanız öyle yapın.”

Hava kararıyordu ve çekilme olmazsa güçlerimiz çembere girebilir ve çok sayıda şehit verebilirdik. Ön hattan geri çekilme kararı cephe-deki arkadaşlara bildirildiğinde Girê Sor’daki arkadaşlar itiraz etti.

“Biz çekilmiyoruz, çıkmıyoruz!”

Defalarca onlarla konuştuk, aldığımız yanıt hep aynı oldu:

68- Gülmek, güleç

“Ne yapsanız da biz burdan çıkmayız, mevzimizi bırakmayız!”

Aslında arkadaşların bu tavrı beni gururlandırıyor. En tehlikeli yerde, en vahşi düşmana karşı Kürt kadınlar cesaret, inanç ve iradeyle savaşıyor, yerlerini bırakmıyorlardı. Bu bizim için iftihar edilecek bir durumdu fakat diğer yandan ise zorluyordu. Kuşkusuz tüm ordularda askerler söz sahibi olamaz, komutanlarının sözünü kayıtsız şartsız yerine getirmek zorundadır. Ancak biz farklıyız, halk ordusuyuz, her arkadaşın öneri ve görüşleri kıymetlidir. Her bir savaşçının görüşü savaşın en sıcak olduğu anlarda bile alınır. Bu yüzden askeri güçlerimizde her ne kadar disiplin ve düzenli bir sistem olsa da bazı anlarda farklı durumlarla karşılaşabiliyoruz. Tıpkı kadın arkadaşların tuttukları alandan çıkmama cesareti ve inadı gibi. Onları ikna etmem gerekiyordu, Girê Sor’daki kadın arkadaşların komutanı Zilan’ı aradım:

“Zilan heval, geri çekilme kararı aldık. Arkadaşlar size kararı bildirmiş. Fakat siz kararı yerine getirmemişsiniz. Şimdi inisiyatif cephe sorumlularındır. Önemli olan bir yeri almak değil, sonuna kadar orada kalmaktır. Kozik⁶⁹ savaşı yürütmüyoruz. Gerekirse bırakırız, sonra yine gider alırız. Biz güçlerimizi bir yerde yok olmaya terk etmiyoruz. Bu doğru bir tutum değil. Alınan karar uygulanı!”

Sakin bir ses tonuyla net kararımızı bildirdim. Zilan arkadaşın yanındaki Sorxwîn ve Barhîn arkadaşların sesleri de benim sesim kadar netti:

“Biz gelmiyoruz! Diğerleri çekilsin ama biz kalalım.”

Kararımızdan menmun değillerdi, ağlama sesleri geliyordu, geri çekilmek hepsine ağır geliyordu. Cephede yanlarında şehit olan, yaralanan arkadaşlara bağlılıkları gereği geri çekilmek istemiyorlardı. Hepsi genç savaşçılardı, şehadetlere duygusal yaklaşıyorlardı, özellikle kadın arkadaşlarda duygusallık daha yüksek seviyedeydi. Duygularını, ruh hallerini ve ısrarlarını anlıyordum ama ikna etmek zorundaydım:

“Arkadaşlar, duygularınızı anlıyorum ama Kürdistan’da tek bir köy yok. Eğer siz kabul etmezseniz arkadaşlar da çekilmez ve çembere gi-

69- Avcıların avlarına görünmeden içinde bekledikleri kulübe ya da siperlik. Eskiden köy çatışmalarında tarafların taşlardan yapılmış küçük mevzi, kulübe. Düşman taraflar günler ve haftalar boyunca bu mevzilerden ayrılmadan çatışırdı.

rerler. O zaman daha fazla şehit veririz. Görüyorsunuz, her yer cenaze ile dolu ama yine de saldırıyorlar, güçlerini bu hatta topluyorlar. Belli ki karar almışlar, ne olursa olsun Evdiko köyünü alacak ve bizi çembere alıp çemberin içinde boğmak isteyecekler. Oyunlarına gelmemeliyiz, onları boşa çıkarmalıyız. Gelin, yeni bir hat oluşturalım.”

Sözlerimin ağırlığına rağmen Zılan’dan yine aynı cevabı aldım:

“Diğer arkadaşlar çekilsin, biz tek kalalım.”

Artık öfkelenmeye başlamıştım, sesimi sertleştirerek, talimatı net verdim:

“Arkadaşlar, bana şunu net söyleyin; siz asker misiniz değil misiniz? Eğer askerseniz duygularınıza göre hareket etmeyin, ne talimat verilirse uygulayın! Komutanınız saldırın derse saldıracak, durun derse duracaksınız! Zılan, sen oranın komutanısın, kendi başına karar veriyorsun ve oradaki arkadaşların bu tavrından sen sorumlusun! Komutanının talimatını dinlemiyorsun, bizim verdiğimiz talimatı dinlemiyorsun. Sen sadece bir köyü korumaya söz vermiş biri misin yoksa bir militan mısın? Eğer YPJ militanıysan savaşın ihtiyaçlarına göre yaşamak, hareket etmek zorundasın! Gelmezseniz düşman planının başarıya ulaşmasının müsebbibi olursunuz! Bakın, en son Erdal ve Botan şehit oldu. Eğer siz şehitlerin doğru yoldaşı, militan ve savaşçıysanız arkadaşların verdiği talimatı uygulayın! Şehitlerin intikamını almaya kararlıysanız, çetelerin vahşi saldırılarının önünü alın, verilen talimata uyun ve arkadaşlarla oradan çıkın!”

Bu sözleri söylemek benim için kolay olmadı. Çünkü duygusal olarak onlardan farklı değildim. Fakat savaş sadece duygusallıkla yürütülmez, hesap ve plan ister. Onların duygularını anlıyordum; bir yıldır, bu sadık duygularla, büyük direniş ve iradeyle Evdiko köyünü çetelerin saldırılarından koruyorlardı. Onlarca saldırı kırılmış, bu cephede büyük başarılar elde edilmiş, yüzlerce işgalci çete burada bertaraf edilmişti. Bir yıl içinde cephede çok sayıda arkadaş şehit olmuştu, onlara olan sadakat ve bağlılıkları gereği bu cepheyi bırakmak istemiyorlardı.

Zılan, buruk ve ağlamaklı sesi ile cevap verdi:

“Heval, biraz bizi anlayın. Burada şehit olan arkadaşları bırakmak kolay mı? Viyan, Peyman, Hebûn, Sorxwîn, Rüstem, Siyabend arkadaş-

ların şehit olduğu yeri nasıl bırakalım? Komutanımız dâhil onlarca arkadaşımız burada şehit oldu. Düşmanın planını boşa çıkarmak için böyle bir karar aldık. Fakat eğer siz bu kararımızın çetelerin zaferine sebep olacağını söylüyorsanız, yüreğimize taş basar, verilen talimatı uyguluyoruz.”

“Yüreğimize taş basarız!” Telsizin öbür ucundaki Zılan’ın konuşmasının satır arasından içime işleyen bu sözler beynimde zangırdıyordu. Doğru, orası sadece bir köy, birkaç kilometrelik bir topraktı amenna. Ama orası onlarca şehit arkadaşın yeri. Orası kalbimizin coğrafyası, şehitlerimizin duygu ve düşüncelerinin haritasıydı. Bunu anlıyordum:

“Duygularınızı anlıyorum. Bedeninizden kale yaparak gece ve gündüzü devirdiniz. Siz inanç, irade, cesaret ve sadakatinizle, şehitlere olan bağlılığınızla büyük kahramanlık gösterdiniz. Tüm güçleriyle burada toplanmalarına rağmen çeteler amaçlarına ulaşamadı, yüzlerce çete öldürdünüz. Şimdi çembere girmemek ve daha fazla şehit vermemek için Masîro arkadaş ne talimat verirse ona uyun! Arkadaşlar Kopirlik, Ehmediyê ve etraf köylerde yeni bir hat oluşturacaklar. Çekilmeye hazırlanın. Daha önce onlardan nasıl birçok yeri aldıysak, o yerleri onlara mezarlığa çevirdiysek Evdiko köyünü de çetelerin mezarlığı haline getireceğiz. İnanın ki bir karış toprağımızda onlara yer olmayacak.”

Zor geçen bir gecenin ardından seher vakti güçlerimiz Evdiko, Kendalê, Girê Sor dâhil bu hat üzerindeki birçok köyden çekildi. Günü geceye deviren yirmi dört saatlik direniş tek başına bir destandı. Çetelerin cenazelerini sayamıyorduk ve o güne kadar hiçbir savaşta Evdiko köyünde olduğu kadar çete öldürülmemiştir ama yine de inatla saldırıyorlardı. Çekilmenin ardından güçlerimiz Evdiko köyünün yanında olan bir köye yığınak yaptı ve burada bir savunma hattı oluşturduk. Güçlerimiz çetelerin eline geçen Evdiko’ya çok yakın kaleşnikof mermilerinin mesafesindeydi.

Üçüncü gün çeteler yeni oluşturduğumuz hatta saldırmak istedi. Tanklarla geldiler. Her zaman olduğu gibi tankları kendine mevzi yapan gruplar da arkasından geliyorlardı. Arkadaşlarımız tankın gelişini fark edip mevzilerini sağlamlaştırdı. Suikastçı arkadaşlarımız devreye girdi. Kahraman ve Şiyarê Dilkun bu cephenin namı suikastçileriydi. Tank

namlusunu doğrultup gülle atmak için hazırlandığı zaman Kahraman Afrin tankı hedef alıp, namlusuna mermi sıktı. Gülle daha tankın namlusunun ağzındayken mermiyle karşılaştı ve patladı. Bu çok ince bir işti ve saatlerce tankın namlusunu tutturabilmek için beklemek, namlunun başı suikastçıların hizasına gelince nişan alıp vurmak gerekiyordu. Zor olanı başarmıştı Kahraman. Tank patlayınca çeteler şaşırıp panikledi. Fırsattan istifade güçlerimiz çetelere saldırdı, gruptakilerin çoğu öldürüldü, yaralılar kaçtı. Bu incelik, dikkat ve zekâ dolu suikast, düşmanın psikolojisini bozdu ve ani saldırı ile onları kırdık. Saldırıları püskürtüldükten sonra, sabotaj grubundaki arkadaşlarımız bu hattın hepsine mayın yerleştirdi. Arabaları ölülerini almaya gelince mayınlar patladı, altı kişi de mayın ile arabada öldürüldü. Bu eylemler artık eskisi gibi saldırıya geçmelerini engelledi. Evdiko köyü dışında oluşturduğumuz direniş hattında yapılan eylemler, çeteleri korkuttu ve bir gerçeği daha onlara gösterdi: Kobanê'yi işgal etmek, hesap ettikleri kadar kolay olmayacaktı!

Bir DAİŞ’linin sözleri: Bir Kürt kadını vardı

Evdiko köyündeki destansı direnişin ardından ilginç bir olay yaşandı. Karşı saflarda savaştığımız bir DAİŞ’li, telefonla bize ulaştı. Başta konuşmak istemedik, sonra niyetini anlamak için konuşmaya karar verdik. Ağır arkadaşın direnişinden çok etkilendiğini söyledi:

“Size yardımcı olmak, bilgi vermek istiyorum. Bu isteğimin sebebi bir Kürt kadının direnişidir.”

Ve devam etti:

“Biz tanklar ile saldırdığımızda, tank şoförlerimiz ‘Bir kadın yüzünden ilerleyemiyoruz. Gülleleri tanklarımızın ortasına isabet ediyor. Biz her onu yok etmek istediğimizde anında yer değiştiriyor, baş edemiyoruz’ dediler. Tanklarımızın baş edemediği bu Kürt kadını nasıl bir kadındı? Hepimiz onu merak ediyorduk. Daha sonra tankların yerine yetişip bu kadının cenazesini gördük, donakaldım. Genç, esmer, kısa boylu bir kadındı. Bu kadın tanklarımızı saatlerce yerinde durdurmuştu. En son bir tankımıza yetişmişti, darbelediği tankın yanında vurulmuştu. Cesareti beni yaptıklarımdan utandırdı. Cenazesini gördükten sonra kendi kendime ‘bu nasıl bir ruhtur?’ diye sordum. Bu kadar genç bir kadın, bu kısa boyuyla nasıl bu kadar savaşabiliyor, tanklarımızın önünü kesiyor? Ben Arabım, yan köylerden birinden komşunuzum. Karım ve çocuklarım var, bu genç kadının yaşında kızım var. Fakat o Kürt kadınlarına benzemiyor. Gece evden çıkmaya korkuyor. Fakat kızımın yaşındaki bu kadın, gece gündüz savaştı, bizim önümüzü kesti. Ben tüm savaşçıların cesaret ve savaşçılığını gördüm, nasıl savaştığının şahidi oldum. Fakat bu kadının direnişi ve savaş

aklımı aldı. Beni insanlığımdan, erkekleğimden utandırdı. Artık bu gücün içinde zorla kalıyorum. Fakat söz olsun ki, bu kadını asla unutmayacağım, Kürt savaşçılarına mermi sıkmayacağım. Bu kadının cesaretli yüreğinin hatırına sizin için elimden geleni yapacağım. Şimdiye kadar haklı olduğumuza sanıyordum. Fakat Allah bana bir işaret verdi. Bu kadını göstererek, bizim büyük bir günah işlediğimizi gösterdi. İşlediğimiz günahıtan sonra hiçbir cennet bizi kabul etmez. Bu yüzden bundan sonra yapmak istediklerimizle günahlarımızın kefaretinin ödemek istiyorum.”

Agirî arkadaşın DAIŞ üyesi üzerinde yarattığı etki, bu çetenin çok kez telefon ile istihbari bilgi vermesini sağladı ve bu bilgiler çok önemliydi. Evdiko köyü direnişinde Agirî, Botanê Reş, Erdal, Serhildan arkadaşla birlikte yedi arkadaş şehit olmuştu. Altı arkadaşın cenazesini almıştık ama Şehit Agirî'nin cenazesine ulaşamamıştık ve çetelerin eline geçmişti. Botan ve Erdal'la birlikte bu cephedeki şehadetler Kobanê cephelerindeki tüm arkadaşları etkiledi. Dilgeş arkadaşın komutasında yeni bir tabur oluşturuldu ve Şehit Botan'ın ismi verildi. Direnişte yaralanan arkadaşlar tekrar bu taburda toplandı ve katılan yeni savaşçılar da eğitimlerini tamamladıktan sonra bu taburda yer aldı. Şehit Erdal suikast grubundaydı, şehadetinden sonra bu grubun adı, 'Şehit Erdal Suikast Grubu' oldu. Şehit arkadaşlar bizimleydi; adları, davaları, yoldaşları tarafından devralındı. Teslim ile yaptığımız sohbeti hatırladım. Haklı çıkmıştı Teslim. Arkadaşlar şehit olmuş fakat düşünceleri, duyguları, amaçları, isimleri ve kahramanlıkları onlardan sonra da direnişin adı olmaya devam etmişti. Onlar, amaçlarından ve hayal atlarından inmediler, biz vefa ile onların izinden yürüyoruz.

Evdiko köyü savaşı başka bir gerçekliği de ortaya koydu, işgal merkezlerinde karar alınmıştı, ne olursa olsun işgal edeceklerdi. Geri çekilmek onlar için ölüm anlamına geliyordu. Türk devleti ile tüm Kobanê'yi işgal etme karşılığında iş ortaklığı anlaşması imzalamışlardı. Bizimle yürüttükleri savaşta gülle ve mermilerimizden kurtulan çete ve çetebaşlarını kendileri cezalandırıp öldürüyorlardı. Savaşta kırılma yaşayan kendi komutanlarını infaz ediyorlardı. Savaş cephelerinde aynı anda ve geniş çaplı yapılan saldırılarda sonuç alamayınca, güçlerimiz büyük bir direnişle iler-

lemelerine izin vermeyince, tüm güçlerini ağır silahlara verdiler. İntihar eylemleri başladı, bomba yüklü araçlarla saldırıya geçtiler, zayıf gördükleri yerde suikastler gerçekleştirdiler ve canlı bomba olarak yetiştirdikleri çeteleri Kobanê'ye getirdiler. Doğu, Batı, Güney cephelerine günde iki yüz-üç yüz cehennem topu atılıyordu. Cehennem topu DAİŞ'in icadıydı. Dünyanın her yanından çete toplayan DAİŞ'in içinde silah patlayıcılar konusunda uzman çok sayıda kişi vardı. Elleri bulunduran malzemelerle bu topu yapmışlardı. Piknik tüplerinden yapılan topa bir pervane takılıyor ve iç havanın gücüyle boruyu sıçratıyordu. Dört beş metre uzunluğunda bir boru, merdiven şeklinde bir rampanın üzerine bağlanıyor ve su altındaki torpido gibi havanın gücüyle topu itiyordu. Basınçla beş yüz metre fırlayan tüpün değdiği her yer harabeye dönüyordu. İşte "cehennem topu" dedikleri bu silahla köyleri vurmaya başladılar.

Toprağının kokusunu kıymetini bilen için cehennem topu ya da başka silah kar etmez. Halkımız da köylerinden çıkmak istemiyor, biz çıkarmak istediğimizde itirazlarını dile getiriyordu. Yaşanan bazı üzücü durumlardan kaynaklı hiç olmazsa kadın, çocuk ve yaşlıları köyden çıkarmalıydık. Deyenikê ve Cirin köylerinin de aralarında olduğu hattı boşalttık ve halkı savunma hattımızın arkasına gönderdik, böylece halkı ağır silahların saldırılarından koruyabiliyorduk. Savaşın ön hattında sadece köylerdeki erkekler kaldı. Bu kararı uygulayamadığımız tek köy Qizeli köyü oldu. Evdoyê Tûjo ailesi köyden çıkmayı tercih etmiyordu, ısrarlarımıza şu cevabı veriyordu:

"Buralarda kimse kalmasa bile, biz köyümüzü bırakmayız."

Tûjo ailesinden Evdo'nun dokuz yaşındaki oğlu havan topuyla şehit olmuştu. Çocuk şehit olduktan sonra Ehmedê Mala Tûjo'nun metanetli konuşması hepimizi etkilemişti:

"Bu toprağımızın, ülkemizin gerçeğidir. Biz mazlum bir halkız ve özgürlüğümüz için savaşıyoruz. Eğer çocuklarımız sağ kalır, yaşar, savaşız ve özgür günler görürlerse, bu toprağın kaç kız ve erkeğinin kanıyla korunduğunu bilsinler. Savaşla büyüsünler, direniş kültürü kökyle toprağa karışsınlar. Çünkü geçmişini bilmeyen insanlar aslını çabuk kaybeder. Kendilerini unuturlar."

Çabalarımıza rağmen çocukları da dâhil köyden çıkıp başka yere gitmediler. Biz düşmanın ilerleyeceğini biliyorduk, sivillerin ve çocukların öldürülmesine engel olmak istedik. Çeteler Evdiko köyüne saldırmadan önce; “Bexdikê, Îdaniyê köylerine geçeceğiz, böylece bölgedeki tüm köyleri alacağız” demişlerdi. Bu yüzden tedbir almalı, köy halkına ‘güvenli yerlere gidin’ demeliydik.

Tedbir amaçlı da olsa köylerden çekilme kararını almak bizim için hiç kolay olmadı. Adeta yüreğimize hançer saplanıyor, yüreğimiz ve duygularımız kendi verdiğimiz kararlarla yaralanıyordu. Çünkü bu toprağın çocuklarıydık ve Ehmedê Mala Tûjo’nun sözlerinin doğru olduğunu biliyorduk. Bir köyü bırakmak öyle kolay değildi, o insanların tarihiydi ve geleceğimizdi. Her boşalttığımız köyde çocukluğumuzu, dede ve nanelerimizi, hayal ve rüyalarımızı arkamızda bırakıyorduk. Kim bilir, her köy kaç sevdanın yuvası oldu? Elleri kaç yaşam doğdu, kaç kişinin bedeni toprağa karıştı? Bu köylerin hikâyeleri, mezarları, duvarları, yaşamışlıkların kokusu yüreğimize sınıyor ve ince bir sızı bırakıyordu. En önemlisi, bu köylerin hayalinde, tarihi geleceğe taşımının umudu vardı ve biz bu umudun savaşılarıydık. Tıpkı Ehmedê Mala Tûjo’nun dediği gibi: “İnsanın damar ve köklerinden kopması kolay mı?”

Girê Sor’da telsizde buruk ve küskün sesiyle sitem eden Zılan da aynı şeyi söylüyordu.

Her geri çekilmede kendi yüreğimize basıyorduk. Çünkü bu toprağın her karışında arkadaşlarımızın gülüşlerine, direniş, sevgi, irade ve mücadelelerine rastlıyorduk. Bu taşların her birinin üzerinde şehitlerin kanı, anısı ve sevgisi ile arkadaşlarımızın teri vardı. Her geri çekilme kararında boğazım düğümleniyor, sanki bir sonbahar fırtınasının ortasında oluşmuş hortum içimin ovalarında tozu önüne katmış, beni harabeye çeviriyordu. Sanki boş bir araziye sarmış yangın göğsüme vuruyor, kalbimin yanık kokusunu hissediyordum. Arkadaşların görüntüleri, gülüşleri gözlerimin önünde beliriyor, şehit olduğu mevziler, sesleri, terli alınları, elleri, tetikteki nazik parmakları zihnimde canlanıyordu. Arkadaşlarımızın teri ve kanıyla, halkımızın direnişi ve emeğiyle aldığımız topraklar, bakışlarıyla ciğerimi dağlarcasına içimde büyük bir acı hisset-

tiriyordu. Boş sokaklarda gezinen kedilerin sesi, evlerin damlarında öksüz kalmış güvercinlerin kanat çırpışı yüreğimin sancısını derinleştiriyordu. Ama yine de arkadaşlara ve halka ‘geri çekilin!’ diyordum. Bu ne yaman bir çelişkiydi? Bazen aklım ve duygularım arasındaki savaş, biz ve çeteler arasındaki savaştan daha çetin geçiyordu. Onulmaz bir monolog içinde buluyordum kendimi. Duygularım soruyordu:

“Gördün mü, şu arkadaş buradan nasıl yürüdü? Diğer arkadaş burada nasıl mevzi yaptı? Hatırlıyor musun, o arkadaş burada nasıl bir anı anlattı? Arkadaşlar burada halaya durmuştu.”

Aklım cevap veriyordu:

“Düşman duygulara değer vermiyor, duygusal hareket etme. Yoksa yüreğinde daha çok yara açılır. Doğru düşün, doğru karar ver. Duygularını etrafa yansıtmı, duygular işgalcidir, seni gerçeklerden uzaklaştırabilir.”

Aklım ve duygularım kıyasıya bir savaşın ortasındaydı ama ben onları uzlaştırmak istiyordum. Çünkü biz düşmanımız gibi duygulardan arınmış bir savaş yürütemezdik. Duyguların kutsallığını ve aklın süzgecini biliyorduk, bu yüzden ikisinin ortaklaştığı, sağlıklı ama bir o kadar da vicdani kararlar almak zorundaydık. İyi düşünmeliydik ki düşmanın halkımız üzerinde yürüttüğü kültürel, tarihi, siyasi ve fiziki kırımını engelleyelim. Karar verenler olarak en sağlıklı yol, tüm acılara direnmek, güçlü olmak, acılarımıza teslim olmadan akla ve vicdana uygun kararlar alarak, halk düşmanlarının amacına ulaşmasına yol vermemektir. Çoğu zaman arkadaşlarla konuştuğumuzda onları anlamadığımızı düşünüyor, yaşadıkları duyguları bize anlatmaya çalışıyorlardı. Fakat verdiğimiz sert talimatların arkasındaki yüreğimizin de, Ehmedê Mala Tûjo’nun söz ettiği bu savaşla doğru-
lan toprakların çocukları olduğunu gözardı ediyorlardı.

Evdiko köyünden çekildikten sonra Doğu Cephesi’ne, Kopirlik köyüne geçtim. Yakınlardaki Feyantê köyünde arkadaşlar, savaş mevzilerinde sıralanmış, suikast yöntemiyle düşmana mermi atıyorlardı. Feyantê köyünü gördüğüm zaman o köyde kahramanca bir direnişle onlarca çete öldüren ve orada şehit olan Şervan arkadaşını anımsadım. Onun gibi birçok arkadaş aklımdan geçiyor, yüzleri, gülüşleri ve son anları gözümde canlanıyordu. Birden içime seslendim:

“Feyantê, sen asla düşmemelisin, öyle kolay bırakılmamalısın.”

Sanki içimin sesini duymuş gibi arkadaşlar da aynı ağızdan and içiyorlardı:

“Feyantê düşmemeli, düşman Feyantê topraklarına basmamalı.”

Biz aynı rüzgârın kanatlarıydık ve birbirimize olan sevgimiz konuşmadan da bizi aynı duygu ve düşüncelerde birleştiriyordu. Yüreğimin sesini duyarak söyledikleri sözleri duyunca bu gururu iliklerime kadar hissettim. Yoldaşlığın en kutsalını yaşayarak birlikte şehit düşen Botanê Reş ve Erdal arkadaşını anımsadım. Botanê Reş, Erdal’a olan bağlılığını şöyle tarif ederdi: “Bütün arkadaşların yüreği yüreğimizde atıyor ve yüreğimizin kanı aynı dereeden akıyor.” O an ben de bütün arkadaşların yüreğini yüreğimde hissettim.

Beni daldığım düşüncelerden sıyrın, yönetim olarak yapacağımız toplantı oldu. O gün ilk kez Masîro’nun bakışlarında birikmiş acıyı gördüm. Geri çekilme konusunda onun da benim gibi aynı duyguları yaşadığını anladım. Masîro adını ‘balık nehri’ anlamına gelen Botan’ın bir nehrinden alır. Moral ve inancı her zaman adı gibi akarsuyun coşkunluğunda, savaşçılığı tıpkı adını aldığı nehir gibi hırçın, dalgalı bir suyun berraklığındadır. Savaşçı, fedakâr, direngen, güvenilir ve inançlıdır. Onu hiçbir zaman moral-siz görmezsin. Düşmanın en çok saldırdığı zamanlarda bile gözüpekliliği ile şu cümle dökülürdü dilinden: “Arkadaşlar, birkaç pislik çete gelmiş, gidip onları Kobanê topraklarından süpürüp çöplüğe atalım.” Bu cümle, onunla savaşan arkadaşlar arasında meşhurdur. YPG’nin Kobanê sorumlusu olan Masîro arkadaş, son iki gündür süren yoğun savaşta, Doğu Cephesi’nde hem savaşı yönetiyor, hem de onlarca kez saldırı gruplarıyla birlikte en önde düşmana darbe vurmaya gidiyordu. Uykusuzluk ve en çok da arkadaşların şehadetiyle Evdiko köyünden çekilmenin acısı bakışlarına yorgunluk düşürmüştü. Nehrinden uzak düşmüş ve yerine dönmeyi bekleyen balık gibi bazen yaşlar gözlerinden dışarıya vuruyor, sonra tekrar bulutların arkasına giriyordu. Aynı duygu tüm arkadaşlarda vardı, fakat en çok Masîro arkadaşın bakışlarında ve yüzünde dışa vuruyordu ya da biz alışık olmadığımız için bu durumu dikkatimizi çekiyordu.

Cephelerin durumunu ve savaşın geldiği boyutu değerlendiren geniş bir tartışma yürütüp, planlama çıkardık. Savaş güçlerimizin durumu, arkadaşla-

rın sayısı, mevzi, teknik ve yürütülecek taktik için tartışmalar yürütüldü, kararlar alındı. Arkadaşların cenazeleri merasim için iki gündür bekletiliyordu. Toplantının ardından şehit olan arkadaşların merasimine katılmak üzere, şehitlerin kervanıyla Kobanê şehir merkezine doğru yola çıktık. Kobanê'ye yetiştiğimizde halk ve arkadaşlar şehitlerin tabutlarını omuzladı ve Şehit Dicle şehitliğine doğru yürümeye başladık. Anaların elinde süslenmiş kına tepsi-leri vardı, bu görüntüye tanık olan kadın, erkek, çocuk, dede, nene, ağaç, taş, toprak ve gök hep birlikte ağlıyordu. Feryatlar zılgıtlara ve sloganlara karışıyor, Kobanê'nin yüreğinin hıçkırıkları gökyüzünün boşluğuna yetişiyordu. Tabutların arkasından aileler, onların ardından Kobanê halkı yürüyordu ve arkadaşlar güvenliği sağlıyordu. Analar, kız ve oğullarını Kürdistan'ın gelin ve damadı olarak uğurlamak için ellerinde kına tepsiyle yürüyordu. Ağıt sesleri yükseliyor, kadın, erkek başlarındaki kefiye ile gözyaşlarını siliyor, her hırçırık boğazımızda bir top yumağına dönüşüyordu. Ağıt sesleri gelince şehitlerin anaları başları dik haykırıyorlardı:

“Ağlamayın, düşman sevinmesin! Onlar ölmedi, Kürdistan'ın gelini ve damatları oldular. Önder Apo'nun, Kürdistan'ın, savaşan yiğitlerimizin ve bütün Kürt halkının başı sağolsun. Şehitlerin yuvası Kobanê'nin başı sağolsun.”

Şehitliğe yetişince analar zılgıtlar ile şehitlerimizin elini kınaladı ve sonra hep beraber onları toprağa emanet ettik. Merasimde ilk konuşmayı oğlu Şervan'ı bir süre önce Feyantê köyünde suikastle şehit veren Şehit Aileleri Kurumu Sorumlusu Eyšê Efendi yaptı:

“Şervan'ım, uyan. Kaldır başını, bak çocukluk arkadaşın Botanê Reş bir grup arkadaşınla sana misafir olmaya geliyorlar. Uyan oğlum, sen ev sahibisin, arkadaşlarını karşıla. Çocukluk arkadaşın, savaştaki yoldaşların yanına geliyor. Birbirinize çocukluk anılarınızdan söz edin, savaş oyunlarınızdan, Kürdistan'a ve Kobanê'ye olan sevginizden söz edin.”

Eyšê Efendi'nin yüreğinden yükselen ses, tüm şehit analarının yüreğinin ortak sesi olup yankılandı. Tüm Kobanê halkının gözlerinden dökülen gözyaşları içinde intikam yeminlerine dönüştü. Ardından bir diğer Şehit Aileleri Kurumu sorumlusu olan Mustafa Îto da şehitlere minnet ve intikam sözüyle konuşmaya başladı:

“Bugün, bu kahraman çocuklarımızın şehadetiyle acılıyız. Fakat acılarımız kadar onurlu ve gururluyuz. Bu mücadeleden önce ölülerimizi böyle mi gömüyorduk? Tabutlarımızı düğün alayı gibi karşılıyor muyduk? Çünkü onların yanımızdan gidip bir daha dönmeyeceklerine inanıyorduk. Fakat artık siz de görüyorsunuz, şehit arkadaşlarımız bir yere gitmiyor, yüreğimizdeler, direniş sözlerimizde canlanıyorlar. Direnişimizde, sembol ve mücadelemizin adı oluyorlar. Bu toprağın binlerce çocuğunun adında yaşayacaklar. Kim Botanê Reş'i tanımazdı ki, hangi savaş onsuz yürütülürdü ki? Bugün o, Kobanê direnişinin sembolü oldu. Şimdiye kadar bizim gibi misafirdiler, bugün artık bu toprağın yerlisi, gerçek ve yegâne sahipleri oldular. Kobanê'deki her insanın yüreğinde yer ettiler.”

En güçlü silahlar ve en büyük ordulara karşı bizim farkımız ve diyalaktığımız insan erdemlerine olan bağlılığımızdan ileri gelir. Ahd-ı vefa, sadakat, sevgi, vicdan ve emek. Toplumumuzun bağrında, en bozulmayan yanında biriken bu erdemleri taşıyan bir grup genç kadın ve erkek, merasimin ardından şehit düşenlerin adını ve silahını kaldırıp intikam yemini ederek YPG/YPJ'ye katıldı:

“Hiçbir şehidin yerini boş bırakmayacağımıza söz veriyoruz. Her şehit arkadaşın arkasından bizlerden on kişi onların silahlarını kaldıracak, bıraktıkları yerden Kürdistan özgürlük davasına devam edeceğiz. Her arkadaşımız direniş sözlerimizde yaşayacak, yaşamımızın her anında canlı kalacak. Beraber bu toprakların özgür olduğu günlere yürüyeceğiz.”

Onların da dediği gibi bir devri daimdi ve şehitlerin silahı, adı yerde kalmadı.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Fırat Hattı

Temmuz'un sonuydu. Baharla birlikte Kobanê ovalarını yeşil renge bürüten ve yazın sarılığında olgunlaşan arpa ve buğday başaklarının hasadı yapılmıştı. Göz alabildiğine uzayıp sarıya bürünen topraklarda yakılan anızın siyah dumanları toza karışıyordu. Kobanê doğasının rengi yazın sararmış otların rengine dönüşmüş, toz ve sıcaklık doğaya hâkim olmuştu. Fakat biz özgürlük savaşçıları için tomurcuklanma, açma ve ilerleme zamanıydı. Savaş yeni bir merhaleye giriyordu. Her merhalede başka sürprizler bizi bekliyordu. Narîn, Mehmûd ve Masîro arkadaşlar bir araya geldik. Peyman ve Sefkan arkadaşları da çağırdık, onlar da geldi. Önümüzdeki dönemde Kobanê savunması için neler yapılması gerektiği üzerine konuştuk. Sabah erken başlayan toplantının gündemi ağır, konuşacak konu fazlaydı, öğlen saatlerinde ancak bitirebildik.

Yapılan planlamaya göre her arkadaş görevlendirildi. Peyman ve Sefkan arkadaş halkla toplantı yapmak için toplumsal alana gitti. Dördümüz de cephelere gidip toplantı sonuçlarını cephe sorumlusu arkadaşlarımıza aktardık. Savaş cephelerimizde toplantı yapmak kolay değildi. Savaş ve çatışmalardan dolayı cephelerdeki güçlerimizi çıkaramıyor ve onları başka yerde toplayamıyorduk. Bu yüzden takım takım, küçük gruplar halinde toplantı yaptık.

Durumlar değişmiş, DAİŞ diğer bölgelerde güçlenmiş, birçok yeri ele geçirmişti. Bizim bölgelerimizde de Batı ve Doğu cephelerinde birkaç köyü almışlardı. Sadece Suriye'de ve Rojava Kürdistanı'nda değil, aynı zamanda Irak ve Güney Kürdistan'da⁷⁰ da savaşı tırmandırmaya başlamıştı.

70- Kürdistan Bölgesel Yönetimi

Musul'u ele geçirdikten iki ay sonra Şengal ve Mexmûr'a da saldırmış, bölgede birkaç küçük ilçe ve kasabayı daha işgal etmişlerdi. Suriye'de de birçok şehre girmiş, Dêrazor ve Halep bölgelerinde güçlenmişlerdi. Daha önce Rojava ve Suriye topraklarında yer alıp kendine muhalefet diyen gruplar, DAİŞ'in saldırı ve ilerleyişi karşısında yenilmiş ve birçoğu dağılmıştı. Saldırıların önünü kesen yegane güç Rojava'da, özellikle Kobanê'de DAİŞ'e karşı savaşan kahraman Kürt güçleriydi. Kürt devrimcileri Şengal ve Mexmûr'da bu gerçeği herkesin gözleri önüne sermişti. PKK hareketi ve Kürt gerillaları bu savaşa müdahaleleriyle her alanda umut ve inancı güçlendirmişti. DAİŞ tarafından yayılan korku dalgasını savaşıklık, direniş ve cesaretleriyle Kürt savaşçıları kırmıştı.

Yeni yollar açmamız, yeni çareler aramamız gerekiyordu. Arayış, tartışma ve yeni sürece göre yeni yollar açmak üzerine yaptığımız geniş planlama sonucunda Fırat hattında yeni bir hamle başlatma kararı aldık. Bu süreç beraberinde yeni değişimler getirmişti.

YPG/YPJ öncülüğü ile güçlü bir halk savunma gücü oluşturulmuştu. Kürt gençleri, çetelerin elinde olan tüm savaş hâkimiyeti olanaklarına rağmen direnişlerini sürdürüyordu. Yaklaşık iki aydır Kobanê'nin etrafında savaşırsız bir an bile geçmemişti. Çetelerin saldırmadığı, Kobanê'ye girmek istemediği gün olmamıştı. Tüm teknik ve güçlerini bu bölgede kullanıyorlardı, çünkü onlara göre Kobanê'de olanlar sıradan değildi. Onlar bir gecede Musul şehrini Irak ordusunu yenerek almıştı. Şengal'e saldırıp, büyük bir katliam gerçekleştirmişlerdi. Aynı zamanda Mexmûr Mülteci Kampı'na saldırmış, halk saldırılardan dolayı kamptan çıkmıştı. Planlarına göre; Kobanê'yi hızla almak gerekiyordu. Kürtlerle savaşmanın kolay olmadığını gördüler, bu yüzden taktik değişikliği ile denizde küçük bir ada misali Kobanê'yi çembere almak istiyorlardı.

Düşmanın tüm gücüyle yüklendiği iki ayda çok şehit vermiştik. Yaralı sayısı da aynı oranda fazlaydı. Çetelerden büyük miktarda cephane ele geçirmiş olsak da cephanemiz, yürüttüğümüz savaşa kıyasla yetersizdi ve maddi imkânlarımız fazla olmadığı için dışarıdan cephane getirmekte zorluk çekiyorduk. Güçlerimiz iki aydır kesintisiz bir savaşın içindeydi ve yorgun düşmüştü. Görünen tablo pek iç açıcı değildi ama bizi ayakta tutan başka şeyler vardı. Bu savaş, iki karşıt ideolojinin savaşıydı. Biz de onlar kadar, hatta daha

fazla davamızın haklılığına inanıyorduk. Çünkü biz halkımızı, toprağımızı koruyor, kimsenin varlığını ve değerlerini tehdit etmiyorduk. Karşımızda savaştan güç ise Güney, Şengal, Mexmûr, Suriye kentleri ve tüm Rojava'da halkımızı katlediyordu. Köle pazarlarında satılan Kürt Êzîdî kadınların sızısı, yerinden edilen Kürt halkının yaşadığı zorluklar bizim öfke ve intikam gerekçemizdi. Çeteler karşısında insanlığa ait olan inancımızla daha güçlüydük. Türk devletinin vahşi saldırılarına rağmen Önder Apo'nun çağrısıyla Kuzey Kürdistan halkı sınıra koşmuş, Kobanê'ye geçmişti. Her gün onlarca genç, Rojava'ya geliyor ve direnişimize katılıyordu. Kuzeyli gençlerin suni sınırları aşp Kürdistan'ın bu parçasına gelerek direnişe katılması bize güç katıyor ve moral motivasyonumuzu yükseltiyordu. Katılımlar ve Rojava'ya destek eylemleri sadece Kuzey'le de sınırlı kalmıyor, Avrupa'nın birçok yerinde halkımız ve Kürt dostları alanlara çıkarak, direnişimize destek veriyordu. Devletlerin direnemediği, şehirlerin bir iki saatte teslim edildiği bu karanlık güçle baş edebilmek için tüm dünyaya umut olduk. Biz halkımızın irade, inanç, sevgi ve desteğiyle savaşıyorduk.

Umutun savaşçılarıydık ve gerekliliklerini yerine getirmek için vakit kaybetmeden harekete geçmeliydik. Fırat hattına hamle yapma kararımız için hazırlıklara başladık. Kendini davasına ve halkına adanmış yeni arkadaşlar da aramıza katılmıştı. Bu arkadaşları bir tabur olarak örgütledik. Her savaş cephesine bu arkadaşlardan oluşan bir taburu konuşlandırdık. Bizim taburlarımız orduların taburları gibi yüksek sayılardan oluşmuyor, sayı en fazla elliye kişiden oluşuyordu. YPG/YPJ'ye katılan gençlerin savaşmayı öğrenmesi için tüm cephelerin kendi güçlerini eğitmesi kararını almıştık. Arkadaşlara silah eğitimi verilecekti. Diğer bir kararımız da ön cephede olan köylerin güvenliği hakkındaydı. Savunma hattımızın dışında kalan köylerden halk çıkarılsın, savunma hattımızın iç kısmına alınsın demiştik. Aynı zamanda savunma cephelerimizin etrafında sağlam mevziler yapılmalı, köylerin, ilçe ve şehirlerin etrafında hendekler kazılmalıydı.

Halk da uzun süreli savaşa göre hazırlık sürecine katılmalı, herkes gücü oranında çalışmalıydı. Özel savaş planları, siyasi ve askeri durum halka doğru anlatılmalı, ekonomik olarak ve günlük yaşam ihtiyaçlarını karşılamada zorlu bir savaşa göre hareket etmeli, halk buna göre örgütlendirilmeliydi. Artık biz de eski duruma göre şimdiki gibi sakin görünen süreçten çıkıyorduk. Zaten

bu iş toplumsal alandaki arkadaşlar tarafından yapılıyordu. Her köyde, her şehirde mahalle mahalle halkla toplantılar alınıyordu. Hazırlık sürecini daha hızlı bitirmek için bazen biz de köylere gittiğimizde toplantılara katılıyorduk. Halk o güne kadar bizi yalnız bırakmamış, tüm savaşlarda, tüm cephelerde kahramanca direniyordu. Evlatlarını gönderiyor, kendileri de savaş mevzilerine geliyor, zorlu yaşam şartlarını, günlük yaşam ihtiyaçlarının yokluğunu engel görmüyordu. Gerçekleşen gelişmeleri takip ediyor olmasına rağmen durumları halka aktarmak, bizim tutumumuzu paylaşmak, halkın değerlendirmelerini dinlemek ve onları hazırlık sürecine dâhil etmek bir ihtiyaçtı. Çünkü yeni çıkan durumlar eskisine benzemiyordu.

Bir taraftan yeni hamlenin hazırlıklarını yapıyorduk, diğer taraftan tüm Kobanê'nin etrafında savaş vardı. Narîn arkadaş da birkaç köyde toplantı yapmıştı. Geçerken bizim bulunduğumuz alana uğradı. İri gözlerini açarak yüzüme baktı ve halkın yeni süreçteki tereddütlerini aktardı:

“Heval Meryem, biliyorsun, Qeremox köyü halkı savaşın başından beri büyük kahramanlık gösterdi. Birçok şehitleri oldu fakat hiçbir zaman onlarda kaygı ve korku görmedim. Bugün köye gidip onlarla toplantı yaptım. Mehmûd Qeremox'u tanıyorsun, toplantıda konuşmadı. Sonra beni çağırdı, bir kenara geçtik ve konuşmaya başladı: ‘Şimdi siz hamleye başlıyorsunuz. Çeteler tarafından alınan köyleri geri almayı bekliyorsunuz. Aynı zamanda savaş cepheleri açmak ve genişletmekten söz ediyorsunuz, Fırat hatından söz ediyorsunuz. Bunların hepsinden haberim var. Fakat ne kadar hazırlık var, hazırlıklar ne durumda? Bu saldırılar eskisi gibi değil. Artık devletler bile çeteler karşısında duramıyor. Ne kadar gücümüz var, silah ve cephanemiz bu savaşa yetecek mi? Acaba siz hareket olarak ne düşünüyorsunuz, bu durum ne olacak? Kobanê için ne düşünüyorsunuz?’ diye beni soru yağmuruna tuttu. Bu durumu başka yerlerde de gözledim. Biliyorsun, Mehmûd Qeremox yetenekli ve yiğit biridir. Durumları takip ediyor, her yerde gözü kulağı var. Doğrusu halkımız yetenekli ve akıllıdır. Birkaç küçük işareten bizim ne yapmaya çalıştığımızı kavrayabiliyor. Fakat gözlerinde kuşku, şüphe ve kaygı gördüm. Belli ki yeni durum halkı çok düşündürüyor. Bilgi sahibi olmasına rağmen bu yeni durum onu biraz korkutmuş. Halk toplantılarına ağırlık vermeliyiz.

Burkan El Fırat

Narın arkadaş ile konuşmamızın üzerinden on gün geçmişti. Toplumsal alandaki arkadaşlar halk ile toplantılar yapmış, yeni durum hakkında bilgilendirmede bulunmuşlardı. İmkânlar dâhilinde askeri güçlerimizi eğittik. Plan, taktik ve hamlede kullanılacak yöntemler netleşti. Savunma hattını güçlendirecek, hat içinde kalan yerleri çetelerden temizleyecek ve Fırat suyuna kadar düz bir hat ile yetişecektik. Ve en önemlisi, yeni bir güç oluşturma görevi önümüzde duruyordu. Önder Apo; yürütülen tehlikeli oyunlara dikkat çekmiş, halkların birbirini boğazlamaması için, başta Türk devleti olmak üzere dış güçlerin düşmanlık yaratma çabalarını engellemek için bölge güçlerini birleştirme perspektifi sunmuştu. ÖSO'nun dağılmasıyla buradan kopan bazı güçler bizimle hareket etmeye başlamıştı. Bu yeni gücün oluşumu için iyi bir zemin teşkil ediyordu. Bu güçleri bir araya getirmek, güçler arasındaki bağlantıyı kurmak, ortak bir ordu zemini yaratmak için Mehmûd, Xalê İsmet ve Ebû Leyla arkadaşlar görevlendirildi. Fırat hattında birliği sağlamak çok önemliydi. Tarihin ana damarlarından Fırat Nehri etrafında oluşturulacak bir birlik, kadim Yukarı Mezopotamya'da ideolojik, stratejik taktik olarak büyük bir adım olacaktı. İnsanlık tarihine büyük katkılar sunmuş Fırat Nehri etrafındaki halklar ulus devletlerin birbirine düşman eden politikaları ile boğaz boğaza gelmiş, asıl başlarındaki kılıcın keskinliğini unutmak için komşusunu düşman bellemiştir.

Fırat Hattı'nın tamamında, Suriye Baas rejimi tarafından Arap Kermeri oluşturulduğu zamandan bu yana Arap aşiretleri bu hatta yerleştirilmişti. Kürtler, Arapların gelişini hiçbir zaman sindirememişlerdi.

Çünkü bölgeye yerleştirilen Araplar, Suriye devletinin desteğiyle buradaki Kürtlere zulmetmişti. Kürtler ile ilişkileri iyi değildi. Türk devleti tüm imkânlarıyla bu çelişkiyi derinleştiriyor ve bölgede silah dağıtıyordu. Bu gerçek, birçok güç tarafından biliniyordu ama bizim veriler ile sunduğumuz gerçeklere rağmen sadece bir iddia olarak kabul görülüyordu. Ki çok sonradan Türk devletinin MİT tırları ile silah taşıdığı gazete manşetlerine de belgeleriyle yansdı.

Bu gerçekler ışığında, halkları birbirine düşman eden bu kirli ve tehlikeli politikanın önüne geçmek gerekiyordu. Askeri olarak da daha önce burada birçok zorluk yaşamıştık. Başlatacağımız hamle çoğunlukla Arap köylerinin olduğu bölgedeydi. Bölge halkının zarar görmesini, bize karşı önceki gibi bir tutuma girmesini istemiyorduk. Türk devletinin geliştirdiği oyunlar ve kara propagandalarının etkisiyle bölgedeki Arap köyleri, çetelere karşı geliştirdiğimiz eylemleri kendilerine yönelik bir saldırı olarak görüyor ve bizden korkuyorlardı. Psikolojik savaşın, dış güçlerin anti propagandasının sonucu Arap halkının bizden korktuğu bir gerçektir. Oysa biz birliği, halkların kardeşliğini koruyorduk, bölge halklarının arasına fark koymuyorduk. Zaten güçlerimiz ya da Kürt halkı geçmişin öfkesiyle onlara zarar vermesin diye özel çaba harcıyorduk.

Bu esaslar temelinde ÖSO'dan koparak yanımızda yer alan grupları birleştirme ve onlardan yeni bir güç oluşturma kararı aldık. Kendimizi uzun soluklu ve zorlu bir savaşa hazırlamalıydık. Biz bu güçleri oluşturarak bölge halklarının düşman olup birbirini öldürmesini engelleyebilirdik. Bölgedeki grupları yan yana getirmek; savunma güçlerini daha çok güçlendirecek ve daha güçlü olarak bölge halkını saldırılardan koruyabilecektik. O dönemde bu çalışma bizim için en stratejik çalışmaydı. Her ne kadar büyük gruplar olmasalar da bölge halkı için yan yana geliş bir örnek teşkil edecek, halkların kardeşliğini temsil edeceklerdi. Çünkü o grupların içerisinde Kürt, Arap, Türkmen uluslarından insanlar vardı. Türk devleti ve diğer güçlerin kirli plan ve oyunlarını boşa çıkarmak için bu hamlemiz çok önemliydi. Onları örgütlemek, yan yana getirip yeni bir güç oluşturmak için kolları sıvadık. Bu gücü oluşturmak için hareketin merkezinden uzun süre önce gerekli perspektif gönderilmiş, yöntem ve uygulama tartışmaları yapılmıştı.

Hazırlık sürecinde o gruplarla görüşmeler yapıldı, birlik için çalışmalar yürütüldü. Bir süredir yanımızdaydılar. İşimiz zordu, çünkü her grup kendi başınaydı, aralarında birlik yoktu. Rojava coğrafyasında DAİŞ'e karşı direnen ve savaşılan güç bizdik, bu güçler de bize inanıyordu, bize yanaşmıştı. Diyalog ve müzakereler sonucunda 10 Eylül 2014'te bahsi geçen güçler bir araya gelerek bir çatı altında toplandıklarını ilan etti. Çatının ismi Burkan El Fırat oldu, yani Fırat Volkanı. Gücün genel komutanlığını Ebû Leyla ve Mihemed Hemo yürütecekti. Ebû Leyla, aslen Kobanêli bir Kürt'tü, Mihemed Hemo ise Lazikiyeli, Suriye Ordusu'nun eski bir askeriydi. Ayrıca güçlerin komutasında Şervan Kobanî ve Ednan Ebû Emcet de yer alıyordu. Bu yeni güç içinde; El Tehwîd Alayı Doğu Kanadı, Siwar El Reqqa Alayı, Fecir El Huriye Tugayı, Şems El Şîmal Taburu, Halk Savunma Birlikleri (YPG), Kadın Savunma Birlikleri (YPJ), Cerablus Bölükleri, Cepheth El Ekrad Alayı, Siwar Êmûnaa El Reqqa, Ceys El Qesas, Lîwa El Cihad Fi Sebilillâh grupları yer alıyordu.

Burkan El Fırat içinde yer alan güçlerin toplam sayısı üç yüz - dört yüz kişiydi. Çoğunluğu Rakka, Halep, Minbic, Kobanê, Cerablus, Til Erran, Til Hasil, Bab ve Suriye ile Rojavalı Araplardan oluşuyordu. İçlerinde Arap bölgelerine göçertilmiş Kürtler de vardı. Örneğin; Ebû Leyla'nın grubu Şems El Şîmal daha önce Cepheth El Ekrad'ta yer alan Kürt ve Arapların ortak kurduğu bir taburdu.

El Tehwîd Alayı dışında gruplar tüm güçleriyle katıldılar. El Tehwîd, Kuzey Suriye'de büyük bir gruptu ve tüm güçleriyle katılma kararı almıştı. Fakat Türk devletinin müdahalesiyle tamamı katılmadı. Sadece Hecî Marea'ya bağlı Kobanê merkezli doğu kanadından otuz kişi Burkan El Fırat gücüne katıldı. Hecî Marea, asıl adıyla Ebdulqadir Salih, Halep yakınlarındaki Marea kasabasıandı.

Siwar El Reqqa'nın sorumlusu Ebû İsa, Arap Kemeri sonrasında Kobanê bölgesine yerleştirilen Araplardandı. Savaşçı yapısında Araplar çoğunlukta idi.

Şimdiki adıyla SGD'nin⁷¹ temelleri Burkan El Fırat'ın kurulmasıyla atılmıştı. Sayıları çok fazla değildi ancak halkların ortak yaşam kültürüne

71- Suriye Demokratik Güçleri.

inanan yapısı, Kürt, Arap, Türkmen ve diğer halkları kapsayan savaşçı gücüyle bölgede halkları parçalayarak egemenlik kurmak isteyen işgalcilere karşı önemli bir hamleydi.

Biz tedbirlerimizi almaya ve yeni güçlerle halkların savunmasını güçlendirmeye çalışırken, bölgede yeni savaş dengeleri kapıya dayanmıştı. Fırat hattı için hamle başlatmanın zamanı gelmişti. O güne kadar savunma hattımız eğri büğrüydü, savunma için çok sayı gerekiyordu. Bu yüzden aralarda kalıp çetelerin elinde olan köy ve yerleri alma kararı aldık. Düz bir hat oluşturmalydık ki, az sayı ile savunmamızı yapabilelim. Almak istediğimiz hat 'U' harfi şeklindeydi. Düşmanın bize saldırdığı iki cephenin arasını ayıracak, Fırat Nehri'ne yetişecektik. İki koldan saldırı yapılacak yerlerden biri Sirînêê hattı ve Batı Cephesi'ydi. Amacımız, çetelerin elinde olan Şêxler ilçesi ve Sirînêê'nin arasını koparmaktı.

Bu hamleye üç yüz arkadaş katıldı. Önde giden gruplarımızın yanında açtığımız hattın her iki tarafına düşman arkadan dolanmasın diye pusu gruplarımız konumlandırılacaktı. Sağlıklı şekilde bu hattı açabilmek için tedbirlerimizi almalıydık. Çeteler yan taraftan saldırmak istedikleri zaman da öncü güçlerimize ulaşmasın ve pusu gruplarımız onları engellesin diye böyle bir tedbir almıştık. Aldığımız yerler halk tarafından korunacaktı. Bu amaçla aldığımız köylere halk yerleşecek ve özsavunmamız sağlamlaştırılacaktı. Bu yüzden halk sürecin en önemli katılımcılarından biri olacaktı. Hazırlık ve planlar yapıldıktan sonra hamleye katılacak olan güçlerimizi topladık. Hamleye katılacak arkadaşlar belirlendi. Buna göre; Sirînêê hatından hamlenin komutası Roza Kobanî, Emîn Erkendî, Kendal Efrîn arkadaşlardaydı. Hattın koordinesini ise Mehmûd ile Newroz Cizîr arkadaşlar yapacaktı. Alana yeni gelen Êriş ve Zozan arkadaşlar da yürütülen savaş konusunda tecrübe almak ve alana hâkim olmak için koordinein yanında konumlandı. Batı hattımızın komutası Şivan Kobanî, Edalet Gabar, Cûdi Torî, Sefkan ve benden oluşuyordu. Sefkan arkadaş ve benim yanımdaki güçler takviye güçlerdi, yani nerede ihtiyaç olursa oraya gidecektik. Bütün planlamalar tamamlandı ve hamle başladı. İlk gün hızlı ilerledik ve on köyü birden çetelerden aldık. İkinci gün sabah saatlerinde yeniden taarruza geçtik fakat ilerlemek ilk günkü kadar kolay olmadı. Çeteler bir köyde sıkıştı ve direndi. Dilgeş arkadaşın taburu-

nun müdahale olarak gelmesiyle beraber, Sirînê Cephesi'nin koordinesi Ma-sîro arkadaş oldu. Hamlemiz toplam üç gün sürdü ve hedeflediğimiz güzergâhta düz bir hat oluşturmuş, Fırat Nehri'ne yetişmiş, Sirînê ve Şêxler kasabalarını birbirinden koparmıştık. Batı Cephesi'nde dört şehit, on yaralımız, her iki cephede toplam otuz yaralımız vardı.

Fırat kıyılarındaki köy ve kasabalar cennet bahçelerini andırıyordu. Suriye rejimi, coğrafik olarak bu zengin toprakları Kürtlere layık görmediği için buraları Arap Kemerî'ne dâhil etmiş ve bölgeye Arapları getirip yerleştirmişti. Bu, aslında Kürtleri kadim dostu Fırat'tan koparmanın politikasıydı. Ağustos ayının sonunda Eylül ayının başında başladığımız hamlede o ayların sıcaklığına rağmen, bölge bizim kaldığımız yerlere göre güzel, geniş ve serin bir havaya sahipti. Bu coğrafya diğer yerlere göre çıplak değildi. Çukur, höyük, küçük tepeler, ağaç, taş ve yeşilliği çoktu. Savunma için zor bir yer olmasına rağmen, saldırı yapan güç için avantajdı ve kendini koruma olanağı veriyordu. Bu nedenle hattı alırken pusu gruplarımız büyük rol oynadı. Açtığımız hat tarafından çeteler saldırmak isteyince uygun yere konumlanan pusudaki arkadaşlar çıkıp vuruyor, çetelerin ilerlemesine izin vermiyordu. Özellikle Degîrmen köyündeki bir grup arkadaş çok iyi ve güçlü bir rol oynadı. Aldığımız yerlere, yerel savaşılar ve halktan öz savunma güçlerini yerleştirip arkamızı sağlama aldık.

Roja Kürdistanı'nı bilenler bilir, büyük bir bölümü çıplak ovadır. Kobanê'nin batısına düşen bu hat ise Fırat'ın etkisi ile yeşildi. Bağ, bahçe ve bostanlarda; nar, üzüm, şeftali, erik, ahlat, kiraz, elma gibi envai çeşit meyve vardı ve serin bir yeşillik hakimdi. Çıplak ovada yürütülen uzun süreli savaş ve çatışmalardan sonra böyle bir yere gelmek her arkadaş için büyük ödüllü ve Kobanê ovasının tozundan sonra Fırat suyuna ulaşmak her arkadaşta ayrı heyecan veriyordu. Doya doya su içiyor, mevsim meyvelerinden yiyor, el ve yüzlerini yıkıyor, bu coğrafyanın serin ve temiz rüzgârının getirdiği Kürdistan'ın gençlik ve zenginlik kokusunu ciğerlerine çekiyorlardı.

Şiddetli çatışmalar ve şehadetlere rağmen kazandığımız bu hamlenin iki güzel tarafı vardı. Birincisi; efsanelerin, masalların diyarı Fırat suyuna ulaşıp onu görmek. İkincisi ise, köylerde öz savunma güçlerinde

yer alan ihtiyarlardı. Yaşları altmış beş- yetmiş arasında değişen on beş kişilik bir ihtiyar birliği, çoban tüfeği olarak köylerde kullanılan çiftelerini omuzlarına atıp bize desteğe gelmişti. Bedenleri ihtiyardı ama ruhları intikam ateşi ile yanan gençliğin tazeliğindeydi. Çünkü Suriye devleti, 'kemer' adını verdiği Kürtüsüzleştirme politikasıyla onları Fırat'ın kıyısındaki köylerinden koparmış, yerlerine Arapları getirip yerleştirmişti. Bunun sorumlusu olarak Arap halkını görüyorlardı ve Araplaştırılan köylere intikam almak için saldırmak istiyorlardı. Bunu asla kabul edemezdik, çünkü bizim felsefemiz ve yaşamımız halklara değil egemen ve işgalcilere düşmanlıktı. Bir intikam alınacaksa bugün de dün de işgalci güçlerden alınmalıydı, bunun dışında halkların, kültürlerin, inançların birbirine zarar vermesine izin veremezdik.

İhtiyar birliğinin oluşturulduğu köy Aşağı Cadê köyüydü. Çifteleri elinde, bizim daha önce kurtarıp onlara teslim ettiğimiz köyde nöbet tutuyorlardı. Gruptan iki yaşlı sırtını duvara yaslamış, çiftelerinin yönünü Sirinê hattına doğru çevirmişti. İhtiyarlardan biri eliyle Fırat kıyılarını işaret ediyordu:

"Ben küçükken, bu önümüzdeki ovada bizim aşiret ile Arap aşireti arasında savaş çıktı. Köyümüzde taş bile atabilecek olan herkes yola çıktı ve yüzünü bu tarafa çevirdi. İnan ki, kimimiz yalın ayaktık. Biz gençtik, elimize ne geçtiyse sopa, taş, orak, balta, tırpan ne bulduysak elimize alıp savaşın olduğu yere geldik. Biz bu önümüzdeki tepeye ulaşana kadar, aşiretimizin karataşaklıları onları diğer tarafa sürmüştü. Sonra devletten yardım istediler ve devlet gelip köyümüze girdi. Bu elin hakkı diğerine kalır mı? Keşke ben eski günlerimdeki gibi olsaydım, arkadaşlar da izin verseydi de bu köylere girseydim. Yüz yılın intikamını o serserilerden alsaydım. Fakat biz yaşlandık, bu zamanın gençleri de bizim ne yaşadığımızı bilmiyor. Kardeşlik diyorlar, başka şey demiyorlar."

Tam arkalarında onları dinliyordum. Çakmak sesi geldi. İhtiyarlar efkârlanmış, sigara yakmışlardı. Sigara dumanının taşın üzerinden yükselmesiyle beraber, taş üzerinde oluşmuş oyuktan bir tavşan kafasını çıkarıp biz davetsiz misafirlerine baktı, sonra tekrar yuvasına döndü. Biz ses etmeden dinlerken ihtiyarlar sohbeti derinleştiriyorlardı:

“Al bir sigara yak, eski şeyleri bir kenara bırak. Görüyor musun, siz gençliğinizde taş ve ellerle saldırıyordunuz, şimdi çifte ile gelmiş bu yerleri koruyoruz. Evet, onlar devlet desteğiyle bize zulüm ve zorbalık etti ama şimdi biz de onlar gibi yaparsak ne farkımız kalacak? Bence gençlerimiz, çocuklarımız bizden daha akıllı. Onlar dünya görmüş, öldürmekle kimsenin bitmeyeceğini biliyorlar. Bizim gibi aşiretçilikle hareket etmiyorlar, fikirle yaşıyorlar. Böyle olmasa Kürt ve Arap bugün bu topraklar üzerinde aynı amaç uğruna savaşılabılır mıydı? Bu yeni kurdukları gücü görmedin mi? Arap savaşçıları görmedin mi sütü helal çıktı mert adamlar vallah, yanımızda savaştlar. Belki de bu durum toprağımız üzerindeki düşmanlık belasını def eder. Ne zamana kadar birbirimizi öldüreceğiz ki?”

İkinci ihtiyarın makul sözleri içime su serpti, daha sağduyuluydu. Kal-kıp yanlarına gittim, az önceki koyu sohbeti eden Ebû Mazlum ve Ebû Dijwar’la selamlaşıp hasbihal ettik. Sesinden az evvelki sohbette sağduyulu konuşmayı yapan olduğunu anladığım Ebû Dijwar yaşlılıktan dert yandı:

“Kızım, şimdi biz çifte ile geldik burayı koruyoruz. Bu da iyi bir şey. Fakat gözlerimiz görmüyor. Biz on beş kişiyiz, hepimizin gözlerini top-lasan sağlam bir kişinin gözü etmez. Keşke yanımıza bir genç de verseydiniz, çeteler geldiğinde hiç olmazsa ne taraftan geldiklerini bize söylerdi. Sen o zaman bizi görecektin, kaçının cenazesini yere sererdik. Ebû Mazlum’um gözleri biraz iyi görüyor, hangimiz nöbetçi olsak o da bizimle nöbet yerine geliyor.”

Konuştugu zaman iyi göremediği için gözlerini kısıyor, biraz yaklaşıyor ve öyle yüzümüze bakıyordu. Fakat buna rağmen toprağını korumak için görev almışlardı. Bu bizim için büyük bir moral kaynağıydı. Ona doğru döndüm:

“Amca, bunca yaşınıza rağmen buraya gelmeniz bile yeter. Bence çeteler kokunuzu alınca bile kaçarlardı. Siz yaşamınızı savaş ve çatışmayla geçirdiniz. Sizin gibi insanların olduğu yere çeteler yaklaşabilir mi? Bir şey olmaz, yanınıza birkaç arkadaş verebiliriz. Zaten hattı aldık, artık arkadaşlar savunmasını yapacaklar. Ama şunu bilin ki, sizin gelişiniz, varlığınız bize büyük güç verdi.”

Sözüme itirazı vardı, elini omzuma koydu:

“Kızım; kadın, çocuk ve büyük herkesin savaştığı yerde yaşlılık sözünü kullanmak ayıp olur. Biz de bu toprağın üzerinde yaşamıyor muyuz? Eğer kendi yerlerimizi koruyamazsak, elimizden gelen buysa ve yapmazsak başımızı rahatça yastığa koyup yatabilir miyiz? Kimin vicdanı, bu arkadaş gibi gençler savaşırken evde oturup sırtını yastığa yaslayıp uzanmayı kabul eder? Dert etme, biz sonuna kadar direniriz.”

Bazı gençler ülkelerinden kaçıp yüzlerini başka yerlere çevirip başkasının ülkesinde göçmen olmayı seçerken, ülkesinde kalan böyle inançlı ve davasına sadık insanlar vardı. O insanlar gönüllü olarak çiftelerini, Brunolarını alıp savaş cephesine gelmişlerdi. Bu insanlardan bundan başka ne istenilebilirdi ki? Onları gören savaşçılar moral alıyordu.

Narîn arkadaşın bahsettiği kaygı, bu hattın alınmasıyla iyice azalmış, halkın bize güveni biraz daha artmıştı. Halk ve askeri güçlerimiz bu hamlenin başarısıyla hem moral almış, hem de var olan çemberi kırabileceğine inanmıştı. Tabi hattı almak tehlikenin geçtiği anlamına gelmiyordu. Düşmanın planları ve bölgeyi işgal kararına dair bilgi alıyorduk ama onlar da attığımız her adıma karşılık yeni bir adım atıyordu. Türk devleti baştan beri DAİŞ’le işbirliği içindeydi ve bizim bölgede kaybetmemiz için elinden geleni ardına koymuyordu. Planını tamamen halkların birbirini kırması üzerine kurmuştu. Arap aşiretlerin bize karşı çıkmasını, Kürt ve Arapların birbirinin boğazına sarılmasını bekliyordu. Aynı zamanda Arap köylerini ve aşiretlerini korkutarak, çeteler ile beraber bize karşı saldırtmak istiyordu. Burkan El Fırat’ın kurulması ve Fırat hattında yaptığımız hamlenin başarısı ile sadece DAİŞ’i yenmekle kalmadık, aynı zamanda Türk devleti ve Erdoğan’ın hesaplarını da boşa çıkarmış olduk.

Mişko ve Berkel köyü eylemi

Yüksek rakımlarda yaşayan insanlar için dağ ve yükseklik ölçüsü farklıdır, ova insanların yükseklik ölçülerine pek uymaz. Geniş ovaların hâkim olduğu Rojava Kürdistanı'nda küçük tümseklerin hemen hepsi tepe olarak anılır ve bir adı vardır. Kobanê'nin Mişko köyü de kendini Cibnê Tepesi'ne yaslamış yüz haneli bir köydür. Tepenin diğer tarafından tepeye adını da veren Cibnê köyü ile komşudur. Cibnê Tepesi, yüksek rakım insanlarına göre tümsek sayılır ama ovalı insanların gözünde buralar tepedir.

Ovaların düz ve çıplaklığına göre küçük bir yükseklik bile çok kıymetlidir. Kürtçe 'Gir', Arapça 'Til' denilen bu tepelerin hemen hepsinin altında insanlık tarihine beşiklik etmiş uygarlıkların kalıntılarına rastlamak mümkündür. Adeta toprak ana, talan ve istilaların eksik olmadığı bu topraklarda binlerce yıllık kültürü korumak için koynuna almış saklıyor. Mişko köyü adeta sırtını huzurla bir yastığa yaslar gibi Cibnê Tepesi'ne yaslanmış, dostu bilip bu tepeye inanmış. Köy, eski ve yeni diye iki yakadan oluşuyor. Köyün eski yakasında Kürt mimarisinin örneklerinden evler ilgi çekicidir. Köyün çevresindeki siyah taşlardan sabırla iki sıra örülmüş duvarlar, işlenmiş taşlarla süslenmiş pencere ve kapılarla Mişko, tarihi bilinmemekle birlikte eski kadim zamanların özen ve estetiğini taşıyan mimarisi ile özel bir köydür. Bölgeyi tanıyanlara köyün tarihini sorduğumda aldığım cevap hep aynı oldu; "Bizim dede ve nenelerimiz bu köyün hep olduğunu söylüyor." Mişko'nun yeni yakasında ise betondan şekilsiz evler, gri merdivenler, kaba demirlerle gelişigüzel çevrilmiş pencere ve kapılar ile yaşadığımız yüzyılın estetik yoksunu kabalığı hâkim-

dir. İlginçtir, eski yakanın çift sıra taştan yapılmış evleri eski olmasına rağmen savaş ve çatışmalarda daha güvenlidir, yeni yakanın beton evleri ise daha çabuk yıkılıyor.

İki gündür yüz kişi Mişko köyündeydik, düşmanın hareketini izliyor ve buradan Berkel köyüne eylem yapma hazırlığındaydık. Savaştan önce çocukların eğitim gördüğü okul şimdi Kobanê savaşçılarının barınma ve eğitim mekânı olmuştu. Köyün biraz dışında bulunan Ziraat Dairesi'ne bir birlik erkek arkadaş yerleştirdik. Yine bir birlik kadın ve bir birlik erkek ardaştan oluşan güçlerimizi de köydeki evlere konumlandırıdık.

Köyün gençleri, arkadaşların banyo ihtiyacı için jeneratör çalıştırmış, bazı arkadaşlar haftalar sonra ilk kez yıkanma şansı bulup, temizlik ihtiyaçlarını gidermişti. Mişko bayram yeri gibiydi. Elinden geleni yapan köylüler, büyük sofra kurup eyleme gidecek savaşçıları şölen havasında ağırlıyordu. Temizlenmek, doymak, susuz olmamak ve halkın gösterdiği ilgi eylem hazırlığına daha bir coşkulu hazırlanmamızı sağladı. Halk ile savaşçılar birleşmiş, sohbet, kahkaha sesleri yürekleri kanatlandırmıştı. Sanki eski evlerinin siyah taşları bile o gün köyün şen havasından payını almış, parlıyordu. Köyün güvenliğini oranın yerlisi olan özsavunma güçlerinden arkadaşlarımız koruyordu, kendi nöbet sistemleri ile köyün savunmasını alıyorlardı.

Tabi yönetimimiz dışında güçlerimiz, köye niye geldiğimizi ve eylemin nereye yapılacağını bilmiyordu. Eylemin hedefi Mala Berkel, Cibnê ve Xirabeto köyleriydi. Biz düşmanın bütün hareket ve tarzını anlamak için onları izlerken onlar da bizi izliyordu ve bu yüzden dikkatli olmalıydık. Köyde kaldığımızın ikinci günü sabah erken uyanıp, kadın arkadaşların birliği ile birlikte kaldığımız Cibnê Tepesi'ne yaslanan evin avlusunda sabahın hoş esintisini içime çektim. Rojbaş⁷² saatinde herkes uyandı ve tatlı bir telaş başladı. Hep birlikte kahvaltı yaptık, hazırlıklar başladı. Bazı arkadaşlar silahını temizliyor, bazıları hazırlıklarını yapıyor, bazıları ise birbirinin saçlarını örüyor, sohbet ediyordu. Arkadaşları hazırlıklarıyla başbaşa bırakıp Tekoşin ile birlikte köydeki diğer güçlerin durumunu öğrenmek için saat 10:00 civarı evden çıktık. Her yerde aynı manzara vardı, tatlı bir telaşla son

72- Günaydın.

hazırlıklar yapılıyordu. Öğlen yemeği hazırlığı yapan, silahını temizleyen, traş olan, duvarın gölgesinde çay içip sohbet eden...

Hogir arkadaşın grubunun olduğu evin kapısına geldiğimizde içeriden içli bir sesin söylediği şarkının sözlerine takıldım:

“Keşke ben senin pencerenin önünde bir güvercin olsaydım.”

Tüm köye yayılan bu ses, duyan herkesin yüreğine akıyordu. Usul usul içeriye girdik, avluda ses daha da berrak işitiliyordu. Zeytin ağacının gölgesine oturmuş, şarkıya kulak kesilmiş arkadaşlara sus işareti yaptım, biz de o küçük zeytin ağacının gölgesine oturduk, dinlemeye başladık. Sesin sahibi Hogir arkadaştı, gözlerini kapayıp uzaklara dalmış, dudağından dökülen melodilerin çağırdığı diyarlara gitmişti. Şarkı, İmralı Adası’nda tutsak olan Önder Apo’ya yazılmıştı. Hogir da sanki şarkının sözlerindeki gibi bir güvercin olup İmralı Adası’na, Önderliğimizin yanına yüreğiyle ve sesiyle uçmak için kanatlanmak istiyordu. Ve yaşadığı bu hissi onu dinleyen herkese geçirmişti, hepimiz Önder Apo’nun tutsak edildiği adaya kanat çırpma için yüreğimizi dövüyorduk. Güzel, içli sesin sahibi Hogir arkadaş Kobanêli, yirmi beş yaşlarında genç bir savaştıydı. Orta boylu, beyaz tenli, bal rengi gözlerinde ışık huzmesi taşıyan bir gülüşü vardı.

Şarkıyı bitirip gözlerini açtığında ‘siz ne zaman geldiniz?’ dercesine şaşırmış halde bize baktı. Biraz utanmıştı, alkış ve tebriklerle hoşnutluğumuzu dile getirdik. Son hazırlıklar ve son uyarılar yapılıyordu, Hogir arkadaş Andok’a seslendi:

“Heval Andok, arkadaşlara söyle, tüm sularını doldursunlar. Biliyorsunuz, yazın sıcağında su bomba ve silahlarımız kadar gereklidir.”

Kobanêli, yirmili yaşlarında cıva gibi yerinde duramayan bir genç olan Andok, esmer teni ve kara gözleriyle ıslık ıslık. Kıvrak zekâsı ile her şeyi hemen kavırıyor, espri yapmayı ve gülmeyi çok seviyordu.

“Tamam” dedikten sonra Hogir arkadaşına döndü, o da uyarısını yaptı:

“Heval Hogir, eyleme gidiyoruz, belli ki bu yüzden bu uyarıları yapıyorsun. Allah aşkına, kadın arkadaşlara söyle de saldırıdan önce zılgıt

çekmesinler. Cennete gitmek için kadın arkadaşlar tarafından öldürölmek istemiyorlar. Onlar zılgıt çekince çeteler kaçıyor. Söz, eğer çeteleri öldürüp eylemin sonuna yetişirsek ben de onlarla zılgıt çekeceğim. Zaten kadın arkadaşlar bana zılgıt çekmeyi öğretti.”

Andok’un sözleri üzerine koyu bir tartışma başladı. Hogir arkadaşın birliğinde Avesta, Medya ve Jiyan arkadaşlar vardı. Ben ve Tekoşin de oradaydık ve toplam beş kadın olmuştuk. Erkek arkadaşlar Andok’un sözlerine gülmeye başladı, biz de saf, artniyetsiz bu sözlere güldük ama kadın arkadaşların cins bilinci vardı ve itirazlarını dile getirmekte gecikmediler. Avesta söze başladı:

“Heval Andok, neden ‘Kürt kadınlarının korkusundan kaçıyorlar’ demiyorsun da, ‘cennete gitmek için kaçıyorlar’ diyorsun? Onlar elimizden kurtulamayacaklarını bildikleri için kaçıyorlar, cennete gidememe korkusundan değil. Çünkü biz onların yalancı cennetinin hurileri değiliz. Korkudan ödleri patlıyor, bu yüzden kaçıyorlar.”

Avaşin de Avesta’yı desteklemek için:

“Helal sana Avesta arkadaş. Doğru söyledin, bence Andok arkadaşın bu sözlere verecek cevabı kalmamıştır.”

Güç getiremeyeceğini anlayan Andok, konuyu değiştirmek için söze girdi:

“Heval Avaşin doğru söylüyor. Verecek cevabım yok.”

Sonra Mişko köyünden olan Jiyan arkadaşa döndü. Bizde genelde savaşçıların doğum yerlerine göre soyadı belirlenir. Bazen Jiyan’ın düzenlemelerde soyadı Mişko olarak okununca sinirlenir, “Arkadaşlar, neden bana Jiyan Mişko diyorsunuz?” diye çıkışırdı. Bunu bilen Andok espriyi patlattı:

“Heval Jiyan, bir sorum var. Sizin köyde koyun yerine fare mi besleniyor? Köyünüzün adı neden Mişko? Düünden beri nöbete giden arkadaşlar, farelerin çıkardığı ayak seslerinden dolayı çetelerin geldiğini sandıklarını söylüyor. Acaba köyünüzün taşları, farelerin kara gözlerinden dolayı mı böylesine siyah?”

Bu hayatın detaylarına odaklanan gencin kıvrak zekâsı herkesi güldürmüştü. Jiyan arkadaş da aynı kıvrak zekâyla yanıt verdi:

“İnsanlara en yakın hayvanın fare olduğunu bilmiyor musunuz? Bu yüzden kansere karşı üretilen tüm ilaçlar ilk önce onların üzerinde denenir ve daha sonra insanlar için üretilir. Böyle faydalı bir hayvan neden köye adını vermesin? Bu yüzden koyun yerine fare besliyoruz, Heval Andok. Ama işin doğrusu, size köyümüzün tarihi hakkında bir bilgi vereyim. Aslında adı Miskê'dir. Berkel, Cibnê ve etraf köyler kıskandığı için köyümüzün adını Mişko'ya çevirmişler.”

Jiyan'ın sözleriyle sohbet biraz daha koyulaştı ve gülme sesleri kahkahaya dönüştü. Uzun boylu olan Jiyan arkadaş ayağa kalktı, bu sırada saçları ağaç dallarına takıldı. Bu kez söze Rênas girdi:

“Bence farelere haksızlık etmiş ve köylerini işgal etmişsiniz. Bu yüzden arkadaşlarımızın saçları dallara takılı kalıyor. Dikkatli olun, fareler bu köyde tuzak kurmuş olabilir. Korkarım fareler bizim buraya gelişimizle örgütlenip, sizin köye başkaldıracak. Adını farelerden alan bu köyün farelere ait olmadığını söyleyecek hangi kanun var ki? Binlerce yıldır Kürdistan'ın adını değiştirmek istiyorlar fakat kimse yapamıyor. Çünkü adımız üstünde. Onların da adı üstünde ve bu da köyün onların olduğu anlamına geliyor. Kendi aralarında toplanabilirler, insanlar işgale karşı çıkabiliyor, işgalci çetelere saldırabiliyorsa, fareler de ‘biz neden köylülere karşı başkaldırmıyoruz?’ diyebilirler. Dün akşam duyulan sesler, başkaldırı sesi olabilir.”

Öğlene kadar yaratıcı cevaplarla derinleşen sohbetin ardından arkadaşlarla yemek yiyip, diğer birliğin yanına geçtik. Burada da arkadaşlar oturmuş sohbet ediyordu. Güney Kürdistanlı Diyar arkadaşın sesinin güzel olduğunu belirtip, şarkı söylemesi için ısrar ediyorlardı. Kelarlı olan Diyar, sesinin güzelliğinin yanında enstürüman yeteneği ile de ünlüydü. Kova, teneke gibi ses çıkaran ne alet varsa eline alıp ritim tutar, arkadaşları halay için hareketlendirirdi. Savaş anıları üzerinden yürüyen sohbette konu yine Diyar'a geldi. Bir arkadaş, Diyar'ın Rojava'ya ilk geldiğinde yaşadığı komik bir anıyı paylaştı:

“Diyar arkadaş yeni geldiğinde ısrarla ‘beni adı Zagros olan tepeye gönderin’ diyordu. Bu Zagros Tepesi'nin Zagros Dağları gibi olduğunu düşünüyordu. Arkadaşlar düzenlemesini başka yere yapmak istedi ama o

inatla ‘ben Zagros’a gideceğim’ diyordu. Kendi gidip görmesi için arkadaşlar onu Zagros Tepesi’ne yolladı. Gidip tepeyi görüp geldikten sonra hali fenaydı.”

Diyar sözü aldı:

“Vay toprak başıma. Arkadaşlar bana Zagros ovası demedi, Zagros Tepesi dedi. Fakat orada dağ yoktu, sadece bir tümsek vardı. Arkadaşlar, gerçekten orayı nasıl Zagros’a benzettiniz?”

Diyar arkadaş konuşurken mimikleri ile de tepeyi görünce yaşadığı şaşkınlığı anlatıyordu. Bu soru üzerine herkes kahkahalarla gülmeye başladı. Özellikle bizimle birlikte gelen Andok arkadaş, Soranice konuşan Diyar’ı anlamak için iyice yanaşmış, elini çenesinin altına koymuştu. Diyar’ın mimikleri ve Andok’un duruşu komedi filmlerinden fırlamış gibiydi. Cûdi arkadaş bu sırada söz alarak, Zagros Tepesi’nin hikâyesini anlattı:

“Heval Diyar, oranın adı Zagros dağlarına benzediği için değil, Zagros arkadaşımız orada şehit olduğu için Zagros’tur. Bu bizde bir gelenektir. Bir arkadaş bir yerde şehit olunca adını o yere veririz. Cevabını aldığına göre bence eylem toplantısına çağırılmadan bize bir şarkı söyle. Soranice olsun, çünkü Andok arkadaş Soraniceyi çok seviyor. Öyle değil mi Andok arkadaş?”

Andok’un kelimeleri her zamanki gibi hazırda bekliliyordu:

“He valla seviyorum Heval Cûdi. Fakat sevdiğimiz kadar keşke anlasaydık da. Heval Diyar yavaş konuşunca anlıyorum ama hızlanınca sesi kulağıma, hızlandırılmış teyp kaseti gibi geliyor. Ondan bir şey anlamak için farkına varmadan kulağımı ağzına yaklaşıtıyorum.”

Ve ısrarlara dayanamayan Diyar, Necmedîn Xulamî’nin ‘Nan’ ezgisini söylemeye başladı:

Min ew kesem hemû rojê hey jîn hey jîn
 Jiyanî emrom efroşim bo kirînî nanî sibey
 Emroj dîsan hatûme der hey jîn hey jîn
 Jiyanî emrom efroşim bo kirînî nanî sibey
 Lêm nakirê xawanî nan
 helayekîm pêrawete jîno gero

Hey dad hey dad
Em bazare bêrehmete
Jiyan herzantire le nan⁷³

Diyar arkadaşın yürekten söylediği şarkı tüm arkadaşları etkiledi, en çok da Andok'u:

“Valla ben sözlerini az anladım ama Diyar arkadaşın sesi yüreğimin derinliklerine işledi. Özellikle ‘yaşam ekmekten ucuzdur’ sözü.”

Günün konusunun Diyar arkadaş olduğu belliydi. Diyar'ın dondurmaya olan sevgisi üzerine konuşuluyordu. Diyar söz aldı:

“Benim en çok sevdiğim şey dondurmadır. Arkadaşlar bugün dondurma getirdi, iki kutu yedim ama olsa birkaç kutu daha yerim. Dondurma varsa başka bir şey yemem.”

O kadar içten, çocukça sevgisini belli ediyordu ki, dondurma ısmarlama konusunda sözleştik:

“Heval Diyar, arkadaşlar gitsin, varsa sana dondurma getirsin. Yoksa da sözüm olsun, Zagros Tepesi'ne getireceğim.”

Gülümsedi:

“İyi. Eğer ben şehit olur ve yiyemezsem benim yerime siz yiyyin.”

Tekoşin yanına iki arkadaş alarak, Mişko'nun aşağısına düşen Derbazinê köyüne dondurma almak için gitti. Çok umutlu değildik ama orada elektrik ve birkaç büyük dükkân vardı. Dondurmayı bulamadan döndüler.

Andok espriye vurdu yine:

“Heval Meryem, keşke Maraş dondurması getirebilseydiniz. Sıcak günlerde arkadaşlar o kadar bahsettiler ki merak ettim. Arkadaşlar, ‘Keşke şimdi bu sıcakta birkaç Maraş dondurması olsa da yeseydik. O zaman Kobanê ovası üç kat daha sıcak olsa da umrumuzda olmazdı’ diyorlar. Eğer siz Zagros Tepesi'ne dondurma getirecekseniz Maraş dondurması olsun. Hiç olmazsa yorgunluğunuza değsin. Biz de Diyar arkadaş hatırına Maraş dondurmasını tatmış oluruz.”

73- Ben, hergün, ey hayat, ey hayat / Bugünkü yaşamımı yarının ekmeği için satan biriyim // Bugün tekrar dışarı çıktım ey hayat, ey hayat / Bugünkü yaşamımı yarının ekmeğine satmak için // Boğazım düğümlendi / Ekmek sahibi benden satın almıyordu / Hey hawar, hey hawar / Bu merhametsiz pazarda / Yaşam ekmekten daha ucuz

Bu zekâsı ve savaşçılığı ile kıvrak gençlerle güzel sohbetin ardından eylem hazırlık toplantılarının saati gelmişti. Tek bir yerde toplanmak tehlikeliydi. O yüzden Serdar arkadaş bir grupla, Zerdeşt arkadaş bir grupla, ben de bir grupla toplantı yaptım. Zaten eylem de üç ayrı koldan yapılacaktı. Eylem planlaması aktarıldı, saat 15:30 civarında arkadaşlar yemek yiyip hazırlık yapmaya başladılar.

Hedefimiz Berkel köyü ve Zagros Tepesi'ydi; ilk grup Mişko'dan, ikinci grup Cibnê'den üçüncü grup ise Xirabeto'dan saldırıya başlayacaktı. Eylem başarılı olursa, hat üzerindeki mezra ve köyleri temizleyip, Berkel köyü ve Zagros Tepesi'ni çetelerin elinden alacaktık. Böylece Şêxler kasabasının etrafını boşaltmış olacaktık ki, çetelerden temizlemek için oraya yönelebilelim. Hedefimizde başarılı olursak, Degîrmen ve Cibilferrec köylerindeki güçlerimiz de aynı yöntemle o yönden eylemi başlatacaktı. Degîrmen ve Cibilferrec köyleri yönündeki cephelerimizin sorumluları Cûdi Torî, Êriř ve Zozan arkadaşlardı. Her şey planlandığı gibi olursa Şêxler ilçesinin yakınında buluşacaktık.

Bizim cephede yüz arkadaş vardı, onu ağır silah, yetmişi saldırı grubu, yirmi arkadaş ise takviye için köyde kalacaktı. Saldırı grubunun sorumluları Jiyan, Avesta, Diyar, Hogir, Rêber ve Cûdi arkadaşlardı. Cûdi arkadaş ağır silahlı güçlerimizin sorumlusuydu. Serdar arkadaş, Mişko köyü cephesindeki güçlerimizin komutanıydı. Mehmûd ve Sefkan arkadaşlar eylem koordinesiydi. Hogir arkadaş takviye grubunun sorumlusuydu, ben ve Newroz Cizîr takviye için olan grubun yanında kalıyorduk.

Vakitlerden ikindiydi ve ay ışığının yansımısıyla Kobanê savaşçıların gözleri yıldız gibi parlıyordu. Her savaşçı bilir, içinde bilinmezlik olan sıkışmış zaman dilimlerinde korku, heyecan ve coşku birbirine karışır. Karışık duygular içinde en baskın gelen, her zaman zafere ulaşma istemidir. Şimdi harekete geçmek için zaman kollayan özgürlük savaşçıları bu anı defalarca yaşamış, aynı duyguları her seferinde hissetmişti. İnsanın içini böyle zamanlarda bir huzursuzluk denizi kaplar, evrenin kara çadırı içine girer ve sonsuzlukta buluşmayı bekler. Herkesin gözü dikkatle ayın yükselişindeydi, göğün yüzünden ay gittikçe büyüyor ve yükseliyordu. Savaşçı insanların çoğu böyle güzel anların sevdalıdır. Çünkü zaman kıymetlidir, yaşam ar-

mağarı gibidir sakın anlar. Ayın uzaklaşma hazırlığıyla beraber harekete geçme anı da gelip çattı, vedalaşmalar başladı. Gökyüzü ve yeryüzü bir veda ayinine durmuştu; ay bizimle vedalaşıyor, biz de dostlarımız ve yoldaşlarımızla vedalaşıyorduk. Üstümüzde akıp giden ayın ışığı kadar hem ölüme yakındık hem de yaşamın kucağındaydık. Zor bir eylemdi; tıpkı daha öncekiler gibi. Ve kurşun adres sormuyordu. Zafere inancımız tamdı ama şehit olup geri gelmemek de vardı, bu yüzden son veda illa ki yapılmalıydı.

Vedalaşma töreni bitti ve savaşçılar eylem alanına doğru yürüyüşe geçti. Bizim savaşımızda yoldaş, anne baba, kardeş ve akrabadan daha yakındır. Yoldaşın varsa sen varsındır, güçlüsündür, yoldaşın yoksa sen de yoksundur. Yürüyüş sırasında birbirinin durumunu sormaya başlarsınız, baştan sona sondan başa, herkes arkasında ve önünde kimin olduğunu bilir. Bu esas ölçü ve ilkemizdir. Yolda yorgunluk, yere düşme, pusu, çatışma, şehadet ve yaralanma olabilir. Bu yol pikniğe gitme yolu değildir, o yüzden hem kendinizi hem yoldaşınızı kollamak, adımlarınızı dikkatli atmak zorundasınızdır.

Savaşçılar eylem yerine yetişmişti, bizden uzaklaşan ay ışığı, dağın ardına doğru veda etmek üzereydi. Artık harekete geçmek için tek ihtiyacımız karanlık geceydi. Ayın vedasını izlerken, her birimizin yüreğinde bir kuş çırpınışı vardı. Eylemden önceki anlarda insan nefesini kilometrelerce uzaktan duyuluyormuş gibi hisseder. Sadece burundan nefes almak yetmiyormuş gibi insan ağzını da açarak ciğerlerinin imdadına oksijen göndermeye çalışır. Yürek hiç durmadan kendi ritminin davulunu çalar ve bu kısa anlar insana bir ömür gibi uzun gelir. Savaşa girmeden önce ilk savaşını kendine verirsin; tüm duygu ve düşüncelerin harekete geçer; gücünü, inancını, iradeni, halkına ve toprağına olan sevgini, özgürlüğe, davaya ve yoldaşlara olan bağlılığını gözden geçirirsin. Ve önünde duran amacını aklında ve yüreğinde güneş gibi netleştirirsin. Bunu yapmazsan harekete geçmek, zafer kazanmak kolay değildir. Bizim savaşımızda en çok savaşçılar ölüm ve yaşam aralığını tanır, en çok onlar yaşamın değerini ve kıymetini bilir ki, bunun için ölür. Özgürlük savaşçıları, hak, özgürlük ve canlıların varlığına değer verdiklerinden savaşmak zorundadırlar. Ancak yaşamlarını bu yüksek değerler için adayanlar özgürlük savaşçısı olabilir.

Kuşkusuz, insan katiller için bunları söyleyemez. Ölümün soğuk yüzünü yaşam ve canlılar üzerinde farz kılan, keyif için zulüm ve zorbalık eden, talan, sömürü, kölelik ve bozgunculuk için silah kullananlar katillerdir. Onların organize olmuş hali de çeteciliktir. Katiller, canlı olan ve yaşamla ilgili olan her şeye karşıdır. O yüzden savaşı dediğimde, katiller grubundan değil, özgür yaşamı inşa eden gönüllülerden söz ediyorum. Aramızdaki fark, dünyaya baktığımız yer kadar uzaktır. Bizim erdemlerimizin hiçbirisi, devlet olsun çete grubu olsun hiçbir katil güruhta yoktur.

Eylem koordinesi, Mişko köyünün arkasında kalan Cibnê Tepesi'nin zirvesindeydi. Telsizden Mehmûd arkadaşın sesi geldi:

“Jiyan, Jiyan.”

“Dinliyorum heval, biz hazırız.”

“Avesta.”

“Tamamdır heval.”

“Mazlum, Mazlum.”

“Dinliyorum heval, biz de hazırız.”

“Agirî, Agirî.”

Pusu sorumlusunun kodu olan Agirî'nin sesi gelmiyordu. Mehmûd arkadaş defalarca seslenmesine rağmen, onlardan cevap gelmiyordu ve bu eylemde en önemli görevlerden biri de bu grubundu. Çünkü düşmanın eyleme müdahale etmeye çalışacağı yerler, bu arkadaşlar tarafından tutulacaktı. Bu yüzden bu grup yerine yetişmeden eylemin başlaması arkadaşları tehlikeye sokardı. Mehmûd arkadaş birkaç kez daha Agirî'ye seslendi. Telsizden dinliyorduk, cevap gelmeyince hepimizin kalp atışları hızlandı. Mehmûd tekrar seslendi:

“Avesta Avesta.”

“Dinliyorum heval.”

“Birkaç kez Agirî'ye seslen.”

“Tamam heval.”

“Agirî.”

“Dinliyorum. Çok yakınız, bu yüzden konuşamıyoruz. Eve yetiştik, durumumuz iyi.”

“Mehmûd.”

“Dinliyorum heval.”

“Ağır evde, durumları iyi.”

Kısa bir heyecandan sonra tüm grupların tekmili alındı, herkes yerini almış bekliyordu. Mehmûd arkadaş saldırı talimatını verdi:

“Hevalno, halay çekmeye başlayabilirsiniz.”

Mehmûd arkadaşın sözleriyle beraber kulaklarımız B-7 silahının sesine, gözlerimiz Berkel köyüne kilitlendi. B-7 silahının gümbürtüsüyle gecenin göğsü yırtılır gibi patlama ve silah sesleri yükseldi. Gelen seslerin yanında alev ve mermi izleri Berkel köyünden yükseldi. Silah sesleriyle beraber, telsiz cihazı üzerinden çetelerin çığlıkları ve yakarışları da yükseliyordu. Nefeslerinin yettiği kadar bağıyor, yardım istiyor ve birbirlerini çağırıyorlardı. Hepimiz eylem yerini izliyorduk. Savaşta ilk hedeflenen yeri vurmak önemlidir. Bu yüzden arkadaşların ilk hedefi vurup vurmadığını merak ediyorduk.

Köydeki çetelerin sayısı çok fazlaydı. Öyle bir ses vardı ki, sanırsın yüz tane kanatlı kuş sürüsü kulağında uçuşuyor. Patlama seslerinin yanında hışırtı ve uğultu sesleri de geliyordu. Güçlerimiz beş grup ile üç koldan vuruyordu, düşman karşılık veriyor ve gecenin göğsünü aydınlatan zorlu bir çatışma ve savaş henüz yeni başlamış, devam ediyordu.

Telsizden çetelerin yardım çığlıkları yükseliyordu:

“Arkamızdan döndüler, siz saldırın. Biz başımızı kaldıramıyoruz, sizin bize yardım göndermeniz lazım.”

“Biz de yapamayız, büyük bir güçle savaşıyorlar, bizden kimse sağlam durumda değil, ağır silahlar gelsin, yoksa hiçbirimiz kurtulamayacağız.”

Çetelerin özel kuvvetleri yarım saatte bu hale gelmişti. Yarım saat önce kalp atışlarımızdan başka bir şey duymadığımız yeryüzünün bu kara parçasında şimdi roket, bomba, kileş, BKC ve doçka sesleri birbirine karışıyordu. Çetelerin imdat çığlıkları, kadın arkadaşlarımızın zılgıt ve slogan sesleriyle bastırılıyordu. Savaşın gecesinde kurşunun metal sesi insan sesiyle birleşmişti. Yağmur gibi yağan mermilerden başımızı kaldıramıyorduk. O anda nereden aklıma düştüyse, yayladan ovaya dönen turna sürüleri aklıma geldi. Eylem yapıldığı köy ve bizim olduğumuz yer birbirine yakındı, biz birebir çatışmanın içinde değildik ama çatışmanın

şiddetiyle yüzlerce mermi bize doğru geliyordu. Eylem yerine ilk varan gruptan arkadaşlar telsiz cihazından seslendi:

“Heval, yerime yetiştim. Doğru, doğru heval, hedeflediğimiz mevziyi aldık. Tamam, oraya gidiyoruz, orayı da almamıza az kaldı.”

Ağır bir savaştı ve bir yandan arkadaşlar tekmil veriyor, diğer yandan tüm şiddetiyle çatışmalar devam ediyordu. Bizim burayı alma inadımız kadar düşmanın da bu yeri bırakmama inadı vardı. İki inatçı güç karşı karşıya gelmiş, savaş harlanmış ve gürleşmişti. Gece saat 01:00 sularından sabahın ilk ışıklarına kadar savaş devam etti. Karşımıza beklemediğimiz durumlar çıktı, çetelerin sayısının bu kadar fazla olduğunu bilmiyorduk. Var olan gücümüzle çatışmaya devam etmek bizim için dezavantajdı, bu yüzden kısa bir değerlendirmenin ardından geri çekilme kararı aldık. Fakat saldırı gruplarında yer alan kolların hepsi ağız birliği etmişçesine aldıkları kararı telsizle bize bildirdi:

“Bu eylemimizde geri çekilme yoktur. Dönmüyoruz, ilerleyeceğiz!”

Yine bir ikna turu başlıyordu:

“Savaşta bazı olasılıklar vardır. Ne olursa olsun, arkadaşlarımızın savaşa böyle yaklaşmaması gerekir. Durum değişir, hesapta olmayan şeyler çıkabilir. Birkaç arkadaş dinleyerek savaş gücümüzü tehlikeye koyamayız.”

Geri çekilmeye itiraz eden arkadaşları ikna etmeye çalışıp kararımızı bildirdiğimiz sırada Jiyan arkadaşın telsizden sesi geldi:

“Heval, köye girdik, ilerliyoruz. Birkaç ev daha aldık. Agit şehit, Mazlum yaralıdır. Evindar da yanımızda. Arkadaşlar gelip yaralı ve şehidimizi alsın.”

Şehadet haberi gelince Mehmûd arkadaş Evindar arkadaş sordu:

“Arkadaşlar nasıl şehit oldu?”

“Arkadaşlar köye girdi. Köyün birkaç evini aldık. Bu aralıkta arkadaşlar şehit oldu. Şimdi Rêdûr arkadaşın evinde mahsur kaldık. Biz içerdeyiz, düşman da evin eyvanına girmiş.”

“Rêdûr yanında değil mi?”

“Rêdûr evin arka penceresini kırsın, pencereden dışarıya çıkın. Pencereyi kırın, onların içeri girmesine izin verin, el bombalarıyla onları öldürün. Siz de kendinizi pencereden dışarı atın.”

Berkel köyünün evleri de siyah taştan yapılmıştı ve bu yüzden kalın ve sağlamdı. Mehmûd arkadaşın konuşmasından sonra Rêdûr arkadaş evin arka penceresini kırmış, arkadaşlar kendilerini dışarıya atmışlardı. Beş dakika sonra Mehmûd arkadaş tekrar Evindar arkadaşına seslendi:

“Evindar.”

“Dinliyorum heval.”

“Durum nedir?”

“Heval, tamamdır. Biz çıktık, içerideki çeteleri öldürdük. İçerideki çetelerin hiçbirisi kurtulmadı. Durumumuz iyi, arkadaşlar sağlam.”

“Elinize sağlık. Kendinizi koruyun, dikkat edin.”

Arkadaşlar köyün içine girmiş, şehit ve yaralılarımız vardı, bu yüzden geri çekilme kararımız artık bir anlam ifade etmiyordu. Çatışmalar her yerde devam ediyordu ve hava aydınlanmaya başlamıştı. Saat 05:00 civarı Avesta ve Diyar arkadaşla bağlantı kuruldu:

“Biz yerimizdeyiz ve durumumuz iyi.”

Biz daha önce bu hatta bazı hendekler kazmıştık. Avesta ve Diyar arkadaşın gruplarının olduğu yerde çeteler hendeklere yetişip oradan saldırıyordu. Fakat burayı her almak istediklerinde arkadaşlar onları vurmuş ve çeteler geri çekilmek zorunda kalmışlardı. Koordineledi arkadaşlar talimat verdi:

“Siz oradan çıkmayın!”

Avesta ve Diyar’la konuşmamızın üzerinden yarım saat geçmemişti ki, arkadaşların olduğu yere doğru dört tankın ilerlediğini gördük. Artık hava aydınlanmış ve etrafta olan hareketliliği görebiliyorduk. Arkadaşlar tankları vurmak için hazırlanıyordu, B-7 güllmesini namluya yerleştirmiş bekliyorlardı. Tanklar yaklaştıkları gibi vuruldu ve geri dönmek zorunda kaldılar. Köyde de kıran kırana bir çatışma yaşanıyor, üç arkadaşın daha şehit olduğu haberini aldık. Yanımızdaki takviye grubu hem doktor arkadaş hem de yaralı, şehit arkadaşları çıkaracak savaşçıların grubuydu. Kurşungeçirmez zırhlı araç bizim yanımızdaydı ve savaş zamanlarında yaralı ve şehit arkadaşları bu araçla çıkarıyorduk. Arkadaşlar zırhlı araçla şehit ve yaralıların olduğu yere gitti ve onları alıp getirdi. Zırhlı aracı iki kardeş kullanıyordu. Bunlardan biri aracın mucidi ve

kullanıcısı Mihemed, diğeri ise YPG üyesi. Bu iki kardeş ikinci kez git-tiklerinde arkadaşları alıp dönerken, düşman zırhlı aracı vurdu. Kapılar kapandı ve beş arkadaşımız içinde sıkıştı. Kimisi yaralanmış, kimisi bay-gınlık geçirmişti. Savaşın o keskinliğinde bütün arkadaşların yönü zırhlı araca döndü. Ne yapıp edip kapıyı açamıyorlardı ve düşman vahşice o tarafa saldırıyordu.

Kılıç çingirtıları, kalkan yankıları ve mızrak sesleri ile Derwêş'in atı-nın izlerinde eski kadim savaşların kalıntıları aklımızım derinliklerinde beliriyor ve bu savaşa doymuş topraklar üzerinde kendisini tekrar ediyor. Bu toprağın kalbi ve ruhu savaşa doymuştu; kadim yaşanmışlıklar ile toprağın şiirlerine sarılıyordu.

....

Sibakê de dijmin bi ceng û bi şer
Bi qewxe bi cerdek giran hate ser

Di gund de nehiştin tu pez û dewar
Ne gicgic ne hoho li wan bû hewar

Li hespa siwar bûn li gund kes nema
Berî dane cengê bi gurz û rima

Ji şûr û rima ew dihatine hev
Ji toza siwara ku roj bûye şev...⁷⁴

74- Bir Sabah vakti düşman savaş misali / Ağır bir dalaş ve baskınla saldırdı // Köyde bırakmadılar hiçbir küçük ve büyük baş hayvan / Hiçbir haykırışları onlara olmadı deva derman // Bindiler atlara, kalmadı köyde hiç kimse / Cenk yoluna koyuldular güzrleri ve mızraklarıyla // Güzr ve mızraklarla vuruştular durmadan / Gün geceye dönüştü süvarilerin tozu dumanından...

Ünlü Kürt şair Tîrêj'in Siyamend û Xecê adlı destanından bir bölüm.

Süvarinin sözü ve atının topuklarından kalkan tozlar günü geceye çevirir. Hüzünlü serüvenler ve boğazda düğümlenen başarıları akıllara getirir. Bu yüzden yaşanmışlıklardan kalan talan ve katliamlar bu toprakların ses ve avazını hep hüzünlü bırakır ve olay ve zamanları hep tekrar eder. Zaman değişti, devran döndü. Ama bu toprakların yaşanmışlıkları bütün ağırlığıyla kendisini sanki Fırat'ın güçlü akıntılarının kıyısına bırakmıştı. Öncü atların nallarının yerini, demir makine ve zırhlıların gürültüleri, kara talancıların izleri ise, yerini sahralı yalın ayaklı İmaratlılara ve Taciklere bırakmıştı. Kürtlerin düşünce derinliklerinde yer edinen tufan, Hecac adlı Irak valisiyle beraber DAİŞ'te vücut bulmuştu. Üzerine Şam'ın eklenmesiyle Muaviye ve Hecac'ın kan kardeşliği DAİŞ'te bir araya gelmişti. Kobanê'nin semalarında tufan vardı. Toplumcu her savaştının ruhunda küheylan bir at, kılıç ve mızraklı gürz vardır. Etrafımda yer alan savaşçılar, ateşli silah ve araçlardan daha çok aşiret döneminden kalan cesur yürekleriyle savaşıyorlardı. Yürekler göğüs kafeslerinden fırlıyor, savaş meydanına atılıyordu. Arapça ismiyle 'beytul herak' olan evimizin anlamı yürüyen evdir; öncesinde bir küheylan gibi ovada hızlanırken şimdilik Derwêş atının nal izlerinde yere çakılmıştı.

Zaman her ne kadar insanların kılık kıyafetlerini alıp değiştirmiş olsa da, insan toplumsal altüst oluşları kendi toplumsal tarihinin hikâyelerinden alır. Demirden ev, Derwêş'in zırhları gibi Kobanê ovasında savaş ve ateşin içinde gözüküyordu. Her ne kadar bu savaşın kahramanı Derwêş olmasa da hikâye aynı hikâyeydi. Bu savunma silahının yaratıcısı olan Mucit Mihemed, atın nallarına çiviler, semerini üstüne bağlar gibi bu yürüyen evi o ağır cenge hazırlamıştı. Derwêş'in Destanı, Kobanê topraklarında bütün kahraman ve olaylarıyla tekrar ediyordu.

Mihemed, Kobanêliydi ve Kobanê savaşı başladığından beri mücadeleden demir dövücüsü olmuştu. Sanki Derwêş destanındaki dizeler, Baqî Xido'nun sesinden yaşamına akmıştı. Öyle dikkat çekici duyguları vardı. Öngörüsü ve duyguları insanın dikkatini üzerine çekiyordu. Köstebek yuvalarından çekilen ve yorgun düşmüş atların yularını yavaş yavaş çeken Derwêş ve Edülê destenanındaki savaşçıların duyguları Mihemed'in yüreğine damlamıştı. Mihemed tüm bedeniyle bu talihsiz serüvene kalkan olmuştu. Bu sergüzeştin tekrarlanmasını ve destanın ozanlarının gam yüklü nefesle-

riyle çaresizliğin sedası olmalarını istemiyordu. Savaş kahramanlarının bedeni aynı savaşın tarifi olmadan düşmanın elinde kalmamalıydı. Mihemed, bunu kendisine yaşam sözü saymış ve icadların peşine düşmüştü. Kobanê savaşı, namı kadar kaynağı imkânsızlık ve mucize olan birçok ilginç şeyin de sahibi olmuştu. Düşmanımız üst bir akıl ile ölümümüzün silahını yapıyordu. Birçoğu daha önce hiçbir savaşta denenmemişti. Cehennem topları köylerimizi ve kentlerimizi viran etmek için çıkarılmıştı ve kafalarını çokça yordukları belli ediyordu. Kâğıt üzerinde yok edilme fermanımız verilmişti. Mihemed, cehennemden melekleri kurtarma icadı yapmıştı. Yaşam ve ölüm silahları birbirine karşı çok ağır bir savaşın içindeydi.

Mihemed'in bu silahının adını 'cankurtaran' koymuştuk. Bizim için bu cankurtaran Derwêş'in ruhunu özgürleştirmek kadar anlamlıydı. Edülê'nin acı ve sızıları yerini zafer coşkusuna ve bin yıllık intikama bırakmıştı. Mihemed, bu silahı ilk kez Sûsik eyleminde kullanmıştı ve yarı yarıya başarı elde etmişti. Yüreği ve imkânları eylemden önce denemesine izin vermiyordu. Bizim koşullarımızda demir, altın kadar kıymetliydi. Mihemed, silahını savaşta deniyor ve girdiği savaştan aldığı tecrübe ile silahına yeni bir şeyler ekliyordu. Suriye ordusundan kalma Rus malı askeri araçlar Mihemed'in deneme araçları olmuştu. Sûsik köyünde bir doçka mermisi cankurtaranını delmiş ve Mihemed'i demir iççiliğinde yeni arayışlara sevk etmişti. Tren yolu çelikleri, sınıraltı ve sınır üstünün arasındaki raylar, Mihemed'in dikkatini çekmişti.

Serxet ve Binxet; aynı gövdenin iki parçası, bölünmüş bölüştürülmüş iki parça olmuş bir bedenin tek kalbi, teller ile sarılmış ruhların kan vericisi, yürek parçalayan hasret, bir gecede sönen ocakların dilindeki ağıt... Hattın bu yanındaki ve diğer yanındaki ailelerin sızılı rüya ve ahları. Birbirinden koparılmış kirve, kardeş, kız, dayıkızı, dayı ve yeğen. Bölünmüş aşiretler; Torî, Mêrsînî, Milî, Omerî, Deqorî, Kêtikî, Berazî ve Şêxî... Ve aynı bedenin diğer parçasına sürgün yürekler; Osman Sebrî, Seydayê Cegerxwîn, Mîr Celadet Bedirxan... Her zaman açık olan Hawar ve Ronahi okulu. Dört parça Kürdistanlı kahramanların, yiğitlerin korunaklı ve her daim açık olan mabedi. Verimli ovalarıyla göz alabildiğince uzanan engin toprakların bereketi...

Mihemed, iki kafalı devin pençesinde demir avına çıkmıştı. Türk askerlerinin nöbetçi kulübelerinin ve DAİŞ mevzilerinin dibinde demir arıyordu. Eyleme gider gibi dikkatli hareket ediyor ama büyük tehlikeye giriyordu. Mihemed iki kez eyleme katılıyordu, demir ve ateş eylemi. Sûsik eyleminde Mihemed'in cankurtaranının motor ve tekeri darbe almıştı ve bu durum onun kalıcı bir çare bulmasına sebep olmuştu. Tren raylarının demirleri Mihemed'in cankurtaranının zırhı olmuştu. Mihemed'in silahının adını başta 'akrep' koymuştuk ama yeni silahı çok büyüktü, adı da buna göre verildi. Cankurtaran. Mihemed bu silahı yaralı arkadaşları kurtarmak için üretmişti. Gece silahının yanında uyuyor ve sanki arkadaşymış gibi silahına bakıyordu. Bu silah ona göre DAİŞ'in eline geçmemeliydi, bu yüzden olası bir durumda aracı yakmak için içini mazot dolu bidonlar ile doldurmuştu. Mihemed, adını ve yaşam hikâyesini Kürt şarkıları ve destanlarıyla örmüştü. Xelîl Xemgîn'in 'Mihemedo' şarkısını çok severdi. Çalıştığı zaman şarkının melodisi tüm sokağa yayılır ve herkes bunun Mihemed'in işi olduğunu bilirdi.

Savaş çok yoğunlaştı ve düşman büyük bir güçle saldırdığı için hepimiz çatışmaların içine girdik. Her arkadaş kendi olduğu yerden bağıyor, zırhlı araçtaki (cankurtaran) arkadaşlarımızı korumamız gerektiğini söylüyordu. Birçok kez şahit olduğum gibi elim yine kalbimin üzerinde, bedenimi esir almış ve tüm gücüyle damarlarıma kan pompalıyordu. Böyle durumlarda aynı amaçla atan kalpler birbirine çok yakındır ve aynı göğüs kafesinde çarpıyormuş gibi bir beden olur. Mihemed'in cankurtaranı ve Mihemed, Kobanê Cephesi'nde fare deliğinin göğsüne düşmüştü. Dewrêş ile Edûlê destanının mısraları gözümüzün önünden geçiyordu. Örs üzerindeki demiri döven çekiç gibi metal sesi kulağımızın perdesine vuruyordu. Mihemed an be an yaşamının kaderini kendi elleriyle belirlemişti. Destan ve hikâye yaptığı kaderiyle arkadaşlarını da ikna etmiş ve yaşam umutlarını onurlu bir ölüm ile sonlandırmıştı. Gözümüzün önünde yaşanan görüntüler ve DAİŞ'in bize farz kıldığı vahşi ölümden başka bir şey değildi.

Koordine değildim ama telefonla zırhlıdaki arkadaşlarla konuştum, "Biz sağız, sadece yaralandık" diyorlardı. Mihemed ve arkadaşları yaşamalıydı

ve zaman iki karşıt uç olarak yüregimizi sıkıştırıyordu. Ölüm ve yaşam hiç bir zaman olmadığı kadar birbirine yaklaşmış ikiz olmuştu. Kadim varlık kanunları bu anlarda tüm çıplaklığıyla karşımızdaydı. Kararı ne yürek, ne ciğer, ne de aklımız onaylayamıyor, geciktirmek için zaman ile savaşıyorduk. Cankurtaranın paletleri darbe almış, kapı tarafından içe doğru çökmüştü. Kapı sıkışmıştı ve bir kişi ancak içerde kalan arkadaşları çıkarabilirdi. Çeteler cankurtarana yaklaşmış ve gittikçe daha fazla güllerinin hedefi oluyordu. Her patlama sesinde biz yerimizde ırkiliyorduk. Sanki patlama yüregimizde olmuş gibi titrek nefes alışlar etrafımızı sarıyordu. Düşünce ve duygularımız vahşi metal seslerinin dalgasıyla sarsılıyor bütün dikkatimiz can alan güllenin üzerine odaklanıyordu. Mihemed, panzeri yakmak ve kafasında yazdığı kahramanlık öyküsünü yaşamı ve kaniyle örmek istiyordu. Umut ve yaşam başarısının her şeyden daha hızlı olması gerekiyordu. Duygu ve düşüncelerimizin üzerindeki belirsiz sesler tüm ağırlığıyla bizden çare istiyordu. Mihemed yeminini yerine getirir gibi bedenini ve demirini düşmana haram kılmıştı. “Eğer ölüm olacaksa arkadaşlarımla elinden olsun. Eğer yaşamımı sonlandırma izni vereceksem, o da arkadaşlarımla elinden olmalı!” Bu onun yeminiydi. Mihemed’in duyguları diğer insanlardan çok farklıydı. Çağdaş Dewrêř, Edûlê’sinden kopmak istemiyor ve yüregini avucunun içinde toprağa katmak istiyordu.

Bu ülkenin sevdalılarının bedenleri, yaşamazlarsa bile yan yana gömülürler. Bu ülkenin destanlarının sayfalarında Mem û Zîn’in mutluluğu cennet ile sonlanmıştır. Acaba bu destan ve öyküyü nasıl değiştirebildik? Bu sorunun cevabı, aklımızı koşu rüzgârlarına sokmuştu. Cevabı kan ve amansız bir mücadelede saklıydı. Mihemed’in çaresi yaşamsız bir beden ve kahramanının yanında dizlerinin üzerine çökmüş ve hazan iklimini yaşayan bir Edûlê’ydi. Bu kadim serüven yıldırım hızıyla kafamızın içinde gidip geliyordu.

Mihemed bizden ilginç bir talepte bulunuyordu. Sağ olarak esir düşmek ve Edûlê’sinin ele geçmesini istemiyordu. Çetelerin tüm saldırılarına rağmen yine de arkadaşlarımızın sıkışıp kaldığı yere ulaşmalarına izin vermiyorduk. Fakat uzaktan güller yağmur gibi cankurtaranın üzerine yağıyordu. Mihemed’in sesi gittikçe yaşam umutlarını sonlandırıyor ve DAİş’in

g llecilerii cankurtarana değince çıkardığı patlama sesi kulağımızı tırmalıyordu. Verdiği kararı bize kabul ettirmek için yüreğimize maneviyatla baskı yapıyordu. DAIŞ canileri yüreğimizin ses ve titreyişini duymuş gibi yaramıza basıyorlardı. Patlama sesleri ve gürültülerin içinde rüzgârı salarımıza hışımla vuran büyük bir patlama oldu. Eğer söz yerindeyse kalbim durdu. Yüzüm hesapsız bir hızla Mihemed'in kardeşinin yüzüne döndü. Bir anlığına yüzümdeki tüm hücreler dondu ve kanı çekildi. Toprak üzerime yağdı ve  n m  göremedim. Mihemed'in tüm maceraları, yüzümdeki tüm duyular aklımın tasında toplandı. Zaman durdu. Titrek bir çınlama kulağımdan dışarıya doğru aktı. Acaba tüm öykülerin sonu ve bitiŐi böyledir de ben mi bilmiyorum? Üzerime soğuk buz gibi bir su yağdı. Tüm duygular, öfke ve coşku ruhuma ve bedenime yüklenmiŐ gibi kurudum kaldım. Metal sesinden çok beni bu hale koyan içimdeki sestir. Bu iki ses bir olunca geriye atmak istediğim Şeyler savunmasız kaldı ve o iki ses tüm hışımla içime saldırdı. BakıŐlarım utanmıŐ gibi Mihemed'in kardeŐinden kaçıyor ve gözlerim yüzündeki görüntüyü kaydetmek istemiyordu. YaŐamım boyunca gözlerim bu kadar cesaretsiz olmamıştı.

Böyle anlarda insanın yüzünü zapteden görüntü insana yeterince Şey söylüyor. Her ne kadar var olan görüntülerin dalgası ve derinliğini anlamak zaman alsa da farklı yaŐamların sakinliği kendini çabuk ele veriyor. Yüzdeki ben ve izler donduktan sonra ekvatorial bir sıcaklık insanın bedene akıyor. Çok farklı hallere giriliyor ve kendini tanımak çok zor oluyor.

Aklım benimle oynuyordu. Herkesin gözleri Mihemed'in cankurtaranına kilitlenmiş ve tüm  ng r lerimi kökünden değiştirmişti. Kulağıma gelen hıŐımlı ses DAIŞ'i engelleme abalarıydı. Yanımda olan bir arkadaş çeteleri engellemek için B-7 güllesi atmıŐtı. Fakat ben neden böyle bir duruma düŐtüm de herşeyi yanlış anladım? Mihemed beni etkilemişti ve isteğinden kendimi kurtarmam gerekiyordu. Mihemed, DAIŞ etelerinden önce bizim cankurtaranını vurup patlatmamızı istiyordu. İsteğine ve sözlerine bir an bile ara vermemişti. Elleri mazot bidonunun üzerinde, kendinin ve arkadaşlarının yaşamına son vermek istiyordu. Ruhum, birbirinden ayrı element ve parçaların içine girmiş ve her biri onu başka bir yöne çekiliyordu. Çeteler, gözü a kargalar gibi yavaş yavaş Mihemed'in demirine yak-

laşıyordu. Mihemed'in ruhunu bütün inancıyla kutsamak ve ödüllendirmek yüreğimizi aşıyordu. Mihemed'in Derwêşleşmesi destansıydı ve Edûle'nin delirmesiyle son buluyordu. Destanları değiştirmek her yığidin harcı değil. Özgürlük ve Çağdaş Edûle, Derwêş, Zin, Mem kaderini değiştirmek, Önder Apo'nun sözlerinin dalgasıyla göğüs kafesimize çarpıyor ve yüreğimize ulaşıyordu. Destan canlıydı, fakat sonu değişmeliydi.

Mihemed, bizden ölümünü istiyordu. Önümüze ağır ve hiçbir savaşçının yerine getiremeyeceği bir talimat koymuştu. Etraftaki arkadaşların gözleri bana dönmüş, ağızından hangi sözler çıkacak diye iki dudağıma kilitlenmişti. Kardeşi, sanki yüreğimin bir parçasında dolanır gibi B-7 silahını kaldırıp koyuyordu. Kararımın tartılmasını hızlandırmak istercesine yüreğimin önündeki kalkanı kaldırmak istiyordu. Ben kararı vermeden hazırdılar ve silahlarının yönünü Mihemed'in cankurtaranının omuzlarına yüklemişlerdi. "Ateş" sözüyle demin yüreğimi sıkıştıran hisşirtılar, keskin bir zangırtıyla son buldu. Bazı anlar vardır ki, savaş bilmeyenler, o anı yaşamayanlar anlam veremezler. Dışardan bakıldığı zaman bu olay tuhaf görülebilir. Fakat gerçek başka bir şeydir.

Savaş yöneten insanlar silah patlatmakta zorluk yaşamaz, en büyük zahmet karar anlarıdır. Bazı kararlar insanların kaderini ve zamanını belirler. Bu yüzden karar veren kişi sadece o anı değil, bu kararın sonuçlarının oluştu- racağı şeyleri de görmeli ve buna göre yaklaşmalıdır. Bu ızdıraplı anlarda iki seçeneğimiz vardı. Çatışmadaki tüm güçlerimizi toplayıp bu yere saldırırsak hepimizin şehit olma ihtimali vardı. Çünkü tüm denemelerimize rağmen ilerleyemiyor ve cankurtaranın olduğu yere yetişemiyorduk. Bu bir anlamda intihardı. Ya intiharı göze alıp beş kişi için yirmi-otuz kişi gözden çıkaracaktık ya da daha büyük bir hesap ile karar verecektik ve intiharvari davranmayacaktık. O anda yirmi-otuz arkadaşın şehit olması, eyleme katılmış tüm arkadaşların imhası anlamına geliyordu. Eylem gücünün şهادeti burasıyla sınırlı kalmayacaktı. Yenilgimiz, bu cepheyi bırakmamıza sebep olacak, düşman arkamızda bıraktığımız yerlere saldıracaktı. Böyle bir durumda yüz kişiyi öldürmek binlerce kişiyi öldürmek, toprağımızı işgal ve viran etmeye sebep oluyordu. Bu yüzden tüm acı ve sızımıza rağmen savaş mevzilerimizi bırakmamalıydık, düşmanın ilerlemesine izin vermemeliydik.

Zor ve zahmetli anlarda insanın kafası farklı çalışır ve yeni çözümler bulmaya mecbur kalır, bu yüzden yaratıcılığı gelişir. Panzer, tank, top orduların, devletlerin işiydi. Biz halk savunma savaşçılarıydık, bu savaş araçlarının hiçbirisi bizde yoktu. Halkımız ve ülkemize olan bağlılığımızdan güç alıyor, irade ve sevgiyle tüm silahlara karşı savaşıyorduk. İki seçenekten biri, Mihemed'in istediği gibi düşman cankurtarana yaklaşır ve arkadaşlarımızı ele geçirme ihtimali olursa panzeri imha etmektir. Mihemed iki sebepten dolayı bunu düşünüyordu. Birincisi, arkadaşlarımız sağ olarak çetelerin eline geçmemeliydi. İkincisi, düşman savaş tekniğimizi bilmemeliydi. Çünkü düşmanı gerçek panzerlerimiz olduğuna, savaş teknikleri ürettiğimiz atölyelerimiz olduğuna inandırmıştık. Bu yüzden düşman bu cankurtaranımıza anlam veremiyor, 'yürüyen ev' diyordu.

Bu sert ve katı ses ile yüreğimin duvarları yıkılırcasına soğuk ve sıcak bir sıtma tüm bedenimi dolaştı. B-7 güllesi namludan çıktı ve Mihemed'in cankurtaranının yan tarafındaki çete grubunun içine düşüp patladı. Sonra mermi sesleri yükselip gümbürtüyle akarak köpüklenen sular gibi her yere çarpmaya başladı. Saldıran grup imha edildi. Bu grup yenilgiye uğradıktan sonra, takviye için gelen çeteler köye geri döndü. Köydeki çatışma daha da şiddetlendi. Baştan köyde olan çeteler öldürülmüş, onlara takviye gelenler yerlerini doldurmak için köye doğru ilerliyordu. Kurşungeçirmez cankurtaranımız hala yerinde sağlam duruyordu. Sadece paleti darbe almış ve kapısı ezilmişti. Bu yüzden tüm çabalarımıza rağmen arkadaşlar çıkamıyordu. Panzerde olan arkadaşlarımızın tüm ısrarına rağmen panzeri imha etme kararı vermemiştik. Kurtarma umudumuz vardı. Tüm çabamız, çetelerin cankurtarana ve içinde sıkışıp kalan arkadaşlara yetişmemesi içindi. Çabamız ve kararlılığımız sonuç aldı. Arkadaşlardan umutlarını kaybetmemelerini, kapıyı açabilmek için çare aramalarını istemiştik. Bu hatta saldırın çetelerin yok edilmesiyle beraber beklediğimiz hayırlı müjde bize yetişti. Sonunda arkadaşlar kapıyı açtı ve telefonla "Biz çıktık" dediler.

Sabahtan beri yere göğe sığmayan arkadaşlar, dizleri kırılmış gibi yere çöküp derin nefes aldılar. O anda bizim yanımızda olan üçüncü kardeşin yüzü hepimizin duygularının aynası haline gelmişti. Sanırsın baharın tüm çiçekleri yüzünde açmış, sevinçten bir renkten başka bir renge dönüyordu. Gözleri ışıldıyor, bu ışıltının arasından sevinç yağmurları yağıyordu. Yüzündeki tozu yıkar gibi ellerini birleştirip yüzüne sürüyor, sanki Fırat suyu eğilmiş, avuçladığı suyu yüzüne çarpiyordu. Sabahtan beri yaşadığı duyguları biliyorduk ve onun sevinciyle seviniyorduk. Gülüyor, ağlıyor, kendi kendine konuşup bir şeyler söylüyor, sonra mahsum bir ürkeklikle:

“Teşekkür ederim. Yükümü azalttınız. Anama nasıl iki kardeşimin birden şehit olduğu haberini verirdim?”

Arkadaşlar panzerin olduğu yerden uzaklaştıktan bir saat sonra Şervan Silopî (Kürtçe’de Rêber Silopî olarak geçiyor) arkadaş, yanında başka bir arkadaş ile gidip cankurtaranın altına mayın döşedi. Mihemed’in tüm sözlerini yerine getirmedik ama tekrar saldırlırlarsa ve aracı kurtaramazsak, burada patlatacağımızı söyledik. Mihemed ve yanındaki arkadaşlar kurtuldu. Fakat köyün içinde şiddetli çatışmalar vardı ve savaş devam ediyordu. Saat öğlen 11:00 olmuştu ve artık arkadaşları geri çekmek istesek de çekemiyorduk. Her yerde çatışmalar devam ediyordu. Diyar ve Avesta arkadaşın grupları çetelere ait tankları vurdu, birinci tank darbe alıp geri çekildi, ikinci tank ile tekrar saldırdılar. İkinci tankın gelişiyile Cûdi arkadaş B-7 silahını omuzuna alıp tanka roket attı ve tam bu sırada başka bir gülle gelince yaralandı. Avesta arkadaş kendi grubunun ve Diyar’ın grubunun bilgilerini telsiz cihazıyla aktarıyordu. Sesi heyecanlıydı, çünkü patlama ve mermi seslerinden birçok sözü anlaşılmıyordu. Cûdi arkadaş yaralanınca Diyar arkadaş ona yetişip silahını alıyor ve ikinci tanka gülle atıyor. Bu tank da darbe alıp geri çekildi. Tank geri çekilince namlusunu buradaki arkadaşlara çevirdi ve vurmaya başladı. Burada kalan arkadaşlar geri çekilemedi. Bir süre sonra tank üzerlerine doğru gitmeye başladı. Avesta arkadaş tekrar oranın durumunu bildirdi:

“Heval Diyar yaralandı. Fakat biz yerimizi bırakmamaya kararlıyız. Bedenimizi çiğneseler bile geçmelerine izin vermeyeceğiz!”

Avesta arkadaş kendi grubunun ve Diyar arkadaşın grubunun teknilini verirken, Mehmûd arkadaş onlara geri çekilme talimatı verdi. Fakat geri

çekilme talimatının üzerinden yarım saat geçmeden Avesta arkadaş tekrar bağlantı kurdu:

“Diyar arkadaş şehit oldu.”

O anda Avesta’nın yarım saat önceki çekilme talimatımıza karşı söylediği sözler aklıma geldi:

“Geri çekilmemiz artık çok zor. Eğer geri çekilirsek bu hattı koparabilirler. Bu yüzden en doğru karar kalıp burayı savunmaktır. Zaten düşman bize yaklaşmış ve üzerimizde birkaç yere suikastçilerini yerleştirmiş durumda. Onların canını çok yaktığımız belli, o yüzden şimdi bizden intikam almak istiyorlar. Fakat dert etmeyin, bizim korkumuz yok. Son mermimize kadar savaşacağız. Fakat düşman bilmeli ki, bizi sağ ele geçiremeyecek! Biz direnişi şehit ve öncülerimizden öğrendik. Şimdi bizim için tek kurtuluş yolu direniştir.”

Eyleme gitmeden önce Diyar arkadaş ve grubu ile fotoğraf çektirmiştik. Ona Zagros Tepesi’ne dondurma götüreceğimin sözünü vermiştim. Sözümü yerine getiremeden şehit oldu. Son çektiğimiz fotoğraftaki gülüşü bakışlarıma takıldı ve sonsuz bir görüntü gibi orada kaldı.

Gece yarısı başlayan savaş şiddetlenerek sürüyordu ve vakit öğlen olmuştu. Beklemediğimiz durumlar çıkınca koordinemiz değişti. Nasıl ki biz bu hattı almak ve Şêxler ilçesine yetişmek istiyorsak, düşman da bu hattı alıp Cibnê Tepesi’ne ulaşmak istiyordu. Düşman bu hat için geniş çaplı hazırlıklar yapmıştı. Çeteler telsizle takviye isterken bir taktik geliştirmiş, ‘hiç güç yok’ denilmişti ve biz de buna inanmıştık. Büyük hazırlık yapmışlardı, çünkü Cibnê Tepesi onlar için önemliydi. Burayı aldıkları zaman tüm bölgeye hâkimiyet kurabilirlerdi. Zagros Tepesi ve Berkel köyü yakınlarına büyük sayıda güç getirmişlerdi. Berkel köyü bizim elimizdeyken etrafına hendekler kazmıştı, onlar bu hendeklerin üzerini kapatmıştı. Muhacir ya da yabancı savaşçılar dedikleri güçleri buraya getirmiş ve yeraltı mevzilerine yerleştirmişlerdi. Köydeki ve tepedeki güçlerden haberdardık, ancak bu güçlerden haberimiz yoktu. Arkadaşlar köye girip bir saat çatıştıktan sonra köyün çoğunu almışlardı fakat evlerin içine girdikten sonra arkadaşlarımızın etrafını sarıp arkadan vurmaya başlamışlardı.

Düşman iki aşamalı taktikle savaş yürütüyordu. Köydeki tüm güçleri öldürülmeyene kadar yer altında sakladıkları güçlerini çıkartmadılar. Bizim arkadaşlar köye girdiğinde ortalığa on dakikalık sessizlik hâkim olmuştu. Çok sayıda çete köyde öldürülmüş, arkadaşlar silahları toplamaya başlamıştı. Biz köyün tamamen elimize geçtiğini sanıyorduk. Daha köydeki evleri kontrol edip, çetelerin cenazelerinin üzerlerindeki silahları toplarken bir anda üstü kapatılmış hendeklerden çıkan çeteler, köyün dört bir yanından saldırıya geçti.

O anda güçlerimiz de, koordinemiz de şaşırdı. Bu yüzden Mehmûd arkadaş, gücümüzü koordine etmek için ne yapacağını bilemez hale geldi. Onun yerine Sefkan arkadaş savaş koordine etmeye başladı. Düşmanın bu ani saldırısı bizi zorladı. Bir de saldıran güçler ağır silahlar ile profesyonelce savaşıyordu. Muhacir denilen bu güçler yabancı savaşçılardan oluşuyordu, çoğu daha önce farklı ülkelerin ordularında savaşmışlardı. Savaş konusunda eğitimliydi, bu köyde uyguladıkları taktik ve ani saldırı bizi boşluğa düşürdü. Berkel köyünün evleri taştan ve sağlamdı ve köy avuç içinde gibiydi. Diğer yerlere göre köy çukurda kalıyordu, etrafında küçük tepeler vardı. Köyü alabilmek için ağır silahlara, özellikle çokça B-7 roketlerine ihtiyaç vardı, fakat bizde sınırlı sayıdaydı. İlk saldırıda hemen hemen bu silahın tüm roketlerini kullanıp köyü öyle aldık. Savaşın en çok silah tüccarlarının işine yaradığı gerçeği tüm çıplaklığıyla karşımızdaydı. Gerçekten de bu zorlu şartlar altında dışarıdan silah getirmek neredeyse imkânsızdı.

Dışarıdan silah getirebilenler, yani her savaşta silah tüccarlığı yapanlar kan üzerinden ticaret yaparlar. Bu silahın her bir roketini 600-700 dolara alıyorduk. Çünkü Kobanê çemberdeydi ve dışarıdan yardım alamıyorduk. Silah tüccarları fırsat bulmuş, ellerinden geldiği kadar silah fiyatlarını arttırıyorlardı. Biz o roketleri bu fiyata almak zorundaydık. Elimizdeki imkânlar göre satın alabiliyorduk ve bu da bize yetmiyordu. Berkel köyüne ikinci saldırıda cephanemiz yetersizdi ve zor durumdaydık.

Avesta arkadaş Diyar'ın şehit olduğunu ve cenazesinin çetelerin eline geçtiğini aktardı. Zor bir karar olsa da Avesta arkadaşta talimat verdik:

“Şimdi şehit arkadaşların cenazelerini bırakın, yaralı arkadaşları kurtarmaya çalışın. Arkadaşlar bizim taraftaki hendeklere yetişsin, onları al-

maları için takviye gücü göndereceğiz. Arkadaşları yolla ve sen de oradan çık.”

Avesta’nın yanında beş arkadaş vardı. Diyar şehit olmuş, dört arkadaş yaralanmış ve yalnız kalmıştı. Bir yandan savaşıyor, bir yandan bağıyordu:

“Heval, yaralı arkadaşları kurtarın. Siz gelip yaralı arkadaşları kurtaramaz mısınız? Yaralıları ve arkadaşların cenazelerini bırakıp çıkmayacağım. Eğer gelebiliyorsanız gelip yaralı arkadaşları götürün. Son mermime kadar buradan çıkmayacağım. Çeteler cenazeme basmadan buradan geçemezler!”

Avesta arkadaşın grubunun etrafı üç koldan sarılmıştı. Sadece Cibnê Tepesi tarafında bir yer açık kalmış, arkadaşlar buradan çetelere saldırıyordu. Talimatımıza rağmen Avesta yerini bırakmıyor ve on kişiymiş gibi savaşıyordu. O savaşırken yaralı arkadaşlar da hendeklere yetişmeye çalışıyordu. Etrafları sarılmıştı ve Avesta arkadaşın grubundan kimsenin kurtulabileceğine inanmadığımız için bir arkadaşın gelişi bile bizim için çok önemliydi. Yerleri karışımızdaydı ve görebiliyorduk, iki ayağından yaralıydı, dirsekleriyle sürünerek hendeğe yetişti. Pusu grubuna, hendeklere yetişip yaralı arkadaşları almalarını söyledim. O arkadaş hendeğe girdiğinde düşman onu fark etti. Her yandan mermi yağdırdılar, Avesta arkadaşın grubunun etrafı suikastçiler ile dolmuştu. Bir arkadaş kıpırdadığında suikastçımları vuruyordu. Avesta’nın yanındaki dört arkadaş böyle yaralanmıştı. Pusu grubu hendeğe yetişemiyordu, oraya doğru hareketlendiğinde düşman suikast ile hareket etmelerine izin vermiyordu. Hendeğe doğru yaralıları almak için hareket eden pusu grubundan da arkadaşlar yaralandı.

Güçlerimiz içinde o köylerden olan, her taşı, her karış toprağı iyi tanıyan arkadaşlarımız vardı. Bu arkadaşlar diğer taraftan yaralı arkadaşla ulaştı ve onu güvenli bir yere götürdü. Yaralı arkadaş hendeğin içerisinde beş yüz metre kadar ileriye gelmişti, vücudunun her yeri yaralıydı, sürünmekten dirseklerinin derisi soyulmuş ve kanıyordu. Oradan çıkmak bir mucizeydi ve biz umudumuzu kesmiştik. Bir arkadaşın oradan sağ çıkması bile sevindirmişti. Avesta arkadaşla tekrar bağlantı kurup yerini bırakıp hendeklere ulaşmasını istedik. Arkadaşlar çeteleri vuruyor ve Avesta arkadaşın bulunduğu yere olan saldırıyı hafifletmeye çalış-

şıyordu. Her vurduğumuzda birkaç çete ölüyor, onlar da yeni bir saldırı başlatıyordu. Telsizden Avesta'nın sesi geliyordu, zılgıt ve slogan atarak bize sesleniyordu:

“Heval, siz nasıl bana gel dersiniz? Bu kadar arkadaşı nasıl bırakıp geleylim? Tüm arkadaşlar buradan çıkabilmemiz için saldırıya geçti. Şimdi arkadaşlar onların hedefindeler. Ben burayı bırakırsam başka arkadaşlar da şehit olacak. Benden dönmemi istemeyin. Sadece yaralı arkadaşları kurtarın. Heval Diyar'ın cenazesi düşmanın eline geçmemeli. Arkadaşlar başka yönden buraya yetişip arkadaşları çıkaramaz mı?”

Savaşın heyecanından, bir de yanındaki arkadaşların şehadeti ve yaralanmasından sesi ağlamaklı geliyordu. Sesini duyan arkadaşlar daha büyük öfkeyle saldırıya geçiyorlardı. Beni korkutan şey de buydu. Savaşta duygusal anlar kendiyile beraber çok fazla tehlike getiriyordu. Çoğu zaman düşman bilinçli olarak böyle durumlar oluşturur ki seni tuzağa çeksin. Telsiz cihazı üzerinden böyle sözler ve kaygılarını bildirmek çok zordu. Savaş tecrübelerimizde böyle durumları daha önce çok yaşamıştık ve bunun tekrarlanmasına izin vermemeliydik. Köydeki arkadaşlar zor durumdaydı, dar bir çember içinde, her yandan saldırı altındaydı. Bu çember kırılmazsa hiçbir arkadaş çıkamazdı. Avesta arkadaşın sesi, zılgıtları, sloganları ve direniş kararlılığı duygusal anlar oluşturmuştu. Bu arada başka bir grubumuzdan üç-dört arkadaşın yaralandığı haberi geldi. Düşman yaralı arkadaşlara yetişmesin diye Botanê Sor arkadaş saldırıya geçmişti.

Botan arkadaşın teni kızıl renkte olduğu için ona Botanê Sor (Kızıl Botan) diyorduk. Botanê Sor arkadaş Girêspî'liydi, Halep Üniversitesi'nde kimya okumuş, Kobanê'nin özgürleştirilmesiyle YPG'ye katılmıştı. Botan arkadaş üniversite yıllarında da sevilen biri olmuş ve insanların dikkatini üzerine çekmiş, buradaki arkadaşları tarafından da çok sevilmişti. Savaş her yönden kimyaya ihtiyaç duyar ve birçok patlayıcı kökünü bu bölümden alır. Botan arkadaş da bu bölümü okuduğu için YPG'ye katıldığında sabotaj bölümünde yer aldı. Sabotaj bölümü ağırlıkla patlamalar yapar ve Botan arkadaş bu bölüme ilaç gibi gelmişti. Bu hamleye kadar savaşın olduğu birçok yerde çok önemli rol oynamıştı. Arkadaşların sesini duyduğunda onlara yardım etmek için kendi

başına hareket edip, çetelerin oluşturduğu hattın arkasından saldırıya geçti. İlk saldırıda hızla köye yetişti, yaralıları almak için giden her arkadaş yaralanıyor ve durumumuz ağırlaşıyordu.

Herkes olanca gücüyle çeperde kalan yaralı arkadaşları kurtarmak için elinden geleni yapmaya çalışıyordu. Bu anlarda Adil arkadaşın gözü, üzerinde doçka olan çetelerin bir aracına çarpıyor, arkadaşlar araca saldırıyorlar, araç bizimkilerin eline geçiyor. Adil ve Hecî arkadaş çetelerin doçka aracına binip yaralı arkadaşların kaldığı yere doğru ilerlemeye başlıyor. Araba ilk hareket ettiği zaman arkadaşlar aracın üzerinde çetelerin bayrağı olduğu için hedef alıyor. Adil telefonla arayana kadar bizler o doçka aracında bizim arkadaşların olduğunu bilmiyorduk:

“Heval, araç bizimdir, çetelerden aldık, yaralı arkadaşları kurtarmaya gidiyoruz. Söyleyin, bize ateş etmesinler, bayrağı bilinçli indirmedik.”

Bayraktan çok Adil arkadaşın görüntüsü arkadaşların dikkatini çekmişti. Çetelerin birinin üzerinden aldığı siyah kefiye başına sarmıştı ve aracın arkasında çete gibi görünüyordu. Bu yüzden bizimle konuşana kadar arkadaşlar onun çete olduğunu düşünüyordu. Çeteler de araca saldırmıyor, aracın kendilerine ait olduğunu ve arkadaşlarımızın olduğu yere saldıracağını sanıyordu. Adil arkadaş haberdar ettikten sonra şifreli bir şekilde cihazdan ateş eden arkadaşlara seslendik:

“O araç bizimdir, arkadaşlar kullanıyor. Dikkatli olun, yaralı arkadaşları çıkarmak için Adil arkadaş geliyor.”

Adil ve Hecî arkadaşın gidişi bize nefes aldırdı. Ama tüm uyarılarımıza rağmen görüntüsünden dolayı arkadaşlar inanmayıp araca mermi sıkıyorlar. Aracın bizim elimize geçtiği anlaşılmasın diye arkadaşlara farklı bir şey söyledik:

“Araçtan vazgeçin. Önde arkadaşlarımız var, araç bize yetişsin diyorlar, aracı imha etmek için tedbir aldık.”

Ancak köye ulaştığı vakit bizim güçler aracın arkadaşlarımızın elinde olduğuna inandı. Savaş; becerikli, yetenekli, yaratıcı ve insiyatifli olmayı gerektirir. Bizimkilerin düşman aracı diye vurma tehlikesine ya da düşmanın aracın bizim elimize geçtiğini fark edip ağır silahlarla vurma tehlikesine rağmen arkadaşlar inisiyatif alıp köye ulaşmıştı. Adil, genç bir

arkadaştı ve savaş deneyimi azdı. Buna rağmen inisiyatif alıp düşman doçkası ile köye girdi. Çeteler de aracın bizim elimize geçip geçmediğini netleştiremediler. Telsizle durumu netleştirmeye çalışıyorlardı. Aracın şoförünü ve aracın arkasında doçka silahının yanında olana hitaben sesleniyorlardı:

“Ebû Emer, Ebû Emer. O tarafa gitme, kendine dikkat et, o tarafta domuzlar var.”

Arkadaşlar, çetelerin seslendiği şoför ve doçkayı kullanan kişiyi öldürmüş, telsiz, araç ve doçkayı ele geçirmişti. Adil arkadaş zaman kazanmak için çetelerin telsiz çağrısına cevap verdi:

“Şêx, biz zor durumdayız. Şimdi sizinle konuşamayız. Bize yönelik saldırılar çok fazla, bırakın yerimize yetişelim, önümüzdeki domuzları öldürelim, onlardan haberimiz var. Zaten onları öldürmek için gidiyoruz.”

Adil ve Hecî arkadaş bu şekilde ilk yaralı grubuna yetiştiler ve üç arkadaşını yanlarına alıp çemberin dışına çıkardılar. Böyle bir durumda üç yaralıyı kurtarmak kendi başına fedai bir eylemdi. Çeteler hala doçkanın üzerinde kimin olduğunu netleştirmeye çalışmakla meşguldü:

“Aracın üzerindeki Ebû Wafiq Muhacirin’e benzemiyor. Bu ufak biri.”

“Hayır, biz onlarla konuştuk, Ebû Emer û Ebû Wafiq Muhacirin’dir. Onları vurmayın, domuzların peşine düşmüşler. Onları vurmayın, o araç bizim doçka aracımız.”

Adil ve Hecî arkadaş üç yaralıyı getirdikten sonra, Avesta’nın olduğu yere yetişmek için yola çıktıklarında bizimkiler yolda yine araca mermi attı. Araç ile mermi atanlar arasındaki mesafe kısa olduğu için bir arkadaş telsiz cihazından açıkça seslendi:

“Onları vurmayın, onlar bizimkiler. Aracı çetelerden almışlar, yaralı arkadaşları getirmeye gidiyorlar.”

Bizim çeteleri dinlediğimiz gibi onlar da bizi dinliyordu ve bu konuşma ile aracın bizim elimize geçtiğini öğrendiler. Düşman doçka aracına mermi atmaya başladı. Fakat Adil ve Hecî arkadaş atık bir hareketle aracı çetelerin arasından çıkarıp getirdiler. Arkadaşların düşman bayrağı ve aracıyla gerçekleştirdiği bu eylem, yaralılarımızı çatışma alanlarından çıkarmamızı sağladı.

Savaş devam ederken düşman Cerablus, Minbic ve Şêxler'den takviye olarak daha büyük bir güç getirdi. Sayıları arttıkça çatışmalar da şiddetlendi. İnatla köyü koruyor, elimize geçmesine izin vermemek için ellerinden geleni ardına koymuyorlardı. Biz de inatla bu köyü almak istiyorduk. Yirmi-otuz şehit versek de bu köyü alacağımıza dair ant içmiştik. Çünkü onlar bir süre önce bu köyü bizden almış, bu hattan ilerleyerek Cibnê Tepesi'ne yetişmek için avantaj sağlamışlardı. Bedeli ne olursa olsun, bu hattı bırakmamalıydık. Doğrusu, biz karşımızda bu kadar sayıca fazla savaşacak güç beklemiyorduk. Köy ve köyün etrafında savaş akşam saatlerine kadar devam etti. Güneş batmaya başlamıştı. Sıcak hava, toz ve barut ağır bir koku yayıyordu. Akşam karanlık çökmeye başladığı saatlerde Avesta arkadaş şehit oldu. Olduğu yer, tam düşmanın çemberindeydi. Çeteler olanca gücüyle saldırmasına rağmen büyük bir direniş sergilemişti. Hareket tarzı, telsiz cihazından gelen sesi, zılgıtları, sloganları, kararlılığı arkadaşları çok etkiledi.

Avesta arkadaşın şehadetinden sonra kalan güçlerimizi köyden çekip toparlanarak yeniden saldırıya geçmek istedik. Düşman takviye olarak çok fazla güç getirmişti, arkadaşlarımızın çoğu yaralanmış ve çok sayıda şehit vermiştik. Bir kademe geri çekilerek arkadaşların yerine yeni bir güç koymak istedik. Diğer cephelerden yardım istedik, çok sayıda arkadaş ve etraf köylerden yerel güçler destek için yanımıza ulaştı. Avesta arkadaşın direnişi an be an tüm arkadaşların gözü önünde yaşanmıştı. Bu yüzden saldırıda olan arkadaşlar geri çekilme talimatımızı dinlemiyordu:

“Bizden bir kişi bile kalmaz ve hepimiz burada şehit olsak da gelmiyoruz. Talimatımızı Avesta arkadaştan aldık, o son ana kadar savaştı ve direndi. Tek başına kalmasına rağmen saatlerce yerini bırakmadı. Kendini kurtarabilirdi, fakat bizi korumak ve öylece bırakmamak için yerinden çıkmadı. Biz de çıkmıyoruz. Bu Avesta arkadaşın talimatıdır.”

Ne yapıp ettiysek arkadaşlar çıkmadı ve geri çekilme talimatımızı yerine getirmediler. Köy ve Zagros Tepesi saldırısında yer alan arkadaşların bir kısmı yaralandı. Zaten o ana kadar yaklaşık on arkadaş şehit olmuştu. Arkadaşlar biraz daha zaman istiyordu:

“Şimdi dönmüyoruz. Zaten bu halde dönemeyiz. Bize bir saat kadar zaman verin, ona göre size haber vereceğiz.”

Destek için giden Botanê Sor, arkadaşların kaldığı eve çetelerin büyük bir güçle saldırdığını görüyor. Evden çıkıyor, onlara doğru gelen grubun önüne mayın döşüyor. El bombasının pimini çekip gelen grubun içine atıyor. Bombanın patlamasıyla beraber daha önce hazırladığı mayını eline alıp çetelerin önüne koşuyor. Yaptığı mayın ile fedai eylem gerçekleştiriyor.

Botanê Sor arkadaşın eylemi Kobanê direnişinde bir ilkti. O gün Avesta arkadaş gibi fedaice son ana kadar savaşış şehit olan çok arkadaşımız olmuştu fakat düşmanda kendini patlatma tarzı fedailik, Botan arkadaşın eylemiyle başladı. Şehit Botan'ın eyleminin ardından çeteler köyden çekildi, yaşadıkları korkudan artık bu köye saldırmadı. Uzaktan çatışma devam etti, ağır silahlar ile arkadaşlara vuruyorlardı. Hava biraz karardıktan sonra, arkadaşlardan çekilmelerini, köyün bazı yerlerini bırakmalarını istedik. Güçlerimizi biraz geriye çektik, başka bir hatta mevzilendik. Bir süre çatışmalar durdu.

Eylemde on beş arkadaşı şehit verdik, saldırı grubunda olan arkadaşların çoğu yaralandı. Bu yüzden biraz daha geri çekilip Mişko köyünün önündeki hatta yerleştik. Botan arkadaşın eyleminden sonra düşman saldırılarını durdurdu. Biz de güçlerimizi geri çektik, bunun da önceki gibi taktik olduğunu düşündük ve var olan gücümüzle saldırmayı göze alamadık. O gece sabaha kadar düşmanı izledik. Arkadaşlar her seferinde tek mil verip köyde hiçbir hareketlilik olmadığını söylüyordu. Sadece birkaç araçları, dozer ve ufak tefek silah ve cephaneleri kalmıştı.

Ertesi gün sabah kendimizi yeni bir saldırıya hazırladık. Köyde yaşayan güçlerimizi geri çekmiştik, yerine diğer cephelerden yeni arkadaşlar gelmişti ve biz bu yeni güçle hamle başlatacaktık. Önceki hamleye katılan yara almamış ve hafif yaralı arkadaşlar da ayakta tedavi görüp yeni hamle için birliklere dağıldı. Sabah erkenden Cibnê Tepesi'nde olan arkadaşların yanına gittik. Buradan köyü iyice görüyorduk, arkadaşlar da dürbünle köyü izliyordu. Ortalık sakindi ve görünen bir şey yoktu. Biz güçlerimizi çektiğimiz zaman onlar da kalan güçlerini köyden çıkarmıştı. Bu sessizliklerinin taktik olduğunu düşündük ve bu yüzden gece köye gitmedik. Onlar da köyün hala elimizde olduğunu sanarak, cenazelerini, araçlarını, silahlarını köyde bırakıp geri çekilmişlerdi. Çok

sayıda ölü ve yaralıları vardı, buraya yeni bir güç getirmemişlerdi. Arkadaşlar köyün boş olduğunu söylediği halde tedbir olarak köye bakmaları için iki kişi gönderdik. Çünkü köyde üzerinde doçka olan bir araç vardı, her ne kadar arkadaşlarımız dünden beri aynı pozisyonda olduğunu söylese de biz durumu anlayıp öyle harekete geçmek istedik. Köye yetişen iki arkadaş kimsenin olmadığını haber verdi, köyün içi de, etrafı da boştu.

Arkadaşlar Zagros Tepesi'ne doğru gittiler, orada da kimse kalmamıştı. Hem köyü hem de Zagros Tepesi'ni beraber bırakmışlardı. Köyün içine girdiğimizde ilginç görüntüler vardı, çetelerin çok sayıda cenazesi vardı. Bizim de on beş arkadaşımız şehit olmuş ve yedi arkadaşımızın cenazesi burada kalmıştı. Arkadaşlar köyü kontrol etmeye başladı, otuz ferdi silah, üzerinde doçka olan iki araç, dozer, çok sayıda cephane ve askeri malzeme elimize geçti. Zagros Tepesi ve Berkel köyünü almanın bedeli ağır oldu. Hiç birimiz böyle ummamıştık. Düşmanın böyle bir taktik ile bizi karşılayacağını beklemiyorduk. Hata yapmıştık ve bu yüzden çok fazla kayıp verdik. Şehit olan arkadaşlarımızın hepsi iyi savaşçı ve tecrübelilerdi. Bu yüzden şehadetleri olumsuz bir etki yarattı. Ağır bedel, fedakârlık, cesaret, direniş ve kahramanlıklar sonucunda çeteler Zagros Tepesi'ni ve köyü bırakmak zorunda kalmıştı. Ama biz de düşmanın taktikini öngöremediğimiz için çok kayıp vermiş, sınırlı imkânlarımız olmasına rağmen çok cephane kullanmış ve yorgun bir güçle geri çekilmiştik. Tedbir aldıktan sonra Ciwan, Rêzan ve Serxwebûn arkadaşlar Botanê Sor arkadaşın şehit olduğu yere gittiler. Evindar arkadaş da bir grup arkadaşı yanına alıp Avesta ve Diyar'ın şehit olduğu yere gitti. Bu arkadaşlar Berkel köyü ve Zagros Tepesi direnişine damgalarını vurdular. Düşmanın burada ağır kayıp verip barınmadığını göremediler ama biz onların direniş izleri üzerinden gelmiştik ve artık bu yerleri almıştık.

Evindar, Avesta arkadaşın şahadetinden çok etkilenmişti, gitmeden önce başını kaldırıp etrafı izledi. Derin bir iç çekip kendine söz verir gibi konuştu:

“Arkadaşlar, burada kalmanın bedeli ne olursa olsun, artık bu yerleri bırakmamalıyız. Nereye dönsem Avesta arkadaşın sesini duyuyorum. Sloganları, zılgıtları ruhumun derinliklerinde yankılanıyor. Burası artık Avesta, Botan ve Diyar arkadaşların ruhunun mekânıdır.”

Bunları söyledikten hemen sonra grubunu alıp Avesta ve Diyar arkadaşın cenazelerini almak için yola çıktı. On beş dakika sonra telsizden haber verdi:

“Arkadaşların cenazelerini bulamıyoruz. Avesta arkadaşın şehit olduğu son mevziye kadar ulaştık. Kefiyesini ve silahını bulduk. Fakat arkadaşların cenazeleri kayıp, bulamıyoruz.”

Bu mevziler yirmi dört saat süren savaşta büyük bir direnişin kalesi olmuştı. Düşman yedi ayrı grupla saldırmış, Avesta ve Diyar arkadaşların grupları bu mevzilerin şahitliğinde sonuna kadar savaşmıştı. O kahraman şehitlerimizin cenazelerini bulmalıydık. Uzun bir arayıştan sonra Avesta’ya ulaştık. Düşman, Avesta’nın cenazesini hendek toprağının altına saklamıştı. Bütün arkadaşların cenazelerini bulduk ve yüreğimize kan akıta akıta özenle sarmalayıp, sonsuz yolculuğa uğurlamak üzere şehre gönderdik.

Köye birlikte gittiğimiz grupta Serxwebûn adında genç bir arkadaş vardı. Kuzey Kürdistanlıydı, Kobanê’nin diğer yarısı sayılan sınırın Serxet tarafındaki Suruç’tandı. Cesaretli ve savaşçıydı ama en önemli özelliği, şiir gibi kurduğu cümlelerle hitabetiydi. Zagros Tepesi’ne bakarken kanatlarını açmış, sanki bir şahin gibi birazdan bu tepeden uçacakmış gibi şiirsel bir ritimle konuşuyordu:

“Ey şehitlerin tepesi. Seni bir daha düşmana yar etmemeye söz verdik. Çünkü arkadaşlarımız kanı pahasına sana bu adı verdiler, ‘ölsek de geri çekilmek yok!’ dediler. Artık sen bu sözün andısın. Sen cesaretin ruhu, yaşamın sonuna kadar yüreğinde yankılanacak Avesta ve Diyar’ın sesisin. Ey Kürtlerin sırtını yasladığı, kahramanların yuvasının adaşı Zagros! Andımız olsun, senin kahramanlarının kutsal ruhlarına göre yaşayacağız ve yaşamımızın son anına kadar ruhunun onurunu koruyacağız. Diyar, Avesta, Botan, Zagros ve diğer şehit olan kahramanlar; müjdeler olsun size, Zagros özgürleşti. Ruhunuz şad, vasiyetiniz bize and olsun!”

Sesi tüm arkadaşların yüreğinde direniş ve intikam andına dönüştü. Çetelerin elinden bir yeri almak kolay değildi, bir yere girdiklerinde onları söküp çıkarmak için çok bedel ödüyorduk. Çünkü amaçları adım adım ilerleyerek tüm Kobanê bölgesine hâkim olmak, buradan da tüm Rojava’yı işgal etmekti. Bu yüzden arkadaşlar onlara ‘kene’ diyordu. Arkadaşlar doğru

bir benzetme yapmışlardı; onlar da tıpkı bir insanın bedenine yapıştığında kanını emip deriye yapışan ve kesip atmadan çıkmayan kene gibiydiler. Ama biz direniş toprağımızın ruhunu ve toplumumuzun kanını emmek isteyen bu keneleri buradan geri püskürtmüş ve alanı tekrar ele geçirmiştik.

İdeolojimizde savaşın da bir ahlakı vardır: Sivilleri mümkün olduğunca korumak, çatışma yoğun ise ve tehlike barındırıyorsa sivilleri çıkarıp güvenli alanlara ulaştırmak gibi. Berkel köyü ve Zagros Tepesi savaşında ilginç bir durum yaşandı. Düşman cephesinde ikinci gün savaşa fistan, agal ve terlikli ve sivil araçlarıyla gelenler oldu. Sonradan aldığımız bilgilere göre; arkadaşlarımızın direnişiyle çok fazla kayıp verince cenazelerin bir kısmını ellerinde tuttukları şehirlere götürüyorlar. Bölge halkı neden bu kadar cenazenin olduğunu sorunca insanları ölüme sürmek için, “Biz Kobanê’nin yakınına yetiştik. Siz de gelin, aldığımız yerlerden Kürtlerin mal ve mülklerini ganimet olarak kendinize alın” diyorlar. Yağma için yola çıkanlar birden kendini çatışmanın ortasında buluyor, çoğu öldürülüyor, sağ kalanlar ise kaçıyor.

Düşman bu savaşta bizden daha fazla darbe almıştı. Muhacir dedikleri profesyonel güçlerinden onlarcası öldürüldü. Cenazelerin büyük bir kısmını götürmelerine rağmen hala savaş meydanında çok sayıda cenazeleri kalmıştı. Bozguna uğrattığımız güç öyle sıradan bir güç değildi. Yanı başında Türk devletinin hamiliği ve lojistik desteğini alan, dünyanın birçok bölgesindeki savaşta tecrübe kazanmış profesyonel askerleri olan, ahlak ve vicdan tanımadan coğrafyayı korkuyla ele geçirmeye çalışan bir güçtü. Bizim karşımızda yaşadıkları bozgun ve geri çekilme, onlar için savaşın yeni bir safhasıydı. O zamana kadar aldıkları her yeri sağlamlaştırıp sonra diğer yere yöneliyor ve geri çekilmiyor, tüm güçleri öldürülmeden oldukları yeri bırakmıyorlardı. İlk kez hepsi aynı yerde ölmeden yerlerini bırakıp kaçtılar. Bu, Kürt savaşçılara karşı yaşadıkları psikolojik kırılmanın, özellikle fedai eylem yapan arkadaşlarımızın gücünün yansımasıydı.

Berkel köyündeki herkes birbiriyle akrabaydı ve çeteler köye girince halkı oradan çıkarmış, güvenli alanlara götürmüştük. Köyün alındığını duyunca geri döndüler. Biz de köy ve Zagros Tepesi’ni aldıktan sonra güçlerimizi bu cepheye yerleştirdik. Köyde adı Berkel olan bir adam

vardı. Köyünün adını almıştı, ailesi köyün kurucusuydu. Her zaman yurt-severliğini ve onurunu korumuş bir ailenin ferdiydi. Köy kurtarıldıktan sonra bizim yanımıza geldi, tane tane bizi bize anlattı:

“Ben sizin örgütünüzün felsefesine inanıyorum. Eğer bu Kürt düşmanları her yeri alsalar bile savaş iradeniz ve bu hareketin direnişi tekrar oraları geri alır. Köyümüz alınıp evlerimiz gittiği zaman halk ağlayarak ‘Mallarımız gitti, hiçbir şeyimiz kalmadı’ diyordu. Ben o zaman da söyledim: Örgütümüz gitmeden, eşyalarımız da köyümüz de gitmez. Tekrar yerimize yurdumuza dönebiliriz. Şimdi bu hareketin varlığı, burada şehit olan bu arkadaşlar gibi kahramanların varlığı, hepimizin malı, mülkü ve varlığıdır. En büyük zenginliğimiz sizin varlığınızdır arkadaşlar. Bu halk sizinle ne kadar onurlansa, gururlansa azdır. Bu kahramanların, savaşçıların ayaklarının altını öpmemiz lazım. Tarih boyunca kim böyle kahramanlar, yiğitler görmüştür ki? Yeni yetişmiş bu gençler bizi korumak için, malımızı ve toprağımızı geri almak için kendilerini mayınlarla düşmanda patlattı ve çocuklarımızın özgür yarınları için kendilerini feda ettiler.”

Harun arkadaş bu cephenin sorumlusuydu. Tekrar toparlanmak için konuşup cepheyi sağlamlaştırdık. Köye geri dönen halk da köyün arkasında bir hat tuttu. Halk ve arkadaşlar büyük bir kararlılıkla direniş duruşu gösteriyordu. Genç Serxwebûn’un dediği gibi artık buralar Avesta, Diyar, Botan’la birlikte şehit olan on beş arkadaşın direniş ruhunun kallesiydi ve onlara hiçbir şekilde bırakmayacağımız andımızdı.

Rêdûr'un ayıcığı

Güçlerimizi Batı Cephesi'ne yerleştirdikten sonra, geniş kapsamlı bir toplantı gerçekleştirdik. Ağır bir toplantıydı. Taktik hatalar, düşmanın hareket tarzını öngörmeme ve yaşanan şهادetler ortadaydı. Özeleştirisel yaklaştık, yoğunca eleştirildik. Toplantı bittiğinde hepimizin üzerinde yaşanan süreçlerin ve toplantının ağırlığı varken, Berkel köyünden olan Rêdûr arkadaş yanımıza geldi. O da arkadaşların şهادetinden bizim kadar etkilenmişti. Bu ağır havayı dağıtmak istediğinden elini şalvarının cebine koydu, küçük bir oyuncak çıkarıp elime verdi. Oyuncığa baktım, küçük bir ayıcığı. Bakışlarımdan 'bu nedir?' demek istediğimi anlamışçasına daha bir şey demeden utangaç bir tebessümle konuşmaya başladı:

"Biliyorum, böyle bir durumda bu sözlerim çok anlamlı olmaz. Fakat bu çocukluk anılarımın heybesinden bir oyuncak. Bizim evin içine girdiğimizde çeteler her şeyimizi götürmüştü. Çeteler evin eyvanına girmiş, biz de içerideydik. Çıkış yolu bulmak için çözüm düşünüyorduk. Evindar arkadaş Mehmûd arkadaş ile konuşuyordu. Bu arada gözüm bu çocukluk oyuncuğıma çarptı. Kırılmış bir kürsünün altında sırt üstü düşmüştü. Sanki bana 'Beni götür, çocukluk anılarından sadece ben kaldım' dercesine bakıyordu. Kendimi tutamadım ve cebime koydum."

Sözleri ve üzgün ses tonu içimi ezdi ve zor anlarda aklına gelen şey ilgimi çekmişti:

"Sen o anda ne hissettin Rêdûr heval?"

"Gerçeğı söylemek gerekirse birçok şeyi iç içe yaşadım. Bir yandan ölme olasılığı burnumuzun dibindeydi. Fakat bu ayıcığı gördüğümde

tüm çocukluğum gözlerimin önünden geçti. Bilirsin, köyde çocukların oyuncakları taş ve topraktır. Bir çocuğa böyle bir şey alındığında değeri çok büyük olur. Annem bana bu ayıcığı aldığımda beş yaşındaydım.”

“Beş yaşından beri bu ayıcık hep yanında mıydı?”

Gülümseyerek başını kaldırdı:

“Bazı şeyler vardır, zamanla nesne olmaktan çıkar. Bu ayıcık da benim için öyle. Doğrusu, köyün birçok çocuğu ilk olarak ayıcığının arkadaşısı oldular, daha sonra benimle arkadaşlık ettiler. Çocukların dünyası çok farklıdır.”

Başını biraz eğdi, iç çekerek devam etti:

“Ben ve onlarca arkadaşım bu ayıcıkla oynamıştık. Bu yüzden büyüdüğüm zaman bunu sakladım. Çünkü bu, taş ve toprak dışındaki ilk oyuncacımdı. Ayıyı orada gördüğümde çocukluğumu çetelerin elinden kurtarmış gibi sevindim. Çünkü bu oyuncak dışında çocukluğumdan kalma ne varsa ve evimizdeki yılların ürünü olan ne eşyamız varsa götürmüşlerdi.”

Daha sonra önüne set çekilmiş gibi sesi ağırlaştı. Davranışlarını izliyordum, yaşadığı duygular yüz hatlarından dışarıya yansiyordu. Alnı biraz kıvrıştı, yutkunarak devam etti:

“O evdeki her şeyde annemin emeği, babamın teri vardı. Gittiler ve ben onların gidişine üzüldüm. Fakat hiçbir zaman bugün kadar canım yanmadı. Şimdi bu köyde onlarca arkadaşımın kanı var. Bu yüzden sağ olduğum sürece bu oyuncak yaşamımda kalacak ve ben son nefesime kadar bu gerçeği unutmayacağım. Çocukluk anılarımın heybesine bu küçük ayıcıkla beraber birçok anı ve başka anlamlar da yüklendi.”

Sözlerini bitirdiğinde, kelimeler boğazında düğümlendi, gözleri yağmura gebe bir bulut olmuştu. Yutkundu, gözlerindeki yaşları görmeyeyim diye yönünü köye çevirdi. Yanaklarından süzülen yaşları gördüm, daha arkadaşlarımızın kanının kurumadığı o sokaklarda çocuk gibi gezdim. Biz insandık, çelikten yapılmamıştık. Rêdûr’un kalbi göğüs kafesinde atıyor sandım ve yüzlerce kez talan edilmiş çocukluğumuz o sokaklarda isyana kalkmıştı. Rêdûr’un anı heybesinde sakladığı küçük ayı, bizi arkadaşlarımızın şehit olma acısına, zorbalık ve zulmün acısına, dahası kaderi yırtmak için giriştiğimiz direnişe götürdü. Bu küçük ayıcığa

ağır yük yüklemiştik. Toprağımızda çocukluğu çalınmamış, geçmişi harap edilmemiş bir insan var mıydı? Hissettiğimiz buydu ve bu toprağın insanları yüreğimizin derinliklerinde yaşıyorduk. Rêdûr'un ayısı anılarının heybesi oldu ve bu oyuncak onun gözünde ruha kavuştu. Elimi omuzuna koydum, bana döndü, yüzünde kırık bir tebessüm geziyordu. Teselli olmazdı belki ama onu hissettiğimi söylemek istedim:

“Rêdûr heval, işgal talandır, ölümdür ve yok etmedir. Bugün işgalcilerin yüzyıllardır varlığımızın üzerine yıktığı harebelerin altından kültürümüzü, yaşamımızı, umut, amaç ve geleceğimizi çıkaracağız. Bedeli çok ağırdır. Senin de dediğin gibi önemli olan elimizin değdiği her şeyde bu bedel ve gerçeğin aklımıza gelmesidir. Bu bir ağaç, taş, oyuncak ya da başka bir şey olsa da önemli olan bu ruhu korumak ve geçmişi hafızamızda yaşatmaktır. Sen bu ayıcığa anlam yükledin ve ona ruh verdin. Bu çok büyük bir yürek işi. Çocukluğunu koru ki geleceğini doğru ve ahlaklı yaşayasın.”

Cümlelerim bitince ayıcığı ona geri vermek için uzattım, o küçük oyuncak öyle bir bakıyordu ki sanırsın canlıdır ve Rêdûr ile birbirlerinin gözlerine bakıyorlar. Aldı, kendine yaklaştırdı, elini ayıcığın yüzünde gezdirdi ve sonra cebine koydu. O kısacık zamanda Rêdûr ve ayıcığı ile çocukluk arkadaşı olmuş gibi hiçbir şey söylemeden birbirimizin yüzüne dikkat kesildik. İkimiz de tebessüm ettik, o sırada arkadaşların sesi geldi ve o yöne doğru yürüdüm.

Çağdaş kaleler

Kısa bir süre önce bazı yerlere savunma kaleleri yapmıştık. Bunların bir halkası da Ebû Sirê Cephesi'ndeydi. Savunma halkası Kobanê'nin tüm çevresi için planlanmıştı ve biz de buna göre kendi aramızda iş bölümü yaptık. Bu bizim için ciddi bir karardı ve an be an üzerinde durmamız gerekiyordu. Toplantıda savunma hatlarının durumu ve yetersizlikleri dile getirilmişti. Silahlarımızın düzeyine ve savunma gücüne göre kalelerin haritasını çıkarmıştık. Ovada en etkili silah tanktı ve bu silah bizde yoktu. Çağdaş kaleler bu boşluğu dolduracaktı. Tek tek düşmanın karargâhlarını ele aldık ve saldırı hatlarını yorumladık. Kale halkası saldırıya ve savunmaya göre yapıldı. Bu şekilde düşman silahı etkisizleşecekti. Pikap üzerindeki doğkanın rolü nedir, 120 mm'lik havan topu ne zaman kullanılır, tank hangi yerlerde etkilidir? Ağır silahlar hakkında tecrübemiz yoktu, düşmanın araziye göre hangi silahı kullandığını pratikte öğreniyorduk. 120 mm'lik havan topu ve tank hemen hemen aynı güçteydi ve biri sabit, biri saldırı içindi. Bu silahların sonuçlarını anladığımız zaman savunma kalelerine ağırlık verdik. Çünkü savaşta silahların rolü iyi anlaşılırsa ona göre savunmanızı sağlamca yapabilirsiniz. Ovada tanklara karşı savaşmak cesaret ister ama cesaret bir yere kadardır.

Libya'nın özgürlük savaşının öncüsü Ömer Muhtar'ın hayatını anlatan Çöl Aslanı filmi bilirsiniz. İtalyan sömürgeciliğine karşı çölde muazzam bir direniş ve onurun sahibi olan Ömer Muhtar'ı filmde tecrübeli oyuncu Anthony Quinn canlandırmıştı. Bu filmde de tıpkı bizim savaşımızda olduğu gibi tanklar önemli bir rol oynuyordu. İtalyan tanklarına

karşı savaşıyan Libyalılar, ayaklarını bağlayıp tanklara karşı savaşıyan taktikleriyle sömürgecileri şaşırtmıştı. Çöl Savaşı adıyla da bilinen filmin hikâyesi gerçektir ve sonucu iyi olmamıştı, direnenler tarih önünde kazanmış ama o anki savaşı kaybetmişti. Bizim sonumuz öyle olmayacaktı, o yüzden tanklara karşı çözüm bulmalıydık. Çağdaş kaleler bu ihtiyaçtan kaynaklı gündemimizdeydi ve alelacele bu hazırlığın içine girdik.

Genel toplantının ardından, bir süre önce yaptığımız eylemin detaylarına ilişkin tüm cephelerdeki arkadaşlarla toplantı yaptık. O güne kadar olan durumumuzu değerlendirdik, eksiklik ve yetersizliklerimizi gözden geçirdik. Değerlendirme ve öneriler ile yeni bir planlama yaptık. Bu planlamaya göre, intikam eylemleri sürecini başlatacaktık ve hazırlıklarını iyi yapmalı, daha önceki eylemlerden sonuç çıkarmalıydık. Yeni planlamalar ışığında yüküm hafıflemışti ve kendimi daha sakin hissediyordum. Doğu Cephesi ardından Ebû Sirê Cephesi'ne geçtim.

Çağdaş kalelerimiz, yaklaşık bir buçuk metre kalınlığında, B-7 roketi ve tank güllesinden etkilenmeyecek şekilde hesaplandı. Düşman, gelişmiş teknik ile donanımlıydı ve elimizde kullanabileceğimiz böyle ağır silahlar yoktu. Amaç, düşmanın elindeki tekniği boşa çıkarmaktı. Kalelerin büyük bir titizlikle yapılması gerekiyordu. O yüzden iki arkadaşısı sorumlu olarak belirledik. Urfalı, Avrupa'da büyümüş ve orada okumuş Doğan isminde bir arkadaş vardı. Orta boylu, yapılı ve buğday tenliydi. Biz ona mizacı ve hitabetinden kaynaklı doktor diyorduk. Psikolog gibiydi, insanın ruh halini, durumunu anlar, ona göre sakin ve güzel bir dille konuşur ve karşı-sındakini ikna ederdi. Tüm zamanını arkadaşlara verebilir, onlarla ilgilenir, sorunları dinler ve çözüm için arayaşı girerdi. Berrak bir karakteri vardı ve bu berraklığı yaptığı bütün işlerde kendini dışa vururdu. Aldığı görevleri incelikleriyle düşünür, küçük bir yetersizlik dahi çıkmaması için çabalar. Doğan arkadaş ilk başlarda askeri çalışmada değildi ama arkadaşların şehadeti ve yaralanmasından sonra askeri güce gelip kale yapma çalışmasında olmasını istedik. Yaklaşık bir aydır kale çalışması ile ilgileniyordu.

Kalenin yapımının sorumluluğunu alan bir diğer arkadaş Mustafa'ydı. Kobanê'nin Üçkardaşlar köyündendi, evli ve çocukları vardı ancak devrim süreci ile birlikte verilen her görevi layıkıyla yerine getirmek için

elinden geleni yapmıştı. Fedakârlık, sadakat, yoldaşlık, cesaret ve büyük bir irade ile işlerini yürütürdü. Emekçi bir devrimciydi. Yanındakileri motive etme ve harekete geçirme tarzı biraz farklıydı. Birine iş vereceği ya da bir şey isteyeceği zaman önce anasının hikâyelerinden birini güzel bir dil ve üslupla anlatırdı. Maksadını genellikle yaşanmış tecrübelerden olan bu serencamlar ile belirtirdi. Söylediği her hikâye ve serencamı konuyla birleştirir ve iyi yorumlardı. Onu dinlemek her arkadaşına ayrı bir tat verirdi. Anlattığı birçok hikâye ve serencamında, çocukluğumuzun köy gecelerinin hikâye ve anıları özlemle aklımıza gelirdi. Yapılmasını istediği şeyi hikâye ile anlamlandırır ve bugünün ihtiyaçlarını o hikâyeler yoluyla örerek dile getirirdi. Tarihten derslerle bu hikâyeleri güncelleştiriyordu. Belki de bu benzerliklerinden dolayı o ve Doğan arkadaş uzun süredir beraberdi, birlikte birçok iş yapmışlardı. Nereye gitseler beraberlerdi. Arkadaşlar Mustafa arkadaşına da tarihçi derlerdi. Toplumsal ve tarihsel bilgisi derindi ve bunun yanında günlük görevlerde dava militanıydı.

İki arkadaş kale yapımı sırasında yaptıkları işin teknilini günlük olarak bize veriyordu. Ebû Sirê Cephesi'nde kale çalışmasının nasıl gittiğini ve arkadaşların durumunu öğrenmek istedim. Cepheye varmadan Mustafa ve Doğan arkadaşını aradım fakat ikisinin de telefonu kapalıydı. Ulaşamayınca Tekoşin, “Kaleye gidelim, orada buluruz” dedi.

Ebû Sirê'de yaptığımız bizim ilk kalemizdi, daha sonra başka cephe-lerde de yapımına başladık. Arkadaşlar espri ile “Bu senin kalen” diyordu. Yaptıktan kısa bir süre sonra bu kalede büyük bir savaş yaşanmış ve cephe sorumlusu Hakkâri Kendal arkadaş burada şehit olmuştu. Boyu kısa olduğu için arkadaşlar ona “Napolyon” derdi. Çok sevilen cesur ve savaşçı biriydi. Şehit düştükten sonra kalenin ismi Şehid Kendal Kalesi oldu.

Temelini attığımız kale gerçek anlamda kale olmuş, duvarları yükselmiş, sadece kapısı kalmıştı. Daha önce de arkadaşlardan kalenin içinde kuyu kazdıklarını ve su çıktığını duymuştum. Tarihten günümüze anıt gibi duran eski kalelerin misyonu neyse bizimki de o o misyonu taşıyacaktı. Amaç, etrafı sarılsa da aylarca içinde kalıp savaşabilmektir. Bu yüzden tüm ihtiyaçların yeri uzun süre için düşünülmeliydi. İçinde diğer cephelere ulaşmak için yeraltı kanalları yapılacaktı. Kalenin böyle yükseldiğini görünce çocukluğumun inancı

olan Bagok Dağı buraya gelmiş gibi bir duygu yüreğimi kapladı, o yüzden çok sevindim. Ova savaşı gerçeğine alışıyorduk. Önceki hata ve yetersizliklerimizden ders çıkardığımız anlamına geliyordu ve bu bana güç veriyordu. Tüm savaşlarda coğrafyaya hâkim olmak önemlidir; mevzilerin sağlam ise içinde savaşan güçlerin kendini güvende hisseder ve inanç ve cesaret taşır. Çünkü seni düşmanın silahlarından koruyacak bir şeyin varsa daha rahat savaşırsın. Bu yerlerde çetelerin silahlarına karşı daha güçlü savaşabilirdik.

Gün bitiyordu, güneş ışınları son kez ellerini Kobanê ovasının saçlarına sürüyor ve vedalaşıyordu. Uzaktan top güllerinin sesi geliyordu ve ovoidan toz yükseliyordu. Biraz daha kaleyi ve çağrışımlarını düşünerek etrafı izledikten sonra arabaya binip kaleye doğru yola çıktık. Toz bulutları içinde kalenin kapısına vardık. Saat 16:30'u biraz geçmişti, kalenin kapısına vardığımızda, kale inşaatında çalışan Mam Xalid bizi güleç bir yüzle karşıladı:

“Merhaba, hoşgeldiniz.”

Emekçi elleri çatlamış, parmaklarındaki yarıklar görünüyordu. Elleri çimentolu olduğu için tokalaşmak istemedi. Uzanıp elini tutup tokalaştım, kalenin içine girdik, hala çalışıyorlardı. Bir mola vermeleri için seslendim:

“Heval, elinize sağlık, kolay gelsin. Gerçekten bugün beni çok sevindirdiniz. Bir ara verin de biraz beraber oturalım.”

“Teşekkürler heval. Biz de sizin gelmenize çok sevindik. Birkaç taş kalmış, onları da örüp öyle gelip otururalım, daha iyi olur. Siz de burada biraz dolaşın, nasıl olmuş diye etrafa bakın. Daha sonra gelip beraber bir çay içelim.”

“Gerçekten çok iyi iş çıkarmışsınız. Elinize, yüreğinize sağlık.”

“Teşekkürler. Çok kalmadı, kuyu suyumuz da çıktı.”

Kaleyi böyle görünce sevincimi engelleyemiyordum ve arkadaşlara takılıyordum. Hepsi meşguldü ve Mam Xalid cevap veriyordu. Belli ki sevinç ve coşkun arkadaşlara da geçmişti, onlar da mutlu bir gülümseme ile işlerine devam ediyordu. Bu yaptıkları işin iyi ve değerli olduğunun işaretiydi. Kalenin duvarına çıkıp mevzileri ve savaşılacak yerlerin hepsini kontrol ettik. Düşmanın hangi yönden kaleye girmek isteyeceği, savaşmak için mevzilerin durumu, kalenin hakimiyet alanı dâhil her şeyi gözden geçirdik. Kalenin batı duvarının üzerindeyken Mam Xalid geldi ve gururla:

“Nasıl bir kale yaptığımızı görüyor musun?”

“Mam Xalid, insan bu kalenin tepesine senin heykelini yapmalı ve duvarlarına senin adını yazmalı.”

“Hayır yeğenim, hepimizin adını taşıyor. Tüm arkadaşların büyük emeği var. Ama hepsinden çok Doğan arkadaşın emeği büyük. Kalenin aldığı isim çok değerli ve bu isim hepimizin emeği ve terinin sembolüdür.”

Mam Xalid her gün köyden geliyor, akşam geç saatlere kadar burada çalışıyordu. Daha önce görmediğim iki genç önümüzde duvar örüyordu. Merak ettim:

“Mam Xalid, bu iki arkadaş kim?”

“İkisi benim oğullarım. Bir süredir onlar da benimle gelip çalışıyorlar. Burada şiddetli bir savaş çıkmadan kaleyi bitirmemiz lazım. Bu yüzden onları da kendimle getiriyorum.”

“Sağlığın nasıl? Arkadaşlar seni çok yoruyor mu?”

“Çok iyiyim. Arkadaşlar bana karşı çok saygılılar, hiçbir şikâyetim yok. Herkes çok emek veriyor, büyük fedakârlık yapıyorlar. Çabuk bitse ben daha iyi olacağım. Bir savaş çıkmadan önce bu kapıları bitirmemiz lazım.”

Mam Xalid’in istediği işi bitiren arkadaşlar da yanımıza geldi ve hep beraber kale duvarına oturduk. Çay demlemişlerdi ve bu yükseklikten ova manzaralı çay içmemizi istiyorlardı. Çayı yudumlarken bir arkadaş jeneratör motorunu çalıştırdı, kuyudan çıkan suyu gösterdi. Su biraz az akıyordu, takılmak istedim:

“Bu su ancak size yeter.”

Mamê Xelîl gülerek:

“Bu sert taşta hayvanlar bile yaşayamazken suyun çıkması bizim için Fırat suyunun akması gibidir. Nasıl kirli ve kuru bir yer olduğunu görmüyor musun? Hayvanlar yaşayamıyor ama biz su çıkardık. Sen merak etme, kalenin içinde çiçek bile ekeriz. Rahatlıkla 6 kişinin yaşayabileceği bir yer olur. Kapıyı da taktığımızda o zaman kimse buraya giremez.”

Mam Xelîl de Mam Xalid gibi bu kalenin yapım ustalarındandı. O da uzun süredir buralarda çalışıyordu. ‘Çiçek bile ekeriz’ sözleriyle beraberce güldük. Mam Xelîl, çayına atmak için ellerini şekere uzattı. Kıyafetleri, üst başları, yüzleri toz içindeydi, çimento lekeleri kıyafetlerine yapışmıştı. Bir arkadaş şeker kutusunu ona uzattı. Mam Xelîl başını kaldırıp konuştu:

“Yeğenim görüyor musun, hepimiz kirliyiz. Elimiz, kıyafetlerimiz hepsi kir içinde kalmış.”

Bunu söylerken ellerine bakıyordu. Kutsal emekçi ellerinin yarattığı değeri dile dökmek istedim:

“Mam Xelil böyle konuşma. Elleriniz kutsaldır. Senin dediğin gibi bu taşların üzerinde yaşam yoktu, siz yaşam yarattınız. Emek verdiniz, bu eller emeğin işaretidir. Tüm tozuna, çamuruna rağmen bu eller günde on kere öpülmeyi hak ediyor.”

“Yeğenim bizi utandırıyor sun. Ne yaptık ki biz?”

“Öyle demeyin. Siz tarihe geçiyorsunuz. Gün gelecek, adınız buranın direniş destanında yazılacak. Herkes bu kalenin kim tarafından yapıldığını merak edecek. Ustaları, emekçileri merak edilecek.”

Gözleri yorgunluktan zorla açılıyordu. Başını hafif salladı, çay bardağını duvarın üzerine koydu ve konuştu:

“Valla Kendal arkadaş bu kalelerin bittiğini görmeyi çok istiyordu. Coşku ve heyecanla bekliyordu. Ama maalesef göremedi. Xalê İsmet’e ‘bitirdiğimiz gün bize bir koyun getir’ dedik. Kurban keseceğiz ve kurbanın kanını kalenin duvarına süreceğiz. Çünkü Kürtlerin inanç ve geleneklerine göre kurban kanının döküldüğü yer insanı korur. Artık daha fazla şehit vermeyelim, kimse bu kalede şehit olmasın.”

Son sözleriyle gözleri nemlendi. Kendal arkadaşı arıyormuş gibi gözlerini kalenin üzerinde gezdirdi. Ağırlaşan atmosferin biraz dağılması için söze girdim:

“Amca, Doğan ve Mustafa arkadaşlar yanınıza gelmedi mi? Telefonlarına ulaşamıyor, acaba nerede olabilirler?”

“Haa, valla siz gelmeden yarım saat önce çıktılar. Aşağıdaki köyden, kalenin duvarını yaptırmak için birilerini getirmeye gittiler. O köylerde telefon çekmiyor. Bu yüzden olabilir. Bu işin çabuk bitmesi ve sağlam olması için kendilerini çok zorluyorlar.”

Yarım saat kadar sohbetimizin ardından, Tekoşin arkadaşla birlikte kaleden aşağıya indik. Gün batmak için acele ediyordu, bizim de acelemiz vardı, araca binip batı yönüne doğru yola çıktık. Ovada ilerlerken aracın tekerleğinin altından toz yükseliyor, kuru otlar yükselip rüzgâra karışı-

yordu. Küçük hortumlar ovada geziniyor, etraftaki toz, çöp, çalı çırpıları içine alıp yılan dansı yapar gibi göğe taşıyordu. Birkaç dakika sonra Halep şehrine giden M-4 yoluna girdik. Akşamdı, gün titriyordu, arabamız hızla ilerliyordu. Sanki güneş kaçıyor, biz de peşine düşmüş batıya doğru kovalıyorduk. Güneşi tutmak ister gibi peşinden gidiyorduk.

Güneşi kovalarken Lefar Atölyesi'ni geçmiştik. Atölyenin arkasında taşlarla dolu bir tepe vardı. Arazinin tamamında taş atölyeleri vardı. Taşlar öğütülüyor ve çakıl yapılıyordu. Öğütme sırasında beyaz bir toz yükseliyor, daha sonra kar zerrecikleri gibi düştüğü yeri beyaza bürüyordu. Buraya her geldiğimde karın içinden geçiyormuş gibi hissediyordum. Havası, tozu, dumanı ilginç derecede farklı geliyordu. Belki o taşların etkisi ya da karı çağrıştırdığından yeryüzünün yanılsaması büyülüyordu. Özellikle karanlık yeryüzüne indiğinde, uzaktan atölyenin burcu güzel bir kadının bedenine benziyor, kraliçe edasında parlıyordu. Etrafta dört tane ışık burcu vardı, bir burç çok yüksekti, diğerleri sırayla alçalıyordu. Havanın biraz karardığı anlarda güzel görüntü buraya ayrı bir hava veriyordu. Sanırsın burç kraliçe, etrafını aydınlatan ışıkları da muhafızlarıydı. Yine zaman ve mekân içinde aklım yolculuğa çıkmıştı ki, Doğan ve Mustafa arkadaşların arabasına rastladık. Uzaktı, karşılaşmadan geçip gittiler. Biz de direksiyonu Lefarcê köyüne kırdık.

Lefarge'nin Koruyucusu: Ebû Şêro

Lefarge tarafına gittiğimizde, her zaman olduğu gibi Ebû Şêro bizi karşılamaya geldi. Lefarcê denildiği zaman Ebû Şêro aklıma geliyordu. Kobanêliydi, Lefarcê'de bir atölyemiz vardı, o da bu yerin güvenliğini sağlıyordu. Uzun ve yapılı biriydi. Boyu iki metreye yakındı. Kilosu yüzün üzerindeydi. Kızıl rengi bir teni vardı. Boyunun uzunluğu ve gövdesinin iriliğinden kileş elinde küçük bir tabanca gibi görünüyordu. Terzilerin YPG'liler için diktığı kıyafetler ona uymadığı için bedenine uygun özel kıyafet diktiriyorduk. Bedenine uygun raxt bulamadığından kendine kalın iplerden raxt yapmıştı. Yanına her gittiğimizde bize askeri selam veriyor, devletin kapı bekçileri gibi bizi karşıladığı için sinirleniyordum. Ebû Şêro yine bizi karşılamaya geldi, ayaklarını yere vurup bizi askeri selamla karşıladı. Birçok kez ona bunu yapmamasını söylemek istemiştim. Bugün tam zamanıydı. Yüzümü biraz ekşiterek konuşmaya başladım:

“Ebû Şêro, sana bir şey söylemek istiyorum.”

“Buyur, Xalê.”

“Neden böyle yapıyorsun?”

“Neden? Ben kötü bir şey mi yapıyorum?”

“Niyetin kötü olmayabilir. Fakat bu selamın bana devleti hatırlatıyor. Her geldiğimizde sanki rejim askeriymişsin gibi selam veriyorsun. Biz arkadaşız, işgalci orduların komutanları değiliz. Her seferinde ‘Seyidi’ diyorsun ve aynı tarzda selam veriyorsun. Bana ‘Heval’ de, normal to-kalaşıp selam ver. Biliyorum, sadece bana değil, bütün arkadaşlara böyle selam veriyorsun. Biz bu tarz selamlaşmayı sevmeyiz, kültürümüz değil. Bir daha böyle yapmazsan sevinirim.”

“Doğrusunu istersen fark etmiştim. Böyle selam verdiğimde yüzün ekşiyor. Selamıma karşılık vermek istemiyor gibi oluyorsun. Neden böyle yaptığımı sana söyleyeyim.”

“Kusura bakma, ben daha önce de arkadaşlara sordum. ‘Bizi sevdiği için böyle yapıyor’ dediler. Fakat doğrusunu istersen bundan hoşlanmıyorum. Nedenini senden duymak istiyorum.”

“Ben Suriye devletinde bir yerin nöbetinde iki yıl askerlik yaptım. Hep aynı yerdeydim, onlar için önemli bir yerdi. Çok kişi gidip geliyordu. Günde yüzlerce kez selam veriyordum. Bir asker bile gelse ben selam verip ‘ya seyidi’ diyordum. Böyle selam vermek zorundaydım. ‘Bir gün Kürt bir komutana kendi dilimde böyle bir selam verebilir miyim?’ diye hayal ediyordum. Ülkemin askerlerine selam vermek bana farklı bir duygu veriyor. Bu hayalim gerçekleşmiş gibi çok mutlu hissediyorum kendimi. Bunda nasıl bir kötülük olabilir ki?”

“Kusura bakma, hayalin olduğunu bilmiyordum. Eğer daha önce bilseydim sana sormazdım. Bir şey olmaz, eğer hayalin buysa sorun değil, yerine getir.”

“Biliyor musun heval, ben iki yıl işkence yaşadım. Fakat şimdi bu selamı verdiğimde çok mutlu oluyorum. Moralim de yüzde yüz oluyor. Şimdi muradıma erdim. Bu yüzden bunu bana fazla görmeyin. Erkek arkadaşlara selam verince bir kez mutlu oluyorum fakat Kürt bir kadın komutana selam verince yüz kat daha mutlu oluyorum.”

Elbû Şêro yürekten konuştu, selamını savunarak söylecek söz bırakmadı. Tüm arkadaşlar gülüyor, sessizliğime şaşıyorlardı. Ben sadece gülerek ona bakıyordum. Konuşmaya devam etti:

“Şimdi arkadaşlar gülüyor ama bu benim için kutsal bir şey. Valla siz sevin sevmeyin, ben böyle selam vereceğim. Xalê, sen tahmin eder miydin yüzlerce kişi Kürt kadınlarının denetiminde bu toprağın üzerinde savaşıyor? Bundan büyük onur var mı? Ben bundan dolayı çok mutluyum.”

Son sözlerini mimik ve jestleriyle tamamladı. Elini masaya vurur gibi dizlerine vurarak kararlılığını gösterdi. Gülümsedim, ona dönerek başka konudan sohbet açtım.

“Tamam, Ebû Şêro. Neden bu kadar kilo aldığını daha yeni anladım. Her gün defalarca selam verip mutlu oluyorsun. Bu da senin böyle kilo almaya sebep oluyor, öyle değil mi?”

“Vallahi sizin yüzünüzden böyle kilolu olabilirim.”

Arkadaşlar gülmeye başladı, Ebû Şêro gülümsedi:

“Ben arkadaşları sinirlendirmek istemem. Madem sana böyle selam vermemi istemiyorsun, ben de Tekoşin arkadaşına selam veririm.”

Başından beri gittiğim her yerde anlattığım her anıda cümleme ‘biz’ diye başlıyorum. Merak etmişsinizdir, ‘biz’in ikincisinin kim olduğunu. Kobanê’nin gittiğim bütün cephelerinde benim gerçek manada yoldaşım, yani yol arkadaşım Tekoşin’di. Anlattığım her şeyi iki kişi yaşadık. Bir adım ötemde, küçük yaşına rağmen bana destek olan, bazen unuttuğum şeyleri hatırlatan, bazen sohbeti ile bana birşeyler katan bu küçük yoldaşımı size tanıtmanın vakti geldi. Tekoşin, on altı yaşında genç bir arkadaşı. Küçük yaşında büyük maharetleri vardı, kullandığımız aracı o sürüyordu. Gülen gözleriyle hep ışık saçıyor, bu yüzden tanıyan bütün arkadaşlar onu çok seviyordu.

Ebû Şêro onun önünde durdu ve aynı selamı verdi. Ebû Şêro’nun selamını aldıktan sonra buradaki arkadaşlarla vedalaşıp Sirînê Cephesi’ne doğru yola çıktık. Emîn Erkendî’nin sorumlusu olduğu Sirînê Cephesi’ni geçince Kobanê şehrine doğru devam ettik. Şehirdeki arkadaşlar sürekli davet ediyordu ancak uzun süredir şehre gitme fırsatım olmamıştı. Çatışmaların yoğunluğundan dolayı savaş cephesinden çıkamıyorduk ve arkadaşları ziyarete gidemiyorduk. YPJ merkezini ziyaret etmek ve yaralı arkadaşları görmek için yönümüzü şehre çevirdik. Yolda bir kez daha Doğan ve Mustafa arkadaşlara rastladık. Onlar da Sirînê Cephesi’nden geliyordu. Kobanê’ye yakın bir yerde araçları yol kenarına çektik, kısa bir sohbet için araçtan inip küçük bir tepeye çıktık. Akşam geç saatti, serin ve şiddetli bir rüzgâr yüzümüze çarpıyordu. Çıktığımız tepe caddeye karşıydı. Virajlı, arazide kıvrılarak uzanmış upuzun bir yılanı andırıyordu. Tepeden etrafı seyrettik. Hepimiz yorgunduk. Arkadaşlar tüm gün çalışmıştı, köyleri dolaşmış ve kalede çalışabilecek işçileri kalelerin yapıldığı yere taşımışlardı. Tepeye oturduk, Mustafa arkadaşın yine anlatacak bir hikâyesi vardı:

“Heval Meryem, bu aralar hangi arkadaşla ‘nasılsın?’ diye sorsam cevap hiç değişmeden ‘iyiyiz’ oluyor. Size bir hikâye anlatmak istiyorum: Bir adam varmış. Her sabah erkenden kalkıp mercimek tarlasına çalışmaya gidermiş. Eşi de her sabah ona verimli çalışsın diye peynir, tereyağı ve ayrandan oluşan kahvaltı götürürmüş. Kadın her seferinde eşini çağırıp ‘gel kahvaltını yap’ der, adam ‘iyi, az kaldı, burayı da halledip geliyorum’ cevabı verirmiş. Ama adam işini bitirene kadar hava ısınır, yemeği güneşin altında erir, gelip yediğinde ise bozulan yemekten hastalanırmış. Hem işinden olurmuş hem de sağlığından. Bu yüzden işini çabuk bitirip ürün alma hayali kursağında kalırmış. Siz de böyle yapıyorsunuz. Hastalanıyorsunuz, yaralanıyorsunuz, başınıza ne gelse “‘iyiyiz” diyorsunuz. İyi olun ama tam düşüp hiçbir şey yapamaz hale gelmeden önce biraz sağlığınıza düşünün, kendinize dikkat edin. Senin renginden de bu adamın durumuna düştüğün belli oluyor. O kadar çok işlerin peşine düşüp ‘bu da bitsin’ demişsin ki hastalanmışsın. Fakat bu durumlara düşmeyin, sonradan dönüşü yok bunun.”

Mustafa’nın hikâyesi yine yerinde bir göndermeyi içeriyordu. Doğan arkadaş bana baktı, onun da söyleyecekleri vardı:

“Heval, rengin çok değişmiş, hasta mısın?”

“Hayır, ben iyiyim. Sadece biraz yorgunum. Çünkü uzun bir süredir işler üst üste geldi, her yerde çatışma vardı, ben de biraz yoruldu. Fakat iyiyim, olumsuz bir şey yok. Yeni bir hamle kararı aldık. Bu yüzden tüm cephelemlerle toplantı yaptık, var olan gelişmeleri arkadaşlara bildirdik.”

“Kalelerin olduğu yere gittiniz mi, durumlarına baktınız mı?”

“Evet, bugün Şehid Kendal Kalesi’ne gittik. Elinize sağlık. Gerçekten çok iyi olmuş. Kaleyi gördüğüm zaman içim rahatladı. Çok sevindim.”

Ben konuşurken Doğan arkadaşın gözleri elimdeki iğne izlerine çarptı. Tuhaf bir şey görmüş gibi:

“Heval, hani ‘iyiyim’ dedin ama iğne vurduğun belli oluyor, izleri halen duruyor.”

Tekoşin arkadaş araya girdi:

“Bugün toplantıdan sonra heval Meryem’in durumu iyi değildi. Sersemlemişti, enerjisi kalmamıştı. Doktor Welat arkadaş serum taktı ve sonra kullanmamız için birkaç iğne ve ilaç verdi.”

Tekoşin'in anlattıklarından sonra Mustafa ve Doğan arkadaş birbirine baktı. Doğan arkadaş bana döndü:

“Heval Meryem, dikkat etmezsen Mustafa arkadaşın anlattığı hikâye senin de başına gelir. Ekinlerimiz hasadı görmeden yarıda kalır. Güneş yemeğine vurmadan ye, hasta olma.”

Bu sözleri hepimizi güldürmüştü. Günün sıcağı ve yorgunluğundan sonra böyle serin bir yerde oturmak bizim için ödül. Esen rüzgâr Tekoşin arkadaşın saçlarına vuruyor, her bir telini bir yana savuruyordu. O da sevinçliydi, arkadaşların sözlerine ve şakalarına gülüyordu. Olduğumuz yerden Sirîneê ilçesinin buğday ambarı görünüyordu. Önümüzde daha şiddetli bir safha vardı, başlatacağımız hamle beni düşündürüyordu. Sirîneê ilçesi de çetelerin elindeydi ve birçok kez buradan Emin arkadaşın cephesine saldırıyor, buradan şehre girmek istiyorlardı. Sohbetimizin son bölümünde arkadaşlar yaptıkları işlerden söz etti, genel durumlar hakkında sorular sordular.

Şehre vardığımızda ilk önce yaralı arkadaşları ziyaret ettik. Çok sayıda yaralı vardı ve üç ayrı eve yerleştirilmişlerdi. Hemen hemen hepsi başından beri savaşta kalmış arkadaşlardı. Yaralı arkadaşların evine girdiğimiz gibi ayaküstü sitemleri başladı:

“Way! Heval Meryem, yolunu mu kaybettin? Valla seni kabul etmemeliyiz.”

“Arkadaşlar, beni kabul etmemekte haklısınız, mazur görün. İnanın ki yanınıza gelmek için vakit bulamadım. Çünkü çok iş vardı, bugün ancak fırsat buldum. Eğer beni kabul ederseniz geleyim, kabul etmezseniz de yapacak bir şey yok, haklısınız.”

Yaralı arkadaşları ziyaret etmemenin hiçbir bahanesi olamazdı. Çünkü en önemli çalışmamız bu arkadaşlarla uğraşp ilgilenmekti. Fakat uzun süreden sonra ilk kez şehre geliyordum. Zinar arkadaş:

“Xalê, seni nasıl kabul etmeyiz? Hadi buyrun, içeriye geçin.”

İçeriye geçtik. Bütün arkadaşlara sarılıp kucaklaştım. Bazıları gözünden, bazıları el ve ayaklarından, bazıları başından, vücudunun birçok yerinden yaralıydı. Ayağı kopmuş olanlar, elinde ve ayağında platin bulunanlar, hareket edemeyenler vardı. En çok savaş cephesindeki arkadaşların du-

rumlarını merak ediyorlardı. Alınan yerleri, çetelerin hareket tarzını, sürecin askeri ve siyasi durumunu sordular. Yaraları ağırdı ama moral ve coşkularından bir şey kaybetmemişlerdi. Merakları, soruları, arkadaşlara olan özlemleri bende farklı bir duygu oluşturdu. Durumlar hakkında bilgi verdim, cephedeki arkadaşların selamlarını ilettim. Zinar arkadaş kolundan yarananmıştı ve kollarında demir şişler vardı. Yanıma oturmuştu, dikkatle söylediklerimi dinledikten sonra elini gösterdi:

“Heval Meryem, şimdi hepimiz radar gibi olmuşuz. Elimdeki şişleri görüyor musun? Telefon çekmediği zaman arkadaşlar şebeke iyi çeksın diye ‘telefonu ellerinin üzerine koyalım’ diyorlar.”

Sözleriyle arkadaşların gülüşleri kahkahaya dönüştü ve odanın duvarlarında yankılandı. Bazı arkadaşlar gülmekten karınlarını tutmuşlardı. Çünkü çoğu aynı durumdaydı, şakaları da aynı konu üzerineydi. Birbirleriyle çok alay ettikleri belli oluyordu. Zinar arkadaşın şakası üzerine gürekte güldüler. Mazlum arkadaş ayağını gösterdi:

“Vallahi arkadaşların işi yeni teoriler üretmek olmuş. Vücudumuzdaki bu demirler hakkında çok şey söylüyorlar. Ayağımdaki demir için ‘kışın dikkat et, bu kadar demirin olduğu yeri yıldırım es geçmez’ diyorlar.”

Bu arada adını bilmediğim bir arkadaş söze atıldı:

“Aynı zamanda arkadaşların farklı savları da var. Bazı arkadaşlara göre Mazlum arkadaş bu demirlerle nereye gitse etraftaki tüm mıknaatıslar onu çeker, ya da o hepsini çeker. Bazı arkadaşların adını vermiyorum ama geçen gün Mazlum arkadaş uyarıp ona, ‘Bazı insanlar vardır, çekicidir. Kendine dikkat et, seni çeken bu mıknaatıslar kadın arkadaşların olmasın?’ diyorlardı.”

Mazlum arkadaş utandı, yüzü kızardı. Mazlum; kız ve erkek kardeşiyle beraber katılmıştı. Mazlum’un utandığını görünce bir arkadaş söze girdi:

“Heval Mazlum, profesyonel kadro değil, köylüdür. Bir şey olmaz. Bir kızı da sevebilir. Siz neden üstüne gidiyorsunuz? Uğraşmayı bırakın, yoksa utançtan eriyecek.”

Şakalar, gülüşmelerle o kadar sıcak bir sohbetti ki coşkuları bana da geçti:

“Arkadaşlar, ben bu coşkunuzdan moral alıyorum. Bir şey olmaz, arkadaşlar şaka olduğunu biliyor. Bu yüzden hiçbir arkadaşın kırılıp alın-ganlık göstereceğini sanmıyorum. Öyle değil mi Hogir arkadaş?”

Hogir arkadaş, bu yaralı evinin sorumlusuydu. Son hamlemiz başladığında Kobanê'ye gelmişti ve savaşta yaralanmıştı. Bu yüzden böyle çabuk yaralandığı için çok üzülmüştü. Onun da şaka ve sohbetimize katılmasını istediğimden ona sordum. Hogir arkadaş yine o utangaç bakışlarıyla cevap verdi:

“Vallahi ben çok utanıyorum. Daha bir şey yapmadan yaralandım.”

“Öyle değil mi? Evet; arkadaşlar, gerçekten de Hogir arkadaş gelip Kobanê'ye yetişir yetişmez kendini yere attı. Bir şey yapmadan yaralandı. Biraz bekleseydin, acelen neydi Hogir arkadaş?”

Hogir böyle şakalardan çok etkileniyordu. Yüzü kızardı, utançtan ağzından söz çıkmadı. Fakat gerçekten cesaretli ve savaşçı bir arkadaştı. Gelir gelmez yaralanması şanssızlığıydı. Bu ruh halini üzerinden atmasını istedim. Bu yüzden ona böyle bir şaka yaptım. Sonra durumunu görünce:

“Heval Hogir, şaka yapıyorum. Savaşta hangi anda yaralanacağını ya da şehit olacağını bilemezsin. Sen savaşın. Kobanê topraklarına büyük emek verdin. Mücadelemiz, çok yönlü bir mücadeledir. Şimdi bazı organlarımız çalışmıyor ve silahlı savaşta yer alamıyor olabiliriz. Ellerin sakatlanmış ama bu, mücadelenin önünde engel değil. İnsanın yapacağı işler çoktur. Sen her alanda çok değerli şeyler yapabilirsin. Bu gücün ve kuvvetin var.”

Saat gece yarısı olmuştu. Arkadaşlar bize yaralanma hikâyelerini anlatıyor, birbirlerine şakalar yaparak takılıyorlardı. Üç evde kalan arkadaşların çoğu burada toplanmıştı. Daha sohbetimiz sıcakken Doktor Welat arkadaş içeriye girip:

“Heval, yemek yemiş misiniz? Sormadık bile.”

“Evet, teşekkürler. Biz yemek yedik.”

Doğrusu yemek yememiştik ama arkadaşların kalabalığı, coşku, şaka ve sohbetlerinden dolayı açlığı unutmuştuk. Doktor Welat:

“Heval Meryem, kalkın dinlenin. Üç gün daha kalsan arkadaşların şakaları bitmez. Gözlerin Hecî Şukrî'nin meqlah'⁷⁵ gibi olmuş.

“Heval Welat, daha erkendir. Bırak da görüş ve eleştirilerimizi arkadaşlara söyleyelim. Bir aydır yanımıza gelmemişler.”

75- Taş ocağı.

Doğru söylüyorlardı, ihmal etmiştik:

“Arkadaşlar, söz, ne zaman fırsat bulursam ziyaretinize geleceğim. Haklısınız, yoldaşlık görevlerimizi yerine getiremedik. Görüş ve eleştirileriniz yerindedir.”

Koşulları biliyorlardı:

“İnşallah gelirsiniz.”

O zamana kadar yaralı arkadaşları ziyaret etme ihtiyacını bu kadar fark etmemiştim. Arkadaşlar durumları merak ediyordu. Yaralanma, savaşta atıl duruma düşmenin ruh hali farklıydı. Aynı zamanda fiziki olarak acı ve sızıları da vardı. Evden ayrıldığımda bunlar üzerine düşünüyordum. Gece 01:00’de YPJ merkezine yetiştik. Oraya vardığımızda tüm arkadaşlar şaşırды, çünkü uzun süredir şehre uğramamıştım. Bizi sevinçle karşıladılar ve birbirimizi özlem duygusuyla kucakladık. Yorgunluktan enerjim tükenmişti, başım dönüyordu, çabucak oturmalydım. İçeriye geçip karşılıklı birbirlerimizin durumlarını sorduktan sonra Agirî arkadaş yanıma geldi. Çünkü başta yanıma gelemiyordu, onu kiloları fazla olduğu için eleştirmiştim. Kobanê’iydi ama Rakka’da büyümüşü. Gazeteciydi. Güldüğü zaman yanaklarının üzerinde iki çukur oluşuyordu. Genç gülüşü yürekten ve şirindi. Selamlaşıp sarıldıktan sonra:

“Heval Meryem, sanki sen yemek yiyorsun ben kilo alıyorum. Ne yesem kilo oluyor. Bu yüzden senden kaçtım, beni yine eleştirirsin diye.”

“Gerçekten de öyle Heval Agirî, şimdi sen yaralanırsan kimse seni oradan kurtaramaz. Newroz arkadaşı destek eylemine yolladığımız zaman erkek arkadaşlar, ‘bizimle gelmesin’ dediler. Ama o ‘Arkadaşlar kiloma bakıp karar vermesin. Ben kilolarıma göre değilim, bedenim hafiftir, hızlı hareket ediyorum’ dedi. Tamam, kilolu olmak sağlıklı, ama önemli olan inanç ve ruhtur.”

Ben konuşurken gülümsüyor ve dikkatle sözlerimi dinliyordu. İçten bir sıcaklıkla sarıldı:

“Kendime inanıyorum. Sen dert etme. Ama siz neden hiç yanımıza gelmediniz?”

“Bir süredir arkadaşlarla toplantı yapıyorduk. Durumları arkadaşlara aktardık, önümüzdeki sürecin hazırlığını yapıyorduk. Bu yüzden vakti-

miz olmadı. Fakat şimdi işlerimiz biraz rayına oturdu, artık ara sıra ziyaretinize gelebilirim.”

Kısa süreli sohbetimizin ardından arkadaşlar dinlenmemiz için yatakları hazırladılar. Bizi daha fazla yormak istemiyorlardı. Uyumadan önce o gün gördüklerimi ve görüşlerimi yazmak istedim. Çünkü o güne kadar ne zaman fırsat bulsam, kısa da olsa gördüğüm birkaç şeyi, tarihini de ekleyerek defterime yazıyordum. Şehit olan arkadaşları, yaralananları, günlük yaşanan olayları, gün hakkında olan tüm durumların hepsini yazıyor ve öyle uykuya dalıyordum. Şimdi kalkmaya mecalim yoktu. Tekoşin arkadaştan günlüğümü istedim. Arabada kaldığını söyledi, dışarıya gitti ve günlüğümün içinde olduğu çantayı getirip elime uzattı. Sabahki toplantıdan başlayarak gün içinde yaşadığım her şeyi günlüğüme yazdım. Bir kitapta okumuştum, isimsiz askerlerden söz edilir. Bu kitap hep aklımdadır, o yüzden gittiğim her yerde daha önce tanımadığım tüm arkadaşların adını soruyor ve yanıma yazıyordum. Sonuçta bu insanlar bizim sorumluluğumuz altında savaşa katılıyor, talimatımızı yerine getiriyorlardı. Bir birliğe gittiğimde, adını bilmediğim arkadaşları görünce mahcup oluyor, kendimden utanıyordum. Bizler isimsiz askerler olmamalıydık. Çünkü sadece birer asker değil, yol arkadaşlarıydık. İsimlerini, hikâyelerini ve yaşadıklarını, acı ve sızılarını, geleceğe dair hayal ve isteklerini bilmeliydik. Günün yaşananlarını satırlara aktardıktan sonra o günün tarihini yazdım ve günlüğü tekrar küçük çantaya koyup başucuma bıraktım.

Başımı yastığa koyduğumda farkettim ki, bedenim yorgunluktan kilitlenmişti. Uyumak istememe rağmen uykum gelmiyordu. Bilincim ayıktı. Aklımdan birçok şey geçiyordu. O gün eksiklik ve yetersizliklerimi daha fazla görmüştüm. Bazen yoğun pratik içerisinde yetersiz olduğunuz yönleri göremezsin. Uzun süredir devam eden savaş, birçok şeyde ihmalkâr davranmamıza sebep olmuştu. Bu gece kişiliğimi gözden geçirdim. İnsan çok yönlü olamazsa, kendini her yönden örgütlemese, her şeyin inceliğini anlayıp ona göre davranmazsa büyük yetersizliklerin içine düşer. Tek taraflı kalır, kendini sadece bir şey ile oylar. Benim durumum da böyleydi, öncelikli olanları karıştırmıştım ve kişiliğimde bu zayıflığı gördüm. Yoksa yaralı arkadaşları görmeye gelmemek için gerekçe yapacağım hiçbir şey

yoktu. Bahane olarak öne sürdüğüm şeyler, esasen kendini iyi örgütleyememenin sonuçlarıydı. Bu toplantı ve arkadaşları ziyaret etmemiz çok iyi olmuş, kendimi daha iyi görmemi sağlamıştı. Bir yandan canım yansa da diğer yandan güç almıştım. Arkadaşların ihtiyaçları, beklentileri, istek, eleştirisi, görüş ve önerileri vardı. Doğru yoldaşlar olup tüm arkadaşlarla konuşabilmeli, onları dinlemeliydik. Daha konuşmadığımız, görmediğimiz ve dinlemediğimiz çok arkadaş vardı.

Bu düşünceler içinde muhasebe yaparken birçok arkadaş aklıma geldi. Çok zorlu süreçler atlatmıştık, anılar beynime hücum ediyordu ama aynı zamanda hafiflemiştim. Önümüzdeki hamle, durumun giderek ağırlaşmasından dolayı farklı kaygı ve düşüncelerim de vardı. Onlar da sis gibi aklıma inmişti, aklımı oyalayıp uykuya dalmamı engelliyorlardı. Bu düşünceler içinde ne zamana kadar uyanık kaldım, ne zaman uykuya daldım, hatırlamıyorum.

Bir rüya

Şehre gelmeden önce Tekoşin, Doğan ve Mustafa arkadaşlarla gittiğimiz tepenin üzerindeyim. Tepenin etrafını ateş sarmış. Okyanustaki dalgalar gibi ateş tepenin üzerine doğru ilerliyor. Tam tepenin ortasında etrafım ferdi silahlar, dočka, BKC, B-7, el bombaları ve birçok farklı silahla dolu. Abim Dilxwaz, ateşin öbür yanından bana el sallıyor, ben de ona el sallıyorum. Uzun süredir abimi rüyamda görmemiştim. Kobanê’de olduğumu biliyorum, abimin şehit olduğunu da biliyorum. Dilxwaz’ın burada ne işi var? Cizîrê’de gördüğüm ve eskiden tanıdığım tüm arkadaşların orada ne işi var? Erdal ile Ferhat ve dahası tanıdığım tüm arkadaşlar orada. Ateş gittikçe bana doğru yaklaşıyor ve ateşten çemberin içinde kalıyorum. Bir o yana bir bu yana koşuyorum, fakat her yer yanıyor. İçinden çıkabileceğim bir yol yok. Elimi silahıma götürüyorum ve alevlere mermi yağdırıyorum. Mermilerin hepsinden ses gelmiyor. Bazen ufak patlamalar oluyor. Silahımın mermileriyle bu ateşi söndürmek istiyorum. Tekoşin’e sesleniyorum:

“Çabuk ateş getir, ateş getir ki bu ateşi söndürelim!”

Tekoşin de geliyor. O da eline bir silah alıyor, alevlere ateş açmaya başlıyor. Mermiyle bu ateşi söndürecekimize inanıyorum ve Tekoşin’den ateş istiyorum. Çığlık çığlığa arkadaşları çağırıyorum, bütün arkadaşlar orada. Narîn, gelip eline bir silah alıyor, o da bizim gibi ateşe mermi yağdırıyor. Kim gelse, ateşi söndürmek için eline silahını alıp ateş ediyor. Gitgide ateş gürleşiyor ve hepimiz ateşin içine giriyoruz. Erdal ve Ferhat, ateşin arkasından bana bakıyorlar. Onlara sesleniyorum:

“Heval, siz de yardıma gelin. Botan arkadaş, yardımımıza gel.”

Nucan, sesimi duyup yanıma geliyor:

“Heval Meryem, arkadaşlar ‘yardıma gelmeyiz’ diyor. ‘Ateşin öbür tarafına geçme iznimiz yok’ diyorlar.”

Botan orada duruyor, çağırıyorum:

“Onlara söyle, gelsinler. Neden yardımımıza gelmiyorlar? Kim gelse geçebiliyor, onlar neden geçemiyor, neyin izni?”

Öfkeliyim. Ferhat’a bağıyorum:

“Evet, evet Heval Ferhat. Sen en zor günlerde bizi yalnız bırakmadın, her savaşa koştun. Şimdi neden gelip ateşi söndürmüyorsun?”

“Heval, biz gelmek istiyoruz ama izin verilmiyor, bu yüzden gele-miyoruz.”

Botan, ateşin öbür tarafından bana yaklaşarak ayağını gösteriyor:

“Heval, ayağım yaralı. Diğer tarafa gelemem, ateşi geçemem.”

Avazım çıktığı kadar bağıyorum:

“Ateş bize yetişmesin. Bakın, çember daraldı. Ateşin bize yetişmesine izin vermeyin.”

Yüzlerce arkadaşın adını haykırıyorum:

“Gelip bize yardım edin.”

Nûcan arkadaş yanıma gelip eline bir silah alıyor, silah alev almış, elinden yere düşüp paramparça oluyor.

Roza bana doğru gülümseyerek geliyor. Ona sesleniyorum:

“Roza, gel Roza. Çabuk bana yetiş, bizi sarmadan bu ateşi söndürelim. Silahlarımız, her şeyimiz burada. Cûdi, sen gelip doçkayı kullan. Gel, her şey gitmeden bu ateşi söndürelim.”

Ateş yaklaşıyor, hortum gibi alevler birbiri içinde dönerek üzerimize doğru geliyor. Ben hep ellerimi sallıyor, arkadaşları çağırıyorum. Tekoşin ve Rûken yanıma geliyor, bana arkalarını dönüp yüzlerini ateşe çeviriyorlar. Ateşin ilerlemesini engellemeye çalışıyorlar. Xalê Îsmet’i görüp ona sesleniyorum:

“Xalê Îsmet, ateş sönmüyor. Bize su getirin, su getirin ki söndürelim.”

Xalê Îsmet ellerini havaya kaldırıyor, ‘çare yok’ anlamında başını sallıyor. Ben çığlık çığlığa bağıyorum:

“Xalo nasıl olur? Sefkan arkadaşları çağırın, çabuk yardımımıza yetişsinler.”

Bir o yana bir bu yana, ateş içinde çırpınırken bir yandan çığlık çığlığa bağırıyorum.

Yataktan fırlayıp, odanın ortasına kadar gelmiş, elimi çember gibi yapıp ayakta bağırıyordum. Çığlıklarım bütün herkesi uyandırmıştı. Uyanıp kendime geldiğimde arkadaşlar başıma toplanmıştı. Etrafıma baktım; yangın yoktu, alevler etrafı sarmamış ve ben arkadaşların yanındaydım. Herkes neler olduğunu soruyor, meraklı gözlerle bana bakıyordu:

“Bir şey yok.”

Tekoşin de halimden korkmuştu:

“Heval Meryem, hepimiz çığlıklarına uyandık, nasıl bir şey yok? Rüya mı gördün, ne oldu?”

“Hayır, ben iyiyim, bir şey yok. Bir şey olmaz, hadi gidip yatın.”

“Kâbus görmüşsün. Sırtüstü uyuyunca olur.

Derin bir kâbus, kötü bir rüyaydı ve beni çok etkilemişti. Rüyamda gördüğüm şeylere anlam vermeye çalıştım. Su içtim. Etrafımı izledim, silahım başucumdaydı. Arkadaşların hepsi buradaydı ve iyiydiler. Tekoşin’e dönüp telefonu vermesini istediğimde merakla sordu:

“Ne oldu Heval Meryem?”

“Bir şey yok, cephedeki arkadaşların durumlarını sorayım. Saat kaç?”

“Heval Meryem telsiz var, bir şey olsa haberimiz olurdu. Saat dört buçuk. Bir şey oldu da bize mi söylemiyorsun?”

Israrcı olunca Tekoşin telefonu verdi. Zozan, Baharin ve diğer arkadaşların hepsini aradım, durumlarını sordum. İyi olduklarını söylediler. Baharin arkadaş gülererek sordu:

“Heval hayırdır, bu saatte neden uyanmışsın? Rüya mı gördün?”

“Hayır, heval uyukum kaçtı, sadece durumunuzu sormak istedim.”

Baharin haklıydı, rüya görmüş ve onun etkisinden çıkamamıştım. Bu kadar kişi ve olay bir rüyada nasıl yan yana geldi? Şehit abimi uzun süredir rüyamda görmemişim. Neden bana el salladı? Arkadaşlardan uyumalarını istedim, çoğunluğu gidip yattı, birkaç arkadaş gitmek istemedi ve yanımda kaldı. Kalan arkadaşlar bir şeyler sordular, geçiştirdim. Elimi

yüzümü yıkadım. Işığı söndürüp uyumak istedim ama uykum kaçmıştı. Bu neydi? Acaba gerçekten olumsuz bir şey mi olacak da onu mu hissetmişim? Sabah kalkıp kahvaltı için arkadaşların yanına geldiğimde herkes akşamki halimi merak ediyordu. Sorular bitmek bilmiyordu. “Hasta mısın, rüya mı gördün?” diye soruyorlardı, bir şey olmadığını söyledim. Bizim toplumumuzda genel bir inanış vardır; kötü rüya görüldüğünde anlatılmaz, anlatıldığında gerçek olacağı varsayılır. Kötü rüyalar akarsuya anlatılır ki gerçekleşmesin, akıp gitsin. Bir şey olmadığını söyledim, rüyamı onlara anlatmak istemedim.

Arkadaşlar kahveyi çok sevdiğimi biliyorlardı ve Ağırî çok güzel kahve yapardı. Ağırî, “Ben size güzel bir kahve yapayım” dedi ve kalkıp gitti. Bir süre sonra elinde kahveler geldi, kahveleri içtikten sonra fincanı ters çevirdim, bu bende bir alışkanlık haline gelmişti. Fincanı kapattığımı gören Ağırî:

“Heval Meryem, falına bakayım.”

Ben de bakmasını istiyordum. Bazen hisler somut gerçeklerden daha fazla şey anlatır insana. Tıpkı gece gördüğüm rüya gibi. Gördüklerime anlam verememişim ve o görüntüler hep kafamın içinde geziniyordu. Tüm arkadaşlar oradaydı, onlar gittikten sonra bakmasını istedim. Ağırî, fincanı eline aldı, çevirdi ve dikkatle içine bakmaya başladıktan sonra anlatmaya başladı:

“Ağır bir savaşa giriyoruz. Öyle bir savaş ki şimdiye kadar görülmemiş.”

“Ağırî arkadaş, zaten savaştayız. Şimdiye kadar savaştan hiç çıkmadık ki. Bu ne biçim fal yorumlama?”

“Hayır, hayır. Bu savaş şimdiye kadar olanlara benzemiyor. Ağır ve geniş bir savaş. Herkes elini tetiğin üzerine koyup sıraya girmiş. Sanki büyük bir halay, savaşan insanların hepsi yan yana. İnanın ki, kendimizi iyi hazırlamamız lazım. Önümüzde çok şiddetli bir savaş var.”

Gülümsedim:

“Bilmeyen de seni müneccim sanacak. Zaten her gün ağır silahlarla saldırıyorlar ve Kobanê’nin etrafında da geniş bir çember halinde arkadaşlar var. Bu fal değil, savaş durumunu çözümlemektir.”

Benim sözlerimle yüzünün rengi değişti, fincanı izleyen bakışları keskinleşti:

“İnan ki bu bir fırtına. Tüm insanlar savaşıyor. Üst üste, sırt sırta insanlar görünüyor. Bu savaşta çok arkadaş şehit oluyor. Yerde çok fazla ceset var.”

O anlatırken tariflerine şaşırdım.

“Ağır arkadaş, yeter artık. Dünyayı başımıza yıktın.”

Fıncanı öbür tarafa çevirdi ve devam etti:

“Tekoşin arkadaş şahidimiz olsun. Ben bu savaşın sonunda şehit olurum. Bak, burada elinde kamera olan uzun biri yere düşüyor. Tekoşin de yaralanıyor. Gökten ateş topları yağıyor. Birbirini tanımayan insanlar toplaşıyorlar, senin falında çok fazla kalabalık var.”

Bir an ‘Suriye rejimi hava saldırısı yapabilir’ diye düşündüm. Ağır’ın yüzüne baktım, yüzünde söylediklerine inanan bir ifade vardı:

“Ağır, ‘fala inanma, falsız da kalma’ derler. Öyle bir yaptın ki, az kal-sın falına inanacaktım.”

Sözlerimin kuruluşu etki etmedi, o devam ediyordu:

“Ben ne görsem onu söylüyorum. İnan ki, bugünleri arayacaksınız. Önümüzde çok zor ve zahmetli bir süreç var.”

“Eee, başka bir yolumuz yok mu?”

“Önünde başka yol yok, sen hep burada kalacaksın. Kobanê’den çıkamayacaksın.”

“Heval Ağır, bize güzel şeyler söylersin sandım. Sen kökten kıyamet kopardın ve toprağa ateş saldın.”

Ağır sesini çıkarmadan fıncanı alıp mutfağa gitti, yıkadıktan sonra döndü ve daha yerine oturmadan:

“Biliyor musun heval Meryem, bu fıncanı yıkama gereği duydum. Çünkü çok şey vardı içinde ve ben sana söyleyemedim.”

Çok etkilenmişti baktığı fıncandan, onu rahatlatmak istedim:

“Heval Ağır, sen gençsin. Bir daha fal bakma. Böyle bir şey yok, kafanı böyle şeylerle meşgul etme. Benim etkilenmem gerekirken sen etkilendin. Bazen insan bir şeyler söyler ve inanır, fakat gerçek öyle değil.”

“Hayır, Heval Meryem. Dert etme, ben etkilenmem. Sen dün gece gördüğün rüyayı neden bize söylemedin? Kâbus gördüğünü biliyorum. Hep siz bizimle ilgileniyorsunuz, biraz da biz sizinle ilgilenelim. Çok mu yoruluyorsun, neden böyle oldu?”

“Önemli değildi, kâbus gördüm. Yazdır, malum havalar sıcak. Tüm arkadaşlar yoruluyor, ben de tüm arkadaşlar gibiyim. Sizlerden daha fazla bir şey yapmıyorum. Yaralı kadın arkadaşları görüyor musunuz? Ziyaretlerine gidiyor musunuz?”

“Evet, dün yanlarına gitmiştik, hepsi iyi. Hevjin arkadaş yaralanmış, seni görmek istiyor.”

“Biz dün birçok arkadaş gördük, onun başka yerde olduğunu söylediler. Göremediğimiz arkadaşların ziyaretine bugün gideceğiz.”

“Hevjin ve üç arkadaş buraya yakın. Gidip onlara geldiğinizi haber vereyim, onlar gelsinler.”

Agirî, arkadaşları çağırmaya gittikten on dakika sonra Hevjin arkadaş içeriye girdi. Selamlaşıp kucaklaştık. Yaraları iyileşmişti, durumu iyi görünüyordu. Yüzüme baktı, hissetmişti:

“Heval Meryem, ya hastasın ya da çok yoruluyorsun. Sana ne olmuş? Rengin çok değişmiş, sararmışsın.”

“Hayır, ben iyiyim. Sadece birkaç gündür çok yorulduk. Başka bir şey yok.”

Doğrusu gördüğüm rüya ve Agirî arkadaşın açtığı falın etkisinden miydi, bilmiyorum ama ne yapıp etsem rüyamda gördüğüm görüntüler gözümün önünden gitmiyordu. Fakat Hevjin ve diğer arkadaşlara bu duygularımı açamadım. İlginç olan, Agirî arkadaşın falımı yorumlamasıydı. Ben rüya gördüğümü ona söylememiştim ama o bunu anlamıştı. Aynı zamanda benim gördüklerimle onun yorumları birbirine yakındı, bu beni daha çok etkiledi. O görüntüler ve sözler semazenler gibi aklımda dönüyordu. Aklım, sahne olmuştu onlara, sorular ile dönüşleri beynimde çoğalıyordu.

Hasret giderip sohbet ettikten sonra Hevjin arkadaş gitti. Bir süre ruh halim rüya ve falın etkisinde kaldı. Sonunda kendime kızarak, ‘Bu ne hal? Niye bu kadar etkileniyorsun ki? Zaten tüm yaşamımız savaş. Her gün bir yerde bir şey olabilir. Geçmiş süreçlerde gördüğüm ve yaşadığım şeyler olabilir. Son hamlenin, hamlede şehit olan arkadaşların etkisi olabilir. Yeter! Kendini toparla artık’ dedim. Zaten daha önce en zorlu süreçlerde, en zor anlarda Kuzey Kürdistan halkı yardımımıza yetişti. Yüzlerce insan kendini tellere vurdu, bu bizi ayakta tuttu ve dire-

nişimize güç verdi. Gördüğüm şeyler bütün bunların toplamı ve yansıması olabilirdi. Kendime kızmama, teselli etmek istememe rağmen rüya akşama kadar beni etkisi altında bıraktı. Akşam, arkadaşlarla birlikte yemek yedik, haberleri izledik. Cizîrê bölgesinde savaş vardı. İşgalcilerin saldırıları devam ediyordu. Rüyamın anlamının bu olduğunu düşündüm. Gece yatmadan önce yine günlüğü elime aldım ve rüyamda gördüklerimle Agîrî arkadaşın falda anlattıklarını yazdım.

Sonraki günlerde Peyman, Narîn, Sefkan, Masîro ve Mehmûd arkadaşlarla birlikte yönetim toplantısı yaptık. Bu toplantıda yaralı arkadaşlarla daha yoğun ilgilenme kararı aldık. Yaralı evlerinde kalan tüm savaşçılarla konuşup onları dinlemeli, görüş ve önerilerini almalıydık. Aynı zamanda arkadaşların eğitim görmesi gerektiğini söyledik. Zaten Newroz Cizîr ve Diyar arkadaşların olduğu bir eğitim devresi Miştenûr'da vardı. O arkadaşları da sürece katma kararı aldık. Bunun için devreleri tamamlanmalıydı. Önümüzdeki zamanlar için planlama çıkardık.

Gerçeğin rüyası

Bugüne kadar tanık olduğunuz komutanların eminim fallarla, rüyalarla işi olmamıştır. Savaş somut gerçektir; taktik, strateji üzerinden yürür diye düşünürsünüz. Evet, haklısınız. Bir yanı öyledir ama hisler ve duygular çoğu zaman savaşın vahşileşmesini engeller ve bizim savaşımızda bunu çok gördüm. Bizi asla orduların, devletlerin askerleriyle karşılaştırmayın. Özgürlük savaşçısı bir kadın olarak şunu söyleyebilirim ki, savaşta insan kalabilmektir esas olan. Hislerimiz güçlüdür, rüyalar bize yol gösterir, fallar bazen etkiler. Bizi bize anlatır hepsi. O yüzden beyninizdeki klasik komutan alışkanlıklarını yıkmak ve ikinci bir rüyamı anlatmak isterim.

Şehirden ayrıldıktan dört gün sonra tekrar rüya gördüm. Arkadaşlar sesleniyordu:

“Çabuk uyan. Hazırlan, Önder Apo gelmiş. Hükümet binasında, sizi bekliyor. Tüm arkadaşlar orada toplanmış, halk toplanmış, siz de oraya gelin.”

Hızla kalktım, hazırlanıp tanımadığım bir kadın arkadaşın arkasından yürümeye başladım. Kobanê’deki hükümet binasına yürüyorduk. Binaya yetiştiğimde önce Eyşê Efendi ve Xalê Îsmet’i gördüm, onlara kimin geldiğini sordum. Eyşê Efendi bana dönüp gülererek:

“Çok kişi gelmiş. Sozdar Avesta ve Cemal arkadaş, Önderlikle birlikte gelmişler.”

Etrafa bakıyorum. Öğlen, güneş yükselmiş, bir alev topu gibi hükümet binasının üzerinde duruyor. Avluda insanlar kürsülere oturmuş, sakinler. Herkesin gözü Önder Apo’nun üzerinde. O, bir kürsüye oturmuş, konuşuyor. Keyfi yerinde değil. Bir şeylere kızmış gibi ve konuşurken etrafını

izliyor. Etrafında kadınlardan bir çember oluşmuş, çoğu eski arkadaşlar. Hepsini tanıyorum. Önderliğin güvenliğini sağladıklarını düşünüyorum. Hükümet binası, daha sonra YPJ merkezimiz oluyor. Büyük bir avlu ve yemyeşil. Bu kadar insanın ne zaman buraya geldiğini ve nasıl bunu görmediğini düşünüyorum. Eysê Efendî'ye soruyorum:

“Nasıl buraya geldiler? Bu kadar arkadaş nasıl geldi?”

Eysê Efendî cevap veriyor:

“Haberin yok mu? Sınır tellerini kaldırıp öyle geldiler.”

Diğer tarafa bakıyorum, Cuma⁷⁶ arkadaş orada, yanında Ahmet Türk ve Aysek Tuğluk var. Kalabalık çok fazla, yanlarına ulaşamıyorum. Önderliğe yetişemeyince Eysê Efendî'ye dönüp sitem ediyorum:

“İyi yapmamışsınız. Neden bana önceden haber vermediniz? Ne askeri törenle karşıladık, ne de hazırlığımız oldu.”

Mehmûd cevap veriyor:

“Bizim de haberimiz olmadı. Önceden bilsek hazırlık yapardık. Biz de sonradan duyduk, telleri aşmışlar, sınırları kaldırmışlar ve gelmişler dediler. Biz duyduğumuzda buraya ulaşmışlardı.

Masîro arkadaş da yanında. Sol omuzum üzerinden başımı çevirmiş onları dinliyorum, ama gözlerim ileride, Önderliğin yanına gidip neden hazırlık yapamadığımızı anlatmak istiyorum. Masîro konuşuyor:

“Önderlik durumumuzu yerinde görmek için habersiz gelmiş. Bu Önder Apo'nun yöntemidir. Eleştirileri olduğu belli, kendi gelip durumumuzu görmek istemiş.”

Bütün Kobanê halkı toplanmış. Cûdi arkadaş da dönüp soruyorum:

“Önderliğin yanına nasıl varabiliriz?”

Cûdi, telaşla bir şeyler izah ediyor:

“Meryem Heval, inan ki Doğan arkadaş a haber verdim. Fakat hazırlık yapmaya yetişmeden aniden geldiler.”

O kadar insan o bahçeye toplanmış ki, iğne atsan yere düşmez. Önder Apo ile aramızda mesafe var, ne yapıp etsem ona ulaşamıyorum. Halkla konuşuyor ve ben sözlerini duyuyorum:

76- Cemil Bayık.

“Çalışın!..”

Başka ne dediğini duymaya çalışıyorum ama duyamıyorum. Etrafındaki arkadaşlara Önder Apo’nun ne dediğini soruyorum, hepsi ağız birliği etmişcesine ‘Çalışın!’ dediğini söylüyor. Kime sorsam aynı cevabı veriyor. Bu kez çevremdekilere soruyorum:

“Önderlik halkla da toplantı yapıp konuşacak mı?”

Arkadaşlar yanıtlıyor:

“Zaten halkla toplantı yaptı, şimdi de halkla konuşuyor. ‘Çalışın’ diyor, sesini duymuyor musun?”

Başka şeyler duyma telaşındayım:

“Evet, duyuyorum ama sadece ‘çalışın’ sözünü duyuyorum.”

‘Çalışın!’ Bu kelime beynimin içinde çınlıyor. Sabah erkenden bu ses ile uyandım. Uzun süredir Önder Apo’yu rüyamda görmemiştim. Rüyamda, İmralı Adası’ndan son gelen fotoğrafındaki haline benzemiyor. Genç ve dinç. Ben daha önce Önder Apo’yu Şam’da görmüştüm. Rüyamdaki görüntüsü o zamanki haline benziyor. Heyecanla arkadaşlara:

“Hevalno, rüyamda Önder Apo’yu gördüm. Fakat ona yetişemedim. Aramızda engel vardı, konuşup bir şeyler söylediğini biliyordum. Sesi bana iyi gelmiyordu, sadece bir kelimesi kafamda çınlıyordu. ‘Çalışın’ diyordu, çalışın.”

Bu rüyam da dört gün önce gördüğüm rüya kadar beni etkiledi. Arkadaşlar rüya yorumlarına başladı. Bir arkadaş:

“Bu rüya, Önderliğin görüşme heyetinden aldığı tekmil ile ilgilidir. Heyet buraya gelmişti, döndüklerinde adaya gittiler ve durumları Önderliğe söylemişler. Belli ki, Önderlik bazı şeylerin yolunda gitmediğini hissediyor, yetersizlikleri görüyor, onun için ‘çalışın’ diyor.

Diğer arkadaşlar da aynı yorumu yaptı. Bir arkadaşımızın annesi bizi ziyarete gelmişti, onun yorumu değişik ve etkileyiciydi:

“Kızım, eğer sen Önderliği üzüntülü gördüysen ve siz bir tarafta, halk bir tarafta ise, halk ile aranızda bir kopukluk olacak. Dikkatli olun, halkı sizden koparıp yalnızlaştırmak isteyenler çok. Rüyanı sıradan görme, bazen rüyalar sana gördüklerinden daha çok şey söyler. Önderlik boşuna ‘çalışın’ dememiş, çalışmaktan başka bu işin çaresi yok. Ön-

derlik, herkesin Kobanê etrafında birleşmesini istiyor. Bu yüzden çağrı yaptı ve Kuzey Kürdistan halkı imdadımıza geldi. Fakat bunun yeterli olmadığını belli. Daha büyük işler istiyor.”

Ana, rüyayı merak etmişti, sordu:

“Tören yapmadınız mı?”

“Hayır, ben haber vermedikleri için arkadaşlara kızıyordum. Şaşkın bakıyordum, bu kadar kişi buraya toplanmış ve ben nasıl haberdar olmamışım diye. Arkadaşlar sınırdan geçtiklerini, sınır tellerinin kaldırıldığını söylüyordu.”

Ana dua ederek yüzüne baktı:

“Kendinize dikkat edin kızım, birbirinizi koruyun. Rüyan, bir şeylerin belirtisi. Allah hayra yorsun. Erenlerin eli başınızın üzerinde olsun. Rüya bazen olmuş, bazen de olacakları söyler. Artık hangisinin olacağını Allah bilir. Allah hayırlısını etsin.”

Rüyam gün boyu bütün sohbetlerin baş gündemi olmuştu. Dilan ve Sefkan arkadaşlar yanımıza geldi, rüyamı onlara da anlattım. Sefkan arkadaş güldü:

“Buraları özgürleştirebiliriz ve Önderlik yanımıza gelebilir. Senin rüyana göre gidersek iş tamamdır. Rüyan, Önderliğin talimatıdır. Doğrusu çok çalışmamız lazım, önümüzde daha zor işler var.”

O anda içimi dökmek istedim, dört gün önce gördüğüm rüyayı da anlattım:

“Nedendir bilmem ama bir süredir böyle acayip rüyalar görüyorum. Süreç hakkındaki düşüncelerimden dolayı olabilir. Uzun süredir savaş ve çatışmalardan hepimiz yorulduk. Ruh halim kendini rüyalar ile dışa vuruyor olabilir. Neredeyse rüya görmediğim gece yok. Zaten uyumaya fırsatımız yok, uykuya dalar dalmaz da kâbus görmeye başlıyorum ve uyandıktan sonra tekrar uyuyamıyorum.”

Arkadaşlara ruh halimi biraz açmıştım ama birçok soru ve kaygılarım beynimin içinde dolanıyordu. Belki de bilinçaltım bu rüyalar yoluyla dışa vuruyordu. Önümüzde eskisinden daha zorlu ve zahmetli bir yol vardı. Gittikçe savaş şiddetleniyor, yaşanan şehadet ve yaralanmalar bizi zorluyordu. Yeni katılan arkadaşlar tecrübesizdi, eski arkadaşlar gibi savaşamıyordu. Kobanê ağır bir çemberdeydi. Bu yüzden çok çalışmalıydık.

Uzun süre savaşta kalan insanlar için bazı şeyler sıradanlaşıyor. Yaklaşık bir aydır, DAİŞ çeteleri yeni taktikleriyle bizi dağıtmak, gücümüzü yormak ve zayıflık gördüğü yerde saldırmak istiyordu. Bu yüzden her gün onlarca tank güllesi ve top atıyor, her cephede ağır silahlarla mevzilerimizi vuruyordu. Arkadaşlar bunun adını ağır silah senfonisi koymuştu. Gerçekten de farklı farklı patlama sesleri geliyordu, belli bir ritim oluşmuştu ve artık bu durum sıradanlaşmıştı. Bu aralıksız ağır silah senfonisi bir taktikti ve bizi takatsiz bırakıp bıktırmak istiyordu.

Yazın son günleriydi, ağır silahların vuruşuyla toz ve duman toprağın sıcak havasına karışıyor ve gökyüzüne yükseliyordu. Bu saldırılarla amaç güçlerimizi dağıtmak, bezdirmek ve duyarsızlaştırmak olsa da biz mevzilerimizdeydik. Hiçbir cephemizde zayıflığa yer vermemeye çalışıyor, güçlerimizi dikkatli ve duyarlı tutuyorduk. Yürüttükleri bu taktiğin yanında bir iki gün arayla bir cephemize saldırıyor ve hem kendi hem de bizim gücümüzü deniyorlardı. Fakat her denemede savaş ve direniş ile karşılaşılıyor ve ilerleyemiyorlardı. Sıcakta bizi en çok zorlayan şey, susuzluk ve uykusuzluktu. Ne kadar su içsek de her an susuzduk ve içtiğimiz su ter olup bedenimizden akıyordu. İnsan uzun süre ekmeksiz ve yemeksiz yaşayabilir, fakat susuz ve uykusuz kalınca beden yorulur, takatsiz kalır. Zaten aşırı sıcaklardan dolayı içtiğimiz su da sıcaktı. Bazen de uykusuzluktan göz kapaklarımız kendi kendine kapanıyordu. Bazen güneşin sıcaklığı ve ışığı gözümüze şiş sokar gibi oluyor, gözümüz yanıyordu. Önümüzü görebilmek için uğraşıyorduk ama uykusuzluk görme gücümüzü etkiliyordu. Birçok kez dürbün ile baktığımda gözüme ağır bir sis perdesi inmişçesine bulanık görüyordum.

Cephede olan çoğu arkadaşımızın durumu böyleydi. Çünkü arkadaşların yerini değiştireceğimiz kuvvetlerimiz yoktu, arkadaşlar günlerce mevzilerde kalıyordu. Hangi arkadaşın gözlerine baksan uykusuzluk çığlık atıyordu. Bu durum bazen bizde düşünsel olarak da zayıflığa yol açıyor, sıcağın ve uykusuzluktan düşünemez duruma geliyorduk. Beynimiz güneşte erimiş gibi ağır bir baş ağrısı başlıyordu. Ama yorgunluk, uykusuzluk, sıcak ve susuzluk bizi o mevzilerden koparamıyordu. Çünkü küçük bir yanlışlık ve yetersizlik birçok tehlikenin önünü açabilirdi. Birçok kez ar-

kadaşlar mevzide uykuya dalıyordu. Silahların gürültülü patlamalarına rağmen gençleri uykudan uyandırmak zor oluyordu. Zamanla seslere alışmışlardı ve sesler onlara sıradan geliyordu. Fakat komutan olan arkadaşların yükü daha da ağırdı. Sorumlu olan komutanlar, komutasında olan savaş, aynı zamanda sorumluluğunda olan cephe ve mevzileri korumak ve dikkatli hareket etmek zorundaydı.

Düşmanın yürüttüğü taktiği biliyorduk. Bu yüzden düşmanın bizi yorma ve dağıtma çabalarına karşı çatışmanın olmadığı anlarda arkadaşlara sırayla yatmalarını söylüyorduk. Fakat mevzilerde başımızı bir yere koyup uyuduğumuzda daha beş dakika geçmeden bir patlama sesi geliyor ve olduğumuz yerde irkiliyorduk. Ya da bir top güllesinin sesiyle uyanmak durumunda kalıyorduk. Uyku sürelerimiz artık dakikalarla sınırlıydı. Hiç kimse beş on dakikadan fazla uyuyamıyordu. Bu şiddetli halin yanında bir de mübrem bir hastalık bedenimizi sarıyordu. Tifo denilen bu hastalık genel olarak etrafımızı sarmış ve savaşçıları halden düşürmüştü. Savaşın içinde onlarca arkadaşımızın ellerinin üzerinde kelebek iğne vardı.

DAİŞ, iki yıllık savaş sürecinde Suriye ve Irak devletlerinin cephaneliklerini ele geçirmişti. Farklı farklı bilgileri alıyorduk. Çetelerin ele geçirdiği ağır silahları, beş yüz-altı yüz muhacirden oluşan çeteleri bölgeye getirdiği, Türk devletinin göz yummasıyla sınırdan beş yüz çetenin Girêspî bölgesine geçirildiği gibi bilgiler ortalıkta dolaşıyordu. Kimisi çetelerin bu güç ve cephaneyi Halep'e geçirmek üzere getirdiğini söylüyordu. Halifelerinin geldiği, onu Rakka'ya geçirmek istedikleri, muhacir güçlerin de halifenin güvenliğini sağlamak için konumlandırıldığı iddia ediliyordu. Etrafta bu kadar çok bilgi kirliliği vardı ki, bizden başka kimse o silah ve güçleriyle Kobanê'ye saldıracaklarına inanmıyordu. Halk arasında, "Bir şehir için bu kadar güç ve silah nasıl getirilir? Bu güç ve silahlarla bir ülkeyi ele geçirebilirler. Kobanê küçük bir şehir, bu kadar hazırlık Kobanê için olamaz" deniliyordu.

Savaş zamanlarında hiçbir bilgi sıradan ve anlamsız değildir. Savaşan taraflar hiçbir bilgiyi boşuna dağıtmaz, her bilginin bir amacı vardır. DAİŞ'ten gelen bazı bilgilerin amacı halkımızın irade, inanç ve umutlarını kırmak, bazıları ise dikkatimizi başka yere çekmek içindi. Bu yüzden

hem bu kadar büyük bir gücün geldiği hem de bunun Kobanê için değil başka yerler için olduğu söyleniyordu. DAİŞ'in savaş yöntemi baştan beri belliydi, bir yere gitmeden önce korkusunu gönderiyordu. Toplu katliamları, kaçırmaları, Şengal'de olduğu gibi kadın ve çocukları esir almaları, insanların kafasını kesip bu vidoları yaymaları bu amaçlardı.

Düşmanımız propaganda konusunda becerikliydi, araçlarını iyi kullanıyordu. Bir yere girmeden önce oradaki insanların iradesini, inancını ve umudunu kırmak istiyordu. Bu yöntemleri bir tek Rojava Kürdistanı'nda başarılı olamamıştı. İki yıldır her türlü teknik ve kirli propaganda yöntemine rağmen muazzam bir direniş sergileniyordu. Bu nedenle Irak ve Suriye rejiminden ele geçirdikleri ağır silahlar ve büyük bir güçle Kobanê'ye yönelmişlerdi. Bu konuda nettik. Hem var olan durumları tahlil ettiğimizde bu sonuca ulaşıyorduk hem de çetelerin içindeki Kürtlerden aldığımız bilgiler buna işaret ediyordu. Cerablus ve Girêşpî'de bilgi kaynaklarımız vardı. İmkânlarımız ölçüsünde farklı yerlerden de istihbari bilgiler alıyorduk.

Bazı Emirlerini yakalamıştık, aynı zamanda belge ve bilgileri elimize geçmişti ve o belgelerden ve tutukladığımız şahıslardan iyi bir hazırlık yapıldığını, Kobanê'ye saldırmak istediklerini öğrenmiştik. Ayrıca savaşa öncülük edecek olanların muhacirler olacağını söylemişlerdi. Elimizde olanlar ve Emirlerinin çoğu Irak ve Suriye dışındaki ülkelerden gelmişlerdi. Bazıları tek kelime Arapça bilmiyordu.

DAİŞ, daha önce Halep yolu üzerinde, okula gitmek için yola çıkan bir grup öğrenciyi esir almıştı. Cizîrê bölgesinden ve tüm Rojava'dan yaklaşık üç yüz sivil esir alınmış, çetelerin elindeydi. Sivil halkla DAİŞ Emirlerini takas etmek istediklerine dair haber yollamış, "Siz elinizde olan Emirlerimizi bırakın, biz de bu gençleri ve diğer aldığımız esirleri bırakalım" demişlerdi.

Kobanê'den Halep'e giden gençlerin esir alınması hep gündemdeydi, bu konuda ENKS⁷⁷ olumsuz bir rol oynuyor, "Çocuklarınızı kurtarmak iste-

77- Kürt Yüksek Komitesi (KYK, Desteya Bilind a Kurd, DBK), ya da Batı Kürdistan Üst Kurulu 25 Temmuz 2012 tarihinde Kamışlı'da Suriye Kürt Ulusal Meclisi (ENKS) ve Batı Kürdistan Halk Meclisi (MGRK)'nin beşer üyesinin bir araya gelmesiyle oluşturuldu. 2011-2012 Suriye çatışmalarında Suriye Kürt bölgesinde bulunan ve Mesut Barzani'nin KDP çizgisinde olan 11 parti ve örgüt 26 Ekim 2011 tarihinde Erbil'de ENKS çatısı altında bir araya geldiler. Rojava savaşı ve sonrasında da Türkiye ve KDP tezlerini hayata geçirmeye çalışan ve onların çizgisinde hareket eden bu yapı Kürtlerin özgürlük mücadelesine çok büyük zararlar verdi.

miyorlar. Eğer onlar DAİŞ Emirlerini bırakırlarsa DAİŞ de çocuklarınızı ve sivil halkı bırakacak. Çocuklarınızı onlardan isteyin ki, onlar çete Emirlerini bıraksınlar, siz de çocuklarınıza kavuşun” diyerek halkla bizi karşı karşıya getirmeye çalışıyordu. Sözde Kürt partilerinden oluşan bir birlik olan ENKS, adeta çetelerin sözcülüğüne soyunmuştu. ENKS bir yandan DAİŞ’in sözcülüğünü yapıyor, diğer yandan ise Türk devleti ve Erdoğan’ın diliyle konuşuyordu: “Onlara muhtaç olmayın. Kış geliyor, size verecek bir şeyleri yok. Sizi katliamdan geçirtmek istiyorlar. Onlar Apoculardır. Onları dinlemeyin. Türkiye kamplar kurmuş, o kamplara gidip öldürülmekten kurtulabilirsiniz. Türkiye kapılarını açmış, dostluk elini uzatıyor!”

Kuzey Kürdistan halkı sınırları yıkıp Kobanê’ye geçmeden önce de bir kesim halk ENKS’nin bu hain rolünden etkilenmiş ve kentten çıkmıştı. Bu sözlerden etkilenip toprağını, halkını, ülkesini koruyabilecek birçok Kobanêli genç kaçmış, ülke dışına çıkmıştı. Özellikle Türkiye ve Güney Kürdistan böyleleriyle doluydu. Bu da bir yandan Kürt trajedisiydi. Kürt tarihinde hep büyük direnişlerin yanında ihanet kirli yüzünü göstermiştir. Günümüzde ENKS gibi yapılar bunun öncülüğünü yapıyordu.

Ama her şeyi göze alanlar, tüm zorluk ve zahmetlere, imkânsızlıklara rağmen yurdunda kalarak toprağının ve halkının onur ve değerlerini koruyanlar çoktu. Özellikle Kuzey Kürdistanlıların gelişinden sonra Kobanê’den gitmek utanç meselesi olmuştu. Birçok kişi, “Açlıktan ölsek de çıkmayacağız, halkımızı ve toprağımızı savunacağız” diyordu. Kobanê çemberdeydi ve halk geçim zorluğu yaşıyordu. Dışarıya yönelik ticaret, gidiş ve gelişler yoktu. Bu yüzden yazın sonuna doğru uzun süredir bizimle beraber savaşılan bazı yerel güçlerden kişiler ailelerini geçindirmenin kaygısını yaşıyordu. Ağustos ayının sona ermesiyle beraber savaş cephelerine birçok kişi gelip, “Heval, kış geldi. Çocuklarımız için geçim kaynağı sağlamalıyız. Bir iki aylığına dışarıya gidip çalışarak çocuklarımız için bir şeyler getirirsek iyi olur. Biliyoruz, önümüzde ağır bir savaş var. Fakat ailemizi geçindirmek zorundayız. Bir iki ay bize yeter. Daha sonra yine geliriz” diyorlardı. Ambargodan dolayı halkın yaşadığı zorlanmanın farkındaydık. Çaresiz bize gelip bu talepte bulunanlara izin veriyorduk. Kobanê’den giden de, büyük kahramanlıkla direnen ve yaşamının son anına kadar onur ve değerlerinden vazgeçmeyenler de çoktu.

Kuzey Kürdistan halkı ve gençlerinin gelişiyile, Kobanê’de genç kadınlar yüzünü merkezlerimize çevirdi. YPJ’ye kadın katılımları sayısında patlama yaşandı. Bunun bir nedeni, Kobanê’de kalan gençlerin çoğunun kadın olmasıydı. Ama en önemli neden, Şengal’deki soykırım ve ardından kadın ve çocukların esir alınmasıydı. Kürt kadınları Şengal katliamından sonra YPJ saflarına yöneliyor, çetelerin barbarlığına karşı direniş cephesinde yer almak istiyordu. Şengal’de gerçekleşen soykırımı, Kürt kadınlarının esir düşmesini, çeteler tarafından köle pazarlarında satılmalarını kabul etmeyen genç kızlar akın akın YPJ’ye geliyordu. Bazı ailelerden üç-dört kız kardeş, kuzen ve akraba beraber gelip katılıyordu. Kadınlar tehlikeyi görüyor ve bunun önlemini almak istiyordu: “Biz Şengal kadınları gibi olmayacağız. Savaşı öğrenmek, bu barbarlara karşı savaşmak ve onurumuzu korumak istiyoruz.”

Bazı aileler kızlarını getirip YPJ’ye teslim ediyordu. Bazılarının yaşları çok küçüktü ama en azından silah kullanmayı, kendini savunmayı öğrensinler istiyorduk. Yaşlı analar bile gelip, “Bize siyah kullanmayı öğretin. Kendimizi nasıl savunmamız gerektiğini öğrenmeliyiz” diyordu. Tüm cephelerde kadınların sayısı erkekleri geçmişti.

Şengal görüntüleri her Kürd’ün, özelde her Kürt kadınının hafızasında canlıydı ve bunu tüm dünya seyretmişti. Bu yüzden hemen hemen tüm karargâhlarımız doluydu, çok fazla katılım vardı. Hiçbir kadının kendini savunma hakkından yoksun kalmaması gerektiği kararını vermiştik. Güçlerine ve kuvvetlerine göre onları eğitip, hazırlayacaktık. Her arkadaş, Şengal trajedisi tekrar etmesin duygusuyla, tüm gücüyle bu genç kadınlarla ilgileniyor, onlara ders veriyordu. Bazılarının yaşı küçük olduğu için ya da tam tersi yaşları büyük olduğu için savaş cephesine gönderemiyorduk. Fakat biz yine de onlara silah eğitimi veriyorduk. Hiç olmazsa gerektiğinde silah kullanıp, kendilerini saldırılar karşısında korusunlar istiyorduk. Bu süreçte katılan kadınları eğitmeye ağırlık verdik. Eğitimleri bitikten sonra onlar da savaş cephelerindeki yerlerine yerleştiriliyordu. Eskiden feodalitenin etkisiyle erkek şehri olan Kobanê, kadınlar şehri olmuştu ve Kürt kadınları en ön mevzide, savaş cepheleğinde yer alıyordu.

Hiçbir şey insanı savaş kadar çabuk olgunlaştırmaz. Savaşa katılan, şiddetli safhalarında yer alan insanlar yaşlarından hızlı büyürler. Yaşamın değerini ve kıymetini daha çok bilirler ve sorumluluk duygusu erken gelişir. Bir süredir tüm Kobanê'nin etrafında hazırlık yapıyorduk. Hendekler kazmış, bazı yerlerde kaleler inşa etmiştik. Tüm cephelerimizde de askeri eğitim devreleri vardı. Kuzey Kürdistan'dan yüzlerce genç Kobanê savunması için gelmişti.

Bu gençlerden biri olan Bahoz arkadaş, üç aydır yanımızdaydı. Öğrenciydi, üniversiteden katılmıştı. Sarışın, ince ve uzun boyluydu, güldüğü zaman güneş bal rengi gözlerini ıslı ıslı parlatıyor, sonra gülüşü çoğalıyor, uzun kirpikleri üstüste geliyor ve gözleri küçülüyordu. Yakışıklı olduğu kadar duygulu, bilgili, fikir ve ölçü sahibiydi. İki ay eğitim gördükten sonra takım komutanı oldu ve yeni katılan arkadaşlara eğitim vermeye başladı. Dört dörtlük insan yoktur derler, buna inanmam; çünkü böyle insanlar gördüm. Bahoz arkadaş, savaşta yıllarca kalmış bir komutan gibi erkenden pışmıştı. Hiç kimse üç ay önce katıldığına inanmıyordu, tüm özellikleriyle Apocu militanlık örneğiydi. Yorulmadan, büyük emek veriyordu, eğitim saatinden sonra da tek tek arkadaşlarla ilgileniyor, onlarla tartışıyor, eksik kaldıkları konularda yardımcı oluyordu. Savaşa ve yaşama sanatçı inceliğiyle yaklaşıyordu. Spor dersi verme yöntemi bile örnekti. Yaptığı her işte usta bir nakkaş gibiydi ve yaptığı işler yaşamın yüzünde parlıyordu. Çekici bir konuşma üslubuna sahipti, arkadaşlar onu seviyor ve etrafına toplanıyordu. Bilgisiyle, sorumluluk duygusuyla, ağır ve ölçülü duruşuyla yaşından çok büyüktü. Eski arkadaşlar Bahoz'u gördüklerinde, "İnsan tekrar bu örgüte katılmalı ki, Bahoz arkadaşın savaşçısı olsun" diyorlardı. Çünkü kusursuz bir komutandı. Bahoz arkadaşın yanında savaşçılığa, özgür yaşam felsefesine ve zafer inancına inanmayan kimse olmazdı. Çünkü sözlerinin ikna gücü kadar, duruş ve eylemlerinde de yetenekli ve becerikliydi.

Bahoz gibi yüzlerce genç Kuzey Kürdistan'dan gelmişti. Ülke bilinciyle kendilerini bu toprağa ait görüyorlardı. Alçak gönüllü, fedakâr, cesur, halka ve arkadaşlarına sadıklardı. Bu genç ve cesaretli insanlar zafere inanıyor, savaşa ve yaşama bu ruhla katılıyorlardı. Savaş yaşamda

kazanılır ya da kaybedilir. Savaşta gösterilen kahramanlık ve direnişin sebebi, bu insanların yaşam kültürü, ahlakı ve ölçüleriydi. Çünkü onlar insanlığı, halkını, toprağını seviyor, yoldaşlarına, dostlarına inanıyorlardı. Özgür düşünce ve felsefe öğrencisi, umut ve özgür yaşamı yaratma savışçısıydılar. Onları tanıyanlar, duruş ve ölçülerine sevdalanıyordu. Emin Erkendi arkadaş, bir eğitim devresinden sonra yanıma gelip:

“Heval Meryem, Bahoz’u tanıyor musun?”

“Evet, tanıyorum.”

“Arkadaşlar yeni olduğunu söylüyor. Fakat yeni birinin böyle olduğuna inanmıyorum. Sanırsın on yıl dağda yaşamış, savaşta pişmiş. Bazen yaşamını izliyorum, insan uzun süredir komutan olduğunu ve insanlarla böyle ilgilendiğini sanıyor.”

“Hayır, yeni bir arkadaşdır. Bize katılalı üç ay oldu. Fakat senin dediğin gibi becerikli ve şevkatlidir.”

“Valla bazı insanlar var ki, insan ilk görüşte seviyor. Bu arkadaş da öyle biri.”

Biz onun hakkında konuşurken, gözüm Bahoz’a takıldı. Yemin töreni için nizam hazırlığı yapıyordu. İşini bitirdikten sonra, yanımıza geldi. Emin arkadaş elini omuzuna koyup:

“Heval Bahoz, eline sağlık. Arkadaşları çok iyi eğittin. Doğrusu, ben yirmi yıldır bu işi yapıyorum ama senin kadar güzel eğitim veremiyorum.

Bahoz arkadaş utandı, beyaz yanakları kızardı. Geniş alnını ter kapladı:

“Heval Emin, biliyorum, moralim yerine gelsin diye bunları söylüyorsun. Sana yetişemem. İlk kez bu işleri yapıyorum, bu yüzden heyecanlıyım. Yetersizlik olabilir ama zamanla öğreneceğim.”

Araya girdim:

“Hayır, valla çok iyi eğitim veriyorsun Bahoz heval. Bu övgü değil, gerçekten arkadaşları hayran bırakmışsın. Kimse yeni katıldığına inanmıyor.”

Diyar Bagok’un da söyleyecekleri vardı:

“Bahoz heval, siz geleceğin komutanlarısınız. Arkadaşlar doğru söylüyor, bu halkın senin gibi komutanlara ihtiyacı var. Size gözümüz gibi bakmalıyız. Umut gençlerisiniz. Sizin gibi genç arkadaşlar olduğu sü-

rece hiçbir güç halkımızın davasını, direnişimizi kıramaz. Bir şey yaptığımız zaman, sizin şahsınızda halkın geleceği, Kürt halkı için yapıyoruz. Artık siz de bu geleneği sizden sonraki nesillere geçirin. Senin gibi arkadaşlar bu takipçiliğin adaylarıdır. Görevleriniz ağır ama ağırlığı kadar değerli ve kutsaldır da.”

Herkes söze giriyor ve bir şeyler söylüyordu. Bahoz utanmıştı, araya girip onu bu durumdan kurtarmak istedim:

“Hepinizin gözü Bahoz arkadaşta. Nazar etmeyesiniz diye ona bir muska yaptıracağım.”

Bahoz gibi arkadaşların Kuzey Kürdistan’dan bize katılması ve yönetim için bir grup arkadaşın gönderilmesi bize nefes aldırdı. Bahoz ve diğer arkadaşlar devrelerini bitirince, yeni bir devre için hazırlıklara başladılar. Askeri yemin töreni ve düzenlemelerinden sonra, cephe sorumluları kendi cephelerine gidecek güçleri almaya geldi. Gelen cephe komutanları arasında Kendal ve Zozan da vardı. İkisi de Fırat Cephesi’nin sorumlusuydu. Narîn arkadaşına döndüm:

“Heval Narîn, bugün sırtımdan ağır yük kalkmış gibi kendimi huzurlu hissediyorum. Şimdi tüm cephelerde yönetimlerimiz tamamlandı. Aynı zamanda cephelerdeki mevzilerimiz de doldu.”

“Valla ben de öyle hissediyorum. Bu arkadaşların gelişiyile nefes aldık. Uzun süredir devam eden savaşta çok yorulduk. Fakat bu arkadaşların gelişi bize büyük moral verdi, yorgunluğumuzu unuttuk.”

“Düşman birkaç gün daha saldırmaz ve bu savaşçıları biraz daha eğitebilsek, pratikte biraz pişseler, hiçbir güç onlarla baş edemez. Bu arkadaşlara inancım var. Cesaretli ve enerji dolu gençler.”

Arkadaşlar cephelerine dağıldıktan sonra biz de kendi yerimize geçtik. Eylül ayının ikinci günü çeteler, Ebû Sirê Cephesi’ne saldırdı. Arkadaşlar onlara ağır darbe vurdu. Bir gün boyunca süren savaştan sonra çeteler, geri çekilmek zorunda kaldı. Çeteler kırıldıktan sonra, ağır silahlarla tüm cephelerimize top ve gülle yağdırdılar. Saldırı şekilleri rutinleşti, her gün sırayla bir köye saldırıyorlardı. Ertesi gün Doğu ve Ebû Sirê cephelerinin arasında bulunan Arap köyü Leqleq’e saldırdılar. Aynı gün Korik köyüne de saldırdılar ve köydeki arkadaşların mevzilerinin

önüne kadar ilerlediler. O köylerde Xemlin arkadaşın taburu vardı. Xemlin arkadaş, becerikli ve duyarlıydı. Çeteler saldırmadan önce bilgi almıştı. Bu yüzden çetelerin geliş yoluna birkaç pusu grubu yerleştirmişti. Çeteler saldırıya geçtiğinde, mevzilerine yaklaşmalarına izin vermişti. Pusudaki arkadaşlar arkadan çeteleri vurmuş ve çetelere ağır darbe indirmişti. Bu yüzden çeteler, sonuç alamadan ağır kayıplarla geri çekildi.

Aynı günlerde acı bir olay yaşandı. Ebû Sirê Cephesi'nde Ebû İsa'nın grubu Siwar El Reqqa güçleri Arap köylerinin arasını tutmuştu. Eylöl ayının birinde çeteler onlara saldırdı. Fakat saldırı tarzları, bizim cephelelere yaptıkları saldırılara benzemiyordu. Siwar El Reqqa güçlerinde yer alan bazı kişilerin aileleri Rakka'da çeteler tarafından esir alınmıştı. Bu yüzden çeteler bu kişilerle bağlantıya geçmiş, onlardan ailelerinin sağ kalması karşılığında arkadaşlarına ihanet etmelerini istemiş ve bu kişiler de kabul etmişti. Çeteler saldırdıkları zaman ihaneti kabul eden kişiler nöbetteymiş. Grupları evin içinde ve nöbetçiler dışında dışarıda kimse yokmuş. Nöbetçilerin çetelerle anlaştığından habersiz, sesleri duyan savaşılar, "Siz kimsiniz?" diye sesleniyor. Çetelere öncülük edenler "Biziz" deyince sesler tanıdık geldiği için rahat davranıyorlar. Böylece çeteler güçlerimizin arasına dalyor. İç ihanet nedeniyle bu gruptan 30 kişi şehit oldu. Düşman Siwar El Reqqa'yı bitirme kararı almıştı. Gücün geri kalanı esir alınıp çeteler tarafından Girêspî'ye götürüldü. DAİŞ, halka korku yaymak için her zamanki propagandasını devreye koydu. Kent meydanında halkı topladı, esir alınan savaşçıların kafalarını kesip, bu görüntüleri internet üzerinden yayınladı. Videolarda Arap halkına ve bölge halklarına tehditler savuruyorlardı:

"Kâfirleri yok etmek için fetva aldık. Biz cihad güçleriyiz. Bu gücümüzle nereyi almak istesek, hangi gücün üzerine plan yapsak, oraları alabilir ve o güçleri yok edebiliriz. Biliyorsunuz, Tabqa'yı aldık. Eyn İsa'yı aldık. Artık bir karış Müslüman toprağı kâfirlerin elinde kalmayacak. Herkes DAİŞ bayrağının altına girecek ve bize biat edecek. Şimdiye kadar büyük başarılar elde ettik. Bayrağımızı her yere dikmeden ve İslam âleminin topraklarını kâfirlerden temizlemeden bu savaş durmayacak. Bu fetvayı tanımayan, bize biat etmeyen herkes öldürülecek. Bu adam-

lar gibi hepsinin kafası kesilecek. Bu hepinize ibret olsun. Cihad için hazırlanın. Tüm kâfirlerin kafasını bu hainlerinki gibi keseceğiz. Allah'ın emridir. Emre uymayıp cihada katılmayanların yaşamaya hakkı yoktur. Kâfirlerin yanında yer alanların derisi yüzülecek, onların ve tüm ailelerinin kafaları kesilecek.”

Aynı görüntülerde, çeteler Rojava ve Kobanê yönetiminden arkadaşların adlarını da sıralamış, kafalarını kesmekle tehdit etmişti. DAİŞ Kürtleri ‘kâfir’ diye tanımlıyor, bize domuz yani Arapça ‘xenzir’ diye hitap ediyordu. Bölge halkını korkutarak hâkimiyet kurmak ve onların yanında yer almasını sağlamak istiyorlardı. Daha önce de Serêkaniyê’de şehit olan bazı arkadaşlarımızın cenazelerini Girêspî’ye getirmiş, halkı toplayıp, cenazeleri arabaların arkasına bağlayıp yerlerde sürüklemişlerdi. Aynı zamanda kadınları, ‘şeriat’ dedikleri, aslında DAİŞ’in icadı kanunlara göre yaşamazlarsa kafalarını kesmekle tehdit ediyorlardı.

Çetelerin psikolojik savaş propagandası korkunçtu. Esir aldıkları ya da kanunlarına göre yaşamayan insanları şehir meydanlarındaki elektrik direklerine bağlıyor, kafa kesme, recm, kırbaçlama dâhil her türlü vahşi katletme ve işkence yöntemlerini çocuk yaşlı, kadın, erkek bütün halka zorla izlettiriyorlardı. DAİŞ’in elindeki şehirler, kasabalar, köyler adeta mezbahaya, kent ve kasaba meydanları ise, kafa kesme, işkence ve insanların derisini yüzme gibi korkunç uygulamaların yapıldığı meydanlara dönüştürülmüştü. En hafifinden bir insanın DAİŞ’in kanunlarına yönelik en küçük ihlalde kırbaç cezası veriliyor, izlettirmek için halk toplanıyor, vurulan her kırbacın darbesiyle o insanın attığı çığlıklar, feryatlar ve yakarışlar şehir halkının yüreğine korku salıyordu. Yaşam adına bütün umutları bitirmek istiyor, her çocuğu da kafa kesen, deri yüzen birer kasaba çevirmek istiyorlardı. Bölge halkı için yaşamı cehenneme çevirmişlerdi. Çünkü felsefelerine göre, onların kanunlarını seçmeyenler kâfirdi. Kâfirlere işkence etmek, öldürmek, dövmek, tecavüz, talan ve kafalarını kesmek onları öbür dünyada cennete götürecekti.

Onlara göre bu dünya yalandı. Önemli olan diğer dünyaydı ya da fiziki ölümden sonrasıydı. Kim bu dünyada daha çok kâfir öldürürse öbür dünyadaki armağanı da ona göre büyük olacaktı. Ölü ele geçirdiğimiz çe-

telerin yanında anahtar ve kaşık vardı. Onların inancına göre; öldürüldüklerinde yanlarındaki anahtar cennetin kapısını açacak, kaşıkla da İslam peygamberi Hz. Muhammed ile ilk yemeği yiyeceklerdi. DAİŞ bu yöntemleri istisnasız ele geçirdiği bütün yerlerde uyguluyordu. Minbic'te Tahrir (özgürlük) Meydanı, Suriye Baas rejimi zamanında opozisyon güçlerinin yürüyüş ve miting alanı olarak yapılmıştı. Şehir DAİŞ tarafından işgal edildikten sonra, kafa kesme, recm ve işkence meydanına dönüştürülmüştü. Cerablus, Rakka dâhil birçok şehirden benzer görüntüler, internette servis ediliyordu. Bu şehirlerde siyah dışında renk giymek, halkın şehir dışına gidiş gelişleri yasaklanmıştı. Sigara içmek dahi yasaktı ve kırbaç cezasının gerekçesiydi. Sosyal yaşama ait her şey yasaklanmıştı. Özellikle kadınlar için bu kurallar iki misli daha katıydı.

Elinde tuttukları şehirlerde durum bu iken, dışarıda ise halkı bize karşı kışkırtmak için propaganda yapıyorlardı. Kürtler kafirlerin öncüsüydü ve katledilmeleri vacipti. Verdikleri sözde fetvalarda, özellikle YPG/YPJ'li savaşçıların öldürülmesi ise Allah'ın emriydi, sevaptı. Bu fetvayı hemen her yerde vermişlerdi. Korku ve din istismarcılığı ile bölge halklarını bize karşı yürüttükleri işgal harekâtına katmak istiyorlardı. Arap halkını bize karşı kışkırtıyor ve Arap-Kürt çatışması ile kendilerine güç kazandırmak istiyorlardı. Bu oyunu görmüştük, önlem almak için Burkan El Fırat çatısı Arap-Kürt savaşçıları birliği kurulmuştu. Yine bölge halklarına ideolojik olarak halklarla bir sorunumuz olmadığını, işgalci zihniyete karşı savaş yürüttüğümüzü fırsat buldukça anlatıyorduk. Gerçek olan da buydu. Aslında DAİŞ, tüm halklara ve İslam'a düşmandı ve bölgede yaşayan halklar ayrımsız DAİŞ zulmünün hedefindeydi. Bunun farkında olan halktan insanlar, bize içeriden bilgi veriyordu. Bu yüzden çeteler, "YPG/YPJ'ye bilgi verenlerin kafası kesilecek" diye fetva yayınlamıştı. Bir yandan yayınladıkları fetva ile halkı korkutuyor, diğer yandan ise kendi oluşturdukları ağ üzerinden bizi manipüle etmek için bazı bilgilerin bizim kulağımıza gelmesini istiyorlardı. Bu da bir özel savaş ve kirli propaganda yöntemi. Böyle bilgilerin dağılmasını, halkın korkmasını, savaş gücümüzün inançsız düşmesini istiyorlardı. İşgal saldırıları için gerekçe ve tehdit içeren bilgiler yayıyorlardı: "Altmış Emi-

rimiz Kobanê’de, onların elinde esir tutuluyor. Biz en ağır ve güçlü silahlarla onlara saldıracağız. Başta gidip Emirlerimizi ellerinden kurtaracağız. Daha sonra Kobanê’nin tüm domuzlarını öldüreceğiz. Sağ kalanları da bu meydanlara getirip kafalarını keseceğiz. Zaten adamların hepsini öldürdük, sadece kadınları savaşıyor. Kadınlar güçsüzdür, bize karşı savaşılamaz. Ağır bir saldırı yaparsak hepsi korkup bize teslim olur.”

Fakat gerçek bu propagandaların tam tersiydi. Evet, savaş gücümüzün çoğu kadınlardan oluşuyordu ama çetelerin Kürt kadınlarından ödelleri kopuyordu. Tüm savaşlarda çetelere en ağır darbeyi vuranlar kadın savaşçılardı ve gözleri kadın arkadaşlara değdiğinde korkudan ruhları bedenlerinden çıkıyordu. Bir de DAİŞ’in inancına göre kadınlar tarafından öldürülenler cennete gidemeyecekti. Bu da bizim için avantajdı. Bu yüzden kadın arkadaşların zılgıt sesini duyduklarında motivasyonları düşüyordu. Bu durum erkek savaşçılar arasında da espri konusu olmuştu. Birçok kez sıcak savaş anlarında suikastçi olan kadın arkadaşlara, “Siz bu çeteleri öldürün de cennete gitmesinler” diyorlardı. Çünkü DAİŞ’in ideolojisine göre kadın tam insan değildi. Verdikleri fetvalarda, “Onlar savaş ganimetidir. Cariye ve köleniz gibi kendinize alabilirsiniz. Allah bunu cihad eden kullarına helal kılmış. Kadınlar da mal ve mülk, altın ve para gibi size helaldir, savaş ganimetidir” diyorlardı. Aramızdaki savaş sahadakinden çok ideolojik bir savaştı. O yüzden erkek arkadaşların yaptığı bu esprilere kızıyordum:

“Bir daha bu şakayı duymayayım. Bazen çetelerin zihniyeti ile düşünüyorsunuz. Kürt kadınlardan çok korktukları için böyle bir gerekçe bulduklarını bilmiyor musunuz? İnaniyorum ki, binlercesi cehenneme gitmiştir. Çünkü her seferinde onlarcası YPJ savaşçıları tarafından öldürülüyor. İnaniyorlarsa şikâyet etmesinler. Belli ki kaderleri tanrıları tarafından böyle yazılmış. Alınlarına Kürt kadınlar tarafından öldürülüp cehenneme gitmek yazılmış.”

Propaganda yaparak halkı korku ile etkilemek için her gün yeni bilgiler yayıyorlardı. Kobanê’nin etrafına dizdikleri ağır silahlarının görüntülerini paylaşıyor, sosyal medya üzerinden bizi öldürme yeminleri ettikleri onlarca görüntü yayıyorlardı.

Bu arada Türk devleti tarafından da yeni bir plan yapılmaya başlandı. Türkiye kentlerine ve Kuzey Kürdistan'a gidenlere, "Kendinizi katliamdan kurtarın. Gelin, size güvenli yerler yapmışız. AFAD uzun süredir sizin için çalışıyor. Şehri boşaltın, boşuna kendinizi öldürtmeyin. Ne yaparsanız da DAİŞ Kobanê'ye girecek?" diyorlardı. Etkili olsun diye düşman tarafından propagandası hazırlanmış bu sözler, telefon ve internet yoluyla halktan insanlar üzerinden yayılmaya çalışılıyordu. Türk devleti diğer yandan da, sınır üzerindeki bazı yerlerden mayınları temizliyor ve çetelerin Kobanê'ye rahat saldırımları için yollarını açıyordu. Daha önce Süleyman Şah Türbesi'ni çeteler ile ticaret merkezine çevirmişlerdi. Hem bu hattan çeteleri Rojava'ya sokuyor, hem de silah ve gerekli malzemeleri onlara getirip, savaşı finanse ediyorlardı. Aynı zamanda buradan çeteler ile ticaret yapılıyordu. Esasında Erdoğan'ın yaptığı bu işbirliği Türk halkına ihanetti. Çetelerin sorumluları ve rütbelileri, Türk ordusuna ait helikopterle alınıyor, Türkiye'nin en lüks yerlerinde ağırlanıyor, Kobanê'yi işgal planları ve hesapları beraber yapılıyordu.

Kobanê'nin işgal edilmesi planlarının tamamı Türkiye'de yapılıyordu. Urfa adeta DAİŞ-Türk ortak saldırı merkezinin ana karargâhı konumundaydı. Kobanê'ye yönelik büyük saldırı başlamadan önce Türk ordusunun başındaki isim Hulusi Akar, Urfa'ya geldi. Buradan Kobanê'de yürütülecek olan savaşın taktik ve planlarını son kez ortağı DAİŞ emirleriyle gözden geçirdi.

Türk devleti ve DAİŞ'in küçük ortağı ENKS de boş durmuyordu. Halk arasında düşman ağzı ile politika yapıp, Kobanê'yi boşaltmaya çalışılıyordu. Türkiye ile olan ortaklıkları ve doğrudan olmasa da çeteler ile olan işbirlikleri Kürt halkına en büyük ihanetti. Toprağa karşı, ülkeye, halka, halkın değer ve onuruna karşı, aynı zamanda verilen emeğe ve bu toprakların çocuklarının kanlarına karşı ihanet ediyorlardı. Bu dönemde ENKS ve Türk devletinin işbirliği açıkça ortaya çıkmıştı. ENKS gerçek yüzünü saklamadan Türk devletinin sözcülüğünü yapıyordu.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Şengal'in gözyaşları ve Kobanê sokaklarının sesi

İnancıma göre savaş, hiçbir toplumdan normal insanların gönüllü tercihi değildir, zorunluluktur. Kürt olduğum için bu düşünceye sahip olabilirim. Kürt halkı olarak tarihi serüvenlerimizin hiçbir döneminde, başka bir halka karşı kültürel ve toprak işgali emeli gütmedik. Fakat ne zaman savaş kapımıza gelse ve savaşmak zorunda kalsak herkesten daha iyi savaşmışızdır. Tarihimiz savaş kahramanlıkları destanlarıyla doludur. Medlerden bugüne tüm savaş hikâyelerimiz insanlığın özgürlüğüne dayanır. Düşünsel iyiliğimiz, ruhsal ve eylemsel olarak toplumumuzun yaşam felsefesidir. Kürt çocukları konuşmayı öğrenmeden bu felsefeyi öğrenir. Kutsal sembollerimizin hepsi iyilikle, aydınlıkla, canlıların yaşamına değer verme ve özgürlükle doludur. Bu yaşam felsefemize rağmen savaşmaya mecbur bırakıldık. Tarihimiz aynı zamanda katliam, talan ve derbederlikle doludur. Êzîdxan'ın yurdu Şengal'de Kürtlerin kadim inancını taşıyan Êzîdî halkına yönelik soykırım girişimi, hafızamızın derin yaralarının ağzını tekrar açtı. Koçgîrî, Agirî, Geliyê Zilan, Dêrsim, Enfal ve Halepçe... Katliamların sesi Şengal'in ağıtlarına karıştı ve Kobanê'de kadın ve çocukların gözlerinden bu topraklara yağdı. Kobanê toprağı gözyaşı, kan ve ter ile hep ıslaktı ve bu defa Şengal'in gözyaşlarıyla halkının acı geçmişinin yasını tutuyordu. Geleceğin kaderini belirleyen soru, Kobanê toprağının bağrından yükselerek sokak ve cadelere taşıyordu. Sokakların dilinde isyan koro olmuş haykırıyor, Kobanêlilerin dilinde hikâye, isyan ve beddua dönuşüyordu:

“Bu kara kader hiç mi değışmez? Dünya bu kadar mı sağır? Neden kimse Kürtlerin imdadına koşmuyor?”

“Tufandır, ağır bir tufandır. Bir günde kopan tufan bütün yaşamını içine alsın; toprağını, yerini, malını, mülkünü, eşini ve çocuklarının hepsini alıp götürsün. Şimdiki barbarlar hikâyelerde anlatılan devlere ve ejderhalara benzemiyor. Binlerce insanı bir günde öldürdüler. Yüzlerce insanın kafasını kestiler. Kadın, çocuk, genç, yaşlıları kaçırdılar.”

“Şükür ölüme. Barbarların elinde kadınlar, çocuklar. Çocuklara tecvüz ediliyor, pazarlarda satılıyor kadınlar. Yeryüzünde tecavüzden büyük ölüm var mı? Allahım, Allahım! Kürtler ne günah işlemiştir de sen bu kara kaderi anlımıza yazdın? Bize saldıranların kara elbiseli oluşları da kim bilir, belki bahtı karalığımızdan, bu kara kaderimizdendir.”

“Biz Kürtlerin alnında yazan kader karadır. Televizyonda görmediniz mi, koca koca adamlar nasıl kaçtılar? Şengal halkını yalnız bıraktılar. Allah hainlerin, korkakların belini kırsın. Bizim eli kınalı genç kızlarımız kadar savaşıyorlar mıydı? Hainlerin yüzleri biz Kürtlerin kaderinden beyaz mıdır?”

Kobanê sokakları Şengal ve tüm Kürtlerin kaderi için ağıt yakıyordu. Ama Şengal’e varan Derwêş’in, günümüz süvarilerinin umudu ile bir söz diğerine karışıyor ve düet koroya dönüşüyordu:

“Kara ve karanlık bulutlar bizim üzerimize de geliyor. Bu barbarların yarın sabah aynı şeyi bizim başımıza getirmeyeceğini ve bizi pazarlarda satmayacağını kim bilebilir? Hiçbir devlet önlerinde duramıyor. Musul şehrini nasıl aldıklarını görmediniz mi? Bir avuç insanız ve etrafımızı sarmışlar. Yiyecek ve içeceğimiz de kalmadı. Yarın kış gelince bir avuç mazot yok ki çocuklarımızı ısıtalım. Bu dünyada şimdiye kadar Kürtler, Kürdistan gençleri ve savaşçıları dışında kimse bize yardım etti mi? Ateşten bir çembere girdik ve her gün etrafımızda savaş var. Bu gençlerin sayısı ne zamana kadar yetecek? Şehit vermediğimiz bir tek gün yok. Kobanê’nin karıncaları mı silahları kuşanacak? Onlar bile silah kullansa, bu tufana karşı yetmez.”

“Şengal böyle sahipsiz kaldı. Fakat bir ordumuz var ve gençlerimiz savaşıyorlar. Evet, yetmiyor ama biz ne güne duruyoruz? Biz de onlara katılalım, savaşmayı öğrenelim. Çünkü Şengal kadınları silahlı olsa savaşırdı ve hiç olmazsa o barbarların eline geçmezlerdi. Son kurşunu kendilerine saklar, bu kölelikten kurtulurlardı. Tarihimizde böyle hikâyeler az mı yaşandı? Kürt kadınları düşmanın eline geçmemek için kendini

uçurumlardan, köprülerden, kale duvarlarından attı. Savaş kapımızın önüne gelmiş. Onurumuzu korumak için savaşmak zorundayız. Kalan kızlarımızı da yollayalım. Onlar da kendilerini savunmayı öğrensın. Şimdiye kadar az mı ağladık? Artık ağlamak çözüm değil.”

“Savunma için harekete geçmemiz lazım. Ayşe’nın kızını tanıyor musun? Anne babasının korkusundan kapının önüne çıkamazdı. Şimdi yüz erkek onun komutasında savaşıyor. Cephede destan yazıyor. Ya Fatê? YPJ’ye katılmadan önce millete selam vermeye çekinen ürkek, utangaç bir kızdı. Şimdi çıkıp konuştuğunda, dersin ki Cemil Horo’dur, Memê Alan Destanı’nı söylüyor.”

“Kobanê eski Kobanê değil. Yıllardır kızlarımız savaşıyor. Binler oldular ve her cephede savaş mevzilerindeler. Artık kadını aşağılayan, ‘Kadın kırık ağaçtır, yeri evin içidir. Kadın babasının, erkek kardeşinin, kocasının hizmetkândır’ sözleri hükmünü yitirdi. Hayır, hayır, kadın savaşçıdır ve Kürt kadınları yıllardır bizi barbarlardan koruyor. Valla eşim yetmiş yaşındadır ama o da savaşa gitmek istiyorsa gitsin. Apo, kadınları boşuna savaşa katmamış. Allah onun gönlüne göre versin. Onun sayesinde körlüğümüzü gördük ve bizi eski cehaletimizden kurtardı. Helal süt emmiş yiğittir. Dünyanın öbür ucunda da olsa Kobanê’nin yüzde altmışını savunanların kadınlar olduğunu biliyor. Diğer yerlerin de Kobanê gibi kadın renginde olmasını istiyor ve onlara selam gönderiyor. Ayağının altına kurban olayım, o bize bu onuru verdi. Vallahi, kızlarımız raxtı ve silahıyla milletin televizyonlarında çıktığında kendimi on dört yaşında bir genç gibi hissediyorum. Vicdanı olan herkes; Hêlîn Amed, Zelal, Rengîn, Berfin, Avesta, Jîn, Serhildan, Sakîne, Sozdar, Derya, Zînê, Peyman, Nejbîr, Newroz, Agirî, Rûken ve daha yüzlerce kara gözlü ceylanı unutabilir mi? Unutan nankörleri Allah affetmesin!”

Sokağın birbirine karışan sesleri kaynağını, “Bize ne olacak?” bilinmezliğinden alıyor, günlük yaşamımızı büyük oranda etkiliyordu. Halklar belleklerini yaşarlar, tarihi tecrübelerinden dolayı arayışları vardı. Kobanê ada gibi çembere girmişti ve sesimiz istediğimiz gibi dışarıdan duyulmuyordu. İlk sözümüz, başkasının atının süvarisine güvenmeyecektik ve kendi çaremizi kendimiz yaratacaktık. Bu arayış, onlarca ailenin kızlarının elinden tutup, onları YPJ merkezlerine getirmesine sebep oldu. Kadın gücümüzün

sayısı gittikçe çoğalıyordu. Askeri güce katılma dışında, evli ve yaşlı kadınların silah eğitimi alma talepleri vardı. Silah öğrenmek için başvuruda bulunan her kadının dilinde Şengalli kadınlara yaşatılan vahşet vardı. Yerel güçlerden evli olan arkadaşlar silahlarını evde bırakıyor, “Evdeki silahlarımızı getiremiyoruz. Eşlerimiz korkuyor. Silah kullanmayı öğretmemizi ve silahları evde bırakmamızı istiyor. Aynı zamanda bazen onların korkusundan göreve gitmekte zorluk yaşıyoruz. Çocuk ve kadınların soruları, korku ve endişeleri var. Bu yüzden bu duruma bir çare bulmalıyız” diyorlardı. Birçok erkek, kızlarını, eşlerini, kızkardeşlerini getirip YPJ’ye teslim ediyordu.

Her ne kadar bu yaklaşımları geleneksel ‘kadın namustur’ anlayışına dayansa da asıl belirleyici olan, mevzilerdeki kadın savaşçıların toplumda yarattığı büyük etki ve savaş gücüne olan güvendi. Onlarca kadın arkadaşın cepheelerde kahramanca savaşına tanık olmuşlardı. Halk birbirini tanıyordu ve Kobanêli kadınların devrim süreci içerisinde yaşadığı değişimi gözleriyle görmüşlerdi. Bu yüzden o kahramanların adlarını yeni doğan çocuklarına veriyorlardı. Her ailenin günlük sohbetlerinde kadınların değişimleri, kahramanlıkları ve yetenekleri konuşuluyordu. Artık birçok aile ve aşiret devrim içinde nam salan kızlarının adıyla tanınıyordu. Şu şehit arkadaşın veya bu YPJ komutanı arkadaşın ailesi ya da aşireti deniliyordu. Kobanê’de mevzilerde olan arkadaşlarımızın yüzde altmışı kadındı. Direnişleri ve duruşları toplumu olumlu yönde etkiliyordu ve toplumun onlarla onurlanmasına sebep oluyordu. Daha önce bir kadın sözü söylemek bile kılıbıklık olarak küçük görülürdü. Fakat artık bir kadının komutası altında savaşmak, yoldaşlık etmek gelişimin, devrimciliğin ve yurtseverliğin ölçüsüydü. Krizli dönemler devrimsel doğuşlara da en elverişli koşullar sunduğu anlardır. Kobanê’de savaş vardı, küçük bir ada olarak çemberdeydi, tehlike çok büyüktü ama toplumsal bir devrimi kendi içinden tamamlıyordu.

Kürt toplumunda her erkek, savaşçı sayılır, bu sıradan bir durumdur. Kürdistan’da tarih boyunca isyan ve devrimler, birçok kez aile ve aşiret savaşları yaşanmış. Her ailenin ve aşiretin erkek mensupları, baba ve dedelerinin bu hikâyeleri ile büyümüşler ve onlar da savaşmayı ve silah kullanmayı öğrenmiştir. Aynı zamanda erkeklerin savaşmayı öğrenmesinde

sınır kaçakçılığı ve avcılık kültürünün rolü var. Kürt kadınlarının savaşçılığını, sadece tarihi bazı bilgilerde istisnai bir durum olarak görmüşlerdi. Yakın tarihte PKK devriminde kadın savaşçıları duymuşlardı ve birebir gözleriyle görmemişlerdi. Rojava Devrimi'ne kadar, Kürt kadınlarının fiili olarak savaşımına tanık olmamışlardı. Çok kez kadınlar hakkında bir şeyler söylendiğinde övgü olarak görüyorlardı. Bu yüzden en çok erkekler, Kürt kadınlarının kahramanlığından, cesaretinden ve savaşçılığından söz ediyordu. Artık toplumda kadınların yüzlerce, binlerce kahramanlık, savaşçılık hikâyesi anlatılıyordu. Bunların hepsi toplum içerisinde kadınlar hakkında yeni arayışlar, yeni bir kültür, inanç ve yeni bir umut yarattı.

Halk, Şengal'den çıkarması gereken dersi almıştı. Biz de halk içinde dizi dizi toplantılar yapma kararı aldık. Çünkü Şengal tecrübesi bizlere birçok şey söylüyordu. En başta bir toplumun kendi gücüne inanması ve kendi kendine örgütlenmesi gerektiğini göstermişti. Rojava Devrimi'nin o güne kadar olan pratiği, Kürt savaşçıların direngenliği, savunma düzeyimiz, geleceğe yönelik hazırlıklarımız, temel gündemlerimizdi. Toplantılarda halkın görüşlerini de dinledik, görüş ve önerilerini aldık. Bu, Önder Apo'nun yönetim anlayışı ve tarzının yansımasıydı: "Eğer sen, var olan durumlar hakkında halkı bilgilendirmez, onları tartışma ve kararlara katmazsan, halkın görüş ve isteklerine değer vermezsen, halkı böylesi zor dönemlere katmazsan hiçbir hamlede başarılı olamazsın." Çünkü bu halk devrimiydi, devrimin yükü halkın sırtındaydı. Halkın karar sürecinde söz sahibi olması gerekiyordu.

Bir diğer gündem, kadın savaşçıların katılımıydı. Kadın arkadaşlarımızın mücadele, direniş, irade, inanç, fedakârlık, sadakat ve devrimin yükünü pratik olarak taşımada herhangi bir sorunları yoktu. Hepsi davaya ve mücadeleye sadık ve bağlıydılar. Fakat tarihsel, toplumsal, örgütsel ve ideolojik bilinç noktasında yetersizlikleri vardı. Tecrübesizlikten dolayı sadakat ve bağlılıkları sadece duygusaldı. Tüm kadın savaşçı gücümüzü eğitecektik. Güçleniyorduk, kadın arkadaş yönetimlerimizin ortak arayış ve tartışmaları sonucu kadın özgün birlikleri kurma kararına ulaştık. Öz gücüne olan güvenin çoğalması için de savaş pratiğinde bazı yeni adımlar atacaktık. Bu karar ve öngörülerimiz kökünü eski tecrübelerden alıyordu. Öncelikli so-

runlarımızı tespit etmeye çalışıyor ve buna göre bazı çözümlere ulaşmak istiyorduk. Daha önce kadınlar olarak bazı tecrübelerimiz olmuştı. Arkadaşlar bağımsız eylemler yapmıştı. Bazı eylemlerde çok sayıda silah ele geçirmişlerdi. Özellikle Hêlin arkadaş bu konuda örnek alınması gereken arkadaşlardandı. Hêlin arkadaş şehit düşmeden önce de konuşmuştuk. Böylece kadın arkadaşlar suikast grubu olarak eyleme gitme kararı aldı. Sabotaj grubu da bağımsız eylem yapmalıydı.

Diğer yandan sürücü kursu açma kararı aldık. Savaş cephesinde ve günlük işlerde kadın arkadaşlar kendi araçlarını kendileri kullanmalıydı. Çünkü ağır silahlarımız araçların üzerindeydi. Sürücü hâkimiyeti olmadığı için kaza yapma ve kayıp verme korkusu vardı. Birçok defa arkadaşların, “Heval Meryem, şu arkadaş şoförümüzdür, tam öğrenmemiş. Yanına bir erkek arkadaş verirsek iyi olur, yoksa kaza yapabilir” talepleri geliyordu ama “Kadın arkadaşlar öğrensin ve kendi işini kendileri yapsın” diye ısrarcı oluyordum. Savaş gibi araç sürmek de hep erkeklerin işi görüldüğü için kadınlar bu konuda yetkinleşemiyordu. Bunu kırmak için sürücü kursları öncelikli ihtiyaçlardandı. Kuşkusuz, tehlikeyi de göze almıştık, ilk tecrübelerde bazı kayıplar verebilirdik. Fakat artık bu bizim için zorunluluktan ve kadınlar olarak savaş tecrübemizi güçlendirmek zorundaydık. Hiçbir şey bizim için sıradan değildi, o mevizlere keyfimizden gitmemiştik. Kendini koruma becerisine erişmeli, savunma savaşında güçlenmeliydik.

Hala hepimiz Şengal’in yasını tutuyorduk. Êzîdi kadınlarının çığlıkları yüreğimizde yankılanıyordu. Bu yüzden yaşadığımız ve yaşayacağımız zorluklar gelişimimizin, güçlenmemizin ve tecrübe almamızın önünde engel olmamalıydı. Savaşta bazen araçlarımız hedef alınıyor ve araç kullanan arkadaşlarımız şehit oluyordu. Tedbir olarak bu işi iyi bilen kadın savaşçıların sayısı fazla olmalıydı. Zaten cephe sorumlularının yanında araç kullanan arkadaşlarımızın tamamı kadındı. Komutanları onlara inanınca güçleniyor ve kendilerini daha iyi geliştiriyorlardı. İnançsızlık gördüklerinde ise, psikolojileri olumsuz etkileniyor ve daha fazla hataya meyilli oluyorlardı. En yakın örnek, Evin’in yanında olan bir arkadaşın durumu. Evin arkadaşın ona güvensiz yaklaşmasından dolayı intihar girişiminde bulunmuş ve kendini yaralamıştı. Kadın savaşçıların katılımı sadece

duygusal olmamalı, duygularını ve düşüncelerini güçlendirmeliydiler. İdeolojik, siyasal ve askeri beceri ve bilgileri tarihsel tecrübelerle dayanmalıydı.

Eğitim kararımız yerinde bir karardı. Ancak, hemen her gün cephe-lerimizde çatışma olduğu için bu arkadaşlar hep mevzilerdeydi, zaman sorununuz vardı. İmkânsız koşullara rağmen, yine de üç günlük bir zaman belirleyip onlara genel çerçevede bir eğitim planlaması çıkardık. Eğitim tüm cephelerde aynı anda verilemiyordu, her seferinde bir cephe-deki arkadaşlar eğitime katılacaktı. Eğitim üç gün tam zamanlı ola-cağı için cephelerdeki arkadaşlar itiraz etti:

“Arkadaşlar, sayı çok az kalıyor. Gece bir şey olursa kalan güç ile cep-heyi koruyamayız.”

Cephelerde kadın arkadaşların sayısı erkeklerden daha fazlaydı, bu yüzden çıkmaları ciddi boşluk yaratacaktı. Cephe-deki arkadaşların öne-risi sabahdan akşama kadar eğitim görüp akşam mevzilerine dönmele-riydi. Biz kaygımızı dile getirdik:

“Arkadaşlar çok yorulacağı için eğitime konsantre olamayabilirler. Böyle olursa da vereceğimiz eğitimin anlamı kalmaz.”

Zaman konusunda yaptığımız tartışmanın ardından bir sonuca vardık:

“Eğer konu ilgi çekici olur ve ders veren arkadaşlar iyi hazırlanıp ar-kadaşların ilgisini konuya çekerse kimse uyumaz. Hem eğitimimizi gö-rürüz hem de mevziler boş kalmaz. Bu şekilde düşmanın boşluk görüp saldırmasına da sebep olmayız.”

Hazırlık konusunda da vaktimiz yoktu. Fakat söz edeceğimiz konu-lar günlük gündemlerimizle bağlantılıydı. Kadın savaşçı yapımıza yöne-lik eğitimlere cephe cephe başladık. İlk gün eğitimde Kürdistan tarihi, Kürt halkının isyanları ve savaşlarından söz ettim. Kürt halkının tarih boyunca direnmesine rağmen amaçlarına ulaşmamasının sebeplerini, Kürdistan toplumunun sosyolojisini, öncülük rolünde yaşanan yetersiz-likleri anlattım. Tabi bunun yanında tarihte savaşı ve öncülüğüyle emsal teşkil eden Kürt kadınlar Perîxan Xatun, Rindê Xan, Besê, Zarîfe, Leyla Qasim ve daha birçok kadının mücadelesinden örnekler verdim. Derste en çok ilgiyi bu bölüm çekti, tarihte kendileri gibi savaşmış kadınları büyük bir heyecanla dinlediler.

İkinci gün, Kürt kadınlarının devrimdeki rolü ve mücadelesini anlattım. PKK'nın çıkışıyla kadınlar devrim içinde nasıl yer aldı, neden kadınların katılımı gerekiyordu, Önder Apo'nun kadınlara yaklaşımı neydi, kadınlar devrime nasıl katıldılar? Bu konuları özet olarak anlattım. Yine kadınlar nasıl özgün örgütlendi, ordulaştı, partileşti? Pratik örnekleriyle söz ettim. Sakîne Cansız, Zeynep Kınacı, Gülnaz Karataş ve diğer birçok kadın arkadaşın savaşıklık ve direniş örneğini ilgiyle dinlediler. Eğitimin son bölümünde ise, Rojava Devrimi yani onların içinde yer aldığı devrime değindim. YPJ'nin oluşumu, kadınların savaştaki gücü, devrimin geleceğinde kadınların rolü üzerine somut örneklerle yürütülen bir eğitim ve tartışma geliştirdim. Üç günlük eğitimde kadın arkadaşların soru ve tartışmalarından, güçlerimizin tarihsel bilincinin ne kadar yetersiz olduğunu ve güçlendirmemiz gerektiğini daha iyi anladım.

Yeni nesil, kapitalist modernitenin araçlarıyla büyüyordu. Teknolojinin yanlış kullanılması ve tüketim kültürü nedeniyle yüzeysel bir zihniyet geliyordu. Tarihleri, geçmişleri hakkında çok az şey biliyorlardı. Bu yüzden içinde oldukları savaşı anlamlandırmakta zorlanıyorlardı. DAİŞ çetelerinin kadınları ganimet olarak görmesini sanki yeni durum sanıyorlardı. Oysa tarihte kadınlara yönelik savaşın bir devamıydı. Ataerkil tarih boyunca kadına yönelik saldırıların son halkası DAİŞ'ti. Savaşlarda kadınların esir alınması, köle gibi satılmasının eskiden beri uygulanan bir savaş yöntemi olduğunu duyduklarında şaşırdılar ve bu konu ilgilerini çok çekti. Bu yüzden tarihteki her bir direnişçi kadının adını duyduklarında gözleri merakla açılıyor ve beni soru yağmuruna tutuyorlardı. O şartlarda eğitim görmenin zorluğuna rağmen çoğu dikkatle dinliyor, bazen yorgunluk ve uykusuzluktan göz kapakları iniyor ve konudan kopuyorlardı. Ama meraklıydılar, bu yüzden irkilip uyandıklarında soruyorlardı:

“Heval Meryem, kusura bakma ama bu söz ettiğin yeri iyi anlamadım. Tekrar edebilir misin?”

İlgileri azalmasın ve uyumasınlar diye eğitimde anlattıklarımı adeta tek kişilik gösteri yapar gibi canlandırıyordum. Tiyatro oyunu oynar gibi tarif ediyor, rol yapıyordum ve bu da arkadaşların gülmesine neden oluyordu:

“Heval Meryem, en iyisi devrimden sonra tiyatro oyuncusu ol.”

Bazen tarihte bir kadını anlatırken nasıl ata bindiğini, kofilerini⁷⁸ nasıl bağladıklarını, savaşta nasıl öncülük ettiklerini jest ve mimiklerle canlandırıyordum. Dimdim Kalesi’ni, kaleyi Kürt kadınlarının nasıl savunduğunu anlatınca Berfin arkadaş söz aldı:

“Heval Meryem, sonunda bu kadınların hepsi kendini öldürüyor, öyle değil mi? Çünkü babam Dimdim Kalesi üzerine yazılmış bir kitabı bana anlatmıştı. Düşman eline geçmemek için hepsi kendini öldürmüş.”

Ben direniş ve karşı duruştan söz ediyordum. Hafızamızda taze olan Şengal’de yaşananlardan sonra, Dimdim Kalesi’ndeki kadınların kendilerini öldürmesinden söz etmek, yanlış anlamalara neden olabilirdi. Çünkü çoğu bu konuların yabancısıydı.

Etkilenmesinler diye direnişe odaklandım:

“Evet, öyle bir kitap var. Başka kitaplar da var. Farklı kaynaklar farklı şeyler söylüyor. Benim okuduğum kitapta kadınlar kendilerini öldürmüyor, kalelerini savunuyor, savaşıyor ve kazanıyorlardı.”

Berfin arkadaş Dimdim Kalesi’ndeki kadınların direnişinin sonucunu biliyordu. Neden farklı bir sonla anlattığını anlamış bir edayla yüzüme baktı, sözlerime inanmasa da tartışmayı sürdürmedi. Genç kadın arkadaşlar ise Dimdim Kalesi’nde direnen kadınların sonunun Berfin’in anlattığı gibi olmadığına sevindiler. O örnekleri anlatma amacım, kadın savaşçıların böyle bir yöntemi uygulaması değil, kendilerine inanmaları ve güçlenmeleriydi. Bizim koşullarımız ve o kalede direnen kadınların koşulları birbirinden farklıydı, imkânlarımız daha çoktu. Uzun süredir büyük bir barbarlığa karşı savaşıyorduk ve kendimizi savaşta ispatlamıştık. Kuşkusuz, insan tarihin gerçeklerini doğru söylemeli. Fakat bu gerçekleri söyleyebilmek için uzun zamana, yorumlamaya, nedenlerini ve sonuçlarını anlatmaya ihtiyaç vardı. Gerçeği sadece bilgi olarak vermek, kendiyle beraber olumsuz sonuçlar da doğurabilir. Eğitim etkisini yaşamda göstermeye başlamıştı. Erkek arkadaşlar değişimi görünce merakla sordular:

78- Hotoz.

“Heval, kadın arkadaşlara ne eğitimi verdiniz? Sanki bir gün önce tanıdığımız arkadaşlar gitmiş, yerlerine başkaları gelmiş. Daha önce en ufak zorlukta bizden yardım isterlerdi. Şimdi biz bir konuda yardım etmek istesek ‘teşekkürler, gerek yok. Kendimiz yapabiliriz’ diyorlar. Arabalarla döndüklerinde isyan var sanırsın. Hepimiz zılgıt seslerine şaşırıp kalıyoruz. Onlara ne veriyorsunuz? Bize de verin, biz de arkadaş değil miyiz?”

Biraz şaka ve abartı içerse de bir gerçeği dile getiriyorlardı. Az da olsa tarihini bilmek, kadınlar ve dahi bütün ezilenler için güç kaynağı olur. İkinci gün akşam eğitimden sonra Peyman arkadaş yanıma geldi:

“Heval Meryem, dün gece iki saat uyudum. Rüyamda Jeanne d’Arc gördüm. Büyük bir silah fabrikası vardı. Hepimiz oradaydık. Düşman bize saldırıyor, biz de cevap veriyorduk ve savaş başlıyordu. Sonunda hepsini öldürüyorduk ve ben düşman üzerinden bir M-16 silahını kaldırıyordum.”

Anlatırken gülüyordu ve yüzündeki sevinç beni de sevindiriyordu. Eğitim amacına ulaşmıştı, arkadaşlar o kahraman kadınlardan büyük inanç ve moral almışlardı.

Sonra Xwinda arkadaş geldi ve o da eğitimden aldıklarını yaşamla karşılaştırıyordu:

“Heval Meryem, sen Dimdim Kalesi’ndeki kadınlardan söz edince annem aklıma geldi. Babam evde olsun ya da olmasın, yıllardır annemim kapının arkasında bir sopası var. ‘Bu sopayı, zarar vermek isteyenler için saklıyorum’ derdi. Bir gün babam geç saatte kahvehaneden dönerken kapıdan gelen tıkırtıları duyan annem, sopasını alıp gitti. Kapının açılmasıyla beraber sopayı babamın bacaklarına vurdu. Babam bir hafta boyunca topallayarak yürüdü.”

Bu hikâye hepimizi güldürmüştü, o ciddiyetle devam etti:

“Eğer annem evini bir sopayla, Dimdim Kalesi’ndeki kadınlar da taşla koruyabiliyorsa, biz neden silahla savaşamayalım?”

Kendi kök ve damarlarına ulaşmak, geçmiş tarihi hakkında bilgi almak arkadaşlara böyle bir moral ve güç vermişti. Genç Xwinda iyi bir sonuç çıkarmıştı. Bu arkadaşların şahsında toplumun kadın ile değiştiğini gördük. Kadınların inanç, bilinç ve moral düzeyi toplumu ayakları üzerinde tutar. Bu, toplumda da savaş cephesinde de böyleydi. Fakat toplumumuzu zi-

hinsel olarak değiştirmek için başta güçlü bir bilinç ve değişime ihtiyaçı-mız vardı. Bu adımlar bizim için başlangıçtı ama anlamlıydı. Önder Apo, avukatlarıyla yaptığı bir görüşmede bizi örnek vermişti:

“Cizir ve Afrin kantonlarını da Kobanê gibi yapınlar. Herkes asker olsun, savaşçı olsun ve kendini korusun.”

Kadın arkadaşlar, Önder Apo’nun Rojava Kürdistanı’nda ilk geldiği yerin Kobanê olduğunu duyunca büyük bir sevinç yaşadılar. Onların artık umutları büyümüştü: Kürdistan’ın diğer parçalarını da görmek ve oralarda savaşmak. Yaylalarda kalmak, akışkan bir nehrin kenarında yüzünü yıka-mak, çiçeğe doymuş bir baharda koşmak, Kürdistan dağlarındaki bir ça-tışmada yorulmak, terlemek, uzun bir yürüyüşün yorgunluğunun ardından gerilla ateşinin etrafında oturup çay içmek. Bu genç kadınların çoğunun hayaliydi. Kendilerini sadece Rojava değil, Kürdistan savaşcısı ve tüm ka-dınların koruyucusu olarak görüyorlardı. Fakat doğdukları yerde şiddetli bir savaş yaşanıyordu.

İkinci gün, Doğu Cephesi’ndeki hareketlilik üzerine eğitimimize ara verdik. Henüz arkadaşlar mevzilerine gitmek için arabalarına bindiğinde, cephede saldırı olduğu haberi geldi. Bazı arkadaşlar hızla arabaya binip tam yerleşmeden yola çıktıkları için yolda çeteler suikast etmiş ve Zey-nep arkadaş elinden yaralanmıştı. Saldırı kırıldıktan sonra yanımıza ge-tirdiler. Hala savaşta kendini korumayı öğrenememişlerdi. Üçüncü günün eğitim konuları arasında bu da olmalıydı. Derste biraz akşamki davranışlarını da eleştirir tarzda anlattım:

“Kendinizi nasıl korumanız gerektiğini öğrenmelisiniz. Kahramanlık, sadece cesur olmak değildir. Buna göre savaşta yetenekli de olunmalı. Düş-manın hareketini önceden fark etme ve ona göre kendini koruma olmalı.”

Her gün böyle örneklerle karşılaşıyorduk ve hepsi yaşamımızla ilgi-liydi. Gündüz savaşta ayakta kalma eğitimi görüyor, gece ise onu bire-bir deneyimliyorlardı. Söylenen şeyler aynı zamanda yaşanıyordu da. Onlara, düşmanla amansız savaşan ve kahramanca şehit düşen kadın yoldaşları anlatıyordum. O isimleri tanıyorlardı. Birlikte kalmışlar, bera-ber savaşmışlar ve gözleri önünde şehit olmuşlardı. Bu yüzden verilen örneklerden çok etkileniyorlardı.

Bir eğitim görmek herşeyin çözümü değildi. Fakat birçok yönden çıkarılan sonuçlar vardı. Eğitimde arkadaşların sorduğu sorular, korku ve kaygılarını ele veriyordu:

“Çetelerin elinde olan tekniğe ve silah üstünlüğüne karşı nasıl direnebiliriz?”

Daha önceki örneklerden de biliyorduk ki bir savaşı kazandıran teknik değildir. Evet, çetelerin elinde güçlü bir teknik vardı ama bizim irade, inanç, taktik ve cesaretimiz onların teknik üstünlüğünü alt edecek kapasitedeydi. Kendimize inancımız, bağlılık düzeyimiz, halka ve toprağımıza sadakatimiz birçok savaşta iyi sonuçlar almamızı sağlamıştı. Onların tekniğini boşa çıkarma kabiliyetimizi harekete geçirmek ve taktiksel olarak zengin eylemler yapmamız gerekmektedir. Eğitimde bu konular üzerinde de duruldu. Arkadaşların konuyu bu yönlerden de ele almasını ve arayışa geçmelerini sağlamaya çalıştım. Zırhlı araçlara karşı hendek, mayınla imha edilen panzerden örnekler verdim. Her silahın zayıflığı vardı. Bu zayıflıkları görme ve kullanma bilincinde olmalıydık. Bu konular üzerinde konuşurken B-7 silahını kullanan Geverli Delila arkadaş ayağa kalktı. Kendine güvenen bir edayla:

“Vallahi, kendime ve silahıma güveniyorum. Örneğin, zırhlı aracın plaka kısmı zayıftır. Bu yeri vurarak onu yenebiliriz.”

Daha eğitim bitmeden arkadaşlar yeni plan ve projelerini tartışmaya başladı. Yapacakları şeyleri birbirlerine anlatıyorlardı. Eğitimde aldıklarını kalıcılaştırmak istiyordum:

“Arkadaşlar, bu eğitim sadece birkaç günlük hikâye dinlemek değildi. Çıkardığınız sonuç doğrudur. Her cephe kendi içinde tartışmalı ve bir planlamaya ulaşmalı. Her tim, birlik nereye, nasıl eylem yapabilir, elde olan imkânlar nelerdir ve onlarla ne yapabilir? Bunu netleştirmeli. Keşif planınız olmalı. Saldırı, savunma planınız, sabotaj planlarınız olmalı. Savaşta genel olarak ne istenir, hazırlamalısınız ve rapor olarak sunmalısınız. Her tim, raporunu birlik sorumlusuna teslim etsin, birlikler cephe sorumlularına ve en sonunda biz hepsini yan yana getirip değerlendirelim. Fakat planlarınız somut konular üzerine olsun. Çünkü savaş sadece hayal ile yapılmaz. Savaş; bilinç, ufuk, düşünce derinliği ve kendini iyi planlamakla

yürütülür. Yer, mevzi, tepe, gideceğiniz tüm yerler nasıldır, hangi yöntemle eylem yapmak istiyorsunuz, eylem gücünüz kaç kişiden oluşuyor, düşman saldırılarını nasıl boşa çıkarabilirsiniz? Bunları incelikleriyle yazın.”

“Diğer önemli bir konu da zor, zahmetli anlardaki tutumumuz olacak. Size şimdiden söylüyorum: Bu eğitimimiz, Şengalli kadınların intikamını alma eylemlerine hazırlıktı. Bazen savaşta yalnız da kalabiliriz. Yanımızdaki erkek arkadaşlar şehit olabilir ya da güçleri savaşmaya yetmeyebilir ve bizi bırakabilirler. Böyle anlarda da kendimize olan güvenimizi yitirmemeliyiz. Büyük bir irade ve öfkeyle tüm Kürt kadınlarının ve özellikle Şengalli kadınların intikamını almak için direnmeliyiz. Evet, biz çetelere teslim olmayacağız. Eğer gerekirse kendimizi feda etmekten çekinmeyiz. Fakat ufacık bir savaşma ve düşmanı öldürme fırsatımız da varsa, asla başka bir çare aramayacağız ve kendimizi öldürmeyeceğiz. Kendini öldürmek bizim savaş yöntemimiz değil. Büyük cesaret ve kahramanlık, son ana kadar direnmek ve savaşmaktır. Eğer gerekirse fedai eylem yapabiliriz. Fakat ne zaman? Yüzde yüz cephanemiz kalmadığını bildiğimiz zaman, düşmanın eline sağ geçeceğimize kendimizi onlarda patlatırız ve Kürt kadınlarının geleneğini sürdürürüz.”

Tüm cephelerin eğitimlerini bitirdikten sonra yönetim olarak bir araya geldik ve sonuçlarını tartıştık. Her ne kadar vaktimiz az olduğu için her şeyi veremesek de eğitimin sonucu olumluydu. Cephedeki kadın arkadaşların katılımı olumlu etkiler yaratmıştı. Eğitimdeki tartışmalar cepheye de taşmış, yoğunlaşmaları devam ediyordu. Toplantının sonunda YPJ olarak, birkaç bağımsız eylem yaparak Şengal katliamına cevap vermek ve Şengalli kadınlara eylemimizle mesajımızı ulaştırmak istiyorduk.

Meydan silahları

Bölge üzerinde yapılan hesap ve planlardan dolayı bir süredir tedbir olarak güçlerimizi hazırlıyorduk. ÖSO'nun bakiyesi olarak kalan gruplara, güçbirliği yapmak üzere çağrıda bulunduk. Onlarla anlaşmak ve bölgemizi beraber savunmak istiyorduk, fakat Türk devletinin bu gruplara dönük kirli planları vardı. Çoğu grup da MİT'e göbekten bağlıydı. Çağrımıza karşılık Türk devleti de onlara, "Bizim yanımıza gelin. Sizi örgütleyebilir, silah ve diğer ihtiyaçlarınızı karşılayabiliriz" çağrısı yapmıştı. Bu güçlerle ilişkileri ve onları bize karşı kullanma faaliyetlerini bizzat Türk istihbaratı MİT yürütüyordu. Grupların bazıları onların yanına gitmiş, bazıları ile anlaşmışlardı. Türk devleti onlara "YPG/YPJ'nin yanına gitmeyin, ne isterseniz size veririz" demişti. Hatta o grupların içine bazı ajanlarını da yerleştirmişlerdi. Az sayıda da olsa bazıları dürüsttü ve bizimle çalışıyorlardı. Çünkü yürüttüğümüz savaş ve mücadeleye yakından şahitlik etmişler, birçok yönden etkilenmişlerdi. Zaten bir süredir bazı grupları bize yakındı ve bizimle kalıyordu. Cephanelerini, erzaklarını ve günlük ihtiyaçlarını biz karşılıyorduk.

Kobanê'nin etrafındaki çemberi kırmak için farklı arayışlara girdik. Bölgedeki Arapların Kürtleri kendileri için tehlike ve düşman görmesini istemiyorduk ve dış güçlerin bu oyununu engellemek istiyorduk. Çünkü Kürt ve Arap halkları uzun süredir beraber yaşıyor ve akraba olmuşlardı. Toplumsal bir ilişkileri ve komşuluk hakları oluşmuştu. Zaten ilişkilenmek istediğimiz gruplar küçük gruplardı ama bu bölgenin halklarındandı. Onlardan biri Gopê köyü grubuydu. Daha önce çeteler köylerine saldırmış ve onlardan birçok kişiyi öldürmüştü. Köyün orta-

sında yedi kişinin kafasını kesmişlerdi. Aynı zamanda birçok kişi çeteler tarafından esir alınmış ve akıbetleri bilinmiyordu. Bu yüzden bu grubun DAİŞ'e karşı keskin bir karşıtlığı vardı. Aşiretsel bir güç oluşturmuşlardı. O güçleri kazanmak istedik ve bize karşıt olan güçlerin planlarına ve tuzaklarına düşmelerini istemiyorduk. Bir yandan bu çabalarımız ve görüşmelerimiz devam ediyordu. Kuzey Kürdistan halkı da eylemsel olarak bizi destekliyordu. Halk sınıra gelmiş, Kobanê'nin durumu hakkında iyi bir duyarlılık oluşmuştu.

Zaten ilk kez DAİŞ, Zormixar ve Evdiko köylerinde büyük bir kırılma yaşamıştı. Bunun, onların savaş tarihinde bir ilk olduğuna inanıyorum. Tüm güçleriyle, profesyonel savaşçı ve silahlarıyla saldırılarına rağmen bir adım ilerleyemediler. Çok defa farklı yerlerden saldırılarına rağmen saldırıları kırıldı ve Kobanê'yi alamadılar. DAİŞ coğrafyaya mumsallat olduğu günden itibaren kendine güvenen bir güç olarak, nereye yönelse birkaç gün içinde düşürüyordu. Kobanê, DAİŞ'in ezberini bozan bir yer olarak orada duruyordu. Tıpkı Kobanê'de olduğu gibi Cizîrê ve Serêkaniyê tarafından da saldırıyor, Kürtler karşısında bozguna uğrayıp geri çekiliyorlar, amacına ulaşamıyordu. ÖSO gibi dış güçlere boyun eğen dağınık bir güç değildik. İdeolojik bir güçtük ve DAİŞ için kolay lokma olmayacaktık. Kürt savaşçıların savaşçılık ve direnişçilikleri çetelerin bu saldırı dalgasını gevşetmişti. Her saldırdıklarında bizim direnişimize çarpıp, ciddi sayıda ölü ve yaralı veriyorlardı. Biz diğer güçler gibi önüne katıp kovaladıkları, kaçan bir güç değildik. Rojava Kürdistanı dışında nereye saldırsalar, bozguna uğratmış, barbarlıklarının sembolü olan siyah ve korku bayrağını gittikleri yerlere dikmişlerdi. İlk dönemler bize de böyle yaklaştılar, kolay işgal edeceklerini sanıyorlardı. Fakat niyet ve istekleri gerçekleşmemişti. İşgal ve istila iştahları onlarca şehidimizin direniş ve kahramanlığıyla boğazlarında kalmıştı.

Türk devleti baştan beri çetelere destek veriyordu. Fakat Kobanê'nin kolay düşmediğini görünce bu kez yeni bir konsept devreye koydu. Sınırdaki mayınları temizlediler, bölgedeki grupları topladılar. Bazı güçleri örgütleyerek kendi yanlarına çektiler. Büyük korku yaratmaya çalışarak halkı Kobanê'den kaçırtmaya çalıştılar. Bu yeni plan ve konsept üzerine biz de

yeni bir hamle yapmak istedik. Fırat hattında bazı yerleri aldıktan sonra güçlerimize dönük saldırılar çoğaldı. Çeteler bu kez açık açık Türk sınırı tarafından, onların desteği ve himayesiyle saldırmaya başlamıştı. Biz de çetelerle birlikte onları da vuruyorduk. Bu kez ‘sınır ihlali’ bahanesini öne sürüyorlardı: “Siz bize karşısınız. Bu durumu kabul etmiyoruz, bu hat üzerinde askerlerimiz var. Süleyman Şah Türbesi var” diyorlardı. Ama biz biliyorduk ki, bunlar boş propagandaydı, Şah’larının türbesini, çeteleri örgütleme yeri ve sınır ticaret merkezi haline getirmişlerdi. Güç ve tutumumuzu öğrenmek için bu yolla bizimle de ilişki kurmaya çalıştılar. Planlarımızı, nasıl bir hamleyi amaçladığımızı, gücümüzün ne olduğunu öğrenmek ve çetelere bilgi vermek istiyorlardı. Bu nedenle görüşmek üzere mesaj gönderdiler. Kabul etmedik, şartlarımız da mesajımız da netti: “Çetelerin kaldıkları yerler bizim için saldırı nedenidir. Çeteler neredeyse güçlerimiz oraya saldıracaktır. Bu hakkımızdır. Toprağımızı işgal etmek isteyen hiçbir güce teslim olmayacağız ve mücadelemizi yükselteceğiz. Bu konuda hiçbir güce boyun eğmeyiz.”

Tutumumuzu gördükten sonra bu kez yeni gerekçelerle bizi sıkıştırmaya çalıştılar. Argümanları taktik hamlelerini ele veriyordu: “YPG/YPJ’ye bağlı güçler sınır kapısında kalamaz. Eğer öyle olursa ticaret yapılmasına izin vermeziz. Sizin yerinize yanınızda olan ÖSO grupları kapının güvenliğinden sorumlu olsun. Eğer öyle olursa gelen insani yardımları size gönderebiliriz. Yoksa hiçbir şeyin geçmesine izin vermiyoruz.”

ÖSO’dan arta kalan güçlerin sayısı çok azdı, bir temsiliyet ve karşılıkları yoktu. Fakat Türk devleti onları muhatap alıyor, varlığını gerektiriyor ve insani yardımların geçişini bize karşı tehdit olarak kullanıyordu. Bu, Kürde karşı düşmanlıklarının yansımasıydı. Artık kazanımlarımıza karşı açıkça savaşıyordu. Türk devletinin hamlesini görmüştük ve onlara bir kez daha mesaj ilettik: “Sizin söz ettiğiniz güç bizim güçlerimizdir. Bizim yanımızda kalıyorlar. Aramızda fark yok. Fakat biz bu talebinizi kabul etmiyoruz. Küçük bir güç olarak yanımızda kalıyorlar. Kendi başarılarına bir yeri tutacak güçte değiller. Bir de burası bizim toprağımız ve yerimiz. Buranın resmi ve meşru gücü biziz. Beraber çalışabiliriz ve size hiçbir zararımız yok.”

Tüm çabalarımıza rağmen, her anlamda ağır darbe almamızı istiyor, bunun için her yolu deniyorlardı. Türk devleti ve DAİŞ arasında çok yönlü bir ilişki vardı. Daha önce bu birlikteliklerini birçok yerde görmüştük. Doğu Cephesi'nde, Batı Cephesi'nde Türk devleti DAİŞ'e destek vermek için arkadaşlarımızı şehit etmişti. Bunun nedeni kültürel, ideolojik yakınlık ve en önemlisi birbiriyle örtüşen çıkarlarıydı. DAİŞ'in Suriye rejim güçlerinden ele geçirdiği bölgelerin petrolü Türkiye'ye geçiriliyordu. Çeteler sınır hattında, Girêspî gibi yerlerde ticaret kapısı açmışlardı. Suriye'nin tüm kaynaklarını Türk devletine peşkeş çekiyorlardı. Suriye'de fabrikalardan çalınan makinalarla Antep'te büyük bir şeker fabrikasını ortak kurmuşlardı. Petrol boruları, fabrika parçaları, pazarda işe yarayacak ve para getirecek ne varsa sınırın diğer yanına geçiriliyordu. Musul'dan Rakka'ya, Tapqa'ya ticaret hattı oluşturmuşlardı. Türk devleti bundan büyük kazanç elde ediyordu. Suriye'nin kaynaklarını daha fazla sömürmenin önünde Kobanê ve dahası Rojava Kürdistanı engeldi. Kobanê üzerinden Türkiye'ye bir şeyler götürmek aslında daha yakındı. Serêkaniyê'nin yukarısından Halep'e kadar her yer ellerindeydi. Alamadıkları tek yer Kobanê'ydi ve burayı almak için de çok çabalıyorlardı. Kobanê, var olan durumuyla bir ada gibi dört bir yandan sarılmıştı.

DAİŞ, Suriye'nin en büyük şehirlerinden Rakka'yı havaalanı ve rejime ait bütün kurumlarıyla ele geçirmişti. Ortadoğu'nun en büyük barajının bulunduğu Tabqa'yı ve hemen yanındaki askeri havaalanını da almıştı. Buralarda binlerce Baas Rejimi askeri öldürülmüş, Suriye devletinin en gelişkin silahlarının olduğu cephanelikleri DAİŞ'in eline geçmişti. Ayrıca Suriye devletinin ağır silahlar ve tank tugayının bulunduğu, Minbic ile Kobanê arasındaki Eyn İsa kasabasını da kuşatmışlardı. Dar çemberin içine giren kasabanın havayolu dışında rejimle bir iletişimi yoktu ama çeteler henüz alamamıştı. Burada gün geçtikçe durum ağırlaşıyordu, çünkü DAİŞ'in Rakka ve Tabqa havaalanlarını ele geçirmesinin ardından Suriye ordusu havadan da Eyn İsa'ya yardım gönderemez hale gelmişti. Halep ve Cizirê tarafından da duruma müdahale edemiyor ve oraya güç gönderemiyordu.

Eyn İsa'da konuşlanmış olan tugaydaki gücün tamamı Alevi askerlerdi ve Suriye devletine sadıklardı. Tank taburu denilen bu gücün olduğu bölgede çok fazla silah vardı ve Suriye ordusunun en güçlü kuvvetlerinden biriydi.

Bazı bölgelerde Suriye askerleri tek tek bırakıp kaçmıştı, onlar da öyle yapabiliyorlardı ama kalıp savaşmayı seçmişlerdi. Bırakıp gitseler ve teslim olsalar, o silahların hepsi DAİŞ'in eline geçecekti. Burada Suriye rejimine ait meydana silahı denilen füzeler, katyuşa füzeleri vardı. Bu cephaneliğin sorumlusu Arap Alevi bir komutandı. Buradaki güçler resmi olarak Dêrazor'a bağlıydı, oranın da yarısı çeteler tarafından alınmıştı. Eyn İsa Komutanlığı, emirlerini Dêrazor Karagahı'ndan alıyordu. Karargâh komutanlarının DAİŞ ile ticari ilişkileri vardı ve iddialara göre Tabqa havaalanının çetelerin eline geçmesini bu işbirliği sağlamıştı. Bölgeden aldığımız bilgiler de bunu doğruluyordu. Havaalanındaki Suriye askerleri direnmiş ama emir aldıkları komutanları DAİŞ ile ilişkili olduğundan dolayı orada bir katliam yaşanmış ve binlerce asker ölmüştü.

Silah ve cephane konusunda büyük bir zorluk yaşadığımız bugünlerde Eyn İsa'daki Suriye askerleri bize haber göndererek, yanımıza gelmek istediklerini söylediler. Mesajları şöyleydi: "Durumumuz kötü. Silahlarımızın DAİŞ'in eline geçmesini istemiyoruz. Eğer çağrımıza cevap verir ve gelip bizi kurtarırsanız yanınıza gelmek istiyoruz. Çünkü eğer DAİŞ'in eline geçerse kafalarımızı keserler." Mesaj üzerine bir araya gelip bir değerlendirme yaptık. O silahlara ihtiyacımız vardı ve en önemlisi, onlarca kişi bizden insani bir yardım istemişti. Çetelerin tugayı ele geçirip askerleri öldürmesi an meselesiydi. Ayrıca silahların DAİŞ'in eline geçmesi bizim için de var olan tehlikenin daha da artmasına neden olacaktı. Onlara bir mesaj yolladık: "Biz savunmanızı yaparız, bizim bölgemize gelebilirsiniz. Savunmanızı üstleneceğimize ve size bir şey olmasına izin vermeyeceğimize söz veriyoruz." Prensipte anlaşmıştık, ancak orduların sistemi farklıdır. Dêrazor Komutanlığı'ndan geri çekilme talimatı almaları gerekiyordu. Onay olmadan kendi başlarına karar alıp çıkamıyorlardı. Aramızda yirmi beş kilometre vardı ve bu yerlerin hepsi DAİŞ tarafından alınmıştı.

Coğrafyayı tanıımıyorduk, mesafe fazlaydı ve bizim için büyük tehlike oluşturunuyordu. Buna rağmen yardım taleplerini kabul etmiştik. Eyn İsa'daki askerler Dêrazor Komutanlığı ile bağlantıya geçip çekilmek istediklerini söylediklerinde olumsuz yanıt almışlardı: "Yerinizde kalın, az kaldı, size yardım gönderiyoruz." İşin aslı, birkaç kaybı göze alıp kendi

askerlerini kurtarabilirlerdi. Çünkü güçlü silahları vardı ve iyi savaşçılardı. Ama DAİŞ’le işbirliği yapan komutanları tarafından kandırıldılar. Ne güç gönderiliyor ne de onların geri çekilmesine izin veriliyordu. Bu grubu esir gibi bu çemberde bırakmışlardı. Sağlam bir yerdi, ağır silahları vardı, aynı zamanda buradaki savaşçılar Esad rejimine sadık bir güçtü. O yüzden oranın düşeceğine kimse ihtimal vermiyordu. Bizimle sürekli bağlantıdaydılar, ama Dêrazor’daki komutanlarının talimatından dolayı bizi oyalıyor, zaman kazanmak istiyorlardı. Bir süre böyle mesajlaştıktan sonra, “Biz geliyoruz” diye haber yolladılar. Biz de onlara, “Yerinizden çıkın ve bize doğru gelin. Bize yetişene kadar sizi koruyacağız ve sonra beraber geri çekileceğiz” şeklinde bir mesaj ilettik.

Tüm cephelerden operasyon için arkadaşları topladık. Hem o askerleri çemberden çıkaracak, hem de oradan elde edeceğimiz silahlarla çok büyük ve geniş bir savaş cephesi açabilecektik. Bizim için bu hayati bir karardı, stratejikti. Halktan oluşan güçlerimizi cephelerdeki mevzilere yerleştirdik ve savaş gücümüzün hepsini operasyon için hazırladık. Tüm ağır silahlarımızı da ön cepheye sevkettik. DAİŞ’i vurup önümüzü temizleye temizleye ilerlemeye karar verdik. Eyn İsa’ya yetişene kadar halk cephelerde kalacak ve Kobanê’yi koruyacaktı. Harekete geçtikten sonra onlara yakın bir yere kadar ulaştık. Güçlerimizin bir yere kadar gideceğini, bunun ardından onların tanklar ile çeteleri vurarak harekete geçmelerini söylemiştik. Olduğumuz yer tehlikeliydi, onlar için şehri bırakıp buraya gelmiştik. İlerlemeleri için haber gönderdiğimizde, “Biz şimdi çıkamayız, birkaç gün bizi bekleyin. Altı tankımız bozuk durumda, onları tamir edip yola çıkalım, daha iyi olur” cevabını aldık. Bunun üzerine üç gün daha onları bekledik ve tekrar aradılar: “Bazılarını tamir ettik, bazıları hala bozuk.” Bizden başka kurtuluş yolları olmadığını iyi biliyorduk. Çünkü etrafta bizden başka DAİŞ’e karşı savaşıacak hiçbir güç kalmamıştı. Eyn İsa’daki güç ile Suriye devletinin hâkim olduğu yerler arasındaki en yakın mesafe yüz kilometreydi. Tüm oyalama ve gerekçelerine rağmen onları bekledik. Şüphe ve kaygılarımız vardı, ama bazı şeyleri göze almıştık. Etraftaki köylülerden birini, hangi yoldan gelmeleri gerektiğini aktarması için gizlice yanlarına gönderdik.

Son gün, harekete geçmeden önce yönetim olarak kendi aramızda tartışma yürüttük. Bir grup arkadaş, coğrafyayı görmek ve tanımak için yüksek bir yere çıktık ve dürbün ile etrafı izledik. Bazı yerlerde biz ve düşmanın mevzileri birbirine çok yakındı. Sefkan arkadaşına içimdeki huzursuzluğu ve şüphelerimi anlattım:

“Hislerim olumsuz. Bunlar bizi kandırıyor olmasın?”

Birkaç arkadaş daha benzer şeyleri düşünmüştü:

“Biz de böyle düşünüyoruz. Kaç gündür bizi oyalıyorlar, bu işte bir bit yenîği var.”

Masîro arkadaş araziye bakıp hareket tarzımıza ilişkin bir şeyler söyledi:

“Bir koridor açabiliriz. Biz bu yandan onlar da o yandan ilerleyebiliriz, birbirimizi koruruz. Bir gecede onları kurtarabiliriz. DAİŞ ile aramızda çatışma olabilir, fakat kuvvetlerimiz güçlüdür. Onlar güçlerini toplayıp gelene kadar bu araziden kurtuluruz ve yerimize yetişiriz. Zaten o silahlar ile bize yaklaşamazlar. Askerlerin bu coğrafyada çetelere karşı savaşıacak güçleri yok. Bizimkilerin tecrübesi var. Arkadaşlar askerleri doğrudan geçirsin. Eğer savaş çıkarsa da biz var olan güçlerimizle savaşabiliriz.

Bu eyleme katılan güçlerimizin hepsi savaşı ve güçlüydü. Daha önce bu güç ile DAİŞ’in elinden kaç köy almıştık. Yiğit savaşıcılıklar seğilemiş, çetelere ağır darbe vurmuşlardı. Güçlerimize güveniyorduk ve bu güvenle böylesi bir anlaşma yapmıştık. O gün her arkadaşın yüzünde mutluluk ve kaygı, iki hâkim duygu olarak asılı duruyordu.

Dijwar arkadaş da duygularını dile getirdi:

“Bu operasyon hakkında hislerim olumlu değil. Bana öyle geliyor ki kandırıldık.”

Emin arkadaş söze girdi:

“Bu konuda hepimiz aynı duygular içindeyiz. Fakat bu silahların elimize geçtiğini düşünsenize. Bu silahlarla şimdiye kadar yürüttüğümüz savaşın üç katını yürütürüz. Bu da bana büyük bir coşku veriyor. Hepimizin aynı duygu ve düşüncede olduğuna inanıyorum.”

Herkes çok heyecanlıydı. Kaygı ve şüphelere rağmen kararlıldılar ve herkes bir an önce bu operasyonun gerçekleşmesini istiyordu. Bir an

önce başlamak için sabırsızlanıyorduk. Şoreş arkadaşla birlikte Eyn İsa'daki Suriye rejimi komutanıyla telefonda görüştük:

“Bir arkadaşımızı yanınıza gönderdik. Zaten dünden beri o arkadaş yanınızda, esas şeyleri size söylemiş olması gerekiyor. Bu gece hazırsanız gelelim?”

Cevap olumluydu:

“Evet, hazırız.”

Ardından yanlarına giden yakın köylerden dostumuzu aradık. Silahların sayısını, askerlerin durumunu, sayılarını, gidiş-geliş yollarını, onlar ve çeteler arasındaki mesafeyi ve en önemlisi bir tuzak olup olmadığını öğrenmesini istemiştik. Aynı zamanda operasyon planı ve nasıl hareket edeceğimizi de bağlantıda olduğumuz komutana iletmesini söylemiştik. Onun verdiği bilgiler, komutanın söylediklerinden farklıydı. Şüpheleri vardı ve bunları aktardı:

“Heval, onlarda bir gevşeklik var, fakat tam olarak ne olduğunu anlamadım. Ya korkuyorlar, ya da başka bir yerden farklı bir talimat almışlar.”

Kuşkularımız artıyordu. Tam bu sırada Eyn İsa'da rejim komutanlarından biri aradı:

“Biz bu gece çıkmak için hazırız. Fakat üst Komutanlığımız bizim değil, sizin yanımıza gelmenizi söyledi. ‘Onlar yanınıza gelsin, bir yol açsın ve beraber çıkın’ dediler. Buradan tek başımıza çıkma talimatını vermediklerini söylediler.”

Anlaşmamız böyle değildi. Güçlerimiz onlara doğru yolu açarak ilerleyecek ve onlar da bize doğru gelmek için yola çıkacak, önceden belirlenen bir yerde buluşacaktık.

Şoreş sinirlendi:

“Siz gelme kararı verdiniz ve bize haber yolladınız. Kaç gündür sizi bekliyoruz. Sizin diğer komutanlarınızla böyle bir şey konuşmadık. ‘Siz yiyeceğimiz kalmadı, zorluk çekiyoruz ve bizi kurtarmanızı istiyoruz’ dediniz. Orayı bırakacağınızı komutanlarınıza nasıl söylemediniz?”

Telefonun ömür ucundaki ses:

“Haklısınız. Bu bizim talebimizdi ve biz hala aynı talepteyiz. Fakat ordu işlerini bilirsiniz. Üst komutanlığımızın talimatı olmadan buradan

kendi başımıza çıkamayız. Daha önce de bize sizin yanınıza gelebileceğimizi, sizinle iletişime geçip sizden gelip bizi kurtarmanızı isteyebileceğimizi söylediler. Şimdi onlar yanınıza gelsin ve beraber çıkın diyorlar. Biz çıkmak için hazırız. Fakat siz gelmeyene kadar çıkamayız.”

Bu sözleri üzerine Şoreş arkadaş biraz tehditkâr bir dille son kararı söyledi:

“İyi o zaman. Bu gece gelip sizi alacağız. Eğer öyle olmazsa siz ya gelişinizden ya da canınızdan olacaksınız. Oraya geldiğimizde karşımıza yeni şeyler çıkarmayın!”

Akşam havanın kararmasıyla beraber operasyon başladı. Yola çıktık, bir taburumuz önden gitti. Ardından Dilgeş arkadaşın taburu DAİŞ noktalarına yakın yerde yerini aldı. Sağlamlaştıracağımız yerleri alıyorduk ki, diğer güçlerimiz de harekete geçebilsin. Biz ilerlerken Eyn İsa üzerinde ateşten şimşeklerin çıktığını gördük. İki bomba yüklü araç patladı. Alevler havaya yükseldi ve volkan gibi etrafa dağıldı. Çatışma başladı. Rejim komutanını aradık:

“Eğer imkânınız varsa çıkın, az ilerinizde sizi bekliyoruz, tanklarınıza binin, getirebildiğiniz kadar silah getirin ve size söylediğimiz yoldan dışarıya çıkın. Siz çıkarsanız biz de bu yandan vurup size yol açabiliriz.”

Cevap karamsardı:

“Komutanımız bize ‘yerinizi bırakmayın’ diyor. Bu saatten sonra yerimizi bırakamayız. Zaten şimdiye kadar elimizden bazı yerleri aldılar. Çıkarsak hepimizi öldürürler.”

Savaş, akşam 20:00 sularında başladı ve sabaha doğru saat 03:30’a kadar sürdü. Patlama sesleri, alevler kilometrelerce uzaktan duyuluyor ve görülüyordu, ortalık kıyamet yeri. İşin rengi gitgide belli olmaya başladı ki, bir hainlik vardı. Çünkü tüm çabasına rağmen DAİŞ, orayı alamamıştı. Buradaki askerler ve komutanlar sadakatle savaşmışlardı.

Saat 03:30’da ön cepheelerde olan güçlerimizi geri çektik. Daha sonra duyduk ki, DAİŞ, Suriye rejiminin Dêrazor’daki komutanlarıyla anlaşmış. Komutan, Eyn İsa’daki tugayın ve cephaneliğin bilgilerini ve krokisini çetelere vermiş. Askerlere de ‘çıkmayın, YPG/YPJ’yi çağırın, onlar gelip sizi kurtarsın’ demiş. Güya çeteler bu hainlik yapan komutanın ailesini esir

almış. Ailesini kurtarmak için askerlerine ve arkadaşlarına ihanet etmişti. Oraya yetişmemiz için çok sayıda savaşçı gerektiğini iyi biliyorlardı. Eğer gitme kararı alırsak, şehrin etrafındaki mevzilerimizi boşaltmak zorundaydık. Bizi oraya götürüp, çembere almayı ve tüm gücümüzü yok etmeyi planlıyorlardı. Zaten bu gücümüz yok edilirse Kobanê'yi almak kolay olurdu. Sonunda Eyn İsa'daki Suriye güçlerini yok ettiler. Onlarca asker esir alındı, Eyn İsa'nın su kanalı üzerinde hepsinin kafası kesildi ve kanalda su yerine kan aktı.

Aylarca sadakatle direnen güç, bir komutanın hainliği ile yok edilmişti ve bir kişinin çıkarlarına kurban olmuştu. DAİŞ, burada askerlerin kafasını kestikten sonlar yüzlerce ağır silah, füze, tank ve panzer ele geçirdi. Hain sözünü tutmuştu, fakat hainliğin de bir bedeli vardı. DAİŞ emeline ulaştıktan sonra, askerlerine ihanet eden bu komutanı, yanındaki birkaç kişiyle birlikte Girêspî'ye götürüp şehir meydanında kafasını kesti. Vahşeti bir korku propagandasına dönüştüren DAİŞ, sağ bıraktığı bazı askerleri de caddeye dizip arabalarla ezerek öldürdü. Teşhir etmek için cenazeleri araçların arkasına bağlayıp şehir merkezi ve köylerde zafer nitalarıyla dolaştırdı.

Sadece Tugay değil, Eyn İsa halkı da çetelere teslim edilmişti. Bir kişinin ihaneti, yüzlerce insanın kafasının kesilerek öldürülmesine ve bir şehrin halkının esir alınmasına neden olmuştu.

Bize gelince; güçlerimizi büyük bir hızla geri çektik ve cephelere yerleştirdik. Çünkü Eyn İsa'nın esir alınmasının bize nasıl döneceğini tahmin etmek zor değildi. DAİŞ Suriye devletinden aldığı tank, füze ve silahların hepsini getirip Kobanê'nin etrafına dizdi. Bu cephanelik ellerine geçtikten sonra, cephelerimize günde elli-altmış havan güllesi atmaya başladılar. Musul, Rakka, Tabqa ve birçok yerden aldıkları silahların yanına bir de Eyn İsa'dan aldıklarını eklemişlerdi. Ele geçirdikleri yeni silahlar düşmanı teknik olarak daha güçlü hale getirmişti. Eyn İsa'dan aldıkları on beş adet 'racime' denilen silahla bir seferde on beş gülle atabiliyorlardı.

Eyn İsa'nın DAİŞ'in eline geçmesi, Kobanê'de halk arasında dalga dalga yayıldı. Halk, orada alınan silahların kendilerine karşı kullanılacağını biliyordu. Buranın alınmasının Kobanê için yeni plan ve hesaplar an-

lamına geldiğini biliyorduk. Artık Kobanê savaşında yeni bir dönem başlıyordu. Yönetim olarak bu durumu değerlendirdik. Tedbir almak için harekete geçtik.

İki gün sonra Sefkan ve Narîn arkadaşla birlikte bir köye gittik. Bu köyün okulunu arkadaşlarımızın eğitimi için kullanmak istiyorduk. Köyün ihtiyarlarından biri bizi karşıladı:

“Hoşgeldiniz. Yer mi arıyorsunuz?”

“Evet.”

“Sayının çok olduğu belli.”

“Doğru amca. Yeni katılan arkadaşlarımız var, onları eğitmek istiyoruz. Tabii halka da silah eğitimi vereceğiz. Bize iyi bir yer lazım.”

İhtiyar, bizi dinledikten sonra başını salladı ve gitti. Ardından altmış beş yaşlarında başka bir ihtiyar yanımıza geldi. Adı Ebû Elî’ydi. Kendine güyenen, güler yüzlü, uzun boylu, yapılı biriydi. Bizi yürekten kucakladı:

“Hoşgeldiniz. Gelin, oturalım, bir çay içelim. Siz yine harekete geçmişsiniz. Durumumuzun iyi olmadığı belli. Etraftaki Arap köylerinden komşularımız, çetelerin ‘Kobanê’de taş üstünde taş bırakmayacağız’ dediğini söylüyor.”

Ebû Elî’nin gözlerinde kelimeler canlanıyordu. O görüntüleri görmüş gibi şiddetli bir sızı gözlerine indi ve buradan yüzünün çizgilerine dağıldı. Bizim vaktimiz yoktu:

“Amca, kusura bakma, çay içecek vaktimiz yok. Fakat moralini bozma, çeteler daha önce de birçok yeri aldı. Eyn İsa, daha önce aldıkları Rakka ve Musul’dan büyük mü? Buraları aldılar ama yine de Kobanê’yi alamadılar.”

Derin bir iç çekti:

“Doğrudur, doğru amcam. Tarihimizde yeni sayfalar yazılıyor. Eski zamanlarda bu Arap aşiretleri bize saldırıyor, ya biz onlardan bir köy alıyorduk, ya onlar bizden. Savaşımız bir karış toprak içindi. Biz bu topraklarda doğduk. Fakat sizin çoğunuz eskiden buraları görmemiş. Ne eviniz, ne köyünüz, ne de aileniz burada. Fakat buralar için canınızı veriyorsunuz. Kim bu helal sütünün hakkını verebilir ki? Binlerce kez sıhhatler olsun ve Allah’ın eli başınızın üzerinde olsun. Fakat keşke bu tek olsaydı.”

Ebû Elî, kendi sözleriyle kederlendi, yorgun gözleri nemlendi. Gözyaşlarını, üzerindeki abanın koluyla silip gözlerimizin içine baktı:

“Amca niye ağlıyorsun?”

“Bırakın da sözümü bitireyim. Yaşlılık böyledir, bazen kelimeler boğazında kalır. Hissediyorum, büyük bir felaket üzerimize doğru geliyor. Şiddetli bir tufan ama inanıyorum ki, bu savaşınız bizi Nuh’un gemisi gibi tufandan kurtaracak. Dün yol üzerinde birkaç genç gördüm. Her biri Kürdistan’ın bir yerindendi. Bazıları dilimizi dahi bilmiyordu. İşlerinde Kürt olmayanlar bile vardı. Fakat ‘biz Kürdistan’a, Kürdistan için geldik’ diyorlardı. Vallahi, biz zaten kazanacağız ama birçok kara gözlü yigidi de toprağa gömeceğiz. Benim gibi binlercesi o gençlerin ayağına kurban olsun, onlar bizim canımız, ruhumuz. Artık yeter çok konuştum. Hadi gelin, bir çay içelim. Kusura bakmayın, sözlerimle sizi yordum.

Bizi güler yüzle karşılayan Ebû Elî başka biri olmuş, gözlerindeki gülüşün yerini gözyaşları almış, yağmur gibi iniyordu.

İşimiz vardı, o yüzden çay davetine kalamayacaktık:

“Kusura bakma, gelemeyiz. Geç kaldık, işimizi bitirmemiz gerekiyor.”

Daha fazla ısrar etmedi, bizi kucakladı ve vedalaşıp evine doğru gitti. Ebû Elî’nin anlattıklarını, hissettiklerini bakışlarında görmüşüm gibi tüm söyledikleri beynime üşüşüyordu. İşimizi hallettikten sonra araca bindik. Yolda aklım hala Ebû Elî’nin gözlerindeydi. Sefkan ve Narîn arkadaşlara sordum:

“Amcadan ne anladınız?”

Sefkan bir an duraksadı:

“Vallahi hazine gibiydi. Sanki geleceği görüyor, ona göre konuşuyordu. Dedikleri boş şeyler değildi.”

Bu sözlerden sonra üçümüz de sustuk. Engin düzlükte yol alan aracın camından ufku izlemeye koyulduk. Çelebi kasabasına yetiştiğimizde Kobanêlilerin ‘kuç’ dediği küçük tepelere baktım. Ebû Elî’nin sözlerini düşünürken kendi kendime, “dünya da yıkılsa bu yerleri DAİŞ’e vermeyeceğiz! Bu tepelerin her birinin üzerine mevziler yapacağız, ağır silahlar koyacağız ve kim gelirse onları yenilgiye uğratacağız!” diye söz verdim.

Büyük ve geniş bir yerdi. Böyle birbirinden uzak yerlerin arasından ordu geçebilirdi. Bu yüzden daha çok kişiyi eğitmeliydik ve oraları mevzi yapıp doldurmalydık. Köyden döndükten sonra oradaki güçlerimizin yanına gittik. Buranın sorumlusu olan Dilsoz arkadaşı köyün içine yolladık. Her güç, etraflarındaki köylerde yeni takım ve birlikler oluşturacak ve biz o var olan yerleri öyle dolduracaktık. Artık seferberlik zamanıydı ve halk başka bir yere çıkamıyordu. Halk gücünü örgütleyip, eğitime başlayacak ve cephelerde mevzileri güçlendirecektik. DAİŞ'ten önce bazen gizli de olsa birileri kent dışına gidip gelebiliyordu. Artık halk bir yere çıkamıyordu. Bu yüzden tek yolumuz kalmıştı: halkı örgütlemek ve kendi savunmalarını yapmalarını sağlamak. Kentten çıkanlar esir alınıyor ve bir daha akibeti bilinmiyordu. Bu yüzden arkadaşlara, halka toplantılar yapmalarını, onlara durumu anlatmalarını ve cephelerinin etrafındaki tüm köyleri örgütlemelerini söyledik. Elli-altmış kadar köy vardı. Onlara, açıkça köylerini savunmazlarsa yok olacaklarını söyledik. DAİŞ hiçbir Kürd'ü afetmiyor, merhamet etmiyordu. Bu yüzden yapılan toplantılarda halk bu konularda bilgilendirildi ve buna göre hazırlıklar yapıldı.

Cepheden dönerken gözümüz Fırat suyunu ilişti. Heval Sefkan da o yana bakıyordu, görüntü onu da etkilemişti:

“Arkadaşlar, bu görüntüye bakın. Sanki bütün köy ve arazi güneş ışınlarının sırtına binmiş ve Fırat suyunun üzerinde yüzyorlar. İnsan koşarak bu güzel görüntünün içine atlamak istiyor. Ne kadar romantik bir görüntü.”

Suyun etrafı tertemiz görünüyordu. Suyun yüreği, tozun kendisiyle bütünleşmesine izin vermiyor gibiydi. Güneş ışınlarıyla oluşan buharı tozu yıkayıp, etrafa berrak ve güzel bir gülücük saçıyordu. Bir süre bu görüntüyü izledikten sonra:

“Gerçekten çok güzelmış Heval Sefkan. Bu yerleri bırakacağımızı kim söyledi? Dünya üzerimize gelse yine de bizi buradan çıkaramaz.”

Yanlış bir şey söylemişim gibi Sefkan hayretle döndü:

“Kim öyle bir şey söyledi ki?”

Cevap verecektim, araya Narîn girdi:

“Arkadaşlar, biliyor musunuz? Güçlerimiz birbirine karışmasın diye ileride burada yeni bir hat açabiliriz. Elimizden geldiğince cephe güçle-

rimiz arasında boşluk bırakmayalım. Eğer saldırılar çoğalır ve zorlanırsak böyle yapabiliriz.

Narîn arkadaşı dinlerken gözüm daha önce yaptığımız bir kaleye çarptı:

“Vallahi, ne olursa olsun, burayı bırakmamalıyız. O kadar kaleler yaptık. Hepimiz burada şehit olsak bile buraları bırakamayız.”

Sefkan:

“Heval Meryem, aklımızın almayacağı sözler söylüyorsun. Buraları tutmak için bize gücümüzün iki katı kadar bir ordu lazım. Kendimizi kandırmayalım, buna gücümüz yetmez.”

Burada iki cephemiz vardı. Birinden Emîn Erkendi, diğerinden ise Dijwar arkadaş sorumluydu. İki cephe arasında boşluk kalmamalıydı. Boşlukları doldurmazsak, düşman bu boşluklardan geçerek güçlerimizin arkasından dolanıp iki cephemizi de çembere alabilirdi. Bu yerleri boş bırakmayalım dediğim zaman aklımdan geçen bir şey vardı. Fakat Sefkan arkadaş planımı bilmediği için sözlerim ona acayip geldi ve memnun olmadı. Döndüğümüz zaman Rüstem arkadaş çağırdık. Konuştuk, yanına bazı arkadaşlarla birlikte bir doçka verdik:

“Etraftaki tüm köyleri örgütlemelisiniz. Düşman bu yerlerde güçlerimizin olduğunu bilmeli, böyle büyük bir boşluk olduğunu duymamalı.”

Bu hatta yaklaşık altmış köy vardı. Rüstem ve Dilsoz arkadaş yanlarına bir takım arkadaşı alarak harekete geçtiler. Yeni arkadaşlardı, gücümüzün çoğunluğu böyleydi. Fakat becerikliydiler ve halkı örgütlemeye rol oynayabilirlerdi. Zaten var olan şart ve koşullar halkı buna zorunlu kılıyordu ve başka çaremiz yoktu. Bu köylerde de daha önceden silahlı olan kişiler vardı ve bir kısmını da biz onlara vermiştik. Arkadaşlar iyi bir sayı topladı. Amacımız, bu hattı onlarla korumak değildi. Fakat hiç olmazsa buralarda bir hareket olursa haber verirler diye düşündük. Bir süre sonra arkadaşlar bu söz ettiğimiz yerleri oradaki köylerden insanları örgütleyerek doldurdular. Biz de eğitime başladık. Her cephede cephe sorumluları güçlerini ihtiyaçlarına göre eğitecekti.

Yaralı arkadaşlar için de bir eğitim devresi açtık. Bazıları iki yıl önce, bazıları da birkaç ay önce yaralanmıştı. Savaşa eylemsellik düzeyinde katıla-

miyorlardı. Kadın ve erkek arkadaşlar beraber eğitim gördü. Bu devrede savaş yöntemlerine, gelecek süreçlerde yürütülecek taktiklere ve geçmiş savaşlarımızın hatalarına ağırlık verdik. Helincê köyündeydiler, eğitim vermek için yanlarına gittim. On beş gündür eğitimleri devam ediyordu. Arkadaşlar da o kadar uzun süre nasıl eğitimde kaldıklarına ve bu koşullarda devrelerini dağıtmadığımıza inanamıyorlardı. Tereddütlüydüler:

“Heval Meryem, yeni gelişmeler var. Eğitimimize devam edip sonuca ulaşabileceğimize inanıyor musun?”

Gördükleri eğitim iyiydi ve arkadaşlar istekliydi, çoğu da uzun süredir eğitim görmemişti ve ihtiyaçları vardı:

“Arkadaşlar, bu kez savaş Kobanê şehir merkezine ulaşsa da eğitimi bırakmayacağız. Çünkü önce eğitimde ter dökmeliyiz ki savaşta kan dökmeyelim.”

Bu sözleri söylediğimde arkadaşlar gülümsedi ve eski günlere gittiler. Zaten daha önce kanları dökülmüştü; kimi ayağından, kimi kolundan, diğerleri de vücudunun farklı bölgelerinden yaralanmıştı. Eğitim ihtiyacımız çok belirgindi ama farklı bir durumda onları cephelere dağıtmak zorundaydık. Yaralı olmalarına rağmen cephelerde komutanlık yapıyorlardı. Tecrübeli ve savaştan biraz anlayan onlardı. Rêzan, Seydo arkadaşın yerine Doğu Cephesi’ne gitmişti. Seydo gelip eğitime katılmıştı:

“Vallahi, çetelerin Eyn İsa’dan aldıkları bu kadar silahtan sonra eğitimi tamamlayacağımıza inanmıyorum. Belli ki yakın zamanda saldıracaklar. Fakat hiç olmazsa o zamana kadar biraz eğitim görelim. Ha, bir de uykunun hakkını yemeyeyim. Rêzan arkadaş sağolsun, aylardır bugünlerdeki kadar uyumamıştım. Cephede sabaha kadar uyanıktık. Fakat burada kaç gündür dinleniyoruz.”

Bir şey dikkatimi çekti. Bazıları gece dürbünlerini kendileriyle getirmişti:

“Arkadaşlar, bu nedir? Neden dürbünlerinizi kendinizle getirdiniz? Siz eğitime gelmediniz mi?”

“Heval Meryem, tedbir olarak getirdik. Çünkü ne olacağının belli olmadığını biliyoruz. Bakarsın aniden bizi çağırıp ‘filan yerde saldırı var’ dersiniz. O zaman gidip dürbün bulmakla uğraşabilir miyiz? Bunun için getirdik.”

Haklılardı, daha önce tecrübeleri olmuştu. Eğitimdeki arkadaşların başına böyle ani durumda cepheye gitme hali çok gelmişti. Aniden onları çağırmiştık, savaşa ve çatışmalara katılmışlardı.

Savaşın sivri uçlu tarağının Kobanê'nin saçlarını taradığı günlerdi. Düşman Kobanê'ye saldırı hazırlıkları ile meşgulken, bizim tarafımızda da kendini savunmak için hazırlıklar yapılıyordu. Bu arada savaş gücümüzün biraz dinlenmesini, gelecek savaşın taktığı, yöntemi ve stratejisi konularında hazırlamak istiyorduk. Aynı zamanda bu süreçte sabotaj ve suikast gruplarımızı çoğaltmak istiyorduk. Elimizdeki silahlar, ova savaşında DAİŞ'in elinde olan silahlara karşı yetersizdi. Sabotaj ve suikast eylemleriyle onları engellememiz gerekiyordu. Yine diğer bir önemli konu olarak gündemimizde köylerdeki ve şehirdeki mevzilerin etrafına hendek kazmak vardı. Saldırının diğerlerine benzemeyeceğini biliyorduk. Bunu arkadaşların gündemine koymaya çalışıyorduk ve devrimci halk savaşı hakkında ne tecrübemiz varsa arkadaşlarla paylaşıyorduk.

Zırhlı araçlar, panzer ve tanklara karşı tüm cephelerimizin etrafına, yine Kobanê şehrinin etrafına hendek kazma kararı aldık. Zaten o güne kadarki savaştan aldığımız tecrübe ile sabotaj ve suikast gruplarımızı da çoğalttık. Bu arkadaşlar hendekler ile desteklenirse daha iyi savaşabilirlerdik. Sayı konusunda zorluk yaşıyorduk, çünkü tüm cephelerimizde günlük savaş vardı ve savunma için çok sayıda güce ihtiyaç duyuyorduk. İnsan gücü dışında kepçe bulmaya çalıştık ki etrafı kazıp hendekler yapalım. Bu hem vakit konusunda bizim için avantajdı, hem de tüm güçlerimizi harekete geçirmek zorunda kalmazdık ve savaş güçlerimizde daha fazla yorgunluk ve halsizlik olmazdı.

Kobanê savaşı başlamadan önce Diyar Bagok arkadaş Afrin'deydi. Mardin'liydi Diyar. Bir kardeşi ve babası, Kürdistan özgürlük mücadelesinde şehit olmuştu. Bir kardeşi de Türk devletinin zindanındaydı ve ömür boyu hapis cezası verilmişti. Aile durumundan kaynaklı arkadaşlar onu savaşın olduğu yerlerden uzak tutmaya çalışmış, ama o kendi dayatmasıyla Kobanê savaşına gelmek için alan yönetimine kararı onaylatmıştı. Bir grup arkadaşı da yanına alarak Kobanê'ye geldi. Diyar arkadaş, gelişini 'Önder Apo'nun talimatı' olarak görüyordu:

“Önder Apo’nun seferberlik çağrısı her devrimci için talimattır. Her ne kadar arkadaşlar ailemin durumunu gerekçe yapsalar da ben bunu kabul edemezdim. Çünkü biz devrimciyiz ve her devrimci, aldığı karardan sorumludur. Kalsaydım, inancıma haksızlık edecektim. Bu yüzden arkadaşlardan talebime saygı duyup onaylamalarını istedim.”

Diyar; kısa boylu, yapılı, buğday tenli, kara iri gözleri ve uzun kirpikleriyle tertemiz bakan biriydi. Her zaman büyük coşku ve moral yaşadığı için kara gözleri parıltıyor ve bakışlarıyla bağlılık duygularını herkesin gönlüne yayıyordu. Sadakatli ve cesurdu. Diyar arkadaş, gelişyle alanımızdaki çalışmalara büyük güç verdi. Çünkü hem savaş tecrübesi vardı hem de çalışmaları toparlamada düşünceli, yetenekli ve becerikliydi. Diyar arkadaşın eğitim ve mevzi yapma çalışmalarından sorumlu olması kararını verdik.

Bir buçuk ay içinde hendekleri yapıp elimizden geldiği kadar arkadaşların eğitimine ağırlık verme görevi önümüzde duruyordu. Önceki savunma hattımız, saldırıların kapsamı dikkate alındığında yetersiz kalıyordu. Bazı yerlerde hendek, bazı yerlerde yeraltı ve yerüstü mevziler yapmıştık. Fakat hala boşluklarımız vardı. O boşlukların hepsini doldurmalı ve hareket imkânlarımızı güçlendirmeliydik. Bu yüzden genel karargâhtan bize kepçe almalarını istedik. Çünkü yıllarca uğraşsak bile, kazma ve kürekle amaçladığımız o mevzileri yapamazdık. Bana göre, ova savaşında rol oynayabilecek, lazım olan temel silah kepçedir. Çünkü çıplak ovada ağır silahlara karşı, arkasında kendini koruyacağın ve savaşacağın bir siper yoktur. Hendek ve mevzileri iyi yapmalısın ki, savaş gücün büyük kayıplar vermesin. Bu iş için Masiro ve Diyar kendilerini önerdi, kabul edildi. Arkadaşlar çalışmayı örgütleyip işe başladıktan sonra sadece iki kepçe bulabildik. Onlar da mazot yokluğundan ve bozulan parçaların bulunamamasından istenildiği düzeyde çalışmıyorlardı. Bazen bir hafta mazot bulmak ya da Kuzey Kürdistan’dan gelecek olan parçaları beklemekle geçiyordu zaman. Arkadaşlar ciddiyetle ve yüreктen çalışıyorlardı. Fakat daha biz bu çalışmayı bitirmeden saldırı dalgaları çoğaldı ve hendekler yarım kaldı.

Amcanın Kızları

Yazar değilim ve edebi bir metin nasıl örülür diye uzun uzadıya düşünmedim. Fakat bu kitabın her kelimesi, her cümlesi kaynağını damla damla Kobanê savaşından ve şahidi olduğum gerçek olaylardan alıyor. Tüm insanların yaşamına tesir eden bir özgünlük Kobanê harabelerine işlenmiş sanki. O kadar özgün ki, hafıza duvarlarına çarpıyor ve görmenin önündeki tüm sınırları yerle yeksan ediyor. Bu gerçek, halen tüm inceliğiyle hak ettiği cevapları bekliyor ve kimilerinin aklının alacağı türden değildir. Tarihin çatlaklarından yükselerek zihnimize ulaşıyor. Birkaç yıl önce bir bilgin, Önder Apo için ‘tarihin cilvesi’ demişti. Bu cilve, Harran’ın tüm viranelerinde hafıza olup ‘Tarih asla kaybolmaz’ diyor. Bereketli bir su olup kendini toprağın damarlarına bırakıyor ve zamanla yol gibi doğuyor. Bilgin doğru söylüyordu, Önder Apo bu işte sonsuz gerçeğin cilvesidir. Sözleri, Harran sınırından bereketli su gibi damla damla kendini yüreğimize akıtıyor.

Bir arkadaş, axir zaman kelimesini Zend Avesta⁷⁹ ile ilgili bir konuda anınca, bu kelimeyi çokça düşündüm. Kobanê’nin mevzilerinde savaş-

79- Kelime anlamı olarak Avesta metin, Zend ise yorum demek. Avesta, Zerdüsterin Kutsal Kitabıdır. Dünya medeniyetinin yazılı tarihinde en saygın eserlerden biridir. Binyıllar içinde Avesta kitapları yeniden yazıldı, tercüme edildi ve nesilden nesile aktarıldı.

Avesta -kutsal Zerdüsti kanonik metinlerinden geriye kalanların derlemesi. Versiyonlardan birine göre, dini metinlerin bütün külliyatı 1200 fragardan (bölüm, kısım) oluşuyordu ve Milattan bin yıl önce altın rengi tahtaların üzerine yazılmıştı. Başka bir versiyona göre, yazılı metinler 1200 öküz derisi üzerine altın harflerle yazılmıştı. Mevcut Avesta koleksiyonunda bunların sadece küçük bir kısmı yer almaktadır. Yunan işgali döneminde metinler kayboldu. Söylentiye göre, Avesta MÖ yaklaşık 330 yılında Büyük İskender tarafından yakılmıştı.

çılarımızın şal ve şepikleri bahar renkleri gibiydi. Savaşçıların bellerine sardıkları dört-beş metrelik kuşak, bu arkadaşın iddiasına göre; Zend Avesta'nın şûdher'inden geliyordu: "Peygamber Zerdeşt'in kuşağının adı Sûdher'dir ve üç namlı vecize ile tanımlanıyor. "İyi düşün, doğru konuş, güzel yap". Bu şûtik⁸⁰ üç büküm ile yorumlanıyor ve şimdi de mükemmel silahlarımızın aracı olmuş."

Konuyu güçlendirir gibi bu ilginç kelimelerin örneklerini çoğaltıyor ve tekrar esas konuya dönüyordu. Kadınlar Kobanê'de savaşıyor, bu savaşın ana gücü oluyordu. Peymana Zer'in savaşıyla kendinden geçen amca gibi aynı şeyi yaşıyordu: "Kadın vicdandır ve bu Zend Avesta'da var. İnsanın ruhu kendi kendine sorgulamaya girince, on dört yaşında bir kız oluyor. İnsan on dört yaşında olduğu zaman belli ki iyi bir şey yapmıştır ve cennete gider. Bu kız, insanı sırat köprüsünden geçirir ve cennete götürür."

Bana göre, toplumun vicdanı kadındır ve bu kadar vicdanlı olan bir toplum, önünde duran cennetin tüm kapılarını mutlaka açar. Toplumu-muzun bu gerçeği en fazla Rojava Kürdistanı'ndaki savaş ve direnişte somutlaştı. Eğer insanlık vicdanından söz edilecekse, insanların Kobanê'nin genç kadınlarına bakması gerekir. Biz bugün on altı-on sekiz yaşlarında olan onlarca kadından oluşan bir taburun toplantısını yazıyoruz. Dili-mizin güzelliğidir. Her kelime somuttur ve insan kelimelere dokunabi-lir. Toplantı ya da kadınların toplanması bu bölümün konusudur. Zend Avesta üzerine kafasını çok yoran arkadaşımızın söylediği gibi kadın top-lumun vicdanıdır. Bu yüzden o gençleri yazmak benim için vicdani bir görevdir.

Bahar mevsimi havası tüm ağırlığı ile Kobanê toprağına yayılıyordu. Güller ve baharın her rengi Kürt xalıçesi⁸¹ gibi bu toprağın kızlarının bo-yuna posuna dolanıyordu. Sümbüller boy veriyor, bu toprağın kızlarının omuzlarından düşen saç örgüleri gibi verimli toprağa düşüyordu. Baharın serin rüzgârının esintisiyle sümbüller sağa sola savruluyordu. Şehrin yapı-ları da gelincik çiçeğinin ağaç dalı üzerinde, kınalı keklığın yumurtası gibi var olan bu görüntüye katılıyordu. Şehrin etrafındaki bostan ve tarlalar

80- Kürt savaşçıların bellerine sardıkları beş ile on beş metre arasında değişen ince kumaştan yapılmış bir çeşit kuşak.

81- Duvar halısı.

yeşil bir fistan gibi baharın boyunu sarmış ve tarihin kalbinde yer alan bu şehri sarmalıyordu.

Hikâyeler antiktir ve eğer ürünleri bugüne kadar gelmiş ise hakikati koruyan insanlar için bu kadim hikâyeleri görmezden gelmek büyük yanlışlık olur. Birbirine karşı iki şiddetli yaşanmışlık ve gerçek Kobanê harabeleriyle bizi kendine çekip eski günlere götürüyor. Narın ve nazık bir varlık olan bu bereketli yer bir çöplüğe çevrilmiş ve Kobanê'yi harabeye dönüştüren şiddetli anlamları gözümüzün önüne seriyor. Miştenûr Tepesi'ne yakın bir yerde Kızlar Mağarası var. Yaşlıların anlatımlarına göre, burada sevdalılar buluşup, onlar için farz kılınan sınırları yok sayarmış. Mağaranın kapısı gelincik, hatmi çiçeği ve yabancı otlar ile örtünmüş. Söz hakikatin yolu ise, insan ondan kurtulamaz. Bazen kimi kelimeler seni birçok gerçeklik üzerinde düşündürür, yönünü uzun ve uzak yollara çevirir. Kelimelerimiz yaşamın başlangıcı kadar kadimdir ve onlara birçok anlam yüklenir. Bazı insanlar vardır, tüm varlıkları ile orijinaldir ve kendi dillerine aittir. Böyle birçok insan tanıdım. Bazı insanlar da Kürtçe diline o kadar hâkimdir ki, bir sürü iğne ile aynı anda bir çorap örüyor sanırsın. İlgi çekici bir ağ üzerinde kelimeleri örerek kırk saç örgüsüne çevirir ve güneşimizin sırtından aşağıya doğru salar. Ben o kadınların yetenek ve becerilerinden çok şey öğrendim. Kadın aklı bugünün kanunlarını kabul etmedi, her zaman derin bir hakikat ve gerçeklik arayışındaydı.

Söz ettiğim güzelliklerden bir arkadaşımın Şikefta Qizikan'ın (Kızlar Mağarası) karşısında oturmuştuk. Sanırsın tarihin hakikati bu temiz ve net bakışlara bulaşmış. Gülümsedi, gülüşü Miştenûr Tepesi'ndeki çiçeklere renk verir gibiydi. Cümlelerin ahengiyle mest eder gibi bir sohbetin kapısını araladı:

“Heval Meryem, bir süredir Kürtçe dili üzerine düşünüyorum. ‘J’ harfi, dilimizin kökü ve sütunudur. Aynı zamanda adımızdır. Kadında bereketli sular gibi kendini tüm kültür ve dilimize salmış. Su kaynağı gibi her şeyi ama her şeyi yeşertiyor ve besliyor. Bana göre namaz bu suyun

meyvesidir ve namaz olup toplulukların ibadeti olmuş. Sen bana bir bilgenin Önder Apo'ya 'tarihin cilvesidir' dediğini söylemiştin. Kobanê harabelerinin arasından çıkardığımız ve kadınların işlerini anlatan bu defter de bunun bir cilvesidir. Eğer tarih böyle cilve ve naza sahip ise, Kadınlar Taburu'nun defteri neden bu gerçeklikten ayrı ele alınsın? Acaba ibadet aklımızın ürünü değil mi?

Biraz tebessüm ederek yüzünü Kızlar Mağarası'na döndü. Güldüğü zaman yanakları belirginleşiyor ve ismi gibi ona yakışıyordu. Ne korku vardı ne de esarat. Yaşam ağ ve bütün sembolleri yaşam ile bağlantılıydı. Miştenûr Tepesi üzerinde Kobanê'nin anıları ve bu defterde geçen şeyler beni o eski anlara götürüyordu.

Ülkemiz ve ülkemizin kadim yaşanmışlıkları, etrafımızda yaşayan birçok kültürde yer edinmişti ve kutsal kitaplarının konusu olmuştu. Aylar önce cephede amcanın Peymana Zer'in savaşıyla neden bu kadar kendinden geçtiğini o anda daha iyi anlıyordum. Hafızasında tarihin tüm örgüsünün canlı olduğu belliydi, saatin sarkacı amcanın gönlüne göre dönüyordu. Önder Apo'nun andı en zayıf anda bile inanç yüklüydü, Kobanê gerçeğiyle tüm dünyaya meydan okuyordu ve bu and galip gelmişti. Beline uzanan otları yaran amcanın ayak izleri, gelinciklerden kızılca görünüyordu. Miştenûr'un yamacı kıvılcı boyanmış yıllık kurbanlık ya da koç gibi kızılca görünüyordu. Kadınların sesi buradan gür bir şekilde dağılıyordu ve haklıydı. Kadın duygulu tarihi çember, Palmira'dan⁸² Anahita'nın Suru'na ve oradan Rakka'nın aşağısında kalan Amargi'ye kadar ulaşıp, Kobanê'de birleşiyordu.

Birçok âlime göre; Suriye'nin ismi Anahita'nın Suru'ndan geliyordu ve bu tarihi dönemi daha anlamlı kılıyordu. Kadınların yaşamından bir

82- Orta Suriye'de antik zamanların önemli dini ve ticari merkezi olan, UNESCO tarafından 1980 yılında Dünya Miras Listesi'ne alınan şehir. Şam'ın 215 km kuzeydoğusunda, Humus'un 155 km doğusunda ve Fırat'ın 120 km güneybatısında bir vaha üzerinde kurulmuştur. Suriye Çölü'nün ticari kervanlarının geçiş noktasında olması sebebiyle "Çölün Geline" de denilen şehrin isminin bulunan ilk bilgilere göre Tedmur, Tedmür, Tadmur veya Tudmur olduğu Mari'de bulunan Babil tabletlerindeki kayıtlardan anlaşılmıştır. Fransız arkeologlar tarafından 1933 yılından itibaren antik Mari şehrinde çıkarılan 25.000 tablettten anlaşıldığına göre Palmira'nın tarihi MÖ 19. yüzyıla kadar gerilere gitmektedir. Yunan ve Roma kaynaklarında ise 1. yüzyıldan itibaren kayıtlara rastlanılmıştır. Mayıs 2015 yılında dünya harikası bu benzersiz antik kent DAIŞ'in eline geçmiş ve çağın barbarları tarafından patlayıcılarla tahrip edilmiştir.

halka bu devrimi çevreliyordu ve Rojava Devrimi'ne boşu boşuna Kadın Devrimi denilmiyordu. Küllerinden yaratılıyordu ve amcanın kalbinin coşkusu, elinde olmadan tarihin dalgasıyla titriyordu. Amcanın kızları bu coşkuya layıktı ve onların sözcüsü gibi birkaç sözü kalın hatlılarıyla deftere sıralamıştım. Amcanın kızlarının defteri Viyan arkadaşın çantasında, çanta ile beraber kaybolmuştu. Defterin bulunduğunu duyduğum zaman yeniden doğmuş gibi oldum.

Amcanın kızlarının defteri şehitliğe yetişmeden önce elime geçmişti. Defterin sayfalarının üzerinde Kobanê'nin tüm savaşları görünüyordu. Ev ev dolaşarak tüm savaşçıların ve tüm savaşların şahidi olmuştu. Neden olduğunu bilmiyorum ama bir ürküntü yüreğimi esir almıştı ve elimin hücrelerine akıyordu. Defterin sayfalarını tutarken ellerim titriyordu. Ben ve şiddetli anları beraber paylaşıp Kobanê savaşı üzerine çokça konuşmuş olduğum arkadaşım artık birbirimiz gibi düşünüyorduk. Göz kapaklarım yelpaze gibi ağır ağır defterin maceralarıyla açılıyordu. Ürküntü onlara da bulaşmıştı ve hemen hemen ellerime benziyorlardı. Defterden kulağıma sesler gelmiş gibi irkildim. O anlarda kutsalların anlamına daha çok eriştim. Belli ki kutsal olan şeyler böyle şeylerdi. Arkadaşım dikkatli bir gözlem ile beni izliyordu ve hiçbir şey demeden bakışlarını deftere çeviriyordu. Defteri görmek, eski günlerimiz ve yaşanmışlıklarımızdan bir parçaydı. Her arkadaş en az benim kadar bu defteri bulmak için emek vermişti.

İlk görüşten sonra biraz sakinim. Ürküntüm azalıyor ve kadın arkadaşların yüzleri tek tek defterin sayfalarında canlanıyordu gözümde. O anları yaşamak benim için çok zordu. Fakat yüreğim bu gerçeği kaldırabilmeliydi. İnsan bazen varlık ve variyet yöntemine kızıyor. İnsan denilen şahane varlık, küçük bir parça demir ile aramızdan geçiyor. Ya da bize yakınlar ama sevgi ve özlemleri ufka çıkıyor. Defter denilen bu araç içinden bir şey eksilmeden yanımızdaydı, ama ya arkadaşlarımız?

Biz artık bu kanunu biliyoruz ve ona alıştık. Yürek yanıyor ve tüm uzuvlarımız onlardan kalanlara alışıyor. Bir kez, iki kez ve insanın yaşamının sonuna kadar insan bu alışkanlığı tekrar ediyor. Akıl, yürek yanmasının yanında nedir ki? Ya da yanan bu şey nedir? Biz kendi kendimize yürek deyip geçiyoruz. Fakat bunun yürekten daha ileri olduğuna inanı-

yorum. İnsanın tüm bedeni uyuşur ve damarları çekilir. Şimdi daha iyi biliyorum ki bu durum, onların yanına gitme istencidir. Damarlar kanın yolunu kapatıyor ve kalbi susuz bırakıyor.

Ayrılığı bilmeyen aklın en iyi akıl olduğuna inanıyorum. Acaba insanın hücrelerinin düşünceleri hangi anda dışarıya çıkıyor? Hücrelerin içinde gezen hisler ve insanın tüm bedeninde hissettiği anlar işte böyle anlardır. Bölünen hücreler ve değerli maceralar hücrelerinde çoğalıyor. Bu gerçekten dolayıcıdır ki bazen doğaya secde ediyorum. İnsanın doğadan öğrenmesi gereken budur ve insanı bunlar yaşatır. Bedenlerimiz Kobanê toprağını tüm ruhuyla içimize yerleştirerek kan kardeşi yaptı. İnsan bu yüzden biraz ilginçtir ve hemen 'işte ben buyum' dememeli. Kınalı topraktan başını kaldırmış gelincik ve anemonlar o arkadaşlarımızın ruhuyla gözlerimize taşıyor. Amcanın saf tutan kızlarıyla gülen Miştenûr, barut ve metallerle çabucak kömür karasına dönüşüyor. Bahar iklimi tüm becerisiyle temizliğe başlamış, o sütü bozukların izlerini siliyor ve amcanın kızlarının gülüşlerinin haritasını hâkim kılıyordu. Kobanê şehri de böyleydi.

Yavaş yavaş Miştenûr'dan aşağıya doğru indik ve YPJ taburuna gittik. O anı dile getirmek, anlatmak kolay olabilir ve aynı duyguyu herkese yaşatmayabilir. Kuşkusuz, bu gerçeğe kimseyi yargılamıyorum. Eğer şimdi, şehir konuşuyor ve her iz bana bir şeyler söylüyor desem iyi anlaşılmayabilir. Eğer yaşam ve görüntüler, duygu ve aklına göre yürümezse ve insana dışarının eli değmiş gibi olursa, acaba Kobanê haritası ve eski yaşamının gerçeği bu gerçeğin karşısında bize ne anlatır? Kim böyle bir Kobanê düşünürdü ve hayal ederdi? Acaba hangi iklim, bedenimize mührünü vuran bu nesnel haritayı ve üzerindeki kalıcı izleri Miştenûr'un doğası gibi temizleyebilir? Arkadaşım ruh halimin ortağı olmuştu ve biz aynı gerçeğin ikizi olmuştuk. Şehir kalıntılarıyla duygu ve ruh halimi arkadaşlarımın gözlemine sunuyor ve onları büyük bir metanet içine alıyordu. Dengbêj ve komutan Viyan'ın sesinden metal seslere kadar Kobanê'yi kökünden sallayan sesler kulağımıza çarpıyordu. Bir şehir selden sonra nasıl yıkılmış ise, Kobanê sokakları da öyleydi.

Birkaç ince sac metalin üzerinden atladık ve toplantı yapılan binanın kapısına ulaştık. Fırtına ve dalgalardan kurtulan bir gemiyi andırıyordu

bina. Kapısına birkaç sütun düşmüş ve kapıyı yarı yarıya kapatmıştı. Kirişleri delik deşik olmuştu ve duvarın yarısı yıkılmıştı. Fakat toplantı için oturduğum masaya bir şey olmamıştı. Arkadaşım masanın yanına bir kürsü koydu ve üzerine oturdu. Birkaç kez kalktı ve tekrar oturdu. Ben de defteri masanın üzerine koyup toplantı yerine baktım. Gözlerim arkadaşımaya değdiği anda durduramadığım bir damla gözyaşı yanaklarımdan süzüldü. Utanmadan ve özgürce akmasını istedim. Gözyaşlarım yüreğimi sıkıştırıyordu ve o anda tüm iç organlarımı gözümlün altında hissederek gibi oldum. Defteri açıp masaya bıraktım. Defter, kutsalımdı. Eski günlerimin hafızasının merkezi, arkadaşlarımların söz ve kelimelerinin vücut bulmuş haliydi. Günlük ve yaşadıklarımların hikâyesiydi. Defteri açtıktan sonra arkadaşım biraz daha masaya yaklaştı ve okumaya başladı.

Yeni bir sürece girmiştik ve cephe cephe toplantı yapıyorduk. Son günlerde özgün toplantılara ağırlık vermiştik. Bu genç kızların gözlemindeki mutluluk, buğday tarlasında uğur böceğinin peşine düşmüş çocukların gözlemindeki ışıltıya benziyordu. Yeni gelişmeleri duydukları zaman mutlu oluyorlardı, her cümle onları kanatlandırıyordu. Mutlulukları aklıma gül ve çiçek dolu baharları getiriyordu. Sanırsın kelebeklerin peşine düşmüş, onlarla birlikte bahar çiçeklerinin arasında koşuyor, ya da her birinin ellerinde koca bir buket çiçek, annelerine doğru koşuyor. Gözlemindeki o coşku ve ışıltı, cümlelerimi daha iyi örererek onlarla konuşmamı sağlıyor. Bakışları, ağzımdan çıkan kelimelerin peşinden koşuyor, söylenen sözleri anlamak istiyorlar. Her biri gözlemin önünde kelebek olmuş ve bir çiçekten öbür çiçeğe konuyor.

Yaşları on altı, on yedi, on sekiz. Aralarında yirmi yaşında ya da yirmi yaş üzeri olan çok az. Her kelime ve sözü anladıklarımda dudaklarına gülüşler hâkim oluyor ve dişleri mercan gibi parlıyor. Sanki gözleri aynagibiymi, onların içinde kendimi görüyordum. Baktıkça yaşam heyecanımı çoğaltıyor, fikir ve düşüncelerimi daha çok süzgeçten geçirmemi sağlıyordu. Güzel söz ve cümlelerim ile güzel yüzlerini ağız dolusu gü-

lüşle doldurmak istiyordum. Ve yaşam haykırıyordu: “Bu güzel kızlara hüzün yakışmıyor.”

Yüreklere saf, akılları temiz bir halde karşımdaydılar; bu hakikat beni etkiliyor ve kelimelere olan inancımın daha güçlü olmasını sağlıyordu. Nasıl ki bir anne, kızının büyümesine seviniyorsa biz de aynı duyguyu yaşıyorduk. Bir komutanın duygusu bundan uzak değildir ve doğru olan da budur. Büyük başarıların yolu burada saklıdır ve bunu görüp yaratmak da savaşçılarımızın dikkatindendir. Kadınların bu gerçeği daha iyi güzelleştirip, süslediğine kuşku yok. Cıvıtlı güzellikleriyle kadın arkadaşları izlerken Nalîn kısık sesle:

“Heval Meryem, arkadaşlara bak. Sanki bayrama gelmişler.”

Gerçekten de bir bayram yeri görüntüsü var karşımda. Ruhları tüm ağırlığıyla boy poslarından belli, taralı saçlar, askeri kıyafet ve teçhizatlar çok güzel bir ahenk içindeydi. Bakışları aynı noktayı işaret edercesine dudaklarım ve yüzümde toplanmıştı. Onlara siyasal gelişmeleri anlatırken, tekrar ederken mimiklerine kesildim, hepsi dikkatle beni dinliyordu. Bu da cümlelerimi suyun akışı gibi art arda dizmeme sebep oluyordu, su gibi akan bir mekânda, su gibi akan bir güzellik karşısında dilim çözülüyordu. Gözüm Viyan arkadaşın eline çarptı. Sağ elini kaldırmış, bir şey sormak ya da söylemek istiyordu. Viyan arkadaş tabur komutanıydı. YPJ üniforması içinde endamı, tüm çiçeklerini açmış bahar hatmine benziyordu. O üniforma insanın gözüne askeri bir malzemeden çok bahar yeşili gibi geliyordu. Viyan konuşmaya başladığında gözüme arı kuşu gibi göründü:

“Heval, gerçekten böyle bir şeye çok ihtiyacımız vardı. Hepimiz tecrübe aldık ve artık rahatça pratik sürece katılabiliriz. Yüreğiniz rahat olsun. Önümüzde büyük bir fırtına olduğunu biliyorum ve bize doğru geliyor. Bu fırtınaya hazır olacağız. Savaş gücümüz ve irademize inanıyorum ve her türlü saldırıya karşı direneceğiz.”

Dikkatle dinledim, sözleri bittiğinde:

“Heval Viyan, sen yalnız başına kalabilir misin ve kendi gücünle savaşa girebilir misin?”

Dudaklarının kenarına tebessüm yayıldı, etrafına baktı:

“Doğrusu birkaç eylem ve şimdiki sözleri duyduktan sonra inancım gelişti. Eskiden bazen kendime güvenmezdim. Savaşta erkek arkadaşlara talimat verip onları yönetebileceğimi sanmıyordum. Şehid Hogir, Zor-mixar ve Lîwa Leşkeri⁸³ savaşlarına girdikten sonra kendime güvenim gelişti. Saklı gücümün ne olduğunu gördüm.

Viyan arkadaşın sözleri herkesin dikkatini çekmişti ve belliydi ki herkesin hikâyesini anlatıyordu. İbadet eder gibi iki elini kavuşturmuştu, devam etti:

“Bireysel olarak savaşabilirim sanıyordum. Fakat gerçekte etrafımı da savaştırabildiğimi gördüm. Bu benim içim büyük sevinç kaynağıdır. Yeniden doğmak gibiydi. Bu gerçek, biz Kobanêli kadınlar için çok önemli. Eskiden kadınlara ‘siz kadınlar eksik ve güçsüzsünüz’ diyorlardı. Düşmanın savaş cephesinde nasıl şiddetle üzerimize geldiğini gördüm. Bu anlar, bir kadın için çok önemlidir ve kadının kişilik devriminin buradan başladığına inanıyorum. Eğer o anda kazanırsan her şeyi yenersin ve inanç zorla sana sarılır. Ana tanrıçaların geleneği ve serüvenleri ya da elleri omuzundadır. Bir andır, yani sen gözlerini kapatıp açıyorsun. Derin bir nefes alıp elini tetiğe koyduğunda her şey arkasından geliyor. Toprağımı işgal edenleri yerle bir ettiğimi gördüğüm zaman kanatlanıp uçuyorum. Doğrusu bu savaşta kendi gücümü o kadar tanıdım ki kartal olup uçabilirim. Arkadaşlar yanlış anlamasın, bu mecaz anlamda bir söz ama yaşadığım duygular bunlar. Eğer bu kararımın sahibi olursam, kimsenin elimi tutmasına izin vermeyeceğim ve kendim uçacağım. Mücadelemizde kadınların uçma zamanının geldiği bir hakikattir ve artık biz kanatsız kuşlar değiliz. Kendi kanatlarımızla uçabilir ve her yeri kendimize yuva yapabiliriz. Eğer toprağımızı özgürleştirmesek yuvasız kuşlar oluruz.

Viyan’ın sözleri coşkumu on katına çıkarmış ve beni eski günlere götürmüştü. Kuşların uçuşu hoş ve güzel bir benzetmeydi ve bu topraklara yakışıyordu. Bu mücadelenin kadınlarının tüm anıları bu uçuşla başlıyordu. Ya uçacaktık ya da birileri kanatlarımızı kıracaktı. Viyan, benim ve tüm arkadaşlarımdan hikâyesini de anlatıyordu. Güzel ve sağlam bir halka, Kobanê topraklarında mücadeleci kadınlar zincirine ekleniyordu.

83- Askeri Alay.

Bir anlığına Nalın arkadaşına baktım ve onun da duygulu bir dikkatle eski günlere gittiğini gördüm. Kızları eğitmek ve sonuç almak tüm kadın arkadaşlarımızın hayaliydi. Güzel sözlerdi ve Avaşın gibi kayaç dağlardan akıyordu. Viyan ise bizi anlatmaya seçilmiş sade cümleleri ve uçmaya hazır kuşların heyecanı ile devam ediyordu:

“Özgür bir yuva yapıp bu köylerden göçüp sığınmacı olan çocukları yerleştirmeliyiz. Onları tekrar köylerine ve okullarına getirmek için mücadelemizi daha da güçlendirmeliyiz. Biz kadın arkadaşların görevi budur. Kendimizi güçlendirebilmeli ve o çocukların gönüllerini şad etmeliyiz. Biz anaların yüreğinin önündeki kalkanız. Anelarımızın yüreğinin çocuklarının ölümü ve mülteciliğiyle acımasına izin vermemeliyiz. Bu, tarihsel görev ve sorumluluğumuzdur. Arkadaşlar, yüreğiniz ferah olsun. Gerçekten güçlü bir tecrübeden geçtik ve bu tecrübe şehitlerimizin emeğiyle yaratıldı. Çok değerli arkadaşlarımızı verdik. Avesta, Agırî, Berfin, Botanê Reş, Botanê Sor, Kendal özgürlük kervanının diğer yolcuları gibi. Ben bu süreçte kararlılıkla katılacağım. Kişiliğimi, kendim olma ve kadın özgürlüğü ölçülerine göre hazırlayacağım. Bir Kobanêli Kürt kızı olarak, Önder Apo’nun selam gönderdiği bir kadın olarak kendimi güçlendireceğim. Ve bu selam ile tüm gücümle direneceğim.”

Toplantı konuşmalarımız yer yer programa göre gitmiyordu ve bizde kendini tanımlama yöntemi olmuştu. Belki de hakikatin yekpare oluşundandır, bunu yanlış görmüyorduk. Kişilik, süreç ve bunun etrafında şekillenen değerlendirmeler genelde iç içe yapılıyordu. Bu açıdan bir arkadaşımızın hikâyesi hepimizi anlatıyor, yüreğimize dokunuyordu. Fakat bu toplantıların raporlarını yazmak biraz zahmetli oluyordu. Bu yüzden raporu yazacak olan arkadaş dışında bu sözlerden herkes hoşlanıyordu ve bazen bizi şiir akıcılığında sürüklüyordu. Birbirimizin yüreğinin sesini dinliyorduk ve savaşımız kadar birbirimizi anlama düzeyimiz de mühimdi. Viyan arkadaşın sorumlusu olduğu taburun yapısı sukûnetle komutanlarını dinliyor ve tarifsiz bir övgü duyuyorlardı. Onun da bunu bildiği belliydi ve değerlendirmesinde olay ve olguları titizlikle birbirinden ayırıyordu. Gözleri divana kilitlenmişken birden, birlikte savaştığı yoldaşlarına döndü ve kısık bir tebessümle devam etti:

“Bu cesaret ve inancın sahibi olmamı sağlayan şey, Kuzey Kürdistan halkının direnişine olan şahitliğimdi. Ben her zaman sınır cephesinde yerimi aldım. Kuzey halkımızın, Kobanê topraklarına ve mücadelesine ne kadar bağlı olduklarını gördüm. Burayı sadece Kobanê olarak görmüyorum, tüm Kürdistan olarak görüyorum. Anaların, gençlerin, dikenli telleri ellerinin parçalanmasına aldırış etmeden hallaç pamuğu gibi parçaladığını, darmadağın ettiğini gördüm. His ve iradeleri, akıl ve yürekleri her şeyiyle Kobanê’ye kilitlenmiş. Bu irade, inanç ve kararlılık bana hareket etmem için yeter.”

Viyan’ın sözleri bittiğinde dikkatim taburun defterini yazan arkadaşaya yöneldi. Başı önündeydi ve belli ki konuşmayı satır satır deftere işlemiştir. Söz hakkı ya da konuşma hakkı vermek resmiyetimizin işleyişine bağlı bir sözdür. Toplantılarımızda sıra ile konuşuruz ve konuşmak isteyenler toplantıyı yöneten arkadaştan izin ister. Viyan arkadaş yerine oturduğunda ellerini havaya kaldırıp söz hakkı isteyenleri gördüm. Bunlardan biri de kara gözlü, esmer, ince boylu Rêvan arkadaştı. Onayladığımı işaret ettiğimde heyecanını belli eden bir hızla kalktı ve konuşmaya başladı:

“Arkadaşlar, ben çok eski değilim ama eğitim görmeyi çok istiyorum. Daha güçlü katılabilmem için eğitime ihtiyacım var.”

Rêvan arkadaş ince dudaklarıyla birkaç cümleyi kurup cevabımızı bekledi. Sözleri aklımda gidip geldi ama ben bir şey söylemeden önce onun doğru bir sonuca ulaşmasını istedim

“Heval Rêvan, sen kendin birim komutanısın.”

“Doğrudur, birim komutanıyım ama yeni savaşçı eğitimi görmedim. Bu sürece daha iyi katılabilmek için kısa bir süre yeni savaşçı eğitimi almak ve ona göre hareket etmek istiyorum. Bana göre bu şekilde katılımım daha iyi olacak.”

Bazen insanın içindeki her şey, tüm duyguları birkaç kelimede dışa vuruyor. Rêvan da heyecanlı birkaç cümle ile ne istediğini söylemişti. Bir arkadaş dışında hepimiz yeni savaşçı eğitimi alması önerisini onayladık. Viyan arkadaşın itirazı vardı:

“İtiraz ediyorum; Heval Rêvan’a ihtiyacımız var. Savaş tecrübesi ve katılım sorunu yok. Kalması, yeni savaşçı eğitimine gitmesinden daha faydalı olacak.”

Rêvan'ımız komutanına saygısızlık etmek istemiyordu ama buraya gelişimiz ve komutanının sözleri arasında kendi isteğine göre bir balans oluşturmak istiyordu. Gözleri bu isteğini dışa vuruyordu ve 'arkadaşlar, Allah aşkına daha iyi katılmak istiyorum' der gibiydi. Birkaç dakika kadar katılım sürecini ele aldı ve sözlerine ekleyecek bir şey kalmamış gibi sustu. Aklımızdan geçenleri okur gibi yüzünü güzel bir huzur sardı. Biz yönetimde olan birkaç arkadaş görüşlerini başımızı sallayarak onaylamıştık ve artık o yeni savaşçı karargâhı yolcusuydu. Rêvan kendi yöntemine göre toplantının kazananı olmuştu ve büyük bir coşku onu sarmıştı. Öğle yemeği arası verdik, sonra toplantı devam etti. Bahar çiçekleri gibi açıyorlardı ve yaşam motivasyonları güçleniyordu. Gelecek umutları, sürece yönelik tüm görüş ve önerilerde gür sesle kendini açığa vuruyordu. Yaşam umudu ve sıcaklığı özgün çizgide daha öndeydi.

Defter bu bölümde son buluyordu ve zaman tüm ağırlık ve göz önünde olan varlığıyla kendini bize farz kılıyordu. Varlık ve söz, yaşamımız üzerinde büyük bir savaşa tutuşmuştu ve bizi yenme umuduyla savaşı sürdürüyordu. O anki ruh halimiz için sözler ve serüvenler bize daha iyi geliyordu. Fakat var olan yaşam, tüm hâkimiyeti ile bizi gerçek zamana çekiyordu. Defteri kapatıp karşılıklı oturduk. Tam o sırada bir kadın arkadaş içeriye girip bize çay getirdi. Arkadaşımın aklı Roza'nın taburunun başlığına gitmişti.

"Acaba kimse bizi anar mı ve bir gün biri bizi yazar mı?"

Evet, başlık buydu ve tüm canlılığıyla kafamda gidip geliyordu. Yüzüme baktı ve Roza'nın sözlerine birkaç cümle ekledi:

"Böyle komutanlık anlamlıdır. Arkadaşlarımız zafere inanıyor ve zafer dışında başka şeyden söz etmiyor. Fakat 'acaba kimse bizi yazar mı?' sorusu, zafer kadar anlamlı bir soru. Eğer zaferler yazılmazsa anlam kesintiye uğrar. Roza arkadaş biz Kürtlerin yarasına işaret ediyor. Biz çok savaştık ama hiç yazmadık. Bana göre komutanlık bununla ölçülmesi."

Çayından bir yudum aldı, saçlarını açıp tekrar topladı. Büyük cenge gider gibi elini deftere attı ve okumaya devam etti.

Evet, Roza'nın sözleri bunlardı ve tartışmamız defterin başlığı üzerineydi. Roza'nın yüzündeki gülüş deftere yazılan kelimelerle kanatlanıp yapının duvarlarına çarpıyordu. Roza'nın sözleri ve gülüşünden Zîne'nin sözlerine yetişmiştim.

Zîne beyaz yüzü, sarı bal rengi gözleriyle uzman bir ressamın fırçasına tüm güzellik hayallerini, rüyalarını yükleyip yapılmış tablo gibi karşımızda duruyordu. Kiraz dudaklarını açarak konuştu:

“Ben bu zamana inanıyorum. Zaman kadınların zamanıdır ve bizim yaptığımız şey bunun örgüsüdür. Mutlaka birileri bizi yazacak ve ben şimdiden hayal ediyorum.”

Zîne'nin sözlerine Roza'nın tebessümlü cevabı gecikmedi:

“Zaten Kürtler Zîne'yi yazmayı iyi bilir. Ehmedê Xanî gibi bir yazarın yine doğacağına inanıyorum.”

Biz adımızı öylesine almayız. Ruhu ve anlamı vardır. Kişinin yüreğinden kalbine karakterini oluşturur, onu ağırlığı ile yaşattır. Zîne'nin ismine ilişkin tarihsel hatırlatmaya o da tarihsel bir hatırlatma yaparak yanıt verdi:

“Senin adın da Rosa Luxemburg'dan geliyor. Bilmeyen de sanki Roza üzerine hiç yazılmadı sanır.”

Konuşmaları bizi mutlu ediyor ve büyük umut oluşturunuyordu. Kobanê topraklarında savaşın bir adım gerisinde çok derin ve anlamlı konular dile geliyordu. Sesimi bu sohbete katmak istedim:

“Tarih canlıdır ve ruhu şimdi buradadır. Onlar şimdi burada olamaz ama siz onların yerine burada yaşıyorsunuz. Birileri de sizin adınızı alır. Çünkü yaşam canlıdır ve tarihin ruhu her zaman vardır. Aynı olmasa da adınız kalıyor. Bilmeliyiz ki yaşamımızın her günü tarihin bir parçasıdır ve bu tarih de mutlaka yazılacaktır. Bazı tarihler yanlış yazılır ve bazıları hakikatiyle yaşar. Tarihin hakikatini yazabilmek için düşma-

nımızı yenmeliyiz. İşgali durdurup erkek iktidarını yenebilirsek, o zaman özgürlük umudunu toplumumuz içinde güçlendirebiliriz. Kazanmalıyız ki, tarihe doğru yazılalım.

Kaç gündür üst üste toplantılar, eğitimler, tartışmalar vardı. Ama insan bu güzel kadınlarla berrak su gibi yürüyen tartışmalardan yorulmak bilmiyordu. Önder Apo'nun sözleri aklıma geldi: "Yürekten olmayan işleri sevmiyorum ve bana vazife gibi geliyor. Ne enerji lazımsa amacım bunu yaratıyor ve beni yormuyor." Aynen şu anda Önderliğin dediği gibi altın gibi kıymetli bir iş yapıyorduk ve bu bizi yormuyordu. Kısa süren bu düşünce dalgınlığından Roza'nın sesi beni kendime getirdi:

"Yüreğimde bir şey var, seninle paylaşmak istiyorum. O kadar çok değişiklik olmuş ki sana nasıl anlatacağımı bilmiyorum. Arkadaşlarımıza baktığım zaman çok güzel olduklarını görüyorum, savaş onları güzelleştirmiş. Her arkadaşın yüzünde farklı bir kararlılık var. Bu da beni çok güçlü kılıyor, inancımı güçlendiriyor. Sen bugün konuşurken dönüp baktım ve kafamda bir görüntü canlandı. Her arkadaşın akli bir dokuma tezgâhında çalışıyor gibiydi. Hepsi derinlikle düşünüyor ve kafalarında bir şeyler yaratıyorlardı. Göreceksin, kısa bir zamanda bu derin düşüncelerin sonucunu alacağız. Bize olan inancım daha da güçlendi. Eğer istersek ve inanırsak çok şey yapabiliriz."

Roza'ya göre kaç gündür yürütülen bu tartışmalar, özellikle şehit kadın arkadaşlar hakkında anlatılanlar büyük etki yaratmıştı. Zor şartlarda kadın özgürlük mücadelesi ve iradeli duruş yaratmada yeni yöntemler doğurmuştu. Tartışmalar inançlarını daha da güçlendirmiş ve kendilerine daha çok güvenmelerini sağlamıştı. Fakat bazen eski yaşanmışlıkların konuşulması yanlış sonuçlar da doğuruyordu. Tartışmalara an be an doğru yön verilip üzerinde durulmazsa, erkek arkadaşlara karşı kuru bir karşıtlık ortaya çıkabilirdi. Medya arkadaşın sözleri biraz bu gerçeğe yakındı:

"Heval Roza'ya katılıyorum. Bu cephe bizim yanımızda bir grup erkek arkadaş var, akşamları nöbet için geliyorlar. Zaten iki tepede de tek başımızayız. O erkek arkadaşların akşamları da gelmesi gerekmiyor. Dört-beş kadın arkadaş daha verin bizim yanımıza, bu cephe baştan sona kadar bize ait olsun. Artık tek başımıza kalarak savaşmak istiyoruz.

Profesyonel taburumuzdan bir takım arkadaş da yanımızda kalsın, biz bize yeteriz.”

Öğretici, derinlikli eğitim ve tartışmalarımız böyle sonuç almamalıydı. Kadın mücadelesinde eskiden beri haklı ve yerinde karşıtlık gösterilirdi. Fakat şimdi engel olabilecek bir durum kalmamıştı ve böyle bir karşıtlık doğru değildi. Teorik karşıtlık ince bir ip gibi bile olsa pratik işlerin içine giriyordu. Bu konuda yol ve yöntem göstermek en doğru olanıydı. Bu durum üzerine değerlendirme yaptım ve biraz da sinirlendim. Anlamadığımı sanıyorlardı.

Onlar da Newroz arkadaşın örneğini vererek anlamamı istedi. Newroz arkadaş kilolu olduğu için erkek arkadaşlar atik hareket edemez diye onunla saldırıya gitmek istememişti. Newroz’un örneği asla unutulmazdı, doktorlar bile şaşırmıştı ve arkadaş beden ve fizik sınırlarını aşmıştı. Çatışmada karnından yaralanmış, kanayan yarasını kendi bağlamış, üstüne bir de yanındaki yaralı iki arkadaş silahlarıyla birlikte kurtarmıştı. Yaralı olmasına rağmen telsiz cihazını alıyor ve arkadaşlar ile iletişime geçiyor. Yanında onu kilolu olduğu için çatışmaya götürmek istemeyen ve yaralanan komutanı da kurtarıyor. Zaten komutanın ağzından zorla kelimeler çıkıyor ve çıkan kelimeler de özürlü oluyor. Engel dedikleri fiziği, kimsenin beklemediği bir güce dönüşmüştü. Kadın mücadelesi tarihi biraz da olsa Newroz arkadaşın pratiğinde tekrar etmiş ve kalıcı bir örnek olmuştu. Tek başına yazılması ve açıklanması gereken bir olaydır. Newroz arkadaş yeni bir savaşıydı ve baştanbaşa toplantımızın konusu olmuştu. Hakkının verilmesi gerekiyordu. Yine Medya arkadaşın nobran sözlerine karşı en somut ve anlamlı örnekti. Roza ve diğer arkadaşların dediği gibi cephede eski arkadaşlar bu konuda rollerini iyi oynamalıydı.

Tartışma bir saattir devam ediyordu ve konu eski ve yeni tartışmasına dönmüştü. Bu konu her zaman yeni arkadaşların ilgisini çekiyordu ve kendilerine yönelik bir eleştiri olarak üzerlerine alırlardı. Zîn arkadaş elini kaldırıp tartışmaya katıldı:

“Arkadaşlar, ben bir şey söylemek istiyorum. Yenilik ve eskilik yoktur. Önemli olan doğru hareket etmemizdir. Birçok yeni arkadaş vardı ve yaşları da küçüktü. Rollerini çok iyi oynadılar ve düşmanın kırılma-

sını sağladılar. Bu bizim için çok önemli bir konudur ve bunu kişiliğimiz için örnek haline getirmeliyiz.”

Zîn arkadaş sert ve radikalci. Sözünü kimseden esirgemez ve kimsenin lafının altında kalmazdı. Hamlede görevlerini yerine getirmeyenleri eleştirdi ve yerine oturdu. Genç arkadaşlara sıranın geldiği belliydi ve Zîn onlara yol açmıştı. Onun ardından küçük Newal ayağa kalktı ve devam etti:

“Görüşlerimi söylemek istiyorum. Eğer arkadaşlar bizi savaşa katmazsa kendi başımıza katılırız. Evet, biz genciz ama düşman geldiğinde ‘siz gençsiniz ya da yaşlısınız’ demez. Çünkü bizimle savaşan düşman barbar bir düşmandır. Hiçbir şeyi önümüze engel yapmamalıyız. Bir takım genç arkadaşız. Arkadaşlar bizi burada bekletiyor ve bu yaklaşımı eleştiriyoruz. Süreç önemlidir ve bizim de savaş cephesine gitmemiz gerekiyor. Savaşa katılabilmemiz ve rolümüzü oynamamız gerekiyor. Düşman on iki-on üç yaşındaki çocukları nasıl götürdü? Arkadaşlar bu gerçeği unuttu mu? Şimdi Arap pazarlarında onları satıyorlar. Diyorum ki, bizim için artık küçüklük, büyüklük kalmamıştır ve kendimizi savunma hakkımızın önü kapatılmamalı. Biz küçük değiliz heval. Arkadaşların bizi savaşın dışında bırakma yaklaşımını doğru bulmuyorum.”

Newal bunları söylediğinde küçük arkadaşların gözünde etrafı aydınlatan bir ışık gördüm. ‘Doğru söylüyor, hepimiz ona katılıyoruz’ der gibi hepsi başını sallayarak söylenenleri onaylıyor ve bizim bu isteklerini görmemizi istiyorlardı. Sema, Şilan ve Jiyan ellerini kaldırarak değerlendirmeye katılmak istedi. Küçük Newal’ın yarattığı coşku sel gibi genç arkadaşların yürüğüne ve aklına akıyordu. Öyle bir coşkuydu ki toplantının konusunu değiştirebiliyor, yeni bir gündem yaratabiliyordu. O anda bu yeni gelişmeye müdahale etmek zorundaydım. Önlerini alabilmek için:

“Bir dakika durun. Arkadaşlar eleştirilerini sunma konusunda haklıdır, görüş ve önerilerinizi belirtin. Doğru, bazı konular hassastır ve biz de ona göre yaklaşıyoruz. Kimse ‘sizi savaşa sokmuyoruz’ demedi. Fakat imkân olduğu sürece genç arkadaşların sıcak savaşta olmasını istemiyoruz. Ha, savaş kapıya geldiğinde zaten başka çare kalmıyor. O zaman tüm arkadaşlar katılmak zorundadır. Kimse kendinizi savunma hakkınızı elinizden alamaz. Ne ben, ne de başka bir arkadaş. Fakat sizin de örgü-

t n genel ölçü ve yaklaşımına göre konuya yaklaşmanız gerekiyor. Sorumlu arkadaşların konuya nazik yaklaşımlarından dolayı onları zan altında bırakmayın. Yaptığımız doğru bir şeydir ve doğru olan, elimizden geldiği kadar sizi sıcak savaşın olduğu yere g t rmemektir. Fakat ne zaman kendini savunma ve savaşma ihtiyaçı olursa, kimse kendini savunma hakkınızın önünde duramaz. O zaman siz de kendi gücünüzle kendinizi savunabilirsiniz.”

Sözlerim hoşlarına gitmişti. Onları savaşa koymamamızın sebebinin güvensizlikten olmadığını anladılar. Sesimiz duyuldu der gibi yürekleri sakinleşti ve yüzlerine şirin bir tebessüm yerleşti.

Toplantımızın konuları gittikçe somutlaşıyordu. Arkadaşlar çalışmalarını değerlendiriyor, görüş ve öneriler sunuyordu. Suikast grubumuz kalkıp çalışmalarının tekmilini verdi ve arkadaşlar çalışmalarını değerlendirdi. Suikast grubunda rol oynayan arkadaşlar, suikast grubunun büyütülmesi ve g c lendirilmesi önerisinde bulundular. Görüş ve coşkuları insana g c veriyordu ve her şeylerini incelikle dinleme isteği doğuruyordu. Birçok görüş ve öneri vardı. Görüşlerinin daha iyi sonuç alması ve bir planlamaya ulaşması için bir yol gösterdim:

“Tüm arkadaşlar toplantıdan sonra görüşlerini açıkça yazsın. Her grubun, takımın, birimin ve taburun  nerileri alınacak, bir planlamaya ve programa kavuşturacağız. Her takım, birim ve tabur ne yapabilir, nerede, nasıl davranabilir, hepsini eylem planlarını incelikleriyle yazabilir. Daha sonra biz bu görüş ve önerilerin tamamını değerlendirip bir sonuca varacağız. Bu sonuçlar üzerine yeni çalışma ve eylemlerin planlamasını yapabiliriz.”

Arkadaşlar toplantının ikinci günü bu konuyla ilgili görüş ve  nerimden sonra kendi görüş ve önerilerini yazılı olarak sundu.  oğunun eylem planı Sir n   buğday ambarına yönelikti. Suikast biriminden Berfin arkadaşın görüş ve  nerileri dikkat çekiciydi. Fedai eylem raporu yazmıştı ve düşündüğü bu eylemi nasıl yapacağını tüm incelikleriyle anlatmıştı. Yarı yarıya eğitici olayı esas alan toplantılarımız sonuca ulaşmış, iyi bir düşünme ve yoğunlaşma açığa çıkarmıştı. Dikkatle üzerinde durduğumuz konu kendine güvenmektir.  nemli olan buydu. Eğer bu varsa arkasından çokça şey

yaratabilirdi. Kendine olan bu güvenle zafer kazanabilirdik. Bu yüzden güven diyordum ve güven her şeyin anahtarıydı.

Kobanê savaşı gerçekten de Kobanê'nin savaşıydı. Erkek hükmünden ve övgüsünden geçilemeyen Kobanê, artık yerini kadın ordusuna bırakmıştı. Savaşçıdan komutana kadar kadın rengi hâkimdi. Bunun kendisi bile zafer ve değişimin işaretiydi. Birçok cephemizde iki kardeş ya da baba ve kardeşler beraber savaşıyordu. Bu toplantıda bunu değiştirmek istedik ama çok fazla tepki aldık. Yan yana kalma istekleri çok fazlaydı ve bu da bizi zorluyordu. Bêrîtan ve Berîvan arkadaşlar bu örneklerden sadece biriydi. İki kızkardeşlerdi ve düzenlemelerini zorla yapıp birbirinden ayırdık.

Toplantı programımızda olmayan ilginç bir konu da Zilan Qeremox'un konusuydu. Bu arkadaşımız daha önce Kürdistan Özgürlük Hareketi'nden kopup eve gitmişti. Biz toplantılara başladıktan sonra babasının onu getirdiğini gördüm. Kadın arkadaşların toplantısı olduğunda çevre sakinlerinin hepsinin ilgisini çekiyordu ve dikkatle takip ediyorlardı. Kadınların toplanması etrafa cesaret ve güzellik saçıyordu ve yaşamın rengi oluyorlardı. Sanırsın ki bayram günü, toplantılarımızın havası böyleydi. Toplantıya başlamadan önce Nalîn arkadaşla birlikte Zilan'ı dinlemek istedik. Yüzünü kızartan bir utançla kelimeler boğazından zorla çıkarak konuştu:

“Daha önce bazı şeylere kızıp hareketten kaçtım, ama şimdi bu hamle ve kendini savunma savaşına katılmak istiyorum. Eskiden B-7 silahı kullanıyordum ve arkadaşların silahımı tekrar bana vermesini istiyorum. Bir ay oldu gideli ve şimdi tekrar geri gelmek, arkadaşlarıma katılmak istiyorum. Daha önce beraber olduğumuz birçok arkadaş şehit oldu. Onların şehadetiyle bu yaşamı arkadaşlarımdan ayrı yaşayamayacağımı ve nefes alamayacağımı fark ettim. Nûcan arkadaşın takımında yer almak istiyorum.”

İçten bir utançla bağlılığını yeniliyordu. Kendisine dönük arkadaşlarının yaptığı değerlendirme ve eleştirilerden sonra Zilan toplantıda, YPJ'ye katılma kararı verdi. Zilan arkadaş katıldıktan sonra hep güzel ve başarılı haberlerini duyduk.

Onurlu bir ölümü gülerek karşılayacağız

Eğitim ve toplantılarımız bitince herkes halaya durdu ve mutlak zafer ruhuyla çekilen zılgıtlar etrafı inletti. Toplantımızın kararı ve sloganı “Onurlu bir ölümü gülerek karşılayacağız” idi. Çünkü her toplantıda bu söyleniyordu. Artık bir slogandan öte içselleşmiş bir düstura dönüşmüştü. Yaşamımızda çoktan ölümü yenmiştik. Onlara baktığım zaman aklım cesaretli ve iradeli bir gelişmeyi kesinleştiriyordu. O kızlar, tüm zorluk ve zahmet içinde çoktan ölümü öldürmüştü. Her toplantının sonunda şu sözleri söyledim:

“Devrimciler, şehadete gülerek gider. Yaşamında ölümü yenen ve gülerek şehadete giden kızlar ölümsüzdür. Her ne kadar herkes bu gerçeğimize anlam veremese ve dışarıdan bakan için anlamak zor olsa da bu topraklardaki devrimcilerin hakikati budur. Yaşamı bu kadar sevenler gülerek ölüme gidiyor. Zaten Kemal Pir, boşuna ‘Yaşamı uğruna ölecek kadar çok seviyoruz’ dememişti.”

O kızların kişiliğinde bu ruh her zaman öndeydi. Gerçekten her biri bir destan yazdı. Yaşamlarında her zaman güldüler, ağlamadılar. Ağlamak, yerinde olursa anlamlıdır. İnsan bazen mutluluktan ağlar. Artık inattan bile olsa bu kızlar ağlamıyordu ve güzel yüzlerinden gülüş eksik olmuyordu. Şenliğe gider gibi coşku ve keyifle savaşa katılıyorlardı.

Kadınların katılımı, coşku ve kararlılığı kadın çalışmaları noktasında yeni adımlar atmamızı sağlıyordu. Tüm cephelerle toplantı yaptıktan sonra Şehid Sozdar Kadın Taburu oluşturma kararı aldık. Bir ihtiyaç gibi bu ta-

buru oluştururken sistemimizi gclendirmek istedik ve tüm kurumlarımız bu taburda yer alabilmeliydi. Bu yeni süreçte her cephede zgn taburlar ya da kadın taburları rgtlendiriliyordu. Kobanî cephelerindeki tabur sayımız beş olacaktı. Bu taburlar ile amacımız, kadın arkadaşları çoğaltmak ve güvenliği sağlamaktı. şhid Sozdar zgn taburunu kurma kararımız farklı bir heyecan getirdi. Kobanî'nin etrafını sarmak için bu taburları oluşturmak yerinde bir karardı. Kadının varlığı ve örgütlülüğü bizim için her yerde amentyd. Her karar bizde farklı bir heyecan yaratıyor, farklı bir ruh oluşturuyordu. Kobanî gibi bir yerde kadınları hâkim kılmak, özgürlük mücadelesinin başarısıydı. zgn halkalar, var olan halkaları çoğaltmak savaştan daha zordu ve başarısı savaş başarısını belirliyordu. Her arkadaş bu bilinçle hareket ediyordu ve tabur ilan edilmeden bir gün önce her arkadaş her yönden kendini hazırlıyordu.

İbadet gibi o günü kutlama hazırlıklarımız bayram kutlamasına dönüşmüştü. Tüm arkadaşların ailelerini ve Kobanî halkını taburun ilan edilme merasimine davet etmiştik. Taburun yeri Kobanî'nin dışında etrafı boştu. Bir yaşam yurdu gibi güzeldi ve askeri bir yerden çok yaşam ve umut meknıydı. Ataerkil tarihle birlikte yersiz yurtsuzlaşan kadınların ilk kez yeri vardı. Birkaç metre bile olsa daracık yerde nefes almak bile çok kutsaldı. Ya da insan diyebilir ki kadınların yaşayabileceği bir yer vardı. Kadınlar var olan tüm hâkimiyet ve iktidarlardan uzak, kendi güçleriyle kendilerini rgtlyordu. Bu heyecan ve moral ile taburu oluşturma hazırlıkları yapılıyordu. Taburun olduğu yerden bir kilometre uzaktayken bile sesler, bayram ve kutlama havası yaratıyordu. Tabur ilanı hazırlık provalarında arkadaşların çığlıkları ve oşkuları Kuzey Kürdistan sınırına kadar ulaşıyordu. Arkadaşlar ellerine silahlarını aldıklarında, komutanları önlerine geçtiğinde insana farklı bir moral veriyorlardı. Pat kt ayak seslerini sınır zerindeki Türk askerleri duysun istiyorlar gibiydi. Gemi demiri nasıl suya çarpıyorsa, ayak sıraları böyle bir ahenkle inip kalkıyordu. Silahlarını kaldırıp omuzlarına atarken ve yere bırakırken çıkan şak şak sesleri müzik aletleriyle dolu bir orkestra havasındaydı. O kadar disiplinliydi ki sanki yıllardır düzenli orduda yer almış ve öyle provaya gelmişler. Tüm arkadaşlar tesbih taneleri gibi dizilmiş, ilanın

başlamasını bekliyordu. Taburun etrafındaki lambaların ışıkları üzerlerine vuruyor ve oldukları meydanda kusursuz bir gölge oluşturuyordu. Hazırlık provaları şafak vakti başlıyor, güneşin doğuşuyla sona eriyordu.

Yaz güneşi, elbiselerin bedene yapışmasına neden oluyordu ve sıcaklık sabah saatlerinden itibaren insanların bedenini yakmaya başlıyordu. Fakat şiddetli güneş ve kaynayan sıcaklık heyecanımıza engel olamıyor, hazırlık yapan savaşçıları etkilemiyordu. Birçok savaşçının anneleri onlara hediye ve pastalar hazırlamıştı. Tüm Kobanê bu ilandan haberdardı ve harekete geçmişti. Çünkü tabur özgün olduğu kadar aynı zamanda Kobanêlilerin taburuydu. Gazeteciler de güzel görüntüleri çekebilmek için kameralarını alıp Kobanê halkına katılmıştı. Kutlama sesleri, tencere tava sesleri iç içe karışmıştı. Karşımızdaki görüntü, yıllarca Kürdistan dağlarında kalmış arkadaşlara ilginç geliyor ve moral veriyordu. Savaşçı birliklerin kutlama yerine arabalar ile gelmesi onlar için yeni bir şeydi.

Roza arkadaşın birliği geldiği zaman, arabalardan atmaca gibi atlayarak inmeleri herkes için paha biçilmez bir görüntüydü. Ayak sesleri duyuluyor ve düzenli oluşları insanda böyle taburları oluşturma umudunu çoğaltıyordu. Roza, anlatılamayacak kadar güzeldi, Narinlik ve asiliği yan yana getirip bir bedende toplamıştı ve bu hali yüzünü inanılmaz çekici kılıyordu. Uzun boylu, kıvrırcık saçlıydı. Esmerliği ve zeytin gözleriyle kararlı bakışları yüzünde güzel bir hâkimiyet oluşturuyordu. Güzellik, asilik ile doldurulduğu zaman insanın yüreği duygusallıktan kurtulur ve tarif edilmez bir hayranlık oluşturur. Roza tüm heybetiyle silahını eline aldı ve arkadaşların karşısına geçti. İnsan silahına baktığı zaman elindekinin keleş değil de tabanca olduğunu sanırdı. Komutan Roza tok bir sesle:

“Merhaba arkadaşlar, nasılsınız?”

Tüm savaşçılar aynı tokluk ve ahenk içinde Kobanê ovasında yankılanan sesleriyle cevap verdi:

“Sağol!”

Bu sesleri herkesin kulağına girip oradan arkadaşlarının gönlünün yuvasına aktı. Herkes birbirini tanıyor ve birbirinden moral alıyordu. Savaşçı birliklerin gelişi yaklaşık yarım saat sürdü. Daha sonra halkın gelişleri başladı ve onlar için hazırlanan yerlere oturmaya başladılar. Güneş adımlarını

genişletiyordu ve gök kubbenin yanına varıp ışınlarını merasim sakinlerinin üzerine bırakıyordu. Doğa kutlamamıza katılmak ister gibiydi, küçük hortumlar haylazca havada dönüyordu. Kuru otların etrafta kalan kalıntılarını içine çekerek, havaya karıştıırıyordu. Doğa bize ‘ben zamanın ve mrnzn hâkimiyim. Siz de kendinize ben büyüğüm m diyorsunuz? Daha dn hepimiz ocuk değil miydiniz? Bağrımda bu er çöp, kuru ot oyunlarını oynuyordunuz’ der gibiydi. Doğa da kendi kanunlarına göre bizim mutlu ve başarılı oyunumuza katılıyordu. Yavaş yavaş taburun ilanına başladık. Arka arkaya dizilip kitlenin önüne gittik. Artık benim heyecanım da arkadaşların heyecanına karıştı. Biz beş arkadaş, kitlenin ve arkadaşların önünde durduk ve yüzümüzü onlara çevirdik. Bir yanda arkadaşlar, diğer yanda gazeteciler duruyordu. Basındaki arkadaşların heyecanı bizden az değildi. Her arkadaşın yüzüne bakıyorlar, kameraman ve foto muhabirleri deklanşöre basmadan önce savaşçıların yüzünü ölçerek onları nasıl kadraja alacaklarını hesaplıyorlardı. Bazen eğilerek büyük kameranın önünden gidip geliyorlardı. An be an bu anı kaydediyor, tarihe mal ediyorlardı.

O ana kadar da biz ve kitle birbirimizi izliyorduk. Kimseden ıt çıkıyor ve sessizliği duyan bir sessizlik hâkimdi. Kalbimin kt kt atışları dikkatimi çekti. Sebebinin merak ediyordum. Sanki ilk kez arkadaşların karşısına ıkıyormuşum gibi ter damlaları yüzümden aşağıya doğru akıyordu. Benzersiz bir heyecana kapılmıştım. Tüm Kobanî karşımdaydı. Sanki Kobanî’nin tüm ağırlığı omuzlarıma çökmüş ve kalp atışlarımı oğaltıyordu. Bu yetmezmiş gibi aklım gvdemi alıp şengal’e götürüyordu. Kürt kadınlarının esir alınıp pazarlarda satılmaları tek tek gözümün önünden geçiyordu. Bu psikoloji içinde konuşmaya başladım. Kaç dakika konuştum, bilmiyorum. İçimden gelen sözleri söyledim:

“Başta buradan İmralı’ya kadar, tüm YPJ savaşçıları adına, Kobanî ve Suruç ovası sıcaklığıyla, peygamberlerin umuduyla, Derwş Evidi’nin atını koşturduğu ülkeden nder Apo’ya selam ve sevgilerimizi gönderiyorum. şehitlere ve nder Apo’ya minnettarlığımızı sunuyorum. Tüm zgrlk mücadelesi şehitlerinin karşısında sayęı ve minnetle eğiliyor, şehit ailelerini sayęıyla selamlıyorum. Bu toprağın şehitlerinin ruhu ve kanı üzerine yemin ediyoruz ki, DAİş’ı yeneceğiz ve bu ülkenin zgr-

lüğünü kesinleştireceğiz. Çelik ile örölmüş bu güç, yeni bir tarihin yapıcı gücü olacak.”

Konuşmamın sonunda taburun ilanını Önder Apo’ya ve şehitlere ithaf ettim. Bu sözlerim, alandaki duruş ve heybette büyük coşkuya yol açmıştı. Savaşçılar ve halkın dilinde tek bir slogan, “Biji Serok Apo”, yeri göğü inletti. Karşımızda duran görüntü muhteşemdi, çeşme üzerinde duran bir buket çiçeği insanın aklına getiriyordu. Yeşil kıyafetleri kalın ve uzun örgülerinin altında, narin boyları, bal ve zeytin rengi gözleriyle insanın yüreğini dolduruyordu. Buğday tarlasındaki başı dik ve tok başaklar gibi sıralı sıralı meydana doldurmuşlardı.

Ardından Kobanê Kantonu adına Eysê Efendî konuşmak için mikrofonu eline aldı. O da çok heyecanlıydı. Tarifsiz bir heyecan vardı ve kim mikrofonu eline alsa onu heyecan sarıyor ve ilk anda bu heyecan hissediliyordu. Güzeldi. Yürekte olan bu heyecan kuyudan bir bakraç su çıkarır gibi duygularımızı yüreğimizden çıkarıyordu ve yüreğimizi kuş gibi uçuruyordu. Heyecan, anlamlı kelimelerin öncüsüdür. Heyecanını önüne katıp konuşmaya başladı:

“Bugün bir kez daha Şervan’ımın şahadetini unuttum ve anladım ki sadece benim Şervan’ım yok. Evet, oğlumun adı Şervan’dı, şehit oldu. Şervan’ım, Viyan’ım ve Sakine’m... başınızı kaldırın ve bu görüntüyü izleyin. Bugün binlerce kadın silahlanmış ve hazırlar. Sozdar’ım gel, bugün senin izinde yüzlerce savaşçı yürüyor. Özgürlük halayına tutulmuşlar, zılgıtlarıyla Kobanê göğünü inletiyorlar. Onlar Kobanê’nin savunucuları. Onlar, biz kadınların tekrar moral, umut ve inançla hareket etmesi için bu ruhu bizde yarattılar. Omzuna silah ve beline raxt alan kızlarımızı kurban olayım. Sizin varlığınızla başımız dik bugün. Bu yüzden sizinle onur duyuyoruz. Siz, Kürtlerin zafer destanının sahiplerisiniz.”

Eysê Efendî’nin sesi konuştuğça yükseliyor, Kuzey Kürdistan sınırına yetişiyordu. Karşısında duran güç, yüreğini uçuruyordu ve sözlerine güç veriyordu. Sesini hoparlörün sesinden daha yüksek kılmak ister gibi şiddetli konuşuyordu:

“Düşman bilsin ki, burası Kobanê’dir! Kimse kızlarımızla baş edemez. Bu genç kızlar, düşmanın Kobanê’de zafer kazanmasına izin ver-

mezler. Yüreğimizin yarasının derin ve ağır olduğunu biliyoruz. Şengal'in acısını, Arap pazarlarında satılan Êzîdî kızlarımızın acısını unutmayacağız. Keşke onlar da silah alıp sizin yanınızda olsalardı. Siz bu yeminimizin intikam gücüsünüz.”

Eyşê Efendî uzun bir konuşma yaptı. Her kelimesi anlam doluydu ve kökünü Kürt analarının acısından, bilgeliğinden alıyordu. Sözleri, kökleri derinlerde yatan tarihsel ve toplumsal birikimden süzülüyordu. Hitabına hayran kaldım. Annelik ve devrimcilik duygularını bir kılmaştı. Yürekten konuşuyor ve sözlerini dağıtmıyordu. Taburun ilanının sonlandırılması, toplantı ve eğitim süreçlerinin finali gibiydi. Sıralanan sloganlar ve zılgıtlar da süslemesiydi finalin. Zılgıtların sesi yükseldiği zaman Eyşê Efendî de mikrofondaki zılgıt ile karşılık verdi, artık bayramdı.

Bu arada komutan Adalet, törenin son komutunu verdi:

“Rahat, hazır ol! İyi çalışmalar.”

Komutanın sesiyle herkes silahlarını eline aldı ve hızla birbirinden ayrıldı. Bir tiyatro perdesi nasıl açılıyor ve sonunda kapanıyorsa, merasimimiz de bu tatta sona erdi. İlk bölüm bitmişti ve ikinci perde açıldı. Takımlar görevlerini biliyordu ve yemek, içmek için hazırlıklar başladı. Sofralar serilmeye başlandı. Halk ve arkadaşlar beraber sofranın etrafına oturdu. Analar kızlarının yanına oturup öyle yemek yedi. Bu, zafe-rin görüntüsüydü. Bu, iftihar etme yeri-ydi. İnsan bu görüntünün bitmesini istemiyor, hafızasına unutulmaz bir anı onlar-ak nakşediyordu. Şilan Goyî yanımdaydı ve beraber yemek yiyorduk. Siyah uzun saçları omzundan başlayarak, salkım söğüt dalları gibi aşağıya iniyor, sırtı ve dahi bedeni saçlarının gölgesinde kalıyordu. Gamzeleri güz ayvalarının çukurlarına benziyordu. Güldüğü ve konuştuğu zaman yüzünün görüntüsü tarihi heykellere taş çıkarıyordu. O heykel gibi gülüşüyle sordu:

“Heval Meryem, taburumuzun provası çok güzeldi, değil mi?”

Taburun hazırlıklarının muntazamlığı söze hacet bırakmıyordu. Zafe-rin alternatifi yoktur. Olsa da karşıttır ve ortağı olmaz. Şilan, taburun provalarının sonucunu çoktan yüzümden okumuş ve bu onun yüzüne de geçmişti. Bu duygular insanı güzel ve sakin kılıyordu. Yüz her şeyden değerliydi ve herkesin dili olur. Yüz, insanın hücrelerinin yansımasıdır ve

hücrelerinin hareketleri yüzünden dışarıya vurur. Yüreğin tiyatrosu insanın yüzüdür. Mütevazılık yüreğin zafer tacıdır ve güzelliğin diğer dilidir. Şılan sorduğu soruya kendisi yanıt verdi, olanca alçakgönüllülüğü ile:

“Daha iyi yapabilirdim ama eğitim verme imkânım çok yoktu. Çokça arkadaşın yardımıyla bu sonuç elde edildi ama var olan başarı gerçekte yüreğinizindi.”

Bu coşkulu ilandan sonra taburu sistemleştirmeye geçtik. Birkaç iyi branş seçip taburun önüne görev olarak koyduk. Okuma yazma, yeni savaşçı eğitimi, araştırma ve gençleri eğitme konusunda görevlilerdi. Taburun sistemini ideolojik özelliklerimize göre düzenledik. Tabur, savaş örgütlemesinden öte yaşam alanıydı. Savaşı güçlendiren şey de bu yaşam yöntemiydi. Folklor ve sanat bölümü de ekledik. Bana göre bu sistem eskiden beri vardı. Fakat kimse başaramamıştı ve kendilerini savaşın ateşinden kurtaramamışlardı. Savaş Sanatı’nı bin yıl önce yazan Sun Tzu bunu söylüyordu: “Eğer savaş ve savaşçılar bu yöntemle güçlendirilmez ise, toplumdan kopar ve kaba insanlar haline gelirler.” Yöntemimiz, kadınların kişiliğinde savaş ve yaşamı tek parça kılıyordu. Çünkü yaşam parçalı değil, yekparedir.

Defteri okuyan arkadaşımın okuması ve konuşmaları yaşamımın bir parçası oluyordu ve o an hala okuduğunu sanıyordum. Elinin omuzlarıma değmesiyle kendime geldim. Kadınlar taburu beni benden almış, yaşamın hangi anında olduğumu bana unutturmuştu. Arkadaşımın sesi de onlardan biriydi. Ben, Roza ya da Şılan olduğumu sandım. Gerçek yekparedir ve bu doğrudur. O da o taburun üyesi ve komutanıydı. Beraber o günleri an be an örmüştük ve tekrar canlandırıyorduk. Günlükte bu bölüm sona eriyordu. Ne zaman hüznülensem o gülüyor ve beni içinde olduğum durumdan kurtarmak istiyordu. Hüznümde tarifsiz bir sızı vardı ve yüzümden dışarı vuruyordu. Artık gözlerimde her an, her zaman o eski anlar vardı ve o arkadaşlar bir bir gözümün önünden geçiyordu. Bu alanlarda toprağın altından çıkarılıp insanı hayran bırakan birçok kalıntı vardı ve şimdi bile insan onlar hakkında iyi bir tanım ge-

tiremiyor. Göbeklitepe'nin heykellerinden Tel Xelef'a kadar o zamanın insanların duygularını yaratıyor. Acaba insanın duygularının güzelliği ve anlamı kaç yaşındadır? Eğer bu kalıntılar olmasa insanların öyle yaşadığını nasıl bilecektik? Onları ölümsüz kılan bu gerçektir.

Savaş komutanlığı ve güzellik sanatçılığını iki karşıt uçlu kılıç gibi bir yüreğin içine yerleştirmek zor olabilir. Ama gül dikeniyile güzeldir. İnsan da böyledir. Yüreğimin derinliklerindeki söz ve motifleri saklamak mı zordu yoksa o güzel savaşçıları anlatmak mı? Bölgemizdeki solcular o insanlar için “güzellik işçileri” diyordu. Fakat gerçekte bu ondan öteydi. Yüreğin bekleyişi ve paylaşım cesareti, insan üzerindeki bütün tabaka ve kabukları kaldırarak seni gözleyeninin eline bırakıyordu. Ona göre o işçi değil, o en yakın arkadaşındır. Söylenen sözler ve sorulan sorular yüzünü bir halden başka bir hale koyar ve onları anlamlı sözlerin ruhuna çeker. Ruhlar sende toplanır ve sen onları tekrar yaşarsın. İnsanın tekrarı yaşama gücü çok kez zayıf kalır ve göz kapakları kalkanını çatlatır. Mutluluktan ve sızıdan insanın yüzüne akan yaşlar incelenmeye değerdir. Acı ve mutluluk çoğu kez insanın gözyaşlarını kandırır ve insan hangisi için aktığını çıkaramaz. Hangi yazar bunları ayırt edebilir, eğer en yakın arkadaşın değilse.

Başımı kaldırdım, iki elimi masanın üzerine koydum ve arkadaşımı izledim. Sanki amcanın kızlarının tüm güzelliği yüzünde toplanmıştı. Roza'nın saçlarının karalığı, Peyman'ın bal rengi gözleri ve küçük Newal'in ruhu saçlarından yüzüne, gözüne ve ruhuna akıyordu. Bana göre yüz, haritadır. Giydikleri YPJ kıyafetleri beni an be an o eski günlere götürüyordu. Durumumuz ilginçti ve şimdi o anlarımın ortağı olan arkadaşım ile tasvir ve nakş ediyorum.

Bana göre anlatıcı da yazarı yazar ve yazı, bunun ta kendisidir. Yoldaşlık özlemi ve acının kaynağı yüzünde akıyordu. Var olan acının gözyaşları tarihin iki serüven sayfası gibi kendisini yanakları üzerinde gösteriyordu. Hepimiz ülkemizin acı ve güzelliğiydik. Ortak duygularımızın haritası olan yüzüyle bana bir bakış atarak:

“Heval Meryem, sanırım sen çok uzağa gittin. Farklı zamanlara daldın.”

Doğru söylüyordu, sessiz bir gülüş ile onu onayladım. Bu defteri elde etmek için o da büyük çaba harcamış ve duygularımın farkına varmıştı. O anlardan bir kalıntıyla olmak bana büyük bir yük yüklüyordu. Yeniden yaşamak, yazmak için gerekliydi ama kafamın içinde büyük depremler oluyordu. Biz defterin bu bölümünü okurken yüreğimin serüvenlerinin ciddi bir hamlesini geride bırakıyorduk. Bu işe cesaret etmek savaştan daha zor ve ağırdı. Kendimizi ve anılarımızı topladık ve taburun havasından çıktık. Orada rüzgâr bile yerden yükseliyordu ve sen yönünü kestiremiyordun. Toprak da beşinci yön gibi doğanın oyunlarına karışıyordu. Yerden serin bir hava yükseliyor ve insanın yüzüne vuruyordu.

Taburun ilanından sonra şehitliğe gitmek ve yoldaşlarımızı görmek istiyorduk. Güneş batmadan ve gözden kaybolmadan önce yüzümüzü oraya çevirdik, yavaş yavaş yürümeye başladık. Kutsalımızı tavaf etmeye gidiyorduk. Arkadaşım içimdeki hislerimdir.

Ehmediyê Köyü

Ağustos keskin ışınları olan çadırını Kobanê'nin üzerine sermişti. Kaynayan sıcaklık toprağın göğsünü yarıyor, Kobanê topraklarında nefes gibi özlenen yağmurlar topraktan çıkan buhara karışıp göğe ulaşıyordu. Rüzgâr ve fırtına kül olmuş toprağı dövüyor, beyaz bir toz zamanın yüzünü örtüyordu. Oluşan hortumlar toz yığınlarını yükselterek mevsimin nefesini kesiyordu. Günlendir aşırı sıcaklıkla beraber, ejderhanın ağzından çıkarcasına hararetli, ateş gibi olan bir rüzgâr Kobanê'nin ve savaşçıların yüzüne vuruyordu. Savaşçıların yüzü ve derisi güneş, toz ve rüzgârın etkisiyle artık Kobanê toprağına benziyordu. Sıcaktan ve ateş gibi rüzgardan kuruyan dudakları ve boğazları bile Kürt savaşçıların akıcılığına, coşkusuna engel olamıyordu. İntikam mevsimi Kobanê'de olan her Kürt savaşçısının yüreğinde öksüzdü. Savaşçıların iradesi ve güçlü zafer umudu karşısında güneş ışınları bile kırılıyordu. Kobanê'nin toprağı o gonca güllerin gülüşleriyle umudu açıyordu.

Kobanê'nin tüm cephelerinde şiddetli bir savaş vardı. Sirînê Cephesi'nde iki gün önce şiddetli bir çatışma yaşanmıştı. Çeteler, bir gün önce Boraz ve Değirmen köylerine saldırmışlardı. Saldırıların şiddetine rağmen çeteler püskürtülmüş ve sonuçsuz kalmıştı. Bir süre önce çeteler Evdiko ve Kendalê köylerini bizden almışlardı. Daha önce Fırat suyunu kadar "I" harfi şeklinde giden hattımız artık "L" harfine dönmüştü. Bazı yerlerde biz ve çeteler günlük olarak birbirimize kileş ile mermi sıkıyorduk ve birbirimizin seslerini duyuyorduk.

Birbirimize yakın olduğumuz bu süreçte çeteler, güçlerimizi halden düşürme ve hırpalama taktiğini esas almışlardı. Hemen her gün birkaç yerden saldırıyor, saldırıları kırılınca bu defa ağır silahlarla mevzilerimizi dövüyor-

lardı. Çatışmaların azaldığı anlarda ise, güçlerimiz mevzilerde uykusuz kalsın diye aralıksız mermi atıyorlardı. Her beş dakikada bir baskın ve şiddetli saldırı varmış gibi her türlü silahı kullanıyorlardı. Amaçları güçlerimizi zayıflatmak, takatsiz bırakmaktı. Artık silah seslerinin gelmediği anlar olağandışı sayılıyordu. Bu durumun devam etmesi kendini boşlamaya ve gevşemeye sebep olacaktı. Bu tehlikeli rutinin önüne geçmek, cephelerimize saldırılarını engellemek ve çetelerin araya girip aldıkları hattımızı geri almak için yeni bir eylem kararı aldık. Hareket yerimiz Ehmediyê köyü olacaktı. Eyleme hazırlık için Bahoz arkadaşın taburu köy hakkında geniş kapsamlı bir keşif yaptı. Ehmediyê köyü Doğu Cephesi'nde, Kuzey Kürdistan sınırına bir kilometre uzaktaydı. Doğu Cephesi'nde olan güçlerimizin çoğunluğu Curn, Huriyê ve Xanê köylerindeydi.

Yapılan keşiften sonra beş köye eylem düzenleme kararı aldık. Ama öncelikli hedefimiz Ehmediyê ve Evdiko köyü olacaktı. Bunun için hazırlanmaya ihtiyacımız vardı. Sadece bu cephedeki arkadaşlardan değil, diğer cephelerdeki arkadaşlardan da güç istedik. Savunma hattımız olumsuz etkilenmesin diye halk güçlerinden olan taburlarımız örgütlendirildi ve cephelere yerleştirildi. Cephane hazırlıkları yapıldı. Savunma yapacak olan arkadaşların omuzlarına büyük görev ve sorumluluk düşüyordu. Eylem hazırlıklarının gizlice yapılması gerekiyordu. Bu yüzden sadece tabur komutanları bilgilendirildi ve onlardan hazırlıklarını eylemin durumuna göre yapmaları istendi. Tecrübemiz hazırlık düzeyimizi hızlandırmıştı, bilgilendirildikten kısa bir süre sonra gerekli tedbirler alınmıştı. Cephe sorumlusu arkadaşlar bu duyarlılıkla hareket ediyordu. Güçlerine eylem olacağını söylememişlerdi. Yönetimdeki arkadaşların geldiğini, toplantı yapacaklarını ve her cepheden birkaç arkadaşın toplantıya katılacağını, birkaç gün devam edebileceğini söylemişlerdi. Böylece eyleme katılacak grupları cepheden almış ve Xanê köyüne getirmişlerdi. Emin arkadaş yanına kadın ve erkek savaşçılardan oluşan büyük bir grup alıp, 'Doğu Cephesi'ndeki arkadaşları ziyarette gideceğim' diyerek yanımıza gelmişti.

Arkadaşların coşkusu ve morali yüksekti. Doçka ve gerekli olan silah ve cephanelerini yanlarında getirmişlerdi. Emin arkadaş toplantı yerine yetişince heyecanla arabadan indi ve tüm arkadaşlara selam verdi. Çokça

arkadaşın ondan önce buraya yetiştiğini görünce geç kalmış gibi yüzü düştü. Bana yaklaştı, kulağıma:

“Sakin planlama yaptık ve sen geç kaldın demeyin. Eğer öyle bir şey olmuşsa çok sinirlenirim.”

Doğrusu vakit olsa ona takılmak için ‘planlamayı yaptık’ demek isterdim. Fakat şaka yapacak zamanımız yoktu. Ciddi bir iş bizi bekliyordu:

“Hayır, Emin heval. Tartışıyoruz, planlama yapmadık henüz.”

Derin bir nefes aldı, birkaç saniye önce yüzünde olan coşkusu geri döndü. Güleç bir yüzle tüm arkadaşlara bakarak:

“Arkadaşlar, eylem için belirlediğiniz bu yer çok ilginç. İyi ki henüz planlama yapmış değilsiniz. Bir süredir biz de bu yerler üzerine düşünüyoruz ve hazırlanmış durumdayız. Coğrafyayı iyi tanıyorum. Bu köylerde Botanê Reş gibi arkadaşlarımız şehit oldu. Botan’ın intikamını kendi ellerimle alacağıma yemin ettim. Önerimdir, planlamayı tartışacağımız zaman bu isteğimi göz önünde bulundurun. Tüm güçlerin eyleme katılmak için geldiğini biliyorum. Fakat ben bu eyleme katılmazsam yüreğim rahat olmaz.”

Emin arkadaş var olan havayı değiştirdi, hüznünlendik. Bu havayı dağıtmak için Cûdi elini Emin’in omzuna vurarak:

“Heval Emin, daha eylemi konuşmadan sen bizi eylemin içine koydun. Bırak da sana ve arkadaşlara hoşgeldiniz diyelim, birbirimizin durumunu soralım.”

Hepimiz Emin arkadaşın duygularını paylaşıyorduk. Emin arkadaş mahcup olmuştu. Cûdi arkadaşın yüzüne baktı:

“Kusura bakmayın heval. Biliyorsunuz, Botan arkadaş uzun süre benim yanımda kalmıştı. Buraya yetiştiğimde sizi böyle topluca görünce, geç kaldım sandım. Bu acelem biraz bundandı.”

Zaten hepimiz bu gerçeği biliyorduk, başımızla onaylayarak onu anladığımızı belli ettik. Cûdi, iki arkadaşı çağırdı:

“Sîrînê Cepheşi’nden gelen savaşçıları yerlerine götürün. Yeme-içme ve diğer ihtiyaçlarını karşılayın. Kadın arkadaşların timini de özgün yere götürün, arkadaşlar dinlensinler.”

Her iki arkadaş koşarak gitti ve savaşçıları yerlerine yerleştirdi. Emin ve Masîro arkadaş yan yana oturuyordu. Daha Cûdi arkadaş sözlerini

yeni bitirmişti ki, Emin arkadaş sabırsızlıkla eylem gündemini açtı. Masîro arkadaş eylem yerinden söz etti. Eylem planının tartışma coşkusu, tüm arkadaşlara bulaşmıştı. Emin'in sesi diğer sesleri bastırdı, arkadaşların dikkatini anlattıklarının üzerinde toplamıştı:

“Bana göre en telikeli ve eylemin kaderini belirleyecek yol, Ehmediyê ve Evdiko köyleri arasındır. En az bir kilometre kadar sürünerek gitmeli. Burayı sağlam geçebilirsek, bana göre eylem başarılı olacak. Ya arkadaşlar, bir şey söyleyeyim; bu coğrafyanın en kötü yönü kel kafa gibi olmasıdır.

Emin'in sözleriyle arkadaşlar gülmeye başladı. Gülüşümüz toplantı odasının dışına kadar gitmişti. Kapıda nöbet tutan arkadaşların kapıya yanaşması ve ayak seslerini duyduk. Masîro, gülmekten yanaklarına akan yaşları elinin tersiyle sildi. Cûdi arkadaş döndü:

“Heval Emin'in duyuları Masîro Suyu'nun dalgalarından daha güçlüdür. Eğer önünü almazsak, bizi kendiyile sürükler ve gündemimiz başka bir yere gider. Hadi arkadaşlar, hazır olsun, başat gündemimiz olan eylem planını yapalım.”

Planlamaya katılan arkadaşların çoğu eylem yerini tanıyordu. Daha önce burayı görmemiş olan arkadaşlar da sabah uzaktan keşif yapmışlardı. Zaten eylem yapacağımız yer, kaldığımız yerden gözle görülür mesafedeydi. Planlamaya göre altmış arkadaş eyleme katılacaktı. Diğer arkadaşlar da hattın etrafını güçlendirecek, gerekirse eylem gücünü koruyacaklardı. Ehmediyê'nin yanında Denayîkê, arkasında Spîqîran köyü vardı. Spîqîran, bir Arap köyüydü ve tam sınırdıydı. Büyüktü, bize yakındı, bir süredir gözle köyün içini görüyorduk. Fakat yine de son bir kez incelikleriyle keşif yaptık, köyün durumunu iyice bilmeye çalışıyorduk. Gündüz köyün sokakları kadın ve çocuklarla doluydu. Daha önce güçlerimiz bu köyden geri çekilme yapmış, arkadaşlarımız geçerken köylüler onlara karışmamıştı. Bu yüzden burası saldırı grubumuzun yeri olarak belirlenmişti.

Eyleme katılacak olan güçlerimizle Xanê köyünde toplandık. Bir süredir çeteler üst üste saldırıyor, güçlerimizi dağıtmak ve ilerlemek istiyorlardı. Evdiko ve Kendalê köyleri gibi çok şehit verdiğimiz yerleri bizden almışlardı. Bu durum her arkadaşımızın intikam duygularını biliyor, saldırıya katılma arzusunu kamçılıyordu. Keşfin çoğu Bahoz arka-

daşın taburu tarafından yapılmıştı. Herkes heyecanlıydı, tüm savaşırların meraklı gözleri Cûdi arkadaşına dönmüştü. Cûdi arkadaş orta boylu ve yapılıydı, yüzü yuvarlak ve ten rengi beyazdı. Fakat güneşin sıcaklığından yanan yüzü onu kavruk bir esmer yapmıştı. Cûdi merak ve heyecanı gidermek için kollarını sıvadı, anlatmaya başladı:

“Arkadaşlar, hepinizin eyleme katılmak istediğini biliyoruz. Fakat biz bir savaş gücüyüz. Kimsenin duygu ve isteğine göre hareket etmiyoruz. Ne kadar güce ihtiyacımız varsa, ne kadar sayı lazımsa o kadar kişi katılacak bu eyleme. Kalan arkadaşlar da rahatsız olmasın. Çünkü bu sadece eylem hamlemizin ilk safhasıdır. Kararımız saldırmaktır.. Bu günden sonra her yerden biz saldıracağız. Arkadaşlar buna göre yaklaşsın.”

Cûdi’nin heyecanı, iri gözlerinden kıvılcım gibi dışarıya yansıyor. Heyecanı ve düşmana öfkesi, yükselen sesine yansıyor. Cebinden bir kâğıt çıkardı, biraz baktıktan sonra devam etti:

“Eylem için almış arkadaşın adını belirledik. Kalanlar, eyleme giden arkadaşların savunmasını yapacaklar, diğer köylere giden yol ve hatları tutacaklar. Başat amacımız beş köydür, aynı anda beş köyde çeteleri vuracağız. Ama öncelikli hedef Ehmediyê ve Evdiko köyleridir. Diğer köylerin merkezi gibidirler. Bir grubumuz Ehmediyê ve Evdiko köylerinin arasından geçecek. Buraya gidecek arkadaşlar sabotaj grubundakilerdir. Onlar, bu yol üzerinde iki yere mayın dönecekler. Biri köyün arkasında kalan tepenin üzerindeki üç evin önü, diğeri de geçen gün tank patlattığımız yer. Bu grup, olduğu yerde pusu kuracak ve onlara yetişecek olan pusu grubunun gelmesini bekleyecek. Evdiko köyüne gidecek grup, eylemin kaderini belirleyecek. Yerleri tehlikelidir ve eğer fark edilirse eylem başarılı olmaz.”

Cûdi, gerekli uyarıları yaptıktan sonra yerden ince bir sopa alarak savaşçıların gözlerine baktı. Gözler merak ile ısıldıyor, kimseden ses çıkmıyordu. Cûdi, elindeki sopanın ucuyla önündeki toprağa kaba hatlarla eylemin haritasını çizdi ve anlatmaya devam etti.

“Ehmediyê ve Evdiko köylerine beş grup göndereceğiz. Sabotaj ve pusu grupları yerlerini aldıktan sonra saldırı grupları harekete geçecek. Grup, köyün arkasından ilk eve yetişecek. Ev büyük ve kapısı yeşildir. B-7 kullanan arkadaşlar ilkin bu evi vuracaklar. Daha sonra arkadaşlar el

bombaları ile evi hedef alacaklar. Fakat bu grup giderken dikkatli olmalı, özellikle damların üzerine dikkat etmelidir. Yüksek yerlerde kimi görürlerse onu hedef almalı ve yok etmelidir. Bu ev, çetelerin karargâhıdır. Arkadaşlar bu evi aldıktan sonra diğer grup, göğüs göğüse köyün içinde ilerleyecek. Beşinci grup köyü geçecek. Evdiko köyünün arkasında küçük bir köy var. Arkadaşlar biliyor, traktör köyü olarak tanınıyor. Bu grup köye yetişip, diğer köylerle bağlantıyı kesecek. O yandan saldırı olursa bu arkadaşlar karşılık verecek ve etraf köylerle bağlarını tamamen koparacak. Diğer yandan müdahale olursa, bu arkadaşlar cevap verecek ve iki köyde de olan arkadaşları koruyacaklar. Tedbir olarak bir grubumuz Curn köyü, bir grup ise Huriyê köyü tarafına gidecek ve eylem grubunu dışarıdan gelen saldırılara karşı koruyacak. Eyleme katılacak olan bu arkadaşlar dışında kalanlar Qizeli köyü tarafına gidecek. Çünkü oradan görüntü vermek istiyoruz, çetelerin dikkatini oranın üzerine çekeceğiz. Bu yüzden orada gizli hareket etmeye gerek yok. Fakat yine de eğer çeteler saldırmaya kalkarsa, gönderdiğimiz güçler buradan saldıracak. Öncelik, dikkatleri üzerlerine çekmek olsun.

Cûdi, köyler arasındaki mesafeyi gözle ölçmek amacıyla yönünü Xanê köyüne döndü. Güneşten yanmış yüzü parlıyordu, alnının üzerinde ince bir ter tabakası sızıyordu. Elindeki sopayı yukarı kaldırdı ve Batı'ya dönerek:

“Arkadaşlar; biliyorsunuz, Ehmediyê köyünün arkasında Spîqîran köyü var. Yaptığımız keşfe göre çeteler yok, günlerdir takip ediyoruz. Köyde sadece kadınlar, çocuklar ve sivil insanlar görünüyor. Fakat yine de duyarlı olmalıyız. Çünkü köy tam sınırda ve Türk devleti çetelere destek veriyor. Ehmediyê köyüne gidecek olan gruplarımız bu köyün arkasından geçecekler. Köyün diğer yanında da Denayîkê köyü var. Küçük bir köydür. Bir grup, savunma için oraya geçecek.”

Savaşçı ve grup komutanlarının bakışları, sopası ile oradan göç edeceğine Cûdi'nin söz ettiği ovada geziniyordu. Her bakışta kaç yoldaş, kaç özlem, kaç umut ve kaç intikam duygusu eski toprağın bağrından zamana akıyordu, kimse bilmiyordu. Planlamaya katılan komutanlar Emîn Erkendi, Cûdi, Dilgeş, Biharîn ve Jiyan arkadaşlardı. Her biri eyleme

gitme hayali kuruyordu. Bu köylerde birçok arkadaşlarını kaybetmişlerdi. Ortak görüş, bir saldırı safhası ihtiyacıydı. Ne olursa olsun, bizden alınan ve savunma hattımızın arasını koparan köyleri almalıydık. O köylerde şehitlerimizin kahramanlıkları hafızamızda duruyordu. Bu durum, eylemi yerine getirme istek ve inancımızı güçlendiriyordu.

Planlama yaparken topların gümbürtüleri, doçka mermilerinin takırtıları Cûdi arkadaşın sesini bastırıyordu. Fakat o günlerde bu rutin bir haldi, herkes yerindeydi. Daha planlama devam ederken Kopirlik köyündeki arkadaşlar, Ehmediyê köyünden Spîqiran köyüne doğru çetelerin bir tankının gittiğini haber verdi. Tankları her yola çıktığında tekrar ve tekrar aynı yöntemle her yandan silah patlatıyorlardı. Bazı yerlerden tank gülleleri, bazı yerlerden doçka, bazı yerlerden de havan topları kullanıyorlardı. Seslerin çoğalmasıyla Cûdi toplantıya ara verdi. Cûdi arkadaş bu cephenin sorumlusuydu. Tüm cephelerin durumunu sorduktan sonra döndü:

“Arkadaşlar bir şey olmadığını söylüyor. Belli ki tankın gidişi için sesler böyle çoğaldı. Kaldığımız yerden devam edelim ve arkadaşlara düzenlemelerini okuyalım.”

Gittikçe güneş ışınları mahmurlaşıyordu. Öğle saatlerinde savaşçıların yanak ve alınlarını yakan güneşin harareti akşama doğru yumuşadı. Düzenlemeler okunmuş, toplantımız bitmişti. Arkadaşlar grup grup toplanmışlardı. Batan güneş yerini bulut kümelerine bırakmıştı. Ağustos ayında böyle bir bulutu görmek herkesin dikkatini çekmişti. Sanırsın başsız ve sonsuz bir deniz. Uzak düşen güneş ışınlarının etkisiyle bulutların üzerinde rengârenk görüntüler oluşuyordu. Göğün göğsünde siyah, kırmızı, mavi renkler güzellik yarışında gibiydi. Bahoz arkadaş başını yukarıya kaldırarak:

“Arkadaşlar, toplantımızın bitişiyle güneş uzaklaştı ve battı. Yerine bulutları bıraktı. Bu bulutların neden toplandığını biliyor musunuz? Bence bunlar köydeki çetelerin yasını tutuyor. Bulutlar onlara, ‘siz atın silahları. Sabaha kadar vaktiniz var ve Kürt savaşçıları bu bulutlar gibi üzerinizi kapatacak. Bu son gününüz’ diyor. Sizden kim buralarda böyle güzel bulutlar gördü ki? Bir de Ağustos ayında. Bana katılmayan arkadaş var mı?”

Bahoz arkadaşı etrafta olan arkadaşlar alkışlarıyla onayladılar. Kahkaha, alkış, konuşma, top, gülle ve mermi sesleri birbirine karıştı. Düzen-

lemelerde kadın arkadaşlar grup komutanlarının yardımcıları oldu. Her seferinde bir arkadaş yanıma gelip eyleme katılmadığı için rahatsızlığını dile getiriyordu. Eylem gruplarında adı okunan arkadaşlar dışındaki savaşılar etkilenmişlerdi. Bazı arkadaşlar da yerlerini beğenmedikleri için yanıma gelip yerlerini değiştirmemizi istiyordu.

Onlardan biri de Çiya arkadaştı. Ben bir arkadaş ile sohbet ederken gözüm Çiya'ya takıldı. Kefiyesini başına sıkıca bağlamış, hışımla benim yanımda başka bir arkadaşla konuşan Masîro arkadaşına doğru geliyordu. Esmer, zayıf, uzun boylu, siyah düz saçları, iri kara gözleri vardı. Daha önce uzun süre bu cephede kalmıştı, çok sevdiği birçok arkadaş bu cephede şehit olmuştu. Çiya, Qizeli köyündendi ve köyü buraya çok yakındı. Eylem planlamasında doçka silahının yanında kalmasına ve saldırı gruplarına girmemesine karar verdik. Çünkü daha önce üst üste birkaç kez yaralanmıştı. Her seferinde daha yarası iyileşmeden cepheye geliyor, savaşa katılıyordu. Çiya, gelip Masîro arkadaşın önünde durdu, raxtındaki el bombasını düzeltti. Sonra iki elini de arkadan palaskasının üzerine koyarak:

“Heval Masîro, bu eylemde saldırıya girmezsem, söz olsun, bir daha savaşa katılmayacağım. Şimdi raxt ve silahımı bırakıp giderim. Ben görüş ve konuşmalara açık değilim. Bu son sözlerim. Artık siz bilirsiniz.”

Yanlarına doğru yürüdüm. Masîro arkadaş sessizce dinliyor, Çiya'nın kararlı ve öfkeli sözleri üzerine verecek uygun cevabı arıyordu. Yanlarına yetiştim:

“Heval Çiya, şişko Evdo'yu gördün mü?”

Evdo kardeşiydi. Çiya'nın tersine kiloluydu, biz ona Evdoyê şişko ya da Evdoyê Qizeli diyorduk. Evdo, cephane almak için Cûdi arkadaşın yanına gelmişti. Evdo ile Mehmûdê Qeremox bir duvarın yanında arabaya cephane yüklüyordu. Ben parmağımınla yerini işaret ederek:

“Bak, bu tarafta. Birbirinizi gördünüz mü? Gidip bir selam ver.”

Çiya onu görmemişti:

“Bir hafta oluyor görmeyeli.”

İşaret ettiğim yere baktığında kardeşini gördü, Evdo'ya selam vermek için elini kaldırdı. Evdo iş ile ilgilendiği için selamını görmedi ve işine devam etti. Çiya bana döndü, umursamaz bir tavırla:

“Bir şey olmaz, daha sonra birbirimizi görürüz. Şimdi daha önemli işlerimiz var.”

Çiya’nın gözleri Masîro arkadaşın üzerine kilitlenmişti. Beklediği cevabı almak istiyordu. Bahoz arkadaş, yanında kalmak için çok ısrar etmişti. Çünkü çok kez beraber savaşa katılmışlardı. Cesaretli, sadakatli ve becerikli bir insandı. Savaşında güçlüydü ve yiğitliği tüm savaşçılar tarafından biliniyordu. Onun dikkatini dağıtma çabam inadını kırmamıştı. Masîro, onu kırmak istemiyordu. ‘Ne yapalım’ dercesine bana baktı, onaylamak dışında başka çare bulamadım. Masîro çaresiz, Çiya’ya döndü:

“İyi, Heval Çiya. Bu kez senin dediğin gibi olsun. Fakat bu eylemden sonra konuşacağız.”

Önerisi kabul edildikten sonra Çiya’nın yüzünü yürekten bir gülümseme kapladı. İki elini göğsünün üzerinde birleştirdi, selam ve kararlılığının zaferi anlamında kendini hafifçe eğerek hızla yanımızdan uzaklaştı. İkimizin gözü de onun mutluluğunu dile getirdiği davranışlarında kaldı. Silahını alıp karşımıza geçti, Peyman arkadaşın yanına oturdu. Onun ve Peyman arkadaşın silahı aynıydı, ikisi de BKC kullanıyordu. Silahını açtı, eline bir parça bez alarak temizlemeye koyuldu. Ellerini o kadar Narince silahın namlusu üzerinde gezdiriyordu ki, sanırsın saçlarını tarıyor. Masîro da aynı yere, Çiya ile silahına bakıp aynı şeyi düşünmüştü:

“Sanırsın Çiya bir çocuğun saçlarını tarıyor. Silahına insanmış gibi yaklaşıyor.”

Çiya, silahının şeridini yerdeki naylonun üzerine koyuyor, elindeki bez ile yavaş yavaş incitmek istemez gibi temizliyordu. Bir süre onu izledikten sonra Masîro’ya döndüm:

“Heval Masîro, Çiya’nın hikâyesini biliyor musun?”

Masîro gülerek:

“Heval Çiya’nın hangi hikâyesi? Onun her günü bir hikâyedir. Hangisinden söz ediyorsun?”

Doğru söylüyordu, adı kadar asi ve başı dikti. Çiya’nın yiğitliği, her gün hikâyesinin üstüne hikâye ekliyordu. Benim bahsetmek istediğim savaştan öncekiydi:

“Heval Çiya nişanlıydı. Savaş başladıktan sonra katılma kararı vermiş. Gidip nişan yüzüğünü annesine vererek ‘ana, sen bu yüzüğümü ya-

nına al. Toprağımız özgürleşmeden söz olsun, evlenmeyeceğim. Ne zaman toprağımızı özgürleştirip başka halklar gibi özgür oluruz, o zaman büyük bir düğün yapacağım. Eğer şehit olursam da, ülkemin toprağı ve davamla evli olduğumu iyi bil. Şehit olursam, damat olduğum güncü gibi zılgıtlarla parmaklarıma kına yak' demiş."

Masıro arkadaş bu hikâyeyi bilmiyordu. Çiya'ya baktı:

"Onu dünyaya getiren anaya helal olsun. Bu toprağın, onun gibi yiğit ve kahramanları olduğu sürece hiçbir düşman amacına ulaşamaz."

Eylem heyecanı ile herkes bir yerde sohbete dalmıştı. Bir köşede Dilgeş ve Bahoz arkadaşlar sohbet ediyordu:

"Heval Dilgeş, bu ne böyle? Kadın arkadaşların sayısını neden bu kadar arttırmışsınız?"

"Kadın arkadaşlar ne kadar çok olsa o kadar iyidir. Kadın arkadaşları tanımamışsın. Mevzide beraber kalmak, tanımaya yetmiyor. Bu ülkede bir hakikat var ve belli ki sen daha görmemişsin. Eğer savaşta yanında kadın arkadaşlar varsa için rahat olsun. Çünkü kadınlar inançlarına sadıktır."

"Vallahi ben kalmadım. Fakat bu eylemimizde yürüyüş var, birçok yeri geçerken sürünerek gideceğiz. Bana göre sayıları fazla."

"Öyle deme. Eğer sözlerini duyarlarsa onlarla eyleme gitmene izin vermezler."

Sohbette kadın savaşçıların adının geçtiğini duyan Bihar'ın müdahale etti:

"Neden bu kadar çok adımız geçiyor? Eğer konu bizim üzerimizzeyse, bizimle de paylaşabilirsiniz."

Dilgeş arkadaş konuyu saklamak ister gibi:

"Sizin yanınızda olan silahlardan söz ettik. Bahoz diyor ki, kadın arkadaşların silahları bizimkilerden daha iyi."

Bahoz'a göz kırparak devam etti:

"Burada hükümet onlar. Onlara bir şey söyleyemezsin. Onlar kendilerini önceden savaşta ispatladılar. Ben daha önce de savaşlarında iyi olan çok kadın arkadaş görmüştüm. Fakat bu sonlarda kadın arkadaşlarımız kendilerini aşmışlar. Sana bir şey söyleyeyim. Hayır, söylemeyeyim, sen kendin gördükten sonra konuşalım. Sakın gördüklerin karşısında şaşırma."

Bahoz tereddütlüydü:

“Eyleme katılan arkadaşlar eski arkadaşlar mı, yeniler mi?”

Dilgeş deneyimleri ile güvenle devam etti:

“Yeni arkadaşlardır. Tüm arkadaşlar burada katılmışlar. Fakat sen dert etme, savaşlarında benden, senden az değiller.”

Bahoz arkadaş hala tereddütlüydü:

“Umarım sözlerin doğru çıkar. Eğer öyle değilse zorlanacağız.”

Dilgeş arkadaş bir süre önce elinden yaralanmıştı. Eylem kararını verdiğimiz zaman o hastanedeydi. Eylemi duyunca hastaneden çıkıp kendi başına cepheye gelmişti. Ön gruplarda yer almak istemişti, ancak yaralı olduğu için buna izin vermedik. Onu katmazsak kendi başına gruplara gireceğini biliyorduk. Engellemek için düzenlemesini koordinecinin yanına yaptık. Masîro arkadaşın yanından ayrılıp onların yanına yöneldiğinde Dilgeş arkadaş gülümseyerek bana doğru geldi. Bahoz’dan birkaç metre uzakta bir toprak yığını üzerine oturduk. Dilgeş, Bahoz arkadaş ile diyaloglarını anlattı. Bahoz arkadaşın haline gülmeye başladık. Bu sırada gözüm Evdiko ve Ehmediyê köyleri arasına gidecek gruplara takıldı. Rodî ve Dêrsim arkadaşların grupları oraya gidecekti. Arkadaşların, tehlikeli ve eylemin kaderini belirleyeceğini söyledikleri yer orasıydı. Cûdi arkadaş, Rodî arkadaş grup sorumlusu olarak önerdi. Rodî, bir süre önce bir çatışmada kırılma yaşamış, morali düşmüştü. Cûdi arkadaş onu önerdiğinde araya girdi:

“Hayır heval. Dêrsim arkadaş grup sorumlusu olsun, ben yardımcısı olarak gideyim. Araziyi iyi tanıyorum. Arkadaşların nereden söz ettiklerini biliyorum. Daha önce yüz kez o yoldan gidip geldim.”

Rodî arkadaşın önerisini uygun bulduk. Dêrsim grup sorumlusu, Rodî ise yardımcısı olacaktı. Dêrsim’den ses çıkmadı ve bir tepki göstermedi. Sanki bu tartışma onun yanında olmuyor, sözler kulağına gitmiyordu. Oturduğu yerde başını dizlerinin üzerine koymuş, uzaklara dalmıştı. Bu bölgeyi çok iyi tanıyanlardan biri de Dêrsim arkadaştı. İbrahim arkadaş gözleri ile Dêrsim’i işaret etti, başını sallayarak durumunu sordu. Bende bir şey yok der gibi başımı salladım. Daha sonra Dêrsim’e döndüm:

“Heval Dêrsim, senden hiç ses çıkmıyor. Ne ‘evet’, ne de ‘hayır’ dedin. Eğer istemiyorsan seni göndermeyiz. Eğer bir görüşün yoksa seni eyleme koymayacağız.”

Dêrsim başını kaldırdı:

“Ben gideceğim heval. Gitmeyeceğim demedim.”

Tanıyorduk; göndermeseydik, günlerce moralsiz kalacaktı. Bu yüzden gidişini onayladık. Herkes eyleme gitmek için hazırlığını yapıyordu. Nûcan ve Rodî arkadaşlar aynı yere gidiyorlardı. Dêrsim ve Şêro arkadaşlar da birlikte hareket edip iki grup gibi bu hatta yer alacaklardı.

Gittikçe hava kararıyordu, gece kara çadırını açmıştı. Savaşçıların gözleri, parçalı bulutların altındaki yıldızlar gibi parıldayıp sönüyordu. Heyecan doruktaydı. Arkadaşlar yemeklerini yemişler ve yola çıkmak için hazırlanmışlardı. Eyleme yürüyerek gidiliyordu. Yükleri ağırdı, tüm ihtiyaçlarını ve cephanelerini sırtlarında taşıyorlardı. Zamanla her topluluk ortak bir kültüre sahip olur. İnsanı birbirine bağlayan şey, bu yazılmamış ritüellerdir. Fakat aynı zamanda topluluğun her üyesi tarafından bu ritüel bilinir, uygulanır. Her ayrılıktan önceki vedalaşma kültürümüz başlamıştı. Gruplar beraber fotoğraf çektiriyor, vedalaşıyor, yüklerini sırtlıyor ve yerlerine doğru yola çıkıyorlardı. Biz Kürt savaşçıların kültüründe vedalaşmanın yeri ayrıdır. Vedalaşmak, kelimelerle anlatılamayacak bir sevgi ve değer vermedir. Bizi ayakta tutup güçlü yapan şey yoldaşlığımız, birbirimize verdiğimiz kadir-kıymettir.

Son grup cihazların pillerini, telefonlarını kontrol etti. Telsiz cihazlarının ışıkları siyah bant ile sarıldı. Son grubun vedalaşması ile kalp atışları hızlandı. Eylemden sonraki buluşma yeri Ehmediyê köyüydü. Rodî ve Dêrsim arkadaşların gittikleri yer tehlikeliydi. Bu hepimizi tedirgin ediyordu; küçük bir yetersizlik bile büyük kayıplara sebep olacaktı. Bu yüzden elimiz yüreğimizdeydi ve merakla arkadaşların eylem yerine ulaşmasını bekliyorduk. Savaş sürprizlerle dolu bir oyun; karşına nerede, ne çıkaracağı belli olmaz. Bu yüzden savaş, her zaman masada konuşulduğu gibi yürümez ve bazen hiç beklemediğin bir sürprizle karşılaşırın. Gökteki bulutlar, yüreğimizin dansıyla beraber harekete geçmişti, masura gibi birbirine dolanıyordu. Rodî ve Dêrsim arkadaşların grupları bir kilometre kadar kaz yürüyüşü ile ilerlemişlerdi. O anlarda yerimizde duramıyor, nefes almakta zorlanıyorduk.

Rodî arkadaşın sesi yüreğimizin titreyişini çoğaltıyordu. Cihazdan seslendi:

“Heval, biz yerimize yetiştik. Rêzan’ın soğanları için işinize devam edin.”

Bu sözler bizim için hayırlı müjdeydi. ‘Rezan’ın soğanları’, Cûdi’nin ağır silah gülleleriydi. Şifre olarak ağır silah vuruşlarını ‘soğan’, ‘ekmek’ olarak

kullanıyorduk. Bu bilgi bizi biraz rahatlatmıştı. Fakat diğer yandan bir grubumuzdan ses gelmiyordu ve bu durum bizi kaygılandırıyordu. Ehmediyê'nin arkasından dolanacak olan grup, yolunu kaybetmişti ve sesleri duyulmuyordu. Cihaz üzerinden birkaç defa seslendikten sonra cevap verdiler. Her seferinde yerlerine yetişip yetişmediklerini sorduğumuzda, 'yetişmedik' diyorlardı. Güçlü bir rüzgâr ve fırtına başlamıştı, ovadan toz ve çer çöp yükseliyordu. Bulut ve karanlık, arkadaşların yollarını kaybetmesine sebep olmuştu. Eğer onları bekleysek eyleme başlayamayacaktık. Onlardan eylemin başlamasına göre tedbirlerini almalarını istedik.

Ehmediyê köyünde olan çetelerin karargâhlarına giden grup da yolu karıştırmıştı. Arkadaşların tarif ettikleri yeşil kapılı evin kapısına gideceklerine başka bir evin önüne gitmişlerdi. Çetelerin merkezi arkalarında kalmıştı. Bir evin önüne yetiştiklerinde içeriden sesler geliyor. Nöbetçileri, üst üste seslenerek 'kimsiniz?' diye soruyor. Böyle olduğu zaman arkadaşlar çetelerin onları gördüğünü sanıyor ve daha ikinci grup yerini almadan el bombalarını pencereden içeriye atıyorlar. El bombalarının atılmasıyla patlama sesleri gecenin rüzgâr ve fırtına seslerine karıştı. Yerine yetişen gruplar ile eylem başladı. İlk evi vurduktan sonra aniden arkalarından onlara mermi sıkıldığını görüyorlar. Peyman Tolhildan arkadaş silahını alıp evin damına doğru koşuyor. Bahoz arkadaş koşuşuna şaşırarak:

"Ne yapacaksın? Nereye gidiyorsun?"

Peyman, karşıdaki evi işaret ederek:

"Görüyorsun ya, o evden ateş ediyorlar. Damın üzerinden bu evi vuracağım. Bir de arkadaşlara mermilerin geldiği yerleri söyleyeceğim ve onları koordine edeceğim."

Peyman ve Tırko arkadaş BKC silahlarını alıp her biri bir dama çıkıyor. Onlar yerlerini aldıktan sonra diğer arkadaşlar daha rahat hareket etmeye başlıyor. Bahoz, Peyman arkadaşın duruşunu, savaşçılığını görünce utaniyor ve Dilgeş arkadaşın sözleri aklına geliyor. Çiya arkadaş da silahını alıp öne doğru saldırıya geçiyor. İlk evi vurmalarıyla birlikte çeteler köyün her yerinden saldırıya geçiyor. Çiya arkadaş kısa bir süre sonra yaralanıyor, ardından Baz arkadaş da yaralanıyor. Arkadaşlar onları ilk evin yanına getiriyorlar ve evin merdiven basamaklarının altına saklıyorlar. Takviye grubuna

haber vererek gelip arkadaşları almalarını istiyorlar. Takviye grubundaki arkadaşlar gittiğinde Çiya arkadaşın basamakların altından dışarıya çıkmış olduğunu görüyorlar. Kendinden geçmiş. Onu alıp götürüyorlar, fakat Baz arkadaşın orada olduğunu bilmiyorlar ve orada bırakıyorlar. İkinci grup geç kalıyor ve eylem yerine yetişene kadar dört arkadaş yaralanıyor. Onlardan Bakur arkadaş ağır yaralanıyor ve geri çekilmek zorunda kalıyorlar. Esas rolü oynaması gereken grubun geç kalışı, planları alt üst etti.

Rodî ve Nûcan arkadaşların grupları eylemde esas rolü oynadılar. Çeteler takviye güç göndermek istediklerinde Rodî ve Nûcan'ın mayınları, çetelerin araçlarında patladı ve sekiz çete öldürüldü. İkinci araba geldiğinde Rodî arkadaş, B-7 güllesi ile o aracı da vuruyor. Aynı zamanda başka bir aracı da vuruyorlar ve çeteler geri çekilmek zorunda kalıyor. Eylemin en başarılı grubu olarak rol oynadılar. Sesi, telsiz cihazı üzerinden diri ve gür geliyordu. Sesinden anlaşılıyordu ki birkaç gün önce kendine güvenmeyen ve moralsiz Rodî'den eser kalmamıştı. Rodî arkadaş, kendi gruplarının köye girmesini önerdi. Yaralıların sayısını ve köyün arkasına dolanacak grubun yerine yetişmediğini öğrenince öneriyi kabul ettik. Grubu köyün içine gönderdik ve arkadaşların geri çekilmelerini istedik. İki grubun geç kalması ve eylemin erken başlaması, beklemediğimiz sonuçlar doğurdu. Düşündüğümüz şey ile olan şey birbirini tutmuyordu. Daha çok kayıp vermemek için arkadaşların geri çekilmesine karar verdik.

En ciddi tehlike, köyün arkasına gidip yolunu kaybeden grubumuzdu. Artık tüm çabalarımız bu grubu kurtarmak içindi. Geri döndükleri zaman Spîqıran köyünün önünden geri çekilmelerini istedik. Grup köye yaklaştığında çeteler, Spîqıran ve Ehmediyê köylerinden saldırıya geçip grubu pusuya düşürdüler. Onları kurtarmak için yardımlarına başka bir güç göndermek zorundaydık. O güne kadar Spîqıran köyü bize karşı savaşmamıştı. Fakat o gün, bize en büyük hainliği yaptı. Gündüz kadın ve çocuk siviller köye geliyor, geceleri yerlerini çetelere bırakıp başka bir köye gidiyorlar. Bu durumdan haberimiz yoktu ve bu hileli tuzaklarına düşmüştük. Takviye grubunun yardımıyla arkadaşları oradan çıkardık. Arkadaşlar pusuya girdiğinde yaralıları bir yerde bırakıyorlar ve çatışma bittiğinde 'sizi alacağız' diyorlar. Yaralıları almak için

döndüklerinde Bakur arkadaşın orada olmadığını görüyorlar. Bakur arkadaş sıcakkanlı bir cengâverdi. Arkadaşlar özelliklerini bildikleri için çetelere saldırmış, şehit olmuştur ve çetelerin eline geçmiştir diye düşünüyor. Bakur dışındaki yaralı arkadaşlar oradan çıkarıldı.

Bu cephedeki tüm eylemlerimizde şehit ve yaralılar olduğunda Evdo, tanınan adıyla Evdoyê Qizeli araç ile gelip onları hastaneye götürüyordu. Evdo ve Çiya kardeşti, Kürtlerin iki yiğit ve has evladiydi. Savaşta tereddüt ve korkuyu öldürmüşlerdi. Evdo, yine arabayla geldi, yaralı arkadaşları arabaya bindirip hastaneye yetiştirmek için yola çıktı. Çiya'nın yaralandığından haberi yoktu. Hızla arabayı sürüyor ve arkadaşları acele ile hastaneye yetiştirmeye çalışıyor. Yolda, yanındaki arkadaş soruyor:

“Heval Evdo, sen Çiya arkadaşısı gördün mü?”

“Yok ya, henüz görmedim.”

“Hastaneye götürdüğün arkadaş, Çiya arkadaştı. Sen kalsan iyi olur.”

“Hangi Çiya? Kardeşim Çiya mı?”

Yanında olan arkadaş başını sallayarak onaylıyor. Evdo gaza basıyor, aracı uçar gibi sürüyor. Gözündeki yaşlar önündeki görüntüleri flulaştırıyor ve dengesini kaybediyor. Yanındaki arkadaş:

“Arabayı ben kullanayım, sen Çiya arkadaşın yanına geç.”

Evdo arabayı durduruyor, gidip arabanın arkasına biniyor. Elini kardeşinin göğsüne koyuyor. Vücudundaki damarların parıldaması durmuş. Çiya arkadaşın şehit olduğunu görüyor. İki eliyle beline sarılıp avazı çıktığı kadar çığlık atıyor. Vücudunun ıslanmasıyla Çiya'nın kanını hissediyor. Yüreğindeki cehennem ateşiyle bağırıyor:

“Arabayı geri çevirin, ben Çiya'mı köye götürceğim. Annem, Çiya'nın vasiyetini yerine getirsin. Sen sadece belimi kırmadın kardeşim, bizi yalnız bıraktın.”

Etrafta yer yer çatışmalar devam ediyordu ve Qizeli köyüne gitmek tehlikeliydi. Arkadaşların tüm çabasına rağmen, hiç kimse Evdo arkadaşını ikna edemiyordu. Arkadaşlar bize haber verdi, Evdo arkadaşın yanına gittik. Uzun süren konuşmalardan sonra Evdo'yu Çiya arkadaşın cenazesini sabah köye götürmeye ikna ettik.

Sabah arkadaşlar eylemden döndüklerinde Bahoz arkadaşın morali bo-

zuktu. Fakat Rodi ve Nûcan arkadaşlar uçacak gibiydiler. Yüzleri gülüyordu. Kendine olan güveni Rodi'nin yürüyüşünü etkilemişti. Silahı sağ elinde, kendi grubunun yanından bize doğru geldi. Korku rüzgârları ondan uzaklaşmıştı. Yüzü umut, inanç, cesaret ve gurur haritasına dönmüştü.

Bahoz, Peyman arkadaşın cesaret ve savaşta atıklığına hayran kalmıştı. Grup sorumlusu kendisiydi, fakat eylem esnasında Peyman arkadaş inisiyatifini ele almış, eylemi koordine etmişti. Bu durum Bahoz arkadaş hem utandırmış, hem de bir gün önce kadın savaşçılar hakkında söylediği sözleri üzerine düşünmeye sevk etmişti. Dilgeş arkadaşla oturuyorduk, bize doğru geldi ve yanımıza oturdu. Bir şey söylemek istediğini biliyorduk, aklından geçenler yüzüne yansiyordu. Bir gün önce kadın arkadaşlar hakkında söylediklerini duymuştum, bu yüzden ne diyeceğini merak ediyordum. Konuya girmekte zorlandığı belliydi, iki kez üst üste öksürdükten sonra ancak başlayabildi:

“Heval Dilgeş, sözlerin doğru çıktı. Dün, Peyman arkadaşın yirmi yıllık bir komutan olduğunu sandım. Eylemimizi o koordine etti. Gerçekten bu kadınların cesareti çok farklı. Kendimden utanıyorum. Şimdiye kadar nasıl olmuş da kadınların güç ve cesaretine başka gözle bakmışım. Saldıranların şiddetine ve yağmur gibi üzerimize yağın mermilere rağmen Peyman arkadaş sakindi. Heyecana girmeden ve sesini bile etkilemeden talimat veriyordu. O bana ne yapmam gerektiğini söylüyordu. Gitmeden önce kaygılarım vardı. Fakat daha sonra grubumuzun hepsinin kadın olmasını istedim. Peyman arkadaştan büyük güç aldım. Ondan ve tüm kadın arkadaşlardan özür diliyorum. Peyman arkadaş bize ne zaman katıldı ve görevi ne, merak ediyorum.”

Peyman arkadaş ince, uzun boylu bir kadındı. Yuvarlak yüzü, bal rengi gözleriyle yüzünün her ayrıntısı uyumluydu. Sarı ve uzun saçlarını örgü yapıp sırtına atıyordu. Silahını omuzuna atıp yürüdüğü zaman, dünya ayaklarının altında iki adım gibi gelirdi. Kendine güvenen, başı dik bir kadındı. Bu duruşuyla tüm çağların hükümdarı gibi görünüyordu. Evin kapısının önünde oturmuştuk. Peyman içeriden çıktığı zaman silahını yine omuzuna attı, başka bir eve doğru yine o dik duruşuyla yürüdü. Bahoz arkadaş gidişini izlerken hayranlığını dile getirdi:

“Valla, sanırsın bu silah Peyman arkadaş için özel yapılmış. İnsan, duruşundan ve yürüyüşünden bile etkileniyor. Keşke siz bir de savaşta görseydiniz.”

O konuşurken Dilgeş arkadaşla birbirimize bakıp güldük. Yürekten konuşuyordu. Bakışları Peyman’a kilitlenmiş olan Bahoz arkadaşına döndüm:

“Doğru, öyledir. Onu savaşta da gördüm Heval Bahoz. Sadece Peyman değil, kadın arkadaşların çoğu öyledir. Sen bir de Rodî arkadaşına sor, Nûcan arkadaşın onların grubundaki savaşçılığını.”

Genel olarak çok sayıda çete öldürülmesine rağmen amacımıza ulaşamamış, geri çekilmek zorunda kalmıştık. En kötüsü, Baz arkadaşın cenazesinin orada kalmasıydı. Baz arkadaş, arkadaşların bıraktığı yerde şehit olmuştu. Çeteler cenazesini alıp köyün içinde, aracın arkasına bağlayarak sürüklemişti. Tüm arkadaşlar bu durumdan olumsuz etkilendi. Fakat en çok öfkelenen ve bu durumu kabullenemeyen Emin arkadaş oldu. Eylemin ertesi günü, gün boyu aynı şeyi tekrar etti:

“Bu grubu benim götürmeme izin verseydiniz böyle olmazdı. Köyü iyi tanıyordum. Bu eylemi başarılı kılabilirdik. Baz arkadaşın cenazesi düşmanın elinde kaldıktan sonra bin çete öldürülse bile benim için anlamsızdır. Ne yapıp etmeli, mutlaka köye gitmeliydim.”

Eylemde üç arkadaş şehit olarak belirlendi. Baz, Çiya ve Bakur arkadaşlar. Çiya ve Baz arkadaşların durumlarını biliyorduk ama Bakur arkadaşını görmemiştik ve cenazesine ne olduğunu bilmiyorduk. Bu yüzden onlarca şehit vermiş gibi benzersiz bir ağırlık kalbimizi eziyordu. Bakur arkadaşın babası Mehmûd Qeremox, aynı cephede, halktan oluşan bir taburun komutanıydı. Üç-dört kez yaralanmıştı, yine de savunma gücünden kopmamıştı. Köylerden otuz kişilik gönüllü bir grupla tabur oluşturmuş, taburun sorumlusu da Mehmûd arkadaş olmuştu. Esmer, orta boylu, toprağına bağlı, alçakgönüllü, fedekar, cesaretli biriydi. Mehmûd arkadaş, oğlunun kayıp olduğunu duymuştu. Arkadaşların eylemden dönüşünde kapının önünde alçak sesle hislerini dile getirdi:

“Hislerim Bakur’un sağ olduğunu söylüyor. Eğer Bakur şehit olsaydı yüreğim hissederdi. Heval Bakur’un şehit olduğuna inanmıyorum.”

Hepimiz, evladını kaybetmenin acısıyla böyle konuştuğunu söyledik. Bu durumu, sakinliği hepimizin yüreğini acıttı. Mehmûd arkadaş yanı-

mızdan ayrıralı yarım saat olmuştu ve saatler öğlen 12:00'yi gösteriyordu ki, nöbetçinin sesi yükseldi. Tüm arkadaşlar nöbetçinin yanına koştu. Bir arkadaş içeriye geldi:

“Nöbetçi diyor ki, Bakur arkadaş geliyor.”

Koşarak dışarı çıktık. Sesin geldiği yere doğru gittiğimizde bir mucize gibi Bakur orada duruyordu. Arkadaşlar kucaklayıp eve getirdi. Rengi bembeyazdı, sanki bir gecede on kilo vermişti. Bedeni zayıf düşmüş, vücudu sürünmekten ezilmiş, susuzluk ve kan kaybından çatlayan dudaklarında kan tabakası oluşmuştu. Vücudunda yaşadığına dair tek belirtti, gözleriydi. Güçlkle açık tutmaya çalıştığı kara gözleri parlıyor, şaşkınlıkla etrafına bakıyordu. Arkadaşların kucığında küçük bir çocuk gibi duruyordu. Hemen babasını arayıp gelmesini söyledik.

Bakur'un gelişi tarif edilmez bir sevinç yarattı. Sabahtan beri hüküm süren sessizlik bir anda yerini arkadaşların gülüşlerine, konuşma ve alkış seslerine bıraktı. Doktor ilk müdahaleyi yaptı, karnından ve sol kolundan yara almıştı. Sağlıklı arkadaşlar vücudunu temizledi, serum ile yüzünü yıkadı ve vücuduna biraz takat gelsin diye serum bağladılar. Daha ilk müdahale bitmemişti ki, babası kapıda belirdi. Aceleyle oğluna doğru ilerledi, alnından öptü. Yaralarından dolayı sarılamıyordu, eğilip iki yanağından öptü, mutluluktan gözleri yaşlarla doldu. Oğlunun yanına çöktü:

“Sağ olduğunu biliyordum. Arkadaşlara ‘yüreğim Bakur’um sağ diyor’ dedim. Ne oldu Bakur? Neden olduğun yerden gittin de bu kadar üzülmemize sebep oldun?”

Sesinde mutluluk ve heyecan içiçe geçmiş, titriyordu. Bakur çok fazla konuşamıyordu. Gözlerini kapattı, sanki o anlara gitmişçesine anlattı:

“Ben, Baz ve Çiya arkadaş yaralandığımızda arkadaşlar bizi bir evin yanına getirdi. İkisinin yarası ağırdı. Ben yolu biliyordum, kendimi arkadaşlara yetiştirebilirim diye düşündüm. Bir yere kadar iyi geldim. Fakat daha sonra kendimden geçmişim. Uyandığımda tekrar yerde sürünerek devam ettim, buraya yetişene kadar birkaç metrede bir ara verdim.”

Kelimeler ağzından zorla çıkıyordu. Her kelimeden sonra derince nefes almaya çalışıyor, nefes aldığı zaman yüzü yaralarının acısıyla buruşuyordu. Babasının sorularının cevabını vermeye çalışıyordu. Aralarında ilginç ve

canlı bir ilişki vardı. İkisi de aynı gücün üyesiydiler ve aynı cephede savaşmışlardı. Doktor, ondan konuşmamasını istedi. Zaten gittikçe dili dolaniyor ve durumu ağırlaşıyordu. Bu arada arkadaşlar arabayı hazırlamıştı. Mehmûd arkadaştan onunla hastaneye gitmesini istedik. Fakat o, bu isteğimize karşı çıktı:

“Bana ihtiyaç yok. Arkadaşlar onunla beraber gider. Taburdaki arkadaşları yalnız bırakamam.”

Bakur arkadaşı hastaneye gönderdikten sonra tüm arkadaşlar, babasının etrafında toplandı. Mehmûd arkadaşın bakışları kara gözbebeklerinin üzerinde yağmur yüklü bulutlar gibi duruyordu. Sadece gözleri konuşuyordu. Herkesin gözü Mehmûd arkadaşın bakışlarındaydı. O derin bakışlarda sızı, acı, korku, oğlunun sağ kalması isteği, dua ve umut vardı. Araba gözden kaybolana kadar ağzından tek kelime çıkmadı. Daha sonra olduğu yere oturdu ve bir sigara yaktı. Sigarasından iki üç derin nefes aldı:

“Hepinizin gözü aydın. Biliyorum, siz de benim kadar mutlu oldunuz. Şimdi izninizle ben taburuma döneyim.”

Ayağa kalktı, arkadaşlarla tokaşlaştı ve aracına yöneldi. Arabasına bindi ve taburuna doğru yola koyuldu. O gittikten birkaç gün sonra arkadaşlar iyi haberi verdi.

“Heval Bakur’un durumu iyi, hayati tehlikeyi atlattı.”

Bu haber hepimizi Mehmûd arkadaş kadar mutlu etti. Küçük Bakur’umuz ölümün sırtını yere çalmıştı. İradesi ve direngenliği bizim gururumuz olmuştu. Artık herkesin gözündeki umutsuzluk göç etmiş, yerine umut ve zafer yerleşmişti. Gelen bu güzel haberin kısa molasından sonra tekrar işe koyulduk. Herkes hazırlandı ve Serzori’ye doğru yola koyulduk.